Historia

rodziny Burkhartów/Burchardów

emigrantów z Erfweiler w Palatynacie

do Królestwa Polskiego

zebrana i spisana przez

Małgorzatę Duczmal

Poznań 2023

Spis treści

Wstęp 3

Część pierwsza Rodzina w Erfweiler 6

I. Źródła wiadomości o rodzinie Burkhartów/Burkhardów 7

II. Moi przodkowie w linii prostej, w Palatynacie i w Polsce 9

III. Historia Palatynatu 10

IV. Wieś Erfweiler.....13

V. Rodzina Burkhart z Erfweiler 18

Część druga. Rodzina Burkhartów (Burchardów) w Polsce (od około 1843/44 roku).....81

I. Pierwsi członkowie rodziny w Polsce 82

II. Miejsca zamieszkania Burkhartów przybyłych do Królestwa Polskiego.....128

Cześć trzecia. Synowie Balthasara i Magdaleny Ehrhard, którzy przybyli do Polski.....134

I. Valentin.....135

II. Adolph Matthias.....150

III. Georg.....167

IV. Joseph.....182

V. Martin.....224

VI. Balthasar/Balcer.....225

Część czwarta. Martin i jego potomkowie 255

Wstęp

Historia rodziny Burchardów (w pisowni oryginalnej Burkhartów) interesowała mnie, odkąd pamiętam. Nie tylko dlatego, że chodziło o moich przodków. Interesowała mnie – z racji zawodu – od strony historycznej i fascynowała od strony emocjonalnej.

W losach tej rodziny widać jasno, w jaki sposób wpływają na życie jednostki zarówno uwarunkowania społeczno-polityczne, ogólnie mówiąc – bieg historii, jak i konstruktywny pęd do bycia kowalem własnego losu. Nic nie jest tu zerojedynkowe – historia jest bezlitosnym decydentem, ale i instynkt przetrwania bywa nie do pokonania. Oddziaływania zewnętrzne i wewnętrzne kształtują się różnie i zależne są od wielu czynników, których czasem nie sposób wskazać czy nazwać. Czasem idzie się z wiatrem, kiedy indziej pod wiatr. Czasem ma się pecha, a czasem szczęście – i choć to wielce złudne i niekonkretne kategorie, przyjęło się uważać jednak, że mogą stanowić o ludzkim losie.

Śledząc historię Burkhartów/Burchardów trudno nie snuć refleksji nad dramatem ich wyborów życiowych. Emocje, związane z decyzją o opuszczeniu swojego miejsca na ziemi, chociaż w jakimś momencie być nim ono przestaje, są niewyobrażalne. Członkowie rodziny żyli w Erfweiler kilkaset lat. Zapewne wiedzieli, że żyli tam „od zawsze" – mieli tam groby dziadów i pradziadów, historie rodzinne, jakiś skrawek własnej ziemi. I musieli podjąć postanowienie opuszczenia tego. Na zawsze. Pozostawić członków rodziny, przyjaciół, znajomych, dom rodzinny, znane miejsca. Z myślą, że raczej nie będzie powrotu, że najprawdopodobniej już nigdy bliskich sobie ludzi i kątów nie zobaczą.

Dramat ich miał też drugą stronę medalu – niepewność. Nie byli bowiem w stanie przewidzieć skutków tego, co robią. Co ich czeka? Mieli udać się do nieznanego kraju – absolutnie nieznanego. Nie tylko kulturowo i językowo – a być może nie orientowali się nawet za dobrze, że zetkną się na miejscu z ludnością mówiącą nie jednym, ale dwoma różnymi językami. Czy wiedzieli, że jadą na ziemie podbitego narodu, będącego w sprzeciwie wobec swoich władz, co utrudnia zwykle normalne życie? Nie wiedzieli, jak wygląda krajobraz, jaki jest miejscowy klimat. I ostatecznie – jak zostaną przyjęci. Czy rzeczywiście poprawią swój los.

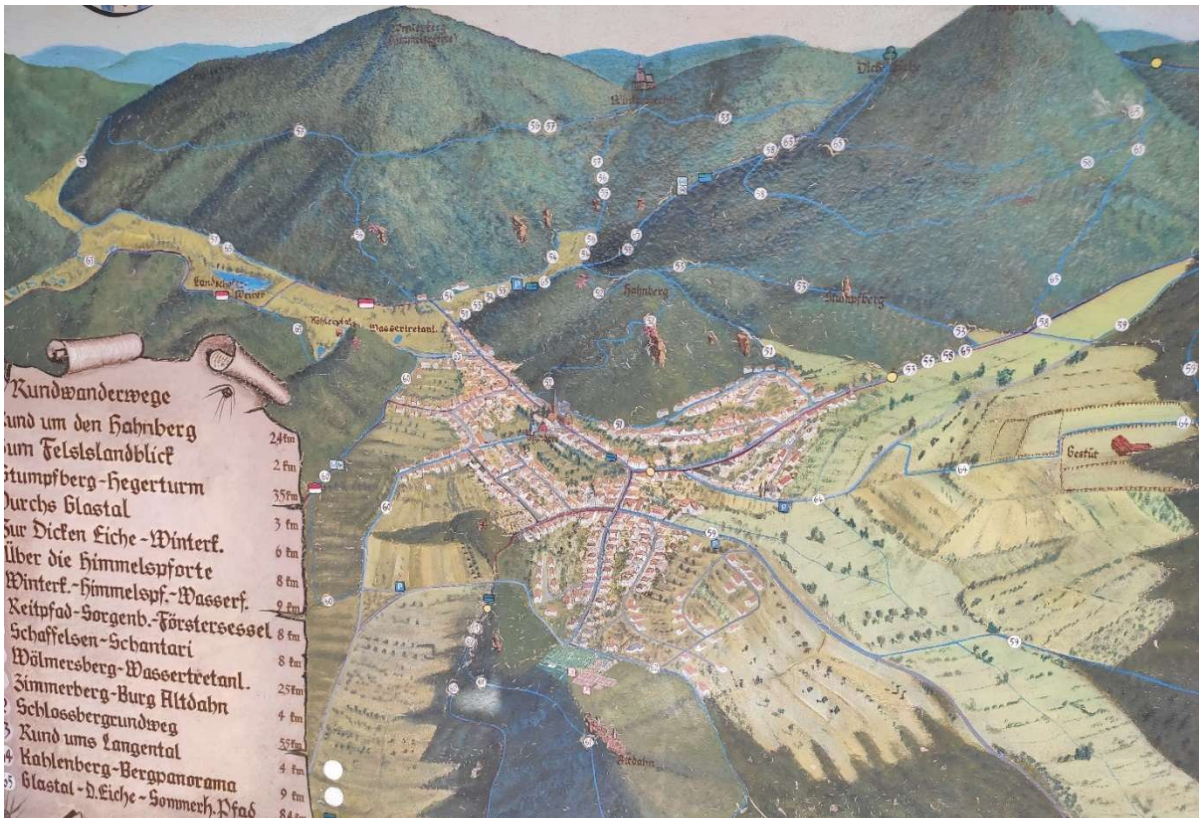
Decyzję taką jednak podjęli i konsekwentnie zrealizowali.

Legendy rodzinne na temat tej decyzji były dwie. Jedna, że sprzyjali Napoleonowi i w momencie, gdy Palatynat przestał być francuski i wrócił do Bawarii, źle ich z tego powodu traktowano. Druga, że jako katolicy byli prześladowani. Obie są bzdurne. Balthasar, ojciec braci, którzy wyemigrowali z Palatynatu do Królestwa Polskiego, a konkretnie do Imperium Rosyjskiego, był w armii Napoleona nie z własnej woli i to kilka tygodni, nie walczył nigdzie – odesłano go do domu, bo był chory. Katolików też nikt w Bawarii nie prześladował, Bawaria była katolicka. W tej legendzie widzę raczej odbicie bogoojczyźnianego światopoglądu rodziny, która osiadła w końcu w Częstochowie.

Przyczyny wyjazdu były proste – nie było co jeść.

Wystarczy pojechać do Erfweiler i zobaczyć tę małą wioseczkę w wąskiej dolince wśród zalesionych stoków i gdzieniegdzie skał, niemal pozbawioną pól uprawnych, by to zrozumieć. Z Erfweiler, a szerzej z Palatynatu, istniała też przez lata masowa emigracja do Ameryki.

Tak położona jest wieś Erfweiler:

Tablica informacyjna dla turystów w Erfweiler ze szlakami turystycznymi – rok 2021. Ukazuje położenie Erfweiler między górami, ograniczającymi jego rozwój gospodarczy. W dawnych wiekach wieś nie była tak duża. Na pewno dwieście lat wcześniej pól uprawnych było mniej, bo mieszkańcy nie mogli swobodnie karczować lasów.

Ogromnie interesowało mnie, jak i kiedy moi przodkowie po kądzieli przybyli do Polski. K t o konkretnie tu przyjechał. Gdzie się osiedlili? Co robili? Jak im się żyło? Stąd też zamysł zbadania historii rodziny – nawet nie jako m o j e j rodziny, ale rodziny emigrantów-imigrantów jako takiej – nie dawał mi spokoju od lat. Nigdy jednak nie było na to czasu. Aż zdałam sobie sprawę, że tego czasu mam coraz mniej.

Nie ukrywam, że ilość dostępnego materiału historycznego okazała się tak obfita, że praca się rozrosła. Ponad moje zamierzenia i ponad miarę. Z historii rodziny rozrosła się w Wielką Księgę Burchardów. I to – do pewnego stopnia, mocno zaskakującego zresztą – Burchardów, współtwórców przemysłowej Łodzi! Można też na podstawie dostępnych materiałów sformułować szersze wnioski – o długości życia, wieku zawierania związków małżeńskich, dzietności etc. A wreszcie – o dążeniu do poprawy bytu, statusu społecznego, kształcenia się. Wynika stąd stara i banalna, ale absolutnie niepodważalna prawda – nasi przodkowie, to, kim byli i kim chcieli być, stworzyli nas nie tylko dosłownie, ale też kulturowo. Nie tylko mamy ich geny, czasem lepsze, czasem gorsze, ale też ich decyzje miały wpływ na to, gdzie – i jakie – jest nasze własne miejsce na ziemi.

Trudno ocenić, w jak dużym stopniu przyjazd do Polski/Rosji zmienił życie Burchardów – w pierwszym pokoleniu – na lepsze. Dostali ziemię – tego na pewno w Erfweiler brakowało. W dokumentach określa się ich jako gospodarzy, rzemieślników, ale i komorników, czyli nie samodzielnych gospodarzy. W każdym razie nie ma dowodów, jakoby któryś z przybyłych uznał emigrację na tyle za porażkę, by wrócić do domu. Drugie pokolenie – dzieci imigrantów – na ogół pozostawało w tym samym miejscu, choć nie zawsze. Mój pradziadek Johannes/Jan przeszedł w szeregi mieszczaństwa i osiągnął stopień zamożności, jaki w Erfweiler nie byłby możliwy. Otworzył też przed dziećmi i siłą rzeczy wnukami

możliwość zdobycia wykształcenia i dalszego awansu społecznego. Oczywiście z biegiem czasu i warunki bytowo-społeczne w Palatynacie się zmieniały, szczególnie wykształcenie stawało się coraz bardziej dostępne, niemniej można ocenić, że decyzja Burkhartów o emigracji w konkretnym momencie okazała się słuszna.

Patrząc w szerszym kontekście na emigrację niemiecką z pierwszej połowy XIX na teren Królestwa Polskiego, do guberni mazowieckiej i kaliskiej, podkreślić też trzeba jej znaczenie dla gospodarczego rozwoju tych terenów. Burkhartów/Burchardów uznać należy niemal za budowniczych Łodzi! W obręb dzisiejszego wielkiego miasta weszły tereny, gdzie osadzono niemieckich przybyszów, tak zwanych kolonistów. Osady przez nich zamieszkałe, stare i nowe – Nowosolna, Wiączyń Górny, Nery, Budy Stokowskie, Andrespol/Andrzejów, by wymienić tylko kilka, powiększały dzięki nim swój areał uprawny, rozwijały infrastrukturę. I wreszcie zaludniając te tereny koloniści byli ojcami robotników przemysłowej Łodzi. Sześciu braci Burkhartów, synów Balthasara i Magdaleny Ehrhard, którzy przybyli do Polski, miało łącznie ponad 60 dzieci, ponad 250 wnuków i około 350 prawnuków! O dalszym potomstwie już nie wspomnę, ale bez wątpienia poprawili demografię, bo już w kilku pierwszych pokoleniach przysporzyli Polsce przynajmniej prawie 700 nowych obywateli! Są to oczywiście liczby szacunkowe, mogło być ich więcej, bo na pewno **– i to trzeba podkreślić** – nie wszystkich potomków udało mi się znaleźć. Przypuszczam, że większość ich zstępnych pozostała w Łodzi i okolicy.

Małgorzata Duczmal, Poznań, maj 2023 r.

Część pierwsza
Rodzina w Erfweiler

I. Źródła wiadomości o rodzinie Burkhartów/Burkhardów (dzisiejsza pisownia nazwiska w Polsce: Burkhard i Burchard)

Moi przodkowie po kądzieli, rodzina nazwiskiem

Burkhart

zamieszkiwała przez wieki – być może od roku **1480 (lub wcześniej)** wieś **Erfweiler** w Palatynacie (**Pfalz**), dziś Nadrenia-Palatynat (Rheinland-Pfalz). Za najstarszego znanego przodka Burkhartów uważa się **Georga Burkhart (ok. 1480 - przed 1544), aczkolwiek nie wydaje mi się to stuprocentowo pewne**.

Wiadomości o rodzinie w Erfweiler zestawione zostały na podstawie opracowań (platform) genealogicznych zamieszczonych w Internecie:

The Birkenhördt Project[1]

Geneanet[2]

Gedbas[3]

Najstarsze dane o rodzinie nazwiskiem Burkhart/Burkhard pochodzą z ustaleń genealogicznych w *Gedbas* oraz osób prywatnych, które zamieściły swoje drzewa genealogiczne na platformie *Geneanet.* Większość powołuje się na opracowanie: Dennis Allen Kastens, *Dahn Families 1500-1725*, St. Louis 1998.

I tak najstarszym znanym przedstawicielem rodziny byłby **Georg Burkhart**[4]**,** urodzony około roku 1480 w Erfweiler, zmarły przed rokiem 1544 w Erfweiler[5]. Syn jego – nieznanego imienia – urodził się około roku 1515 w Erfweiler[6]. Jego z kolei syn – także nieznanego imienia – urodził się około roku 1550 w Erfweiler i zmarł tamże około roku 1615[7]. Syn tego ostatniego jest pierwszym znanym z imienia i nazwiska Burkhartem z Erfweiler, potwierdzonym przez *The Birkenhördt Project*[8]. Był to

Johannes Sebastian Burkhart

urodzony w (lub) około roku 1590 w Erfweiler, zmarły w roku 1654 w Erfweiler[9]**.**

Uważam tego Johannesa Sebastiana za pierwszego pewnego przodka rodziny Burkhartów z Erfweiler, a także mojego.

Zaznaczyć należy, że w wyżej wymienionych opracowaniach internetowych przyjęto zapis nazwiska **Burkhart** (z jednym wyjątkiem: mój przodek Balthasar, zmarły w roku 1835, ma w *The Birkenhördt*

---

1 *The Birkenhördt Project* jest niekomercyjnym projektem genealogów zajmującym się dokumentowaniem wszystkich relacji genealogicznych w Palatynacie Południowym i francuskiej dzielnicy Bas-Rhin. Działa w Internecie od roku 2004: https://www.birkenhoerdt.net/

2 *Geneanet* – francuska strona genealogiczna (4 miliony członków!), https://en.geneanet.org/

3 *Gedbas* – Verein für Computergenealogen, https://gedbas.genealogy.net/?lang=en

4 *Geneanet*: drzewa genealogiczne Beth Mendel (bethdm) - https://gw.geneanet.org/bethdm?n=burkhart&oc=&p=georg (dostęp 29.12.2022), Christel Spielberger (cspielberger) - https://gw.geneanet.org/cspielberger?n=burkhart&oc=&p=georg (dostęp 29.12.2022)

5 https://gedbas.genealogy.net/person/show/1133245684 (dostęp 29.12.2022)

6 Jak wyżej

7 Jak wyżej

8 *The Birkenhördt Project:* https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I45188&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

9 *Geneanet*: drzewa genealogiczne Beth Mendel (bethdm) - https://gw.geneanet.org/bethdm?lang=en&iz=0&p=johannes+sebastian&n=burkhart (dostęp 29.12.2022), Christel Spielberger (cspielberger) - https://gw.geneanet.org/cspielberger?lang=en&p=sebastian&n=burkhard (dostęp 29.12.2022)

Project wpisane dwa nazwiska: Burkhart i Burkhard**) –** być może w księgach parafialnych taki zapis dominował. Natomiast w *Geneanet*, w prywatnych drzewach genealogicznych, jak i w *Gedbas* rodzina występuje jako **Burkhart** i **Burkhard**. Ponieważ jednak nie było dawniej sztywnych reguł pisowni, stąd w rozmaitych dokumentach, posiadanych przeze mnie, spotykamy pisownię: **Burckard, Burchhardt, Burkhard, Burkgard, Burkhart, Burkard, Burchardt.**

W Polsce, w księgach parafialnych z XIX wieku, również nazwisko zapisywano ze słuchu. Najczęściej występuje **Burchart** lub **Burchard**, czasem **Burkart**, **Burkard**, rzadziej **Burkhart lub Burkhard**. Ostatecznie dla moich bezpośrednich przodków ustaliła się pisownia **Burchard,** dla innej linii rodziny **Burkhard.**

Odnośnie do wczesnej historii rodziny nic mi nie wiadomo.

W pierwszej połowie XIX wieku – jak ustaliłam, latem lub jesienią roku 1843 lub w roku 1844 (przed 17 czerwca) – mój przodek **Martin Burkhart** przybył z braćmi i innymi członkami rodziny na teren tak zwanego Łódzkiego Okręgu Przemysłowego, w ramach akcji kolonizacyjnej rządu Królestwa Polskiego. Rodziny braci Burkhartów osiedliły się w koloniach, znajdujących się dziś w większości w obszarze miejskim Łodzi.

II. Moi przodkowie w linii prostej, w Palatynacie i w Polsce

1. Georg Burkhart (ok. 1480 Erfweiler - 1544 Erfweiler)
|
2. Nieznany Burkhart (ok. 1515 Erfweiler - ? Erfweiler)
|
3. Nieznany Burkhart (ok. 1550 Erfweiler - 1615 Erfweiler)
|
4. Johannes Sebastian (Sebastian) Burkhart (1590 Erfweiler - 1654 Erfweiler)
Żona nieznana
|
5. Johannes Sebastian (Hans Sebastian) Burkhart (1620/1628 Erfweiler - ok. 1685 Erfweiler)
Żona: Anna Catharina **Wagner**[10] (ok. 1628 Erfweiler - 1674 Erfweiler)
|
6. Bartholomäus Burkhart (1665 Erfweiler - 8 V lub 5 VIII 1724 Erfweiler)
Żona: Magdalena **Sauer** (1673 Schindhard - 7 V 1723 Erfweiler)
|
7. Valentin (Valentin Wendelin) Burkhart (30 IV 1703 Erfweiler - 3 X 1777 Erfweiler)
Żona: Anna Katharina **Becker** (1706 Erfweiler - 15 XI 1764 Erfweiler)
|
8. Johannes Georg Burkhart (3 VIII 1743 Erfweiler - po 1786 Erfweiler)
Żona: Apollonia **Schehl** (25 IV 1753 Erfweiler - 10 V 1817 Erfweiler)
|
9. Balthasar Burkhart (Burkhard) (6 X 1780 Erfweiler - 7 II 1835 Erfweiler)
Żona: Magdalena **Ehrhard** (1783 Erfweiler - 17 XI 1849 Wiączyń Górny)
|
10. Martin Burkhart (15 II 1818 Erfweiler - po 1862 w Polsce (Wiączyń Górny?))
Żona: Christina **Morio** (18 I 1820 Münchweiler am Klingbach - 17 VII 1866 Wiączyń Górny)
|
11 Johannes (Jan) Burkard (16 VIII 1842 Münchweiler - 27 IX 1901 Częstochowa)
Żona: Małgorzata Honorata **Smorawska** (2 VII 1844 Kraszew - 10 VIII 1911 Częstochowa)
|
12. German Burchard (8 X 1867 Wiączyń Górny - 18 IX 1934 Częstochowa)
Żona: Karolina **Motylewska** (20 I 1872 Częstochowa - 16/19 V 1948 Olsztyn)
|
13. Elżbieta Burchard (3 I 1908 Częstochowa - 24 VI 1972 Zielona Góra)
Mąż: Włodzimierz **Duczmal** (11 VIII 1920 Poznań - 19 IV 1958 Zielona Góra)
|
14. Małgorzata Duczmal

[10] Według drzewa Marii Margarete Kiemen (mkiemen) w *Geneanet* - *https://gw.geneanet.org/mkiemen?n=wagner&oc=&p=anna+catharina* (dostęp 29.12.2022)

III. Historia Palatynatu

Ziemie późniejszego Palatynatu (Pfalz), leżące w południowych Niemczech nad środkowym Renem, zamieszkiwali Celtowie, a potem Rzymianie, którzy założyli tu między innymi podwaliny takich miast jak Koblencja, Trewir, Moguncja, Wormacja i Spira. Od około roku 400 n.e. Rzymianie zaczęli być wypierani przez germańskie plemiona Alemanów i Franków.

W średniowieczu ziemie weszły w skład monarchii Karolingów, a później Cesarstwa Niemieckiego.

Region nazwany Palatynatem nie wziął swej nazwy – jak większość terytoriów niemieckich – od plemienia germańskiego, ale od starego urzędu dworskiego. **Nazwa Palatynatu związana jest z urzędem palatyna,** który znany był w czasach frankońskich królów z dynastii Merowingów i Karolingów.

Palatyn (łac. *palatinus*) zarządzał głównie rezydencjami królewskimi i cesarskimi (łac. palatium, po niemiecku Pfalz) oraz dobrami z nimi związanymi. Od X wieku palatyni stali na straży praw królewskich i cesarskich w księstwach Saksonii, Bawarii, Szwabii i Lotaryngii. Ponieważ występowali jako zastępcy króla/cesarza, posiadali bardzo wysoką pozycję, w księstwach podległych królowi/cesarzowi byli drugą osobą po księciu.

Z czasem określenie palatynat, oznaczające ziemie podlegające władzy palatyna z południowo-zachodnich Niemiec, przekształciło się w nazwę własną, geograficzną.

Palatynat Reński wyodrębnił się w roku 1085/1086 się z księstwa Lotaryngii. Stało się to wówczas, gdy palatyn (Pfalzgraf) z ziem położonych na zachodnim brzegu środkowego Renu osiągnął bardzo wysokie godności: stał się reprezentantem króla na sądach dworskich, zarządcą Rzeszy w czasie bezkrólewia, a nawet sędzią mającym prawo sądzić króla. **Ziemie mu podległe zaczęto nazywać Hrabstwem Palatynatu Reńskiego – Pfalzgrafschaft bei Rhein. Krótko: Rheinpfalz – Palatynat Reński.**

Jako pierwszy palatynem reńskim nazywał się Heinrich von Laach (z zamku Laach, niedaleko Koblencji).

W roku 1156 Fryderyk Barbarossa nadał Palatynat w lenno swemu przyrodniemu bratu Konradowi. Odtąd herb Staufów, złoty lew w czarnym polu, jest herbem Palatynatu.

W roku 1214 Palatynat został nadany przez cesarza Fryderyka II w dziedziczne lenno księciu bawarskiemu Ludwikowi I Wittelsbachowi. Dwaj wnukowie Ludwika **w roku 1255** podzielili włości **– Palatynat** i część Bawarii otrzymał **Ludwik II**, pozostałe ziemie Bawarii dostały się Henrykowi XIII.

Na mocy Złotej Bulli wydanej **w roku 1356** przez cesarza Karola IV władca Palatynatu został jednym z siedmiu elektorów Rzeszy, mających prawo wybierać cesarza. Pfalz nazywany był zatem **Kurpfalz** (Kurfürst – elektor).

Niezależny **Kurpfalz (Elektorat Palatynatu) istniał w latach 1356-1777. Zajmował ziemie na lewym i – w małej części – prawym brzegu Renu.** Stolicą jego był Heidelberg.

Jako ziemia przygraniczna Palatynat narażony był na liczne wojny; ziemie często były przejściowo zajmowane przez Francuzów.

Szczególnie dotkliwa była **Wojna Trzydziestoletnia (1618-1644**), która miała podłoże religijne. Po Reformacji na trenie Palatynatu przyjęto luteranizm, duże wpływy miał kalwinizm. Władca Palatynatu, Fryderyk V Wittelsbach (1596-1632), został przywódcą Unii Ewangelickiej, zawiązanej w roku 1608 przez europejskie państwa protestanckie przeciw katolikom, szczególnie przeciw potędze Habsburgów.

Na początku Wojny Trzydziestoletniej Fryderyk otrzymał tron Czech, co w konsekwencji doprowadziło do okupacji Palatynatu przez Bawarię i Habsburgów.

Kolejną wojną w XVII wieku była **wojna o sukcesję palatynacką (1688-1697**), która spowodowana była roszczeniami francuskimi do Palatynatu. W roku 1685 po bezpotomnej śmierci elektora Karola II Wittelsbacha tron Palatynatu przejął jego krewniak z bocznej linii, ale o tron zabiegała siostra Karola II, Elżbieta Charlotta. Była ona żoną Filipa, brata Ludwika XIV, i król Francji wsparł jej roszczenia na drodze militarnej, jednakże nie odniósł zwycięstwa.

W latach 1777-1779 roku toczyła się kolejna wojna sukcesyjna. W roku 1777 zmarł bezpotomnie książę Bawarii Maksymilian III Józef. Zgonie z jego wolą Bawarię miał odziedziczyć jego krewniak Karol IV Teodor, elektor Palatynatu. Bawarię pragnęła jednak przejąć Austria, czemu jednak sprzeciwiły się Prusy. Wojna toczyła się do roku 1779. Karol Teodor zdołał utrzymać oba trony – Bawarii i Palatynatu. Po jego bezpotomnej śmierci w roku 1799 sukcesorem został Maksymilian IV Józef Wittelsbach.

Maksymilian Józef miał bardzo trudną sytuację. **Już w roku 1795 Francja,** która po wybuchu Rewolucji Francuskiej prowadziła liczne wojny z sąsiadami, **zajęła Palatynat zachodni (na lewym brzegu Renu)**. **W roku 1801 Palatynat zachodni oficjalnie stał się częścią Francji.** Palatynat wschodni w roku 1803 zajęła Badenia. Maksymilian IV Józef w roku 1804 związał się z Napoleonem i **w roku 1806 został** z jego łaski **królem Bawarii Maksymilianem I**. Religią państwową stał się katolicyzm.

Po upadku Napoleona **w czasie Kongresu Wiedeńskiego w roku 1815** Palatynat podzielono. **Lewobrzeżny Palatynat** przyłączono do **Królestwa Bawarii.** Ziemie na prawym brzegu Renu z miastami Heidelberg i Mannheim przeszły na własność Wielkiego Księstwa Badenii.

W roku 1871 Królestwo Bawarii stało się częścią Cesarstwa Niemieckiego (tzw. Drugiej Rzeszy), zachowując króla i armię. Po pierwszej wojnie światowej król Bawarii Ludwik III abdykował i Bawaria wraz z Palatynatem stały się częścią Republiki Weimarskiej.

Od roku 1946 Palatynat lewobrzeżny wchodzi w skład kraju związkowego Niemiec o nazwie Nadrenia-Palatynat (Rheinland-Pfalz) ze stolicą w Moguncji. Palatynat tzw. Górny należy do Bawarii. Inna część dawnego Palatynatu należy do kraju związkowego Baden-Württemberg.

Położenie geograficzne Palatynatu (zaznaczony na pomarańczowo)

Region, gdzie leży Erfweiler, na granicy z Francją, to Palatynat południowo-zachodni, znany jako Wasgau. Teren w pobliżu Erfweiler nazywany jest Dahner Felsenland. Jest to malownicza, górzysta kraina, pełna charakterystycznych, czerwonawych skał.

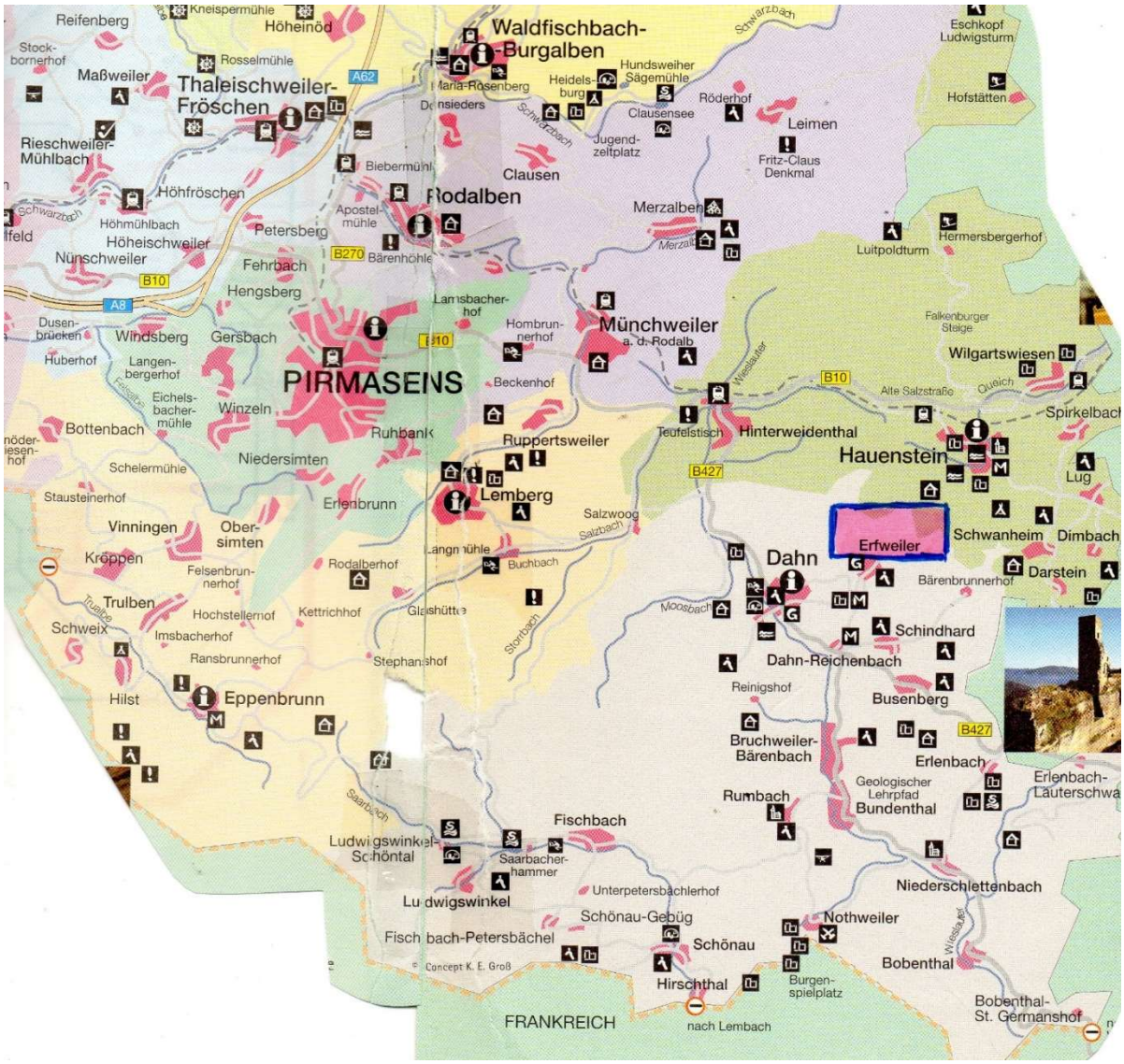

Źródło: Patrick G., Dahner Felsenland – Cliff Country Dahn, https://www.flickr.com/photos/pagn/2980352049/ (dostęp 29.12.2022)

IV. Wieś Erfweiler[11]

Miejscowość Erfweiler leży w południowo-zachodnim Palatynacie w gminie Dahn (miasto Dahn wyrosło z podgrodzia zamku rycerskiego rodu von Dahn), w pięknym górzystym regionie Wasgau, tuż przy granicy z Francją. Obecnie liczy około 1270 mieszkańców.

Położenie Erfweiler

Po raz pierwszy miejscowość była wymieniona w roku 1353 jako *villa* (z łaciny: dom, obejście, zniekształcenie niemieckie: **Weiler**), a zatem była tylko gospodarstwem lub niewielkim siedliskiem. Założona została prawdopodobnie w VIII lub IX wieku. Nazwa pochodzi od słowa *Erf* – być może od imienia Erfo lub od czasownika *erben* – dziedziczyć. Należała do rodu rycerskiego von Dahn (von Tann) – jako pierwszy właściciel lenna wokół Dahn pojawia się w źródłach w latach 1198-1236 Fryderyk I von Dahn. Zamki związane z rodem von Dahn istnieją do dzisiaj. Po wymarciu rodu w roku 1603 Erfweiler wszedł w skład majętności kościelnych katedry w Spirze.

[11] Źródła: https://www.verkehrsverein-erfweiler.de/info/geschichte/ (dostęp 29.12.2022), http://www.erfweiler2.de/ERF/ERF31_Geschichte.html (dostęp 29.12.2022)

Erfweiler w ciągu wieków był niewielką osadą, a właściwie dwoma osadami (dworami?) – Ober-Erfweiler (Erfweiler Górny) i Nieder(Unter)-Erfweiler (Erfweiler Dolny). Oddzielał je strumień Eibach płynący środkiem osady (most na nim zbudowano dopiero w roku 1825). Podkreślić trzeba, że ze względu na swoje położenie pośród wzgórz i lasów osada nigdy się nie rozrosła i nie była bogata. Uprawa roli na stokach była utrudniona, w dodatku ziemia w okolicy nie była zbyt urodzajna. Ludność żyła z gospodarki leśnej, a na łąkach górskich hodowano owce i świnie.

W czasie Wojny Trzydziestoletniej (1618-1648) tereny Palatynatu zostały tak spustoszone, że **w roku 1635 Erfweiler był niezamieszkały!** Jeśli zatem rodzina Burkhartów (Burkhardów) była miejscowa, musiała opuścić osadę i w tym czasie mieszkać gdzie indziej, a dopiero po wojnie powróciła do domu.

Po Wojnie Trzydziestoletniej przesiedlano do Erfweiler ludność z innych części Niemiec – Lotaryngii i Tyrolu – oraz Wallonów.

Podczas wojny o sukcesję palatynacką, po bezpotomnej śmierci Karola II Wittelsbacha w roku 1685, **zwierzchność nad Palatynatem przejął w roku 1688 król francuski w imieniu szwagierki Elżbiety Charlotty** (Liselotte von der Pfalz). **Walki o Palatynat, trwające do roku 1697**, kiedy to przywrócono panowanie Wittelsbachów, **doprowadziły do ponownego spustoszenia kraju. W roku 1701 mieszkało w Erfweiler tylko 8 rodzin – jedną z nich na pewno była rodzina Burkhartów!** Po tej wojnie całe wsie emigrowały do Ameryki (głownie do Pensylwanii) – pierwsza fala emigracji nastąpiła w roku 1709.

Miejscowość była katolicka, z wyjątkiem lat 1556-1603. W roku 1585 zbudowano tu kaplicę św. Wolfganga, która przetrwała do roku 1735. Możliwe jest jednak, że już w XIV wieku istniał drewniany kościółek. W roku 1742 we wsi zbudowano kościół. Siedem lat później **wieś liczyła 174 mieszkańców, a w roku 1764 – 251 mieszkańców**. Od roku 1792 miała własnego nauczyciela; szkołę zbudowano dopiero w roku 1880.

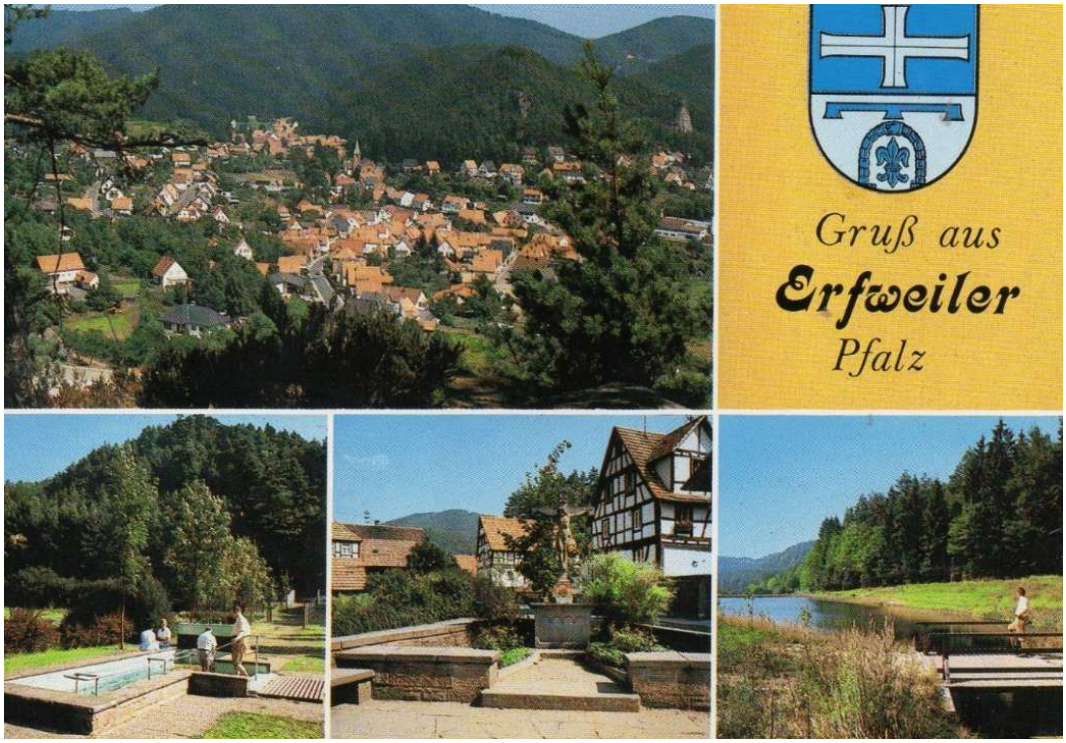
W roku 1793 Erfweiler ponownie zajęty został przez Francuzów. Palatynat południowy należał do departamentu francuskiego **Bas-Rhin**. **W roku 1808 w Erfweiler mieszkało 380 osób.** Po upadku Napoleona, zgodnie z umowami Kongresu Wiedeńskiego, **od roku 1816 Erfweiler wszedł w skład Bawarii**.

O udziale mieszkańców w wydarzeniach rewolucji 1832-1848 niewiele wiadomo. Ponieważ jednak w roku 1816 nastąpiła klęska nieurodzaju, a później czasy były niespokojne, **wielu mieszkańców wyemigrowało do Ameryki i do Królestwa Polskiego! W roku 1837 wieś liczyła 491 mieszkańców.** Być może właśnie przyrost ludności spowodował, że emigracja była konieczna, bo nie było z czego żyć.

Pod koniec XIX wieku zaczął się w miejscowości i okolicy rozwijać przemysł obuwniczy. Dziś mieszkańcy głównie żyją z turystyki.

Czarująca wieś Erfweiler

Widok na wieś w dolince. Widniejącego w głębi kościoła św. Wolfganga w czasie wyjazdu Burkhartów do Polski jeszcze nie było, został on zbudowany w roku 1901. Symbolem św. Wolfganga jest siekiera – być może dlatego został on wybrany już przed wiekami na patrona przez mieszkańców wsi, ponieważ siekiera jest związana z pracą w lesie.

Erfweiler. Dom z pruskiego muru z XVIII wieku. Ten dom pamięta Burkhartów.

Źródło: Zdjęcie własne

Domy z muru pruskiego nadal stoją, ale są pięknie odnowione.

Źródło: Zdjęcie własne

Burkhardzi mieszkają w Erfweiler do dziś.

Źródło: Zdjęcie własne z roku 2021

Charakterystyczna rudawa skała górująca nad wsią. Niejeden Burkhart próbował się na nią wspiąć!

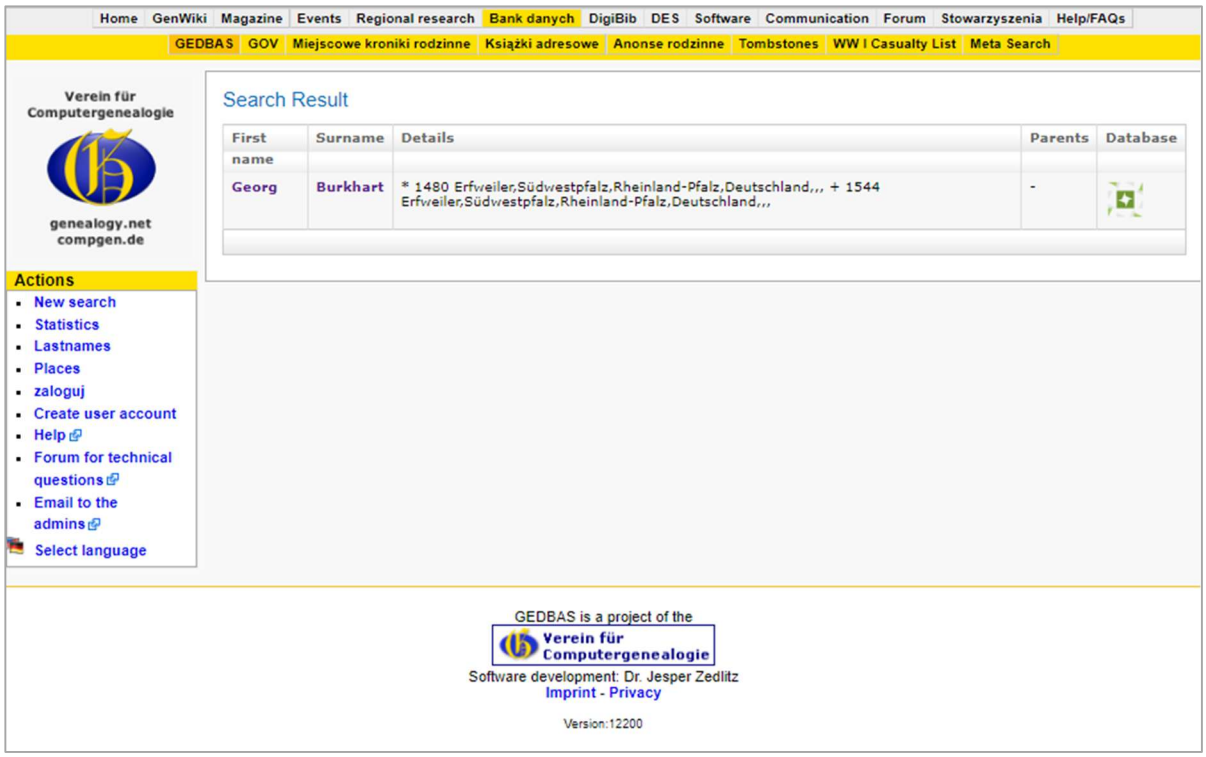
Źródło: Zdjęcie własne

V. Rodzina Burkhart z Erfweiler

1. Georg Burkhart (1480 Erfweiler - ok. 1544 Erfweiler)

O Georgu nic bliższego nie wiadomo. Nie jest znany genealogom z *The Birkenhördt Project.* Występuje natomiast w wielu drzewach genealogicznych w *Geneanet*. Jako źródło wiadomości o nim podana jest praca: D.A. Kestens *Dahn Families: 1500-1725.* Syn i wnuk Georga nie są znani. Jego prawnukiem byłby Johannes Sebastian Burkhart (Sebastian Burkhart), ale czy można dać głowę, że jest to stuprocentowo pewne?

Dane Georga z Gedbas

Źródło: https://gedbas.genealogy.net/person/show/1133245684, dostęp 28.12.2022

Synem **Georga** miał być:

2. Nieznany Burkhart (ok. 1515 Erfweiler - ?)

Synem **Nieznanego (2)** miał być:

3. Nieznany Burkhart (ok. 1550 Erfweiler - ok. 1615 Erfweiler)

Synem tego **Nieznanego** miał być:

4. Johannes Sebastian (Sebastian) Burkhart (1590 Erfweiler - 1654 Erfweiler)

Johannes Sebastian jest pierwszym z przodków, który występuje w *The Birkenhördt Project* i którego tamże powiązuje się z kolejnymi zstępnymi.

Nie jest znane imię jego ojca ani matki. Nie wiadomo, czy miał rodzeństwo. Uznaje się go za prawnuka Georga Burkharta. Zgodnie z różnymi opracowaniami Johannes Sebastian żył 64 lata[12].

W jednym wypadku autor drzewa genealogicznego nie ma pewności, czy Johannes Sebastian urodził się w Erfweiler[13]. Żona jego nie jest znana. Data ślubu – około roku 1619 bez podania miejsca[14] lub przed 1620 w Erfweiler[15]. Nie podaje się, jakoby miał inne dzieci poza Johannesem Sebastianem. Autorzy powołujący się na opracowanie Dennisa Allena Kastens pomijają pierwsze imię Johannes[16]. Natomiast obie platformy genealogiczne – *Geneanet* i *The Birkenhördt Project* – podają zgodnie datę i miejsce śmierci – 1654 Erfweiler. Jako jedyne dziecko Johannesa Sebastiana podaje się syna o tym samym imieniu.

Dane genealogiczne Johannesa Sebastiana Burkharta

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I45188&tree=1, dostęp 28.12.2022

---

12 *Geneanet:* Maria Margarete Kiemen (mkiemen) podaje, że urodził się **około** roku 1590 – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johannes+sebastian&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

13 *Geneanet*, drzewo Benedicta Schreinera (bschreiner1981) - https://gw.geneanet.org/bschreiner1981?lang=en&pz=x&nz=hiemer&ocz=2&p=hans+sebastian&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

14 *Geneanet*, drzewo Christel Spielberger (cpielberger) - https://gw.geneanet.org/cspielberger?lang=en&p=hans+sebastian&n=burkhard (dostęp 29.12.2022)

15 Według Marii Margarete Kiemen

16 Benedict Schreinera i Christel Spielberger

5. Johannes Sebastian (Hans Sebastian) Burkhart (Burkhard) (1620/28 - 1672 lub 1685)

Opisany jest wraz z rodziną w *The Birkenhördt Project* i występuje w różnych prywatnych drzewach w *Geneanet.*

W tych ostatnich znajdują się różne dane o tym przodku i jego żonie.

Johannes Sebastian Burkhart występuje także jako **Hans Sebastian**[17]. Przyjmuje się, że nazwisko mogło brzmieć Burkhard.[18] Nazywany był Bastel. Data urodzenia nie jest pewna, podobnie data śmierci. Żył 65 lub 57 lat[19], lub 52 lata[20]. Być może miał dwie żony – pierwsza, o której nic nie wiadomo, nazywała się Schwab.[21] Żona, z którą miał potomstwo, **Anna Catharina**[22] **Wagner** (1628-1674[23] lub 1685[24]), żyła około 46 lub 57 lat. Była córką Valentina Wagnera (1600 - 31 XII 1676 Erfweiler), matka jest nieznana. Ślub odbył się w Erfweiler[25] lub około roku 1649 w Dahn[26]. Biorąc pod uwagę datę urodzenia pierwszego dziecka, na pewno odbył się przed/w 1650 roku, gdy Bastel miał około 22-30 lat, a żona 22 lata.

Ze związku tego według *Geneanet* przyszło na świat siedmioro dzieci – pięciu synów i dwie córki[27]:

1. Johannes (1650-1729) – żonaty z Barbarą Weiss z Schindhard,

2. Johannes (Johann) Jacob (ok. 1650 - ok. 1715) – żonaty z Veronicą Ambros,

3. Anna Katharina (1654-1717) – zamężna z Johannesem Wendelinem Schied z Bruchweiler-Bärenbach

4. Johannes Sebastian (ok. 1655 - 1729) – żonaty z Veronicą Schied

5. Wendelin (1662-1749) – żonaty z Anną Marią Riesbeck z **Dahn (byli oni moimi bezpośrednimi przodkami jako pradziadkowie Apollonii Schehl, żony Johannesa Georga Burkharta; patrz nr 6).**

6. Bartholomäus (ok. 1665 - 1724) – żonaty z Magdaleną (Madeleine[28]) Sauer, **mój bezpośredni przodek.**

7. Anna Barbara (ok. 1674 - 1750) – zamężna za Sebastianem Ehrhard (Erhard).

---

17 *Geneanet*: drzewa Beth Mendel - https://gw.geneanet.org/bethdm?lang=en&iz=0&p=hans+sebastian&n=burkhart (dostęp 29.12.2022), Christel Spielberger – jak wyżej, Benedicta Schreinera – jak wyżej

18 Według Christel Spielberger – jak wyżej

19 Według Benedicta Schreinera urodził się między rokiem 1620 a 1628.

20 Według Marii Margarete Kiemen (mkiemen) zmarł w 1672 r. – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johannes+sebastian+hans&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

21 https://gedbas.genealogy.net/person/show/1231578947 (dostęp 29.12.2022)

22 Imię żony jako jedyna podaje Maria Margarete Kiemen – jak wyżej

23 Według Benedicta Schreinera

24 Według Marii Margarete Kiemen – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johannes+sebastian+hans&n=burkhart (dostęp 29.12.2022), Christel Spielberger - https://gw.geneanet.org/cspielberger?n=burkhard&oc=&p=hans+sebastian (dostęp 29.12.2022)

25 Według Beth Mendel - https://gw.geneanet.org/bethdm?lang=en&iz=0&p=hans+sebastian&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

26 Według Christel Spielberger – jak wyżej

27 Według M.M. Kiemen – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johannes+sebastian+hans&n=burkhart (dostęp 29.12.2022), B. Schreinera – jak wyżej.

28 Według M.M. Kiemen – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=bartholomaus&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

Według *The Birkenhördt Project* dzieci było sześcioro – pięciu synów i jedna córka:

1. Johannes Jacob (1650 Erfweiler **-** 1715 Erfweiler). Żył 65 lat. Żona nieznana. Istnieją rozbieżności odnośnie do daty urodzenia Johannesa – rok 1650 lub 1660 (o czym niżej).

2. Anna Katharina (1654 Erfweiler **-** 25 IV 1717 Bruchweiler-Bärenbach). Żyła 63 lata. Zamężna z Johannesem Wendelinem Schied z Bruchweiler-Bärenbach. Wiadomo o ich pięciorgu dzieciach.

3. Johannes Sebastian (ok. 1655 Bruchweiler-Bärenbach **-** 25 VIII 1719 Bruchweiler-Bärenbach). Żył 64 lata. Żona nieznana, jeden syn, Johannes Nicolaus, żonaty z Marią Christiną Kuntz. Ci ostatni mieli pięciu synów i trzy córki. Wnukowie jednego z synów, Martina, wyemigrowali z Bruchweiler-Bärenbach do USA.

4. Johannes (1650 Bruchweiler-Bärenbach **-** 1729 Bruchweiler-Bärenbach). Żył 79 lat. Żonaty z Anną Barbarą Weiss z Schindhard. Wydaje się, że data urodzenia jest błędna, gdyż rok 1650 podano jako datę urodzenia starszego brata Johannesa, imieniem Johannes Jacob. Można by przyjąć, że chodzi o bliźnięta, jednakże wykluczają to różne miejsca urodzenia chłopców. Prawdopodobnie rok 1650 w wypadku Johannesa to pomyłka osoby wprowadzającej dane do *The Birkenhördt Project.* W drzewach genealogicznych w *Geneanet* podano jako datę urodzenia Johannesa rok 1660 lub około 1660 i ta data jest zapewne prawidłowa[29]. Johannes miał dwóch synów i córkę. Ta linia mieszkała w Bruchweiler-Bärenbach. Wnuk Johannesa David ożenił się z Catherine Barudio z Sturzelbronn (dziś departament Mozela – Moselle) i zmarł w Lotaryngii – tam również linia się rozwinęła i jak widać później, zawierała związki małżeńskie z krewniakami z Bruchweiler-Bärenbach.

5. Wendelin (1662 Erfweiler **-** 17 VII 1749 Erfweiler). Żył 87 lat. Żonaty z Anną Marią Riesbeck z Dahn (Wendelin i Anna Maria Riesbeck byli moimi bezpośrednimi przodkami jako pradziadkowie Apollonii Schehl, żony Johannesa Georga Burkharta). Miał dwóch synów, Johannesa Theobalda i Johannesa Ludwiga, oraz dwie córki. Ta linia pozostała w Erfweiler.

6. Bartholomäus (1665 Erfweiler **-** 1724 Erfweiler), **mój bezpośredni przodek**. Żył 59 lat. Żonaty z **Magdaleną (Madeleine) Sauer**. Francuska forma imienia nie powinna dziwić – Palatynat to pogranicze niemiecko-francuskie.

Dwoje dzieci Johannesa Sebastiana – Johannes Sebastian i Johannes – urodziło się w Bruchweil-Bärenbach. Wyjaśnić trzeba, że gmina o tej nazwie istnieje dopiero od roku 1828 – powstała z połączenia dwóch wsi, które wcześniej były osobnymi osiedlami, położonymi niecałe 6 km od Erfweiler. Bärenbach wymieniony już był w VIII wieku, Bruchweiler wspomniany był po raz pierwszy w roku 1465. Po Wojnie Trzydziestoletniej, w roku 1633, mieszkały w tej ostatniej wsi jedynie dwie rodziny!

Narodziny dzieci Johannesa Sebastiana w jednej z tych dwóch wsi, które zapewne już wówczas leżały bardzo blisko siebie, wskazywałoby, że w roku 1655 i 1660 (lub w ciągu tych pięciu lat) żona lub cała rodzina Burkhartów przebywała w tejże miejscowości – być może miało to związek ze zniszczeniami w Erfweiler po Wojnie Trzydziestoletniej. Synowie Johannesa Sebastiana, Johannes Sebastian i Johannes mieszkali w Bruchweil-Bärenbach i tam rodzina bardzo się rozrosła, córka Anna Katharina też poślubiła mieszkańca tej wsi.

Dzieci Johannesa Sebastiana były stosunkowo długowieczne jak na owe czasy – Johannes Jacob żył 65 lat, Johannes Sebastian 64 lata, Wendelin zmarł w wieku 87 lat, Johannes w wieku 79 lub 69 lat, Anna

[29] Według Christel Spielberger – jak wyżej, Benedicta Schreinera – jak wyżej

Barbara (Anna Maria Barbara) w wieku 76 lat, pozostałe córki żyły 63, 64, 65 lat. Najkrócej żył mój bezpośredni przodek, Bartholomäus – 59 lat.

Odnośnie do potomków Johannesa Sebastiana (1620-1685), prócz ciekawostki, że jego dalsi potomkowie wyemigrowali do USA, jest też druga ciekawostka, związana zresztą z tym samym pokoleniem. Czworo wnuków (rodzeństwo) Johannesa Martina (1744-1814) – który był prawnukiem Johannesa Sebastiana (1620-1685) – urodzonych na przełomie XVIII i XIX wieku w Bruchweil-Bärenbach, zawarło związki małżeńskie z krewniakami o nazwisku Burkhart. Barbara i Simon związali się z dziećmi Franza Burkharta, którego rodzice nie są znani – do USA wyjechało trzech synów Barbary oraz dwie córki i syn Simona. Siostra Barbary i Simona, Maria Ottilia, poślubiła Johannesa, którego ojciec pochodził z rodziny Burkhartów z Lotaryngii. Najmłodszy z rodzeństwa, Philipp (zmarły w USA w roku 1879), poślubił Marię Magdalenę Burkhart, która tak jak on pochodziła w prostej linii od Johannesa Sebastiana. Do USA wyjechała cała rodzina Philippa – miał siedmioro dzieci.

Widok na Bruchweil-Bärenbach

Wszystkie wioski i małe miasteczka w południowo-zachodnim Palatynacie, w okolicach Erfweiler, wyglądają tak samo.

Źródło: Zdjęcie własne

Dane genealogiczne Johannesa Sebastiana Burkharta

Home | Search | Find | Media | Info | English

Johannes Sebastian Burkhart

Print | Bookmark

♂ 1620 - 1685 (65 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | All | PDF

Name	Johannes Sebastian Burkhart	
Nickname	Bastel	
Born	1620	Erfweiler, Pfalz
Gender	Male	
Died	1685	Erfweiler, Pfalz
Person ID	I45189	Suedpfalz
Last Modified	29 Oct 2016	

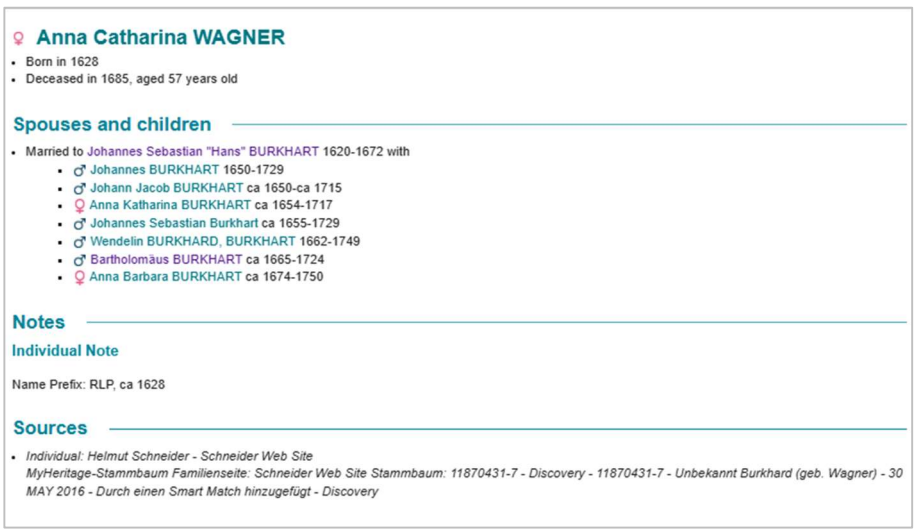
Father	Johannes Sebastian Burkhart, **b.** 1590, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1654, Erfweiler, Pfalz (Age 64 years)	
Family ID	F20940	Group Sheet | Family Chart

Family	Wagner, **b.** 1628, Erfweiler, Pfalz, **d.** Erfweiler, Pfalz
Married	Erfweiler, Pfalz
Children	1. Johannes Jakob Burkhart, **b.** 1650, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1715, Erfweiler, Pfalz (Age 65 years) 2. Anna Katharina Burkhart, **b.** 1654, Erfweiler, Pfalz, **d.** 25 Apr 1717, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 63 years) 3. Johannes Sebastian Burkhart, **b.** 1655, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz, **d.** 25 Aug 1719, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 64 years) 4. Johannes Burkhart, **b.** 1650, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz, **d.** 1729, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 79 years) 5. Wendelin Burkhart, **b.** 1662, Erfweiler, Pfalz, **d.** 17 Jul 1749, Erfweiler, Pfalz (Age 87 years) 6. Bartholomäus Burkhart, **b.** 1665, Erfweiler, Pfalz, **d.** 5 Aug 1724, Erfweiler, Pfalz (Age 59 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F12611 | Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I45189&tree=1, dostęp 28.12.2022

Imię żony Johannesa Sebastiana (Hansa Sebastiana) Burkharta – **Anna Catharina** – znamy jedynie z *Geneanet*.

Dane genealogiczne Anny Cathariny Wagner

♀ Anna Catharina WAGNER

- Born in 1628
- Deceased in 1685, aged 57 years old

Spouses and children

- Married to Johannes Sebastian "Hans" BURKHART 1620-1672 with
  - ♂ Johannes BURKHART 1650-1729
  - ♂ Johann Jacob BURKHART ca 1650-ca 1715
  - ♀ Anna Katharina BURKHART ca 1654-1717
  - ♂ Johannes Sebastian Burkhart ca 1655-1729
  - ♂ Wendelin BURKHARD, BURKHART 1662-1749
  - ♂ Bartholomäus BURKHART ca 1665-1724
  - ♀ Anna Barbara BURKHART ca 1674-1750

Notes

Individual Note

Name Prefix: RLP, ca 1628

Sources

- *Individual: Helmut Schneider - Schneider Web Site*
  MyHeritage-Stammbaum Familienseite: Schneider Web Site Stammbaum: 11870431-7 - Discovery - 11870431-7 - Unbekannt Burkhard (geb. Wagner) - 30 MAY 2016 - Durch einen Smart Match hinzugefügt - Discovery

Źródło: https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=anna+catharina&n=wagner, dostęp 28.12.2022

The Birkenhördt Project nie zna imienia żony Johannesa Sebastiana. Podaje jedynie, że była córką Valentina, urodzonego w roku 1600 (miejsce nieznane), zmarłego 31 grudnia 1676 w Erfweiler w wieku 76 lat. Żona Valentina jest nieznana.

Nazwisko Wagner pochodzi od słowa *Wagen* – wóz, a zatem Wagner to kołodziej lub woźnica.

Dane genealogiczne żony Johannesa Sebastiana Burkharta

Home | Search | Find | Media | Info | English

Wagner

1628 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | All | PDF

Name	Wagner	
Born	1628	Erfweiler, Pfalz
Gender	Female	
Died	Erfweiler, Pfalz	
Person ID	I45190	Suedpfalz
Last Modified	26 Sep 2016	

Father	Valentin Wagner, **b.** 1600, **d.** 31 Dec 1676, Erfweiler, Pfalz (Age 76 years)
Mother	N.N., **b.** 1605
Married	Abt 1627
Family ID	F12520 — Group Sheet | Family Chart

Family	Johannes Sebastian Burkhart, **b.** 1620, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1685, Erfweiler, Pfalz (Age 65 years)
Married	Erfweiler, Pfalz
Children	1. Johannes Jakob Burkhart, **b.** 1650, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1715, Erfweiler, Pfalz (Age 65 years) 2. Anna Katharina Burkhart, **b.** 1654, Erfweiler, Pfalz, **d.** 25 Apr 1717, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 63 years) 3. Johannes Sebastian Burkhart, **b.** 1655, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz, **d.** 25 Aug 1719, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 64 years) 4. Johannes Burkhart, **b.** 1650, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz, **d.** 1729, Bruchweiler-Bärenbach, Pfalz (Age 79 years) 5. Wendelin Burkhart, **b.** 1662, Erfweiler, Pfalz, **d.** 17 Jul 1749, Erfweiler, Pfalz (Age 87 years) 6. Bartholomäus Burkhart, **b.** 1665, Erfweiler, Pfalz, **d.** 5 Aug 1724, Erfweiler, Pfalz (Age 59 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F12611 — Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I45190&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Dalsze dane Wagnerów według *The Birkenhördt Project:*

Ojcem Valentina był **Michael** (1560-1614), urodzony i zmarły w Dahn (miasteczko w pobliżu Erfweiler) w wieku 54 lat. Żona Michaela jest nieznana.

Ojcem Michaela był **Bernhard**, urodzony w 1534 r. w Dahn, zmarły w 1580 r. (bez podania miejsca) w wieku 56 lat. Żona nieznana.

Ojcem Bernharda był **Lorenz**, urodzony w 1496 r. w Dahn, zmarły w 1549 r. (bez podania miejsca) w wieku 53 lat. Żona nieznana.

Lorenz, urodzony w roku 1496 w Dahn, jest drugim po Georgu Burkharcie najstarszym znanym mi przodkiem.

Drzewo genealogiczne żony Johannesa (Hansa Sebastiana) Burkhart według *The Birkenhördt Project:*

Lorenz Wagner – żona nieznana
(1496 Dahn - 1549)
Żył 53 lata
|
Bernhard Wagner – żona nieznana
(1524 Dahn - 1580)
Żył 56 lat
|
Michael Wagner – żona nieznana
(1560 Dahn - 1614 Dahn)
Żył 54 lata
|
Valentin Wagner – żona nieznana
(1600 - 31 XII 1676 Erfweiler)
Żył 76 lat
|
Córka (Anna Catharina?) – Johannes Sebastian Burkhart
(ok. 1628 Erfweiler -
ok. 1674/1685 Erfweiler)

Rodzina Wagner należy do moich przodków także w innej linii – jako przodkowie Apollonii Schehl (córki Barbary Anny Marii Burkhart), **żony Johannesa Georga Burkharta (1743 - po 1786).**

Wagnerowie jako przodkowie Apollonii Schehl:

Johannes Sebastian Burkhart – Anna Catherina Wagner
(1620 Erfweiler - 1685 Erfweiler) (ok. 1628 Erfweiler - ok. 1674/1685 Erfweiler)
|
Wendelin Burkhart – Anna Maria Riesbeck
(1662 Erfweiler - 1749) (1665 Dahn - 1704 Erfweiler)
|
Johannes Ludwig Burkhart – Maria Katharina Steigner
(1691 Erfweiler - 1749) (1697 Erfweiler - ?)
|
Johannes Adam Schehl – **Barbara Anna Maria Burkhart**
(1720 Erfweiler - 1780 Erfweiler) (1724 Erfweiler - 1773)
|
Apollonia Schehl – Johannes Georg Burkhart
(1753 Erfweiler - 1817 Erfweiler) (1743 Erfweiler - po 1786)

Dahn, gdzie mieszkała rodzina Wagner, i Erfweiler dzieli zaledwie 2-3 km. Dahn jest dziś najbliżej położonym od Erfweiler większym ośrodkiem miejskim, liczy około 5 tysięcy mieszkańców. Podobnie jak Erfweiler należało niegdyś do dóbr rycerzy von Than (Dahn) – stad też nazwa. Rycerze von Than byli lennikami biskupstwa Spiry. Najprawdopodobniej Dahn jest starszym osiedlem niż Erfweiler, bo pierwsza wzmianka pochodzi z roku 1148. I na pewno było też większe.

6. Bartholomäus Burkhart (1665 Erfweiler - 8 V lub 5 VIII 1724 Erfweiler)

Bartholomäus był szóstym dzieckiem Johannesa (Hansa Sebastiana) Burkharta i Anny Cathariny Wagner. Żył 59 lub około 59 lat[30]. Urodził się i zmarł w Erfweiler. Dzienną datę śmierci podaje się różnie – 5 sierpnia lub 8 maja[31]. Wydaje się, że autor jednego z zapisów pomylił dzień z miesiącem: maj jest 5. miesiącem, sierpień – 8. miesiącem[32].

Żoną Bartholomäusa była **Magdalena (Madeleine[33]) Sauer**, urodzona w roku 1673 w Schindhard, zmarła 7 maja 1723 r. w Erfweiler – miała 50 lat. Francuska forma imienia jest możliwa – Palatynat jest regionem przygranicznym. Ślub odbył się w roku 1694 lub około roku 1694 w Erfweiler. Bartholomäus miał 29 (około 29) lat, Magdalena 21 lat. Imię ojca (1645 - ?) Magdaleny jest nieznane. Znane jest imię matki – **Elizabeth** (1649 - 30 III 1729, żyła lat 80), ale nie wiadomo, jak brzmiało jej nazwisko panieńskie. Być może zapis w dokumencie ślubu jest nieprecyzyjny – może Elizabeth nazywała się Sauer, a ojciec Magdaleny był nieznany, bo dziecko było nieślubne? **Oboje rodzice pochodzili z Schindhard**. Gdzie odbył się ich **ślub w roku 1671**, nie wiadomo. *Sauer* znaczy kwaśny, skrzywiony, osowiały – do wyboru!

The Birkenhördt Project podaje tylko dwoje dzieci Bartholomäusa i Magdaleny. Byli to:

1. Lorenz (1700 Erfweiler - 17 III 1773 Erfweiler). Żył 73 lata. Żonaty z Marią Katharina Schehl z Schindhard. Mieli oni trzech synów i córkę o rzadkim imieniu Rosina, która poślubiła Johannesa Dauenhauer – z rodziną Dauenhauer będą się Burkharci także wiązać później. Syn Lorenza, Theobald, poślubił krewniaczkę, Katharinę Burkhart, prawnuczkę Johannesa Sebastiana (1620-1685). Mieli oni jednego syna, którego losy są nieznane. Natomiast drugi syn Lorenza, Johannes Jacob, miał czwórkę wnuków – tu również rodzina się rozrosła, niektórzy wstępni żyli w Erfweiler w XX wieku. Trzeci syn Lorenza, Balthasar, miał – o ile wiadomo – jedną córkę. Zawsze jednak pamiętać trzeba, że dane te mogą być niepełne.

2. Maria Apollonia (24 VI 1714 Erfweiler - 27 VI 1777 Erfweiler), zamężna za Marcusem Steigner z Schindhard. Żyła 63 lata.

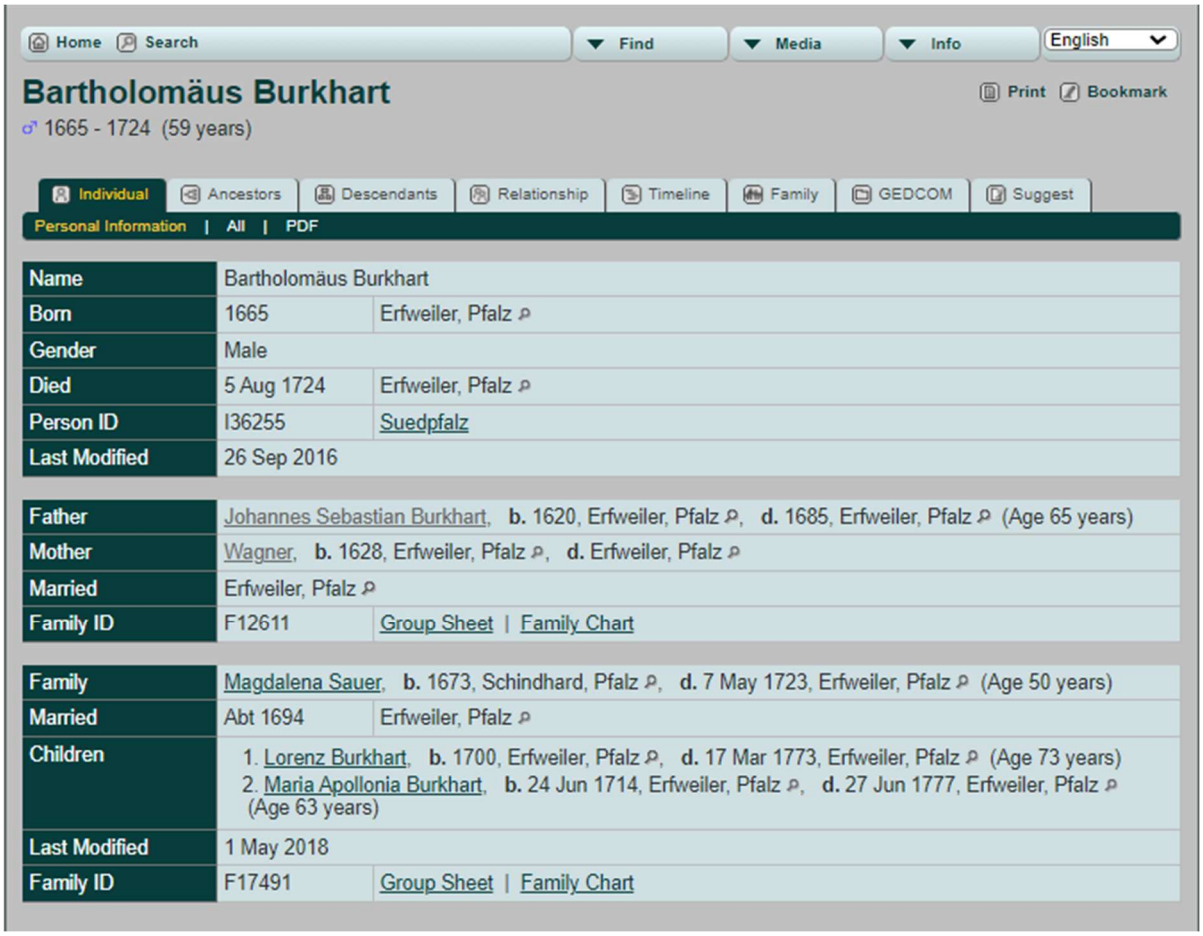
30 *Geneanet*: Maria Margarete Kiemen podaje, że urodził się **około** roku 1665 – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=bartholomaus&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

31 Drzewa M. M. Kiemen – jak wyżej, Ch. Spielberger - https://gw.geneanet.org/cspielberger?lang=en&p=bartholomaus&n=burkhard (dostęp 29.12.2022)

32 W *Geneanet* daty wpisuje się w systemie amerykańskim, tj. miesiąc, dzień, rok – stąd łatwo o pomyłkę.

33 Według M. M. Kiemen – jak wyżej

Dane genealogiczne Bartholomäusa z The Birkenhördt Project

Home | Search | Find | Media | Info | English

Bartholomäus Burkhart

Print | Bookmark

♂ 1665 - 1724 (59 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | All | PDF

Name	Bartholomäus Burkhart	
Born	1665	Erfweiler, Pfalz
Gender	Male	
Died	5 Aug 1724	Erfweiler, Pfalz
Person ID	I36255	Suedpfalz
Last Modified	26 Sep 2016	

Father	Johannes Sebastian Burkhart, **b.** 1620, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1685, Erfweiler, Pfalz (Age 65 years)	
Mother	Wagner, **b.** 1628, Erfweiler, Pfalz, **d.** Erfweiler, Pfalz	
Married	Erfweiler, Pfalz	
Family ID	F12611	Group Sheet | Family Chart

Family	Magdalena Sauer, **b.** 1673, Schindhard, Pfalz, **d.** 7 May 1723, Erfweiler, Pfalz (Age 50 years)	
Married	Abt 1694	Erfweiler, Pfalz
Children	1. Lorenz Burkhart, **b.** 1700, Erfweiler, Pfalz, **d.** 17 Mar 1773, Erfweiler, Pfalz (Age 73 years) 2. Maria Apollonia Burkhart, **b.** 24 Jun 1714, Erfweiler, Pfalz, **d.** 27 Jun 1777, Erfweiler, Pfalz (Age 63 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F17491	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I36255&tree=1, dostęp 28.12.2022

Pozostałych dwoje dzieci Bartholomäusa i Magdaleny znajdujemy w drzewach genealogicznych w *Geneanet*[34]:

1. Anna Margarethe (ok. 1697 - ?), prawdopodobnie zmarła jako dziecko, gdyż nie ma danych o jej zamążpójściu ani też daty śmierci.

2. Valentin lub Valentin Wendelin (30 IV 1703 Erfweiler - 3 X 1777[35]). Żył 74 lata. Pierwsze imię otrzymał najprawdopodobniej po dziadku macierzystym Bartholomäusa, Valentinie Wagnerze, drugie imię, Wendelin, może być po bracie ojca Bartholomäusa).

Wiadomość o tym, że Bartholomäus miał syna Valentina jest bardzo ważna, bo Valentin był moim bezpośrednim przodkiem.

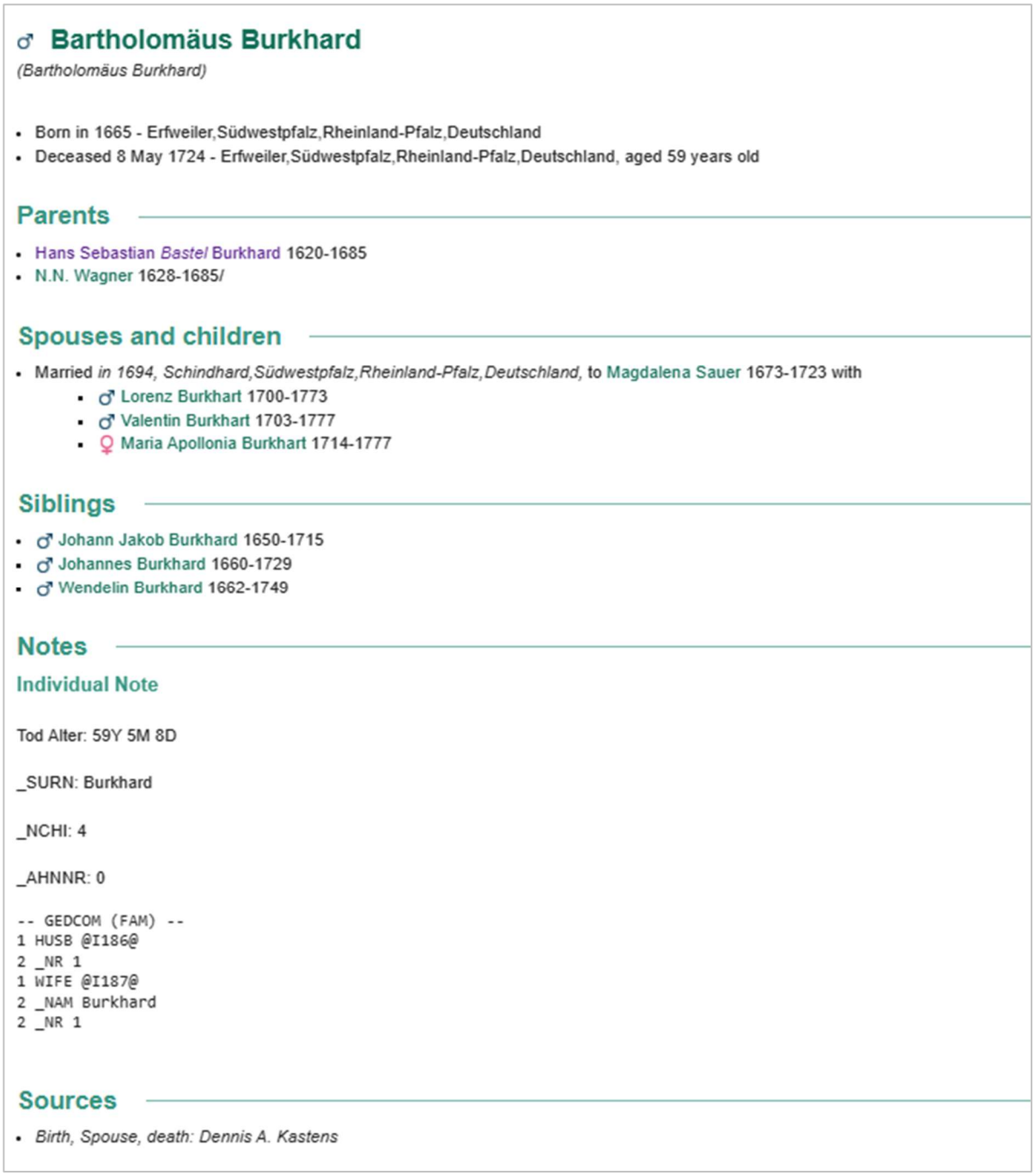
[34] Drzewa M.M. Kiemen – jak wyżej, B. Schreinera - https://gw.geneanet.org/bschreiner1981?lang=en&pz=x&nz=hiemer&ocz=2&p=bartholomaus&n=burkhart&oc=1 (dostęp 29.12.2022)

[35] Daty dzienne urodzin i zgonu podaje *The Birkenhördt Project,* który zna go, ale nie zna jego rodziców.

Połączenia między Bartholomäusem a Valentinem według *Geneanet*:

1.

Dane genealogiczne Bartholomäusa z Geneanet

♂ Bartholomäus Burkhard

(Bartholomäus Burkhard)

- Born in 1665 - Erfweiler,Südwestpfalz,Rheinland-Pfalz,Deutschland
- Deceased 8 May 1724 - Erfweiler,Südwestpfalz,Rheinland-Pfalz,Deutschland, aged 59 years old

Parents

- Hans Sebastian *Bastel* Burkhard 1620-1685
- N.N. Wagner 1628-1685/

Spouses and children

- Married *in 1694, Schindhard,Südwestpfalz,Rheinland-Pfalz,Deutschland,* to Magdalena Sauer 1673-1723 with
  - ♂ Lorenz Burkhart 1700-1773
  - ♂ Valentin Burkhart 1703-1777
  - ♀ Maria Apollonia Burkhart 1714-1777

Siblings

- ♂ Johann Jakob Burkhard 1650-1715
- ♂ Johannes Burkhard 1660-1729
- ♂ Wendelin Burkhard 1662-1749

Notes

Individual Note

Tod Alter: 59Y 5M 8D

_SURN: Burkhard

_NCHI: 4

_AHNNR: 0

```
-- GEDCOM (FAM) --
1 HUSB @I186@
2 _NR 1
1 WIFE @I187@
2 _NAM Burkhard
2 _NR 1
```

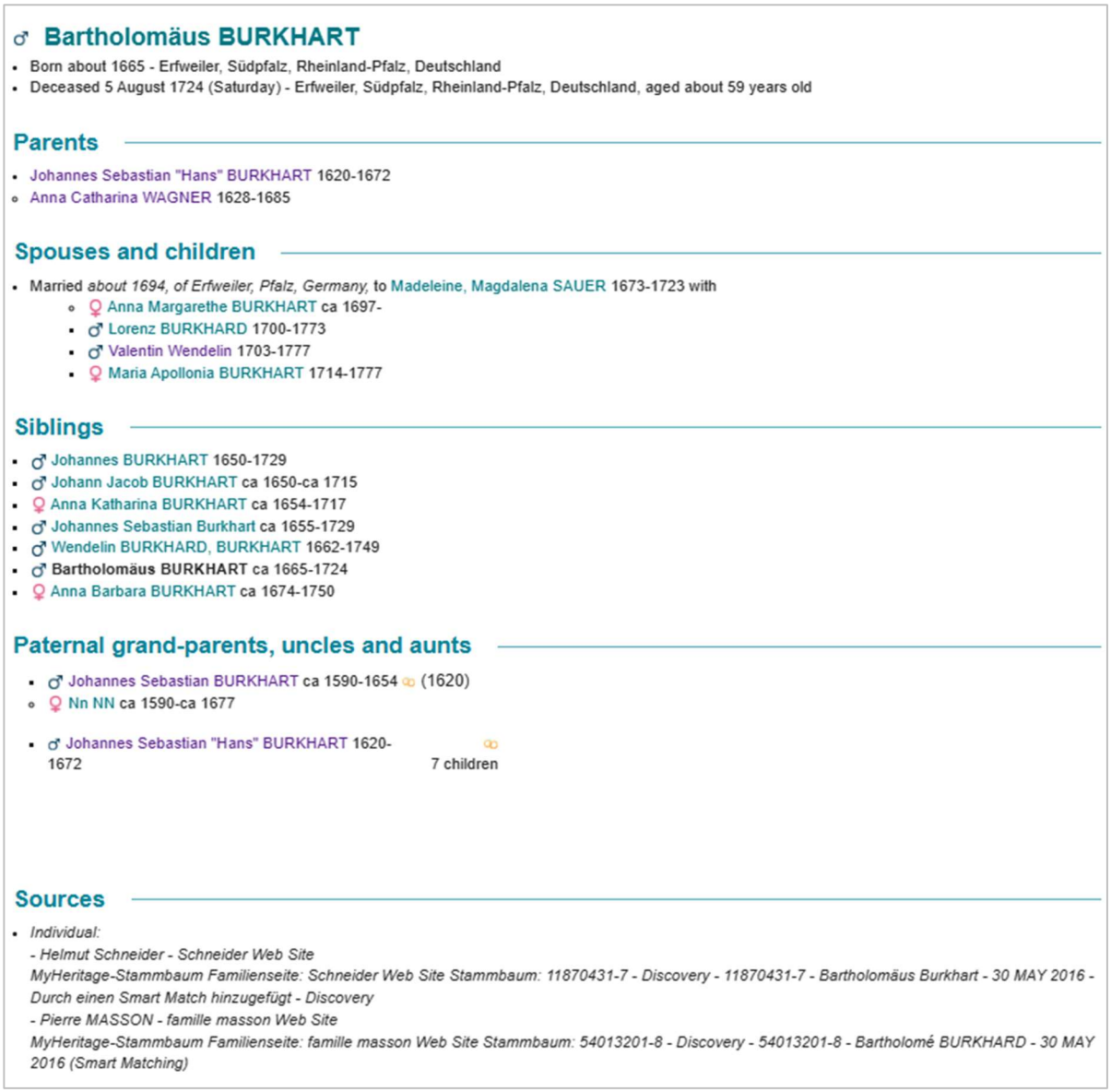
Sources

- *Birth, Spouse, death: Dennis A. Kastens*

Źródło: https://gw.geneanet.org/cspielberger?n=burkhard&oc=&p=bartholomaus, dostęp 28.12.2022

2.

Dane genealogiczne Bartholomäusa z Geneanet

♂ Bartholomäus BURKHART

- Born about 1665 - Erfweiler, Südpfalz, Rheinland-Pfalz, Deutschland
- Deceased 5 August 1724 (Saturday) - Erfweiler, Südpfalz, Rheinland-Pfalz, Deutschland, aged about 59 years old

Parents

- Johannes Sebastian "Hans" BURKHART 1620-1672
- Anna Catharina WAGNER 1628-1685

Spouses and children

- Married *about 1694, of Erfweiler, Pfalz, Germany,* to Madeleine, Magdalena SAUER 1673-1723 with
  - ♀ Anna Margarethe BURKHART ca 1697-
  - ♂ Lorenz BURKHARD 1700-1773
  - ♂ Valentin Wendelin 1703-1777
  - ♀ Maria Apollonia BURKHART 1714-1777

Siblings

- ♂ Johannes BURKHART 1650-1729
- ♂ Johann Jacob BURKHART ca 1650-ca 1715
- ♀ Anna Katharina BURKHART ca 1654-1717
- ♂ Johannes Sebastian Burkhart ca 1655-1729
- ♂ Wendelin BURKHARD, BURKHART 1662-1749
- ♂ **Bartholomäus BURKHART** ca 1665-1724
- ♀ Anna Barbara BURKHART ca 1674-1750

Paternal grand-parents, uncles and aunts

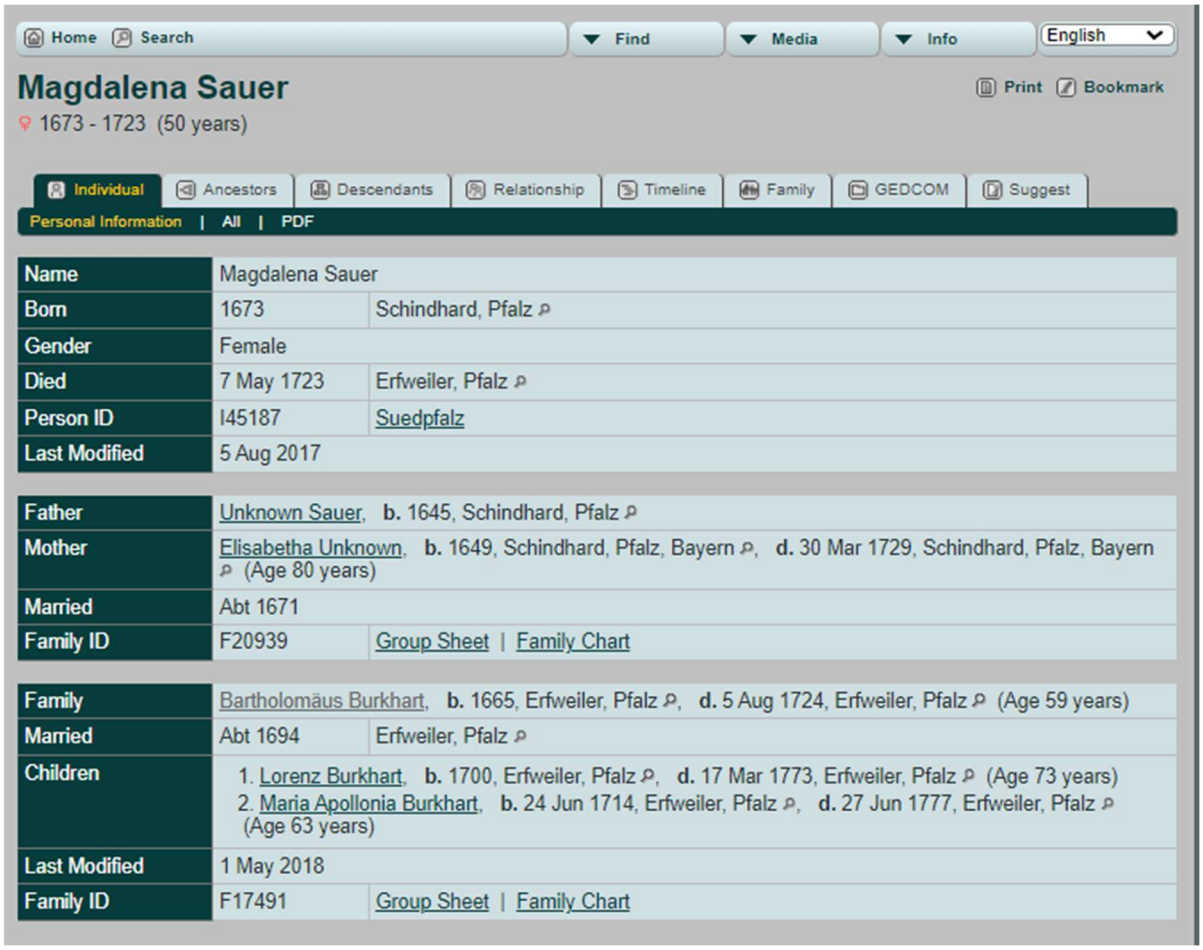
- ♂ Johannes Sebastian BURKHART ca 1590-1654 ∞ (1620)
  - ♀ Nn NN ca 1590-ca 1677
- ♂ Johannes Sebastian "Hans" BURKHART 1620-1672 ∞ 7 children

Sources

- *Individual:*
  - Helmut Schneider - Schneider Web Site
  MyHeritage-Stammbaum Familienseite: Schneider Web Site Stammbaum: 11870431-7 - Discovery - 11870431-7 - Bartholomäus Burkhart - 30 MAY 2016 - Durch einen Smart Match hinzugefügt - Discovery
  - Pierre MASSON - famille masson Web Site
  MyHeritage-Stammbaum Familienseite: famille masson Web Site Stammbaum: 54013201-8 - Discovery - 54013201-8 - Bartholomé BURKHARD - 30 MAY 2016 (Smart Matching)

Źródło: https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=bartholomaus&n=burkhart, dostęp 28.12.2022

Dane genealogiczne żony Bartholomäusa, Magdaleny Sauer

Home | Search | Find | Media | Info | English

Magdalena Sauer

Print | Bookmark

♀ 1673 - 1723 (50 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | All | PDF

Name	Magdalena Sauer	
Born	1673	Schindhard, Pfalz
Gender	Female	
Died	7 May 1723	Erfweiler, Pfalz
Person ID	I45187	Suedpfalz
Last Modified	5 Aug 2017	

Father	Unknown Sauer, **b.** 1645, Schindhard, Pfalz
Mother	Elisabetha Unknown, **b.** 1649, Schindhard, Pfalz, Bayern, **d.** 30 Mar 1729, Schindhard, Pfalz, Bayern (Age 80 years)
Married	Abt 1671
Family ID	F20939 — Group Sheet | Family Chart

Family	Bartholomäus Burkhart, **b.** 1665, Erfweiler, Pfalz, **d.** 5 Aug 1724, Erfweiler, Pfalz (Age 59 years)
Married	Abt 1694 — Erfweiler, Pfalz
Children	1. Lorenz Burkhart, **b.** 1700, Erfweiler, Pfalz, **d.** 17 Mar 1773, Erfweiler, Pfalz (Age 73 years) 2. Maria Apollonia Burkhart, **b.** 24 Jun 1714, Erfweiler, Pfalz, **d.** 27 Jun 1777, Erfweiler, Pfalz (Age 63 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F17491 — Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I45187&tree=1, dostęp 28.12.2022

Schindhard, skąd pochodziła moja przodkini Magdalena Sauer, to wioska w pobliżu Erfweiler, pieszo około 2,5 km.

Nazwa wsi pochodzi od czasownika *schinden* (obłupiać, zdzierać skórę) – tu w znaczeniu obłupiać z kory, zdzierać łyko, i od starego rzeczownika *Hartt* – las. Ewentualnie od *schinden* w znaczeniu męczyć się. Wskazuje to na ciężką pracę mieszkańców w lesie przy obróbce drewna.

Tablica informacyjna przed wsią Schindhard, informująca, że pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z roku 1470.

Źródło: Zdjęcie własne z roku 2021

7. Valentin (Valentin Wendelin) Burkhart (30 IV 1703 Erfweiler - 10 III lub 3 X 1777)

Valentin żył 74 lata. W drzewie Benedicta Schreinera z *Geneanet* (patrz niżej) opisany jako *Schoffe* – ławnik. Podaje się dwie daty dzienne jego śmierci – 10 III[36] lub 3 października[37]. Prawdopodobnie chodzi w jednym wypadku o pomyłkę wpisującego – marzec to 3. miesiąc, październik to 10[38]. Żoną Valentina była **Anna Katharina Becker** (1704[39] lub 1706[40] Erfweiler **-** 15 XI 1764 Erfweiler), córka **Martina Becker z Hauenstein i Barbary Burkhard z Hauenstein**. Bäcker to piekarz – typowe nazwisko utworzone od zawodu. Ponieważ *The Birkenhördt Project* nie zna przodków Barbary Burkhard, nie wiadomo, czy była spokrewniona z moją linią Burkhartów, aczkolwiek logicznie rzecz biorąc prawdopodobnie tak było – wydaje się wątpliwe, by na tym samym terenie żyły całkiem sobie obce rodziny o tym samym nazwisku. Z linii wstępnych Anny Katheriny Becker znane jest nazwisko jej prababki po mieczu – **Kirsch.**

---

36 *Geneanet*: drzewo M.M. Kiemen - https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=valentin&n=wendelin (dostęp 29.12.2022)

37 Drzewo Christel Spielberger - https://gw.geneanet.org/cspielberger?lang=en&p=valentin&n=burkhart (dostęp 29.12.2022), *The Birkenhördt Project* – *https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I27749&tree=1* (dostęp 29.12.2022)

38 W *Geneanet* daty wpisuje się w systemie amerykańskim, tj. miesiąc, dzień, rok – stąd łatwo o pomyłkę.

39 M.M. Kiemen - https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&i=9503 (dostęp 29.12.2022), B. Schreiner - https://gw.geneanet.org/bschreiner1981?lang=en&pz=x&nz=hiemer&ocz=2&p=valentin&n=burkhart&oc=2 (dostęp 29.12.2022)

40 Christel Spielberger – jak wyżej, *The Birkenhördt Project* – jak wyżej

Anna Katharina żyła lat 58. Ślub odbył się 13 kwietnia 1728 r. w Erfweiler. Valentin miał 25 lat, Anna Katharina 22 lub 24 lata.

Jeden z genealogów podaje, że być może Valentin miał drugą żonę: **Marie Barbarę Kris (Gris, Grös),** urodzoną prawdopodobnie w roku 1705, zmarłą po 9 maja w roku 1769. Ślub odbył się 9 maja 1769 w Busenberg[41]; Busenberg leży około 4,5 km pieszo od Erfweiler. W tym wypadku chodziłoby o małżeństwo dwojga starszych ludzi. Być może jest coś na rzeczy z drugim małżeństwem, ponieważ jeszcze inny z genealogów, podając datę ślubu Valentina – 13 kwietnia 1728 – nie jest pewien, czy poślubił on **Katharinę** (1704-1764), bez podania nazwiska, czy też **Marię Barbarę** (ur. ok. 1710), bez podania nazwiska i daty śmierci.[42]

Dane genealogiczne Valentina według The Birkenhördt Project, gdzie nie podaje się rodziców Valentina.

Home | Search | Find | Media | Info | English

Valentin Burkhart

♂ 1703 - 1777 (74 years)

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Valentin Burkhart	
Born	30 Apr 1703	Erfweiler, Pfalz [1, 2]
Gender	Male	
Died	3 Oct 1777	Erfweiler, Pfalz [1]
Person ID	I27749	Suedpfalz
Last Modified	15 Jan 2017	

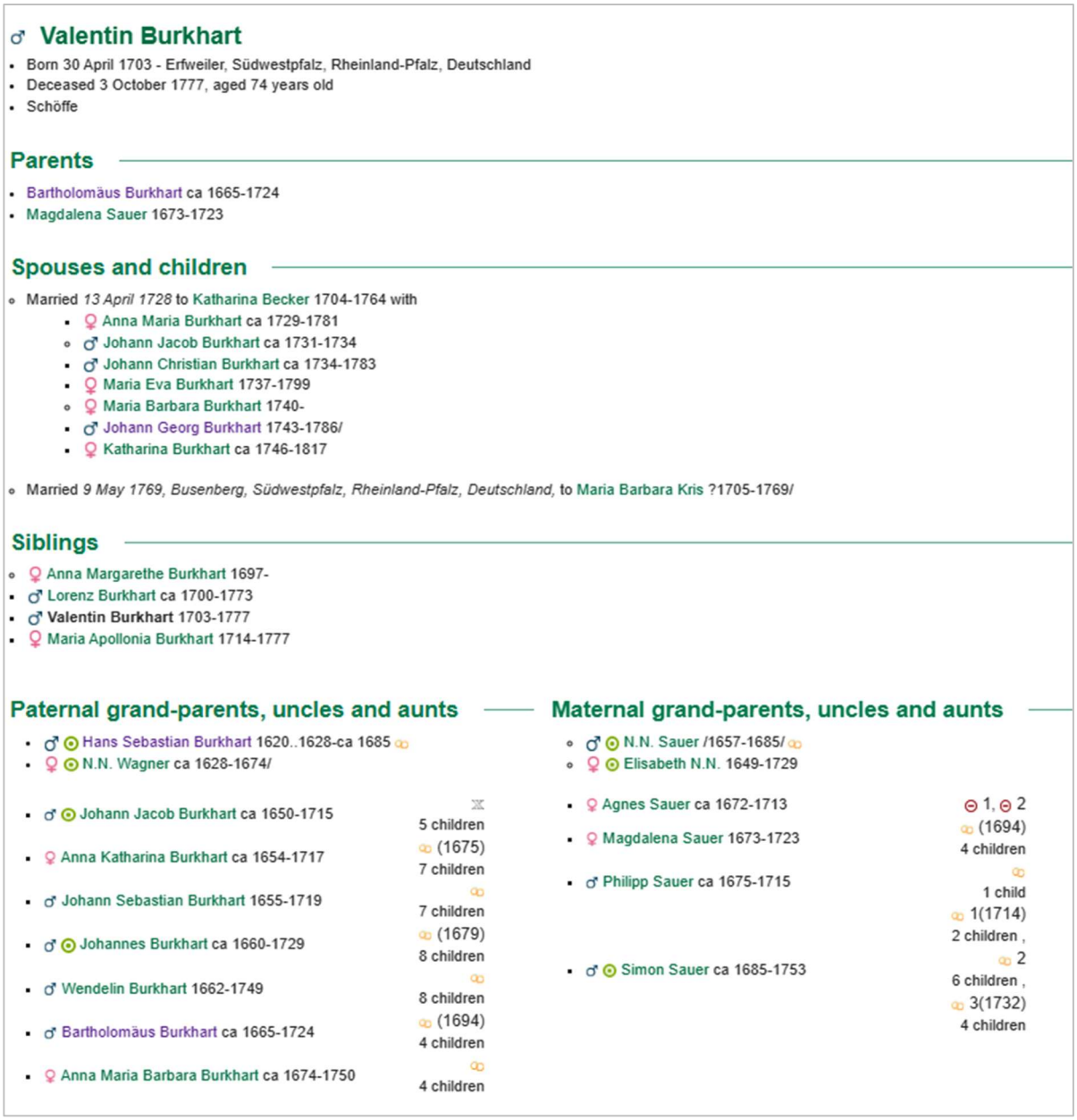
Family	Anna Katharina Becker, **b.** 1706, Erfweiler, Pfalz, **d.** 15 Nov 1764, Erfweiler, Pfalz (Age 58 years)
Married	13 Apr 1728 Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Anna Maria Burkhart, **b.** 23 Feb 1729, Erfweiler, Pfalz, **d.** 21 Dec 1781, Erfweiler, Pfalz (Age 52 years) 2. Johannes Christian Burkhart, **b.** 1 Feb 1734, Erfweiler, Pfalz, **d.** 4 Apr 1783, Erfweiler, Pfalz (Age 49 years) 3. Maria Eva Burkhart, **b.** 1 Feb 1737, Erfweiler, Pfalz 4. Johannes Georg Burkhart, **b.** 3 Aug 1743, Erfweiler, Pfalz 5. Katharina Burkhardt, **b.** 2 Nov 1746, Erfweiler, Pfalz, **d.** 21 Aug 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 70 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F13866 Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I27749&tree=1, dostęp 28.12.2022

41 Drzewo Benedicta Schreinera – jak wyżej

42 Drzewo M. M. Kiemen - https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=valentin&n=wendelin (dostęp 29.12.2022)

Dane genealogiczne Valentina w Geneanet. W tym drzewie podane jest drugie małżeństwo Valentina.

♂ **Valentin Burkhart**

- Born 30 April 1703 - Erfweiler, Südwestpfalz, Rheinland-Pfalz, Deutschland
- Deceased 3 October 1777, aged 74 years old
- Schöffe

Parents

- Bartholomäus Burkhart ca 1665-1724
- Magdalena Sauer 1673-1723

Spouses and children

- Married *13 April 1728* to Katharina Becker 1704-1764 with
  - ♀ Anna Maria Burkhart ca 1729-1781
  - ♂ Johann Jacob Burkhart ca 1731-1734
  - ♂ Johann Christian Burkhart ca 1734-1783
  - ♀ Maria Eva Burkhart 1737-1799
  - ♀ Maria Barbara Burkhart 1740-
  - ♂ Johann Georg Burkhart 1743-1786/
  - ♀ Katharina Burkhart ca 1746-1817
- Married *9 May 1769, Busenberg, Südwestpfalz, Rheinland-Pfalz, Deutschland,* to Maria Barbara Kris ?1705-1769/

Siblings

- ♀ Anna Margarethe Burkhart 1697-
- ♂ Lorenz Burkhart ca 1700-1773
- ♂ **Valentin Burkhart** 1703-1777
- ♀ Maria Apollonia Burkhart 1714-1777

Paternal grand-parents, uncles and aunts

- ♂ ⊙ Hans Sebastian Burkhart 1620..1628-ca 1685
- ♀ ⊙ N.N. Wagner ca 1628-1674/

- ♂ ⊙ Johann Jacob Burkhart ca 1650-1715 — 5 children
- ♀ Anna Katharina Burkhart ca 1654-1717 — (1675) 7 children
- ♂ Johann Sebastian Burkhart 1655-1719 — 7 children
- ♂ ⊙ Johannes Burkhart ca 1660-1729 — (1679) 8 children
- ♂ Wendelin Burkhart 1662-1749 — 8 children
- ♂ Bartholomäus Burkhart ca 1665-1724 — (1694) 4 children
- ♀ Anna Maria Barbara Burkhart ca 1674-1750 — 4 children

Maternal grand-parents, uncles and aunts

- ♂ ⊙ N.N. Sauer /1657-1685/
- ♀ ⊙ Elisabeth N.N. 1649-1729

- ♀ Agnes Sauer ca 1672-1713 — ⊖ 1, ⊖ 2 (1694) 4 children
- ♀ Magdalena Sauer 1673-1723 — 1 child 1(1714) 2 children ,
- ♂ Philipp Sauer ca 1675-1715 — 2 6 children , 3(1732) 4 children
- ♂ ⊙ Simon Sauer ca 1685-1753

Źródło: https://gw.geneanet.org/bschreiner1981?lang=en&pz=x&nz=hiemer&ocz=2&p=valentin&n=burkhart&oc=2, dostęp 28.12.2022

Valentin i Anna Katherina mieli według *The Birkenhördt Project* pięcioro dzieci, dwóch synów i trzy córki:

1. Anna Maria (23 II 1729 Erfweiler - 21 XII 1781 Erfweiler[43]). Żyła 52 lata. Zamężna za Johannesem Burkhardem/Burkhartem, dalszym krewniakiem – oboje byli prawnukami Johannesa Sebastiana. Mieli dwie córki.

2. Johannes Christian (1 II 1734 Erfweiler - 4 IV 1783 Erfweiler. Żył 49 lat. Żonaty dwa razy: z Julianną Mayer z Schindhard (ślub w roku 1762 w Dahn), z którą miał jedną córkę, i z Marią Ottilią Meigel, młodszą o 17 lat. O dzieciach z Marią Ottilią a nic nie wiadomo.

[43] *Geneanet*: według m. M. Kiemen urodziła się ok 1726 – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=valentin&n=wendelin (dostęp 29.12.2022)

3. Maria Eva (1 II 1737 Erfweiler **-** ?). Zamężna za Johannesem Valentinem Schehl z Erfweiler. Mieli jednego syna.

4. Johannes Georg (3 VIII 1743 Erfweiler **-** ?). Żonaty z **Apollonią Schehl**. **Mój przodek.** Apollonia była krewniaczką, ale nie siostrą Johannesa Valentina Schehl, za którego wyszła Maria Eva (nr 3).

5. Katharina (2 XI 1746 Erfweiler **-** 21 VIII 1817 Erfweiler). Żyła 70 lat. Zamężna za Georgiem Erhard z Erfweiler. Mieli dwoje dzieci.

Według *Geneanet* Valentin i Anna Katherina mieli siedmioro dzieci[44]. Był jeszcze jeden syn i jeszcze jedna córka:

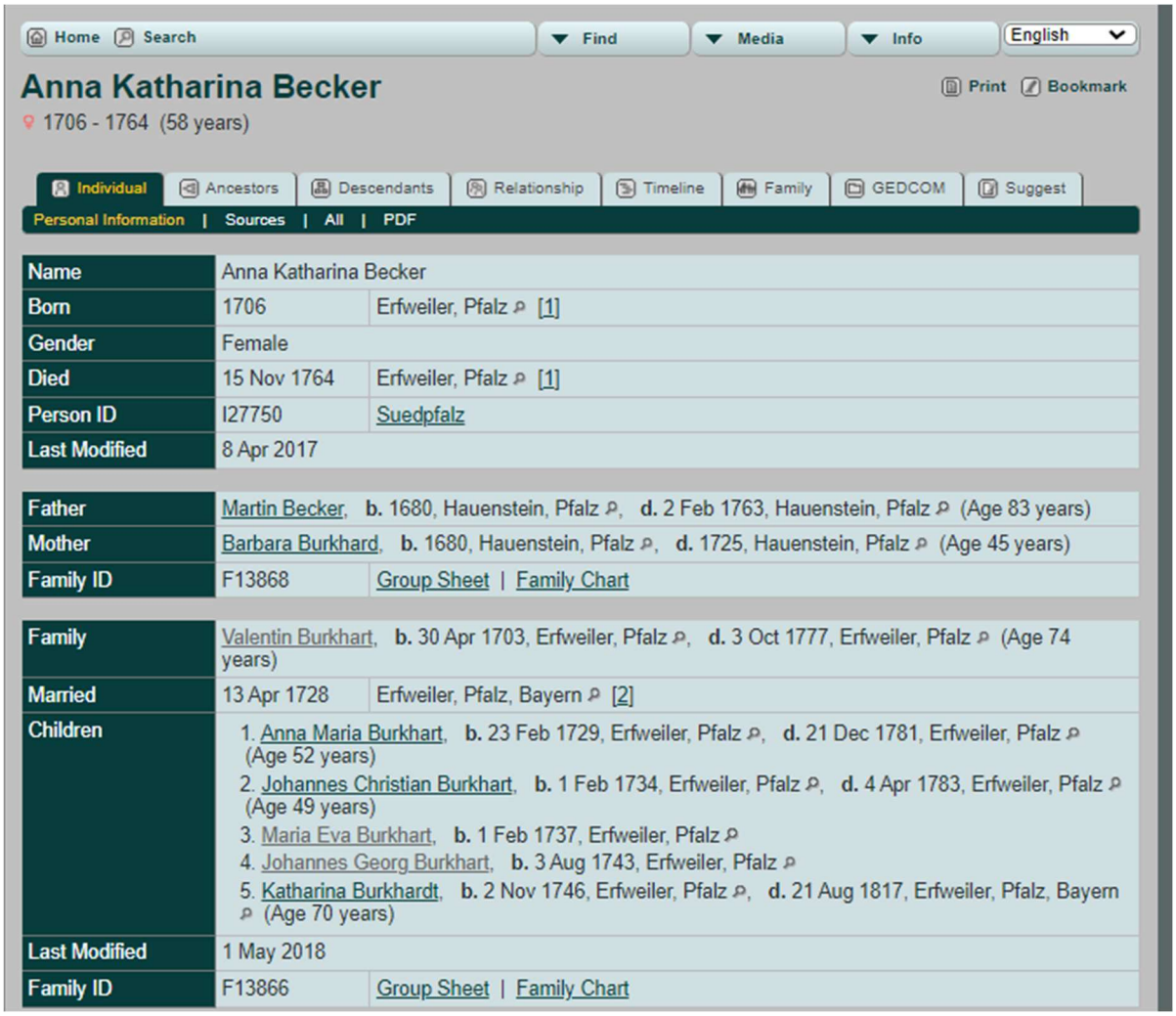
Johann Jacob (1731 **-** 1734)[45] Żył 33 lata.

Maria Barbara (1740 **-** ?)[46]

***Geneanet* podaje też datę śmierci mojego przodka Johannesa Georga – 1786**[47] (żył 43 lata) oraz datę śmierci Marii Evy **-** 1799[48] (żyła lat 62).

[44] *The Birkenhördt Project* podaje pięcioro dzieci, M.M. Kiemen sześcioro, B. Schreiner siedmioro.
[45] M.M. Kiemen – jak wyżej
[46] Tę córkę podają M.M. Kiemen i B. Schreiner.
[47] Według B. Schreinera – jak wyżej
[48] Datę śmierci podaje M.M. Kiemen – jak wyżej.

Dane genealogiczne Anny Kathariny Becker

Home | Search | Find | Media | Info | English

Anna Katharina Becker

Print | Bookmark

1706 - 1764 (58 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Anna Katharina Becker	
Born	1706	Erfweiler, Pfalz [1]
Gender	Female	
Died	15 Nov 1764	Erfweiler, Pfalz [1]
Person ID	I27750	Suedpfalz
Last Modified	8 Apr 2017	

Father	Martin Becker, **b.** 1680, Hauenstein, Pfalz, **d.** 2 Feb 1763, Hauenstein, Pfalz (Age 83 years)	
Mother	Barbara Burkhard, **b.** 1680, Hauenstein, Pfalz, **d.** 1725, Hauenstein, Pfalz (Age 45 years)	
Family ID	F13868	Group Sheet | Family Chart

Family	Valentin Burkhart, **b.** 30 Apr 1703, Erfweiler, Pfalz, **d.** 3 Oct 1777, Erfweiler, Pfalz (Age 74 years)	
Married	13 Apr 1728	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Anna Maria Burkhart, **b.** 23 Feb 1729, Erfweiler, Pfalz, **d.** 21 Dec 1781, Erfweiler, Pfalz (Age 52 years) 2. Johannes Christian Burkhart, **b.** 1 Feb 1734, Erfweiler, Pfalz, **d.** 4 Apr 1783, Erfweiler, Pfalz (Age 49 years) 3. Maria Eva Burkhart, **b.** 1 Feb 1737, Erfweiler, Pfalz 4. Johannes Georg Burkhart, **b.** 3 Aug 1743, Erfweiler, Pfalz 5. Katharina Burkhardt, **b.** 2 Nov 1746, Erfweiler, Pfalz, **d.** 21 Aug 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 70 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F13866	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I27750&tree=1, dostęp 28.12.2022

Hauenstein to mała miejscowość niedaleko Erfweiler – drogą około 21-25 km, w linii prostej ok. 6 km. Hauenstein, skąd pochodziła żona Valentina, Anna Katharina Becker, jest dziś kurortem, znanym z muzeum butów. Jeszcze w roku 1886 wieś liczyła 683 mieszkańców, później dynamiczne się rozwijała, produkując buty. Nazywana było Schuhdorf – wieś butów. Dziś ma około 4 tysięcy mieszkańców.

Nazwisko Burkhart występuje w Hauenstein do dziś.

Widok na Hauenstein

Źródło: Zdjęcie własne

Tak wita dziś przyjezdnych miasto moich przodków, Hauenstein.

Źródło: Zdjęcie własne

Moi przodkowie Becker, wstępni Anny Kathariny Becker

Rodzina **Anny Kathariny Becker** (nazwisko pochodzi od zawodu: *Bäcker* – piekarz), żony **Valentina Burkharta**, pochodziła z **Hauenstein**, starej wsi niedaleko Erfweiler, wymienionej po raz pierwszy w roku 1345. W roku 1886 wieś liczyła 683 mieszkańców.

Wendel I Becker – **Margaretha Kirsch**
(1613 Hauenstein - 8 VIII 1699 Wernersberg) (1625 ? - 1658 Wernersberg)
Żył 86 lat. Żyła 33 lata.

Wendel Becker (1650 - ?)
Żona nieznana

Martin Becker – **Barbara Burhkard**
(1680 Hauenstein - 7 II 1763 Hauenstein) (1680 Hauenstein - 1724 Hauenstein)
Żył 83 lata. Żyła 45 lat.

Anna Katharina Becker
(1706 Erfweiler - 15 XI 1764 Erfweiler)
Żyła lat 58.

Wernersberg, skąd pochodziła moja przodkini Margarethe Kirsch, położone jest w odległości około 7 km od Hauenstein. Jest to stara wioska, w roku 1815 licząca 397 mieszkańców. W roku 2020 liczyła 1093 mieszkańców.

8. Johannes Georg Burkhart (3 VIII 1743 Erfweiler - po 1786 Erfweiler)

Johannes Georg żył nie mniej niż 43 lata. Data jego śmierci – po 1786 – wynika z faktu, że 19 października 1786 urodziło się ostatnie dziecko Johannesa Georga. Dokładna data jego śmierci nie jest znana.

W jednym z biogramów określony jest jako rolnik, chłop[49], a zatem miał jakąś ziemię.

18 maja 1772, mając 29 lat, Johannes Georg poślubił w Dahn (kaplica św. Wolfganga w Erfweiler istniała tylko do roku 1735, kościół zbudowano w roku 1742, ale być może nie było na stałe księdza) dziewiętnastoletnią **Apollonię Schehl** (25 IV 1753 Erfweiler - 10 V 1817 Erfweiler). Apollonia żyła lat 64. Była córką **Johannesa Adama Schehl z Erfweiler** i **Barbary Anny Marii Burkhart** również z Erfweiler. Barbara Anna Maria pochodziła z tej samej linii Burkhartów co Johannes Georg – była wnuczką Johannesa Sebastiana Burkharta i Anny Catheriny Wagner. A zatem córka Barbary Anny Marii, żona Johannesa Georga, Apollonia Schehl, była prawnuczką Johannesa Sebastiana (wnuczka jego syna Wendelina) i dalszą krewniaczką męża – Johannes Georg również był prawnukiem Johannesa Sebastiana (wnukiem jego syna Bartholomäusa).

[49] *Geneanet*. Drzewo Roberta Morgenthaler - https://gw.geneanet.org/robmor?n=burkhart&oc=&p=johann+georg (dostęp 29.12.2022)

Johannes Georg i Apollonia Schehl mieli według *The Birkenhördt Project* pięcioro dzieci, cztery córki i jednego syna. Byli to:

1. Katharina (21 VIII 1773 Erfweiler - 10 V 1817 Busenberg). Żyła 43 lata. Poślubiła Johannesa Köhler z Busenberg. Miała dwóch synów i dwie córki.

2. Maria Barbara – imię zapewne po babce macierzystej (31 X 1776 Erfweiler - ?). Poślubiła w roku 1796 Siegfrieda Pörtner z Erfweiler. O dzieciach nic nie wiadomo.

3. Balthasar (6 X 1780 Erfweiler - 7 II 1835 Erfweiler). Żył 55 lata. Poślubił Magdalenę Ehrhard z Erfweiler. Balthasar był moim przodkiem.

4. Apollonia (2 VIII 1783 Dahn - ?). Dalsze losy nieznane

5. Margaretha (19 X 1786 Erfweiler - ?). Dalsze losy nieznane.

Zdaniem innych genealogów z *Geneanet* dzieci było siedmioro[50]. Podaje się jeszcze dwie córki:

Maria Eva[51] – imię zapewne po siostrze Johannesa Georga (1775-1775)

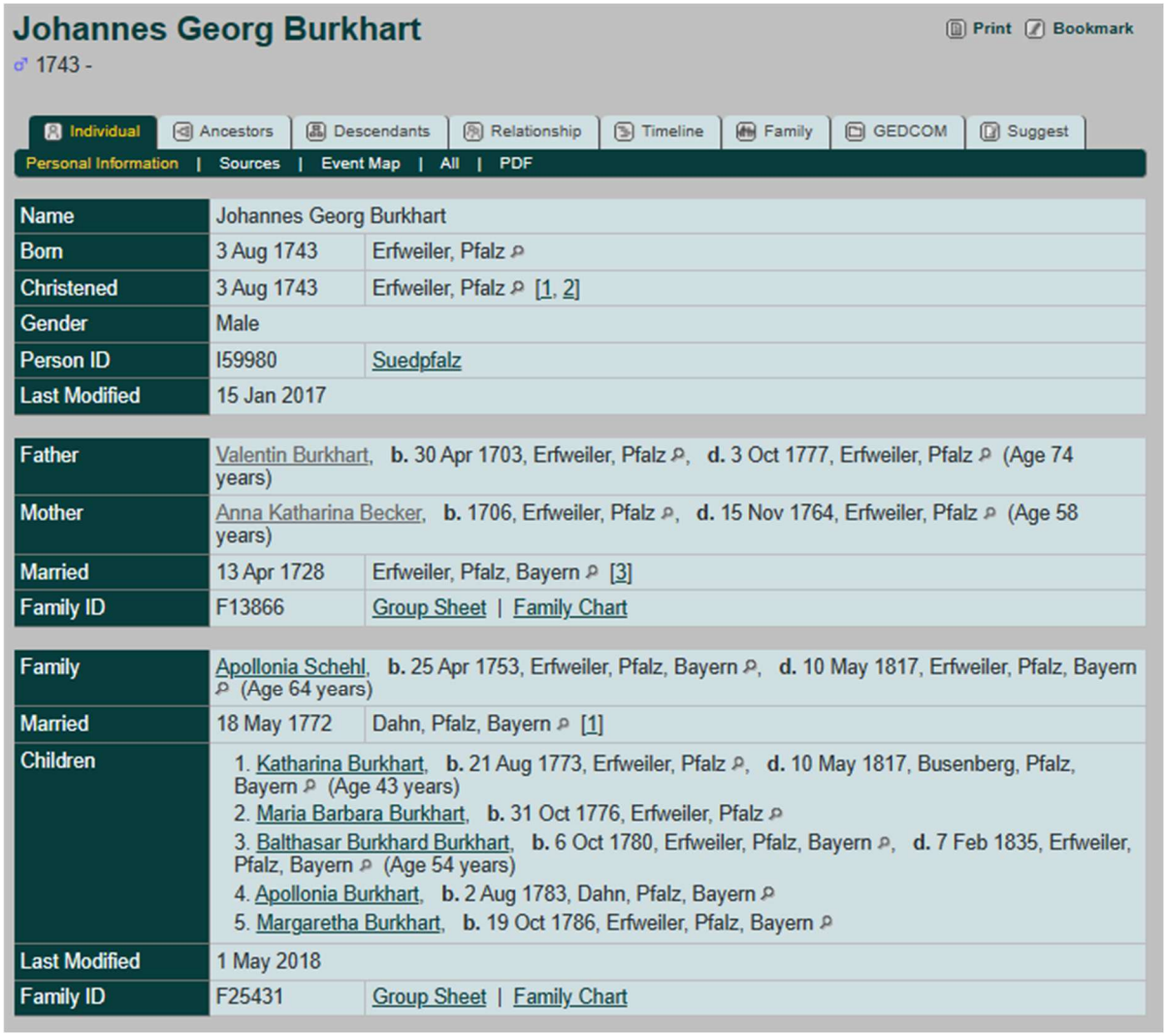
Maria Anna[52] (1779-1779)

Nie wiadomo, ile lat żył Johannes Georg, ale potomstwo jego było słabe. Dwie córki zmarły w roku urodzenia, najstarsza córka żyła 43 lata, jedyny syn 55 lat. O dzieciach w ogóle zachowało się mało danych.

Najciekawsze wiadomości dotyczą wnuczki Johannesa Georga, Barbary Köhler, córki Kathariny i Johannesa Köhler. Barbara urodziła się 1 marca 1806 w Busenburgu. W roku 1829 poślubiła Johannesa Gauck, urodzonego w roku 1898 w Erfweiler. Para miała dziesięcioro dzieci! Gauckowie wyemigrowali między rokiem 1831 a 1834 do Ameryki (drugie dziecko Gaucków, syn Joseph, urodził się 2 marca 1831 w Erfweiler, a trzecie dziecko, córka Catherine 30 maja 1834 w Kentucky). Barbara zmarła w Indianie 5 marca 1894, mając 88 lat!

[50] *The Birkenhördt Project* podaje tylko pięcioro dzieci.
[51] Według M. M. Kiemen – https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johann+georg&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)
[52] Patrz wyżej

Dane genealogiczne Johannesa Georga

Johannes Georg Burkhart

Print Bookmark

♂ 1743 -

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

Name	Johannes Georg Burkhart	
Born	3 Aug 1743	Erfweiler, Pfalz
Christened	3 Aug 1743	Erfweiler, Pfalz [1, 2]
Gender	Male	
Person ID	I59980	Suedpfalz
Last Modified	15 Jan 2017	

Father	Valentin Burkhart, **b.** 30 Apr 1703, Erfweiler, Pfalz, **d.** 3 Oct 1777, Erfweiler, Pfalz (Age 74 years)	
Mother	Anna Katharina Becker, **b.** 1706, Erfweiler, Pfalz, **d.** 15 Nov 1764, Erfweiler, Pfalz (Age 58 years)	
Married	13 Apr 1728	Erfweiler, Pfalz, Bayern [3]
Family ID	F13866	Group Sheet | Family Chart

Family	Apollonia Schehl, **b.** 25 Apr 1753, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 May 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 64 years)	
Married	18 May 1772	Dahn, Pfalz, Bayern [1]
Children	1. Katharina Burkhart, **b.** 21 Aug 1773, Erfweiler, Pfalz, **d.** 10 May 1817, Busenberg, Pfalz, Bayern (Age 43 years) 2. Maria Barbara Burkhart, **b.** 31 Oct 1776, Erfweiler, Pfalz 3. Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years) 4. Apollonia Burkhart, **b.** 2 Aug 1783, Dahn, Pfalz, Bayern 5. Margaretha Burkhart, **b.** 19 Oct 1786, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F25431	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I59980&tree=1, dostęp 28.12.2022

Dane genealogiczne Apollonii Schell, żony Johannesa Georga

Apollonia Schehl

Print Bookmark

♀ 1753 - 1817 (64 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

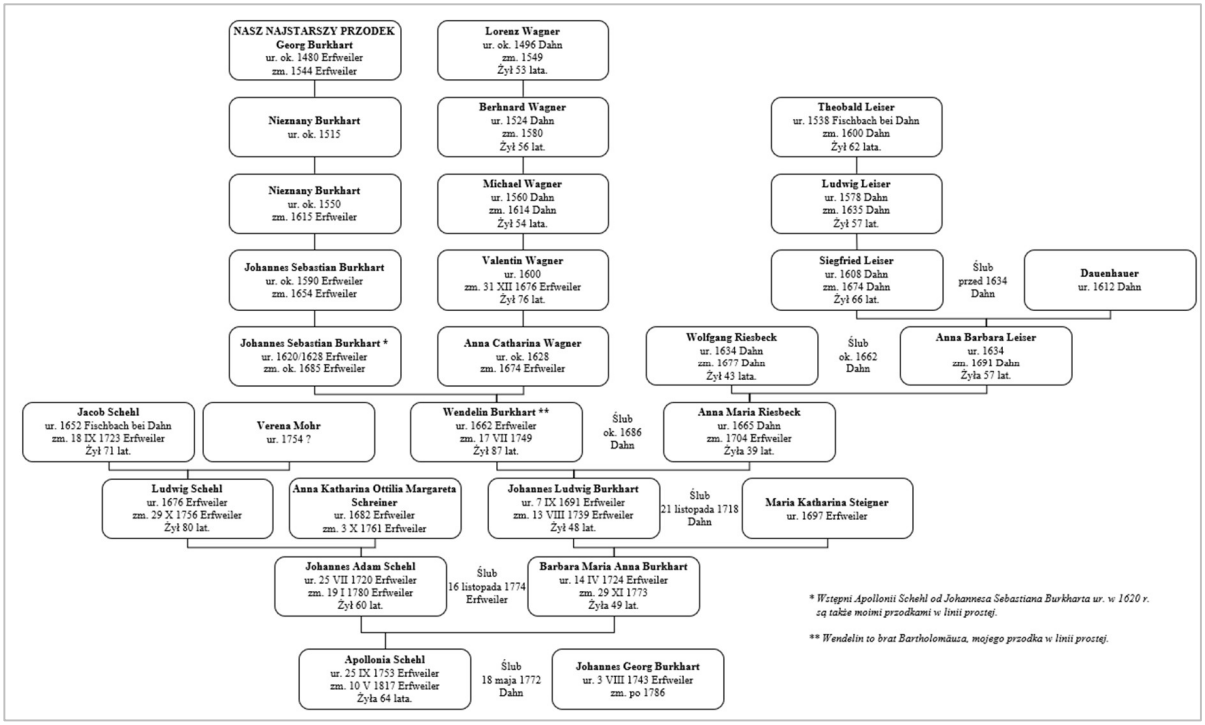
Name	Apollonia Schehl	
Born	25 Apr 1753	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Female	
Died	10 May 1817	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Person ID	I59981	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Johannes Adam Schehl, **b.** 25 Jul 1720, Erfweiler, Pfalz, **d.** 19 Jan 1780, Erfweiler, Pfalz (Age 59 years)
Mother	Barbara Anna Maria Burkhart, **b.** 14 Apr 1724, Erfweiler, Pfalz, **d.** 29 Nov 1773, Erfweiler, Pfalz (Age 49 years)
Married	16 Nov 1744 — Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Family ID	F27356 — Group Sheet | Family Chart

Family	Johannes Georg Burkhart, **b.** 3 Aug 1743, Erfweiler, Pfalz
Married	18 May 1772 — Dahn, Pfalz, Bayern [1]
Children	1. Katharina Burkhart, **b.** 21 Aug 1773, Erfweiler, Pfalz, **d.** 10 May 1817, Busenberg, Pfalz, Bayern (Age 43 years) 2. Maria Barbara Burkhart, **b.** 31 Oct 1776, Erfweiler, Pfalz 3. Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years) 4. Apollonia Burkhart, **b.** 2 Aug 1783, Dahn, Pfalz, Bayern 5. Margaretha Burkhart, **b.** 19 Oct 1786, Erfweiler, Pfalz, Bayern
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F25431 — Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I59981&tree=1, dostęp 28.12.2022

Z pomocą Birkenhördt Project udało się ustalić wielu przodków Apolloni Schehl – i moich – zarówno po mieczu, jak i po kądzieli.

Źródło: Opracowanie własne

A. Drzewo Apollonii po ojcu

Jacob Schehl – **Verena Mohr**
(1652 Fischbach bei Dahn - 18 IX 1723 Erfweiler). Żył 71 lat.
(1754? - ?) Przodków brak.

|

Ludwig Schehl – **Anna Katharina Ottilia Margareta Schreiner**
(1676 Erfweiler - 29 X 1756 Erfweiler) Żył 80 lat.
(1682 Erfweiler - 3 X 1761 Erfweiler). Żyła 79 lat. Przodków jej brak.

|

Johannes Adam Schehl – **Barbara Anna Maria Burkhart**
(25 VII 1720 Erfweiler - 19 I 1780 Erfweiler) Żył 60 lat.
(14 IV 1724 Erfweiler - 29 XI 1773). Żyła 49 lat. Przodkowie – patrz drzewo poniżej

Ślub: 16 XI 1774 Erfweiler

|

Apollonia Schehl – **Johannes Georg Burkhart**
(25 IX 1753 Erfweiler - 10 V 1817 Erfweiler) Żyła 64 lata.
(3 VIII 1743 Erfweiler - po 1786)

Ślub: 18 V 1772 Dahn

B. Drzewo Apollonii po matce

Georg Burkhart (ok. 1480 - 1544) Erfweiler

|

Nieznany Burkhart (ok. 1515 Erfweiler - ?)

|

Nieznany Burkhart (ok. 1550 - 1615 Erfweiler)

|

Johannes Sebastian Burkhart (ok. 1590 - 1654 Erfweiler)
Żona nieznana

|

Johannes Sebastian Burkhart – **Anna Catharina Wagner**[53]
(1620/1628 - ok. 1685) Erfweiler (ok. 1628 - 1674) Erfweiler

|

Wendelin Burkhart – **Anna Maria Riesbeck**
(1662 Erfweiler - 17 VII 1749) (1665 Dahn - 1704 Erfweiler).
Żył 87 lat Żyła 39 lat.
Przodkowie – patrz drzewo C.
Ślub: ok. 1686 Dahn

|

Johannes Ludwig Burkhart – **Maria Katharina Steigner**
(7 IX 1691 Erfweiler (1697 Erfweiler - ?)
- 13 VIII 1739 Erfweiler) Przodków brak.
Żył 48 lat.
Ślub: 21 XI 1718 w Dahn

|

Barbara Anna Maria Burkhart – **Johannes Adam Schehl**
(14 IV 1724 Erfweiler (25 VII 1720 Erfweiler
- 29 XI 1773 Erfweiler) - 19 I 1739 Erfweiler**)**
Żyła 49 lat.
Ślub: 16 XI 1774 Erfweiler

C. Drzewo Apollonii po babce po mieczu, Annie Marii Riesbeck

Rodziny wstępnych Anny Marii pochodziły z Dahn.

Najstarszy przodek urodził się w roku 1538.

Theobald Leiser (1538 Fischbach bei Dahn - 1600 Dahn). Żył 62 lata.
Żona nieznana

|

Ludwig Leiser (1578 Dahn - 1635 Dahn). Żył 57 lat.
Żona nieznana

|

Siegfried Leiser – **Dauenhauer**
(1608 Dahn - 1674 Dahn) (1612 Dahn - ?)
Żył 66 lat. Przodków brak.
Ślub: przed 1634 Dahn

|

Anna Barbara Leiser – **Wolfgang Riesbeck**
(1634 - 1691 Dahn) (1634 Dahn - 1677 Dahn).
Żyła 57 lat. Żył 43 lata.
Przodków brak.
Ślub: około 1662 Dahn.

|

Anna Maria Riesbeck – **Wendelin Burkhart**
(1665 Dahn - 1704 Erfweiler) (1662 Erfweiler - 17 VII 1749 Erfweiler).
Żyła 39 lat. Żył 87 lat.
Ślub: ok. 1686 Dahn

[53] Według drzewa Marii Margarete Kiemen w *Geneanet* - https://gw.geneanet.org/mkiemen?lang=en&iz=2&p=johannes+sebastian+hans&n=burkhart (dostęp 29.12.2022)

9. Balthasar Burkhart (Burkhard) (6 X 1780 Erfweiler **-** 7 II 1835 Erfweiler)

Balthasar był moim praprapradziadkiem.

Ze względu na piękne, aczkolwiek wcale nie tak rzadkie w Palatynacie i w samym Erfweiler imię, i przekazane dane o jego wyglądzie – to mój pierwszy przodek z tak dawnych czasów, którego wygląd znam – jest moim ulubionym przodkiem!

Balthasar miał 1,74 m wzrostu, owalną twarz o wysokim czole, szare oczy i był szatynem lub ciemnym blondynem – taki opis podano w jego dokumencie zwolnienia z wojska. Nie zaznaczono żadnych znaków szczególnych.

Balthasar w opracowaniu *The Birkenhördt Project* zapisany jest jako Balthasar **Burkhard Burkhart**, co wydaje się oznaczać, że w dokumentach go dotyczących – prawdopodobnie chodzi o akty urodzenia, ślubu i zgonu oraz akty urodzenia dzieci – występował raz pod jednym, raz pod drugim nazwiskiem. Na pewno w akcie urodzenia jego syna Martina zapisano Balthasara jako **Burkhard**.

W dokumentach, które są w moim posiadaniu, pisownia nazwiska Burkhart jest różna: w akcie zwolnienia z wojska **Burckard**, a akcie urodzenia syna Martina i jego chrztu **Burkhard**. Jeśli jego właśnie dotyczy wzmianka w spisie imigrantów w Nowosolnej, to tam zapisano go **Burchhardt.**

Balthasar urodził się – zgodnie z *The Birkenhördt Project* – jako jedyny syn swoich rodziców, miał sześć sióstr. Kiedy miał 15 lat, Palatynat został zajęty przez Francuzów. Gdy miał 21 lat, został obywatelem francuskim, ponieważ Palatynat zachodni w roku 1801 oficjalnie stał się częścią Francji. Dlatego też Balthasar został wcielony do Wielkiej Armii francuskiej Napoleona. Kopia jego zwolnienia z wojska francuskiego – *Congé de réforme* – z roku 1806 jest pierwszym dokumentem rodzinnym, jaki posiadam. Z dokumentu tego wynika, że Balthasar miał tak poważne problemy zdrowotne, iż nie mógł być żołnierzem. Z powodu mało czytelnej diagnozy na dokumencie zwolnienia Balthasara z wojska wiadomo jedynie, że miał bliżej niezidentyfikowane trudności z oddychaniem (niewydolność narządu oddechowego? uraz/deformacja klatki piersiowej? niewydolność układu krążenia?).

Żoną Balthasara była **Magdalena Ehrhard**, urodzona w roku 1783, bez podania miejsca, zmarła według *The Birkenhördt Project* w Erfweiler, bez podania daty; ta ostatnia wiadomość jest błędna. Zgodnie z aktem zgonu z parafii Mileszki Magdalena zmarła 17 listopada 1849 w Wiączyniu Górnym, mając 66 lat.

The Birkenhördt Project nie zna jej rodziców. W MyHeritage, w drzewie genealogicznym zarządzanym przez J.A. z Wielkiej Brytanii, jako rodzice Magdaleny występują Valentin Ehrhard (1741-1798) i Maria Margarethe Burkhart (1753-1828) – której przodkowie nie są znani – oboje z Erfweiler. Ta para wymieniona jest w *The Birkenhördt Project*. Daty ich życia oraz narodziny ich pięciorga dzieci – Johannesa Adama (ur. 1779), Marii Barbary (ur. 1782), Johannesa (ur. 1785), Johannesa Josepha (ur. 1788) i Valentina (ur. 1794) – wskazują, że rzeczywiście mogliby to być rodzice Magdaleny, chociaż nie jest ona wymieniona wśród ich dzieci. Prawdopodobieństwo, iż wyżej wymienieni byli rodzicami Magdaleny, potwierdza fakt, że jej najstarszy syn miał na imię Valentin – byłoby to imię po ojcu Magdaleny. Także jedna z córek Magdaleny miała na imię Margaretha – byłoby to imię po matce Magdaleny.

Jeśli Valentin i Maria Margaretha byli rodzicami Magdaleny, otwiera to nową listę przodków, sięgającą do XVI wieku. Dodatkowo w *Geneanet* podani są przodkowie Johannesa Valentina Schantz (drzewo steviedoc)[54]. Lista przodków wyglądałaby zatem następująco:

Sebastian **Ehrhard** – Barbara ?
(1556 Rumbach - ?) (1568 Rumbach - ?)
|
Valentin **Ehrhard** Maternus **Dauenhauer** Maternus **Schantz**
(1589 Rumbach (1585 Dahn - ?) (1585 Dahn - 1623 Dahn)
- 1626 Rumbach)
| | |
Sebastian **Ehrhard** – Agnes **Dauenhauer** Johannes **Schantz** – ? **Christmann**
(1611 Rumbach (1614 Dahn (1615 Dahn (ok. 1615
- 1641 Rumbach) - 1686 Rumbach) - 1668 Dahn) - 1660)
|
David **Ehrhard** – ? **Lahm** **Joh. Seb. Burkhart** – A.C. **Wagner** Siegfried – Susanna Marcus
(1635 Rumbach (1620 Erfweiler **Schantz** **Leiser**
- 1685 Erfweiler) - 1685 Erfweiler) (1648 -?) (1656 D. - ?)
| | | |
Sebastian **Ehrhard** – Anna Maria Johannes (Johann) – Anna Margaretha
(1674 Erfweiler Barbara **Burkhart** Valentin **Schantz** **Leiser**
- 28 VIII 1744 Erfweiler) (1680 Erfweiler (1676 Dahn (1681 Dahn
- 18 I 1750 Erfweiler) - 20 XII 1746 Dahn) - 6 I 1749 Dahn)
|
Johannes Adam **Ehrhard** – Anna Margaretha **Schantz**
(5 VIII 1701 Erfweiler – 27 I 1772 Erfweiler) (1703 Dahn - 6 XI 1768 Erfweiler)
|
Valentin **Ehrhard** – Maria Margaretha **Burkhart**
(11 X 1741 Erfweiler (1753 Erfweiler
- 21 VI 1798 Erfweiler) - 24 I 1828 Erfweiler)
|
Magdalena **Ehrhard** – Balthasar **Burkhart**
(1783 – 17 XI 1849 Wiączyń Górny) (1780 Erfweiler - 1835 Erfweiler)

Jak widać z powyższego, Magdalena była przez swoją prababcię Annę Marię Barbarę Burkhart, spokrewniona ze swoim mężem, ponieważ ich wspólnym przodkiem był Johannes Sebastian Burkhart (1620-1685). Miejscowość Rumbach, z której pochodziła rodzina Ehrhard, położona jest około 9 km od Erfweiler.

Według *The Birkenhördt Project* ślub Balthasara i Magdaleny odbył się w Erfweiler, data nie jest znana. O dacie tej wnioskować można jednak z adnotacji w *Congé de réforme* Balthasara, stwierdzającej, iż nie przysługuje mu odszkodowanie (rekompensata) po zwolnieniu z wojska, gdyż w czasie pobytu w armii „nie podjął zobowiązania małżeńskiego". Raczej nie chodziło o to, że był już żonaty, bo do armii brano kawalerów. A zatem ślub odbył się po powrocie Balthasara z wojska, to jest po 12 lutego 1806. Jeśli tak było, dwoje – lub troje, ponieważ nie jest znana data urodzenia ich drugiej córki – dzieci Balthasara i Magdaleny było już wówczas na świecie.

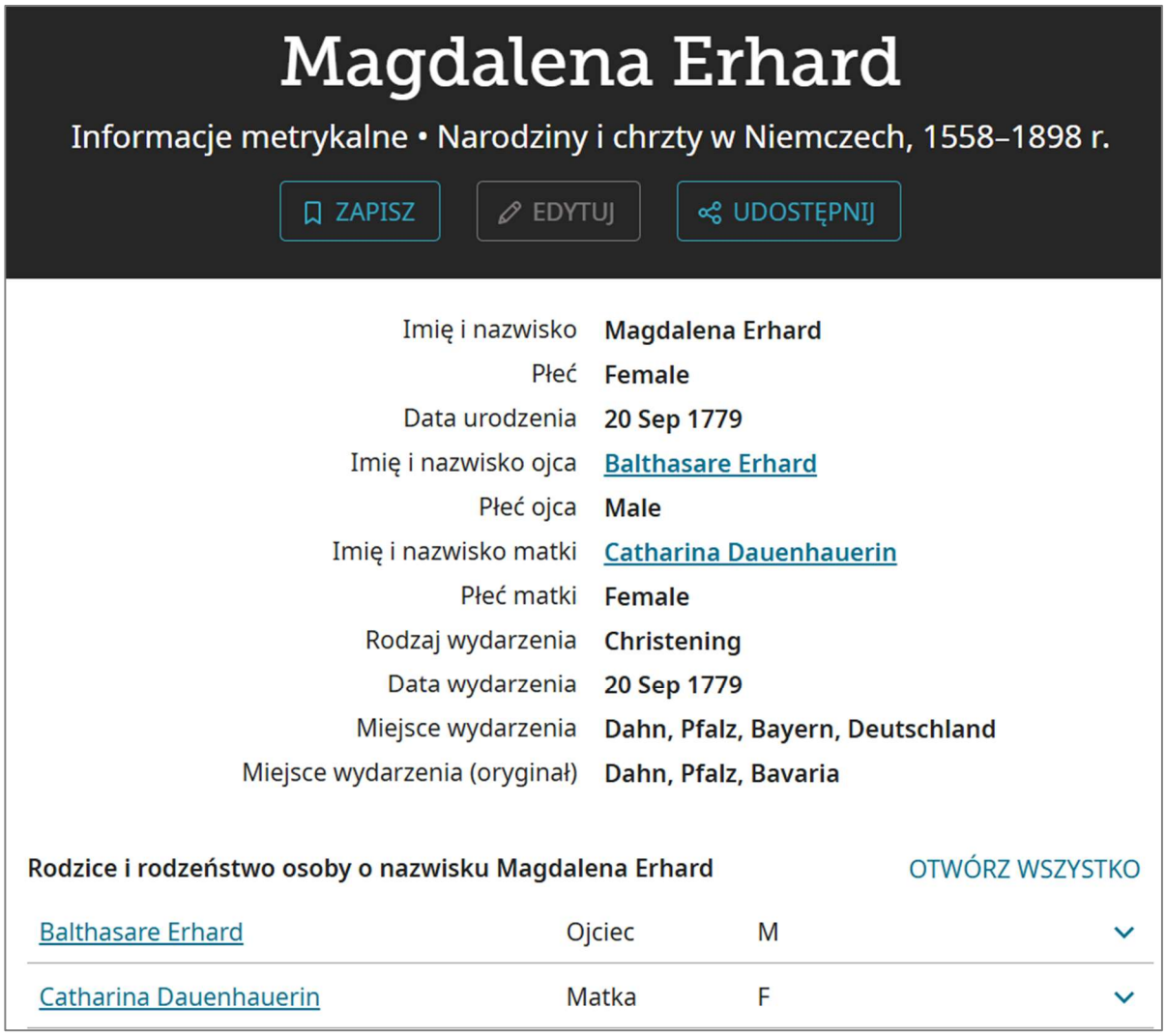
Temu wnioskowi przeczy jednak fakt, że na akcie chrztu Valentina, syna Balthasara i Magdaleny, urodzonego 2 lutego 1806 zapisano po imionach rodziców, czyli Balthasara i Magdaleny ***conjugibus***, a więc byli małżonkami.

[54] https://gw.geneanet.org/steviedoc?lang=en&iz=0&p=johann+valentin&n=schantz (dostęp 29.12.2022)

Jeśli wiadomość, zawarta w akcie zgonu Magdaleny, że miała umierając lat 70, jest prawdziwa, wówczas data jej urodzenia, podana w *The Birkenhördt Project* – 1783 r. – byłaby błędna, a za rok urodzenia Magdaleny należy uznać rok 1879.

O Magdalenie napisała do mnie jej potomkini (po synu Magdaleny, Valentinie), Anna Burchard: „Według mnie Magdalena Erhard była córką Balthasara i Cathariny Dauenhauer. Valentin Ehrhard nie miał córki Magdaleny urodzonej 1783 r. Wiek Magdaleny podany w jej akcie zgonu (70 lat) wskazuje, że urodziła się w 1779 r. W tym roku, we wrześniu, w Erfweiler urodziła się Magdalena Erhard, córka Balthasara i Cathariny Dauenhauer. Jej chrzestną matką była Apollonia Burckartin z domu Schol, matka Balthasara. Chrzestnym Balthasara Burkhard był Balthasar Erhard z Erfweiler. Rodziny były więc blisko zaprzyjaźnione. Magdalena zmarła niecałe 2 miesiące po swoich 70-tych urodzinach."

Istotnie w FamilySearch znajduje się informacja:

Magdalena Erhard

Informacje metrykalne • Narodziny i chrzty w Niemczech, 1558–1898 r.

ZAPISZ EDYTUJ UDOSTĘPNIJ

Imię i nazwisko	**Magdalena Erhard**
Płeć	**Female**
Data urodzenia	**20 Sep 1779**
Imię i nazwisko ojca	**Balthasare Erhard**
Płeć ojca	**Male**
Imię i nazwisko matki	**Catharina Dauenhauerin**
Płeć matki	**Female**
Rodzaj wydarzenia	**Christening**
Data wydarzenia	**20 Sep 1779**
Miejsce wydarzenia	**Dahn, Pfalz, Bayern, Deutschland**
Miejsce wydarzenia (oryginał)	**Dahn, Pfalz, Bavaria**

Rodzice i rodzeństwo osoby o nazwisku Magdalena Erhard OTWÓRZ WSZYSTKO

Balthasare Erhard	Ojciec	M
Catharina Dauenhauerin	Matka	F

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Magdalena Erhard, rok urodzenia 1779:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:NDJB-9QS?lang=pl
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, dostęp 08.06.2025)

Niestety w FamilySearch nie ma zdjęcia aktu chrztu.

The Birkenhördt Project zna Balthasara Ehrhard i Katarinę Dauenhauer. Balthasar (15 II 1746 Erfweiler – 13 IX1782 Erfweiler) żył 36 lat. Ona urodziła się w Erfweiler 25 XII 1749, data śmierci nieznana. Ślub wzięli w roku 1772, 27 stycznia. Mogli być rodzicami Magdaleny. Jednak *The Birkenhördt Project*

nie podaje dzieci Balthasara Ehrhard i Katariny Dauenhauer, więc nie mogę zweryfikować wiadomości z *FamilySearch*.

Po ponownym przeszukania *MyHeritage* znalazłam dane dla Magdaleny Ehrhard, córki Valentina i Marii Margarethy z domu Burkhaqrt w drzewie J.A.

Dopóki nie znajdzie się aktu ślubu Magdaleny i Balthasara Burkhart, gdzie podane zostaną dane jej rodziców, pochodzenia Magdaleny nie da się jednoznacznie zweryfikować. Jednakże, jeśli przyjmiemy, że na akcie zgonu Magdaleny z Wiączynia podano jej właściwy wiek – 70 lat – bliższy prawdy jest fakt, że była córką Balthasara Ehrhard i Katarzyny Dauenhauer, ponieważ wiek zmarłej wskazuje na datę urodzenia 1778.

Gdyby rodzicami Magdaleny byli Balthasar Ehrhard i Katarina Dauenhauer, lista moich przodków wyglądałaby następująco:

Linia przodków Balthasara Ehrhard:
ślub ok. 1588
Sebastian Ehrhard (1558 Rumbach, Pfalz -?) + Barbara ? (1568 Rumbach - ?)
|
Valentin (1589 Rumbach - 31 XII 1626 Rumbach) + ?, ślub ok. 1588
|
Sebastian (1611 Rumbach - 1641 R.) + Agnes Dauenhauer (1714 Dahn - 1659 D.), ślub ok. 1634
|
David (1635 Rumbach - 1685 **Erfweiler)** + ? Lahm (1642 Rumbach – 1686 **Erfweiler**), ślub ok. 1661
|
Sebastian (1674 E. - 28 VIII 1744 E.) + Anna Maria Barbara Burkhart (1680 E. - 18 I 1750), ślub ok.1700
|

Johannes Adam (5 VIII 1701 E. - 27 I 1772 E.)	**David** (1713 E. - 16 XII 1783 E.)
Anna Margaretha Schantz (1703 Dahn - 6 XI 1768 E.)	Eva Maria Hubert (1714 Dahn - 23 I 1769 E.)
	ślub 15 II 1735
|	|
Valentin (11 X 1741 E. - 21 I 1798 E.)	**Balthasar** (15 II 1746 E. - 13 IX 1782 E.)
Maria Margaretha Burkhart (1753 E. - 24 I 1828 E.)	Catarina Dauenhauer (25 XII1749 E. - ?)
	ślub 27 I 1772
? |	**?** |
Magdalena (1783 E. - 1849 Wiączeń Górny)	Magdalena (IX 1779 E. - 1849 Wiączeń G.)

Przodkowie Magdaleny, córki Balthasara Ehrhard, są identyczni z przodkami Magdaleny, córki Valentina, od pierwszego znanego Ehrharda, Sebastiana (1558-?), do jego praprawnuka, również Sebastiana (1674-1744). Jeśli ojcem Magdaleny był Valentin, jej dziadkiem był Johannes Adam, starszy syn Sebastiana (1674-1744). Jeśli jej ojcem był Balthasar, jej dziadkiem był David, młodszy syn tegoż Sebastiana. A zatem uznać należy, że moja linia przodków, dotycząca Magdaleny, jest pewna w wypadku pierwszych pięciu Ehrhardów.

Przy okazji zauważyłam w powyższym drzewie zbieżność dat – Balthasar Ehrhard i Katarina Dauenhauer wzięli ślub 27 stycznia 1772 r. W tym samym dniu zmarł w wieku 70 lat stryj Balthasara, Johannes Adam. Czyżby ślub tak go poruszył, czy może wymagał zbyt dużego wysiłku od starszego człowieka?

Rodzina Leiser jako moi przodkowie.

Linia ewentualnej babci Magdaleny – gdyby jej ojcem był Valentin Ehrhard – Anny Margarethy Schntz, podana jest w tekście wyżej w drzewie Ehrhardów (rozrysowanym dla Magdaleny, gdyby jej ojcem był Valentin Ehrhard). Zauważyć można, że matką Anny Margarethy Schantz była Anna Margaretha **Leiser** (1681 Dahn - 6 I 1749 Dahn), córka Markusa Leiser, urodzonego w roku 1656 w Dahn. *The Birkenhördt Project* nie zna jego rodziców. Ojcem jego mógł być zarówno Siegfried Leiser (1608-1674), jak i jego brat Ludwig (1616-1667). Nie ma jednak wątpliwości, że chodzi o tę samą rodzinę z Dahn, której członkowie byli moimi przodkami, wżeniając się w rodzinę Burkhartów (Anna Barbara Leiser (1634-1691), córka Siegfrieda (1608-1674) była prababcią Barbary Marii Anny Burkhart (1724-1773), matka Apollonii Schehl, żony Johana Georga Burkhart (1743-1786). Gdyby przodkami Magdaleny Ehrhard byli Balthasar i Katarina Dauenhauer, to i w ich liniach rodzina Leiser występowała – patrz niżej.

Ewentualna matka Magdaleny, Maria Margaretha Burkhart, pochodzi z linii moich przodków Burkhartów.

Gdyby ojcem Magdaleny był Balthasar Ehrhard, babcią jej byłaby Eva Maria Hubert.

Linia przodków Evy Marii Hubert (jej dziadek pisał się Hupert):

Peter Bauer (1583 Schonau -1637 Sch.)
+ Margaretha (1585 Schonau - 1644 Sch)
|
Bernhardt Hupert (1606 Fischbach - 1670 F.) + Anna Margaretha Bauer (1608 Schönau, Pfalz - 1681 Dahn), ślub 29 VIII 1637 w Fischbach
|
Johannes Philipp Hupert (1645 Fischbach - 21 III 1710 F.) + Anna Gertrud Pauss (1648 Dahn - 1695 Fischbach), ślub 1664 w Dahn
|
Johannes Adam Hubert (1688 Dahn - 8 VII 1728 D.) Maria Sybilla Hupert (1682 D. - 27 VII 1762 D.)
Anna Margaretha ? (1686 - 29 I 1761 Dahn) Markus Dauenhauer (1679 D. - 13 XI 1759 D.)
ślub 1704 Dahn
|
Eva Maria Hubert

Jeśli Katarina Dauenhauer byłaby moją przodkinią, matką Magdaleny Ehrhard, to linii moich przodków Dauenhauerów wyglądałaby następująco:

Gallus (1516 Dahn - 19 VIII 1552 D.) + Gertrude (1552 Dahn - 1591 Dahn)
|
Christmann (1540 Dahn - ?)
|
Simon (1565 Dahn - ?)
| **Theobald Leiser** (1538 Fischbach - 1600 Dahn)
| |
| **Ludwig Leiser (1578 Dahn - 1635 Dahn)**
| |
Maternus (1600 Dahn - 1656 D.) + Gertrude Leiser (1602 Dahn - 1650 D.), ślub 1644
|
Johannes Martin (1644 Dahn - 1709 D.) + ? ślub 1670
|
Markus (1679 Dahn - 13 XI 1759 D) + Maria Sybilla Hupert (1682 Dahn - 27 VII 1762 D.), ślub 1704
|
Andreas (6 XII 1705 D. - 8 VIII 1789 Erf.) + Katharina Schehl (1711 E. - 12 XII 1768 E.), ślub 29 I 1732
|
Katarina

Jak widać z powyższego, rodzina Hupert (Hubert), mogła występować w drzewie Magdaleny Ehrhard dwukrotnie: babcia jej po mieczu to Eva Maria Hubert, a prababcia po kądzieli to Maria Sybilla Hupert, ciotka jej babci po mieczu.
O ile Katarina Dauenhauer jest moją przodkinią, to przez nią zachodzi kolejne podwójne pokrewieństwo moich przodków, a to przez rodzinę **Leiser** z Dahn. Przodkinią Katariny była Gertrude Leiser, córka Ludwiga. Syn tegoż Ludwiga, Siegfried (1608-1674), był – jak wspomniałam) przez swoją córkę Annę Barbarę przodkiem Apollonii Schehl, żony Balthasara Burkharta. Ówczesny świat był mały, ludzi mało, a okoliczne wioski leżały blisko. Stąd geny się utwardzały, bo rodziny się wielokrotnie spokrewniały.

Niezwykle ciekawe jest imię przodka Dauenhauerów z Dahn: Gallus.

Jeśli rodzicami Magdaleny Ehrhard byli Balthasar i Katarina Dauenhauer, to pozostaje ustalić linię przodków babci Magdaleny po kądzieli, Kathariny Schehl (1711 - 12 XII 1768) z Erfweiler.

Przodkowie Kathariny Schehl (1711 Erferiler - 12 XII 1768 E.):

Jakob Schehl (1652 Fischbach - 18 VIII 1723 Erfweiler) + Verena Mohr (1654? - ?), córka ?
|
Ludwig Schehl (1676 Erfweiler - 29 X 1756 Erfweiler)
Anna Katharina Ottilia Margaretha Schreiner (1682 Erfweiler - 3 X 1761 E.), córka?
|
Katharina Schehl (1711-1768) Johannes Adam Schehl (1720 Erfweiler - 1780 E)
Andreas Dauenhauer (1705-1789) Barbara Maria Anna Burkhart (1724-1773)
| |
Katarina Dauenhauer (1749 - ?) Apollonia Schehl (1753-1817)
Balthasar Ehrhard (1746-1782) Johannes Georg Burkhart (1743 - po 1786)
|
Magdalena (1779-1849) Balthasar Burkhart (1780-1835)

Jakob Schehl i jego syn **Ludwig** są moimi przodkami w innej linii z Erfweiler. Syn Ludwiga**, Johannes Adam Schehl** (1720-1780) był ojcem Apollonii Schehl, zamężnej za Johannesm Georgiem Burkhart. Ci ostatni byli rodzicami Balthasara Burkhart (1780-1835). Katharina Dauenhauer (1711-1768) była siostrą Johannesa Adama. Gdyby zatem to ona była matką Magdaleny, żony Balthasara Burkhart, Jakob i Ludwig Schehl byliby dwukrotnie moimi przodkami.

Odnośnie do Vereny **Mohr** nic mi nie wiadomo. W Erfweiler znalazłam w jej czasach dwóch Mohrów: Seifrieda (1590 Erfweiler - 1636 Erfweiler) i jego syna Christopha (1624 Erfweiler - 1680 Hauenstein). To mogli być dziadek i ojciec Vereny. Córka Christopha – bez podania imienia – urodzona w roku 1560 (bez podania miejsca), poślubiła Johannesa Petera Morio (1646-1677) z Hauenstein. To zapewne ta sama rodzina, z której pochodziła moja praprababcia Christina Morio.

Odnośnie do żony Ludwiga Schehl, z domu **Schreiner**, urodzonej w Erfweiler w roku 1682, nie wiadomo, czyją była córką. Panny z tej rodziny z Erfweiler pojawiają się w liniach rodzin ze mną spokrewnionych. I tak np. Maria Magdalena Schreiner (1681 Erfweiler - 17 XII 1748 Erfweiler), poślubiła Johanna Theobalda Burkhart (1686 E. - 29 III 1737 E.), syna Wendelina (1662 - 17 VII 1749), który był bratem mojego przodka linii prostej Bartholomäusa (1665 - 5 VIII 1724). Wendelin też był zresztą moim przodkiem jako dziadek Barbary Marii Burkhart, matki Apollonii Schehl. Apollonia Schehl była matką Balthasara Burkhart (1780-1835). Z kolei Anna Apollonia Schreiner (1693 Erfweiler - 26 V 1771 E.) poślubiła Matthiasa Ehrhard (1691 E. - 27 I 1750 E.), syna Marcusa, a wnuka Davida,

przodka Magdaleny Ehrhard, żony Balthasara (1780-1835). Sądząc z dat urodzeń Anny Kathariny Ottilii Margarethy Schreiner, Marii Magdaleny Schreiner i Anny Apollonii Schreiner, panny mogły być siostrami. Były z Erfweiler i wyszły za mąż za przedstawicieli starych, osiadłych w Erfweiler rodów. W roku 1811 Elisabetha Schreiner (26 XI 1796 Schindhard - 13 V 1847 Schindhard) poślubiła Georga Michaela Burkhard (1791 Erfweiler - 1858 Schindhard) z linii po Wendelinie Burkhart (1662 E. - 17 VII 1747 E.), bracie Bartholomäusa (1665-1724). Rodzina Schreiner licznie występowała w Dahn i Schindhard.

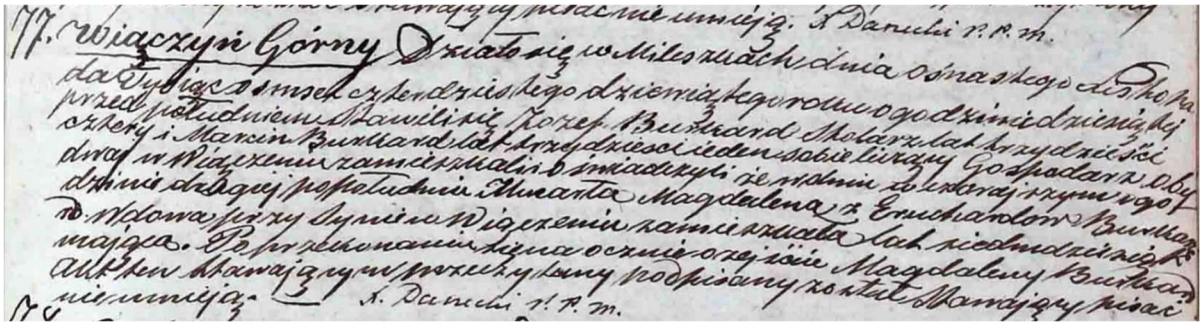
Według pani Anny Burchard, potomkini Valentina, Magdalena i Balthasar Burkhart mieli, oprócz dzieci podanych w *The Birkenhördt Project* oraz syna Balthasara i córki Margarethy, których istnienie ustaliłam na podstawie aktów z *Geneteki*, syna pierworodnego, imieniem Valentin, zmarłego 29 XI 1803, zaraz po urodzeniu. W tym czasie Balthasar i Magdalena byli już małżeństwem. Nie wiem, jak to się ma do adnotacji, zawartej w zwolnieniu Balthasara z wojska, gdzie mówi się o tym, że nie przysługuje mu odszkodowanie za pobyt w wojsku, bo „nie podjął zobowiązania małżeńskiego". Ale czy to znaczy, że nie był żonaty? A jeśli był żonaty, to jak dostał się do wojska?

Należy jednak skorygować, że Balthasar i Magdalena mieli nie ośmioro, ale dziewięcioro dzieci.

Balthasar i Magdalena mieli – o ile mi wiadomo – ośmioro dzieci.

Po śmierci Balthasara – zmarł 7 lutego 1835 w Erfweiler – Magdalena udała się w roku 1843 lub 1844 wraz z synami do Polski. Mieszkała z nimi w kolonii niemieckiej w **Wiączyniu** (czasem w dokumentach występuje również zapis Wiączeń) **Górnym**. Tu zmarła. Zgodnie z datą urodzenia miała 66 lat. Na akcie zgonu zapisano, że miała lat siedemdziesiąt. Widocznie synowie zgłaszający zgon – Joseph/Józef i Martin/Marcin (mój prapradziadek) nie bardzo wiedzieli, ile matka miała lat.

Akt zgonu Magdaleny Ehrhard

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Magdalena Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=burkard&search_name=magdalena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=1840&to_date=1850
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1849&kt=3&plik=68-79.jpg&x=1716&y=1235&zoom=1 (wpis nr 77), dostęp 28.12.2022

Akt zgonu jest trudno czytelny. Brzmi, jak następuje:

Więczyń Górny. Działo się w Mileszkach dnia ośmnastego listopada tysiąc osiemset czterdziestego dziewiątego roku o godzinie dziesiątej przed południem. Stawili się Józef Burkard stolarz lat trzydzieści cztery i Marcin Burkard lat trzydzieści jeden sobie liczący gospodarz obydwaj w Więczeniu zamieszkali i oświadczyli że w dniu wczorajszym o godzinie drugiej po południu zmarła Magdalena z Eruchardów Burkard wdowa przy synie w Więczeniu zamieszkała lat siedemdziesiąt mająca. Po przekonaniu się

naocznie o zejściu Magdaleny Burkard akt ten stawiającym przeczytany podpisany został. Stawający pisać nie umieją.

W akcie zgonu zaznaczono, że zgłaszający śmierć Magdaleny bracia „Burkard" nie umieją pisać. Jest to nieprawda, ponieważ na wielu dokumentach z Mileszek znajdują się podpisy synów Balthasara i Magdaleny. Być może, ponieważ bracia nie mówili po polsku, ksiądz nie mógł się z nimi porozumieć. A może po prostu lekceważył kolonistów – chłopów i rzemieślników – i uznał, że są analfabetami.

Dane genealogiczne Balthasara Burkharta

Balthasar Burkhard Burkhart

Print Bookmark

♂ 1780 - 1835 (54 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Balthasar Burkhard Burkhart	
Born	6 Oct 1780	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Male	
Died	7 Feb 1835	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Buried	9 Feb 1835	Erfweiler, Pfalz, Bayern [3]
Person ID	I55849	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Johannes Georg Burkhart, **b.** 3 Aug 1743, Erfweiler, Pfalz	
Mother	Apollonia Schehl, **b.** 25 Apr 1753, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 May 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 64 years)	
Married	18 May 1772	Dahn, Pfalz, Bayern [4]
Family ID	F25431	Group Sheet | Family Chart

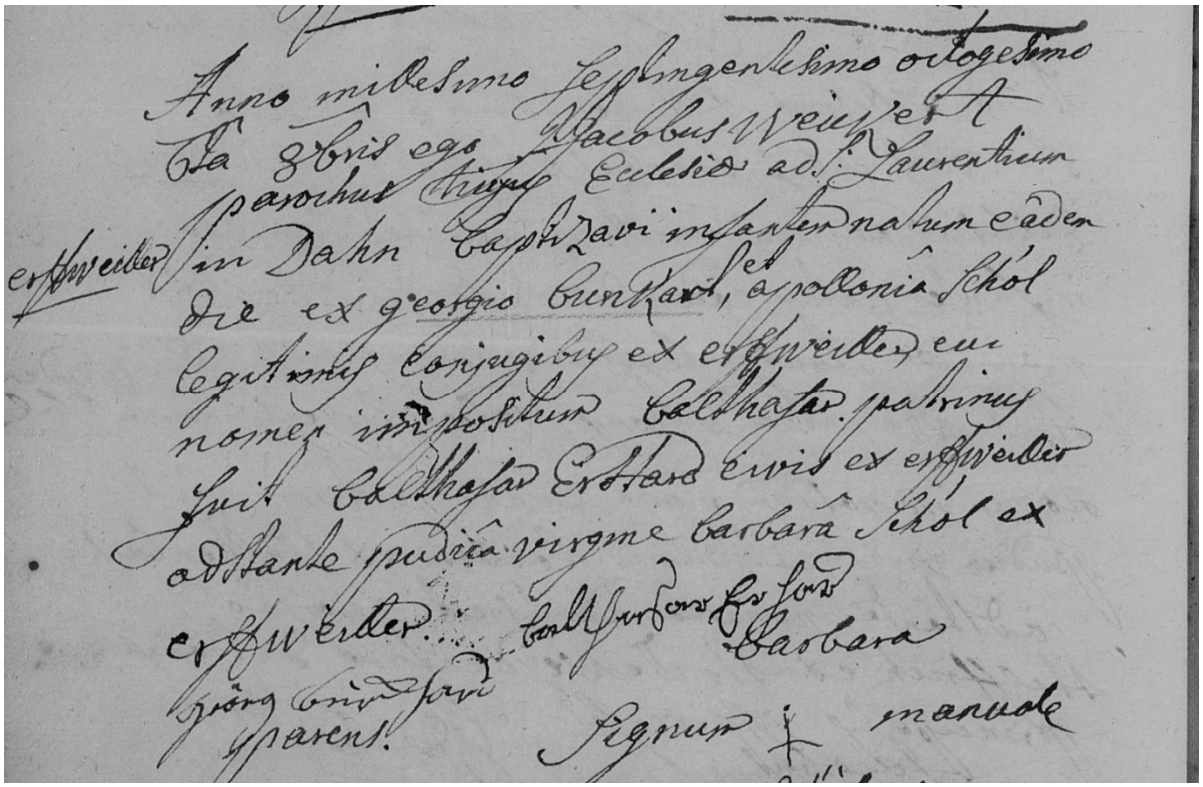
Family	Magdalena Ehrhard, **b.** 1783, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	Abt 1805	Erfweiler, Pfalz, Bayern
Children	1. Magdalena Burkhart, **d.** 31 Aug 1813, Erfweiler, Pfalz, Bayern 2. Valentin Burkhart, **b.** 2 Feb 1806, Erfweiler, Pfalz, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern 3. Adolph Matthias Burkhart, **b.** 6 Mar 1808, Erfweiler, Pfalz, Bayern 4. Georg Burkhart, **b.** 10 May 1810, Erfweiler, Pfalz, Bayern 5. Joseph Burkhart, **b.** 18 Mar 1815, Erfweiler, Pfalz, Bayern 6. Martin Burkhart, **b.** 15 Feb 1818, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F25427	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I55849&tree=1, dostęp 28.12.2022

W księdze parafialnej z Palatynatu znajduje się akt chrztu Balthasara, zapisany przez Jacobusa Weinert (?) z parafii św. Laurentego w Dahn. Podano, że Balthasar urodził się w Erffweiler, tego samego dnia (*natum eudem die*), w którym odbył się chrzest. Data słabo czytelna. *The Birkenhördt Project* podaje, że było to 6 października 1780, więc powinno być sexto Octobris – w akcie zapisano chyba jakimś skrótem, w każdym razie „bris" jest czytelne.

Ojciec zapisany jako Georg (nie Johannes Georg, czyli pierwszego, nadanego na chrzcie imienia nie używano) Burkart (Burckart?). Matka Apollonia Schol, prawowita małżonka.

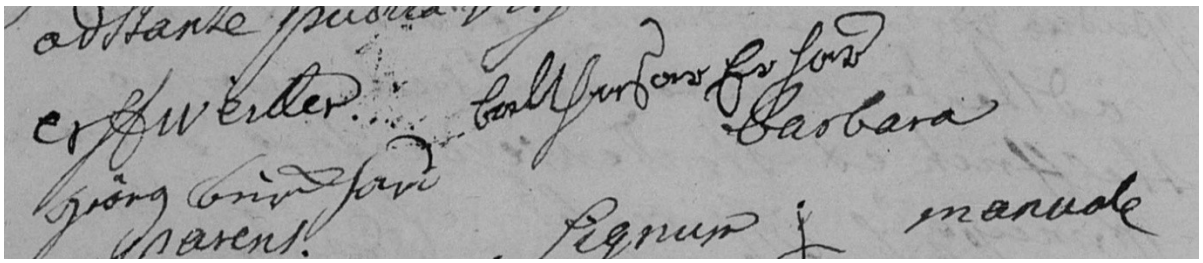
Akt chrztu Balthasara

Źródło:
https://www.familysearch.org/search/film/008110736?i=95
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, mikrofilm 008110736, zdjęcie nr 96, dostęp 08.06.2025)

Jako ojciec chrzestny występuje Balthasar Erthard (?), po którym dziecko otrzymało imię. Jest wielce możliwe, że Balthasar Ehrhard to przyszły teść nowonarodzonego – o ile był on ojcem Magdaleny, żony Balthasara Burkhard. Matka chrzestna to panna (*pudica virgine*) Barbara Schol. Barbara nie była siostrą matki dziecka, chyba że ją pominięto w *The Birkenhördt Project. The Birkenhördt Project* wymienia Annę Barbarę Schehl, córkę Friedricha z Erfweiler, urodzoną w 1760 roku w Bobenthal, zamężną dopiero od roku 1788, ale nie wiadomo, rzecz jasna, czy chodzi o nią. Na pewno nie chodzi o Marię Barbarę Schehl, znaną później jako matka chrzestna dzieci Balthasara Burkhard i Magdaleny, bo ta, urodzona w roku 1777, miała w roku 1780 trzy lata!

Podpisy pod aktem chrztu: na dole z prawej ojciec, Georg. Jest to najstarszy podpis przodka, jaki posiadam; miło zobaczyć taki podpis sprzed prawie 250 lat! Wyżej po lewej chrzestny, Balthasar Erhard. Chrzestna Barbara zrobiła krzyżyk.

Służba wojskowa Balthasara (1805-1806)

Oryginał zwolnienia Balthasara z armii francuskiej z roku 1806 znajduje się w rękach rodziny z Częstochowy. Jest to niezwykle ciekawy dokument, aczkolwiek trudno czytelny w partiach napisanych odręcznie, głownie ze względu na wyblakły atrament (i szczególnie dla osoby nie znającej francuskiego!). Poza tym posiadam tylko kopię. Mimo to można się z niego sporo dowiedzieć o Balthasarze.

Dokument nosi nazwę: *Congé de réforme.*

Congé to zwolnienie*,* natomiast słowo *réforme* nie ma nic wspólnego z dzisiejszym znaczeniem tego słowa. W tym kontekście *réforme* oznacza *wojskowe*.[55] A zatem ***Congé de réforme*** to **Zwolnienie z wojska**.

Nie powinna dziwić nazwa państwa, które wydało zwolnienie: République Française, czyli Republika Francuska – w roku 1806 Francja była już cesarstwem, jednakże po koronacji Napoleona zachowano dawną nazwę.

Tłumaczenie:

U samej góry dokumentu zapisano: ***République Française***

Niżej: ***Congé de réforme***

Dalej tekst:

Nous soussignes members…

My niżej podpisani członkowie Rady Administracyjnej 3 batalionu 14 regimentu Piechoty Liniowej stwierdzamy [poświadczamy, dajemy] *zwolnienie obywatelowi*

Balthasar Burckard, (tu nieczytelne, może *idem* – tym samym, tak samo) *z 1.* (skrót: *1ere?* od *premiere?) kompanii 3. batalionu, urodzonemu w Erffwiler, w departamencie Bas Rhin…*

Dalej w dokumencie podano opis Balthasara – zwolnienie było wydane na okaziciela i zawierało dokładny opis tegoż, aby nikt inny nie mógł się nim posługiwać. Dzięki temu wiemy, jak wyglądał praprapradziadek!

wiek: 26 lat

wzrost – słabo czytelne, być może jest to metr (*M tre* – skrót od *metre*) 74

włosy i brwi: chatain (szatyn, kasztanowate)

oczy: gris? szare?

czoło: wysokie

nos: duży

[55] Według *Dictionnaire francais polonais des faux amis de traducteur/Francuski i polski słownik fałszywych przyjaciół tłumacza* (Jacek Pleciński, Wrocław 2016), s. 456: *réforme* – zwolniony ze służby (wojskowej), s. 455: *commission de réforme* – komisja wojskowa.

usta: średnie? (*moienne*?, dziś pisze się *moyenne*)

podbródek: okrągły

twarz: owalna

A zatem był Baltazar szatynem o szarych oczach. Jeśli wzrost jego wynosił 174 cm, to dziś byłby średniego wzrostu, ale wówczas zaliczał się do wysokich.

Dalej w dokumencie czytamy:

compris au registre-matricule...

...wpisany do rejestru korpusu pod numerem 2536, został uznany za niezdolnego do kontynuowania służby militarnej przez oficera [pracownika] służby zdrowia, którego zaświadczenie przepisane na odwrocie.

Dalej zapis ręczny, słabo czytelny: ***n'a pas Droit a la Recompense Militaire. Il n'a contracté a notre conaissance aucun Engagement Mariage a la pendent de presence au Corps****. / Nie ma prawa do rekompensaty [odszkodowania] militarnej. O ile nam wiadomo, nie podjął żadnego zobowiązania małżeńskiego podczas obecności w Korpusie.*

Wystawione [sporządzone] w Wissembourg, 12 lutego 1806 w Republice Francuskiej.

Nazwa miesiąca jest słabo czytelna, ale na odwrocie zwolnienia zapisana jest po raz drugi i wyraźnie widać, że jest to *fevrier* (luty). Dokument zwolnienia jest także słabo czytelny w miejscu, gdzie zapisano rok, na pewno jednak chodzi o rok 1806, gdyż wyżej w tymże dokumencie jest zaznaczone, że Balthasar ma 26 lat. Data zwolnienia zapisana została według kalendarza gregoriańskiego, który Napoleon przywrócił od 1 stycznia 1806.

Na samym dole **Zwolnienia** znajdują się dwie rubryki:

Detail des Services (Szczegóły służby) i ***Campagnes et Blessures*** (Kampanie i rany).

W rubryce *Detail des Services* zapisano ręcznie (o ile dobrze odczytałam):

Il servi au 14 Rigimente depui (dziś depuis) ***le*** (cyfry trudno czytelne: ***15? 18? 19?) vendemiaire on 14 jusqu'a cejour*** (Służył on w 14. regimencie od 15, 18 lub 19 vendemiaire 14. (roku) do dnia dzisiejszego).

Vendemiaire 14. roku to data z francuskiego Kalendarza Rewolucyjnego. Rok 1. rozpoczął się 22 września 1792. Rok 14. rozpoczął się 23 września 1805. Vendemiaire to pierwszy miesiąc jesieni (miesiąc winobrania), trwający od 22 września do 21 października. A zatem Balthasara przyjęto do wojska 7, 10 lub 11 październiku 1805. Służył do *cejour*, czyli *do dziś,* co należy rozumieć: do daty wydania zwolnienia, a więc do 12 lutego 1806.

Z przebiegu służby wynika, iż Balthasar był w armii zaledwie 4 miesiące. W dokumencie stwierdza się, że *został uznany za niezdolnego do kontynuowania służby militarnej*. Wiadomo, że nie był ranny i nie brał udziału w żadnej kampanii wojskowej. A zatem musiał być po prostu słabego zdrowia – zmarł mając ledwo 55 lat. Nie można też wykluczyć, że zachorował ciężko już będąc w wojsku. Wyjaśnienie

przyczyn niezdolności zapisano na odwrocie Zwolnienia ręcznie, jednak tekst jest w całości nie do odczytania. Można jedynie odczytać poszczególne słowa: *fatignant* (męczący), *thorachique* (piersiowy), *respiration* (oddychanie), *defaut l'ampleur* (rozległa wada), *obstacle* (przeszkoda). Ze słów tych niemal z całkowitą pewnością można stwierdzić, iż Balthasar miał problemy płucne czy oskrzelowe (niewydolność czy osłabienie mięśni oddechowych? uraz/deformacja klatki piersiowej?), a może miał słabe serce (niewydolność krążenia?) – w każdym razie chodziło o problemy z oddychaniem. Służba w piechocie oznaczała marsze, a Balthasar, jak się zdaje, dostawał zadyszki. Może miał astmę, ale astma nie była chorobą nieznaną, więc zapewne byłoby to napisane w jasny sposób. Raczej nie była to także gruźlica, gdyż wtedy nie doczekałby 55 roku życia.

Zaświadczenie o niezdolności do służby podpisano w *l'hospital militaire* (szpitalu wojskowym) w Wissembourg. Wissembourg to dawny alzacki Weißenburg; położony jest około 24 km od Erfweiler. Dziś Wissembourg leży we Francji, w departamencie Bas-Rhin (Dolny Ren).

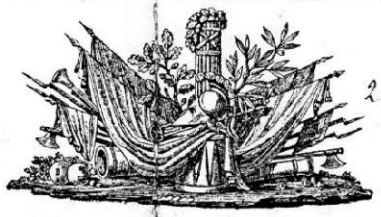
Czy do Wissembourga odesłano Balthasara z jego batalionu – jeśli zachorował – czy w ogóle w batalionie nie był? (O 3. batalionie wiadomo, że stacjonował w 1805 roku w Maastricht w Holandii; Maastricht Francuzi zdobyli w roku 1794.) Może w Wissembourgu – jako że znajdował się tam szpital wojskowy – był jakiś punkt zborny poborowych z Nadrenii, gdzie poddawano ich badaniom lekarskim, których Balthasar nie przeszedł pozytywnie. Czy można założyć, że Balthasar stacjonował przez cztery miesiące swojej przygody wojskowej właśnie w Wissembourgu i oddalił się od swego miejsca zamieszkania jedynie o 24 km?

Jaką drogą dostał się do wojska Balthasar – nie wiadomo. Do armii Napoleona powoływano (dekret z grudnia 1804 r.) w drodze losowania, w którym brać mogli udział jedynie kawalerowie od 20. roku życia i bezdzietni wdowcy. Wylosowanego mógł ktoś zastąpić – zdarzało się, że wylosowani opłacali zastępcę.

Balthasar, jako prosty chłopak z Erfweiler, był żołnierzem piechoty. *Infanterie de Ligne* (Piechota Liniowa) stanowiła trzon i główną siłę napoleońskiej Wielkiej Armii (nazwa obowiązywała od sierpnia 1805 r.), podzielonej na siedem korpusów. W skład każdego korpusu wchodziło kilka regimentów (pułków) piechoty i 1-2 brygady kawalerii. Każdy pułk piechoty składał się z kilku batalionów, a te z kilku kompanii. Piechurzy nosili białe mundury i niebieskie kurtki.

14. regiment Piechoty Liniowej, do którego dostał się Balthasar, cieszył się sporą sławą. Regiment mężnie walczył między innymi pod Austerlitz, nie ponosząc większych strat. Dowódcą był pułkownik Jacques François Marc Mazas, który zginął pod Austerlitz; pułk przejął Charles Joseph Louis Savary. Bitwa pod Austerlitz miała miejsce 2 grudnia 1805 roku, gdy Balthasar był już formalnie w wojsku. Na pewno jednak nie brał w niej udziału, gdyż byłoby to wyszczególnione w rubryce w *Campagnes et Blessures* (Kampanie i rany). 14. regiment walczył w czasie bitwy w 4. korpusie, pod dowództwem marszałka Nicolasa Jeana de Dieu Soulta. Według tradycji rodzinnej Balthasar służył pod marszałkiem Michelem Neyem, co – jak widać – się nie potwierdza; Ney od r. 1805 dowodził 6. korpusem armii Napoleona.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE.

29,714.

Congé de réforme.

NOUS soussignés Membres du Conseil d'administration du 3e Bataillon du 14e Régt. D'Infie de Ligne, *Certifions* avoir donné Congé de réforme au Citoyen Balthasar Burckard, dit [illegible] de la [illegible] compagnie du 3e Bataillon natif de Oltwiller Département du Bas Rhin âgé de 26 ans 6 taille de 5 pieds 7 pouces cheveux et sourcils chatains yeux gris front haut, nez gros, bouche moyenne menton rond, visage ovale, compris au registre-matricule du Corps sous le N°. 2536 lequel a été jugé hors d'état de continuer le service militaire, par les Officiers de santé dont le certificat est transcrit au dos du présent. Obtint Congé absolu à la Reconnaissance Militaire. Par un Contract de Congé Engagement Pour Engagement De Mariage pendant la paix

Fait à Wesenberg le 12 Février 1808 de la République française.

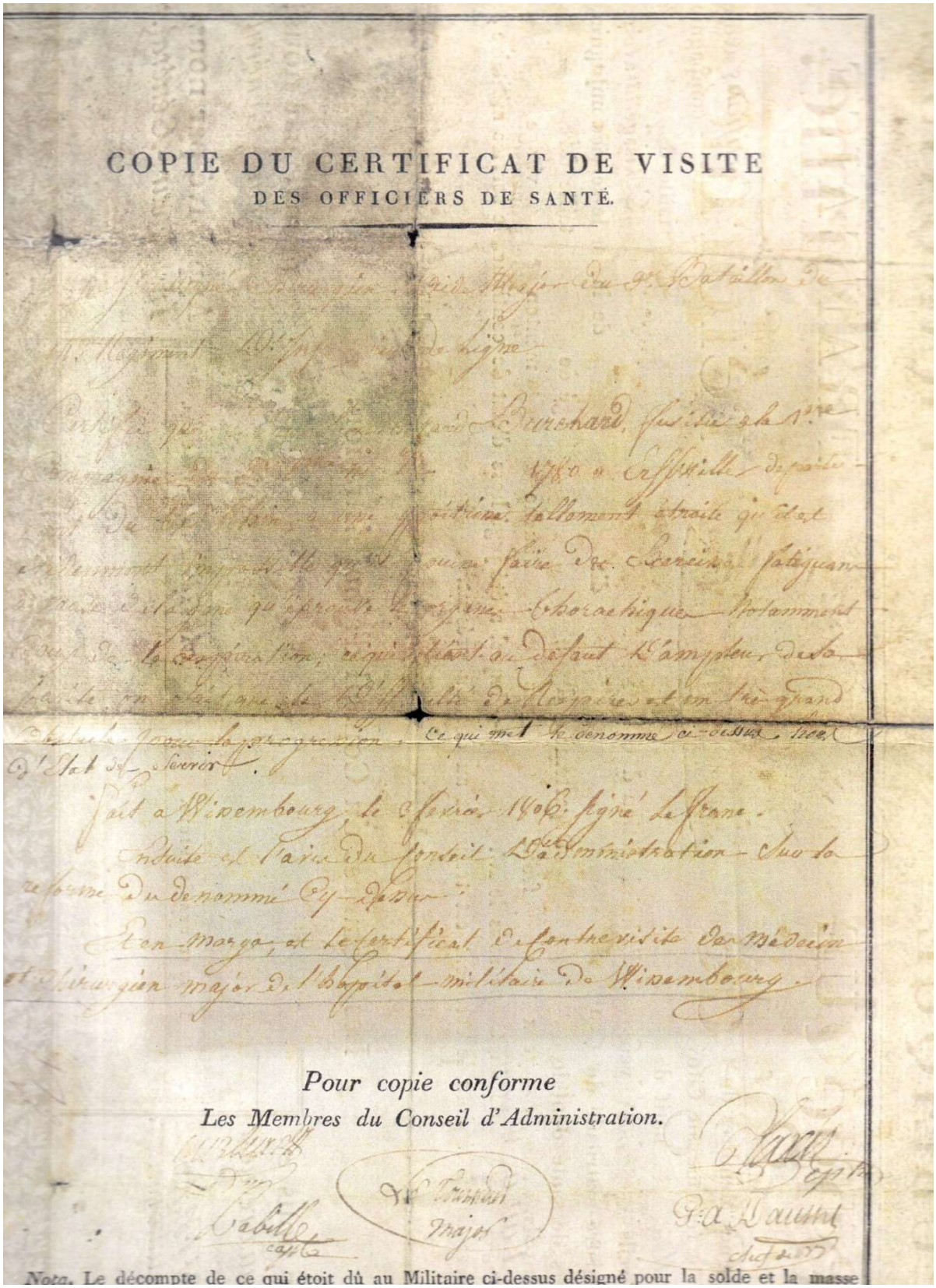
Les Membres du Conseil d'administration.

Vu par nous *Inspecteur aux revues.*

Détail des Services.	Campagnes et Blessures.
Soldat au 14e Régiment de ligne. Incorporé le 1er Vendémiaire An 14. Congédié Sujet	

Approuvé par nous, *Inspecteur - Général.*

Odwrotna strona Zwolnienia, mówiąca o stanie zdrowia Balthasara, prawie nieczytelna

COPIE DU CERTIFICAT DE VISITE
DES OFFICIERS DE SANTÉ.

Pour copie conforme
Les Membres du Conseil d'Administration.

Nota. Le décompte de ce qui étoit dû au Militaire ci-dessus désigné pour la solde et la masse

Źródło: Archiwum rodzinne

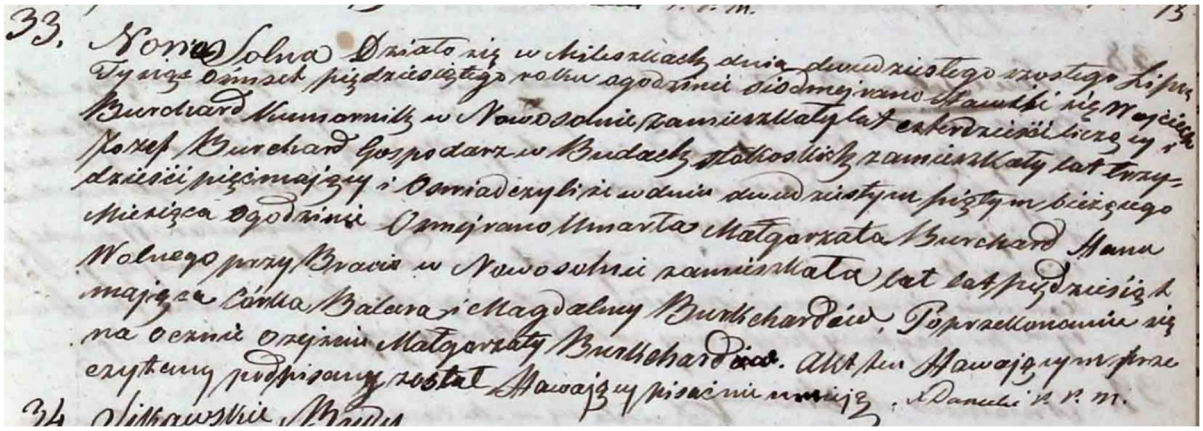
Dzieci Balthasara Burkharta/Burkharda i Magdaleny Ehrhard

Dzieci Balthasara i Magdaleny wymienia tylko *The Birkenhördt Project. Geneanet* nie zna zstępnych Balthasara, co świadczy o tym, że nie występują oni w żadnym drzewie genealogicznym zarejestrowanym na tej platformie. Nie występują, bo dzieci Balthasara opuściły Niemcy, a zatem w Niemczech nie ma potomków tychże dzieci.

Z zapisu w *The Birkenhördt Project* wiadomo o sześciorgu dzieciach Balthasara i Magdaleny, dzieci jednak było więcej. **W parafii Mileszki znajdują się dwa dokumenty dotyczące dzieci Balthasara i Magdaleny – córki Małgorzaty i syna Balcera – imiona tych dzieci są już podane po polsku. Tych dzieci *The Birkenhördt Project* nie wymienia.** Zgodnie z dokumentami z Mileszek Małgorzata byłaby najstarszym dzieckiem Balthasara i Magdaleny, a Balcer – najmłodszym. Podkreślić trzeba, że w aktach parafialnych z Mileszek nazwisko rodziny Balthasara brzmi Burkard lub Burchard.

Małgorzaty (jej niemieckie imię brzmiało Margaretha lub Margarethe) dotyczy akt zgonu z parafii Mileszki. Zgodnie z nim w roku 1850, 25 lipca, zmarła w Nowosolnej Małgorzata Burchard „stanu wolnego przy braciach w Nowosolnej zamieszkała, lat pięćdziesiąt mająca", córka Balcera (czyli Balthasara) i Magdaleny (bez podania nazwiska panieńskiego). Zgon zgłosili: Wojciech Burchard, „komornik w Nowosolnej zamieszkały, lat 40 liczący" i Józef Burchard, „gospodarz w Budach Stokowskich zamieszkały, lat trzydzieści pięć mający". Wojciech (tu ciekawostka: Wojciech to Georg Burkhart – dlaczego z Georga zrobiono Wojciecha, nie jest dla mnie jasne!), urodzony w roku 1810, i Józef (Joseph), urodzony w roku 1815, byli na pewno synami Balthasara i Magdaleny, a więc i Małgorzata musiała być córką tych ostatnich – należy przyjąć, że Małgorzata mieszkała z braćmi i to oni zgłosili jej zgon. Jeśli rodzicami Magdaleny Ehrhard byli Valentin i Maria Margarethe, Małgorzata dostała imię po babci. Problemem jest tylko wiek Małgorzaty, jeśli bowiem w chwili zgonu miała 50 lat, urodziła się w roku 1800, a więc, co wydaje się prawie pewne, przed ślubem swoich rodziców. Jest to oczywiście możliwe – Balthasar miał wówczas lat 20, a Magdalena 17. Oczywiście istnieje też możliwość, że bracia nie znali dokładnego wieku Małgorzaty. Dziwne wydaje się, że Małgorzata była stanu wolnego – w epoce aranżowanych małżeństw zdarzało się to bardzo rzadko i najczęściej powodem był jakiś widoczny defekt fizyczny lub psychiczny panny.

Akt zgonu Małgorzaty

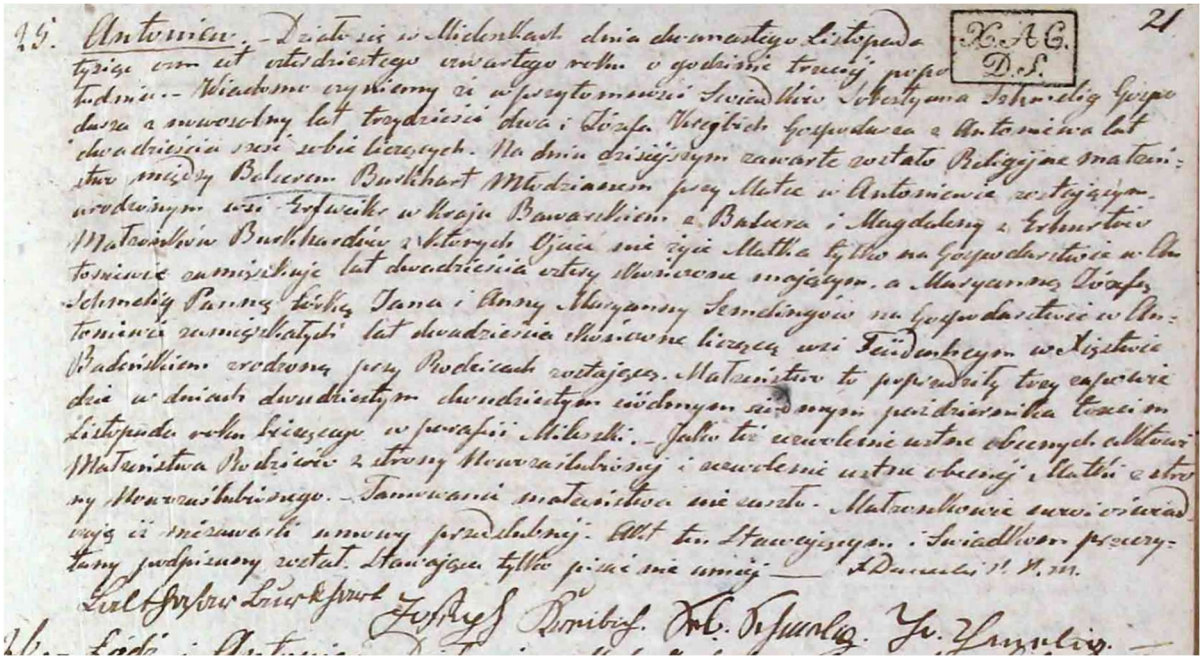
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Małgorzata Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=burchard&search_name=ma%C5%82gorzata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=1850&to_date=1850
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1850&kt=3&plik=26-35.jpg&x=1865&y=940&zoom=1 (wpis nr 33), dostęp 28.12.2022

Akt słabo czytelny. Brzmi, jak następuje:

Nowosolna. Działo się w Mileszkach dnia dwudziestego szóstego lipca tysiąc osiemset pięćdziesiątego roku o godzinie siódmej rano. Stawili się Wojciech Burchard kumornik w Nowosolnie zamieszkały lat czterdzieści liczący i Józef Burchard gospodarz w Budach Stokowskich zamieszkały lat trzydzieści pięć mający i oświadczyli że w dniu dwudziestym piątym bieżącego miesiąca o godzinie ósmej rano umarła Małgorzata Burchard stanu wolnego przy bracie w Nowosolnie zamieszkała lat pięćdziesiąt mająca córka Balcera i Magdaleny Burkchardów. Po przekonaniu się naocznie o zejściu Małgorzaty Burkchard [nieczytelne] akt ten stawiającym przeczytany podpisany został. Stawający pisać nie umieją.

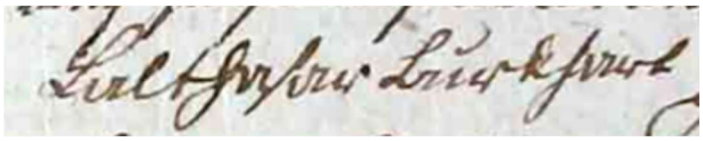
W parafii Mileszki znajdują się również 2 akty ślubu Balcera (spolszczone imię Balthasar) Burkhart. Pierwszy ślub został zawarty 12 listopada 1844 roku. Z aktu wynika, że Balcer urodził się w Erfweiler w roku 1820 lub 1821 i był synem Balcera (Balthasara) i Magdaleny z Erhurtów.

Akt ślubu Balcera z roku 1844

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osób Marianna Schmeling i Balcer Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=schmeling&search_name=marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=burhard&search_name=balcer&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1844&kt=2&plik=22-27.jpg&x=1818&y=87&zoom=1 (wpis nr 25, dostęp 28.12.2022)

Pod aktem podpis pana młodego, pierwszy z lewej: Balthasar Burkhart

Tłumaczenie:

Antoniew. Działo się w Mileszkach dnia dwunastego listopada tysiąc ośmset czterdziestego czwartego roku o godzinie trzeciej popołudniu. Wiadomo czynimy, że w przytomności Świadków Sebastyana Schmelig Gospodarza z nowosolny zamieszkałego lat trzydzieści dwa i Józefa Krejbich? Gospodarza z Antoniewa lat dwadzieścia sześć sobie liczących. Na dniu dzisiejszym zawarte zostało Religijne małżeństwo między Balcerem Burkhart Młodzieńcem przy Matce w Antoniewie zostającym urodzonym wsi Erfweiler w Kraju Bawarskiem z Balcera i Magdaleny z Erhartów Małżonków Burkhardów z których Ojciec nie żyje Matka tylko w Antoniewie zamieszkuje lat dwadzieścia cztery skończone mającym a Maryanną Józefą Schmelig Panną Córką Jana i Anny Maryanny Szmelingów na Gospodarstwie w Antoniewie zamieszkałych lat dwadzieścia skończone liczą wsi Türdenheym (Trüdenheym?) w Xiestwie Badeńskim zrodzoną przy Rodzicach zostającą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi w dniach dwudziestym, dwudziestym siódmym października, trzecim listopada roku bieżącego w parafii Mileszki. Jako też zezwolenie ustne obecnych Aktowi Małżeństwa Rodziców z strony Nowozaślubionej i zezwolenie ustne obecnej Matki z strony Nowozaśubionego. Tamowanie małżeństwa nie zaszło. Małżonkowie oświadczają iż nie zawarli umowy przedślubnej. Akt ten Stawającym i Świadkom przeczytany podpisany został. Stawająca tylko pisać nie umie.

Drugi ślub Balcer Burkard zawarł 1 czerwca 1857 r. Z aktu ślubu wynika, że urodził się w „Erfeyler" i był synem Balcera i Magdaleny z Erchardów. Ten dokument przedstawiony zostanie później, w części omawiającej życie Burchardów w Polsce.

Dzieci Balthasara i Magdaleny (szczegółowo zostaną omówione osobno, w Części II, pt. *Rodzina Burkhartów w Polsce)*:

1. Małgorzata/Margarethe lub Margaretha (1800, najprawdopodobniej Erfweiler - 25 VII 1850 Nowosolna). Margarethe nie wyszła za mąż, żyła lat 50 (patrz wyżej). Nie jest wymieniona w *The Birkenhördt Project.*

2. Magdalena (?, najprawdopodobniej Erfweiler - 31 VIII 1813 Erfweiler)

3. Valentin (2 II 1806 Erfweiler - 6 II 1857 Antoniew). Żył 51 lat.

4. Adolf Matthias (6 III 1808 Erfweiler - po 1873/4 Janów?)

5. Georg (10 V 1810 Erfweiler - 22 IX 1874 Budy Stokowskie). Żył lat 64.

6. **Joseph** (18 III 1815 Erfweiler - po 15 III 1885, zapewne w Nerach lub Janowie). Żył ponad lat 70.

7. Martin (15 II 1818 Erfweiler - najprawdopodobniej Wiączyń Górny) – **mój prapraprapradziadek.**

8. Balthasar (Balcer) (1820/21 Erfweiler - po 1866 najprawdopodobniej w Budach Stokowskich). Nie jest wymieniony w *The Birkenhördt Project.*

Być może dzieci było więcej. W *Genetece* znajdują się dokumenty dotyczące Burkhartów/Burchardów, których pochodzenie nie jest wyjaśnione i nie potrafię stwierdzić, czyimi byli dziećmi. Jest też możliwe, że jakiś syn Balthasara został jednak w Erfweiler. Skoro ojciec Balthasara, Johannes Georg Burkhart, określony był jako rolnik, to miał najprawdopodobniej kawałek ziemi. Ziemię tę musiał odziedziczyć

Balthasar, skoro był jedynym synem Johannesa Georga. A zatem i Balthasar mógł ją przekazać jednemu – nieznanemu nam – synowi.

Oczywiście jest też możliwe, że Balthasar nie był jedynym synem i to jego – nieznany nam – brat odziedziczył ziemię. Może to wyjaśniałoby, że Balthasar poszedł do wojska (liczył, że się w ten sposób jakoś dorobi?).

Związki Balthasara z Polską

Balthasar wydawał się być pierwszym Burkhartem związanym – aczkolwiek nie wiadomo w jakim stopniu – z Polską. Jest przodkiem, którego znałam z tradycji rodzinnej jako tego, który wyemigrował z Erfweiler i przywiódł rodzinę na znajdujące się pod zaborem rosyjskim tereny polskie, do Królestwa Polskiego.

Fakt, że w kręgach rodziny Balthasara emigracja nie była czymś niespotykanym, świadczy fakt, że córka siostry Balthasara, Kathariny, Barbara Köhler, urodzona w Busenburgu w roku 1806, zamężna za Johannesem Gauck, urodzonym w roku 1798 w Erfweiler, wyemigrowała z nim między rokiem 1831 a 1834 do Ameryki (syn Barbary i Johannesa, Joseph, urodził się 2 marca 1831 w Erfweiler, a córka Catharine 30 maja 1834 r. już w Kentucky). Barbara i jej mąż zmarli w Indianie – Barbara w wieku 88 lat. Zważywszy, że odbyła tak daleką podróż i zniosła trudy życia pionierskiego, a w dodatku urodziła dziesięcioro dzieci, musi budzić podziw! Generalnie świadczy to o dobrej kondycji psychofizycznej Burkhartów.

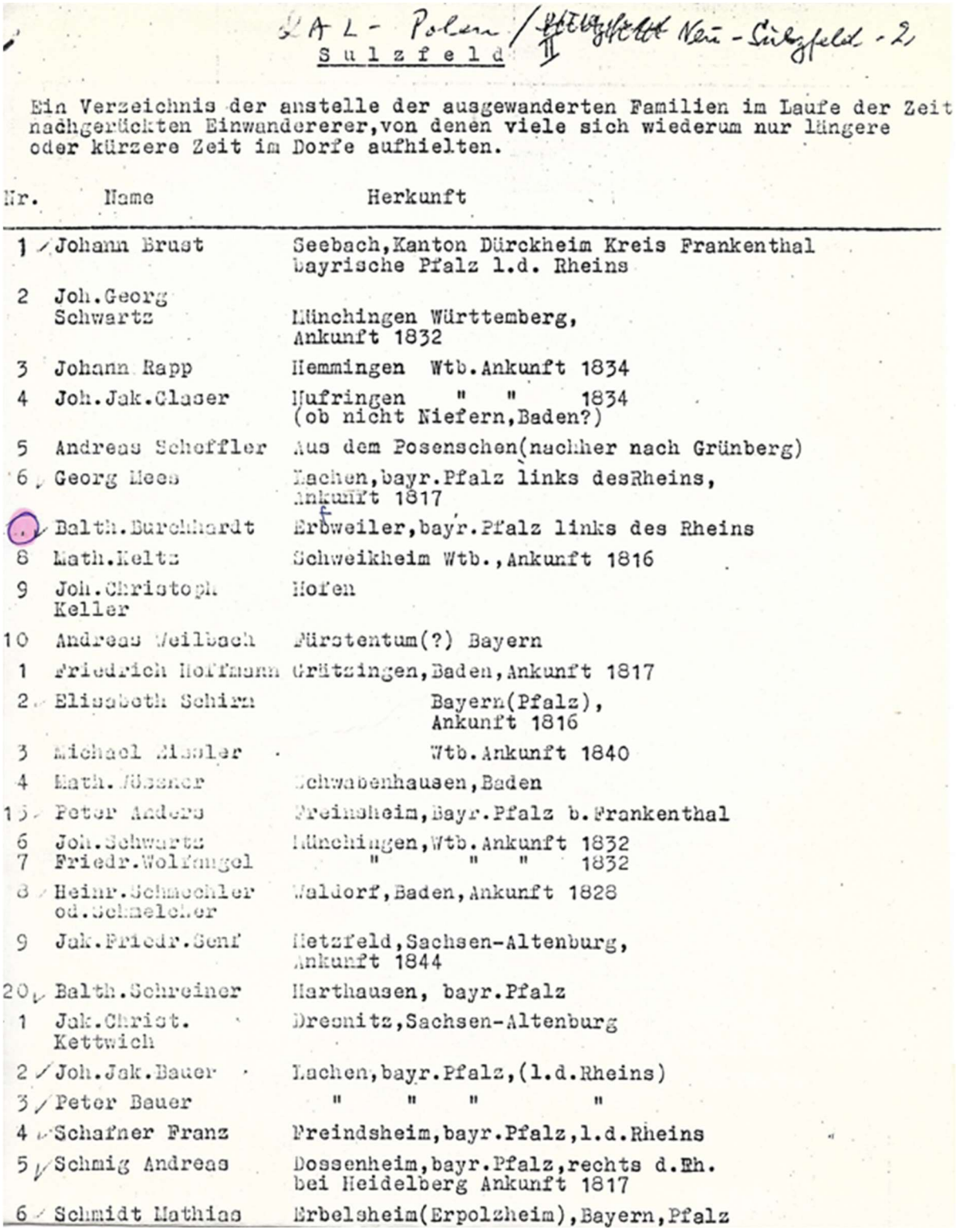
Kwestia przyjazdu Balthasara do Polski jest jednak niejasna. W zasadzie nie można rozstrzygnąć, czy w ogóle był w Polsce. A jeśli tak, to czy przez krótki czas, czy przybył tu na stałe. Wątpliwości co do pobytu Balthasara jako imigranta w Polsce budzi fakt, że zmarł on w Erfweiler w roku 1835, aczkolwiek nie można wykluczyć tego, że udał się z Polski do rodzinnej wsi w odwiedziny albo jakiejś sprawie rodzinnej i tam zmarł.

Fakt pobytu Balthasara w Polsce opiera się na dokumencie, którego proweniencja jest dla mnie nieznana; otrzymałam go od potomka Balthasara, Przemysława Burcharda, który uważał, że Balthasar był w Polsce. Daty, pojawiające się na tym dokumencie, oscylują między rokiem 1816 a 1844, ale nie jest to dokument autentyczny z pierwszej połowy XIX wieku, ponieważ jest napisany na maszynie. Maszyny do pisana używano dopiero pod koniec lat siedemdziesiątych w XIX wieku w Ameryce. Dokument sporządzony został w języku niemieckim. Być może dla jakiegoś Niemca, który badał historię Palatyńczyków w Polsce/Rosji.

Dokument jest zatytułowany: ***Sulzfeld*** **(Nowosolna).** ***Spis imigrantów, którzy przybyli [przesunęli się] na miejsce rodzin, które z biegiem czasu wywędrowały, a z których wielu przebywało we wsi (w Nowosolnej) jedynie przez dłuższy lub krótszy czas.***

Na dokumencie pod numerem 7 widnieje „Balthasar Burchhardt z Erbweiler, bawarski Palatynat na lewo od Renu".

Spis imigrantów

AL - Polen / Neu-Sulzfeld - 2

Sulzfeld II

Ein Verzeichnis der anstelle der ausgewanderten Familien im Laufe der Zeit nachgerückten Einwandererer,von denen viele sich wiederum nur längere oder kürzere Zeit im Dorfe aufhielten.

Nr.	Name	Herkunft
1	Johann Brust	Seebach,Kanton Dürckheim Kreis Frankenthal bayrische Pfalz l.d. Rheins
2	Joh.Georg Schwartz	Münchingen Württemberg, Ankunft 1832
3	Johann Rapp	Hemmingen Wtb.Ankunft 1834
4	Joh.Jak.Claser	Hufringen " " 1834 (ob nicht Niefern,Baden?)
5	Andreas Scheffler	Aus dem Posenschen(nachher nach Grünberg)
6	Georg Mees	Lachen,bayr.Pfalz links desRheins, Ankunft 1817
7	Balth.Burckhardt	Erbweiler,bayr.Pfalz links des Rheins
8	Math.Kelts	Schweikheim Wtb.,Ankunft 1816
9	Joh.Christoph Keller	Hofen
10	Andreas Weilbach	Fürstentum(?) Bayern
1	Friedrich Hoffmann	Grötzingen,Baden,Ankunft 1817
2	Elisabeth Schirm	Bayern(Pfalz), Ankunft 1816
3	Michael Mesler	Wtb.Ankunft 1840
4	Math.Wössner	Schwabenhausen,Baden
5	Peter Anders	Freinsheim,Bayr.Pfalz b.Frankenthal
6	Joh.Schwartz	Münchingen,Wtb.Ankunft 1832
7	Friedr.Wolfmgel	" " " 1832
8	Heinr.Schmechler od.Schmelcher	Waldorf,Baden,Ankunft 1828
9	Jak.Friedr.Senf	Metzfeld,Sachsen-Altenburg, Ankunft 1844
20	Balth.Schreiner	Harthausen, bayr.Pfalz
1	Jak.Christ. Kettwich	Dresnitz,Sachsen-Altenburg
2	Joh.Jak.Bauer	Lachen,bayr.Pfalz,(l.d.Rheins)
3	Peter Bauer	" " " "
4	Schafner Franz	Freindsheim,bayr.Pfalz,l.d.Rheins
5	Schmig Andreas	Dossenheim,bayr.Pfalz,rechts d.Rh. bei Heidelberg Ankunft 1817
6	Schmidt Mathias	Erbelsheim(Erpolzheim),Bayern,Pfalz

Źródło: Archiwum rodzinne

Oczywiście rodzi się pytanie, czy wymieniony w dokumencie Balthasar Burchhardt jest rzeczywiście moim przodkiem, czy nie chodzi o przypadkową zbieżność imienia i podobnego nazwiska. Wydaje się wielce możliwe, że to mój przodek. W każdym razie jest pewne, że to ktoś z rodziny, ponieważ zapisano, że pochodził z Erbweiler. **Bez wątpienia chodzi o Erfweiler, gdyż miejscowości Erbweiler w Palatynacie nie ma.** Zgodnie z *The Birkenhördt Project* w XVIII wieku w Erfweiler urodziło się

dwóch Balthasarów Burkhart – mój przodek, urodzony w roku 1780, i jego krewniak (ich wspólnym wstępnym był Bartholomäus Burkhart), urodzony 15 marca 1732 r. Jak sadzę jednak, ten ostatni nie mógł być w Polsce w pierwszej połowie XIX w, gdyż w roku 1800 skończył 68 lat. A zatem chodzi albo o mojego przodka, albo o innego, nieznanego genealogom z *The Birkenhördt Project* Balthasara Burchhardt/Burhart z Erfweiler.

Niestety przy adnotacji o tajemniczym Balthasarze **nie ma w omawianym dokumencie daty, nie wiemy zatem, kiedy dokładnie przebywał w Nowosolnej**. Najwcześniejsza data na dokumencie to rok 1816, najpóźniejsza 1844, niczego to jednak nie przesądza, bo daty nie są podawane w porządku chronologicznym.

Rodzi się pytanie, kiedy i w jakim celu Balthasar mógłby przyjechać do Polski.

Balthasar urodził się w roku 1880, w roku 1806 opuścił armię napoleońską. Pięciu synów Balthasara, wymienionych w *The Birkenhördt Project*, przyszło na świat w Erfweiler w latach 1806-1818, szósty, jak wynika z omówionego wyżej aktu jego ślubu – w roku 1844 – z parafii Mileszki, urodził się w Erfweiler w roku 1820/1821. Balthasar zmarł w lutym roku 1835 w Erfweiler, **przypuszczać zatem można, iż do Polski mógł przyjechać – o ile rzeczywiście fakt taki miał miejsce – między rokiem 1820 a 1834, kiedy wiedział już, że synów jest wielu, a nie ma ich czym wyżywić.**

Pobyt w Nowosolnej nie musiał oznaczać, iż Balthasar przybył do Polski na stałe – w dokumencie przedstawionym wyżej zapisano, iż osoby na nim wymienione *przebywały we wsi jedynie przez dłuższy lub krótszy czas.*

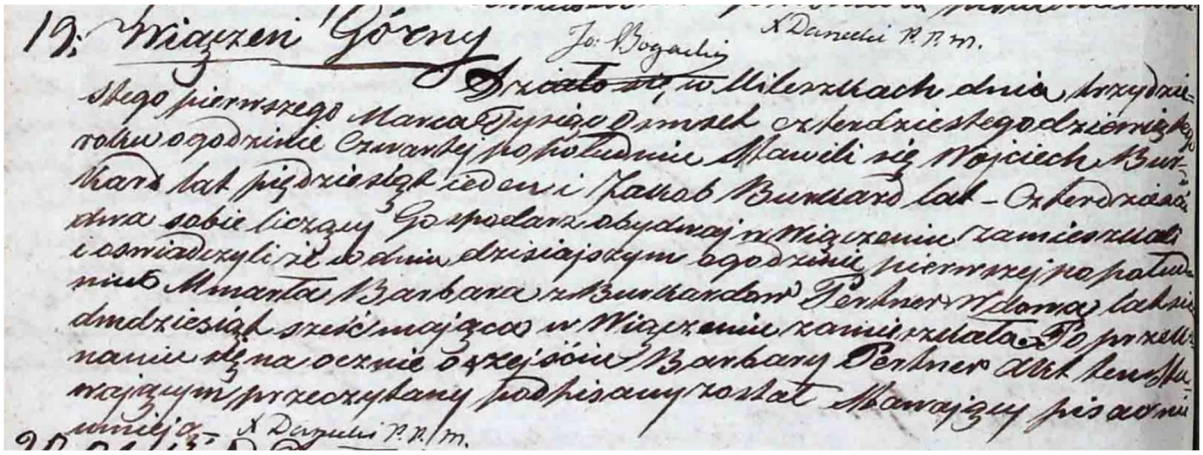
Być może należy przyjąć, iż Balthasar przybył do Nowosolnej na krótko – w ramach rekonesansu – by zorientować się, czy emigracja do Polski ma sens, jako że w Palatynacie nastąpiło wielkie załamanie gospodarki. Oczywiście jeden czy kilku starszych synów mogło mu towarzyszyć, na pewno jednak synowie jego nie przyjechali wówczas na stałe do Polski, gdyż w latach trzydziestych zawierali związki małżeńskie w Erfweiler; trudno przypuszczać, że przybyli do Polski, a później, jeden po drugim, wracali do Erfweiler, by się żenić i czekali, aż tam urodzą im się dzieci.

Balthasar mógł odwiedzać w Nowosolnej kogoś ze swojej wsi, może jakiegoś krewniaka. O dwóch z sześciu sióstr Balthasara nie zachowały się żadne wiadomości prócz daty i miejsca urodzenia – być może były zamężne i z mężami wywędrowały do Polski. Inna siostra – Maria Barbara, urodzona w roku 1876 – wyszła za mąż za niejakiego Siegfrieda Pörtnera, urodzonego w roku 1775 w Erfweiler i również mogła z nim wyemigrować, gdyż w Erfweiler nie ma ich aktów zgonu ani też żadnych wiadomości o ich dzieciach.

Emigrację jej zdaje się potwierdzać fakt, że w roku 1849 zmarła w Wiączyniu Górnym (parafia Mileszki) – a więc miejscowości, gdzie mieszkali w Polsce Burkharci – Barbara Pertner, z domu Burkard, wdowa, lat 76.

Zgon zgłosili Wojciech Burkard, lat 51 i Jakub Burkard, lat 42. Nie byli to potomkowie Balthasara Burkharta, ale jego dalsi krewni – będzie o nich mowa w Części II, w rozdziale I pt. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce*. Wojciech, czyli Georg – imię niemieckie Georg zapisywano w Polsce jako Wojciech – urodził się w Erfweiler w roku 1794, a więc miał 55 lat, a Jakub urodził się w Erfweiler w roku 1807, a więc miał lat 40. Różnice wieku nie powinny dziwić – zapisy w aktach bywają mylące.

Akt zgonu Barbary Pertner

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Barbara Pertner:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=pertner&search_name=barbara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1849&kt=3&plik=16-25.jpg&x=227&y=1652&zoom=1 (wpis nr 19, dostęp 28.12.2022)

Wiek zmarłej mógłby wskazywać na siostrę Balthasara – w roku 1849 miałaby 73 lata.

Ponadto w aktach parafii Mileszki występują nazwiska powinowatych Burkhartów – Erchard (Ehrhard) i Dauenhauer.

Jest więcej niż prawdopodobne, że Balthasar miał krewnych, którzy wyemigrowali do Polski. Przypuszczenie to opieram na fakcie, że w księgach parafialnych parafii Mileszki, do której należała wieś Nowosolna, znajduje się wiele dokumentów dotyczących Burkhartów[56]. **Większość – ale nie wszystkie! – znaleźć można w portalu genealogicznym *Geneteka; Geneteka* nie jest idealnie opracowana!**

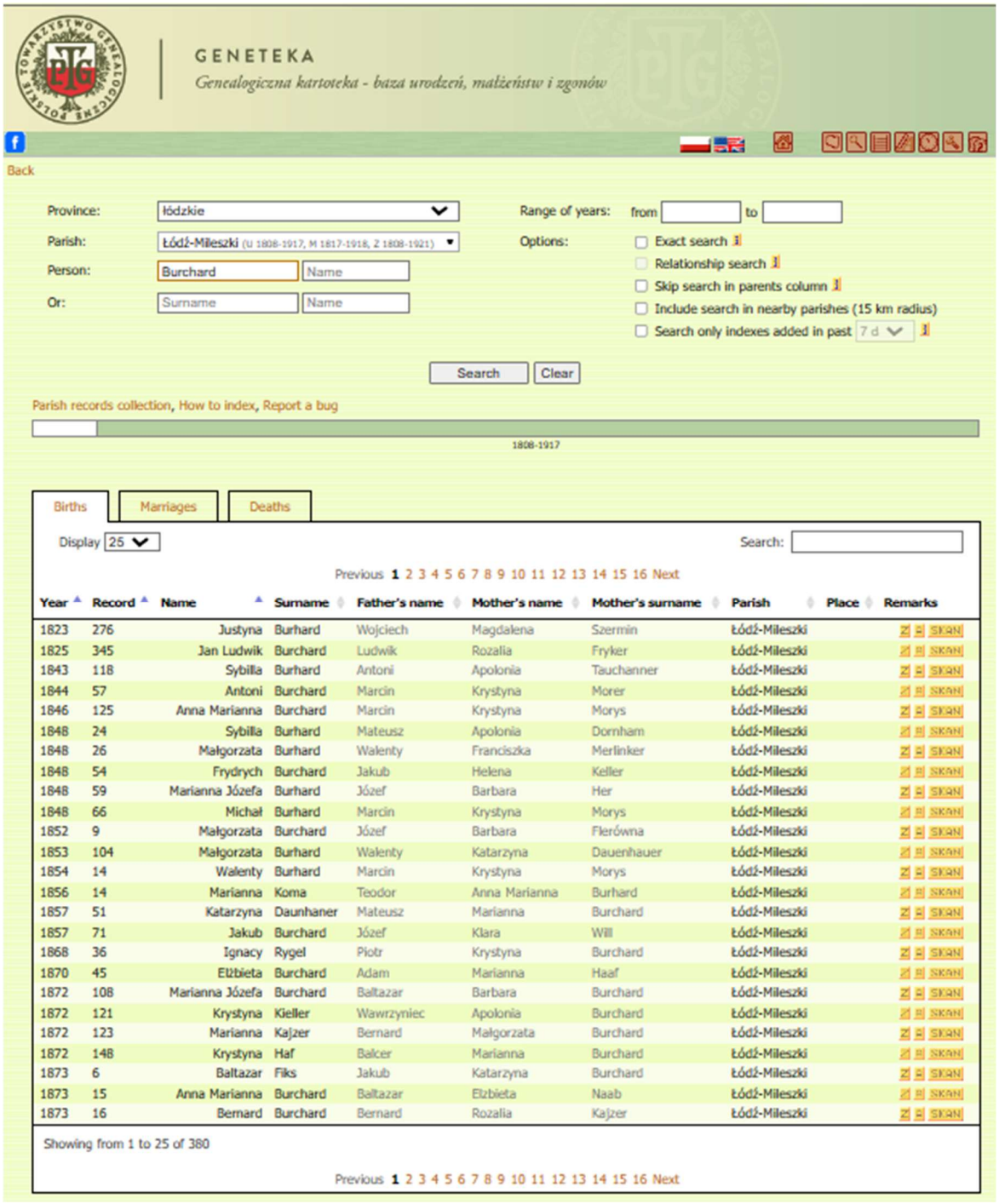
W parafii Mileszki nazwiska zbliżone do Burkhart pojawiają się w księgach parafialnych już w latach dwudziestych XIX w., jednakże sporadycznie. W latach 1821, 1822 i 1823 urodzili się np. Krystyna Burchart, córka Ludwika i Rozalii Delgas, Wojciech Burchart, syn Wojciecha i Magdaleny Szermin, i Justyna, córka tych samych rodziców. Najwcześniejszy ślub odnotowano w roku 1822, ale pan młody urodził się w Nordheim, więc raczej nie był to „mój" Burkhart. W roku 1826 zmarło dwoje Burkhartów, pochodzących z rodzin wymienionych wyżej.

Zauważyć zresztą trzeba, że nazwisk niemieckich jest w parafii Mileszki sporo, aczkolwiek są one niemiłosiernie przeinaczane – czasem w jednym dokumencie pisane są różnie.

Prawdziwy wysyp Burkhartów/Burchardów w parafii Mileszki widzimy dopiero od roku 1843, od przyjazdu mojej rodziny.

[56] Akta Stanu Cywilnego Parafii Rzymskokatolickej w Mileszkach - https://metryki.genealodzy.pl/metryki.php?op=sy&ar=3&zs=1589d (dostęp 29.12.2022)

W parafii Mileszki zanotowano urodzenia, małżeństwa i zgony bardzo wielu Burkhartów/Burchardów. Dla przykładu pierwsze strony spisów.

GENETEKA

Genealogiczna kartoteka - baza urodzeń, małżeństw i zgonów

Back

Province: łódzkie

Parish: Łódź-Mileszki (U 1808-1917, M 1817-1918, Z 1808-1921)

Person: Burchard | Name

Or: Surname | Name

Range of years: from | to

Options: Exact search; Relationship search; Skip search in parents column; Include search in nearby parishes (15 km radius); Search only indexes added in past 7 d

Search | Clear

Parish records collection, How to index, Report a bug

1808-1917

Births | Marriages | Deaths

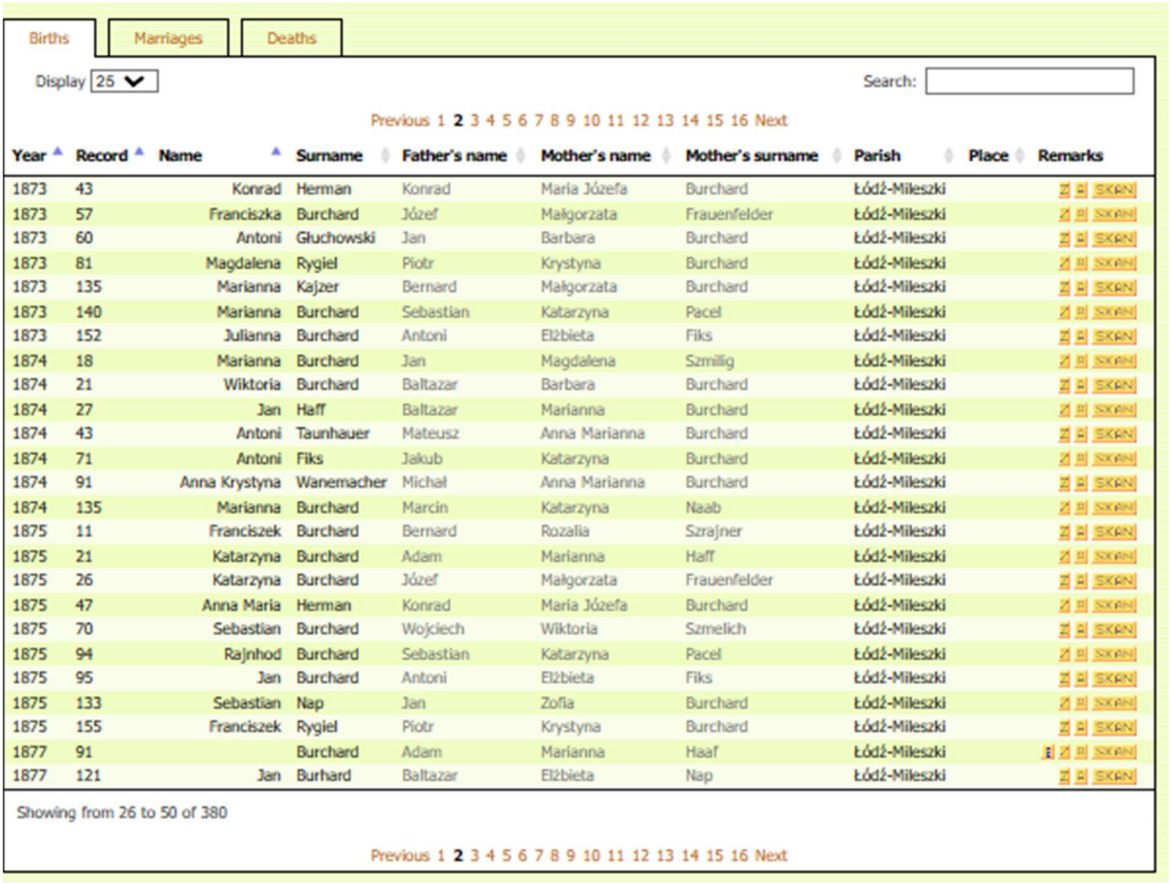
Display 25 | Search:

Previous 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Year	Record	Name	Surname	Father's name	Mother's name	Mother's surname	Parish	Place	Remarks
1823	276	Justyna	Burhard	Wojciech	Magdalena	Szermin	Łódź-Mileszki		SKAN
1825	345	Jan Ludwik	Burchard	Ludwik	Rozalia	Fryker	Łódź-Mileszki		SKAN
1843	118	Sybilla	Burhard	Antoni	Apolonia	Tauchanner	Łódź-Mileszki		SKAN
1844	57	Antoni	Burchard	Marcin	Krystyna	Morer	Łódź-Mileszki		SKAN
1846	125	Anna Marianna	Burchard	Marcin	Krystyna	Morys	Łódź-Mileszki		SKAN
1848	24	Sybilla	Burhard	Mateusz	Apolonia	Dornham	Łódź-Mileszki		SKAN
1848	26	Małgorzata	Burhard	Walenty	Franciszka	Merlinker	Łódź-Mileszki		SKAN
1848	54	Frydrych	Burchard	Jakub	Helena	Keller	Łódź-Mileszki		SKAN
1848	59	Marianna Józefa	Burhard	Józef	Barbara	Her	Łódź-Mileszki		SKAN
1848	66	Michał	Burhard	Marcin	Krystyna	Morys	Łódź-Mileszki		SKAN
1852	9	Małgorzata	Burchard	Józef	Barbara	Flerówna	Łódź-Mileszki		SKAN
1853	104	Małgorzata	Burhard	Walenty	Katarzyna	Dauenhauer	Łódź-Mileszki		SKAN
1854	14	Walenty	Burhard	Marcin	Krystyna	Morys	Łódź-Mileszki		SKAN
1856	14	Marianna	Koma	Teodor	Anna Marianna	Burhard	Łódź-Mileszki		SKAN
1857	51	Katarzyna	Daunhaner	Mateusz	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1857	71	Jakub	Burchard	Józef	Klara	Will	Łódź-Mileszki		SKAN
1868	36	Ignacy	Rygel	Piotr	Krystyna	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1870	45	Elżbieta	Burchard	Adam	Marianna	Haaf	Łódź-Mileszki		SKAN
1872	108	Marianna Józefa	Burchard	Baltazar	Barbara	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1872	121	Krystyna	Kieller	Wawrzyniec	Apolonia	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1872	123	Marianna	Kajzer	Bernard	Małgorzata	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1872	148	Krystyna	Haf	Balcer	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1873	6	Baltazar	Fiks	Jakub	Katarzyna	Burchard	Łódź-Mileszki		SKAN
1873	15	Anna Marianna	Burchard	Baltazar	Elżbieta	Naab	Łódź-Mileszki		SKAN
1873	16	Bernard	Burchard	Bernard	Rozalia	Kajzer	Łódź-Mileszki		SKAN

Showing from 1 to 25 of 380

Previous 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Births | Marriages | Deaths

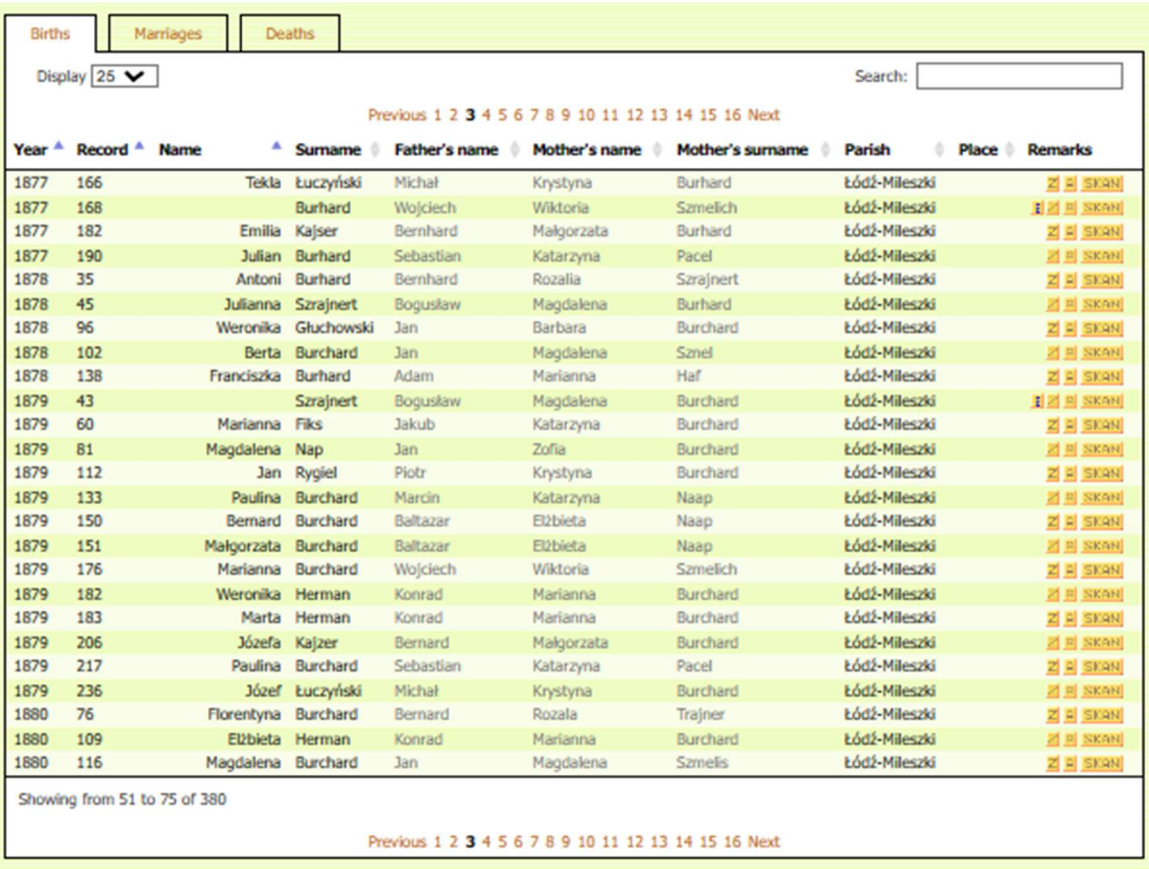
Display 25 | Search:

Previous 1 **2** 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Year	Record	Name	Surname	Father's name	Mother's name	Mother's surname	Parish	Place	Remarks
1873	43	Konrad	Herman	Konrad	Maria Józefa	Burchard	Łódź-Mileszki		
1873	57	Franciszka	Burchard	Józef	Małgorzata	Frauenfelder	Łódź-Mileszki		
1873	60	Antoni	Głuchowski	Jan	Barbara	Burchard	Łódź-Mileszki		
1873	81	Magdalena	Rygiel	Piotr	Krystyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1873	135	Marianna	Kajzer	Bernard	Małgorzata	Burchard	Łódź-Mileszki		
1873	140	Marianna	Burchard	Sebastian	Katarzyna	Pacel	Łódź-Mileszki		
1873	152	Julianna	Burchard	Antoni	Elżbieta	Fiks	Łódź-Mileszki		
1874	18	Marianna	Burchard	Jan	Magdalena	Szmilig	Łódź-Mileszki		
1874	21	Wiktoria	Burchard	Baltazar	Barbara	Burchard	Łódź-Mileszki		
1874	27	Jan	Haff	Baltazar	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1874	43	Antoni	Taunhauer	Mateusz	Anna Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1874	71	Antoni	Fiks	Jakub	Katarzyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1874	91	Anna Krystyna	Wanemacher	Michał	Anna Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1874	135	Marianna	Burchard	Marcin	Katarzyna	Naab	Łódź-Mileszki		
1875	11	Franciszek	Burchard	Bernard	Rozalia	Szrajner	Łódź-Mileszki		
1875	21	Katarzyna	Burchard	Adam	Marianna	Haff	Łódź-Mileszki		
1875	26	Katarzyna	Burchard	Józef	Małgorzata	Frauenfelder	Łódź-Mileszki		
1875	47	Anna Maria	Herman	Konrad	Maria Józefa	Burchard	Łódź-Mileszki		
1875	70	Sebastian	Burchard	Wojciech	Wiktoria	Szmelich	Łódź-Mileszki		
1875	94	Rajnhod	Burchard	Sebastian	Katarzyna	Pacel	Łódź-Mileszki		
1875	95	Jan	Burchard	Antoni	Elżbieta	Fiks	Łódź-Mileszki		
1875	133	Sebastian	Nap	Jan	Zofia	Burchard	Łódź-Mileszki		
1875	155	Franciszek	Rygiel	Piotr	Krystyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1877	91		Burchard	Adam	Marianna	Haaf	Łódź-Mileszki		
1877	121	Jan	Burhard	Baltazar	Elżbieta	Nap	Łódź-Mileszki		

Showing from 26 to 50 of 380

Previous 1 **2** 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Births | Marriages | Deaths

Display 25 | Search:

Previous 1 2 **3** 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Year	Record	Name	Surname	Father's name	Mother's name	Mother's surname	Parish	Place	Remarks
1877	166	Tekla	Łuczyński	Michał	Krystyna	Burhard	Łódź-Mileszki		
1877	168		Burhard	Wojciech	Wiktoria	Szmelich	Łódź-Mileszki		
1877	182	Emilia	Kajser	Bernhard	Małgorzata	Burhard	Łódź-Mileszki		
1877	190	Julian	Burhard	Sebastian	Katarzyna	Pacel	Łódź-Mileszki		
1878	35	Antoni	Burhard	Bernhard	Rozalia	Szrajnert	Łódź-Mileszki		
1878	45	Julianna	Szrajnert	Bogusław	Magdalena	Burhard	Łódź-Mileszki		
1878	96	Weronika	Głuchowski	Jan	Barbara	Burchard	Łódź-Mileszki		
1878	102	Berta	Burchard	Jan	Magdalena	Szrel	Łódź-Mileszki		
1878	138	Franciszka	Burhard	Adam	Marianna	Haf	Łódź-Mileszki		
1879	43		Szrajnert	Bogusław	Magdalena	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	60	Marianna	Fiks	Jakub	Katarzyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	81	Magdalena	Nap	Jan	Zofia	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	112	Jan	Rygiel	Piotr	Krystyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	133	Paulina	Burchard	Marcin	Katarzyna	Naap	Łódź-Mileszki		
1879	150	Bernard	Burchard	Baltazar	Elżbieta	Naap	Łódź-Mileszki		
1879	151	Małgorzata	Burchard	Baltazar	Elżbieta	Naap	Łódź-Mileszki		
1879	176	Marianna	Burchard	Wojciech	Wiktoria	Szmelich	Łódź-Mileszki		
1879	182	Weronika	Herman	Konrad	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	183	Marta	Herman	Konrad	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	206	Józefa	Kajzer	Bernard	Małgorzata	Burchard	Łódź-Mileszki		
1879	217	Paulina	Burchard	Sebastian	Katarzyna	Pacel	Łódź-Mileszki		
1879	236	Józef	Łuczyński	Michał	Krystyna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1880	76	Florentyna	Burchard	Bernard	Rozala	Trajner	Łódź-Mileszki		
1880	109	Elżbieta	Herman	Konrad	Marianna	Burchard	Łódź-Mileszki		
1880	116	Magdalena	Burchard	Jan	Magdalena	Szmelis	Łódź-Mileszki		

Showing from 51 to 75 of 380

Previous 1 2 **3** 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 Next

Źródło: Wyniki wyszukiwania dla nazwiska Burchard w parafii Łódź-Mileszki: https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=2984&search_lastname=Burchard&search_name=&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=50&ordertable=[[0,%22asc%22],[1,%22asc%22],[2,%22asc%22]]&searchtable=&rpp2=25, dostęp 28.12.2022

Wracając do Balthasara – po rozważeniu wszystkich za i przeciw dochodzę do wniosku, iż istnieją trzy możliwości wyjaśnienia pobytu Balthasara Burkhart w Nowosolnej:

1. Jeżeli mój przodek Balthasar (1780-1835) przebywał w Królestwie Polskim, to moim zdaniem raczej nie na stałe, ale jedynie czasowo.

2. Balthasar (1780-1835) być może nigdy nie przebywał w Polsce, a wymieniony w dokumencie z Nowosolnej **Balthasar Burchhardt** to jego syn o tym samym imieniu, urodzony najprawdopodobniej w roku 1820, który wraz z braćmi wyemigrował z Erfweiler do Polski. Pobytu jego w Polsce dowodzą wspomniane już przeze mnie wyżej dokumenty z parafii Mileszki z lat 1844 i 1857, mówiące o zawarciu dwóch kolejnych związków małżeńskiego przez Balcera (spolszczone imię Balthasara) Burkhart/Burkard. Z aktów wynika jednoznacznie, iż chodzi o syna omawianego Balthasara (1780-1835).

Możliwość nr 2 uważam za najbardziej prawdopodobną.

3. Chodzi jednak o jakiegoś nieznanego Burkhart z Erfweiler, który przybył jako osadnik do Nowosolnej, ale później ją opuścił. Wiadomo, że wielu osadników przybyłych przed rokiem 1815 nie było zadowolonych z istniejących warunków i uważało, że nie dotrzymano danych im obietnic. Obawiając się, że władze Królestwa Polskiego nie udzielą im skutecznej pomocy**,** przenosili się na inne, w ich mniemaniu korzystniejsze, tereny. „Co najmniej kilkunastu gospodarzy opuściło też podłódzkie kolonie Augustów, Bukowiec i **Nowosolna.** Z tej ostatniej wsi w latach 1801-1838 wywędrowało do Rosji kilkunastu gospodarzy, a w sześcioleciu 1838-1844 kilku kolejnych przez sprzedaż swych osad do rąk z Bawarii Reńskiej przybywających katolików, wyprowadzili się do innych miejsc. Bawarią Reńską nazywano zwyczajowo Księstwo Dwóch Mostów w Palatynacie (Pfalzgrafschaft Zweibrücken). […] Zdarzało się, że decyzję o przeniesieniu się do Rosji podejmowała cała wieś (np. podłódzki Wiączyń), szczególnie, gdy leżała na mało urodzajnych, bądź gdy leżała na mało urodzajnych, bądź nadal wymagających karczunku gruntach.”[57] Spośród 13 nabywających w latach 1808-1818 osady w podłódzkim Wiączyniu, w 1846 r. nie mieszkał już w nim żaden.[58]

Oczywiście rodzi się pytanie, jakie były okoliczności emigracji Burkhartów do Królestwa Polskiego.

Emigracja do Królestwa Polskiego (Kongresowego) z terenów niemieckich

Wspomnieć trzeba, że tereny południowo-zachodnich Niemiec, skąd emigrowała rodzina Burkhartów, należały od XVI do XIX wieku do regionów Europy środkowej o największej intensywności emigracji. Wyjeżdżano do Ameryki, Rosji, Austro-Węgier i Polski. W roku 1760 podawano, że istniały trzy główne przyczyny wyjazdów z tych terenów – niezadowolenie ze złej jakości rządów, brak wolności sumienia (religijnej), brak żywności (który, jak się zdaje, był decydujący). Dochodziły do tego wojny.

Jak dalece temat emigracji do Polski był żywotny, świadczyć może pieśń ludowa na ten temat z roku 1781. Wzywała ona: „Rozpocznijcie swoją podróż do polskiego Kanaan. Wszędzie tu nie jest dobrze, tam w Polsce jest lepiej.”

[57] Krzysztof Paweł Woźniak, *Niemieckie osadnictwo wiejskie między Prosną a Pilicą i Wisłą od lat 70. XVIII wieku do 1866 roku. Proces i jego interpretacja*, Łódź 2013, s. 132-133, 143

[58] Tamże, s. 143, 133

Pieśń ludowa o emigracji z Wirtembergii do Polski

L3 - Ein polnisch Lied an die Württemberger, die nach Preußisch-Polen auswandern (anonym, um 1781)

Jetzund ist es ausgemacht,
Dass der Marsch geht hin nach Polen;
Man hat es herausgebracht,
Dass man kein zurück darf holen;
Tretet eure Reise an
In das polnisch Canaan!
Allhier ist es nimmer gut,
Dort in Polen ist es besser,
Fasset einen guten Mut!
Dort gibt es auch volle Fässer.
Bei dem Bier und Branntewein
Kann man auch vergnüget sein.
Was hilft euch der edle Wein?
Ihr dürft doch sehr wenig trinken!
Wollt ihr hier gleich lustig sein,
Müsst ihr an die Schulden denken.
Diese plagen euch alle Tag,
Dass man nimmer leben mag.
Was soll doch der arme Mann
Hier auf solche Art anfangen,
Weil er sich nicht helfen kann?
Viel tut man von ihm verlangen,
Dass er mit sei'm sauren Schweiß
Fast nichts aufzutreiben weiß.
[...]
Nun so lasset uns fein bald
Reisen in das preußisch Polen,
Weil man dorten in dem Wald
Kann viel Wachs und Honig holen.
Honig in dem Branntewein,
Das mag auch recht köstlich sein.
Honig ist recht zuckersüß,
So kann nichts gefunden werden.
Drum so hebe auf die Füß,
Springe über Stein und Erden
In das polnisch Canaan,
Wo man Honig g'nug trifft an.

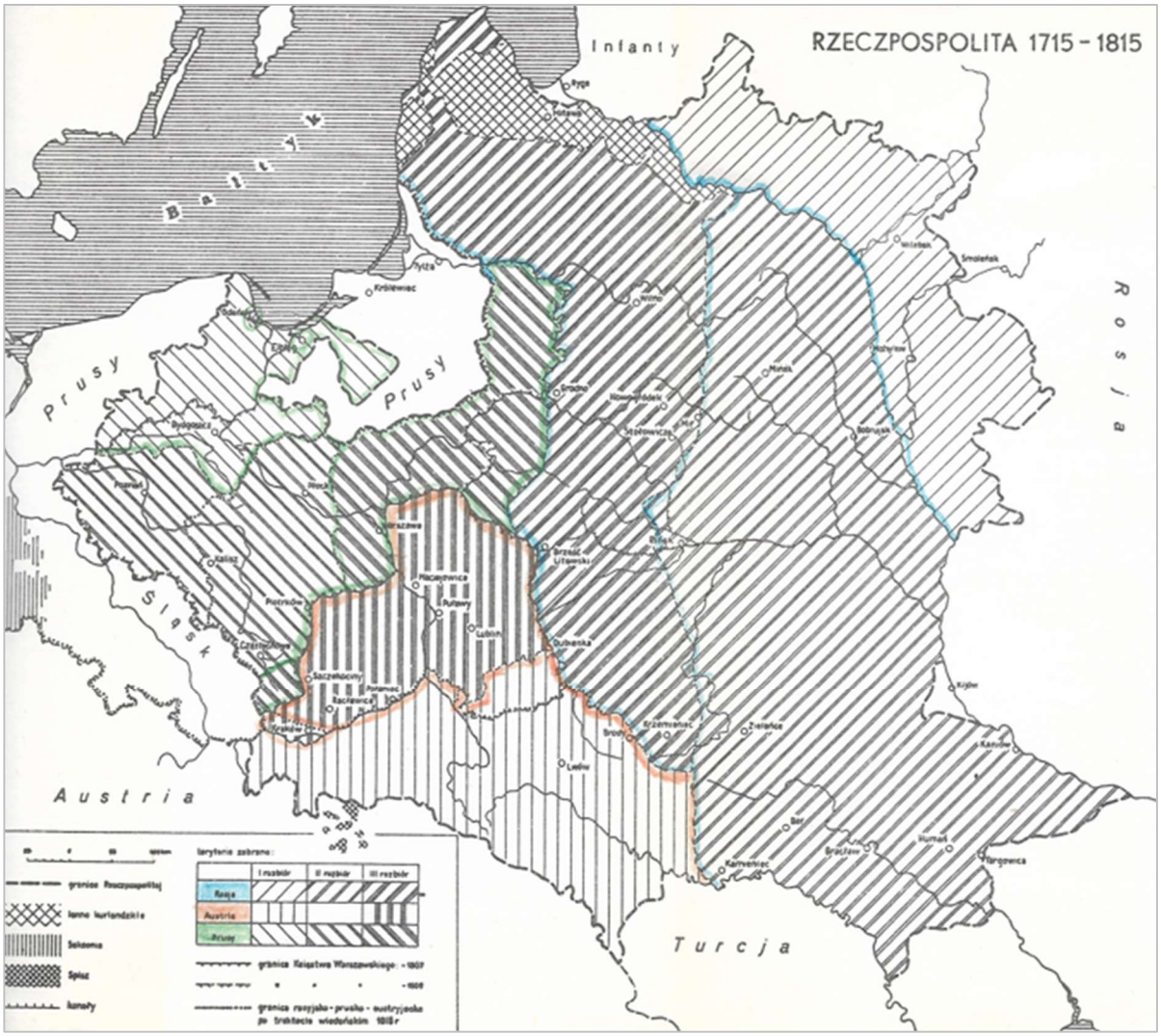
Zitat nach: Karl Moersch (Hrsg.): Ein Untertan, das ist ein Tropf. Politische Lieder der Schwaben aus zwei Jahrhunderten. Verlag Günther Neske, Pfullingen 1985, S. 35 ff.; © Moersch, zu beziehen über DRW-Verlag

Źródło: Archiwum rodzinne

Pod koniec XVIII i w XIX wieku mamy do czynienia z kilkoma falami emigracji z Niemiec, między innymi z Palatynatu, na tereny polskie pod obcym panowaniem.

Pierwszą z nich, na większą skalę, była tak zwana **kolonizacja fryderycjańska** – na ziemie polskie, zajęte przez Prusy. Prusy uzyskały rozległe tereny w wyniku rozbiorów Polski, szczególnie II i III z lat 1793 i 1895.

Rozbiory Polski – mapa

Źródło: Tymowski Michał, Kieniewicz Jan, Holzer Jerzy, Historia Polski, Editions Spotkania Warszawa 1990, wkładka

W latach 1793-1806 ziemie w Polsce środkowej – łęczycka i sieradzka – nosiły nazwę **Südpreußen** (Prusy Południowe). Ponieważ były one zalesione i słabo zaludnione, Fryderyk Wilhelm II (1786-1797) a także Fryderyk Wilhelm III (1797-1815) postanowili ściągnąć tam kolonistów z Niemiec. Chodziło oczywiście również o germanizację tych ziem i wprowadzenie tam ludności nie katolickiej. Specjalni agenci wędrowali po Niemczech i prowadzili akcję propagandową. Kolonistom obiecywano ziemię, pieniądze na urządzenie się, wyposażenie gospodarstwa, etc. Wiele skonfiskowanych majątków polskich sprzedawano im za grosze. Na terenach zabranych Polsce powstało wówczas wiele nowych miejscowości, gdzie osiedli Niemcy. Ci ostatni nie mieli oporów, aby przybywać do Südpreußen – to było ich państwo, tylko trochę dalej na wschód!

Kolonizacja fryderycjańska na terenie dzisiejszego województwa łódzkiego, które nas najbardziej interesuje ze względu na osiedlenie się tam później Burkhartów, okazała się liczna. W latach 1799-1806 powstało 25 niemieckich osiedli (kolonii) w okolicach Łodzi, wówczas małego miasteczka – po trzecim zaborze liczyła około 250 mieszkańców. „Pierwszą dużą kolonią szwabską w Prusach Południowych, przy zakładaniu której w 1800 r. władze pruskie po raz pierwszy praktycznie realizowały swoje teoretyczne plany kolonizacji, była Łaznowska Wola (Grömbach). W maju 1800 r. 10 rodzin szwabskich wyruszyło do Prus Południowych na pięciu wozach zaprzężonych w 8 koni. Przebyli 152 mile (ok. 850 km).”[59]

Koloniom niemieckim zwykle nadawano nazwy związane z miejscowościami rodzinnymi emigrantów. „Leżące w trójkącie Łęczyca - Łask - Łódź szwabskie kolonie: Grömbach (Łaznowska Wola), Neu Sulzfeld (Nowosolna), Königsbach (Bukowiec), Grünberg (Zielona Góra), Effingshausen (Starowa Góra), Neu-Württemberg, Hochweiler (Markówka) wzięły swoje nazwy od miejscowości leżących między Stuttgartem, Heilbronn i Karlsruhe.”[60] Później, postanowieniem namiestnika Królestwa Polskiego z 2 maja 1820 r. wszystkie niemieckie nazwy osad zamieniono na polskie, wiele z nich tłumacząc dosłownie. W języku potocznym mieszkańców wsi nazwy pierwotne utrzymały się do 1945 r. „Zachowały się oryginalne plany kilku kolonii zakładanych w latach 1799-1802 w okolicach Łodzi. Przy ich projektowaniu zastosowano różne rozwiązania […]. Od wsi, w której wszystkie gospodarstwa usytuowane były przy jednej drodze (Wilhelmswalde/Borowo), poprzez kolonię z wytyczonymi kilkoma drogami (Grömbach/Łaznowska Wola), po unikatowy układ przestrzenny Nowosolnej, w której poszczególne gospodarstwa ulokowane zostały przy krzyżujących się gwiaździście czterech drogach. […] Pewne jest, że plany wszystkich kolonii zakładanych przez władze pruskie powstały bez liczenia się z warunkami terenowymi. W kilku przypadkach (Krasnodęby, Lwówek, Markówka, Nowosolna, Tkaczewska Góra), pociągnęło to za sobą konieczność późniejszych korekt lub skutecznie ograniczyło możliwość terytorialnego rozwoju wsi.”[61] W roku 1823 Nowosolna liczyła więcej mieszkańców niż Łódź. Potomkowie kolonistów mieszkali w Nowosolnej do 1945 r.

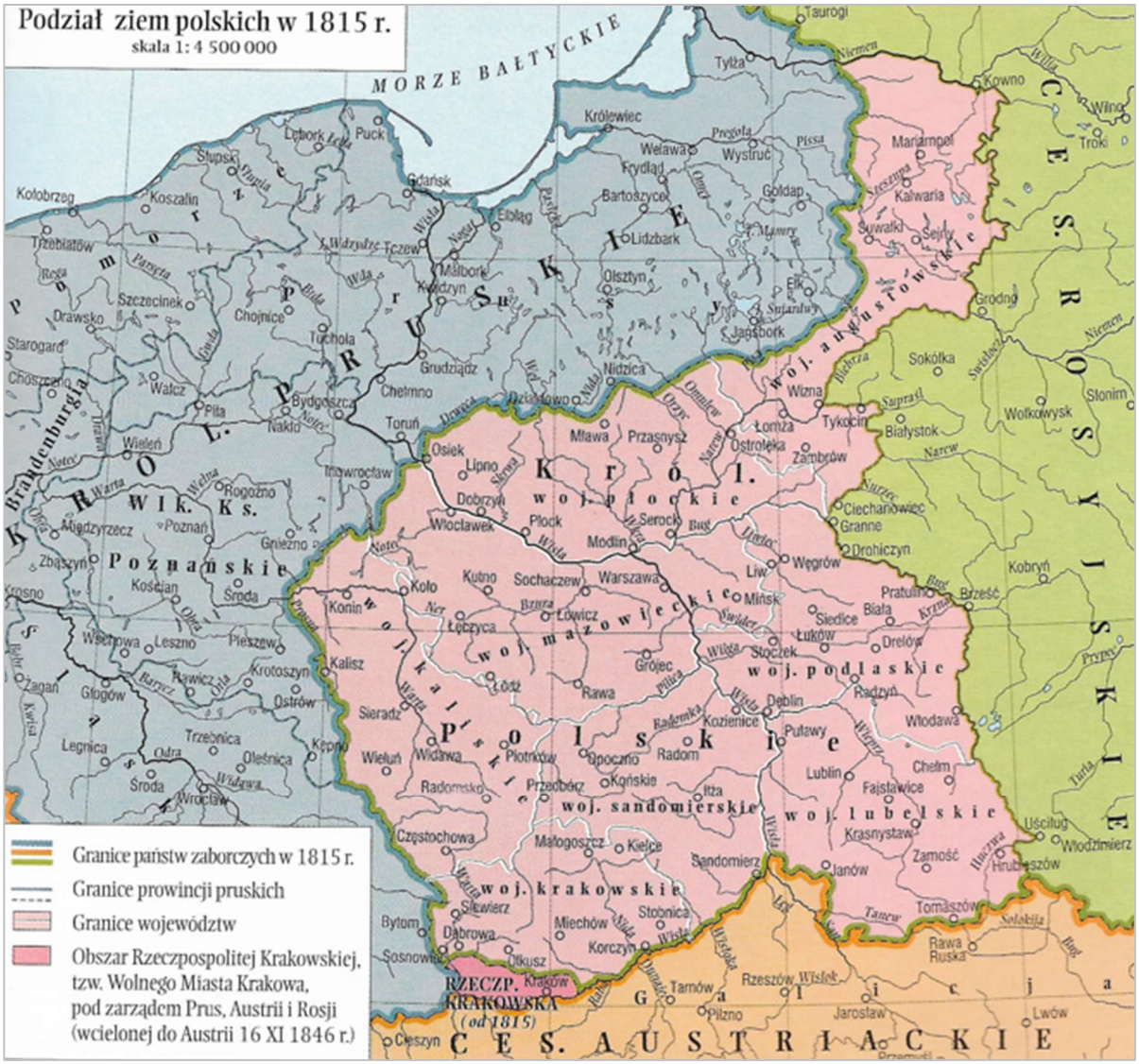
Nazwy miejscowości polskich, gdzie osiedlali się emigranci, zostały zniemczone, np. Wiontschin vel Wionczyn (Wiączyń/Wiączeń, wieś znana od IX wieku) – tu osadnictwo niemieckie zaistniało od roku 1803, Militz (Mileszki) – osadnictwo od roku 1790, Erdmannsweiler (Kochanów) – osadnictwo od roku 1800.

Kolonizacja fryderycjańska zakończyła się w roku 1806, w chwili wybuchu wojny niemiecko-francuskiej.

Prusy Południowe przestały istnieć po Kongresie Wiedeńskim. Ziemie środkowej Polski – łącznie z Kaliszem na zachodzie i Częstochową na południu, Sandomierzem na wschodzie i Warszawą – otrzymała Rosja. Utworzono wówczas **Królestwo Polskie (zwane Kongresowym),** którego królem był car Rosji. Do roku 1825 był nim Aleksander I, od 1825 do 1855 Mikołaj I. Niemcy, którzy osiedlili się wcześniej w wokół Łodzi, znaleźli się nagle na ziemiach rosyjskich, ale pozostali w swoich wsiach.

[59] Tamże, s. 86
[60] Tamże, s. 82
[61] Tamże, s. 88

Królestwo Polskie – mapa

Źródło: Historia. Atlas świata, Wydawnictwo Demart Warszawa 2011, str. 65

Wyjazdy Niemców do Rosji i Królestwa Polskiego nadal były możliwe. Car Aleksander I tak samo jak wcześniej Fryderyk II pragnął skolonizowania zajętych terenów.

„Królestwo Polskie od chwili swego powstania musiało zmagać się z biedą i kryzysem gospodarczym, spadkiem po czasach Księstwa Warszawskiego. W 1818 r. Rada Stanu szacowała straty ludności na 634 810 osób. Oznaczało to spadek liczby ludności o ok. 20%. Kwaterunki wojskowe i rekwizycje doprowadziły wiele wsi do ruiny. Znaczne obszary ziemi stały się ugorami, brakowało zwierząt pociągowych i ziarna. Upadek gospodarki rolnej był tak głęboki, że w dobrach narodowych trudno było znaleźć dzierżawców. Przez szereg kolejnych lat rolnictwo pozostawało w opłakanym stanie. […]. Kryzys w rolnictwie potęgowało też wprowadzenie w latach 1815-1819 ceł ochronnych na importowane zboże przez rządy Prus, Francji i Wielkiej Brytanii.”[62] Stąd też władze Królestwa Polskiego uznały za korzystne sprowadzanie zagranicznych kolonistów. Zachęty spotkały się z dużym odzewem.

62 Tamże, s. 123

W roku 1816-1817 nastąpiła wielka fala emigracji z południowych Niemiec. Przyczyny tego były znacznie bardziej dramatyczne niż wcześniej.

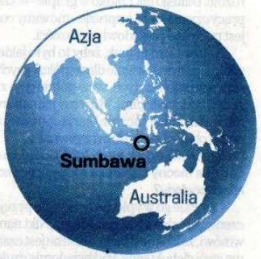
Na początku był.... wybuch wulkanu!

10 kwietnia 1815 roku w Indonezji wybuchł wulkan Tambora. Była to jedna z największych, jeśli nie największa erupcja wulkanu w czasach nowożytnych. Okazała się niewyobrażalną klęską żywiołową, prawdziwą tragedią dla całego świata. Do atmosfery dostały się takie ilości popiołu, że nawet w odległej Europie miało to wpływ na pogodę. Rok 1816 przeszedł do historii jako „rok bez słońca". Na półkuli północnej przez dwa lata z rzędu było zimno i deszczowo, temperatura spadła o kilka stopni. Spowodowało to nieurodzaj i głód w niektórych regionach Europy. Zaczęła się niemal masowa migracja ludności.

Bardzo interesujący artykuł na ten temat ukazał się w *Gazecie Wyborczej* (13-14 V 2017) w stulecie załamania gospodarczego w Europie, spowodowanego przez Tamborę.

CAŁY ROK BEZ LATA

Pesymiści się zabijali, a optymiści – nawracali. Niektórzy wierzyli, że jednak będzie ciepło, i chodzili na lody przyprawiane tabasco. **Byli też tacy, w których czas bez słońca uwolnił niezwykłe pokłady twórczości**

Wulkan Tambora na wyspie Sumbawa wybuchł 10 kwietnia 1815 r.

NATALIA WALOCH-MATLAKIEWICZ

Tego roku kobiety nie wyjęły z szaf zamówionych u krawców sukien i słomkowych kapeluszy. Mężczyźni, zamiast grać w krykieta, palili cygara i rżnęli w wista. Dzieci zanosiły się płaczem, bo matki i nianie odwoływały wycieczki na lody. Zakochani nie chodzili na randki do parku. W całej północnej Europie, wschodniej Kanadzie i północno-wschodniej Ameryce rezygnowano z przejażdżek odkrytymi powozami, kąpieli w jeziorach i spacerów po lasach.

To bogaci. Biedni nie jedli i umierali. A to dlatego, że lato w 1816 r. nie nadeszło.

Wszystko zaczęło się rok wcześniej na wyspie Sumbawa położonej mniej więcej 16 tys. km od Genewy i Paryża i niespełna 15 tys. km od Warszawy. Dziś to Indonezja, wówczas Holenderskie Indie Wschodnie. 10 kwietnia 1815 r. wybuchł tam wulkan Tambora.

48 słów, 60 bomb

Powiedzieć, że wybuchł, to nic nie powiedzieć.

Magma o temperaturze 850 st. wyleciała w powietrze pod ciśnieniem 5 tys. barów. Ktoś porównał to do 60 bomb atomowych takich jak ta, którą zrzucono na Hiroszimę. Była to największa erupcja w dziejach ludzkości. Słyszano ją w promieniu 2,5 tys. km, w promieniu setek kilometrów odczuwano trzęsienie ziemi.

48 słów. Tyle zostało po ludzie Tambora, który w momencie wybuchu liczył ok. 10 tys. osób (z gruzów po Pompejach wydobyto ok. 2 tys. ciał). Wszyscy w jednej chwili wyparowali z powierzchni ziemi, choć niektóre źródła podają, że przetrwało 26 osób. Etnografowie nie zdążyli dobrze zbadać tej cywilizacji. Oprócz zanotowanych wyrazów z języka niepodobnego do żadnego innego z tego regionu w zapiskach naukowców z początku XIX w. można znaleźć informacje, że lud nie był prymitywny. Miał narzędzia z żelaza, naczynia z brązu, szkła i porcelany, zbierał świetny miód i wyrabiał leki z drzewa sandałowego. W 2004 r. ekspedycja naukowa odkryła szczątki wsi 25 km na wschód od krateru. Resztki domu i szczątki dwóch osób przysypane były trzema metrami pumeksu.

Szacuje się, że bezpośrednio przez erupcję zginęło ok. 12 tys. osób. Tambora wyrzuciła z siebie 160 km sześc. pyłu wulkanicznego, którego wagę szacuje się na 140 mld t. Popiół wulkaniczny sprawił, że po wybuchu przez trzy doby panowały zupełne ciemności.

A potem pył zaczął krążyć w atmosferze. Krążył tak przez miesiące, ograniczając dostęp promieni słonecznych do północnej półkuli Ziemi. W Europie i Ameryce nikt jeszcze nie wiedział, co się święci. Kolejny rok miał przynieść ponad 100 tys. śmiertelnych ofiar.

Rok spadających ptaków

Wiosenne miesiące mijały, a na półkuli północnej wciąż nie chciało się zrobić naprawdę ciepło. Po kilku lepszych dniach znów następował chłód. Bywało, że w ciągu paru godzin temperatura z 30 st. spadała niemal do zera. W czerwcu w Kanadzie ludzie zginęli podczas dwóch śnieżnych burz. W Quebecu na ulicach leżało 30 cm śniegu. W lipcu i sierpniu w Pensylwanii zamarzły rzeki i jeziora. Na Węgrzech spadł śnieg brązowy, a jako że we Włoszech wszystko jest zawsze ładniejsze, zaobserwowano tam śnieg zabarwiony wulkanicznymi pyłami na czerwono.

W Europie rzeki nie zamarzły, ale z powodu opadów deszczu występowały z koryt. W Vermoncie masowo zdychały owce, a w Montrealu zamarznięte ptaki spadały na ludzi z nieba. Brak światła i odpowiednio wysokiej temperatury sprawił, że zaburzona została wegetacja roślin.

Zaczął się głód.

O klęskę nie było trudno, bo Europejczycy i tak byli już wycieńczeni po wojnach napoleońskich. Potem rok 1816 nazywano niekiedy zamiennie rokiem bez lata i rokiem żebraka. W Polsce anomalie pogodowe dawały się odczuć, ale nie były bardzo dotkliwe. Zboża co prawda wymarzły, ale ocalały ziemniaki. Za to we Francji i Wielkiej Brytanii z powodu głodu wybuchały zamieszki i gwałtownie rosła przestępczość. Co bardziej agresywni plądrowali magazyny z żywnością i rzucali się z pazurami na spekulantów. W Szwajcarii, gdzie alpejski klimat i tak zawsze jest surowszy niż na nizinach, głód był tak dotkliwy, a obywatele tak brutalni, że rząd ogłosił klęskę narodową. Z kolei z Nowej Anglii w USA dochodziły wieści, że ludzie jedzą szopy i gołębie.

Brak zboża to nie tylko niedostatek chleba. Owies był podstawowym pożywieniem dla koni, więc momentalnie zaczął szwankować też transport. Nawet jeśli chciano gdzieś dostarczyć jedzenie, nie bardzo było jak to zrobić.

W Palatynacie latach 1816-1817 również panował głód. Stąd rosyjska akcja kolonizacyjna trafiła na szczególnie podatny grunt. Wówczas miało miejsce najwięcej wyjazdów z Palatynatu do Królestwa Polskiego. Ten kierunek stał się popularniejszy niż Ameryka. Emigrowano nie tylko wskutek wybuchu Tambory. Po wojnach napoleońskich Palatynat był mocno zniszczony. Drobni chłopi i biedniejsza ludność w miastach zostali bez środków do życia. W owym czasie wyemigrowało ¼ ludności Palatynatu! Większa część do „polskiej Rosji" i dalej na wschód, na kresy i w głąb Rosji.

Warunki osiedlenia się w Królestwie Polskim kształtowały się następująco.

„Niezwykle korzystne dla przybyszów było wydane 2 III 1816 r. postanowienie namiestnika królewskiego, ks. gen. Józefa Zajączka pt. O osiedlaniu się w kraju użytecznych cudzoziemców, fabrykantów, rzemieślników i rolników. Na jego podstawie osiedlający się w Polsce cudzoziemcy (osoby nie karane) zostali zwolnieni na 6 lat od podatków i wszelkich zobowiązań publicznych, w tym od służby wojskowej (wraz z synami). Rolnicy osiadający w dobrach narodowych na podstawie kontraktu byli zwolnieni od opłat i czynszów z tych gruntów także przez 6 lat. Przybywający osadnicy nie płacili też cła na granicy od wwożonych ruchomości. Zapewniano im wolny powrót do ojczyzny po wypełnieniu zobowiązań."[63]

„W uzupełniającym postanowieniu z 10 sierpnia 1816 r. Rada Administracyjna zastrzegła swobodę osiedlania się w Królestwie Polskim tylko dla tych przybyszów, którzy przynoszą własny majątek lub posiadają jakieś umiejętności techniczne. Koloniści rolni zostali zobowiązani do stawiania się w Warszawie, w biurze KRPiS (Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu), gdzie decydowano o miejscu osiedlenia. Przybysze posiadający 400 lub więcej złotych polskich zaliczeni zostali do klasy pierwszej. Przysługiwał im nadział gruntów o powierzchni od 15 do 30 morgów. Osadnicy drugiej klasy, legitymujący się majątkiem mniejszym niż 400 złp, otrzymywali mniej niż 15 morgów. Trzecią klasę tworzyli imigranci bez kapitału. Mogli być zatrudniani przez dzierżawców dóbr narodowych jako robotnicy dniówkowi. Przybysze, którzy nie akceptowali tych warunków, byli pozbawieni opieki państwa. W ten sposób rząd Królestwa Polskiego próbował uniknąć błędów popełnionych przez władze Księstwa Warszawskiego."[64]

„Kolejne postanowienie, z 3 V 1817 r., było nieco mniej korzystne. Koloniści musieli zgłosić się do przedstawicieli rosyjskich na ziemiach niemieckich i w zależności od swych możliwości finansowych otrzymywali: posiadający 600 zł reńskich – 1,5 do 3 włók pustek i zabudowania; pozostali, posiadający co najmniej 100 zł reńskich – od 2 do 4 mórg. Kolonistów (otrzymujących dzierżawy wieczysto-czynszowe) zwolniono na okres 6 lat tylko z czynszu. W przypadku ziemi z lasem do karczunku itp. (o powierzchni do 4 włók) wolnizna trwała 12 lat, ale wymagany kapitał wynosił 1500 zł reńskich. Imigranci osiedlali się w miejscach wskazanych przez administrację, bez zwrotu kosztów podróży. Dekret ukazał się w prasie niemieckiej."[65]

„W marcu 1819 r. zdecydowano się zaostrzyć warunki osiedlania się w Królestwie. Od tej chwili chętni do przeniesienia się do Królestwa Polskiego musieli zgłaszać się do rosyjskich posłów lub agentów w krajach swego zamieszkania i uzyskiwać potwierdzenie swej zamożności lub dokumentować swoją rzemieślniczą biegłość. Dokumenty te przesyłano do KRPiS (Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu), która wydawała ostateczną decyzję. W ten sposób usiłowano ograniczyć napływ do jedynie zamożnych i wylegitymowanych kolonistów. Powodem tego zaostrzenia był nadspodziewanie duży napływ imigrantów oraz ich ubogi stan."[66]

Wspomnieć trzeba, że w Niemczech pojawiali się agenci, którzy namawiając chłopów i rzemieślników do wyjazdu, oszukańczo przemilczali mniej korzystne warunki, jak na przykład ten, że bez własnych środków finansowych niewiele się w nowym miejscu zamieszkania zdziała. A emigrować chcieli, co oczywiste, głównie najbiedniejsi. Niektórzy emigranci natrafiali zatem po przybyciu do Królestwa Polskiego na ogromne trudności i nie mogąc się utrzymać wracali do Niemiec jako nędzarze.

---

63 Piotr Szkutnik, *Sprowadzanie użytecznych cudzoziemców. Osadnicy w zachodniej części Królestwa Polskiego w pierwszej połowie XIX w. na przykładzie przodków autora*, Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, 2013, R. 61 Nr 3, s. 409

64 K.P. Woźniak, op. cit., s. 127

65 P. Szkutnik, op. cit., s. 409-410

66 K.P. Woźniak, op. cit., s. 129

Wyjazd z ojczyzny okazywał się dla wielu wielce ryzykownym przedsięwzięciem! Jak wielce ryzykownym, przeczytać można w jednym z artykułów na temat emigracji z Palatynatu[67] zamieszczonych w Internecie. W roku 1817 niejaki Johannes Geiß wysłany został do Polski przez mieszkańców miejscowości Ilbesheim, którzy byli zainteresowani wyjazdem. Geiß miał się zorientować na miejscu, co ich tam ewentualnie czeka. Sprawozdanie jego nie pozostawiało złudzeń, że lepiej pozostać w domu!

Geiß udał się do Warszawy i tam dowiedział się, że każdy chętny z Ilbesheim dostanie pustą (niezamieszkałą) ziemię, zwolnioną przez 6 lat od podatków, ale poza tym nie może liczyć na żadne inne wsparcie. Następnie Geiß udał się do kilku wsi, zamieszkałych przez kolonistów. W swoim raporcie podał, że ci ostatni mieszkali w „nędznych barakach", bo na przydzielonej im pustej ziemi nie było domów. Większość rodzin znajdowała się w „bardzo nędznym położeniu". Założenie gospodarstwa w już zamieszkałych wsiach było bardzo trudne, a sprzęt gospodarski czy bydło były bardzo drogie. W dodatku przydzielonej ziemi nie dało się w ciągu jednego roku przygotować do uprawy (wykarczować). Najbiedniejsi z przyjezdnych, których środki się skończyły, musieli chodzić żebrać. Nie było też możliwości znalezienia pracy u miejscowych. Geiß napisał w swoim raporcie, że wszyscy imigranci, których spotkał, żałowali swojej decyzji, ale nie chcieli wracać, ponieważ się wstydzili, że w domu zostaną wyszydzeni jako nieudacznicy.

W innym artykule tego samego autora co wyżej[68] opisana była droga do Polski innego „badacza" warunków emigracji. Napisał on, że w drodze można spać jedyne w stodołach, a artykuły spożywcze są droższe niż w ojczyźnie. W Polsce nie widać nic więcej jak tylko „biedę i braki". Rodzina z Esthal, która zawróciła z podróży do domu, potwierdzała, że nie było w drodze ani „dachu nad głową, ani żywności", roi się natomiast od chorych i wygłodzonych.

Trzeba sobie wyobrazić, że migranci wędrowali wozami, jak pionierzy w Ameryce. Biedni szli pieszo – ciągnęli sami wózki z dobytkiem i nieśli swoje rzeczy na plecach. Drukowano dla nich specjalne mapy. Starali się zatrzymywać we wsiach, gdzie już wcześniej zatrzymali się ich ziomkowie – stąd być może pobyt Baltazara w Nowosolnej.

Jednak mimo niekorzystnych wiadomości od swoich wysłanników, wielu Niemców emigrowało, co świadczy o tym, że warunki, w jakich żyli, były tak złe, iż nie odstraszały ich nawet poważne ostrzeżenia.

„Według obliczeń Adolfa Różańskiego oraz Gryzeldy Missalowej w latach 1810-1827 do Królestwa Polskiego przybyło z krajów niemieckich 55 tysięcy imigrantów, w tym ok. 35 tysięcy w latach 1819-1827. Ponad ¼ spośród nich stanowili osadnicy rolni. Według ustaleń Mariana Żychowskiego w 1830 r. koloniści w Królestwie Polskim liczyli w dobrach rządowych 4764 osób, a w prywatnych 2816. Na jeszcze większą skalę kolonizacja rozwinęła się nieco później, by osiągnąć maksimum w latach 1846-1849. W efekcie krótko przed powstaniem styczniowym kolonistów było 10 razy więcej. W okresie od 1827 do 1859 r. ich liczba wzrosła z 7,5 do 70 tysięcy. W 1860 r. liczbę Niemców (których część stanowili koloniści) szacowano w Królestwie Polskim na 260 tysięcy (5,5% ogółu ludności). Wobec postępującego w krajach niemieckich rozwarstwienia stanu chłopskiego, wielu biedniejszych rolników zdecydowało się przybyć na ziemie polskie."[69]

---

67 *Die Auswanderung von sieben Ilbesheimer Familien nach Mittelpolen in den Jahren 1816/17*, Geschrieben von Norbert Gottlieb, Ilbesheim

68 *Als Lambrechter nach Mittelpolen auswandern wollten. Geschrieben von Norbert Gottlieb*, Ilbesheim

69 P. Szkutnik, op. cit., s. 410

Rodzina Burkhartów emigrowała dość późno – bracia opuścili Erfweiler w roku 1843 lub 1844.

Trudno powiedzieć, kiedy rodzina – sześciu braci (a może było ich więcej?), siostra i matka, i prawie na pewno też jacyś krewniacy – podjęła decyzje o wyjeździe. Wydaje się jednak, że nie wcześniej niż jakiś czas po powstaniu listopadowym w Polsce (1831), bo nikt nie pojechałby do ogarniętego niepokojami wojennymi kraju. Być może decyzję bracia Burkhart podjęli dopiero po śmierci ojca (1835). Postanowienie i przygotowanie do wyjazdu musiały zająć dużo czasu, gdyż warunki wyjazdu do Polski stawały się coraz bardziej skomplikowane. Niewątpliwie najbardziej niekorzystnym warunkiem była konieczność posiadania pieniędzy.

„Pierwsze po powstaniu listopadowym ogłoszenie o przyjmowaniu kolonistów zagranicznych do Królestwa Polskiego ukazało się w Stuttgarter Zeitung nr 121 z dnia 28 IV 1832 r., wskutek czego przybyło z Wirtembergii 4 familie, lecz bez funduszów. Dwa tygodnie później, 13 maja 1832 r. zamieszczono w tej samej, najpoczytniejszej w Wirtembergii gazecie, postanowienie z 1817 r. o warunkach osiedlania się w Królestwie Polskim. Stary tekst uzupełniono informacją, że potencjalni osadnicy mają obowiązek pozostawienia deklarowanej gotówki w poselstwie rosyjskim. Otrzymywali ją z powrotem po przybyciu do Polski. **Jednocześnie przypominano, że chętni do przesiedlenia posiadający mniej niż 400 złotych reńskich nie otrzymają gospodarstwa**. Kolonista kawaler, składał depozyt w wysokości 200 zł reńskich. Ogłoszenie nie wywołało szerszego odzewu. Jedynie 4 rodziny w Wirtembergii okazały zainteresowanie osiedleniem się w Królestwie. Ta nikła reakcja pozostawała zapewne w związku z niepewną sytuacją polityczną w Królestwie Polskim po powstaniu listopadowym. Kolejne ogłoszenie opublikowane w 1832 r. i ponowione w roku następnym w kilku niemieckich gazetach miało już lepszy skutek, gdyż zgłosiło się 86 rodzin chętnych do opuszczenia Wirtembergii i Badenii.”[70]

„Szczegółowe uregulowania warunków i sposobów osiedlania się obcych osadników w Królestwie Polskim po powstaniu listopadowym znalazły się w postanowieniu Rady Administracyjnej, zatwierdzonym przez namiestnika I. Paskiewicza 10 maja 1833 r. Traciły jednocześnie swoją moc wcześniejsze akty prawne J. Zajączka.

W myśl nowych przepisów, procedura przenoszenia się cudzoziemców do Królestwa, miała wyglądać następująco. Każdy chcący osiedlić się w Królestwie Polskim zobowiązany był zgłosić się u posła, rezydenta lub agenta rosyjskiego w kraju swego zamieszkania i przedstawić dowód na to, że jest rzemieślnikiem, fabrykantem lub rolnikiem. Deklaracja kandydata musiała zawierać informację o posiadanym przez niego majątku, liczebności rodziny oraz o wyborze (wieś lub miasto) miejsca zamieszkania. Jednocześnie musiał on udowodnić, że wolno mu jest opuścić kraj ojczysty, w czym przeszkodą mogła być np. konieczność odbycia służby wojskowej, oraz przedstawić świadectwo dobrej konduity. Wszystkie te dokumenty przesyłane były rządowi Królestwa Polskiego, którego odpowiednie komisje podejmowały decyzję co do przyjęcia imigranta i określały termin jego przybycia (art. 2). Taka procedura dotyczyła chętnych osiąść w miastach lub na gruntach rządowych. Natomiast przy osiedlaniu się w majątkach prywatnych, osadnicy porozumiewali się tylko z właścicielami gruntów, okazując dowód zgody na opuszczenie kraju dotychczasowego zamieszkania (art. 3). Wszyscy przybywający stawić się musieli w Warszawie w KRSW (Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych), natomiast o miejscu osiedlenia na gruntach rządowych decydowała w każdym przypadku KRPiS. Kierujący się do dóbr prywatnych, mogli w każdej chwili i w każdym miejscu układać się z ich właścicielami co do warunków gospodarowania, które musiały być potwierdzone kontraktem pisemnym. […] **W przypadku gruntów gotowych do uprawy osadnik otrzymywał 6 lat wolnizny. Natomiast jeśli ziemia wymagała karczunku lub**

[70] K.P. Woźniak, op. cit., s. 141-142

melioracji, okres zwolnienia z opłaty czynszu wynosił 12 lat. Podtrzymano warunek posiadania gotówki, uzależniając od jej wysokości wymiar nadawanych gruntów. Minimalna kwota 100 zł reńskich pozwalała osadnikowi ubiegać się o 5 morgów gruntu, czyli o objęcie gospodarstwa zagrodniczego. Dopiero dysponujący kwotą większą niż 400 zł reńskich mogli otrzymać nadział 1 włóki magdeburskiej, czyli 30 morgów."[71]

Nie wszyscy przybysze mieli zamiar osiedlać się w dobrach rządowych. Coraz częściej kierowali się do dóbr prywatnych, gdzie nie musieli przedstawiać dokumentów mówiących o zamożności i mogli liczyć na wynegocjowanie korzystniejszych dla siebie warunków. Coraz częściej też postrzegano ofertę rządową jako mało atrakcyjną. W latach 1832-1838 w dobrach narodowych osiadło łącznie 497 rodzin. Władze Królestwa Polskiego były zawiedzione tak nikłym postępem osadnictwa. **W sierpniu 1834 r. KRSW (Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych) zdecydowała się wydać reskrypt o wolnym wchodzie kolonistów do Królestwa Polskiego. Komorom celnym polecono informować imigrantów, że nie muszą kupować gospodarstw, ponieważ takowe bezpłatnie otrzymają z dobrodziejstwem lat wolnych, jeżeli w dobrach rządowych osiądą."**[72]

Emigracja nie przybrała jednak na sile.

„Według danych urzędowych, w 1834 r. gotowość do osiedlenia się w Polsce zgłosiło 350 rodzin, jednak zaledwie 67 zdecydowało się emigrować. Ujawniły się też rozbieżności między deklaracjami majątkowymi emigrantów a ich rzeczywistą zamożnością. Chętni do osiedlenia się w Królestwie złożyli w banku Stahl et Federer kwotę 70 029 złp, z której wypłacono w Warszawie 29 046 zł, zatem mniej niż połowę. KRPiS nie kryła rozczarowania skutkami prasowej agitacji. […] Niezależnie od tego sceptycyzmu, odwołując się do doświadczeń z lat 1816-1819, wydano władzom lokalnym polecenie, aby przybyszów kierowanych do poszczególnych województw osiedlać tak szybko, jak to jest możliwe, oraz usuwać wszelkie trudności, by nie mieli powodów do narzekań i niezadowolenia."[73]

„Wkrótce jednak dostrzeżono, że do Królestwa znów przybywają niemieccy chłopi, którzy chcieliby stać się wielomorgowymi gospodarzami, jednak nie mają żadnych środków na zainwestowanie, kupno inwentarza, narzędzi. **Dlatego w 1839 r. rząd zaostrzył warunki przesiedlenia. Zezwolono na przenoszenie się do Królestwa rodzinom, które mogły okazać się gotówką w wysokości co najmniej 400 złotych reńskich. Od osób samotnych wymagano 260 złotych reńskich."**[74]

Jak z tego widać, Burkharci, od momentu, gdy podjęli decyzje o wyjeździe, cały czas musieli śledzić rozporządzenia wydawane przez władze Królestwa Polskiego, gdyż często się one zmieniały – raz były korzystniejsze, innym razem mniej korzystne. W obliczu rozporządzeń wydanych po roku 1840 stwierdzić trzeba, że rodzina wyjechała z Erfweiler, rzec by można, w ostatniej chwili. Niestety nie był to wyjazd tani!

„W 1843 r. wobec braku wolnych do osiedlania gruntów w dobrach rządowych, KRPiS postulowała radykalne ograniczenia napływu kolonistów, natomiast namiestnik Królestwa proponował kierować przybyszów do dóbr prywatnych. W ślad za tym administracja lokalna zrobiła rozeznanie, co do możliwości zrealizowania takiego zamysłu. Nadsyłane do naczelników powiatów raporty wójtów gmin z terenów gub. kaliskiej i piotrkowskiej, były jednoznaczne: nie ma gruntów; nie posiada tyle gruntów, aby kolonistom odstąpić; Wrząca Wartska nie życzy sobie przyjąć kolonistów zagranicznych na osiedlenie; podobnie żaden z właścicieli dóbr wokół Błaszek.

---

71 Tamże, s. 144-145
72 Tamże, s. 146
73 Tamże, s. 141-143
74 Tamże, s. 147

W lipcu 1844 r. Rada Administracyjna zawiadomiła rosyjskie poselstwa w krajach niemieckich, by zaprzestały wydawać paszporty emigracyjne, ponieważ rząd Królestwa Polskiego nie dysponuje już żadnymi gruntami, które mógłby przeznaczyć dla kolonistów. Alarmowano wręcz, że z powodu przybywającej dużej ilości cudzoziemców, którzy chcą osiadać w dobrach rządowych – nie można ich tam pomieścić.

W opinii KRPiS, w dobrach rządowych jako niezagospodarowane pozostawały tylko odpadki leśne. W całym Królestwie szacowano ich powierzchnię na ok. 2 100 łanów. Natomiast w dobrach prywatnych powierzchnię gruntów wolnych szacowano na 2 633 łany, co jest bardzo mało, a i te nie przedstawiają dla przybywających widoku[125]. Istotnie, napływ zainteresowanych gospodarowaniem na roli chłopów na obszary między Prosną a Pilicą i Wisłą ustał niemal zupełnie pod koniec lat 50. XIX w."[75]

Władze bawarskie – wieś Erfweiler leżała wtedy w Bawarii – wydawały specjalne okólniki, dotyczące emigracji. Kilka takich okólników otrzymałam od Przemysława Burcharda.

W okólnikach, skierowanych do burmistrzów, przypominano wielokrotnie warunki, dotyczące wyjazdu do Królestwa Polskiego, wymagane przez tamtejsze władze.

Na przykład w okólniku nr 23, wydanym w Bawarii, w mieście Pirmasens (niedaleko Erfweiler) przytaczano całe *Zarządzenie rządu rosyjskiego, cesarskiego, polskiego królewskiego, dotyczące emigracji do Polski* z roku 1833:

[75] Tamże, s. 152-153

Okólnik nr 23

Circulare N° 23.

Pirmasens, den 9. November 18

An sämmtliche Bürgermeister-Aemter des Bezirks!

(Auswanderungen nach Polen betr.)

Die Bürgermeisterämter erhalten nachstehend nachträglich zu dem Ausschreiben vom 24. October l
obigen Betreffs, Abschrift einer von K. Regierung unterm 4. November l. J. anher mitgetheilten
ordnung der kaiserlich russischen, königlich polnischen Regierung „die Auswanderung nach Polen be
send", erlassen im Jahr 1833, um den Inhalt vorkömmenden Falls den Auswanderungslustige
Kenntniß zu bringen.

Königl. Land-Commissariat.
Dercum. Schmitt.

ad 918.
ad N°. Exh. 1833. B.

Abschrift von Abschrift.

Verordnung der kaiserl. russischen, königl. polnischen Regierun

die Auswanderung nach Polen betreffend.

Art. 1. Jeder Fremde, der sich in dem Königreiche Polen als Kolonist niederlassen will, hat vorläufig bei der kaiserl. russischen Gesandtschaft über sein Gewerbe, seine Vermögens-Umstände an weisen und anzugeben, aus wieviel Personen seine Familie besteht, zu erklären, ob er sich in e Stadt oder in einem Dorf ansiedlen will und hinlängliche Belege über erhaltene Erlaubniß zur A wanderung und über untadelhafte Aufführung vorzubringen.

Art. 2. Auswanderungspässe oder Visas werden nicht eher ausgestellt, als bis die im vorherge den Artikel bezeichnenden Nachweisungen der Regierung des Königreiches Polen mitgetheilt durch betreffenden Regierungs-Commissionen geprüft und gültig befunden worden, bis die Verhältnisse Kolonisten gehörig bestätigt sind, und die polnische Regierung die Zeit seiner Auswanderung nach len festgesetzt haben wird.

Art. 3. Die in dem Art. 1 und 2 enthaltenen Bestimmungen sind nur bei jenen ausländis Kolonisten anwendbar, welche sich in Städten oder auf Staatsdomainen niederlassen wollen, aber jenigen, welche sich auf Gütern von Privaten, polnischer Unterthanen ansiedeln wollen, können mit Gutsbesitzern selbst eine Uebereinkunft treffen, und sobald sie ihren erwählten Ansiedlungsort angege die Erlaubniß zur Auswanderung und Zeugnisse über tadellose Aufführung vorgelegt haben, wer ihnen die nöthige Pässe oder Visas auf der Stelle ertheilt.

Art. 4. Jeder in Polen angelangte Kolonist hat sich gerade nach Warschau zu begeben, wo er bei dem Bureau der Commission des Innern zu melden hat, welche nach vorgenommener Anmerk seines beabsichtigten Niederlassungsortes, sey es in Städten oder Dörfern, auf Staats- oder Pri Domainen, ihm die gehörigen Erläuterungen mittheilen und ihn zu seinem Bestimmungsort beförd wird. Die Commission der Finanzen und des Schatzes wird mit der Ansiedelung der Kolonisten Staatsdomainen beauftragt werden.

Art. 5. Kein Auswanderer, sey er Ackerbauer, Handwerker oder Fabrikant, hat irgend eine E schädigung seiner Reisekosten, noch irgend eine Unterstützung an Geld von Seiten der Regierung an sprechen, welche den fremden Kolonisten keine andere Vortheile einräumt, als: freie Einfuhr von Vi den nöthigen Fabrik-, Manufaktur- und Ackergeräthschaften, die Befreiung für sie und ihre Kinder v der Rekrutirung, sowie auf die Dauer von sechs Jahren von jeder Gattung von Steuern und öffe lichen Abgaben. Jeder in Polen angekommene Kolonist, welcher mit seiner Niederlassung nicht zufr den seyn sollte, erhält auf sein Begehren einen Paß, um in sein Vaterland zurückzukehren, ab

er muß vorher die mit einem Gutsbesitzer, oder durch irgend einen gerichtlichen Akt eingegangenen Verbindlichkeiten erfüllen, und die Kosten seiner Ansiedelung, wenn diese schon statt gehabt hat, — ersetzen.

Art. 6. Die ausländischen Kolonisten, welche auf Staatsdomänen sich niederzulassen beabsichtigen, erhalten von der Regierung entweder unangesäetes Acker- oder Waldland, auf welchem sie auf eigene Kosten, nach den von der Regierung vorgeschriebenen Plänen, die nöthigen Bauten auszuführen haben. Außer den im Art. 5 angeführten Vortheilen sind die Kolonisten, welche urbares Land erhalten, auf 6 Jahre, diejenige aber, welche die ihnen zugetheilten Ländereien erst urbar machen, oder verbessern, auf 12 Jahre von der Entrichtung des Grundzinses befreit. Die Wahl ihrer Ansiedlungen bestimmt die Regierung und dieser Entscheidung haben sie sich zu unterwerfen.

Art. 7. Keinem ackerbauenden Kolonisten, der nicht wenigstens 100 fl. rheinisch an baarem Gelde besitzt, werden Ländereien ertheilt. Derjenige, welcher nicht wenigstens 400 fl. besitzt, kann nicht Landwirth werden, aber er erhält ein Feld zur Anlegung eines Gartens. Der Umfang der an Kolonisten zu ertheilenden Ländereien wird nach dem Maaßstabe ihrer Geldmittel bestimmt. Die kleinste Kolonie wird indessen eine Wroka Magdeburger, oder eine halbe Wroka polnisches Maaß im Umfang haben und das kleinste Feld zur Anlegung eines Gartens 5 Morgen Magdeburger oder 2 Morgen polnisches Maaß. — Alle Ländereien werden auf Pachtzins ertheilt, und jeder Kolonist erhält zu diesem Entzwecke eine Urkunde.

Art. 8. Da sich die im Königreiche Polen niederlassenden Kolonisten unter den Schutz der Regierung und der Landesgesetze begeben, so müssen sich dieselben allen Verfügungen der Regierung, allen gesetzlichen Verbindlichkeiten und den Verordnungen der Behörden ihrer Wohnorte unterwerfen.

Art. 9. Jeder ausländische Kolonist, Ackerbauer, Handwerker oder Fabrikant, welcher sich entweder in Städten oder auf Staatsdomainen niederläßt, erhält in Form einer vorläufigen Uebereinkunft eine Urkunde, die alle ihm von der Regierung eingeräumten Vortheile und die als Beringung zum Besitze der ihm zugetheilten festgesetzten Verbindlichkeiten enthält, welche ersteren anzunehmen, und den letztern sich zu unterziehen er gehalten ist. Die durch die Auswanderer angegebenen Baarschaften müssen in Wechsel durch ein hiesiges Handlungshaus nach Warschau geschickt werden, deren Betrag ihnen gleich nach ihrer Ankunft zurückerstattet wird.

Im Juli 1833.

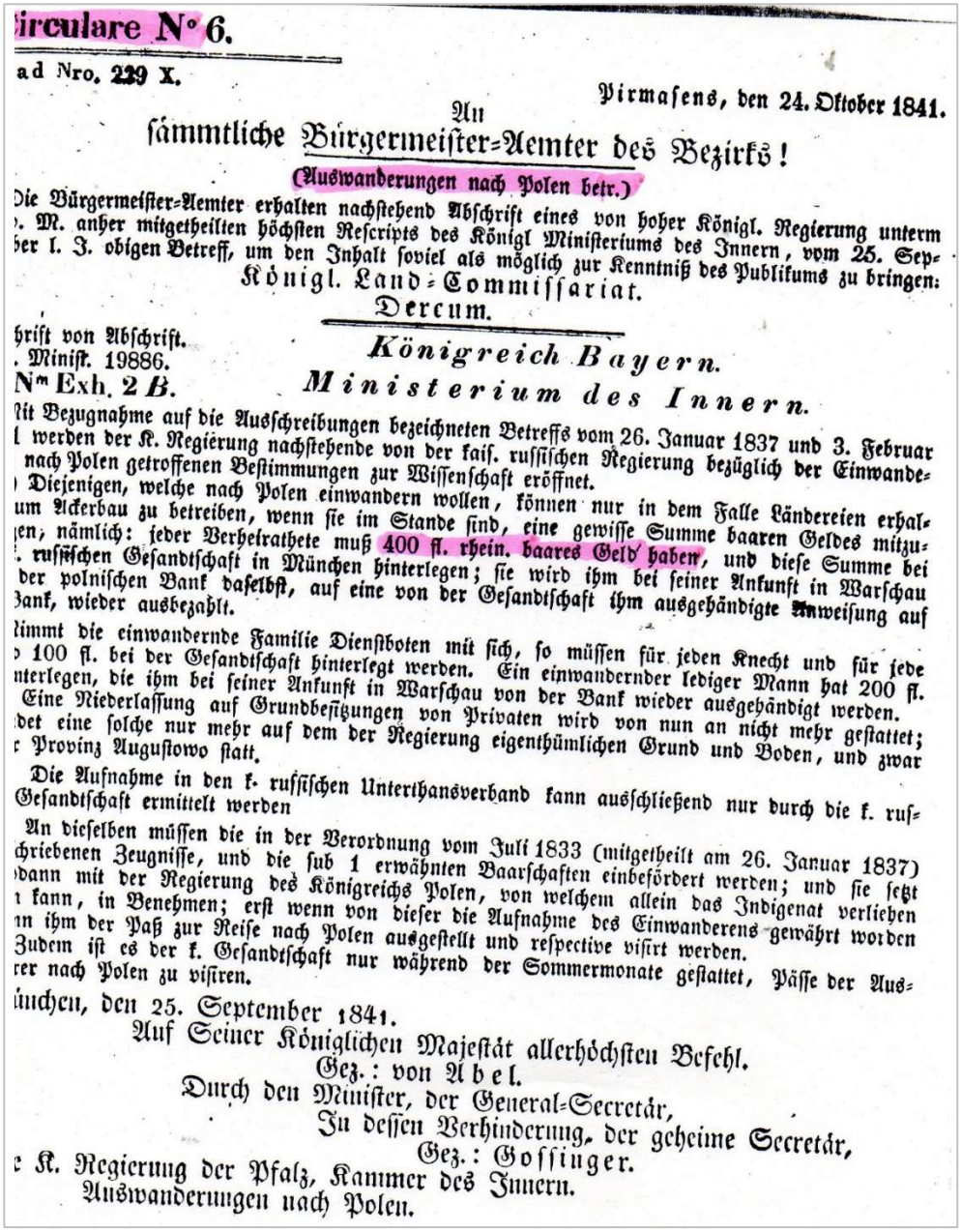
Źródło: Archiwum rodzinne

Tłumaczenie:

Art. 1. Każdy cudzoziemiec, który chce osiedlić się w Królestwie Polskim jako kolonista, ma powiadomić w cesarskiej ambasadzie rosyjskiej o swoim zawodzie i stosunkach majątkowych, oraz podać, z ilu osób składa się jego rodzina, wyjaśnić, czy chce się osiedlić na wsi, czy w mieście, i ***przedstawić odpowiednie załączniki o otrzymanym pozwoleniu na emigrację i o nieposzlakowanym zachowaniu****. /.../*

Art. 4. ***Każdy przybyły do Polski kolonista udać się ma prosto do Warszawy, gdzie ma się zameldować w biurze Komisji Wewnętrznej****, która zgodnie z adnotacjami dotyczącymi jego miejsca osiedlenia, czy to w mieście, czy na wsi, czy w dobrach prywatnych, zakomunikuje mu odpowiednie decyzje i skieruje go do miejsca przeznaczenia.*

Podobnie szczegółowe warunki emigracji wymienia się w okólniku nr 6, wydanym w Pirmasens 24 października 1841 r.

irculare N° 6.

ad Nro. 229 X.

Pirmasens, den 24. Oktober 1841.

An

sämmtliche Bürgermeister-Aemter des Bezirks!

(Auswanderungen nach Polen betr.)

Die Bürgermeister-Aemter erhalten nachstehend Abschrift eines von hoher Königl. Regierung unterm . M. anher mitgetheilten höchsten Rescripts des Königl Ministeriums des Innern, vom 25. Sep- ber l. J. obigen Betreff, um den Inhalt soviel als möglich zur Kenntniß des Publikums zu bringen:

Königl. Land-Commissariat.

Dercum.

hrift von Abschrift.
. Minist. 19886.
N^m Exh. 2 B.

Königreich Bayern.

Ministerium des Innern.

Mit Bezugnahme auf die Ausschreibungen bezeichneten Betreffs vom 26. Januar 1837 und 3. Februar l werden der K. Regierung nachstehende von der kais. russischen Regierung bezüglich der Einwande- nach Polen getroffenen Bestimmungen zur Wissenschaft eröffnet.

) Diejenigen, welche nach Polen einwandern wollen, können nur in dem Falle Ländereien erhal- um Ackerbau zu betreiben, wenn sie im Stande sind, eine gewisse Summe baaren Geldes mitzu- en, nämlich: jeder Verheirathete muß 400 fl. rhein. baares Geld haben, und diese Summe bei . russischen Gesandtschaft in München hinterlegen; sie wird ihm bei seiner Ankunft in Warschau der polnischen Bank daselbst, auf eine von der Gesandtschaft ihm ausgehändigte Anweisung auf Bank, wieder ausbezahlt.

Nimmt die einwandernde Familie Dienstboten mit sich, so müssen für jeden Knecht und für jede 100 fl. bei der Gesandtschaft hinterlegt werden. Ein einwandernder lediger Mann hat 200 fl. nterlegen, die ihm bei seiner Ankunft in Warschau von der Bank wieder ausgehändigt werden.

Eine Niederlassung auf Grundbesitzungen von Privaten wird von nun an nicht mehr gestattet; det eine solche nur mehr auf dem der Regierung eigenthümlichen Grund und Boden, und zwar r Provinz Augustowo statt.

Die Aufnahme in den k. russischen Unterthansverband kann ausschließend nur durch die k. rus- Gesandtschaft ermittelt werden

An dieselben müssen die in der Verordnung vom Juli 1833 (mitgetheilt am 26. Januar 1837) chriebenen Zeugnisse, und die sub 1 erwähnten Baarschaften einbefördert werden; und sie setzt dann mit der Regierung des Königreichs Polen, von welchem allein das Indigenat verliehen n kann, in Benehmen; erst wenn von dieser die Aufnahme des Einwanderers gewährt worden nn ihm der Paß zur Reise nach Polen ausgestellt und respective visirt werden.

Zudem ist es der k. Gesandtschaft nur während der Sommermonate gestattet, Pässe der Aus- rer nach Polen zu visiren.

ünchen, den 25. September 1841.

Auf Seiner Königlichen Majestät allerhöchsten Befehl.

Gez.: von Abel.

Durch den Minister, der General-Secretär,

In dessen Verhinderung, der geheime Secretär,

Gez.: Gossinger.

K. Regierung der Pfalz, Kammer des Innern.

Auswanderungen nach Polen.

Źródło: Archiwum rodzinne

Tłumaczenie:

Tytuł okólnika nr 6:

Do wszystkich urzędów burmistrzowskich okręgu

(dotyczy emigracji do Polski)

Królestwo Bawarii

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:

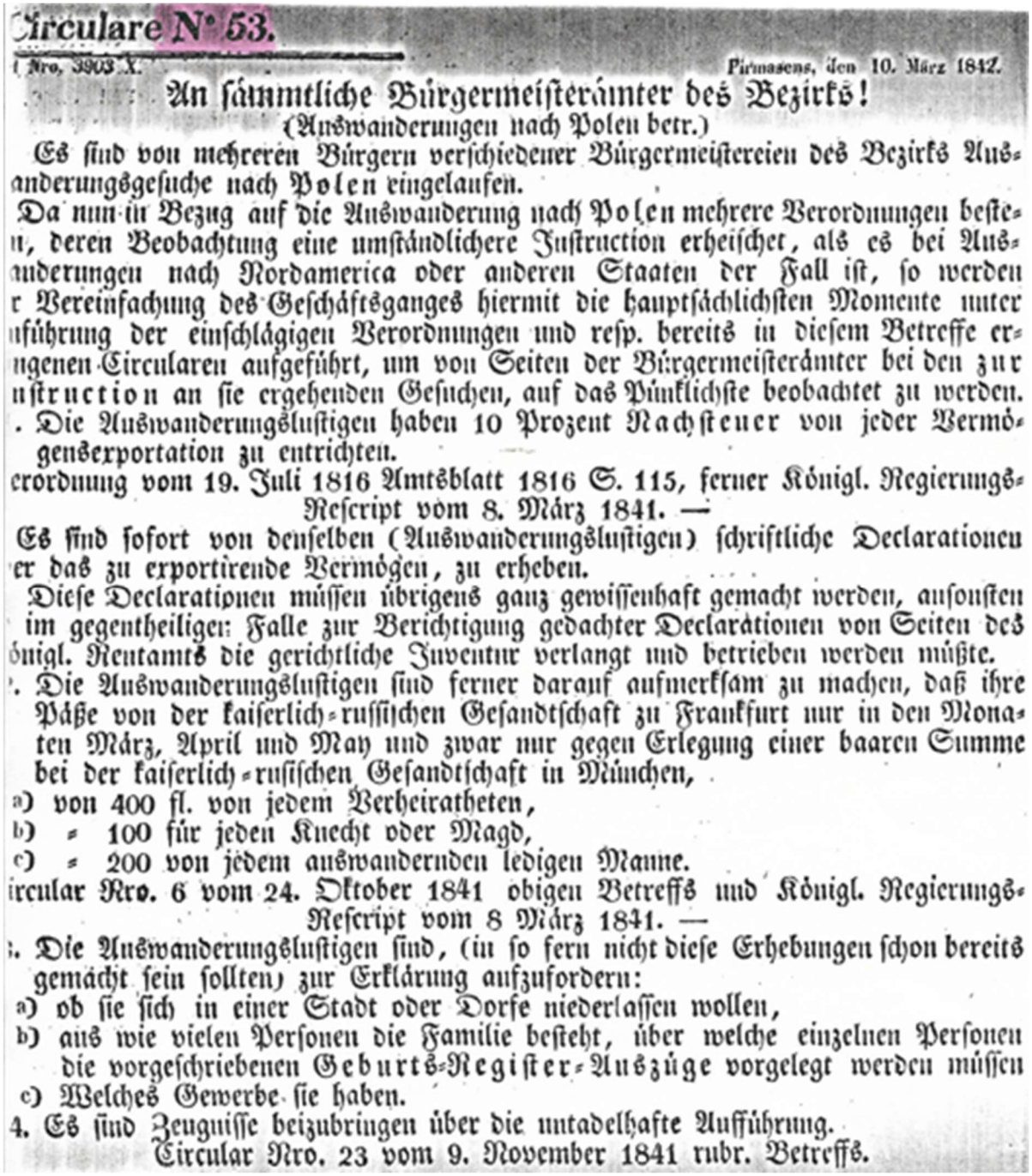
W powołaniu na ogłoszenia z 26 stycznia 1837 i 3 lutego 1841 zostały podane do wiadomości Rządowi Królewskiemu następujące, zarządzone przez cesarski rząd rosyjski postanowienia dotyczące imigracji do Polski.

1) Ci, którzy chcą udać się [imigrować] do Polski, mogą otrzymać tylko w tym wypadku ziemię, by uprawiać rolnictwo, jeśli są w stanie przedłożyć określoną sumę w gotówce, a mianowicie: każdy żonaty musi mieć 400 florenów reńskich gotówki, by sumę tę złożyć w cesarskiej rosyjskiej ambasadzie w Monachium; zostanie ona wypłacona z powrotem po przybyciu do Warszawy w polskim banku, po przedłożeniu zlecenia wydanego przez ambasadę.

2) Jeśli imigrująca rodzina zabiera ze sobą służących, za każdego parobka i za każdą służącą musi złożyć w ambasadzie 100 florenów. Każdy nieżonaty mężczyzna musi złożyć 200 florenów, które zostaną mu wypłacone przez bank w Warszawie.

3) Osiedlanie się na gruntach, znajdujących się w rękach prywatnych od chwili obecnej nie jest już dozwolone, osiedlać się można tylko na gruntach państwowych, a to w prowincji Augustowo. (itd.)

Wszystkie warunki finansowe powtórzono w okólniku nr 53 z 10 marca 1842 r., wydanym w Pirmasens.

Circulare N° 53.

Nro. 3903 X. Pirmasens, den 10. März 1842.

An sämmtliche Bürgermeisterämter des Bezirks!

(Auswanderungen nach Polen betr.)

Es sind von mehreren Bürgern verschiedener Bürgermeistereien des Bezirks Auswanderungsgesuche nach Polen eingelaufen.

Da nun in Bezug auf die Auswanderung nach Polen mehrere Verordnungen bestehen, deren Beobachtung eine umständlichere Instruction erheischet, als es bei Auswanderungen nach Nordamerica oder anderen Staaten der Fall ist, so werden zur Vereinfachung des Geschäftsganges hiermit die hauptsächlichsten Momente unter Anführung der einschlägigen Verordnungen und resp. bereits in diesem Betreffe ergangenen Circularen aufgeführt, um von Seiten der Bürgermeisterämter bei den zur Instruction an sie ergehenden Gesuchen, auf das Pünktlichste beobachtet zu werden.

1. Die Auswanderungslustigen haben 10 Prozent Nachsteuer von jeder Vermögensexportation zu entrichten.

Verordnung vom 19. Juli 1816 Amtsblatt 1816 S. 115, ferner Königl. Regierungs-Rescript vom 8. März 1841. —

2. Es sind sofort von denselben (Auswanderungslustigen) schriftliche Declarationen über das zu exportirende Vermögen, zu erheben.

Diese Declarationen müssen übrigens ganz gewissenhaft gemacht werden, ansonsten im gegentheiligen Falle zur Berichtigung gedachter Declarationen von Seiten des Königl. Rentamts die gerichtliche Inventur verlangt und betrieben werden müßte.

3. Die Auswanderungslustigen sind ferner darauf aufmerksam zu machen, daß ihre Päße von der kaiserlich-russischen Gesandtschaft zu Frankfurt nur in den Monaten März, April und May und zwar nur gegen Erlegung einer baaren Summe bei der kaiserlich-russischen Gesandtschaft in München,

a) von 400 fl. von jedem Verheiratheten,
b) = 100 für jeden Knecht oder Magd,
c) = 200 von jedem auswandernden ledigen Manne.

Circular Nro. 6 vom 24. Oktober 1841 obigen Betreffs und Königl. Regierungs-Rescript vom 8 März 1841. —

3. Die Auswanderungslustigen sind, (in so fern nicht diese Erhebungen schon bereits gemacht sein sollten) zur Erklärung aufzufordern:

a) ob sie sich in einer Stadt oder Dorfe niederlassen wollen,
b) aus wie vielen Personen die Familie besteht, über welche einzelnen Personen die vorgeschriebenen Geburts-Register-Auszüge vorgelegt werden müssen
c) Welches Gewerbe sie haben.

4. Es sind Zeugnisse beizubringen über die untadelhafte Aufführung.

Circular Nro. 23 vom 9. November 1841 rubr. Betreffs.

Źródło: Archiwum rodzinne

Podjęcie decyzji o emigracji było zatem jedną, niesłychanie trudną stroną medalu, drugą było nie mniej trudne wykonanie konkretnych zaleceń. Na własną rękę nie można było wyemigrować, bo władze musiały wydać paszport. Synowie Balthasara musieli więc zgromadzić pieniądze – i to duże! Jeśli chcieli wyjechać do dóbr rządowych w Królestwie Polskim, zobowiązani byli udać się do Monachium, by złożyć pieniądze w banku, a w Polsce zgłosić się po nie w Warszawie.

Podkreślić trzeba, że człowiek, decydując się na podróż w nieznane, na budowanie nowego życia na obczyźnie, musiał być człowiekiem z charakterem, zaradnym i inteligentnym. I niewyobrażalnie odważnym.

Jak przebiegały przygotowania do wyjazdu Burkhartów, niestety nie wiadomo.

Część druga

Rodzina Burkhartów (Burchardów) w Polsce

(od około 1843/44 roku)

I. Pierwsi członkowie rodziny w Polsce

Do Polski przybyło:

1. sześciu synów Balthasara Burkharta (1780-1835). Pięciu wymienia *The Birkenhördt Project:* Valentin, Adolph Matthias, Georg, Joseph, Martin. Szósty, Balcer/Balthasar, znany jest z aktu zawarcia związku małżeńskiego w Mileszkach. Sześciu braciom towarzyszyła matka Magdalena Ehrhard i siostra Małgorzata/Margaretha.

2. kilkoro krewnych i powinowatych wyżej wspomnianych braci Burkhartów. Niektórzy z nich nosili także nazwisko Burkhart. Były też inne rodziny – imiona, nazwiska i stopień pokrewieństwa bywają czasem trudne do ustalenia.

Ad. 1. Przyjazd braci Burkhartów

Do Polski bracia Burkharci przybyli, moim zdaniem, w roku 1843. Wnioskuję o tym z dat, potwierdzających pobyt braci Burkhartów w Palatynacie oraz dat na dokumentach chrztów, ślubów lub zgonów z parafii Mileszki, potwierdzających ich pobyt w Polsce.

Dat przybycia krewnych/powinowatych braci Burkhartów nie da się dokładnie ustalić. Przypuszczam jednak, że wszyscy przybyli mniej więcej razem. Wnioskuję to z danych w *Genetece* – Bukharci i ich krewni/powinowaci pojawiają się tam wręcz masowo dopiero od lat czterdziestych.

Ostatnie daty, dotyczące braci Burkhartów w Palatynacie:

1. 16 sierpnia 1842 r. – narodziny w Münchweiler Johannesa, mojego pradziadka, syna Martina i Christiny Morio

2. 11 grudnia 1842 r. – urodziny w Schindhard Augusta, syna Valentina i Franziski Mosbrücker

3. 20 grudnia 1842 r. – urodziny w Busenburgu Josepha, syna Josepha i Barbary Flory

4. 21 lutego 1843 r. – urodziny w Erfweiler Bernharda, syna Georga i Marii Anny Dillenkoffer

5. 24 czerwca 1843 r. – wydanie w Dahn świadectwa szczepienia przeciw ospie Johannesa Burkhard – mojego pradziadka, syn Martina i Christiny Morio.

6. 24 sierpnia 1843 r. – ślub w Dahn Josepha Burkhart i Barbary Flory (ta data wydaje się być błędna – trzech synów tej pary urodziło się wcześniej).

Kiedy bracia wyjechali z Erfweiler?

Wydaje mi się pewne, że wyjechali w roku 1843.

Najistotniejsze odnośnie do ustalenia ich wyjazdu są daty, wymienione w punktach 5 i 6. Absolutnie niepodważalna jest data wymieniona w punkcie 5 – 24 czerwca 1843 r. – ponieważ mam na jej potwierdzenie odpowiedni dokument.

Wymieniona w punkcie 6 data może być – jak podejrzewam – błędna. Jeśli jest prawdziwa, możliwe są dwie opcje:
- że bracia wyjechali dopiero po tej dacie, to jest po 24 sierpnia 1843 r., lub
- że nie jechali razem.

Wyjazd każdej rodziny osobno wydaje mi się mało możliwy, gdyż niósłby za sobą osamotnienie, niepewność i zwiększone obawy, że nie można w razie jakichkolwiek problemów liczyć na pomoc bliskich.

Jeśli chodzi o wyjazd w roku 1843, rodzina Georga mogła wyruszyć w drogę już po urodzeniu Bernharda, to jest po 21 lutego 1843 roku. Logiczne wydaje się jednak, że nie wyjechali od razu po tej dacie, gdyż była zima. Rodzina Martina wyjechać mogła dopiero po 24 czerwca 1843 roku, gdyż odebrać musieli w Dahn świadectwo szczepienia syna. Rodzina Josepha mogła wyjechać po 24 sierpnia 1843 roku, to jest po ślubie Josepha i Barbary. Zważywszy, że Joseph i Barbara mieli troje dzieci, urodzonych przed 23 sierpnia 1843 roku, być może data ich ślubu jest pomyłką.

Wyjazd po 24 sierpnia wydaje się nieco wątpliwy ze względu na porę roku. Oznaczałby długą podróż we wrześniu i październiku i narażenie się na zimno, deszcze i błoto na drogach, a rozpoczynanie nowego życia w nieznanym miejscu zimą nie można było uznać z korzystne. Należało się wszak zagospodarować, zapewnić opał i – niezależnie od tego, jakie zapasy się zabrało – zdobyć żywność. Z drugiej strony wyjazd pod koniec sierpnia oznaczałby wyjazd po żniwach i zebraniu plonów z pól, ogrodów, sadu, czy co tam posiadali.

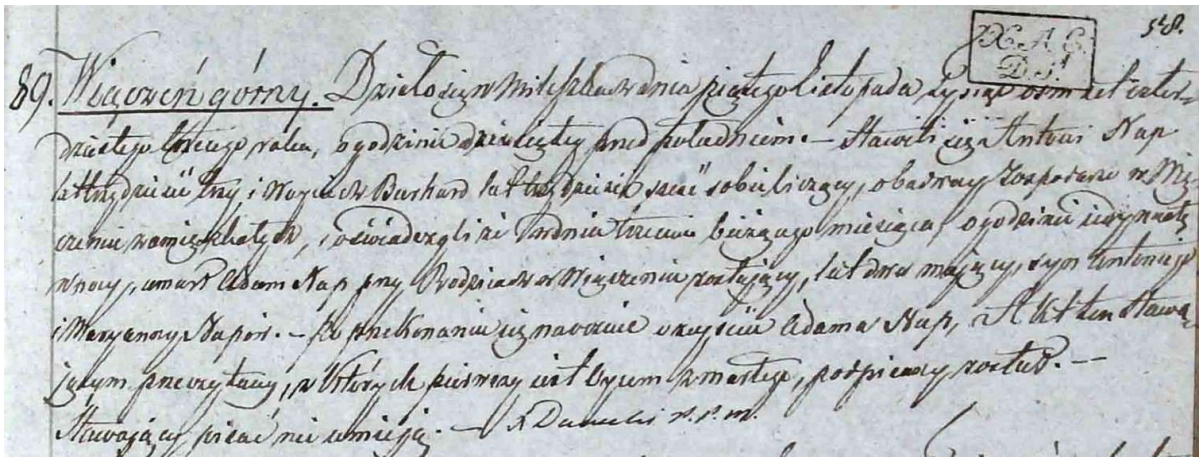
Obie opcje dotyczące wyjazdu z Erfweiler są oczywiście niewykluczone.

W określeniu czasu podróży do Polski pomocne są daty, potwierdzające pobyt Burkhartów w nowym miejscu zamieszkania.

Jeśli pierwszy znany mi dokument z parafii Mileszki – o którym niżej – z 6 grudnia 1843 roku, mówiący o dziecku z rodziny Burkhartów, urodzonym 2 grudnia, dotyczy córki Adolpha Matthiasa – a tak sadzę – bracia przybyli do Polski przed tą datą, ale raczej nie wcześniej niż latem i nie później niż jesienią, gdyż zimą, nawet wczesną, podróż byłaby zbyt uciążliwa.

Za najbardziej prawdopodobne uważam zatem, że z Erfweiler bracia Burkhart wyjechali po 24 czerwca i odbyli podróż do Polski latem. Z dokumentów, które przedstawię niżej, wynika też, że jechała z nimi też jakaś część krewnych i powinowatych.

Poniższy dokument jest najprawdopodobniej pierwszym dowodem pobytu Burchardów w Polsce.

Jest to akt zgonu z parafii Mileszki dwuletniego Adama Nap (właściwa pisownia nazwiska Naab), syna Antoniego i Marianny, z **5 listopada 1843**. Śmierć zgłosili Antoni Nap, lat 33, zapewne ojciec chłopca, i **Wojciech (czyli Georg) Burkard**, lat 36, gospodarze w **Więczeniu** zamieszkali. Georg urodził się w roku 1810, ale najpewniej chodzi o niego.

Nazwisko wymienionej wyżej Marianny jest nieczytelne, mam wrażenie, że to „z Napów”, tak jakby zapisujący powtórzył jej nazwisko po mężu. Odnoszę wrażenie, że ksiądz nie mógł się z tymi Niemcami dogadać. Zapytał kobietę o nazwisko, to powiedziała mu Nap, a on to wpisał jako panieńskie. Z innych dokumentów w *Genetece* wynika, że Antoni Nap (Naab) miał za żonę Annę Mariannę Szrajner (właściwa pisownia nazwiska Schreiner). Rodzinę Napów i Burchardów musiały łączyć dobre stosunki, bo w roku 1850 matką chrzestną Jana, syna Antoniego i Anny Marianny było Chrystyna Moryo (ciekawe, że moja praprababcia występuje tu pod nazwiskiem panieńskim, a nie po mężu, Burkhart/Burchard). W roku 1851 Balcer (Balthasar) Burkard (brat Martina, mojego prapradziadka), poślubił Elżbietę, córkę Antoniego i Anny Marianny Szrajner.

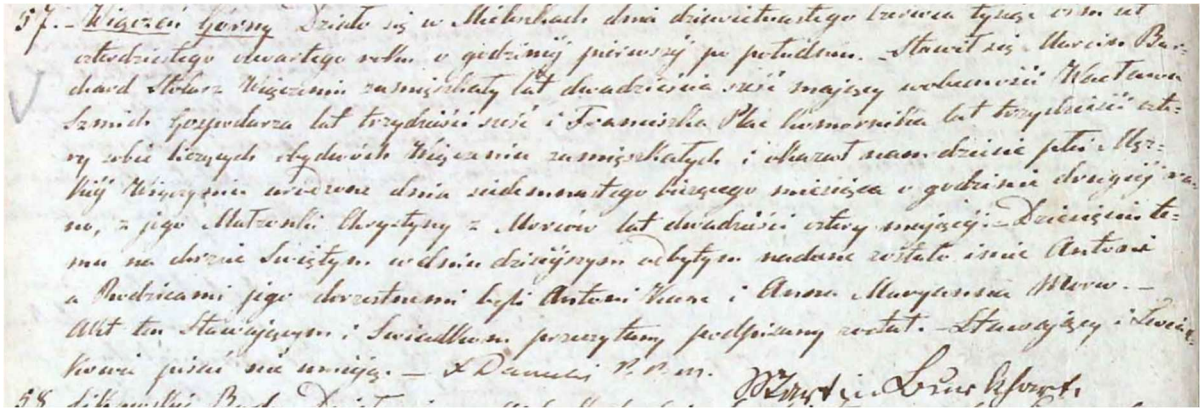
Daty, potwierdzających przybycie braci Burkhartów do Królestwa Polskiego:

1. 6 grudnia 1843 r. – świadectwo chrztu Sybilli Burhard, urodzonej **2 grudnia 1843 roku**. O tym dokumencie niżej. Jeśli dokument ten nie dotyczy, jak przypuszczam, córki Adolpha Matthiasa, to bracia Burkharci na pewno mieszkali w Polsce przed:

2. 19 czerwca 1844 r. – świadectwo chrztu w Mileszkach Antoniego, syna mojego prapradziadka Martina, zapisanego jako Burchard. Antoni urodził się Wiączyniu Górnym **17 czerwca 1844 r**.

Świadectwo chrztu z parafii Mileszki, dotyczące Antoniego – syna mojego prapradziadka Martina – urodzonego 17 czerwca 1844 roku w Wiączyniu Górnym, jest pierwszym całkowicie pewnym dokumentem potwierdzającym pobyt w Polsce moich bezpośrednich przodków – prapradziadka Martina i praprababci Christiny.

Świadectwo chrztu Antoniego z 19 czerwca 1844 r.

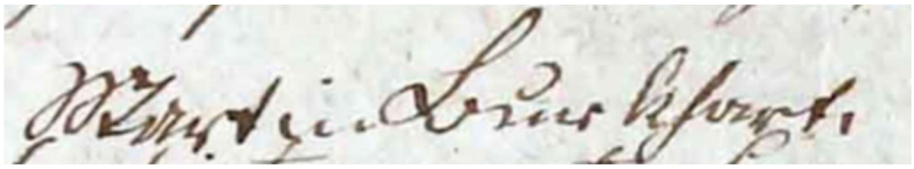
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=2984&search_lastname=Burchard&search_name=antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1844&kt=1&plik=056-065.jpg&x=134&y=539&zoom=1 (wpis nr 57, dostęp 29.12.2022)

Akt chrztu jest podpisany przez ojca Antoniego, Martina, mojego prapradziadka.

Tekst aktu chrztu:

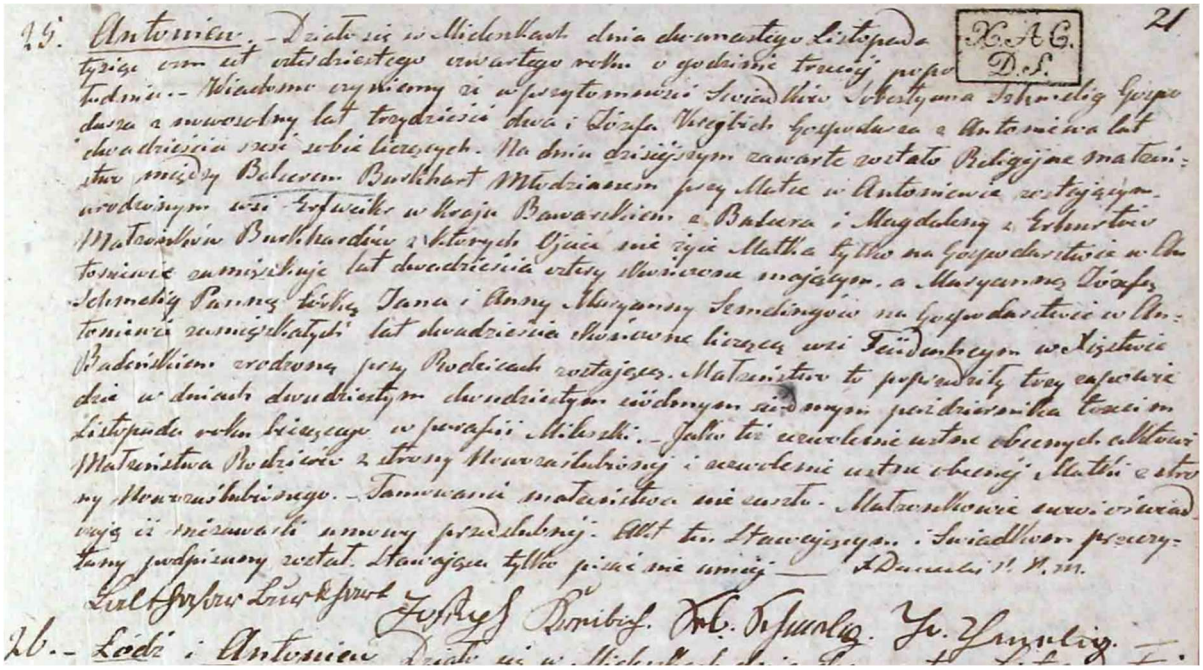
Więczeń Górny. Działo się to w Mileszkach dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc ośm set czterdziestego czwartego roku o godzinie pierwszej po południu. Stawił się Marcin Burchard [w tym momencie Martin

Burkhart stał się Marcinem Burchard – przypis mój, M.D.] *Stolarz Wiączeniu zamieszkały lat dwadzieścia sześć mający wobecności Wacława Szmich Gospodarza lat trzydzieści sześć i Franciszka Plac (Plać?) Kumornika lat trzydzieści cztery sobie liczących obydwóch Wiączeniu zamieszkałych i okazał nam dziecię płci Męzkiej Wiączyniu urodzone dnia siedemnastego bieżącego miesiąca o godzinie drugiej rano z jego Małżonki Chrystyny z Moriów lat dwadzieścia cztery mającej. Dziecięciu temu na chrzcie świętym w dniu dzisiejszym odbytym nadane zostało imię Antoni a Rodzicami jego Chrzestnymi byli Antoni Kuse (?) i Anna Maryanna ?* [nazwisko nieczytelne]. *Akt ten Stawającym i Świadkom przeczytany podpisany został. Stawający i Świadkowie pisać nie umieją* [po czym następuje podpis mojego prapradziadka!].

3. 12 listopada 1844 r. – akt ślubu Balcera/Balthasara (zapisanego jako Burkhart), zawartego w Mileszkach. Balcer, najmłodszy syn Balthasara (1780-1835) mieszkał z matką w Antoniewie.

Akt ślubu Balcera

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Baltazar Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Baltazar&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1844&kt=2&plik=22-27.jpg&x=1842&y=111&zoom=1 (wpis nr 25, dostęp 29.12.2022)

Pierwszy podpis z lewej: Balthasar Burkhart. Dopisek księdza: „stawająca tylko pisać nie umie", dotyczy panny młodej.

Tekst aktu ślubu:

Antoniew. Działo się to w Mileszkach dnia dwunastego listopada tysiąc ośmset czterdziestego czwartego roku o godzinie trzeciej popołudniu. Wiadomo czynimy, że w przytomności Świadków Sebastyana Schmelig Gospodarza z nowosolny lat trzydzieści dwa i Józefa ?bich Gospodarza z Antoniewa lat dwadzieścia sześć sobie liczących. Na dniu dzisiejszym zawarte zostało Religijne małżeństwo między Balcerem Burkhart Młodzieńcem przy matce w Antoniewie zostającym urodzonym wsi Erfweiler w Kraju Bawarskim z Balcera i Magdaleny z Erhartów Małżonków Burkhardów z których Ojciec nie żyje Matka tylko na Gospodarstwie w Antoniewie zamieszkuje lat dwadzieścia cztery skończone mającym a Maryanna Józefą Schmelig Panną Córką Jana i Anny Maryanny Szmelingów na Gospodarstwie w Antoniewie zamieszkałych lat dwadzieścia skończone liczą wsi Türdenheym (Trüdenheym?) w Xięstwie Badeńskim zrodzoną przy Rodzicach zostającą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi w dniach dwudziestym, dwudziestym siódmym października, trzecim listopada roku bieżącego w parafii Mileszki. Jako tez zezwolenie ustne obecnych Aktowi Małżeństwa Rodziców z strony Nowozaślubionej i Matki z strony Nowozaślubionego. Tamowanie małżeństwa nie zaszło. Małżonkowie oświadczają iż nie zawarli umowy przedślubnej. Akt ten stawiającym i świadkom przeczytany podpisany został. Stawająca tylko pisać nie umie.

4. 10 lutego 1845 r. – świadectwo chrztu Anny Marianny, córki Adolpha Matthiasa, urodzonej w Antoniewie.

5. 17 sierpnia 1845 r. – świadectwo chrztu Maryanny Józefy, córki Georga (nazywanego w Polsce Wojciechem), urodzonej w Nowosolnej.

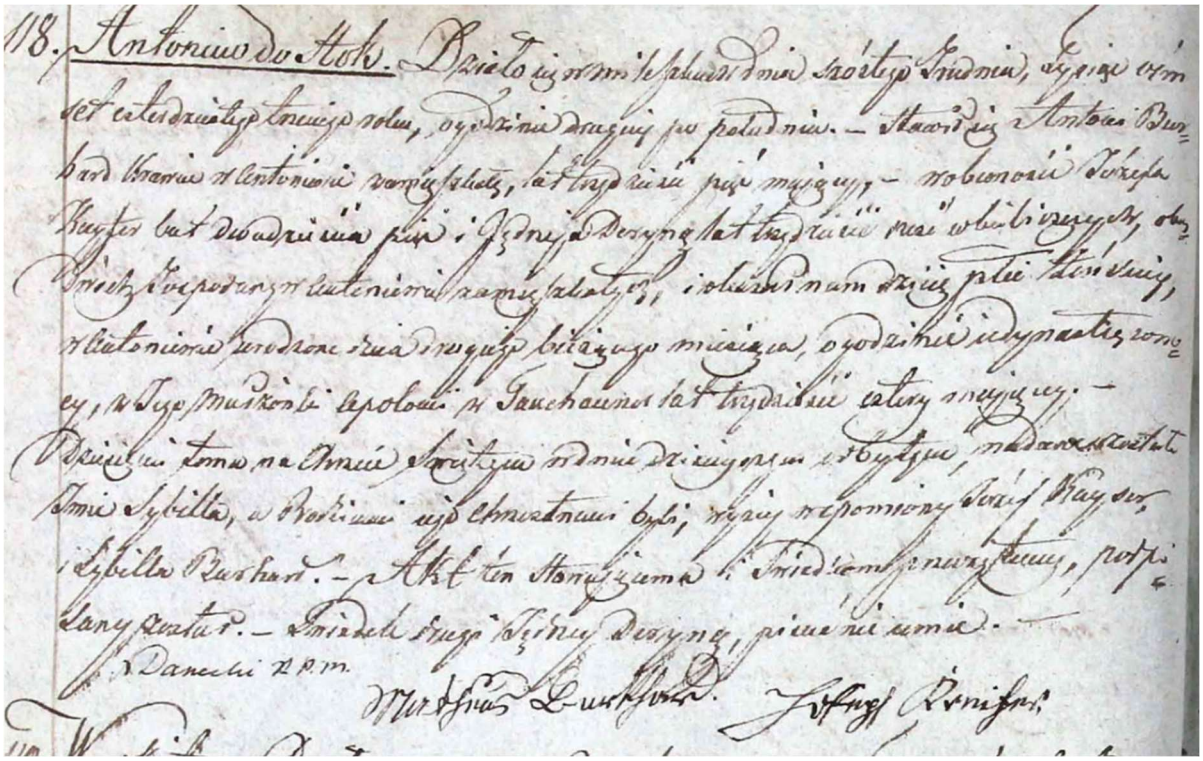
6. 26 września 1845 r. – świadectwo chrztu Heleny, córki Valentina, urodzonej w Budach Stokowskich.

Rok 1843 jako rok przybycia braci do Polski potwierdza, moim zdaniem, pierwszy dokument z Mileszek – świadectwo chrztu Sybilli z grudnia 1843 r. - który, jak mi się wydaje, dotyczy Adolpha Matthiasa.

Omówienie aktu chrztu Sybilli Burhard:

Dnia 6 grudnia 1843 r. w parafii Mileszki odbył się chrzest Sybilli Burhard, która przyszła na świat 2 grudnia tego roku.

Świadectwo chrztu Sybilli

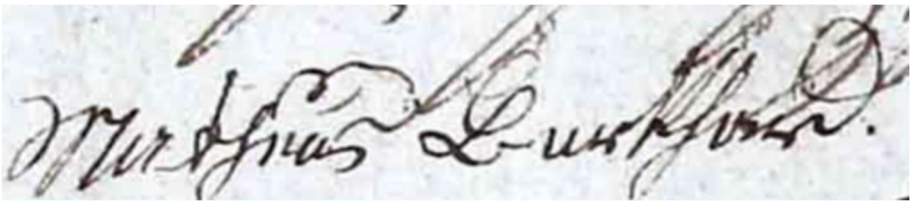
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sybilla Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Sybilla&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1843&kt=1&plik=118-123.jpg&x=221&y=133&zoom=1.25 (wpis nr 117, dostęp 29.12.2022)

Tekst:

Antoniew do Stok. Działo się w Mileszkach dnia szóstego grudnia 1843 roku, o godzinie drugiej po południu. Stawił się Antoni Burhard krawiec w Antoniewie zamieszkały, lat trzydzieści pięć mający, w obecności Józefa Kayser lat dwadzieści pięć i Jędrzeja Deryny lat trzydzieści pięć (?) sobie liczących, obydwóch gospodarzy w Antoniewie zamieszkałych i okazał (okazali?) nam dziecię płci żeńskiej w Antoniewie urodzone dnia drugiego bieżącego miesiąca o godzinie jedenastej w nocy z jego małżonki Apoloni z Tauchauner lat trzydzieści cztery mającej. Dziecięciu temu na chrzcie świętym w dniu dzisiejszym odbytym nadane zostało imię Sybilla, a rodzicami chrzestnymi byli wyżej wspomniany Józef Kayser i Sybilla Burhard…

Miejsce urodzenia oznaczono jako Antoniew do Stok; wyjaśnić należy, że gospodarstwa w parafii były często rozrzucone i trudno je było przypasować do konkretnej miejscowości, a zatem parafię dzielono czasem na odcinki – w tym wypadku od miejscowości Antoniew do miejscowości Stoki. Urodziny zgłosił ojciec, „Antoni Burhard, krawiec w Antoniewie zamieszkały, lat trzydzieści pięć mający". Matką była Apolonia z Tauchanner, lat trzydzieści cztery mająca". **Rzecz jednak w tym, że akt podpisany został, moim zdaniem, przez Mathiasa Burkhart (albo Burkhard), a nie Antona (tak brzmiałoby niemieckie imię Antoni), a zatem być może chodzi w tym wypadku o syna Baltahasara Burkharta (1780-1935), w *The Birkenhördt Project* zapisanego jako Adolph Matthias Burkhart.**

Podpis Mathiasa Burkhard pod świadectwem chrztu Sybilli

Adolph Matthias urodził się w roku 1808, a więc w 1843 miałby lat 35, co zgadzałoby się z wiekiem zapisanego w metryce Sybilli Antoniego. Żoną Adolpha Matthiasa była Apollonia Dauenhauer (w akcie zapisana jako Apolonia Tauchanner), urodzona w roku 1809, a więc w roku 1843 miałaby rzeczywiście trzydzieści cztery lata. Jest wielce możliwe, że z Adolpha ksiądz zrobił Antona (Antoniego) i jest możliwe, że do Adolpha zwracano się powszechnie tylko drugim imieniem Matthias, i tak też się podpisał. **Dodać trzeba, że w księgach z Mileszek Adolph Matthias zawsze występuje jako Mateusz, imienia Adolf się nie wymienia.**

Miejsce urodzenia Sybilli, Antoniew, zdaje się potwierdzać moje przypuszczenie – Adolph Matthias Burkhart na pewno mieszkał w Antoniewie w roku 1845, świadczy o tym świadectwo chrztu jego córki Anny Marianny, urodzonej właśnie w tym roku, który to akt zostanie mówiony przy innej okazji.

Drugą przesłanką, świadczącą, że w wypadku omawianego świadectwa chrztu Sybilli chodzi o Adolpha Matthiasa i Apollonię Dauenhauer jest fakt, iż istnieje też świadectwo chrztu z roku 1848, mówiące, iż 4 marca urodziła się w Wiączyniu Górnym Sybilla Burhard. Urodziny zgłosił Mateusz Burhard „Komerą [oznacza to kogoś nie mającego własnego domu, komornika] w Wiączeniu Górnym zamieszkały lat czterdzieści mający". Matką była Apolonia z Darnhauner (Darnhauer), w indeksie *Geneteki* Dornham, lat trzydzieści dziewięć, a chrzestnymi Matius (lub Mateusz) Dauszhauner lub Danszhauner (zapewne Dauenhauer, krewny Apollonii; w Mileszkach jest też akt jego ślubu z Maryanną Burhard, o czym niżej) i Sybilla Burhard. Także w tym wypadku wiek ojca nowonarodzonej, Mateusza – 40 lat – i wiek matki, Apolonii – 39 lat – zgadza się z datami ich urodzin – 1808 i 1809 – podanymi w *The Birkenhördt Project.* Wiek małżonków zgadza się również z wiekiem podanym na dokumencie z roku 1843. Zapewne Sybilla, urodzona w roku 1843, zmarła (aktu zgonu brak) i imię jej nadano kolejnej córce, urodzonej w roku 1848.

Ad. 2. Przyjazd innych członków rodziny Burkhart oraz krewnych lub powinowatych

Przybycie do Królestwa Polskiego innych Burkhartów – poza sześcioma braćmi wymienionymi w punkcie 1 – a także ich krewnych/powinowatych udało się ustalić dzięki świadectwu chrztu Sybilli z roku 1843. Pomocne stały się nazwiska rodziców chrzestnych Sybilli.

Chrzestnymi Sybilli Burhardówny byli:

A. Józef Kayser (na podpisie jest i, a nie y, i w ogóle wygląda jak Kraiser) i

B. Sybilla Burhard.

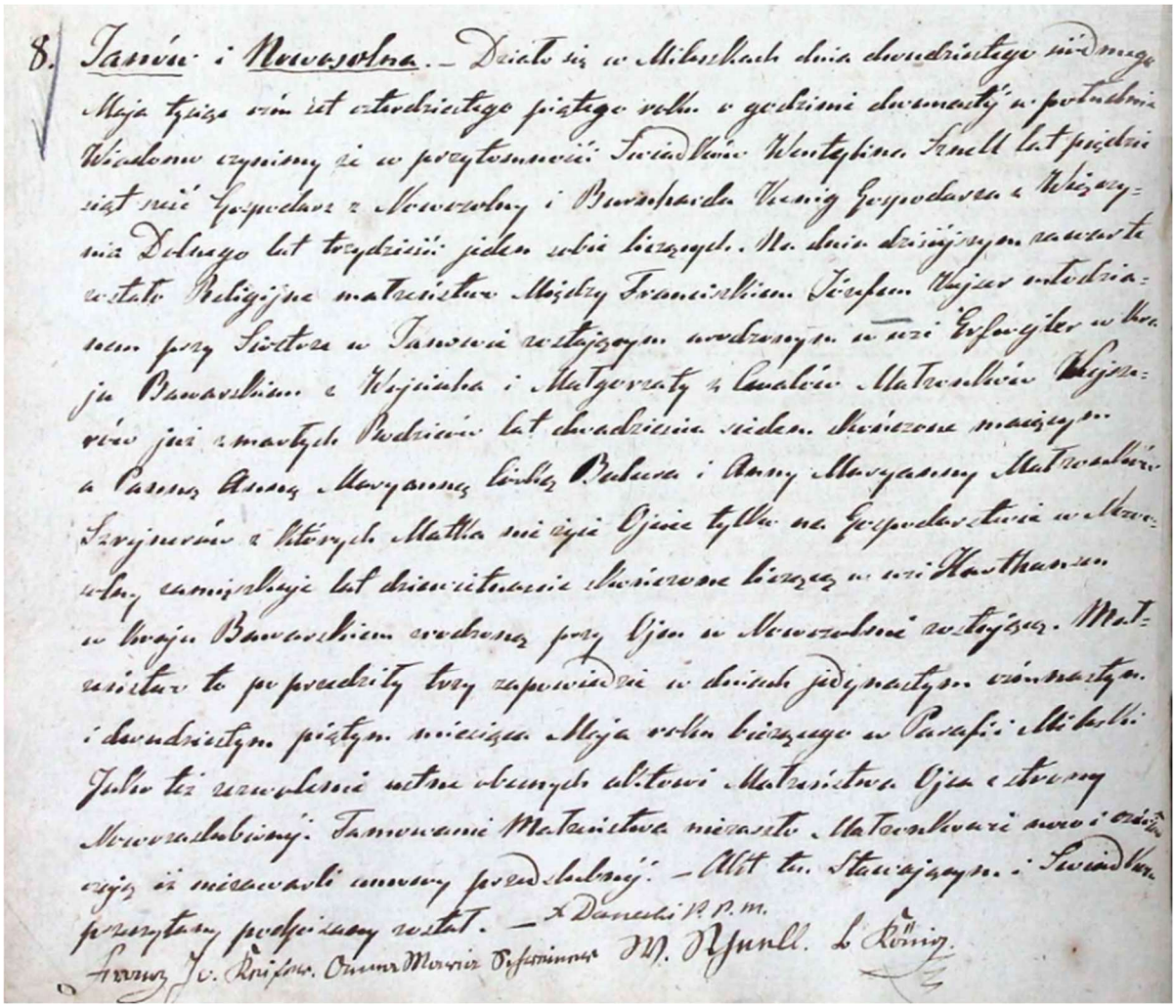
Na podstawie dokumentów, dotyczących braci Burkhartów, ustaliłam, że owa matka chrzestna Sybilla Burhard nie była żoną, siostrą ani córką żadnego z braci Burkhartów. Ponieważ rodzicami chrzestnymi bywali zwykle krewni lub powinowaci, należało się przyjrzeć im bliżej.

Ad. A. Józef Kayser

W jaki sposób był spokrewniony czy spowinowacony ze swoją córką chrzestną Józef Kayser? Jak zwykle w wypadku genealogii sprawa jest skomplikowana i trzeba przewertować wiele dokumentów.

W parafii Mileszki znajduje się akt ślubu z roku 1845 Franciszka Józefa (Franz Joseph) Kejser[76] z Janowa, lat 27 (a więc urodzonego w roku 1818), urodzonego w *Erfwejler*, syna Wojciecha (a więc Georga – tu trzeba wyjaśnić, że z niewiadomych powodów niemieckie imię Georg tłumaczone jest na polski jako Wojciech!) i Małgorzaty (po niemiecku: Margaretha) Cwal.

Akt ślubu Franciszka Józefa Kajzer. Uwagę zwraca podpis panny młodej!

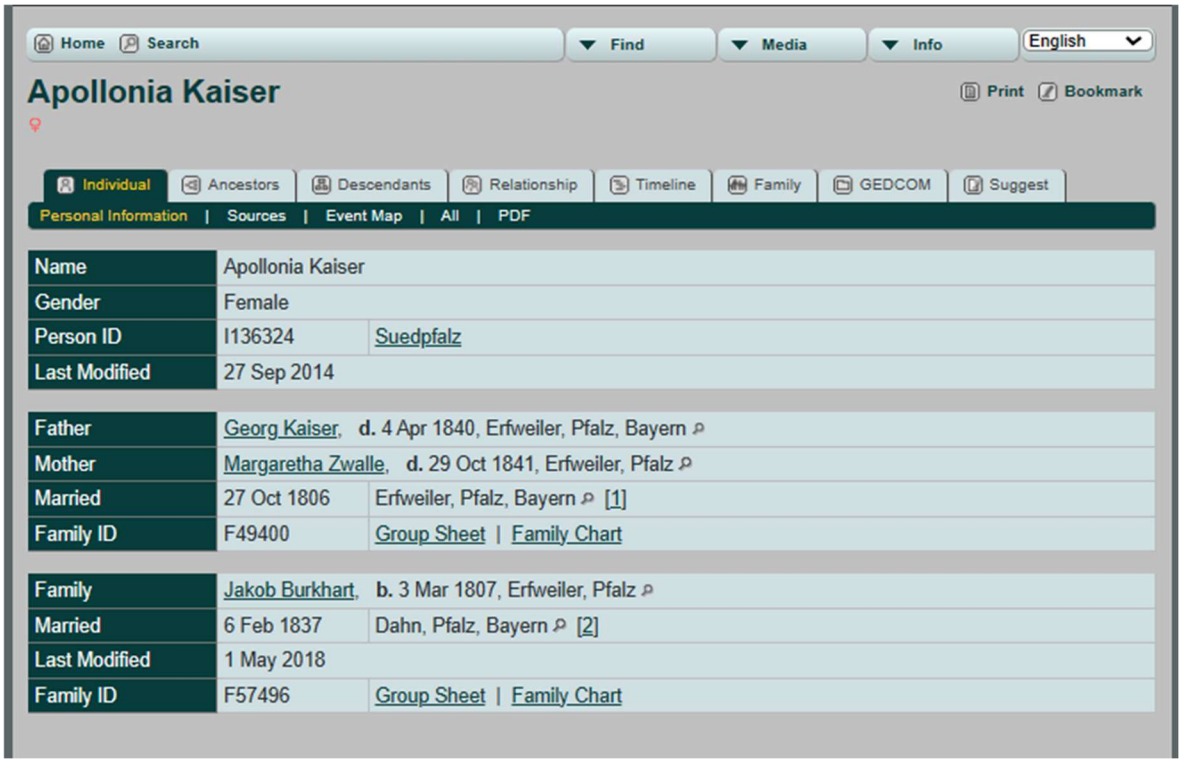
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Franciszek Kejser:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Kejser&search_name=Franciszek&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1845&kt=2&plik=07-10.jpg&x=77&y=1468&zoom=1.75 (wpis nr 8, dostęp 29.12.2022)

[76] Panną, z którą żenił się Franciszek Józef Kejser, była Anna Maryanna (zapewne Anna Maria) Szrejner (zapewne Schreiner), lat 19 (a więc urodzona 1826), urodzona w Harthausen, córka Balcera (Balthasara) i Anny Maryanny. Schreinerowie już wcześniej wiązali się z Burkhartami. Świadkiem na tym ślubie był Walentin Sznell (zapewne Schehl z Erfweiler).

W *The Birkenhördt Project* znajdują się zapisy dotyczące członków rodzin Kaiser i Zwalle (niemieckie Z czyta się jak C, więc po polsku zrobiono z tego Cwal), a także ich powiązań z rodziną Burkhart.

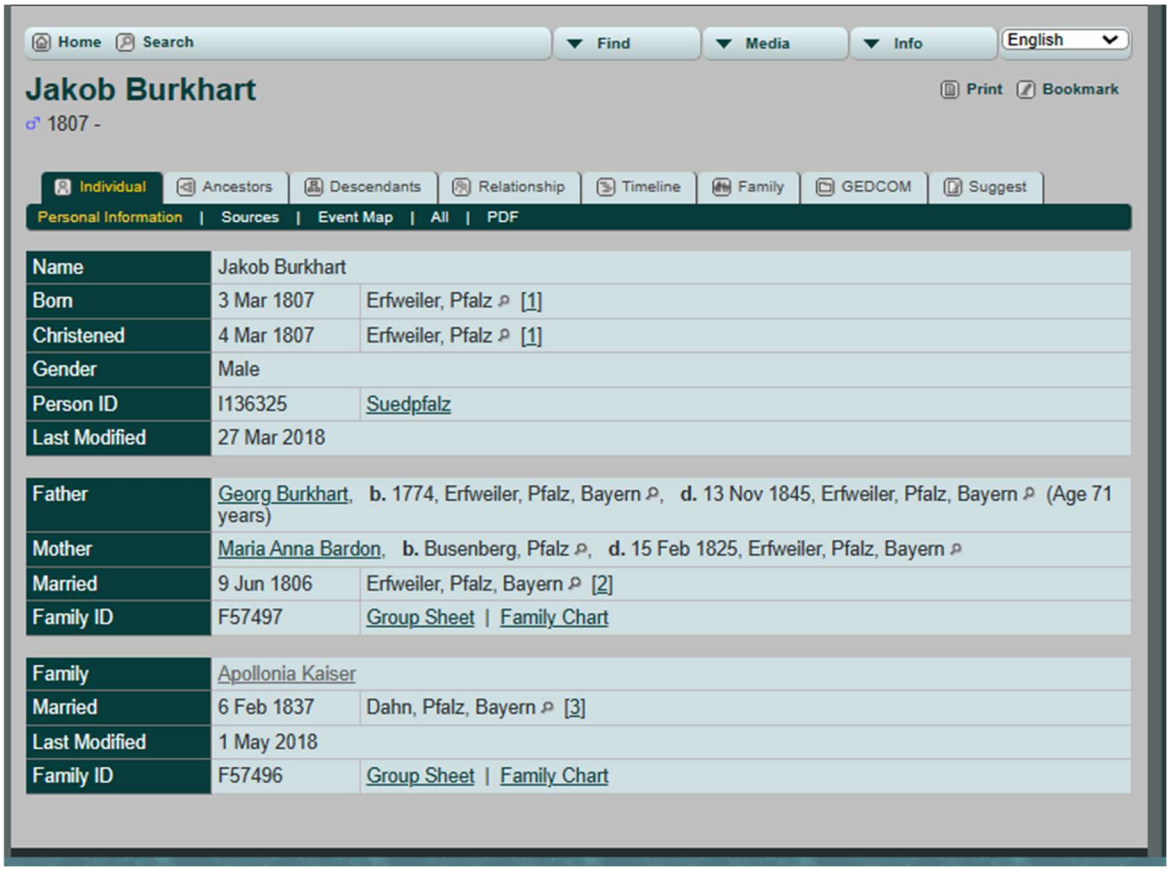
I tak, zgodnie z danymi z *The Birkenhördt Project* małżonkowie **Georg Kaiser** (zmarły w Erfweiler w roku 1840) i **Margaretha Zwalle** (zmarła w Erfweiler w roku 1841) mieli dwoje dzieci – to znaczy o dwojgu wiadomo. Byli to **Apollonia Kaiser,** urodzona 1837, i **Johannes Kaiser**, którego data urodzenia jest nieznana**.** Biorąc pod uwagę omawiany akt ślubu z roku 1845, wydaje się niemal pewne, że Małgorzata Zwalle i Georg Kaiser mieli jeszcze jednego syna, właśnie **Franza Josepha**, który w roku 1845 był w Mileszkach panem młodym. Powinowactwo tego ostatniego z urodzoną w roku 1843 Sybillą, której ojcem chrzestnym został, łatwo było znaleźć w *The Birkenhördt Project* – Apollonia Kaiser, siostra Franza Josepha, poślubiła **Jakoba Burkhart. A zatem Franz Joseph** (na akcie chrztu Sybilli wymieniony jako Józef Kayser) **był przez siostrę powinowatym Burkhartów.**

Dane potwierdzające ślub Apollonii Kaiser z Jakobem Burkhart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I136324&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Dane Jakoba Burkhart znajdują się również w The Birkenhördt Project

Home | Search | Find | Media | Info | English

Jakob Burkhart

♂ 1807 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

Name	Jakob Burkhart	
Born	3 Mar 1807	Erfweiler, Pfalz [1]
Christened	4 Mar 1807	Erfweiler, Pfalz [1]
Gender	Male	
Person ID	I136325	Suedpfalz
Last Modified	27 Mar 2018	

Father	Georg Burkhart, **b.** 1774, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 13 Nov 1845, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 71 years)	
Mother	Maria Anna Bardon, **b.** Busenberg, Pfalz, **d.** 15 Feb 1825, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	9 Jun 1806	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Family ID	F57497	Group Sheet | Family Chart

Family	Apollonia Kaiser	
Married	6 Feb 1837	Dahn, Pfalz, Bayern [3]
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F57496	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I136325&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z danych tych wynika, że **Jakob** był on synem **Georga** (1774 Erfweiler **-** 1845 Erfweiler), którego rodziców nie udało się niestety ustalić, i **Marii Anny Bardon**. Jakob urodził się w roku 1807, daty śmierci w *The Birkenhördt Project* nie ma, a zatem można domniemywać, że zmarł poza Palatynatem (w Polsce?).

Zważywszy, że do Polski przybył wyżej wspomniany brat Apollonii Kaiser, Franciszek Józef (Franz Joseph) Kaiser, można było z dużym prawdopodobieństwem założyć, że także Apollonia i jej mąż Jakob Burkhart przybyli z nimi.

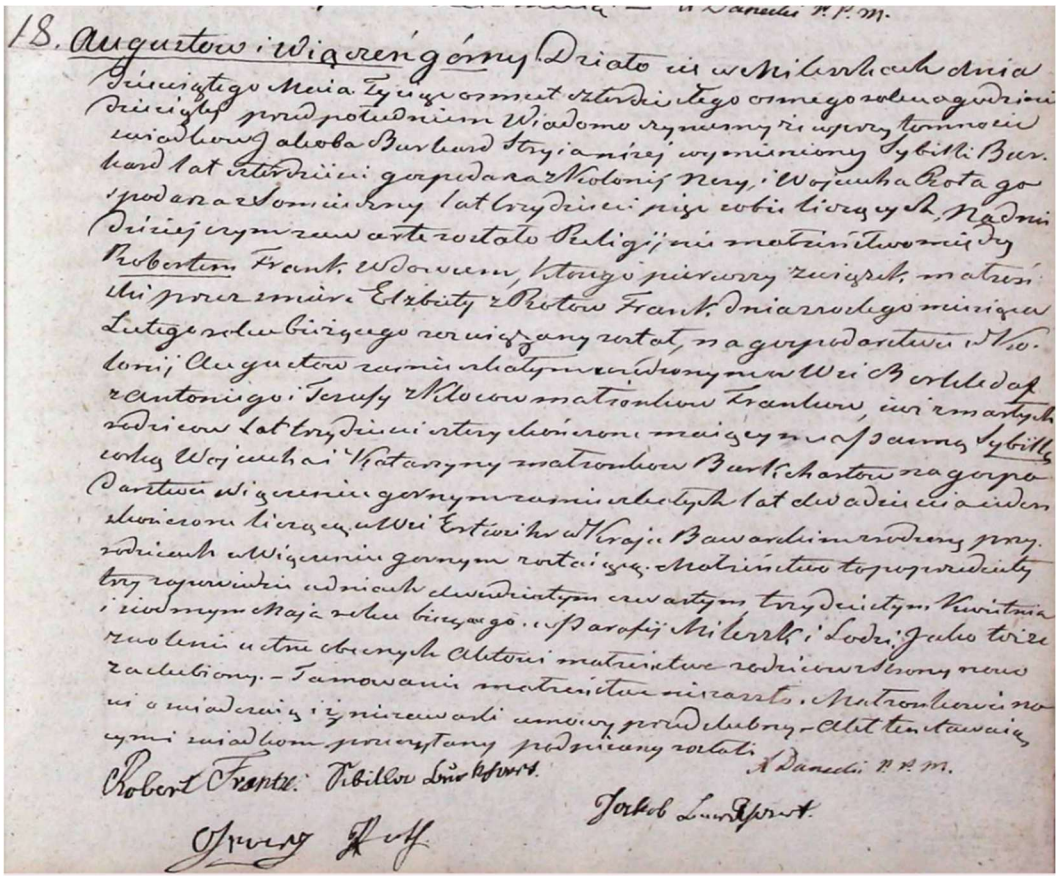
W celu sprawdzenia tej hipotezy należało przejrzeć dokładniej zasób dokumentów, zgromadzonych w *Genetece,* o czym niżej.

Ad. B. Sybilla Burhard

Kim była Sybilla Burkard, matka chrzestna Sybilli Burhard, urodzonej w roku 1843?

Wyjaśniło się to po odnalezieniu jej aktu ślubu, zawartego w roku 1848 w Mileszkach z Robertem Frank.

Akt ślubu Sybilli, tu zapisanej Burkchart. Warto zauważyć, że pod aktem ślubu widnieje też podpis Sybilli! A więc panna umiała się podpisać!

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sybilla Burkhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkhard&search_name=Sybilla&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1848&kt=2&plik=15-18.jpg&x=1106&y=1540&zoom=1.5 (wpis nr 18, dostęp 29.12.2022)

W akcie ślubu panna młoda opisana jest jako Sybilla Burkchart, lat 21 (a więc urodzona w 1827 r.), przyszła na świat w **Erfweiler**, była córką **Wojciecha (Georga) Burkchart,** gospodarza z Wiączynia Górnego, i **Katarzyny** (bez podania nazwiska panieńskiego).

Pod dokumentem podpis… **Jakoba Burkhart! Jest on wymieniony wśród świadków jako stryj Sybilli, Jakob Burhard**, lat 40, gospodarz z kolonii Nery.

Jakob Burkhart, o którym wspomniano wyżej, mąż Apollonii Kaiser, urodził się według *The Birkenhördt Project* w roku 1807, a więc wiek jego zgadzałby się z wiekiem Jakuba, stryja Sybilli. **A zatem moje przypuszczenie, że Jakob Burhart przybył do Polski, potwierdziło się!**

Zważywszy, że z danych z *The Birkenhördt Project* wynika, że Jakob był **synem Georga Burkhart (1774-1845) z Erfweiler i Marii Anny Bardon**, nietrudno wnioskować, **że ojciec Sybilli Georg, brat Jakoba, żonaty z Katarzyną, był także synem Georga Burkhart (1774-1845) z Erfweiler i Marii Anny Bardon.**

A zatem mielibyśmy już w Polsce w latach czterdziestych trzech Burkhartów, niebędących bezpośrednimi wstępnymi lub zstępnymi braci Burkhartów: 1. Sybillę, urodzoną w Erfweiler

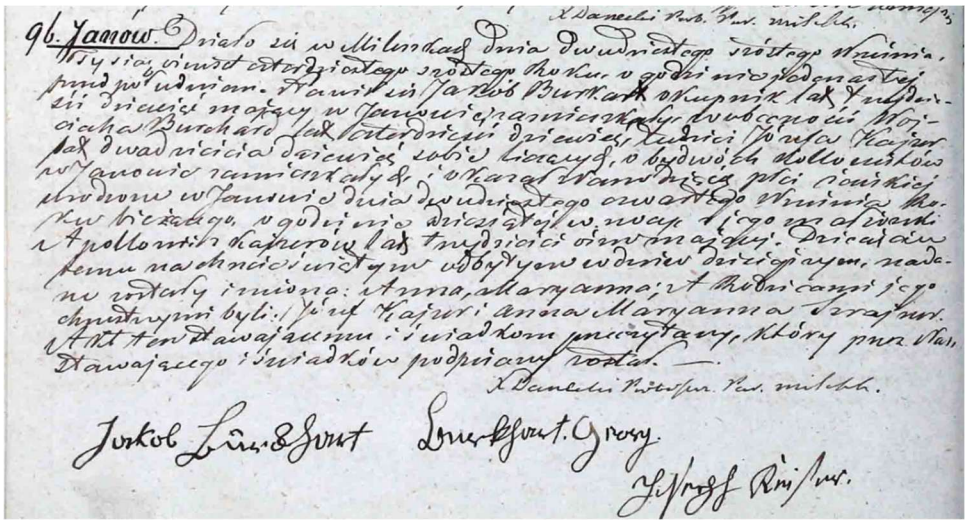
w roku 1827, 2. jej ojca Wojciecha (Georga), żonatego z bliżej nieznaną Katarzyną, 3. brata Georga, Jakoba, urodzonego w roku 1807, żonatego od roku 1837 z Apollonią Kaiser.

W *Genetece* znajdują się akty chrztu **kolejnych Burkhartów**, **dzieci Jakoba i Apolonii:**

1. Jan (1 IX 1845 Janów **-** ?). Ojciec określony jako Burkard, gospodarz z Janowa. Chrzestny: Walęty (sic!) Burkard.

2. Anna Maryanna (24 IX 1846 Janów **-** 1849 Wiączyń Górny). Ojciec określony jako okupnik (chłop opłacający okup, czyli czynsz, dzierżawca). Świadkiem był Wojciech Burchard, lat 49, *kollonista*.

Akt chrztu Anny Maryanny

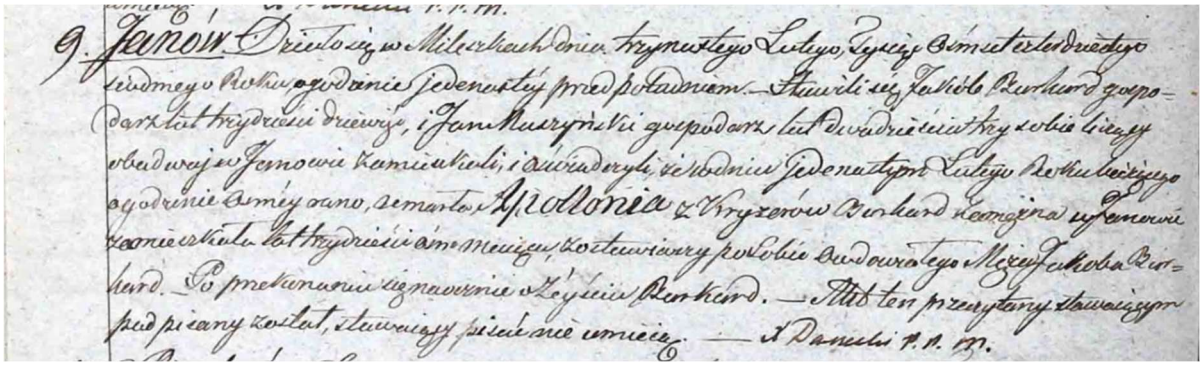

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1846&kt=1&plik=093-100.jpg&x=53&y=1788&zoom=1.25 (wpis nr 96, dostęp 29.12.2022)

Pod aktem podpis ojca Anny Marianny, Jakuba oraz świadka Georga (spolszczonego na Wojciecha) Burkhart.

Apolonia Burkhart, z domu Kaiser, zmarła w Janowie 11 lutego 1847 r., mając 38 lat, niecałe pięć miesięcy po narodzinach córki.

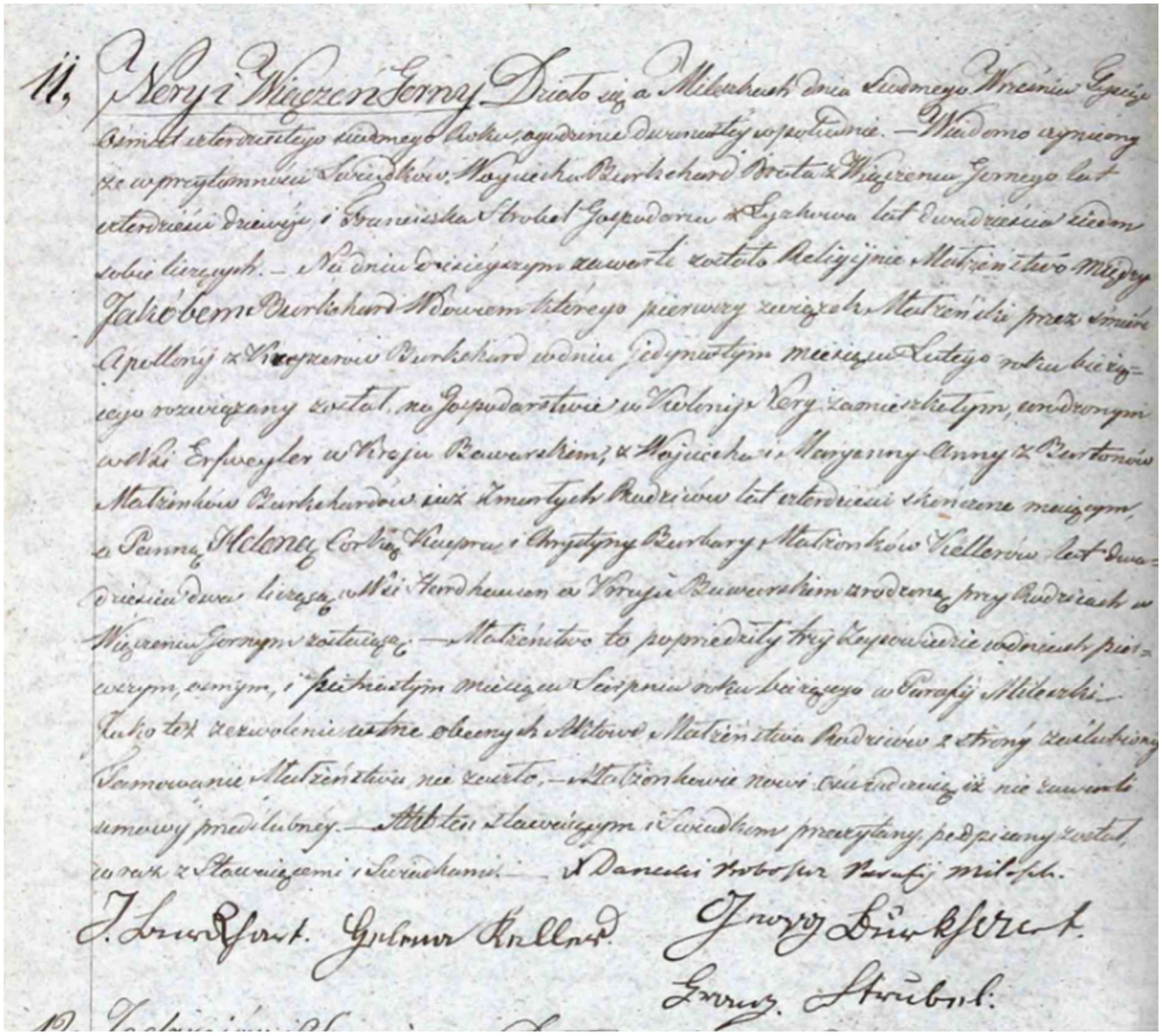
Akt zgonu Apolonii Burkhart

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Apolonia Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burkard&search_name=Apolonia&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1847&kt=3&plik=06-15.jpg&x=51&y=1556&zoom=1.25 (wpis nr 9, dostęp 29.12.2022)

Jakub Burhard, syn Wojciecha i Marjanny Anny z Burtonów (właściwe imiona i nazwiska: Georg Burkhart i Maria Anna Bardon), zamieszkały na gospodarstwie w kolonii Nery, 7 września 1847 roku poślubił **Helenę Keller,** lat 22 (a więc urodzoną w roku 1825), córkę Kacpra i Chrystyny Burhary/ Burbarys (w *Genetece* nazwisko odczytano jako Barbar), ale może chodzi o imię Christina Barbara, a może o Chrystynę Burkhart, urodzoną w Herrdhausen (chodzi o Harthausen, 55 km od Erfweiler) w Kraju Bawarskim, zamieszkałą przy rodzicach w Wiączyniu Górnym.

Akt ślubu Jakuba i Heleny

Źródło:

Wyniki wyszukiwania dla osoby Jakub Burkchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkchard&search_name=Jakub&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1847&kt=2&plik=11-14.jpg&x=0&y=0&zoom=2 (wpis nr 11, dostęp 29.12.2022)

Helena Burchard, z domu Keller zmarła w Wiączyniu jako wdowa, w roku 1909. Zapisano, że miała 83 lata. Z aktu zgonu Heleny wynika, że Jakub zmarł przed rokiem 1909.

Ze związku Jakuba (1807 - między 1847 a 1909) i Heleny znane są dzieci:

1. Frydrych (14 III 1848 Wiączyń Górny - 1849 Wiączyń Górny)

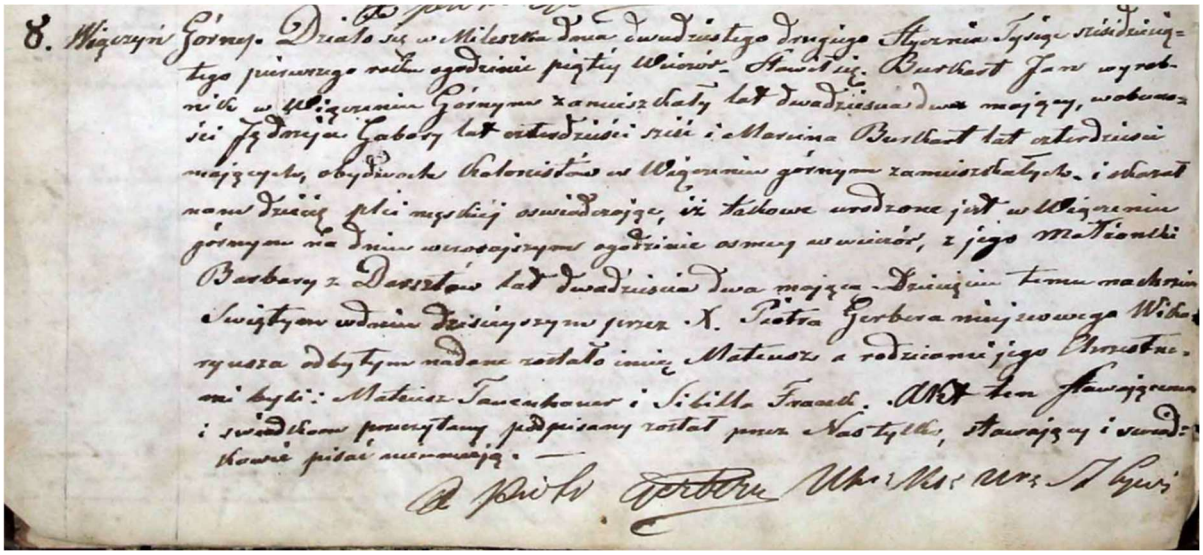
2. Katarzyna zamężna Fiks (11 V 1850 Wiączyń Górny - 1873 Pabianice, parafia św. Mateusza). W roku 1870 poślubiła **Jakuba Fiks**, syna Fryderyka i Konstancji Morawskiej.

3. Jakub (1852 - 1873 Wiączyń Górny)

4. Chrystyna po mężu Łuczyńska (28 IX 1855 Wiączyń Górny - ?). W roku 1875 poślubiła **Michała Łuczyńskiego**, syna Andrzeja i Anny Adamczewskiej.

W parafii Mileszki znalazłam akt chrztu Mateusza Burkart, urodzonego 21 stycznia 1861 r. w Wiączyniu Górnym. Rodzicami jego byli Jan Burkart, lat 22 (a więc rocznik 1839), wyrobnik, i Barbara, której nazwisko w *Genetece* zapisane jest jako Derschlówna, a akcie chrztu „z Derschlów? z Dursztów? z Dorsztów?", lat 22.

Akt chrztu Mateusza Burkart

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Mateusz Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Mateusz&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1861&kt=1&plik=005-012.jpg&x=23&y=1690&zoom=1.25 (wpis nr 8, dostęp 29.12.2022)

Ta rodzina nie jest mi znana. Jan, sadząc z roku urodzenia, przyszedł na świat jeszcze w Palatynacie. Początkowo sadziłam, że chodzi o Johannesa, urodzonego w roku 1840, syna Józefa i Barbary Flory. Ten Johannes ożenił się w roku 1866 z Magdaleną Szmelich. Można jednak było przyjąć, iż to jego druga żona, a pierwszą była Barbara Derschlówna, i to ich synem jest wyżej wymieniony Mateusz. Jednakże w *Genetece* znajdują się jeszcze dzieci Jana Burchard i Barbary Durszt, urodzone w Królowej Woli, w parafii Innowłódz. I tak w roku 1869 urodził się Jan (w 1898 r. w Łodzi, parafii św. Krzyża, poślubił Idę Gabler, córkę Juliusza i Pauliny Ritter), w roku 1871 Florian (w roku 1901 ślub w Łodzi, w parafii NMP, z Emilią Krischke, córką Wilhelma i Heleny Libsch) i w roku 1873 Elżbieta (w roku 1903 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, Józefa Przybysz, syna Franciszka i Ewy Wójcik). Wnioskuję z tego, że mogło to być rodzeństwo omawianego Mateusza. A zatem Mateusz nie mógł być wnukiem Józefa i Barbary Flory. Zważywszy, że Mateusz urodził się w Wiączyniu Górnym, mateczniku, rzec by można, Burkhartów, na pewno był z rodziny. Wskazują też na to osoby wymienione w akcie chrztu. I tak świadkiem był Marcin Burkhart, *kolonista z Wiączenia*, lat 40 – chodzi najprawdopodobniej o mojego prapradziadka, chociaż ten urodził się w roku 1818. Chrzestnymi byli Sybilla Frank (córka Georga/Wojciecha Burkhart, 1794 - po 1858) i Mateusz Dauenhauer, szwagier Sybilli, mąż jej siostry Marii Anny (Marianny). Stąd przypuszczam, że ojciec omawianego Mateusza, Jan, mógł być nieznanym mi synem Georga/Wojciecha Burkhart (1794 - po 1858) i Kathariny Köhler.

Jeśli chodzi o Barbarę Durszt, nie ma żadnych danych na jej temat. Natomiast w Królowej Woli rodziły się też dzieci Marianny Durszt i Piotra Mincer, którzy wzięli ślub w roku 1864. Marianna w akcie ślubu określona jest jako córka Pawła i Elżbiety Anders. W *Genetece* jest jej akt chrztu z parafii Kurowice.

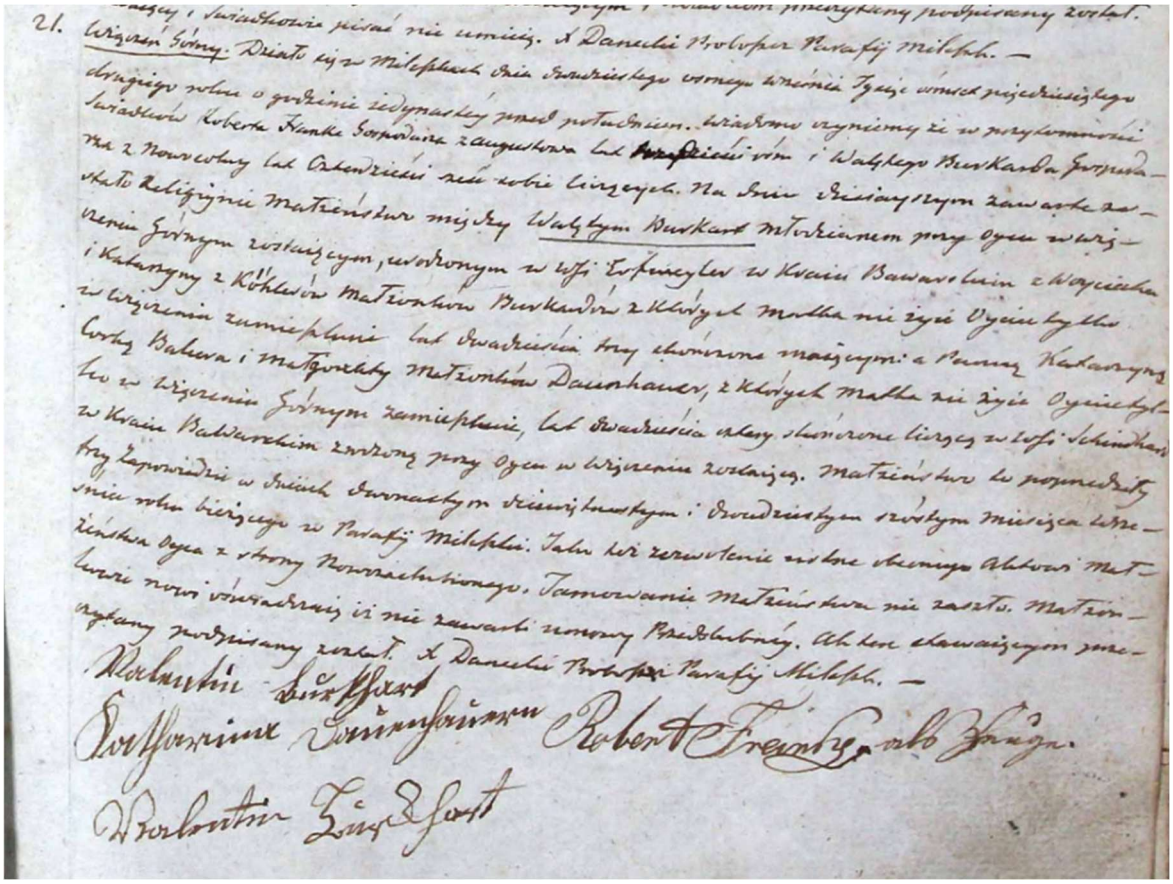
Urodziła się w roku 1845 w Bukowcu, jako córka Pawła i Elżbiety Enders. Wszystkie wymienione w związku z Marianną miejscowości oraz nazwisko rodowe jej matki pojawiają się w historii Burkhartów. Stąd wnioskuję, że Barbara, żona Jana Burkhart, była córką Pawła Durszt i Elżbiety Anders/Enders.

Wracając do Sybilli, urodzonej 1827:

Zważywszy, że rodzice Sybilli – Georg/Wojciech Burkchart i Katarzyna – wymienieni są na jej akcie ślubu z roku 1848 jako gospodarze mieszkający w *Wiączeniu*, należało się nimi zająć bliżej. Pomocne w ustaleniu nazwiska rodowego matki Sybilli, Katarzyny, było znalezienie w *Genetece* świadectwa ślubu z roku 1852 **Walentego Burkart** z Wiączynia Górnego, lat 23 (a więc urodzonego w roku 1829), urodzonego **w Erfweiler**, syna **Wojciecha (Georga) i Katarzyny (Kathariny) Köhler –** wyjątkowo w tym wypadku ksiądz zapisał nazwisko bezbłędnie, brawo! Walenty poślubił **Katarzynę Dauenhauer,** lat 24, urodzoną w Schindhard, córkę **Balcera/Balthasara Dauenhauer i Małgorzaty/Margarethy** bez podania nazwiska panieńskiego.

Walenty jest to już czwarty Burkhart w Polsce, który był mi nieznany, nie mający bezpośredniego powiazania z braćmi Burkhartami.

Akt ślubu Walentego Burkart

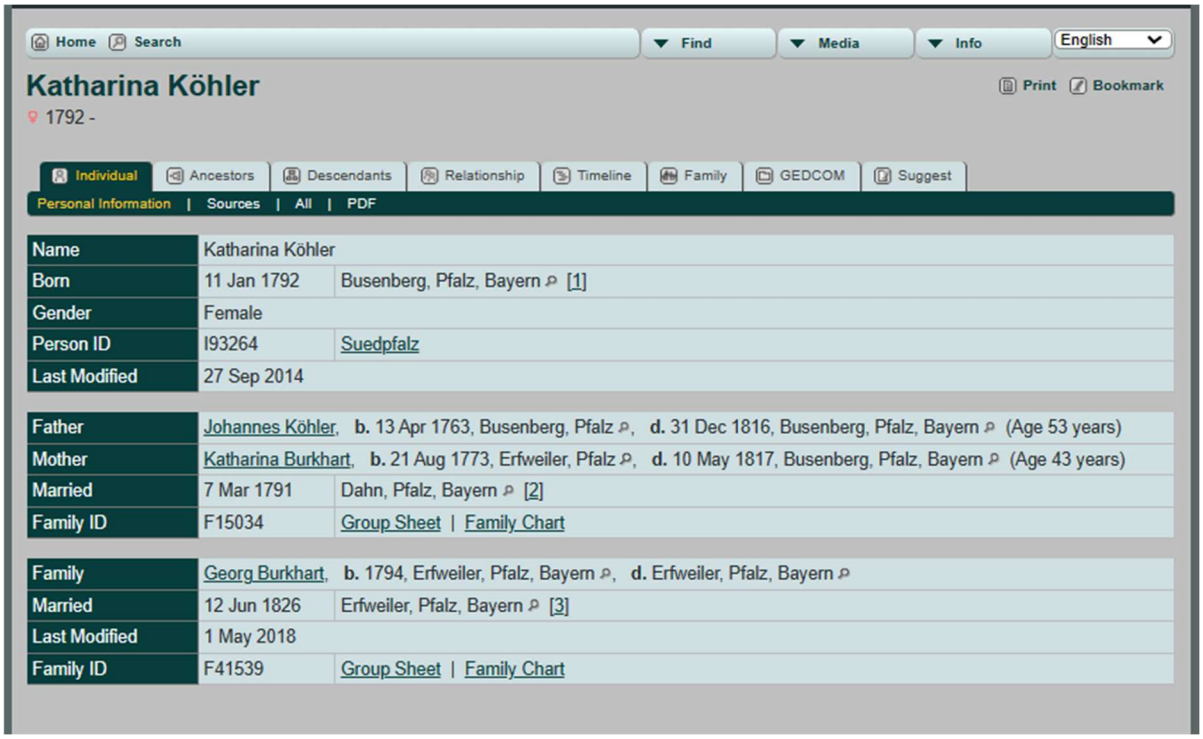
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkart&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=204&kt=27&plik=016-021.jpg&x=1083&y=1500&zoom=1.5 (wpis nr 21, dostęp 29.12.2022)

Na akcie dwa podpisy Valentin Burkhart – jeden (wyżej) zapewne pana młodego, drugi brata mojego prapradziadka, Valentina Burkhart, „gospodarza z Nowosolny”.

Zważywszy na rok urodzenia wspomnianego wyżej Walentego – 1829 – i na imiona rodziców: **Georg i Katarzyna Köhler**, uznać należy, że Walenty był bratem Sybilli, urodzonej w roku 1827.

W *The Birkenhördt Project* znajdujemy dane **Katarzyny (Kathariny) Köhler, zamężnej za Georgiem Burkhart.**

Dane genealogiczne Kathariny Köhler

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I93264&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z danych tych wynika, że mąż Katheriny, Georg Burkhart, urodził się w Erfweiler w roku 1794. Zaznaczyć trzeba, że, nie zmarł on w Erfweiler, jak to zapisano, ale w Polsce – Georg zawarł tu drugi związek małżeński w roku 1858, a więc zmarł po tej dacie.

W tym momencie warto zwrócić uwagę, że Katharina Köhler poślubiła krewniaka, bo matką jej była **Katharina Burkhart**.

Katharina Burkhart (1773-1817), matka Kathariny Köhler, urodzonej w 1892 roku, zgodnie z *The Birkenhördt Project* była córką Johannesa Georga Burkharta (1743 - ?). Ten z kolei był synem Valentina, a wnukiem Bartholomäusa, potomków Johannesa Sebastiana (1590-1654). Matką **Kathariny Burkhart** była Apollonia Schehl (1753-1817), po której zapewne imię szło z pokolenia na pokolenie.

Johannes Georg Burkhart i Apollonia Schehl byli także moimi bezpośrednimi przodkami jako rodzice Balthasara (1780-1835); Katharina Burkhart (1773-1817) była siostrą Balthasara, a ciotką mojego prapradziadka Martina.

Dane genealogiczne Kathariny Burkhart, matki Kathariny Köhler

Home | Search | Find | Media | Info | English

Katharina Burkhart

Print | Bookmark

♀ 1773 - 1817 (43 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

Name	Katharina Burkhart	
Born	21 Aug 1773	Erfweiler, Pfalz [1]
Gender	Female	
Died	10 May 1817	Busenberg, Pfalz, Bayern [2]
Person ID	I76898	Suedpfalz
Last Modified	27 Feb 2020	

Father	Johannes Georg Burkhart, **b.** 3 Aug 1743, Erfweiler, Pfalz
Mother	Apollonia Schehl, **b.** 25 Apr 1753, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 May 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 64 years)
Married	18 May 1772 Dahn, Pfalz, Bayern [3]
Family ID	F25431 Group Sheet | Family Chart

Family	Johannes Köhler, **b.** 13 Apr 1763, Busenberg, Pfalz, **d.** 31 Dec 1816, Busenberg, Pfalz, Bayern (Age 53 years)
Married	7 Mar 1791 Dahn, Pfalz, Bayern [4]
Children	1. Katharina Köhler, **b.** 11 Jan 1792, Busenberg, Pfalz, Bayern 2. Johannes Jakob Köhler, **b.** 1794, Busenberg, Pfalz, **d.** 30 Aug 1848, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years) 3. Mathäus Köhler, **b.** 22 May 1796, Busenberg, Pfalz, Bayern, **d.** 8 Apr 1855, Busenberg, Pfalz, Bayern (Age 58 years) 4. Barbara Köhler, **b.** 1 Mar 1806, Busenberg, Pfalz, **d.** 5 Mar 1894, Indiana, USA (Age 88 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F15034 Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I76898&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Katharina z Köhlerów Burkhart zmarła w maju roku 1852 – tak zapisano w akcie drugiego ślubu jej męża Georga, o czym niżej – a więc żyła lat 60.

Jak widać z powyższych danych, siostra Kathariny Köhler, Barbara, wyemigrowała do USA! Żyła lat 88.

Niestety, po zestawieniu kilku wiadomości z dokumentów z zasobów *Geneteki*, dotyczących omawianej gałęzi rodziny Burkhartów, sprawa zaczyna się komplikować.

I tak:

1. Z aktu ślubu Sybilli Burkchart z roku 1848 wynika, że **Jakob i Georg** byli braćmi.

2. Zgodnie z *The Birkenhördt Project* ustalono, że **Jakob** Burkhart, urodzony w roku 1907 w Erfweiler, był synem **Georga Burkhart** (1774 Erfweiler - 1845 Erfweiler) i **Marii Anny Bardon** (? - 1825). Te same dane o rodzicach Jakob podał zawierając w Mileszkach w roku 1847 drugi związek małżeński z Heleną Keller.

3. Zgodnie z *The Birkenhördt Project* ustalono, że **Georg** Burkhart, mąż Kathariny Köhler, urodził się w roku **1794** w Erfweiler.

4. Z danych genealogicznych, zawartych w *The Birkenhördt Project*, a dotyczących **Georga**, urodzonego w roku **1794**, wynika, że był on synem **Georga Johanna Burkhart** (1770 - ?) i Sybilli Ehrhard (1762-1805). Te same dane o rodzicach Georg podał zawierając drugi związek małżeński w Mileszkach w roku 1858 z Marianną wdową Hauk (akt ślubu niżej).

Z kolei ojciec Georga, **Georg Johann Burkhart** (1770 - ?), był synem **Johannesa Jakoba Burkhart** (1734-1808) i Magdaleny Jäger (1750-1776).

Dane z The Birkenhördt Project, dotyczące Georga Johanna Burkhart i jego rodziców

Home | Search | Find | Media | Info | English

Georg Johann Burkhart

♂ 1770 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Georg Johann Burkhart	
Born	12 Jan 1770	Erfweiler, Pfalz [1]
Christened	12 Jan 1770	Dahn, Pfalz [1]
Gender	Male	
Died	Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Person ID	I59927	Suedpfalz
Last Modified	26 Feb 2017	

Father	Johannes Jakob Burkhart, **b.** 26 Jul 1734, Erfweiler, Pfalz, **d.** 30 Aug 1808, Erfweiler, Pfalz (Age 74 years)	
Mother	Magdalena Jäger, **b.** 1750, **d.** 1 Jan 1776, Erfweiler, Pfalz (Age 26 years)	
Married	Abt 1769	
Family ID	F12167	Group Sheet | Family Chart

Family	Sybilla Erhard, **b.** 2 Aug 1762, Erfweiler, Pfalz, **d.** 11 Dec 1805, Erfweiler, Pfalz (Age 43 years)	
Married	20 Feb 1792	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Children	1. Johannes Burkhart, **b.** 16 Dec 1792, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 25 Feb 1863, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 70 years) 2. Georg Burkhart, **b.** 1794, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern 3. Katharina Burkhart, **b.** 1796, Erfweiler, Pfalz, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern 4. Martin Burkhard, **b.** 1800, Erfweiler, Pfalz, **d.** 31 Dec 1877, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 77 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F24968	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I59927&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z punktów 2, 3 i 4 wynika, że Jakob (1807 - między 1847 a 1909) nie mógł być bratem Georga (1794 - po 1858), ponieważ mieli innych rodziców! To, że nie byli braćmi, potwierdza także fakt, że wśród rodzeństwa Georga (1794 - po 1858) *The Birkenhördt Project* nie wymienia Jakoba, a jedynie Johannesa, Katharinę i Martina.

Można zatem przypuszczać, że wiadomość podana księdzu przy okazji ślubu Sybilli w roku 1848, że Jakob jest jej stryjem, była błędna, może był po prostu krewniakiem, bo wiemy, że wszyscy Burkharci byli spokrewnieni.

Inna możliwość jest taka, że był Jakob bratem Georga, ale chodzi o innego Jakoba, nie męża Apollonii Kaiser.

Przodków Jakoba – prócz rodziców – nie dało się ustalić. Jego dane genealogiczne wyglądają jak następuje:

Georg Burkhart (1774 Erfweiler - 1845 Erfweiler) ślub 1806 z Marią Anną Bardon (? Busenberg - 1825 Erfweiler)

Jakob Burkhart (1807 Erfweiler - między 1847 a 1909 Polska). 1. ślub w 1837 r. z Apollonią Kaiser (? - 11 II 1847 Janów), 2. ślub w 1847 r. z Heleną Keller (1825 Harthausen - 1909 Wiączyń Górny).

Dzięki aktom z *Geneteki* i zapisom w *The Birkenhördt Project* udało się natomiast ustalić drzewo genealogiczne innej linii Burkhartów, przybyłych do Polski wraz z moim prapradziadkiem Martinem i jego braćmi, oraz pokrewieństwo ich wszystkich. Wszyscy byli potomkami Bartholomäusa Burkhart (1665-1724), mojego bezpośredniego przodka. Zamieszkali w Wiączyniu Górnym.

Drzewo nieznanych mi Burkhartów, moich dalszych krewniaków, przybyłych do Polski:

Wynikające z poniższego drzewa pokrewieństwa rodzin Burkhart, Schehl, Ehrhard i Köhler są bardzo bliskie!

Nic dziwnego, że trzymali się razem!

Bartholomäus **Burkhart** (1665-1724) – *mój bezpośredni przodek*
Magdalena Sauer (1673-1723)
|
Lorenz (1700-1773) *bracia* **Valentin** (1703-1777)
Maria Katharina Schehl (1705-1775) Anna Katharina Becker (1706-1764)
|
Johannes Jakob (1734-1808) **Johannes Georg** (1743 Erfweiler - ?)
Magdalena Jäger (1750-1776) Apollonia Schehl (1753-1817)
|
Georg Johann (1770 - ?) **Katharina** (1773-1817) *rodzeństwo* **Balthasar** (1780-1835)
Sybilla Erhard Johannes **Köhler** Magdalena **Ehrhard**
(1762-1805) (1763-1816) (1783-1849 Wiączyń)
| | *moi bezpośredni przodkowie*
Georg |
(1794 Erfweiler - po 1858 w Polsce) |
1. **Katharina Köhler** (1792 - 20 V 1852 Wiączyń Górny)
2. **Marianna Hauk**, z domu Sajtr (Seither)

1. Dzieci z pierwszej żony Georga:

Sybilla	**Walenty/Valentin**	**Anna**	**Maria Anna**	**Apolonia**
(1827-1910)	(1829 - ?)	**Maria**	(1833 - ?)	(1842 - ?)
Robert Frank	Katarzyna	(1832 - ?)	Mateusz	Wawrzyniec
	Dauenhauer	Teodor	Dauenhauer	Keller
		Kuhman		

Dzieci tychże (wnuki Georga): patrz niżej

Z powyższego drzewa widać wyraźnie, że Georg (ur. 1794) dostał imię po ojcu a Sybilla (ur. 1827) – po babci. Katharina Köhler (ur. 1792) po babci. Walenty (ur. 1829) być może po krewniaku Valentinie, starszym bracie mojego prapradziadka Martina. Imię dziadka Georga, Johannesa Jakoba, wydaje się wskazywać, że Jakob (1807 - między 1847 a 1909) mógł być jego potomkiem, np. wnukiem.

Jeśli chodzi o dwie żony Burkhartów nazwiskiem Ehrhard, nie udało się między nimi ustalić pokrewieństwa, ponieważ rodzice Magdaleny Ehrhard nie są znani. Przodkowie Sybilli od XVII wieku mieszkali w Erfweiler, ale pierwszy znany jej przodek, Sebastian, urodzony w 1558 roku, pochodził z Rumbach w Palatynacie. Jedną z przodkiń Sybilli była Agnes Dauenhauer. Podobnie nie udało się ustalić pokrewieństwa między Marią Katharinę Schehl a Apollonią Schehl. Przodkowie Apollonii byli z Erfweiler, wcześniej z Fischbach, przodkowie Anny Katheriny z Schindhard i Schönau.

Dzieci Georga i Kathariny Köhler, wymienione w parafii Mileszki:

1. Sybilla (1827 Erfweiler - 1910). W roku 1848 poślubiła w Mileszkach **Roberta Frank**.

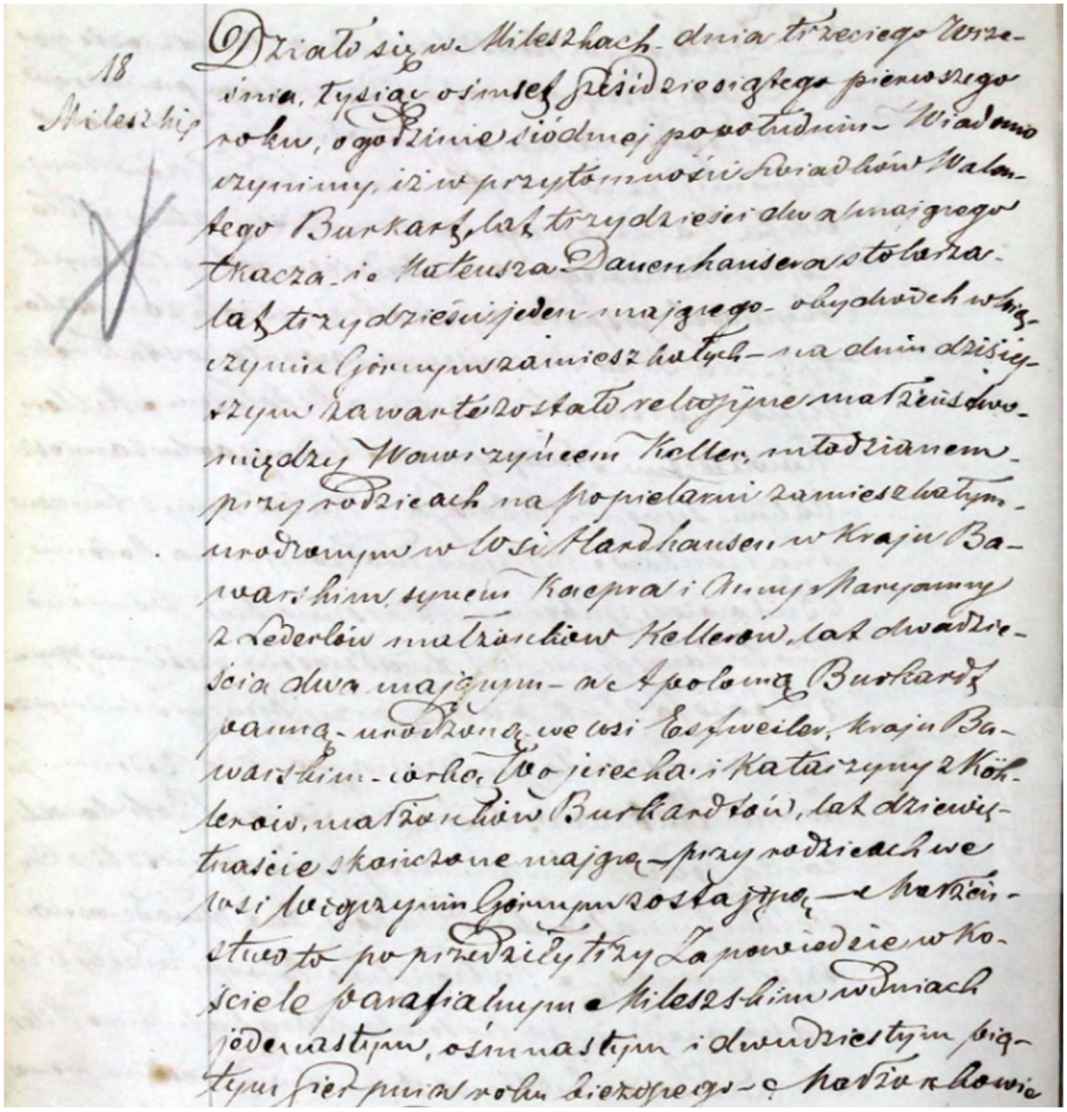
2. Walenty (1829 Erfweiler - ?). W roku 1852 poślubił w Mileszkach **Katarzynę Dauenhauer**.

3. Anna Maryanna (1832 Erfweiler - ?). Właściwe imię: **Anna Maria**. W dniu 30 I 1855 poślubiła ona w Mileszkach **Teodora Kuhman** (w skorowidzu *Geneteki* zapisany Kuchmann), czeladnika tkackiego, syna Wojciecha Józefa i Małgorzaty Barbary z Majerkoferów. Z dokumentów w *Genetece* wynika, że mieli dzieci: **Mariannę** zapisaną jako Koma (27 XII 1856 Wiączyń Górny - przed 1872), **Katarzynę** (1864 Poręby, parafia Łódź - ?), która w roku 1887 poślubiła w Mileszkach Ksawerego Grochowskiego, syna Józefa i Magdaleny Berner, **Emilię** Kuman (1866 Królowa Wola, parafia Inowłódz - ?), która w roku 1896 poślubiła Stanisława Hildt, syna Samuela i Marianny Kamińskiej, **Teodora** (1870 Królowa Wola, p. Inowłódz - ?), który w roku 1894 poślubił Bertę Kajser, córkę Bernarda i Małgorzaty Burchard, **Mariannę** (1872 Królowa Wola - ?) która w roku 1903 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża Franciszka Rygiel, syna Teodora i Berty Kajser.

4. Maryanna (1833 Erfweiler - 1893 Popielarnia). Właściwe imię: **Maria Anna.** W roku 1856 poślubiła **Mateusza Dauenhauer.**

5. Apolonia (1842 Erfweiler - ?). W roku 1861 poślubiła 3 września w Mileszkach **Wawrzyńca Keller** z Popielarni, syna Kacpra i Anny Maryanny Lederl lub Lederle. Świadkami byli Walenty Burkart (brat), lat 32, tkacz, i Mateusz Dauenhauer (szwagier), lat 31, stolarz. Córki Apolonii i Wawrzyńca, Apolonia po matce (zapisana jako Keler, urodzona w roku 1866 w Wiączyniu Górnym) i Krystyna, poślubiły braci Burchartów: Apolonia w roku 1888 Jana Burchart, a Krystyna w roku 1898 Antoniego, synów Walentego, syna Józefa/Josepha, brata mojego prapradziadka Martina.

Akt ślubu Apolonii i Wawrzyńca Keller z roku 1861

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Apolonia Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Apolonia&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1861&kt=2&plik=18-19.jpg&x=0&y=920&zoom=2.365812917594655 (wpis nr 18, dostęp 29.12.2022)

Pod aktem kolejny zapis, że stawający pisać nie umieją, a podpisy wskazują, że jednak umieją! Wyraźnie widać: Georg Burkhart (ojciec panny młodej), Valentin Burkhart (świadek, brat panny młodej) i Mathias Dauenhauer (świadek).

Wracając do Sybilli, urodzonej 1827, i jej ojca Georga (1794 - po 1858)

Sybilla (imię po babci po mieczu), zamężna – jako Burkhard – od 9 maja 1848 r. za **Robertem Frank** (w niektórych dokumentach **Franke**) miała sporą gromadkę dzieci, jednak podwójne imiona niektórych z nich utrudniają poszukiwania: Sybilla i Robert mieli dwóch synów, których pierwsze imię brzmiało Jan.

1**. Ewa Katarzyna Franke po mężu Keller** (30 V 1850 Augustów, parafia NMP **-** 1895 Mileszki). Matka w akcie chrztu Burkhart. W roku 1867, mając lat 17 poślubiła jako Katarzyna Frank w parafii NMP w Łodzi **Bernarda Keller**, syna Kacpra i Marianny. W akcie zgonu jako Katarzyna Keler. Miała siedmioro dzieci, z czego troje urodziło się nieżywe.

2. Ewa Teresa Franke po mężu Minzer (1851 Augustów **-** 25 XII 1875 Królowa Wola, parafia Inowłódz). W akcie chrztu matka Burkart. W listopadzie roku 1874 poślubiła w Łodzi, w parafii NMP, **Wawrzyńca Mincer/Minzer** z Królowej Woli, urodzonego w Harthausen, syna Piotra i Reginy Kolman. W akcie ślubu matka Eibilia Burkart. Zważywszy na datę zgonu, rok po ślubie, prawdopodobnie zmarła w połogu. Wdowiec najprawdopodobniej poślubił później Mariannę Frydrych, gdyż są dzieci tej pary, między innymi Antoni Minzer, urodzony w roku 1878 w Królowej Woli.

3. Jan (Wojciech?) Franke (12 VIII 1852 Kolonia Augustów **-** ?). W akcie chrztu imię **Jan**. Matka w akcie chrztu Burkhart. **Jan** w roku 1884 w Łodzi, w parafii NMP, mając 35 lub 36 lat, ale raczej to drugie (nie mogę odczytać), jako **Jan Wojciech** Franke poślubił **Józefę Bilecką**, córkę Stanisława i Julianny Gołębiowskiej. Podany wiek wskazywałby na rok urodzenia 1848! Matka Jana Wojciecha w akcie ślubu: Burchardt. W akcie zgonu znów tylko imię Jan, nazwisko Frank, lat 48 – wiek zgadza się z aktem chrztu. W akcie zgonu podano też, że urodził się w Augustowie i pozostawił wdowę Józefę Bilickuju (po rosyjsku), z Bilewskich (po polsku, przynajmniej tak odczytałam). Znalazłam troje dzieci tej pary.

4. Jan Frank (1854 Augustów **-** po 1917). Kolejny tajemniczy Jan. Aktu chrztu brak, rok urodzenia wynika z aktu ślubu. **Jan** Frank w roku 1910 poślubił mając lat 56 swoją kuzynkę **Małgorzatę Burchardt**, również lat 56 (a więc rocznik 1854), najstarszą córkę brata Sybilli, Walentego, i Katarzyny Dauenhauer (o Walentym i Katarzynie niżej). W akcie ślubu Jan ma drugie imię, które jednak budzi wątpliwości, wygląda to na **Jan-Jorich**. Być może jest to zniekształcenie niemieckiego Jörg. Jednakże w akcie zgonu Małgorzaty Franke z roku 1917 – zmarła mając lat 65, a więc rok urodzenia wypadałby na 1853, co się zgadza, bo istnieje jej akt chrztu – podano, że zostawiła wdowca **Jana Wojciecha**!

5. Krystyna Franke (27 XI 1855 Augustów **-** ?). Bliźniaczka Marianny. Matka Burghard. Aktu ślubu i zgonu brak.

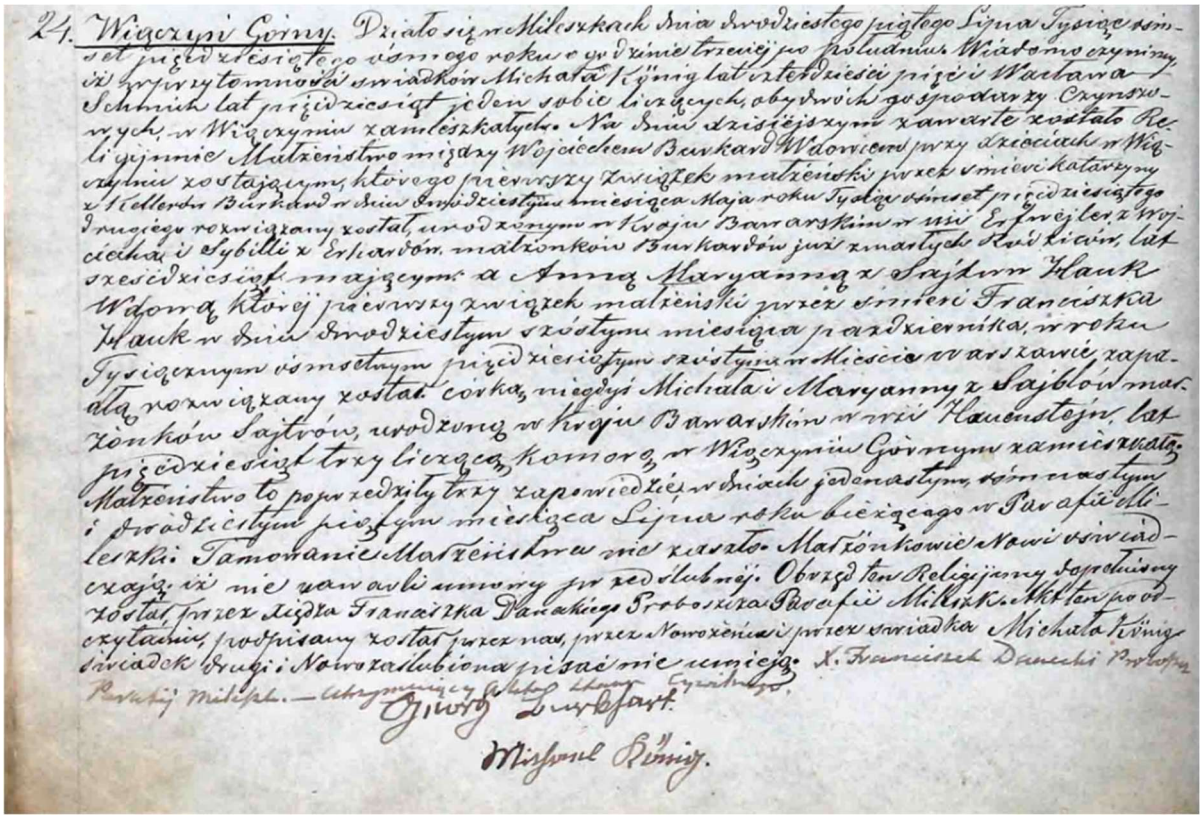
6. Marianna Franke po mężu Henisz (27 XI 1855 Augustów **-** 1943 Łódź). W akcie chrztu matka Sybilla Burghard. Z roku 1881 pochodzi jej akt ślubu – jako **Heleny Marianny** Franke – z **Albertem Henisz**, synem Józefa i Teresy Szanke. Matka w akcie ślubu Burkort. Znalazłam sześcioro dzieci tej pary.

7. Emilia Frank po mężu Jerzyńska (1869 **-** 1902 Łódź, parafia św. Krzyża). W akcie chrztu matka jako Zybilla Borkardt. W roku 1891 jako **Emilia** Frank poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Józefa Jerzyńskiego**, syna Marcina i Barbary Wiatr. W akcie ślubu jest błąd; ojciec zapisany jest jako Józef,

prawdopodobnie ksiądz zasugerował się imieniem pana młodego. Wiadomo mi o siedmiorgu dzieciach Emilii i Józefa.

Ojciec **Sybilli, Georg Burkhart**, ożenił się po raz drugi w Polsce w roku 1858, mając lat 64 (na akcie ślubu 60!) z wdową Anną Marianną z Sajtrów Hauk, urodzoną w Hauenstein.

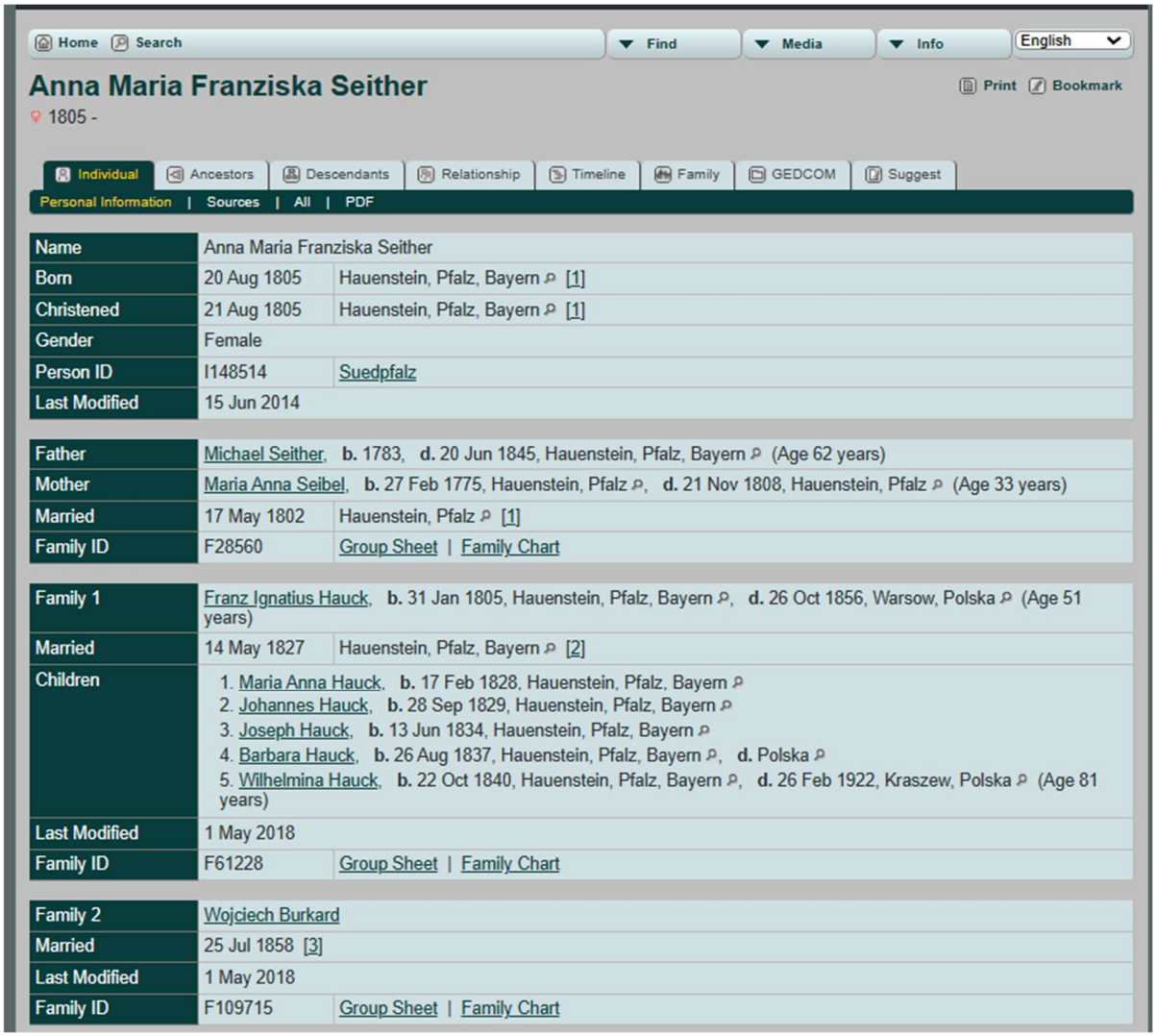
Akt ślubu Georga z Maryanną z jego wyraźnym podpisem

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=2&plik=23-27.jpg&x=0&y=1625&zoom=1.5 (wpis nr 24, dostęp 29.12.2022)

The Birkenhördt Project podaje dane owej „Marianny", czyli Anny Marii Franciszki Seither zamężnej Hauck i jej rodziców.

Dane genealogiczne Anny Marii Franciszki Seither, żony Wojciecha/Georga

Home | Search | Find | Media | Info | English

Anna Maria Franziska Seither

Print | Bookmark

♀ 1805 -

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Anna Maria Franziska Seither	
Born	20 Aug 1805	Hauenstein, Pfalz, Bayern [1]
Christened	21 Aug 1805	Hauenstein, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Female	
Person ID	I148514	Suedpfalz
Last Modified	15 Jun 2014	

Father	Michael Seither, **b.** 1783, **d.** 20 Jun 1845, Hauenstein, Pfalz, Bayern (Age 62 years)	
Mother	Maria Anna Seibel, **b.** 27 Feb 1775, Hauenstein, Pfalz, **d.** 21 Nov 1808, Hauenstein, Pfalz (Age 33 years)	
Married	17 May 1802	Hauenstein, Pfalz [1]
Family ID	F28560	Group Sheet | Family Chart

Family 1	Franz Ignatius Hauck, **b.** 31 Jan 1805, Hauenstein, Pfalz, Bayern, **d.** 26 Oct 1856, Warsow, Polska (Age 51 years)	
Married	14 May 1827	Hauenstein, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Maria Anna Hauck, **b.** 17 Feb 1828, Hauenstein, Pfalz, Bayern 2. Johannes Hauck, **b.** 28 Sep 1829, Hauenstein, Pfalz, Bayern 3. Joseph Hauck, **b.** 13 Jun 1834, Hauenstein, Pfalz, Bayern 4. Barbara Hauck, **b.** 26 Aug 1837, Hauenstein, Pfalz, Bayern, **d.** Polska 5. Wilhelmina Hauck, **b.** 22 Oct 1840, Hauenstein, Pfalz, Bayern, **d.** 26 Feb 1922, Kraszew, Polska (Age 81 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F61228	Group Sheet | Family Chart

Family 2	Wojciech Burkard	
Married	25 Jul 1858 [3]	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F109715	Group Sheet | Family Chart

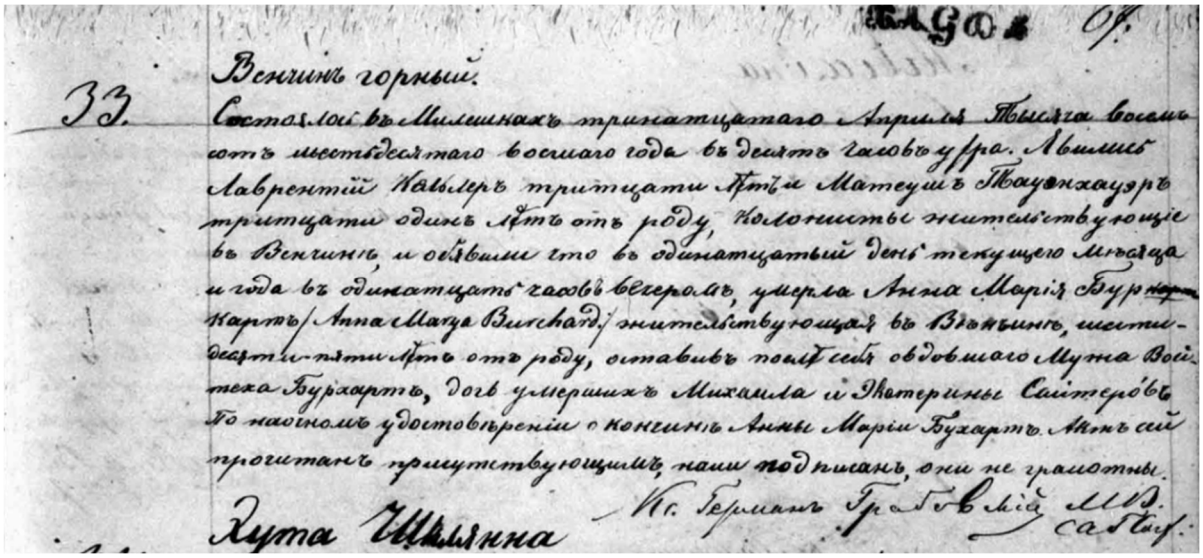
Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I148514&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z danych w *The Birkenhördt Project* wynika, że Anna Maria Franciszka Seither urodziła się 20 sierpnia 1845 roku w Hauenstein i była córką Michaela Seither (1783 - 1845 Hauenstein) oraz Marii Anny Seibel (1775 Hauenstein - 1808 Hauenstein. W roku 1827 poślubiła Franza Ignatiusa Hauck (1805 Hauenstein - 1856 Warszawa).

Rodzina Haucków z Hauenstein (około 7 km od Erfweiler) wraz z pięciorgiem dzieci przybyła do Polski. Najmłodsza córka Wilhelmina zmarła w Kraszewie, która to wieś wiąże się z historią mojego pradziadka Johannesa Burkhart. Anna Maria Franciszka mieszkała jako wdowa w Wiączyniu Górnym, a więc tam prawdopodobnie osiadła rodzina Haucków. Ciekawe jest, że drugi mąż Anny Marii Franciszki wpisany jest w *The Birkenhördt Project* jako Wojciech Burkard, a zatem nikt nie doszedł, że chodzi o Georga Burkharta (1794 - po 1858).

Zgodnie z *Geneteką* Anna Maria Franziska zmarła w Wiączyniu Górnym w roku 1868.

Akt zgonu Anny Marii Sajter

Венгинъ горный.
33. Состоялось въ Мишинахъ тридцатаго Апреля Тысяча восемь сотъ шестьдесятаго восьмаго года въ десять часовъ утра. Явились Лаврентій Кайзеръ тридцати пяти и Матеушъ Таунхаузеръ тридцати одинъ лѣтъ отъ роду, Колонистъ жительствующіе въ Венгинѣ, и объявили что въ одинадцатый день текущаго мѣсяца и года въ одинадцать часовъ вечеромъ, умерла Анна Марія Бурхартъ/Anna Maria Burchard/ жительствующая въ Венгинѣ, шестидесяти-пяти лѣтъ отъ роду, оставивъ послѣ себя овдовѣлаго Мужа Войтеха Бурхартъ, дочь умершихъ Михаила и Екатерины Сайтеровъ По явочномъ удостовѣреніи о кончинѣ Анны Маріи Бухартъ. Актъ сей прочитавъ присутствующимъ, наши подписали, они не грамотны.
Хуна Шмидтина — Ив. Германъ Гребенщикъ мп. сл. Свящ.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Sajter:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Sajter&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1868&kt=3&plik=29-36.jpg&x=1193&y=262&zoom=1.5 (wpis nr 33, dostęp 29.12.2022)

Inne rodziny krewnych/powinowatych Burkhartów

Rodzina Keller

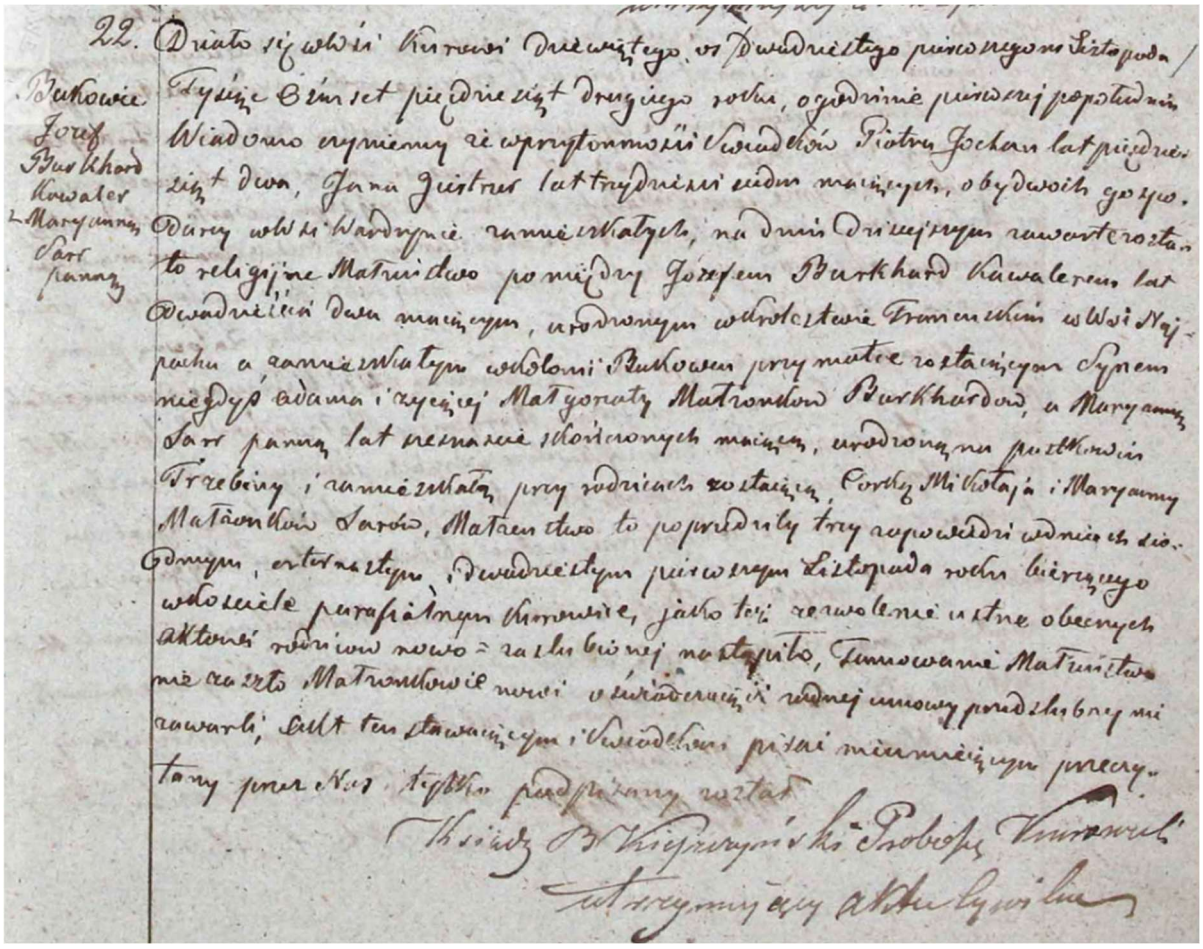
Występujący wyżej dwukrotnie członkowie rodziny **Keller,** z którymi wiązali się Burkharci, a to wyżej wspomniana **Helena Keller** (1825 Harthausen - 1909 Wiączyń), córka Kacpra i Chrystyny Barbary (lub Chrystyny Burkhart), która poślubiła w roku 1847 **Jakoba Burkhart** (1807 Erfweiler - między 1847 a 1909 Polska) oraz **Wawrzyniec (Lorenz) Keller** (1830 Harthausen - ? Polska), syn Kacpra (imię Kacper/Kasper wskazuje, że Helena i Wawrzyniec mogli być przyrodnim rodzeństwem) i Anny Marianny Lederle, który poślubił **Apollonię Burkhart**, urodzona w roku 1842 w Erfweiler, córkę Georga i Kathariny Köhler, zwróciła moją uwagę na rodzinę **Keller**. Początkowo myślałam, że Keller i Köhler to to samo nazwisko, źle zapisane przez księdza, tak jednak nie jest.

Dzięki nazwisku Keller można było znaleźć kolejnego Burkharta, Józefa Burkard, niebędącego potomkiem braci Burkhartów. Ów Józef był synem Kellerówny.

Józef żenił się trzy razy.

W parafii Mileszki znajduje się akt ślubu z roku 1852, **Józefa Burkhard**, lat 22 (rocznik 1830), urodzonym w Królestwie Francuskim we wsi Najpachu (sic!), zamieszkałym w kolonii Bukowiec, synem *nigdyś* (czyli nieżyjącego) **Adama i Małgorzaty Burkhardów**, z Maryanną Sarr, lat 16, córką Mikołaja i Marianny.

Akt ślubu Józefa i Marianny Sarr

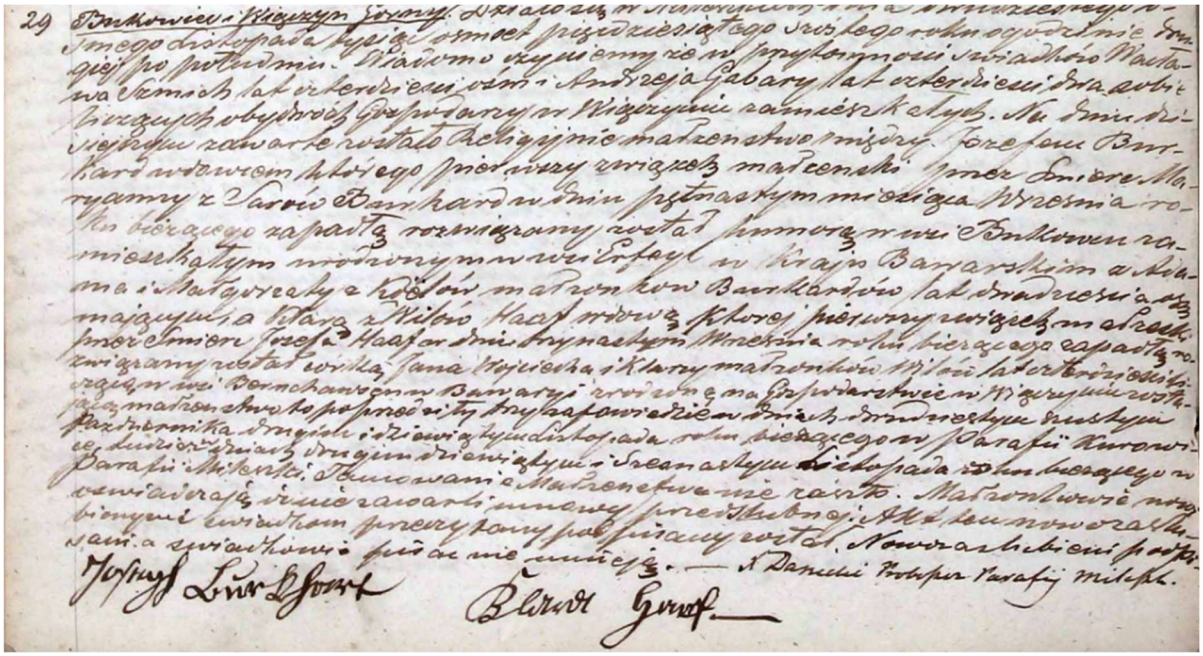

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Sarr:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Sarr&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1852&kt=2&plik=19-22.jpg&x=1104&y=1403&zoom=1.5 (wpis nr 22, dostęp 29.12.2022)

Nie potrafię wyjaśnić nazwy Najpach, zapisanej jako miejsce urodzenia Józefa. Królestwo Francuskie zgadza się, bo wiadomo, że jakiś czas Palatynat należał do Francji. W drugim akcie ślubu Józefa zapisane jest wyraźnie Erfayl, czyli Erfweiler i to miejsce urodzenia jest właściwe – oboje rodzice, zgodnie z *The Birkenhördt Project*, urodzili się również w Erfweiler. W drugim akcie ślubu Józefa zaznaczono, że Erfayl leży w Kraju Bawarskim. W trzecim akcie ślubu wpisano tylko „w Kraju Bawarskim". Wiadomo mi, że Erfweiler składał się początkowo z dwóch osiedli – Ober-Erfweiler i Unter-Erfweiler, czyli górnego i dolnego. Z niemieckich stron internetowych, dotyczących historii Erfweiler wynika, że np. w roku 1828 należał do wsi jeszcze jeden przyczółek Nieder-Erfweiler. Czy zatem ksiądz zapisał Nieder jako Najpach? Za czasów francuskich Erfweiler należał do kantonu Dahn, ale Dahn też trudno podciągnąć pod Najpach.

Także w parafii Mileszki znajduje się też kolejny akt ślubu z roku 1856: **Józef Burkard**, lat 28, a więc rocznik 1828, urodzony w Erfayl w Kraju Bawarskim, syn **Adama i Małgorzaty z Królów (Kölów),** kumorą zamieszkały we wsi Bukowiec, wdowiec po Mariannie z Sarów, zmarłej we wrześniu tegoż roku, poślubił **Klarę z Wilów**, wdowę po Józefie Haaf, lat 40, na gospodarstwie w Wiączyniu zostającą.

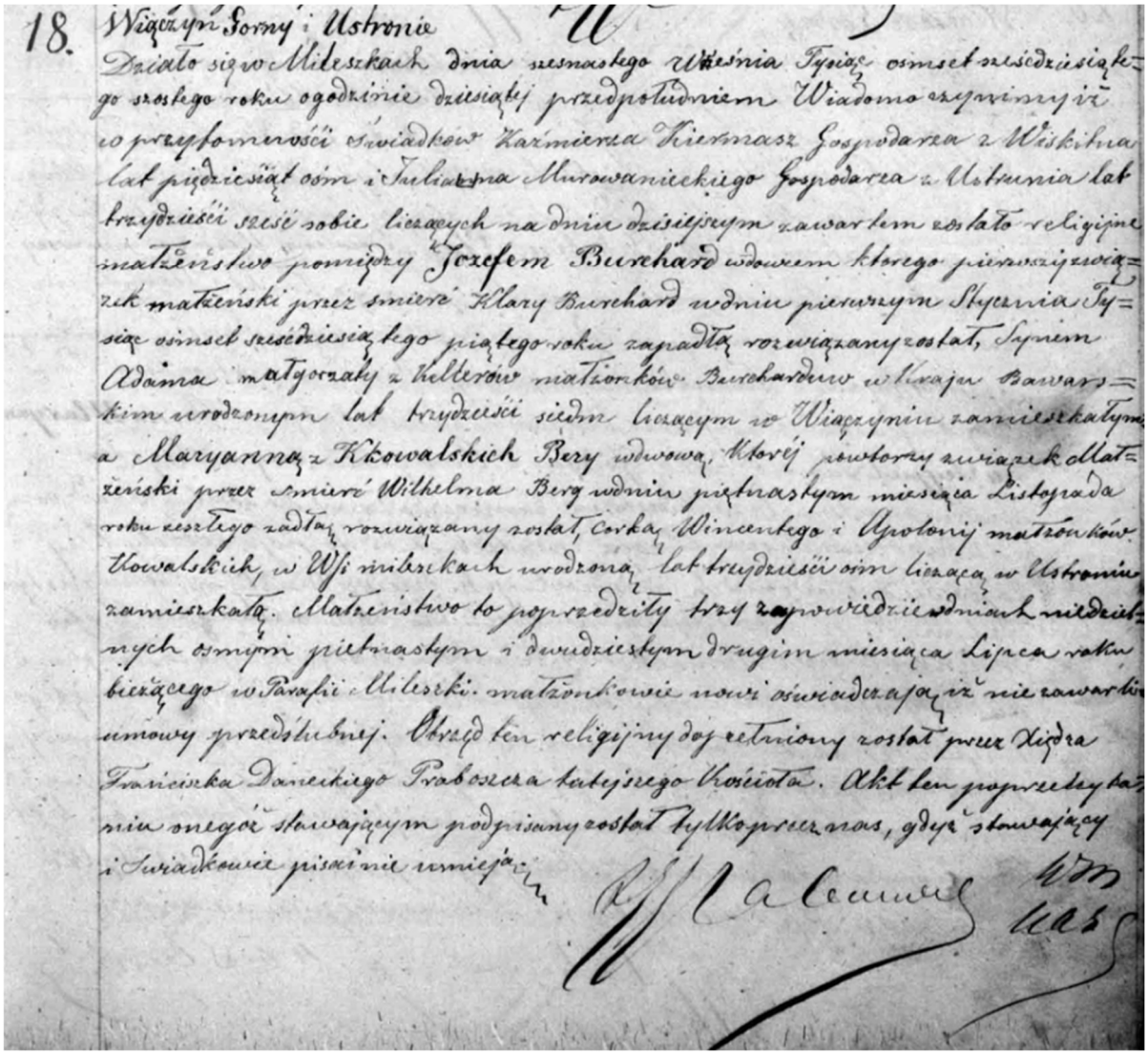
Akt ślubu Józefa i Klary

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1856&kt=2&plik=27-29.jpg&x=52&y=1519&zoom=1.5 (wpis nr 29, dostęp 29.12.2022)

Odnośnie do nazwiska panieńskiego matki Józefa, wyjaśnić trzeba, że na kolejnym akcie ślubu Józefa (Klara zmarła w styczniu roku 1865) z września roku 1866 (akt zgonu w parafii Mileszki) z Marianną z Kowalskich Berg z Ustronia, nazwisko matki Józefa, Małgorzaty, zapisane jest wyraźnie jako **Keller**. Józef opisany jest jako zamieszkały w Wiączyniu, lat 37 (a więc rocznik 1829). Tu już jako miejsce urodzenia Józefa podane jest Erfayl w Kraju Bawarskim.

Akt ślubu Józefa i Maryanny Berg

18. Wiązowy Dolny i Ustronie

Działo się w Mileszkach dnia czternastego Września Tysiąc osmset sześćdziesiątego szostego roku o godzinie dziesiątej przedpołudniem. Wiadomo czynimy iż po przeświadczeniu świadków Kazimierza Kiermasz Gospodarza z Mileszek lat pięćdziesiąt osm i Juliana Murowanieckiego Gospodarza z Ustronia lat trzydzieści sześć sobie liczących na dniu dzisiejszym zawarte zostało religijne małżeństwo pomiędzy Józefem Burchard wdowcem którego pierwszy związek małżeński przez śmierć Klary Burchard w dniu pierwszym Stycznia Tysiąc osmset sześćdziesiątego piątego roku zagasła rozwiązany został, Synem Adama małżonka z Hellerów małżonków Burchardów w Kraju Bawarskim urodzonym lat trzydzieści siedm liczącym w Wiązowie zamieszkałym a Maryanną z Kowalskich Bery wdową, której powtorny związek małżeński przez śmierć Wilhelma Berg w dniu piętnastym miesiąca Listopada roku zeszłego zadtą rozwiązany został, Corką Wincentego i Agnieszki małżonków Kowalskich, w Wsi mileszkach urodzona lat trzydzieści ośm licząca w Ustroniu zamieszkałą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzie w dniach niedzielnych osmym piętnastym i dwudziestym drugim miesiąca Lipca roku bieżącego w Parafii Mileszki. małżonkowie nowi oświadczają iż nie zawarli umowy przedślubnej. Obrzęd ten religijny dopełniony został przez Xiędza Franciszka Daneckiego Proboszcza tutejszego Kościoła. Akt ten poprzedzający mu onegoż stawającym podpisany został tylko przez nas, gdyż stawający i świadkowie pisać nie umieją.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1866&kt=2&plik=15-18.jpg&x=657&y=1417&zoom=1.75 (wpis nr 18, dostęp 29.12.2022)

W The Birkenhördt Project znajdują się dane Margarethy Keller

Home | Search | Find | Media | Info | English

Margaretha Keller

♀ 1794 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Margaretha Keller	
Born	1794	Erfweiler, Pfalz
Gender	Female	
Person ID	I90727	Suedpfalz
Last Modified	12 Apr 2017	
Father	Stephan Keller, **b.** 7 Mar 1762, Erfweiler, Pfalz, **d.** 25 Dec 1822, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 60 years)	
Mother	Maria Gertrude Hentzel, **b.** 2 Aug 1766, Sembach bei Kaiserslautern, Pfalz, **d.** 24 Jul 1840, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 73 years)	
Married	5 Jun 1788	Dahn, Pfalz [1]
Family ID	F11482	Group Sheet | Family Chart
Family 1	Simon Keller, **b.** 5 Jan 1774, Erfweiler, Pfalz, **d.** 12 Jun 1819, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 45 years)	
Married	17 Jul 1815	Erfweiler, Pfalz [2]
Children	1. Markus Keller, **b.** 14 Feb 1818, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 Feb 1821, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 2 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F36949	Group Sheet | Family Chart
Family 2	Adam Johannes Burkhard, **b.** 1792, Erfweiler, Pfalz	
Married	28 Oct 1822	Erfweiler, Pfalz, Bayern [3]
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F40502	Group Sheet | Family Chart

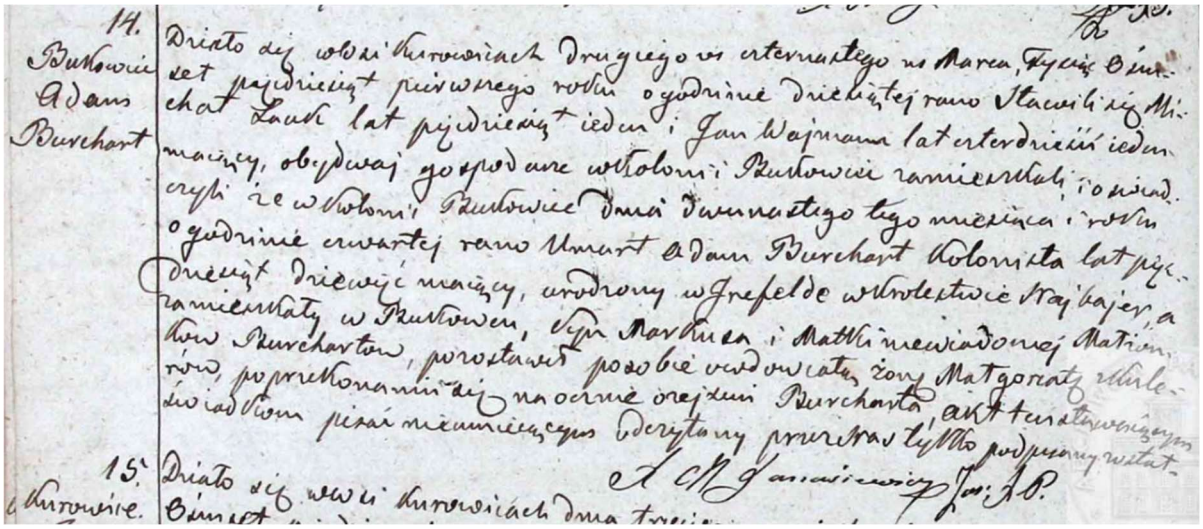
Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I90727&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z danych tych wynika, że Margaretha Keller (1794 Erfweiler - ?), córka Stephana i Marii Gertrudy Hentzel, w roku 1822 poślubiła **Adama Johannesa Burkhart**, urodzonego w roku 1792 w Erfweiler. W roku 1852, na akcie ślubu syna Józefa, określona jest jako żyjąca. Adam Johannes był, zgodnie z *The Birkenhördt Project,* synem Markusa Burkhard i Marii Evy Schilling i pochodził w prostej linii jak moi przodkowie, od Johannesa Sebastiana (1620/1628-1672/85), konkretnie od Wendelina (1662-1749), brata mojego przodka w linii prostej, Bartholomäusa (1665-1724). Wendelin i jego żona Anna Maria Riesbeck byli także moimi przodkami jako pradziadkowie Apollonii Schehl, żony mojego przodka w linii prostej Johannesa Georga (1743-1786).

W parafii Kurowice znajduje się akt zgonu z roku 1851 dotyczący kolonisty **Adama Burchart** (w *Genetece* zapisano Burchert), zamieszkałego w Bukowcu, lat 59 (a więc rocznik 1792), który pozostawił żonę Małgorzatę z Kulerów/Kelerów. Nie ma wątpliwości, że chodzi o Adama Johannesa. Z tego aktu zgonu wynika, że Adam i Małgorzata mieszkali w Bujowcu, gdzie mieszkał też ich syn Józef w roku 1825.

Najdziwniejsze jest w tym akcie zgonu miejsce urodzenia zmarłego – Inefelde (Irefelde?) w Królestwie Najbajer (czy Najbajer to Neu Bayern?). Może się to kiedyś wyjaśni. Czy wymieniony w poprzednio Najpach to też Najbajer (Neu Bayern?)?

Akt zgonu z roku Adama Burchart

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Adam Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchart&search_name=Adam&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1851&kt=3&plik=13-20.jpg&x=195&y=481&zoom=1.25 (wpis nr 14, dostęp 29.12.2022)

Tak więc **Józef Burkhart**, syn Adama i Małgorzaty Keller był kolejnym krewnym braci Burkhartów, który przybył do Królestwa Polskiego. Przyjechał z rodzicami. Ojciec zmarł w Bukowcu w roku 1861. Matka jego żyła w czasie pierwszego ślubu Józefa w roku 1852, a więc też zmarła w Polsce.

Józef zmarł 19 I 1869 w Wiączyniu.

Dzieci Józefa:

1. Jakub (20 VII 1857 Wiączyń Dolny – 29 IX 1857 Wiączyń Górny). W akcie chrztu ojciec – kolonista z Wiączynia. Matka Klara z Willów.

2. Agnieszka (8 IV 1867 Ustronie - 1870 Ustronie). Ojciec opisany jako komornik z Ustronia. Matka Agnieszka z Kowalskich.

Pokrewieństwo Józefa z moimi przodkami – (wszyscy urodzeni w Erfweiler):

Johannes Sebastian Burkhart/Burkhard (1620-1685)

|

Wendelin (1662-1749) *bracia* Bartholomäus (1665-1724)

Anna Maria Riesbeck (1665-1704) mój bezpośredni przodek

|

Johannes Theobald (1686-1737)

Maria Magdalena Schreiner (1681-1748)

|

Lorenz (1716-1776)

Maria Magdalena Burkhart (1715-1780), rodzice nieznani

|

Marcus (1762-1849)

Eva Maria Schilling (1762 Wernersberg - 1804 Erfweiler)

|

Adam Johannes (1792 - przed 1852)

Margaretha Keller (1792 - po 1852)

|

Joseph/Józef (1828/29/30 - 1869)

1. Maryanna Sarr, ślub 1852

2. Klara Will, wdowa Haaf, ślub 1856

3. Maryanna Kowalska, wdowa Berg, ślub 1866

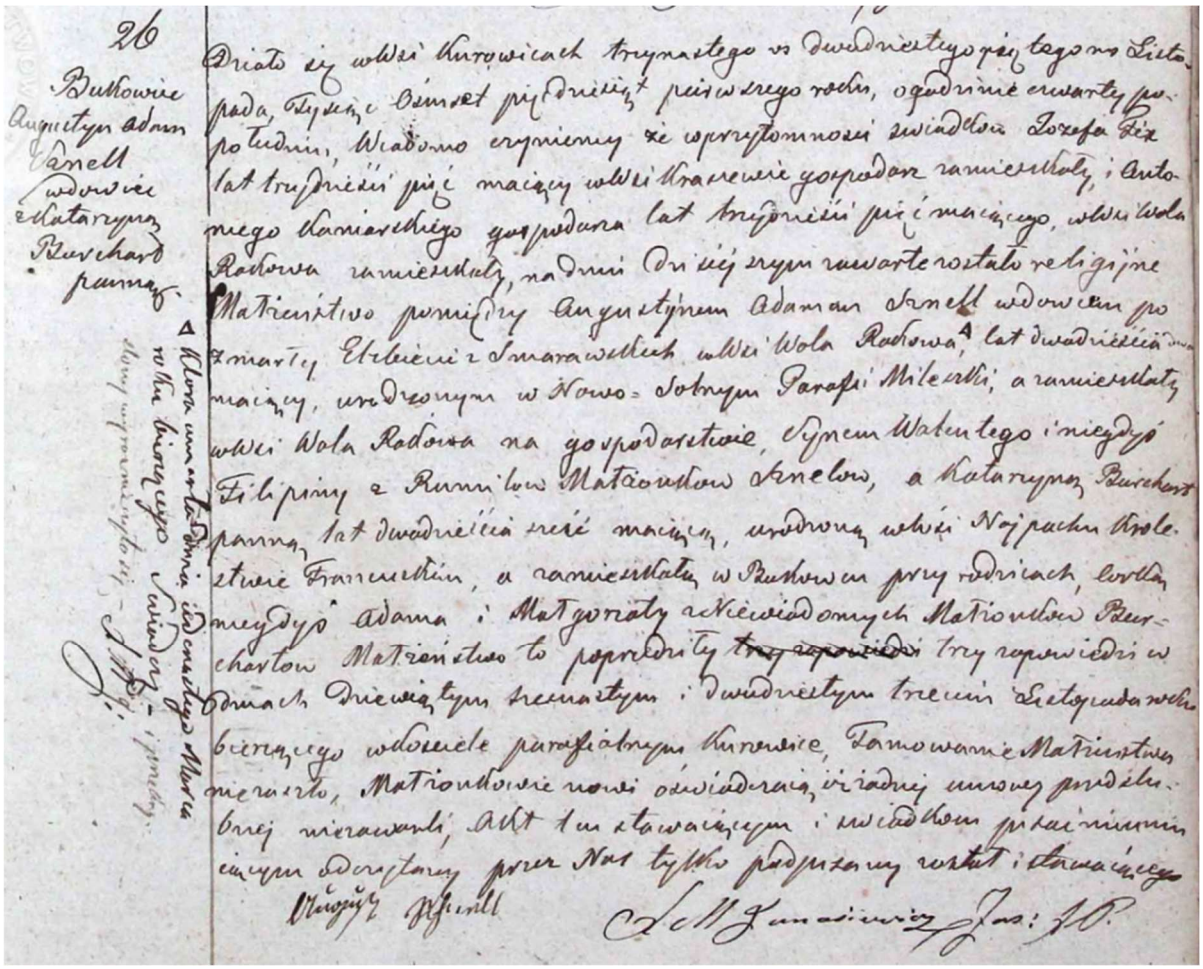
Z poprzednio omawianą rodziną Burkhartów, z której do Polski przybył Georg (1794 - po 1858) wraz z żoną Kathariną Köhler, oraz z linią moich przodków Adam Johannes spokrewniony był w ten sposób, że wszyscy byli zstępnymi Johannesa Sebastiana Burkharta (1620-1685).

Prócz Józefa i jego matki do Polski przybyły inne **dzieci Johannesa Adama i Margarethy Keller, o czym wiadomo z dotyczących ich aktów:**

1. Marek (1823-1855 Bukowiec, parafia Kurowice). W akcie zgonu wiek 32 lata. Zostawił żonę Annę Marię z Niewiadomych (to znaczy nie było znane jej nazwisko panieńskie). Mieszkał jak ojciec w Bukowcu.

2. Katarzyna (1825 - ?). W akcie ślubu wiek 26 lat. Urodzona w Najpachu (Najpuchu?) w Królestwie Francuskim. Znów ten Najpach – czy to jakaś francuska nazwa parafii Erfweiler?! Najprawdopodobniej jak jej brat Józef, Katarzyna urodziła się w Erfweiler! Mieszkała w Bukowcu. Poślubiła w parafii Kurowice w roku 1851 Augustyna **Adama Sznell**, syna Walentego i Filipiny Rumik. Czy ów Sznell to może Schehl?

Akt ślubu Katarzyny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Katarzyna Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Katarzyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1851&kt=2&plik=23-26.jpg&x=1106&y=1399&zoom=1.5 (wpis nr 26, dostęp 29.12.2022)

Akt tego ślubu jest niezwykle ciekawy, gdyż jest kolejnym potwierdzeniem, iż rodzina Burkhartów była w bliskim związku z rodziną Smorawskich, z której pochodziła moja prababcia Małgorzata Honorata, żona Johannesa/Jana Burchard. Z aktu ślubu wynika, że mąż Katarzyny Burchart, Augustyn Adam Sznell, urodzony w Nowosolnej, syn Walentego i Filipiny z Rumilów (w *Genetece* jako Rumik) zamieszkały we wsi Wola Rakowa (około 6 km od Kraszewa) był wdowcem po Elżbiecie Smorawskiej, zmarłej w tym samym roku 1851. Trochę dziwny jest dopisek księdza z boku w odnośniku, że „Klara umarła…". A więc Klara czy Elżbieta? Chyba jednak Elżbieta, gdyż z roku 1870 z parafii Mileszki pochodzi akt ślubu Elżbiety Sznel, córki Adama (Augustyna) i Elżbiety Smorawskiej, lat 20 (a więc rocznik 1850), która poślubiła Walentego Ciupińskiego z Sąsieczna, syna Kacpra i Zofii Bromińskiej. Sąsieczno jako samodzielna miejscowość od roku 1867 należało do gminy Nowosolna. Od 1988 włączone do Łodzi.

Ów August Adam Sznel, urodził się, zgodnie z aktem urodzenia z *Geneteki*, w roku 1830 i był synem Wendelina i Filipiny Sumilin.

Miejscowość Wola Rakowa, blisko Kraszewa, wskazywała, że prawie na pewno chodzi o tę samą rodzinę Smorawskich, z której pochodziła moja przodkini. I rzeczywiście w parafii Kurowice znajduje

się akt ślubu z roku 1849 Elżbiety Smorawskiej, córki Wojciecha i Małgorzaty Majzel (właściwe nazwisko Mayzer) i Augustyna Adama Sznel, syna Kacpra i Filipiny Lumil**. A zatem Elżbieta to siostra mojej prababci, urodzona w roku 1833 (w parafii Kurowice jest akt urodzenia).**

A jakie właściwie nazwisko nosiła matka Augusta Adama, Filipina Sumilin, Rumik, Rumil czy Lumil, czort wie!

3. Wojciech (1827-1867 Wiączyń Górny). W akcie zgonu zaznaczono, że to syn Adama i Małgorzaty z Kellerów, wiek 40 lat (a więc rocznik 1827). Zostawił żonę **Magdalenę z Fajtów** (Feit?). Odnośnie do małżonków Wojciecha i Magdaleny istnieje kilka dokumentów w *Genetece*. Problemem jest jedynie nazwisko panieńskie żony. Na pewno Wojciecha dotyczy akt zgonu dziecka z roku 1858, z parafii Kurowice, mówiący, że zmarł w Bukowcu **Wojciech**, lat 8 (rocznik 1850), syn **Wojciecha i Magdaleny** bez podania nazwiska panieńskiego. Zgadza się miejsce zamieszkania.

W roku 1859 urodził się w Bukowcu **Jakub**, syn kolonisty **Wojciecha,** lat 23 (a więc rocznik 1836), i **Magdaleny z Majerów.** Chrzestnym był Jakub Burchard z Bukowca. Tu nie zgadza się wiek Wojciecha, ale zgadza się miejscowość i imię żony. W roku 1861 urodził się w Wiączyniu Górnym Grzegorz, syn stelmacha **Grzegorza,** lat 34 (rocznik 1827), i **Magdaleny z Majerów.** Tym razem ksiądz z Georga zrobił Grzegorza. Poprawił się w roku 1865, gdy w Wiączyniu Górnym dziecko zmarło jako Wojciech, lat 4, syn Wojciecha i Magdaleny. W roku 1866, 24 listopada, urodził się w Wiączyniu Górnym **Andrzej,** syn karczmarza **Wojciecha,** lat 39 (rocznik 1827) i **Magdaleny z Majerów.**

Wydaje mi się, że wszystkie wymienione dokumenty dotyczą Wojciecha, syna Adama i Małgorzaty Keller, urodzonego zapewne w Erfweiler w roku 1827, żonatego z Magdaleną Majer (Meier?, Maier?, Mayer?). Możliwe, że Magdalena Fajt była jego drugą żoną lub ksiądz się pomylił. Z dokumentów wynikałoby, że Wojciech miał przynajmniej czterech synów: **Wojciecha** (1850 - 1858 Bukowiec), **Jakuba** (1859 Bukowiec - ?), **Wojciecha** (1861 Wiączyń Górny - 1865 Wiączyń Górny), i **Andrzeja** (1861 Wiączyń Górny - ?). Omawiany Wojciech mieszkał w Bukowcu jeszcze w roku 1859, potem przeniósł się do Wiączynia Górnego, gdzie zmarł.

Rodzina Dauenhauer

Do Polski przybyła też rodzina krewnych/powinowatych Burkhartów nazwiskiem Dauenhauer. Od roku 1600 spotykamy Dauenhauerów w Dahn, ale urodzony w roku 1705 Andreas przeniósł się do Erfweiler, tam rodziły się jego dzieci i tam zmarł w roku 1789. Tam też mieszkali jego zstępni.

Apollonia Dauenhauer, urodzona 9 I 1809 r. w Erfweiler, córka Matthiasa i Anny Marii Mörgen, poślubiła w roku 1834 w Erfweiler Adolpha Matthiasa, brata mojego prapradziadka. Mieszkali po przybyciu do Polski w Antoniewie i Wiączyniu Górnym.

Niestety nie można dokładnie prześledzić z jakiej linii Dauenhauerów z Erfweiler pochodził Matthias, ponieważ nieznani są rodzice jego ojca Johannesa.

Dane genealogiczne rodziców i rodzeństwa Apollonii Dauenhauer, zamężnej za Adolphem Matthiasem Burkhart

Home | Search | Find | Media | Info | English

Matthias Dauenhauer

Print | Bookmark

♂ 1782 - 1835 (53 years)

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Matthias Dauenhauer	
Born	20 Sep 1782	Erfweiler, Pfalz [1]
Christened	21 Sep 1782	Dahn, Pfalz [1]
Gender	Male	
Died	26 Nov 1835	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Person ID	I94927	Suedpfalz
Last Modified	13 Jan 2018	

Father	Johannes Dauenhauer, **b.** 1750, Erfweiler, Pfalz, **d.** 31 Dec 1797, Erfweiler, Pfalz (Age 47 years)	
Mother	Maria Katharina Christmann, **b.** 1750, Erfweiler, Pfalz, **d.** 15 Sep 1811, Schwanheim, Pfalz (Age 61 years)	
Married	5 Jun 1781	Gossersweiler, Pfalz [3]
Family ID	F41527	Group Sheet | Family Chart

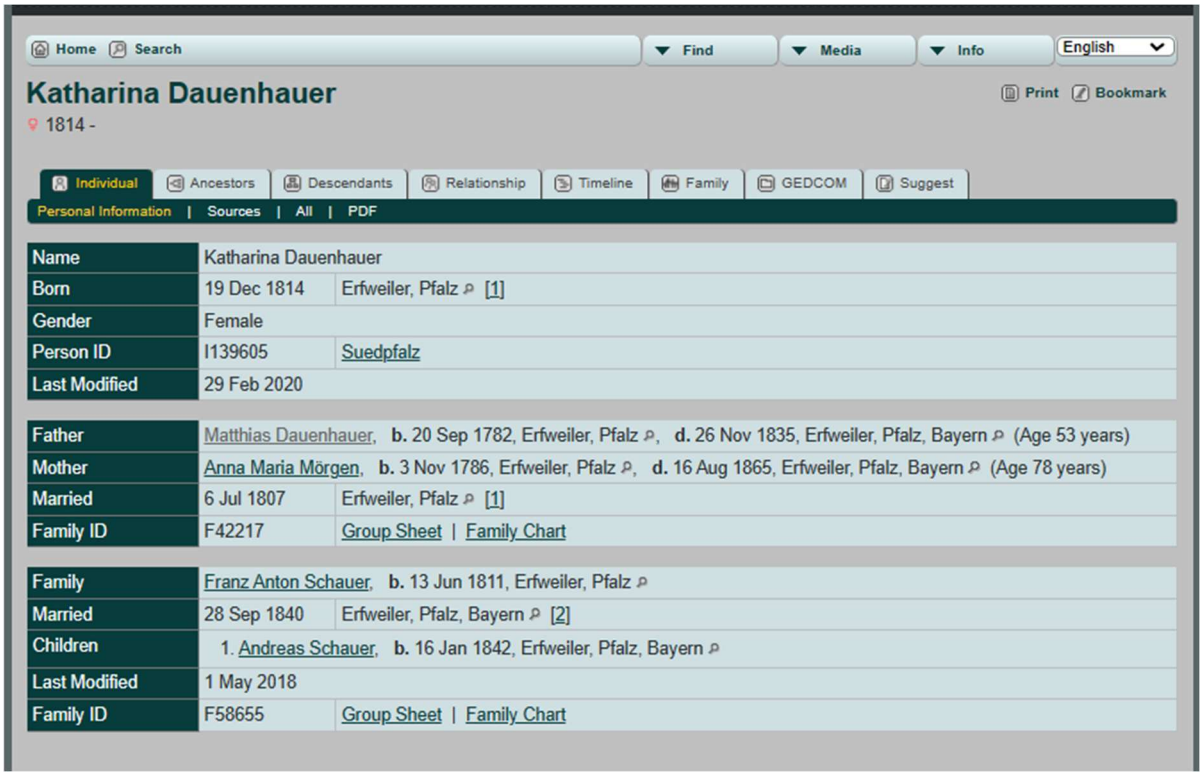
Family	Anna Maria Mörgen, **b.** 3 Nov 1786, Erfweiler, Pfalz, **d.** 16 Aug 1865, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 78 years)	
Married	6 Jul 1807	Erfweiler, Pfalz [1]
Children	1. Apollonia Dauenhauer, **b.** 9 Jan 1809, Erfweiler, Pfalz 2. Katharina Dauenhauer, **b.** 23 Dec 1810, Erfweiler, Pfalz, **d.** 27 Oct 1811, Erfweiler, Pfalz (Age 0 years) 3. Markus Dauenhauer, **b.** 15 Oct 1812, Erfweiler, Pfalz, **d.** 31 Dec 1874, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 62 years) 4. Katharina Dauenhauer, **b.** 19 Dec 1814, Erfweiler, Pfalz 5. Anna Maria Dauenhauer, **b.** 31 Jul 1817, Erfweiler, Pfalz, Bayern 6. Margaretha Dauenhauer, **b.** 28 Oct 1814, Erfweiler, Pfalz, **d.** 7 Mar 1884, Hauenstein, Pfalz, Bayern (Age 69 years) 7. Matthias Dauenhauer, **b.** 26 Oct 1820, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 26 Nov 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 15 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F42217	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I94927&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

W parafii Mileszki jest akt zgonu z roku 1871 **Katarzyny Szauer, z domu Tannenhauer**, lat 57 (a więc byłaby urodzona w roku 1814), wdowy po Franzu/Franciszku, urodzonej w Erfweiler, zmarłej w Nerach, córki Macieja (tak w akcie zgonu, ale bez wątpienia ów Maciej to niemiecki Matthias) i Anny Marii z domu Merklich. Z danych genealogicznych z *The Birkenhördt Project* wynika, że **owa Katarzyna to Katharina, młodsza siostra Apollonii, bratowej mojego prapradziadka Martina.** Mąż jej, Franz Anton Schauer, urodził się w Erfweiler w roku 1811. W Erfweiler we wrześniu roku 1842 urodził się ich syn Andreas; data ta świadczy, że jeszcze w tym czasie rodzina przebywała w Erfweiler.

Tu uwaga: Z nazwiska matki Kathariny Mörgen ksiądz zrobił Merklich!

Dane genealogiczne Katarzyny/Katheriny Schauer, z domu Dauenhauer

Home | Search | Find | Media | Info | English

Katharina Dauenhauer

1814 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Katharina Dauenhauer	
Born	19 Dec 1814	Erfweiler, Pfalz [1]
Gender	Female	
Person ID	I139605	Suedpfalz
Last Modified	29 Feb 2020	

Father	Matthias Dauenhauer, **b.** 20 Sep 1782, Erfweiler, Pfalz, **d.** 26 Nov 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 53 years)	
Mother	Anna Maria Mörgen, **b.** 3 Nov 1786, Erfweiler, Pfalz, **d.** 16 Aug 1865, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 78 years)	
Married	6 Jul 1807	Erfweiler, Pfalz [1]
Family ID	F42217	Group Sheet | Family Chart

Family	Franz Anton Schauer, **b.** 13 Jun 1811, Erfweiler, Pfalz	
Married	28 Sep 1840	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Andreas Schauer, **b.** 16 Jan 1842, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F58655	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I139605&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Aktu ślubu **Andreasa**, syna Kathariny i Franza Antona w *Genetece* nie ma, ale z roku 1900 pochodzi akt zgonu z parafii Mileszki Andrzeja/Andreasa Szauer z Andrzejewa, syna Franciszka i Katarzyny Dauenhauer. Wynika z niego, że był żonaty, bo pozostawił po sobie wdowę Elżbietę Lebelt. W Mileszkach są też dokumenty dotyczące dzieci Andrzeja i Elżbiety: Katarzyny (1887 Andrzejew - 1883), Bernarda (1879 - ?), Walentego (1885 - ?), Matyldy, która w roku 1887 poślubiła Karola Berger, Juliusza, który w roku 1887 poślubił Franciszkę Jerzyńską, Annę – ślub 1889 z Walentym Biesiadzkim oraz Bernarda – w roku 1906 ożenił się z Anną Michałowicz. Na koniec perełka: z roku 1900 pochodzi akt chrztu Anny, córki Andrzeja i Elżbiety Lebelt, która urodziła się, gdy matka miała 57 lat, a ojciec 58! Wynika też z tego, że Anna, która wyszła za Biesiadzkiego, zmarła przed tą datą.

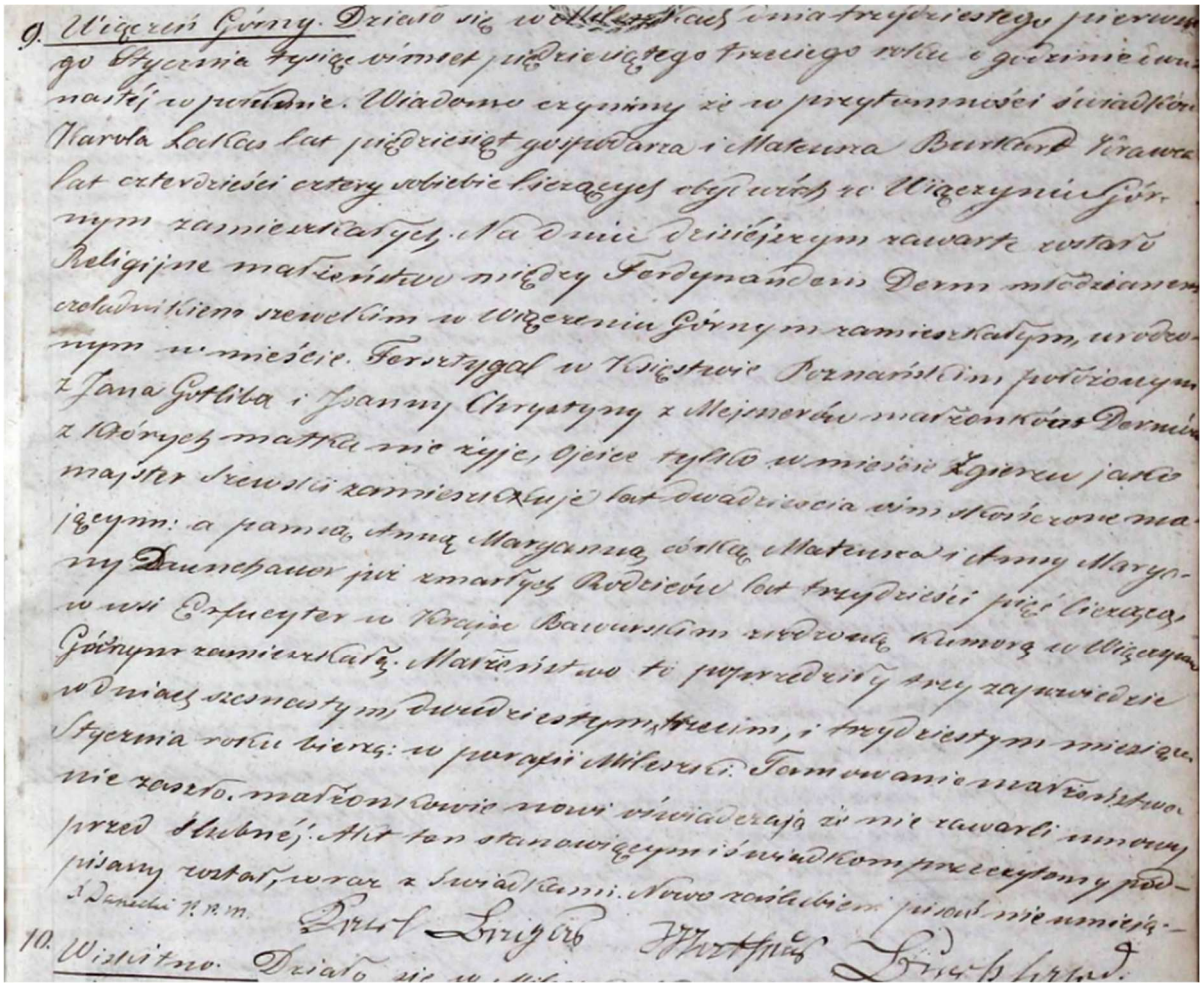
Franciszek/Franz Szauer/Schauer i Katarzyna/Katharina Dauenhauer na pewno mieli jeszcze córkę **Annę Mariannę (zapewne Annę Marię)**, która w roku 1873, w wieku 26 lat, poślubiła w parafii Mileszki Józefa Ciupińskiego, syna Marianny (ojca brak). W akcie ślubu matka Taunhauer. Marianna i Józef mieli córkę Bertę, która poślubiła Józefa Frauenfelder. Z roku 1915 pochodzi akt zgonu zmarłej w Nerach Anny Marii Ciupińskiej, lat 68 z domu Szauer, córki Franciszka i Katarzyny Dauenhauer, urodzonej w Janowie. Z dat podanych na akcie ślubu i zgonu wynika, że Anna Marianna urodziła się w roku 1847, a zatem rodzina Schauer/Szauer przed ta datą przybyła do Polski.

Inne dzieci Franciszka i Katarzyny to: **Józef**, urodzony w Nerach w roku 1852. Matka Daunchauer, Chrzestni: Walenty Burkard i Anna Maryanna Dauenhauer, oraz **Margarita** (tak w akcie chrztu), urodzona w Nerach w roku 1861. Matka: Tanenhancer. Chrzestni: Marcin Burkard i Anna Maryanna Kajzer.

W parafii Mileszki znajduje się też akt ślubu kolejnej panny Dauenhauer, **Anny Marii, siostry wyżej wymienionych Apollonii, zamężnej Burkhart i Katarzyny/Kathariny zamężnej Szauer/Schauer.** W akcie ślubu wymieniona jest jako **Anna Maryanna Daunchaun.** Ślub odbył się w styczniu roku

1853. Zgodnie z zapisem Anna Maryanna, lat 35 (a więc rocznik 1818; w *The Birkenhördt Project* jest data 1817), zamieszkała w *Wiączeniu Górnym*, urodziła się w Erfweiler, a rodzicami jej byli Mateusz i Anna Maryanna. Panem młodym był Ferdynand Derm, lat 28 (sporo młodszy!), czeladnik szewski, zamieszkały w *Wiączeniu Górnym*, urodzony w Księstwie Poznańskim w mieście Forsztygal, syn Jana Gotliba, szewca ze Zgierza i Joanny Chrystyny z Meisnerów. Świadkiem był Mateusz Burkart, lat 44, krawiec (brat mojego prapradziadka).

Akt ślubu Anny Maryanny Dauenhauer i Ferdynanda Derm

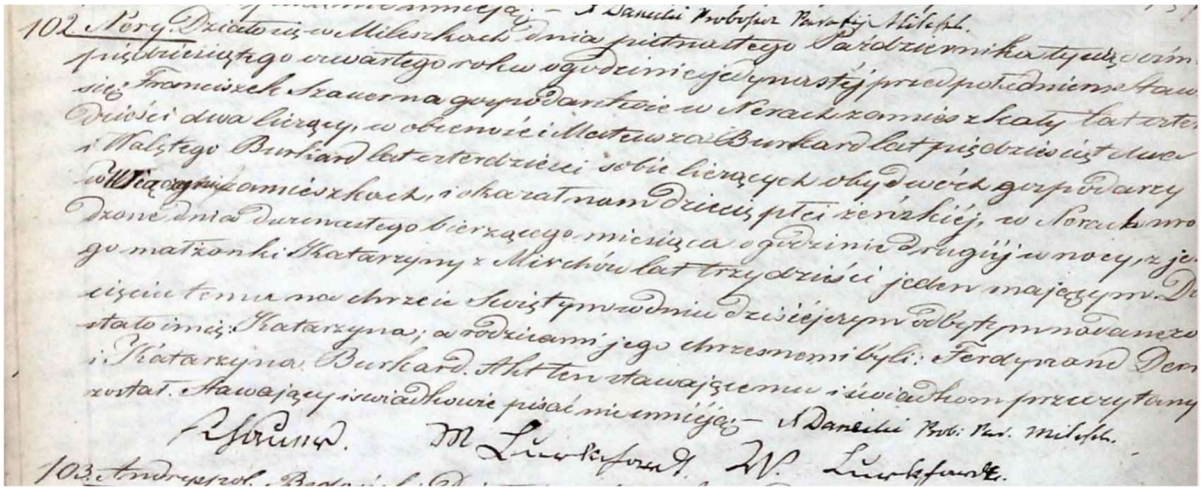
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Dauchaun:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Dauchaun&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1853&kt=2&plik=07-10.jpg&x=1096&y=156&zoom=1.75 (wpis nr 9, dostęp 29.12.2022)

W parafii Mileszki jest też akt zgonu z października roku 1855 Anny Maryanny Derm, zmarłej w *Wiączeniu*, lat 38, która pozostawiła wdowca Ferdynanda.

Ferdynand Derm oraz Katarzyna Burkard (Burhard) pojawiają się jako chrzestni urodzonej w roku 1854 w Nerach Katarzyny, córki Franciszka Szauer, lat 42 (a więc rocznik 1812) i Katarzyny z Mirchów, lat 31 (rocznik 1823). Świadkami byli Mateusz Burkard, lat 52, i Walenty Burkard, lat 40, obaj gospodarze w Wiączyniu. Wiek obu Burkkardów (Burhardów) nie zgadza się z datami urodzenia znanych mi

członków rodziny o tych imionach – Adolph Matthias urodził się w roku 1808, jego brat Walenty – w 1806 r. Inny Walenty – w 1829 r.

Akt chrztu Katarzyny Szauer z podpisami Burkhartów, o których księża uparcie twierdzili, że nie umieją pisać. Erfweiler już w roku 1792 miało swojego nauczyciela, więc umieli pisać!

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Katarzyna Szauer:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Szauer&search_name=Katarzyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1854&kt=1&plik=100-107.jpg&x=89&y=1249&zoom=1 (wpis nr 102, dostęp 29.12.2022)

Katarzyna Szauer, córka Franciszka i Katarzyny Mirch poślubiła w roku 1884 Józefa Fidler. Zmarła w roku 1910. A akcie zgonu matka jako Mirch.

W roku 1858 urodziła się w Nerach kolejna córka Franciszka Szauer, lat 45 (a więc rok urodzenia 1813) i Katarzyny z Merchów, Magdalena. Chrzestnymi byli Adam Burkard i Katarzyna Bernhard, a świadkiem był Józef Burhard, lat 42, gospodarz z Nerów. Ten ostatni z to zapewne brat mojego prapradziadka.

W roku 1874 ślub brał Walenty, syn Franciszka Szauer i Katarzyny Mierchyn.

Z aktów tych wynika, że prócz Franza Antona Schauer i jego rodziny do Polski przybył też inny Franz/Franciszek Szauer/Schauer, urodzony 1812/1813, żonaty z Katarzyną, której nazwisko przerosło księdza – Mirh, Mirch, Merch, Mierchyn. Tej pary nie potrafię zweryfikować. Z powyższych dokumentów wynika jednak, że bliskie więzi łączyły ich z Burkhartami, a zatem byli to zapewne kolejni powinowaci.

Inni członkowie rodziny **Dauenhauer** w Polsce to potomkowie **Balcera/Balthasara i Małgorzaty/Margarethy Szrajner/Schreiner.**

Ta linia rodziny jest łatwiejsza do zidentyfikowana, gdyż wywodzi się od Maternusa, urodzonego w roku 1600 w Dahn.

The Birkenhördt Project podaje dane Balthasara Dauenhauer i Małgorzaty Szrainer/Schreiner, rodziców Mateusza/Matthiasa i Katarzyny/Kathariny Dauenhauer

Home | Search | Find | Media | Info | English

Balthasar Dauenhauer

Print | Bookmark

♂ 1800 -

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Balthasar Dauenhauer	
Born	1800	Erfweiler, Pfalz [1]
Gender	Male	
Died	Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Person ID	I47425	Suedpfalz
Last Modified	9 Apr 2017	

Father	Johannes Valentin Dauenhauer, **b.** 20 Sep 1777, Erfweiler, Pfalz, **d.** 31 Dec 1826, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 49 years)	
Mother	Maria Barbara Schehl, **b.** 6 Feb 1777, Schindhard, Pfalz, Bayern, **d.** 1 Dec 1837, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 60 years)	
Married	9 Oct 1796	Dahn, Pfalz, Bayern [1, 2]
Family ID	F21839	Group Sheet | Family Chart

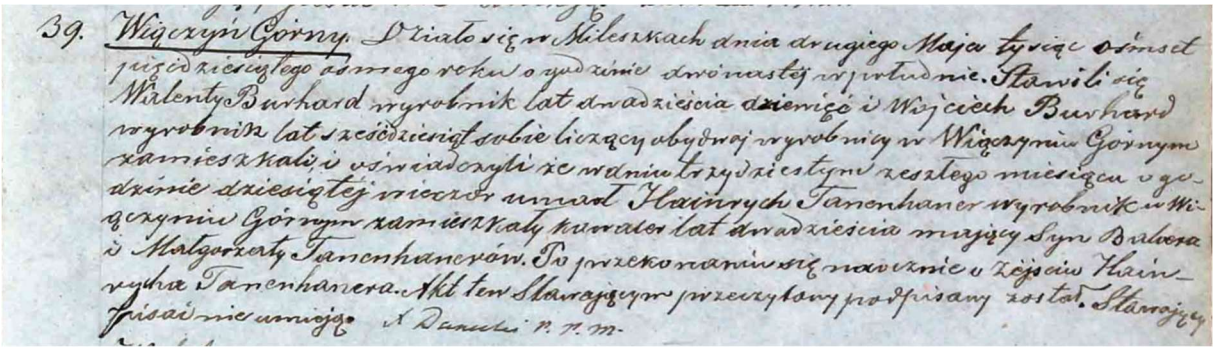
Family	Margaretha Schreiner, **b.** 1806, Schindhard, Pfalz, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	30 Jul 1827	Erfweiler, Pfalz, Bayern [3]
Children	1. Katharina Dauenhauer, **b.** 15 Aug 1828, Schindhard, Pfalz, Bayern 2. Mathias Dauenhauer, **b.** 9 Jul 1830, Erfweiler, Pfalz, Bayern 3. Anna Barbara Dauenhauer, **b.** 5 Sep 1833, Erfweiler, Pfalz, Bayern 4. Friedrich Dauenhauer, **b.** 1 Dec 1839, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 1 Dec 1839, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 0 years) 5. Johannes Dauenhauer, **b.** 1 Dec 1839, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 Dec 1839, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 0 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F21840	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I47425&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

Z trojga pozostałych dzieci Balthasara dwoje zmarło w Erfweiler. Czy Anna Barbara przyjechała do Polski, nie wiem**.**

Okazuje się jednak, że Balthasar i Małgorzata na pewno mieli jeszcze jednego syna, imieniem Heinrych (a więc Heinrich), ponieważ w parafii Mileszki znajduje się jego akt zgonu.

Akt zgonu Hainrycha Tanenhauer, syna Balcera i Małgorzaty z roku 1858

39. Więcrzyń Górny. Działo się w Mileszkach dnia drugiego Maja tysiąc ośmset pięćdziesiątego ósmego roku o godzinie dwunastej w południe. Stawił się Walenty Burhard wyrobnik lat dwadzieścia dziewięć i Wojciech Burhard wyrobnik lat sześćdziesiąt sobie liczący obydwaj wyrobnicy w Więcrzyniu Górnym zamieszkali i oświadczyli że w dniu trzydziestym zeszłego miesiąca o godzinie dziesiątej wieczór umarł Hainrych Tanenhaner wyrobnik w Więcrzyniu Górnym zamieszkały mający lat dwadzieścia mający Syn Balcera i Małgorzaty Tanenhanerów. To przekonawszy się naocznie o zejściu Hainrycha Tanenhanera. Akt ten Stawającym przeczytany podpisany został. Stawający pisać nie umieją. X Danuta P. P. M.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Henryk Tanenhaner:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=2989&search_lastname=Tanenhaner&search_name=Henryk&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1858&kt=3&plik=33-43.jpg (wpis nr 39, dostęp 30.12.2022)

Z aktu zgonu wynika, że Heinrich był wyrobnikiem w Wiączyniu Górnym. Zmarł w roku 1858 mając lat 20, a więc urodził się w roku 1838. Zgon zgłosili Burhardzi: Walenty (Valentin), lat 29 i Wojciech (Georg), lat 60. W drugim przypadku chodzi zapewne o Georga Burkharta, urodzonego w roku 1794, syna Georga Johanna, urodzonego w 1770 r. W pierwszym przypadku chodzi o syna Wojciecha (Georga) – Walenty urodził się w roku 1829.

Balthasar Dauenhauer zmarł w Wiączyniu Górnym, w roku 1896. Zapisany jest jako Tannenhauer, syn Walentego (niemieckie imię Johannes Valentin) i Barbary (niemieckie imię Maria Barbara), co się zgadza. Dwoje jego znanych nam dzieci, Katarzyn/Katharina i Mateusz/Matthias, zawarło związki małżeńskie z Burkhartami, krewnymi braci Burkhartów.

Wyżej wspomniany **Walenty Burkhart,** urodzony w roku 1829, syn Wojciecha/Georga i Katarzyny/Kathariny Köhler**,** poślubił w Mileszkach w roku 1852 **Katarzynę Dauenhauer,** urodzoną w Schindhard 15 VIII 1928 r. (akt ślubu patrz wyżej), córkę **Balcera/Balthasara i Małgorzaty/Margaretha.** Mieszkali oni w Wiączyniu Górnym, gdzie mieszkał też Martin, mój prapradziadek i – przejściowo – brat Martina Adolph Matthias; widać, że krewni starali się trzymać razem.

Dzieci Walentego Burkhart i Katarzyny Dauenhauer:

1. Małgorzata po mężu Frank (1853 Wiączyń Górny - 1917 Popielarnia). Imię ewidentnie po babci macierzystej. Nazwisko na akcie chrztu Burhard. Z aktu ślubu Małgorzaty, gdzie matka jej zapisana jest jako Danenchauer, zawartego w roku 1910 w Łodzi w parafii św. Krzyża wynika, że mąż nazywał się Jan Franke (w *Genetece* zapisano Frank) i był synem Roberta Frank i Sybilli Burchardt. A więc znów ślub w rodzinie! Małgorzata i jej mąż byli kuzynami – ojciec jej Walenty był bratem Sybilli, teściowej Małgorzaty! W akcie zgonu Małgorzaty zapisano, że nazywała się Franke, a wdowiec po niej to Jan Wojciech Franke, robotnik. Zapisano też, że Małgorzata miała 64 lata.

2. Katarzyna (1859 Wiączyń Górny - ?)

3. Teodor (1862 Wiączyń Górny - ?). W akcie chrztu jako Teodor Burkart. Pod nazwiskiem Burchat (matka: Tannhaur!) w roku 1895 poślubił w parafii Inowłódz (miejscowość Królowa Wola) Barbarę Mincer (zapewne Münzer), córkę Piotra i Petroneli Durczt.

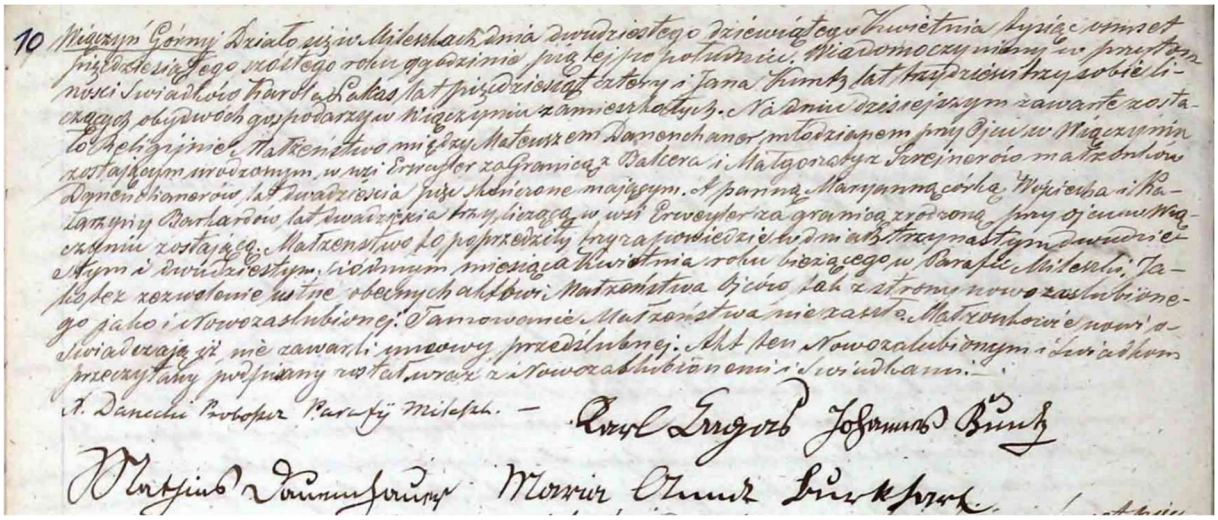
4. Elżbieta (30 VIII 1864 Wiączyń Górny - ?) Ojciec zapisany jako komornik, matka Katarzyna Frauenhammer/Frauenhauer.

5. Jan (1867 Królowa Wola parafia Inowłódz - ?). Matka zapisana jako Danenchauer.

Brat Katarzyny Dauenhauer, **Mateusz Dauenhauer** (w roku 1861, w akcie ślubu Apolonii Burkart, siostry żony, z Wawrzyńcem Kelleur, Mateusz określony jest jako stolarz), urodzony w Erfweiler 9 VII 1930, syn Balcera/Balthasara (1800 Erfweiler - ? Polska, najprawdopodobniej Wiączyń Górny) i Małgorzaty Szrajner/Schreiner (1806 Schindhard - ? Erfweiler), mieszkał przy ojcu w Wiączyniu (matka zmarła, zgodnie z *The Birkenhördt Project*, w Erfweiler) zmarł w Mileszkach w roku 1906. W roku 1856 poślubił mając lat 23 w parafii Mileszki **Maryannę Burkhart** (właściwe imię Maria Anna).

Z dokumentów wynika, że rodzeństwo Walenty i Maria Anna Burkhart, dzieci Wojciecha/Georga i Katarzyny/Kathariny Köhler, poślubili rodzeństwo Katarzynę i Mateusza Dauenhauerów, dzieci Balcera/Balthasara i Małgorzaty/Margarethy Szrajner/Schreiner.

Akt ślubu Mateusza Dauenhauer (zapisanego jako Dananchanor lub Dananchaner) i Marii Anny Burkhart

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Mateusz Danenhaner:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=1320&search_lastname=Danenhaner&search_name=Mateusz&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1856&kt=2&plik=10-15.jpg&x=130&y=46&zoom=1 (wpis nr 10, dostęp 30.12.2022)

Pod aktem podpisała się panna młoda: Maria Anna Burkhard.

Tu uwaga: w dokumentach z *The Birkenhördt Project* nie występuje imię Marianna, a jedynie Maria Anna lub Anna Maria. Ksiądz w Polsce nie dopuszczał jednak możliwości, by parafianka miała na imię Maria.

Z podpisu panny młodej na akcie ślubu wyraźnie wynika, że nazywała się ona **Maria Anna** i była córką **Wojciecha, czyli Georga (1794 Erfweiler - po 1858 najprawdopodobniej Wiączyń Górny) i Katarzyny, czyli Kathariny,** jak ustalono z domu Köhler (1792 Busenberg - 1852 Wiączyń) **Burhardów**. W chwili ślubu miała lat 23 (a więc rocznik 1833), urodziła się w **Erweyler,** mieszkała przy ojcu w Wiączyniu. Była siostrą Sybilli i Walentego. Zmarła w Popielarni w roku 1893 mając lat 60. Zgon zgłosił Wawrzyniec Keler. Wiadomo mi tylko o ośmiorgu dzieciach, które miała z Mateuszem Dauenhauer – co ciekawe, dwoje dzieci weszło w związki małżeńskie z krewniakami – dalszymi – Burkhartami.

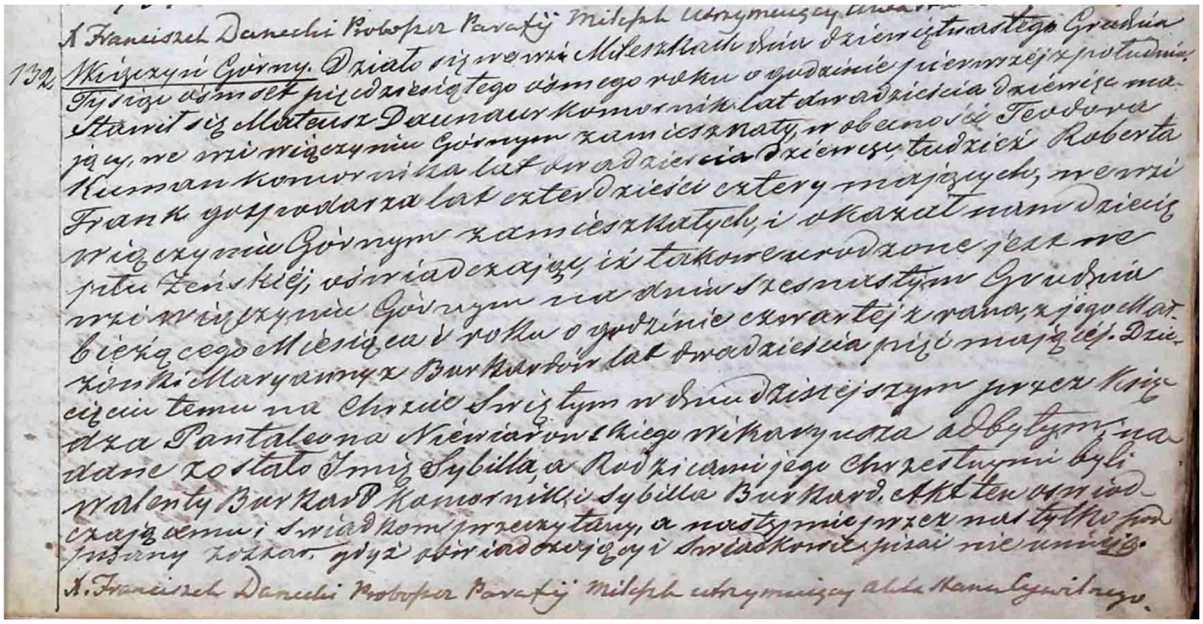
Dzieci Mateusza/Matthiasa Dauenhauer i Marii Anny Burkhart:

(rok urodzenia dzieci obliczony z wieku podanego w akcie ślubu)

1. Małgorzata po mężu Szrajnert (1860 Wiączyń Górny - 1895); imię po babci. W roku 1883 jako Tauenhauer poślubiła **Piotra Szrajner**, syna Jana i Rozalii Rozentret. Później Piotr występuje jako **Szrajnert**. W Mileszkach jest jej akt zgonu z roku 1895 w wieku 35 lat. Pozostawiła wdowca, rolnika **Piotra Szrajnert**. Miała z nim dzieci: Rajnolda (1885 - ?, w akcie chrztu matka zapisana jako Dauenhart), Mariannę, urodzoną w roku 1888, która w roku 1911 poślubiła Aleksandra Kegler, syna Jana i Ewy Becht, oraz Emilię (1893 - ?).

2. Sybilla (1858 Więczyń Górny - ?). W akcie chrztu jako Sybilla Daunaur!

Akt chrztu Sybilli

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sybilla Daunaur:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Daunaur&search_name=Sybilla&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=1&plik=125-132.jpg&x=1477&y=1752&zoom=1.25 (wpis nr 132, dostęp 29.12.2022)

Chrzestni: Walenty Burkard, komornik, i Sybilla Burkard. Świadkowie: Teodor Kuman, komornik, lat 29, i Robert Frank, gospodarz, lat 44.

3. Wawrzyniec (1863 - ?), zapewne niemieckie Lorenz, syn Mateusza i Marianny Burchart. Poślubił mając lat 30 w roku 1893 Katarzynę Cichelską bez podania imion rodziców. Mieli sporą gromadkę dzieci: Mariannę (1895 - ?), która poślubiła w roku 1913 Józefa Keller, syna Jakuba i Franciszki Frydrych, Emilię (1897-1805), Juliannę (1899 - ?), Helenę (1900 - ?), Rozalię (? - 1902), Roberta (1903 - 1905), Walentego (1908 - ?) i Martę (1910 - ?).

4. Katarzyna po mężu Szrajnert (1866 - ?), określona jako córka Mateusza i Anny Burchard. W wieku 30 lat poślubiła w roku 1896 w parafii Mileszki **Piotra Szrajnert**, syna Jana i Rozalii Rosentret, wdowca po swojej siostrze Małgorzacie. W roku 1897 urodziła się w Więczyniu córka Rozalia. Piotr zmarł w roku 1942.

5. Bernard (1868 - ?), syn Mateusza Dauenhauer i Marianny Burchart. Mając lat 29 poślubił w roku 1897 **Bertę Burchard** (1878 - ?), córkę Jana i Magdaleny Sznel (nazywała się Szmelich). Jan był synem Josepha (1815-1891), brata mojego prapradziadka Martina. Bernard Dauenhauer i Marianna Burchart mieli, o ile mi wiadomo, sześcioro dzieci: Józefa (1898-1898), Mariannę (1899 - ?), Annę (1903-1903), Adama (1905-1905), Ewę (1906 - ?), która w roku 1925 poślubiła Adama Frauenfelder, i Emilię (1909-1909).

6. Maria (Marianna) po mężu Burchard (1869 - ?), określona w akcie ślubu jako córka Mateusza i Anny Marii Burchard. W aktach chrztu dzieci występuje jako Marianna. Maria w wieku 30 lat poślubiła

w roku 1899 **Bernarda Burchard** (1873 - ?), syna Bernarda i Rozalii Szrajnert, a wnuka Georga/Wojciecha (1810-1874), brata mojego prapradziadka Martina. Marianna i Bernard mieli pięcioro dzieci, urodzonych w Budach-Stokach: Roberta (1900-1900), Józefa (1901-1901), Emilię (1902 - ?), Martę (1906 - ?) i Antoniego (1908 - ?).

7. Anna Marianna po mężu Protz (1871 - ?), określona jako córka Mateusza i Marianny Burchard. Poślubiła w roku 1894, mając 23 lata (a więc rocznik 1871) **Stanisława Protz**. Mieli córkę Ewę, urodzoną w Budach Stokowskich.

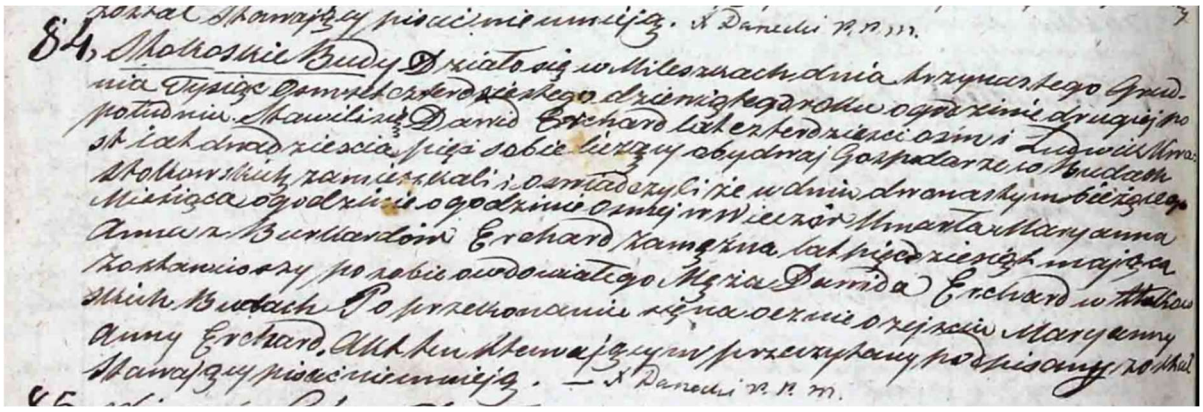
8. **Antoni** (1874 - ?), określony jako syn Mateusza i Anny Marianny Burchard. Poślubił on w roku 1902 **Franciszkę Rajchert**, córkę Marcina i Franciszki Frauenfelder. Miał 28 lat, a więc urodził się w roku 1874. Para miała syna Mateusza, urodzonego w roku 1916.

Rodzina Ehrhard/Erhard

Do Polski przybyli też spokrewnieni/spowinowaceni z Burkhartami członkowie rodziny Ehrhard (także pisownia Erhard). **Sybilla Erhard** (1762 Erfweiler - 1805 Erfwiler) była żoną Georga Johanna (1770 - ?) Burkhart – o tej rodzinie wyżej. Ojcem tejże Sybilli był Johannes pisany Ehrhard (1725 Erfweiler - 1781). **Magdalena Ehrhard** (1783 Erfweiler – 17 IX 1849 Wiączyń Górny) była moją bezpośrednią przodkinią jako żona Balthasara Burkharta (1780-1835). Jej rodzice nie są znani.

W *Genetece* znajdują się dokumenty dotyczący Ehrhardów, zapisanych jako Erhard lub Erchard. I tak w 1849 roku zmarła w Budach Stokowskich **Anna Erchard z domu Burkard**, lat 50 (rocznik 1799), pozostawiając po sobie wdowca **Dawida Erchard**, gospodarza w Budach Stokowskich, liczącego lat 48.

Akt zgonu Anny z Burkardów Erchard z roku 1849

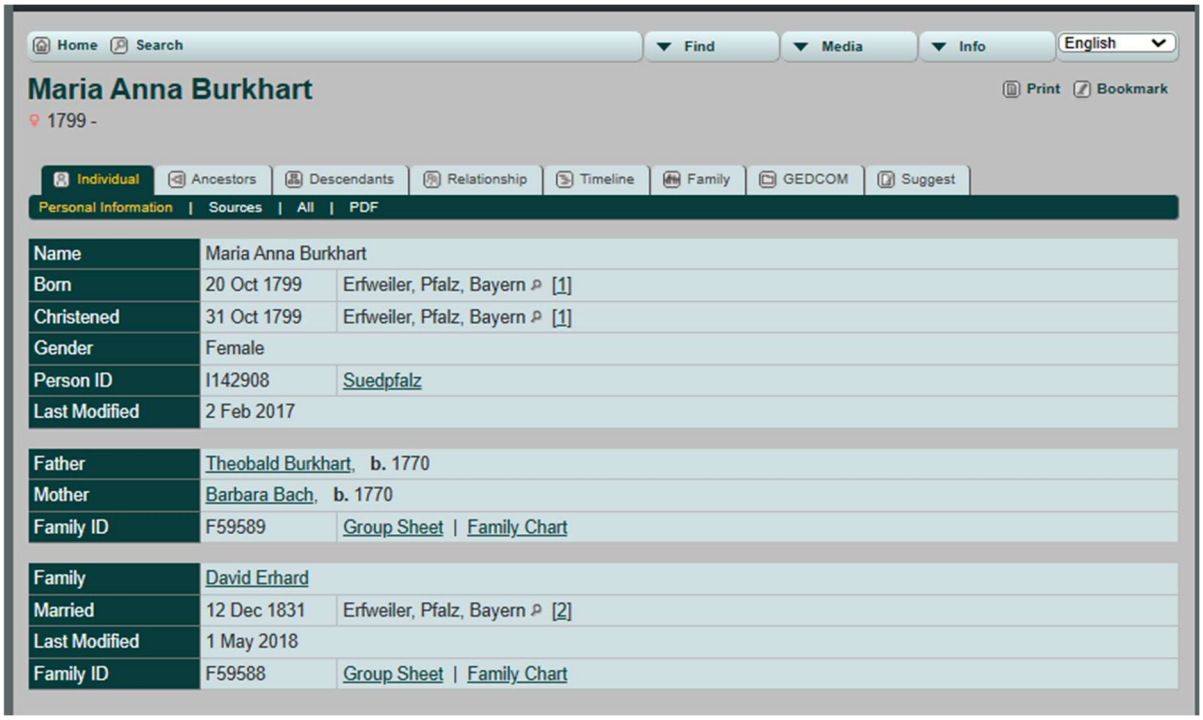

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Erchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Erchard&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1849&kt=3&plik=80-88.jpg&x=0&y=1450&zoom=1.25 (wpis nr 84, dostęp 29.12.2022)

The Birkenhördt Project zna te parę. **Maria Anna Burkard/Burhart** urodziła się w Erfweiler w roku 1799, była córką Theobalda (1770 Erfweiler - ?), którego rodzice nie są znani, więc nie mogę ustalić, z której linii Burkhartów pochodziła. Sądząc po imieniu Theobald mógł być synem Theobalda (1720 Erfweiler - 1804), syna Lorenza (1700-1773) i Marii Katheriny Schehl.

Mąż Marii Anny Burkhart, **Dawid Erhard**, którego daty i miejsca urodzenia brak, ale który na pewno urodził się w Erfweiler, gdyż rodzice jego tam się urodzili i mieszkali, tam też urodziło się jego rodzeństwo, był synem Jakoba Erhard (1765-1808), syna Johannesa Ehrhard (1725 Erfweiler - 1781). Wynika z tego, że Dawid/David był bratem wyżej wymienionej **Sybilli** (1762-1805), żony Georga Johanna Burkhart (1770 - ?). Matką Dawida była Maria Anna Dauenhauer (1769-1842), córka Johannesa (1739 Erfweiler - 1798) i Rosiny Burkhart (1738 Erfweiler - 1813). Rosina Burkhart z kolei była w dalszym stopniu spokrewniona z moim prapradziadkiem Martinem, gdyż była wnuczką Bartholomäusa Burkhart (córką jego syna Lorenza i Marii Kathariny Schehl), a Martin był jego dalszym zstępnym.

Dane Marii Anny Burkhart i Dawida Dauenhauer

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I142908&tree=1 (dostęp 29.12.2022)

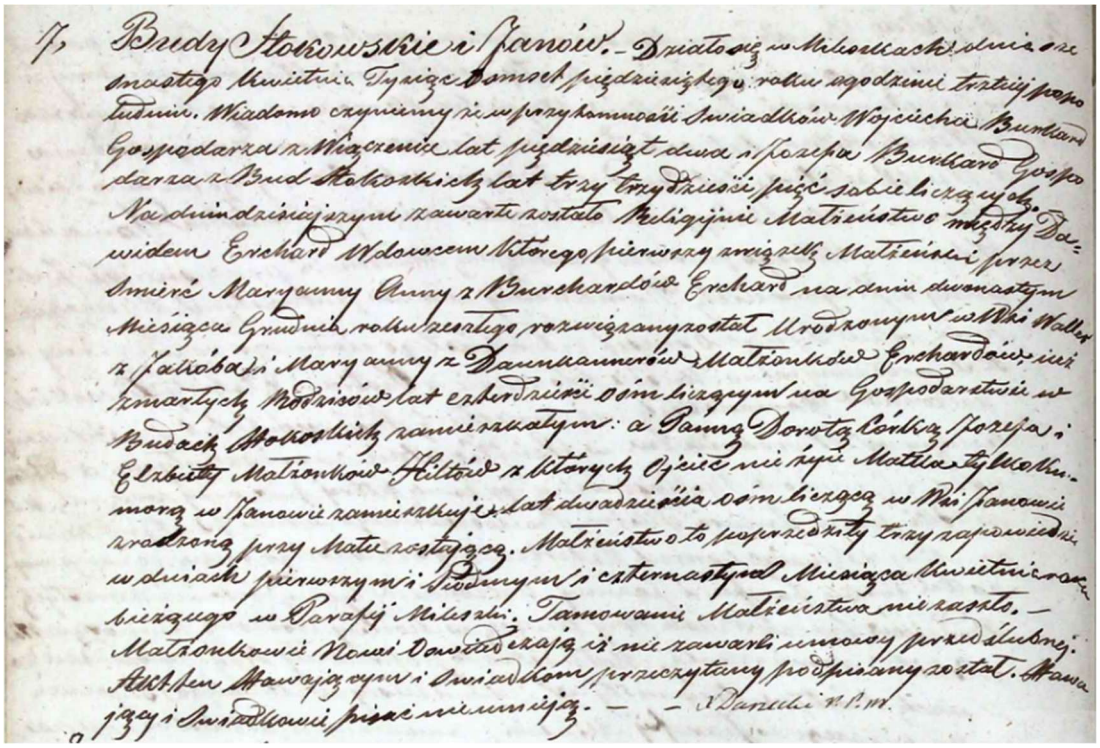
Dawid Erhard był przez matkę spokrewniony z członkami rodziny Dauenhauer, o których wspomniano wyżej, dziećmi Balthasara Dauenhauer (1800 Erfweiler - 1896 Wiączyń Górny) i Margarethy Schreiner. Dawid i Balthasar mieli wspólnego przodka, a to Andreasa Dauenhauer (1705 Erfweiler - 1789), żonatego z Katharіną Schehl. Dawid był wnukiem syna Andreasa, Johannesa (1739 Erfweiler - 1798), a Balthasar wnukiem innego syna Andreasa, Johannesa Adama (1736 Erfweiler - 1808).

W rodzinie Dauenhauerów częste też były związki z rodziną Schehl. Matką Balthasara była Maria Barbara Schehl. Jak już wielokrotnie wspominałam, całe Erfweiler było ze sobą bliżej i dalej spokrewnione!

Dawid Erhard, wdowiec po Annie Marii Burkhart, gospodarz w Budach Stokowskich, w roku 1850, mając nadal lat 48 (sic!) poślubił Dorotę Hilt, lat 28, urodzoną w Janowie, córkę Józefa i Elżbiety. Dawid opisany jest jako urodzony we wsi Waller (tak ksiądz zrozumiał Erfweiler?), syn Jakuba i Maryanny (Marii Anny) z domu Dannkanner, a więc bez wątpienia Dauenhauer. Świadkami byli Wojciech (Georg) Burkard, lat 52, gospodarz w Wiączenia i Józef Burkard, gospodarz z Bud Stokowskich, lat 35. Wojciech Burchard to być może Georg, urodzony w 1794 r. Józef, którego rok urodzenia przypadłby

na rok 1815, to brat mojego prapradziadka Martina. **Ten dokument jest niezwykle interesujący, gdyż po raz kolejny ukazuje związki rodzin Bukhart, Dauenhauer i Ehrhard.**

Akt ślubu Dawida i Doroty z 1850 roku

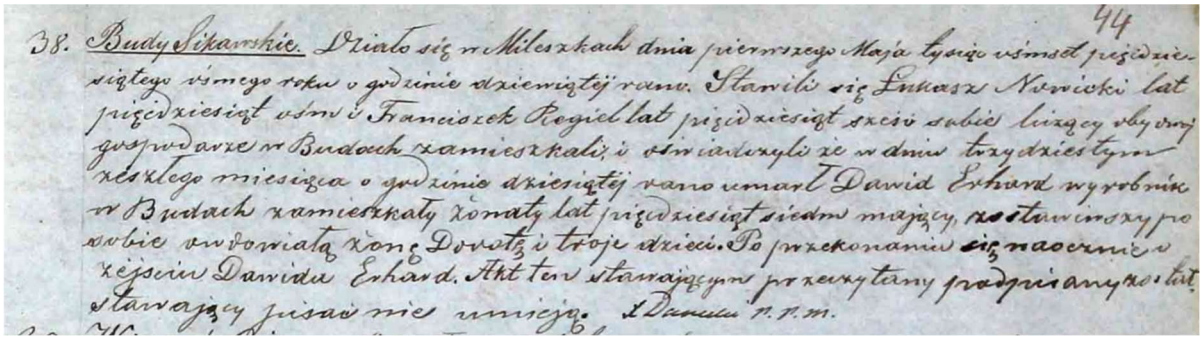

Źródło: Wyniki wyszukiwania dla osoby Dawid Erhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Erhard&search_name=Dawid&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1850&kt=2&plik=07-10.jpg&x=0&y=0&zoom=1.75 (wpis nr 7, dostęp 29.12.2022)

Dawid i Dorota mieli kilkoro dzieci: Magdalenę (poślubiła Aleksandra Krystyniak), Grzegorza (może tym razem to Georg zapisany nie jako Wojciech), Mariannę, Józefa i Elżbietę. Po śmierci Dawida, w roku 1859, Dorota urodziła syna, Jana, który oznaczony jest jako „z nieprawego łoża".

Dawid zmarł w roku 1858 w Budach Sikawskich, mając, zgodnie z aktem zgonu, lat 57.

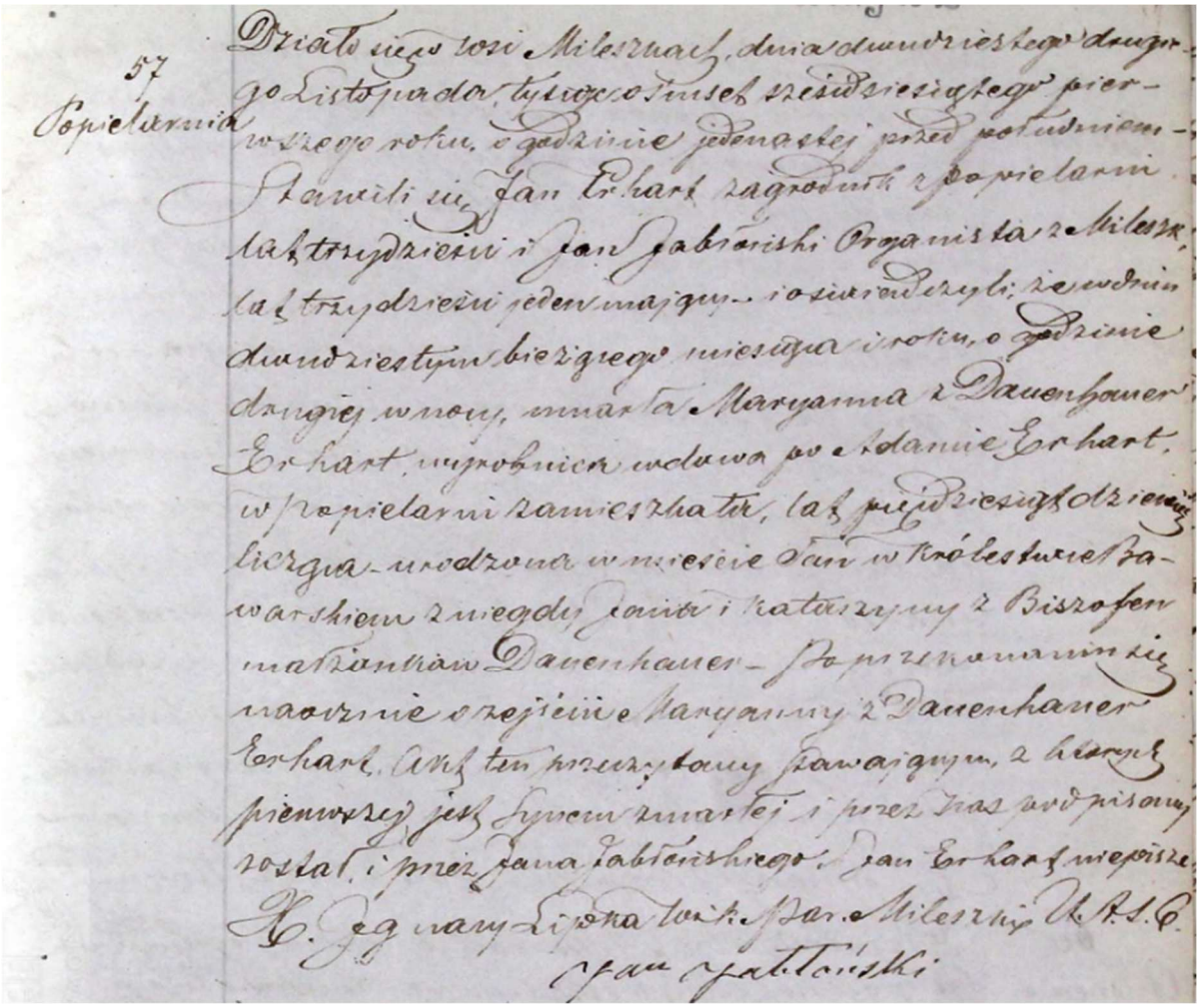
Akt zgonu Dawida

Źródło: Wyniki wyszukiwania dla osoby Dawid Erhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Erhard&search_name=Dawid&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=3&plik=33-43.jpg&x=1955&y=3&zoom=1 (wpis nr 38, dostęp 29.12.2022)

W roku 1861 zmarła w Popielarni wyrobnica Marianna Erhart, wdowa po Adamie Erhart, córka Jana Dauenhauer i Katarzyny Biszofen (zapewne Bischofen), lat 59 (a więc rocznik 1802), urodzona w Królestwie Bawarskim w mieście Tan (a więc Dahn). Znów mamy tu związki rodzin Erhard/Ehrhard i Dauenhauer.

Akt zgonu Marianny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Erhart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Erhart&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1861&kt=3&plik=55-58.jpg&x=1106&y=84&zoom=1.75 (wpis nr 57, dostęp 29.12.2022)

Podsumowując ten rozdział, stwierdzić trzeba, że do Królestwa Polskiego przyjechali po prostu wszyscy krewni i znajomi Królika. A mówiąc poważnie, było to co najmniej kilkadziesiąt osób! Na internetowych stronach niemieckich omawiających historię Erfweiler podaje się, że wieś w roku 1828 liczyła 516 mieszkańców, a w roku 1837 tylko 491, co potwierdza, że ludność wyjeżdżała. Exodus Burkhartów i ich krewnych/powinowatych pozbawił wieś około jednej piątej, a może i więcej mieszkańców! Ale też dzięki temu reszcie żyło się lepiej.

II. Miejsca zamieszkania Burkhartów przybyłych do Królestwa Polskiego

Jak wspomniano, pierwszy dokument, dotyczący prawie na pewno braci Burkhartów – akt chrztu Sybilli, urodzonej 2 grudnia 1843 – jako miejsce zamieszkania jej ojca, Antoniego (chodzi raczej o Adolpha Matthiasa, w Polsce występującego jako Mateusz) wymienia **Antoniew**. Dokument z roku 1844, mówiący o narodzinach Antoniego, syna Marcina (Martina), podaje jako miejsce zamieszkania tego ostatniego **Wiączyń Górny**. Balcer (Balthasar), który brał ślub w roku 1844, mieszkał w **Antoniewie**. Akt chrztu z roku 1845 Maryanny Józefy, córki Wojciecha (Georga), wymienia jako jej miejsce urodzenia **Nowosolną**. Helena, córka Walentego (Valentina), urodziła się w **Budach Stokowskich**. Jakub, który pochodził z rodziny dalszych krewnych braci Burkhartów, a który był świadkiem ślubu Sybilli w roku 1848, mieszkał w kolonii **Nery**. Sybilla mieszkała z rodzicami, Wojciechem (Georgiem) i Katarzyną w **Wiączyniu Górnym**.

Valentin (Walenty), najstarszy z braci mojego prapradziadka Martina, przybyłych do Polski, mieszkał w roku 1845 w **Budach Stokowskich**, później (1853) w **Nowosolnej**, zmarł w roku 1857 w **Antoniewie**. Dwoje dzieci jego syna Balthasara, urodziło się w latach 1872 i 1874 w **Andrzejewie (Andrespolu**).

Adolph Matthias (Mateusz) w roku 1843 mieszkał w **Antoniewie**, w latach 1848-67 w **Wiączyniu Górnym**, w roku 1874 w **Janowie**. Wnuki jego rodziły się w **Łodzi**.

Georg (Wojciech) w latach 1845-1854 mieszkał w **Nowosolnej,** potem w **Budach Stokowskich**, gdzie w roku 1874 zmarł. Wnuki jego rodziły się w **Budach Stokowskich**, **Ustroniu**, prawnuki w **Łodzi**, **Popielarni** i w **Mileszkach**.

Joseph w roku 1846 mieszkał w **Budach Stokowskich** – tam urodził się jego syn Wojciech. Od roku 1854 dzieci rodziły się w **Nerach**, córka Elżbieta urodziła się w roku 1863 w **Janowie**. Wnuki Josepha rodziły się w **Janowie**, **Nerach**, **Olechowie**, **Ustroniu**, **Wiączyniu**, **Łodzi**, **Konstantynowie**, **Andrzejewie**, **Popielarni**, **Mileszkach**.

Balthasar (Balcer), najmłodszy brat mojego prapradziadka, mieszkał w **Nowosolnej** i **Budach Stokowskich**. Wnuki w **Budach**, **Nerach**, **Janowie**, **Łodzi**, **Pabianicach.**

Martin całe życie mieszkał w **Wiączyniu Górnym**. Wnuki w **Jeziorku**, **Pabianicach**, **Srebrnej**, Bałutach, **Janowie**, **Widzewie**, **Częstochowie**.

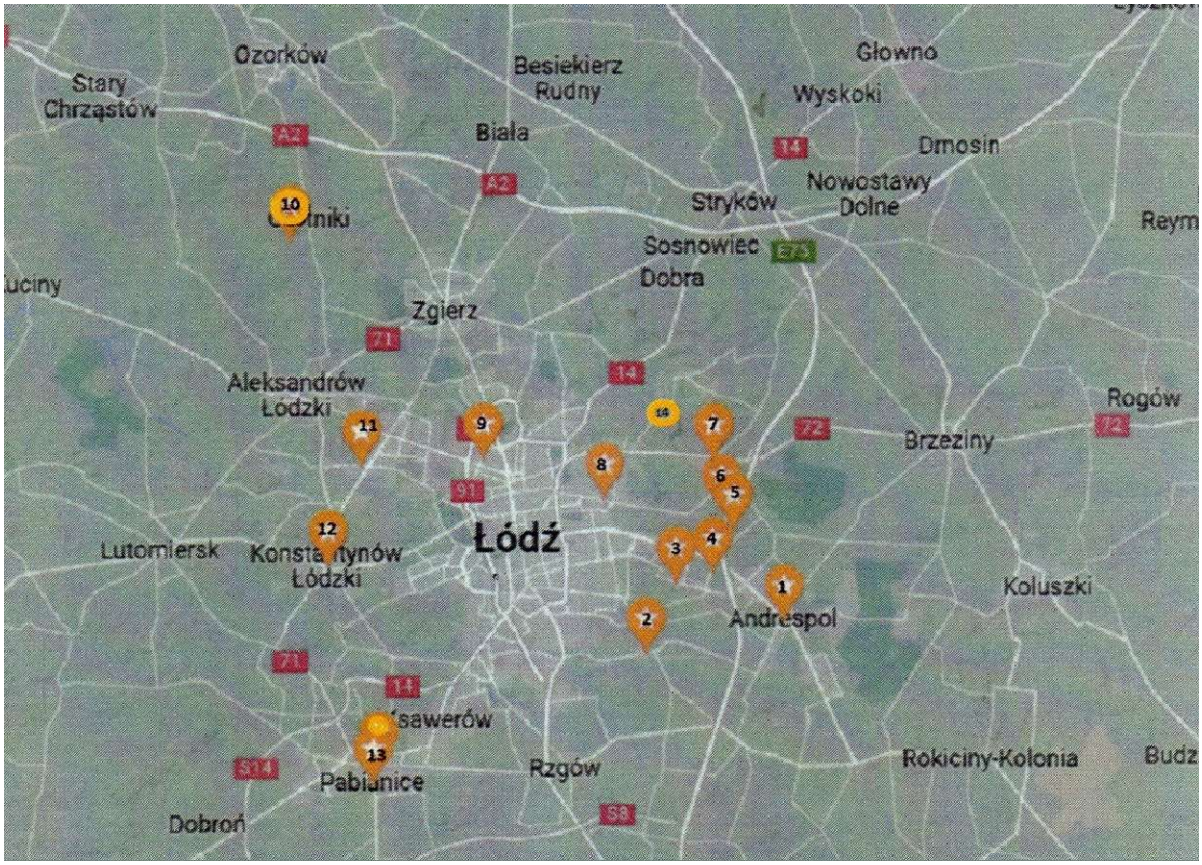
Burkharci z innej linii mieszkali w **Wiączyniu Górnym** (Georg i Katarzyna Kohler), dzieci ich zawierały związki małżeńskie w **Popielarni**. Jakub Burhart mieszkał w **Nerach**, **Janowie** i **Wiączyniu**. Rodzina Johannesa Adama i Małgorzaty Keller mieszkała w kolonii **Bukowiec**, w parafii Kurowice. Tu także mieszkał ich syn z rodziną.

Członkowie rodziny Dauenhauer mieszkali w **Wiączyniu**, Szauerowie w **Nerach i Andrzejewie**. Rodzina Ehrhard w **Budach Stokowskich.**

Jak widać z powyższego, bracia – i ich krewniacy i powinowaci – przyjechali razem, zamieszkali bądź w tej samej kolonii, bądź w pobliżu, **w parafii Mileszki,** gdzie znajdował się stary kościół św. Doroty z roku 1766. Do parafii tej należały między innymi Stoki (Budy Stokowskie) Wiączyń Dolny i Górny, Nowosolna, Janów, Olechów, Andrzejów. Mileszki były starą wsią, wspominana już przez Długosza. Od roku 1988 w obrębie Łodzi. Niewielu mieszkało w parafii Kurowice.

Dzieci braci Burkhartów, jeśli przenosiły się do innych miejscowości, to przede wszystkim do pobliskich, nadal w okolicach Łodzi. Tylko niektórzy synowie i wnuki najstarszego z braci, Valentina, przenieśli się w okolice Warszawy.

Mapka miejscowości, gdzie mieszkali bracia Burkhart. Dziś większość tych osad włączona jest do Łodzi

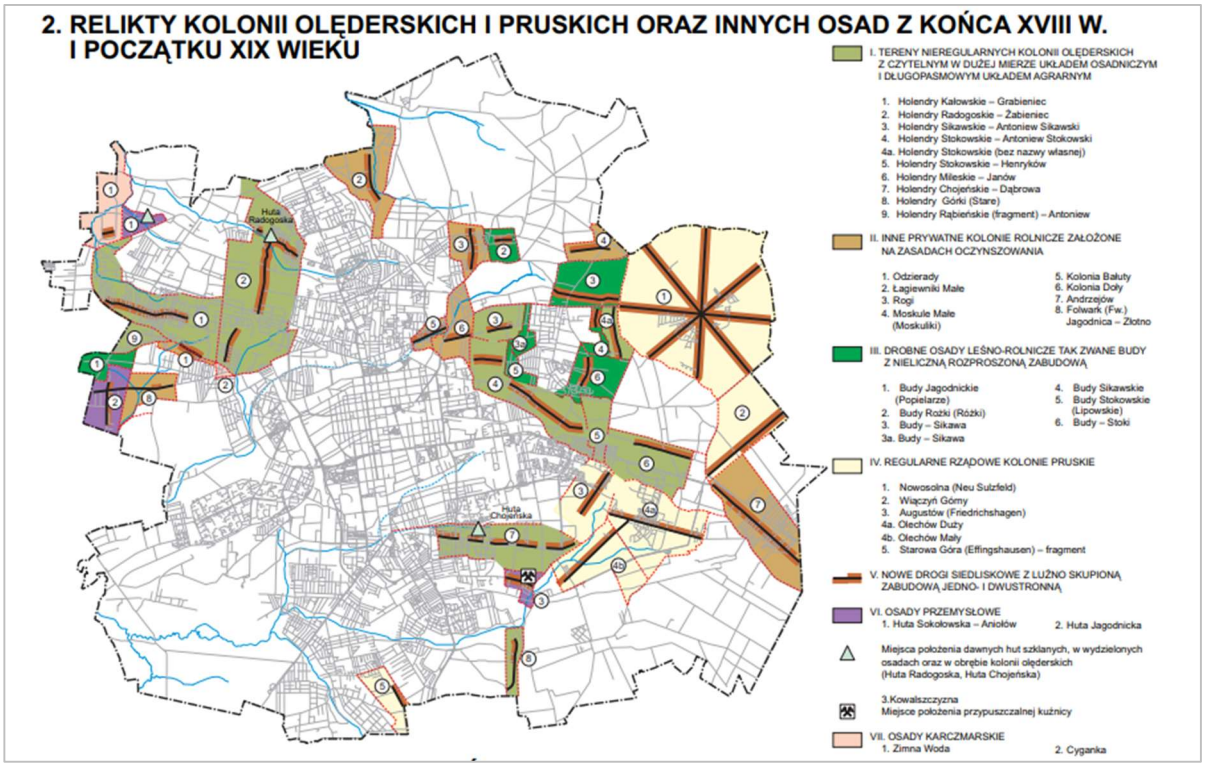
Źródło: Archiwum rodzinne

Miejscowości:

1. *Andrespol (Andrzejów)*
2. *Wyskitno*
3. *Olechów*
4. *Nery*
5. *Wiączyń Górny*
6. *Mileszki*
7. *Nowosolna*
8. *Budy Stokowskie*
9. *Srebrna*
10. *Ustroń*
11. *Antoniew*
12. *Konstantynów*
13. *Pabianice*

Na powyższej mapce zauważyć można, że miejscowości leżały jedna obok drugiej, czasem w odległości pieszego spaceru. Nowosolna graniczyła w Wiączyniem i Stokami. Budy Stokowskie leżały nieco dalej na zachód. Z Nowosolnej do Mileszek było 9 km**.**

Mapa kolonii w okolicach Łodzi

Źródło: LXI-Relikty osadnictwa PL druk.cdr (lodz.pl) (dostęp 29.12.2022)

Większość z wymienionych na mapie osad czy wiosek weszła z czasem w obręb Łodzi.

O historii powstawania osad dla kolonistów (Holendrów, Niemców, etc.) i podstaw prawnych dla ich osadnictwa patrz:

LXI-Relikty osadnictwa PL druk.cdr (lodz.pl), dostęp 29.12.2022

Historia nieznana: Otto Heike - Wiączyń - Wiontschin - Nowosolna - Neu Sulzfeld - Historia powstania (historia-nieznana.blogspot.com), dostęp 29.12.2022

Historia nieznana: Wiączyń-Wiontschin (historia-nieznana.blogspot.com), dostęp 29.12.2022

03.03.1935_Antoniew-Stoki (mittelpolen.de), dostęp 29.12.2022

Krzysztof Paweł Woźniak, Niemieckie osadnictwo wiejskie między Prosną a Pilicą i Wisłą od lat 70. XVIII wieku do 1866 roku. Proces i jego interpretacje, Łódź 2013, s. 347

Piotr Szkutnik Sprowadzanie użytecznych cudzoziemców. Osadnicy w zachodniej części Królestwa Polskiego w pierwszej połowie XIX w. na przykładzie przodków autora. Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, 2013, R. 61 Nr 3, s. 409-422

W okresie średniowiecza na obszarze dzisiejszej Łodzi znajdowały się 33 wsie i jedno miasteczko. Między wsiami znajdowały się duże niezagospodarowane przestrzenie, głownie lasy. Te tereny wykorzystano pod kolonizację, gdy pod koniec XVIII wieku nastąpiło ożywienie gospodarcze.

Na obszarze dzisiejszej Łodzi lub jej obrzeżach powstały już w XVIII wieku z inicjatywy właścicieli ziemskich kolonie olęderskie. W dobrach chojeńskich, mileskich, radogoskich i kałowskich powstały

najstarsze. Pierwszą z nich była najprawdopodobniej Dąbrowa, zwana też Kolonią Chojeńską albo Holendrami Chojeńskimi, założona w 1783 r. w dolinie Dąbrówki i sąsiadujących z nią lasach. Pod koniec XVIII wieku powstawały kolejno Holendry Mileskie **(Janów** i Henryków), Holendry Radogoskie (Żabieniec), Holendry Kałowskie (Grabieniec), a następnie Holendry Stokowskie (**Antoniew**) i kilka innych, drobniejszych. Kolonie olęderskie miały po części charakter osad przemysłowych, gdyż w kilku z nich znajdowały się huty szkła - Huta Radogoska, Huta Chojeńska, Huta Sokołowska i Huta Jagodnicka.

Duża liczba lasów sprawiła, że rozpoczęto ich eksploatację, zakładając cały szereg drobnych osad, określonych mianem „budy". Ich nazwy: „budy smolarze", „dziegciarze", „węglarze", „popielarze", „kołodzieje" itp. mówią, co było produktem ich wytwórczości. Po wyeksploatowaniu lasów wiele z tych osad przekształciło się w osady rolne. Wielu Burkhartów zamieszkało w **Budach Stokowskich (inaczej: Budy Stoki) i Budach Sikawskich.**

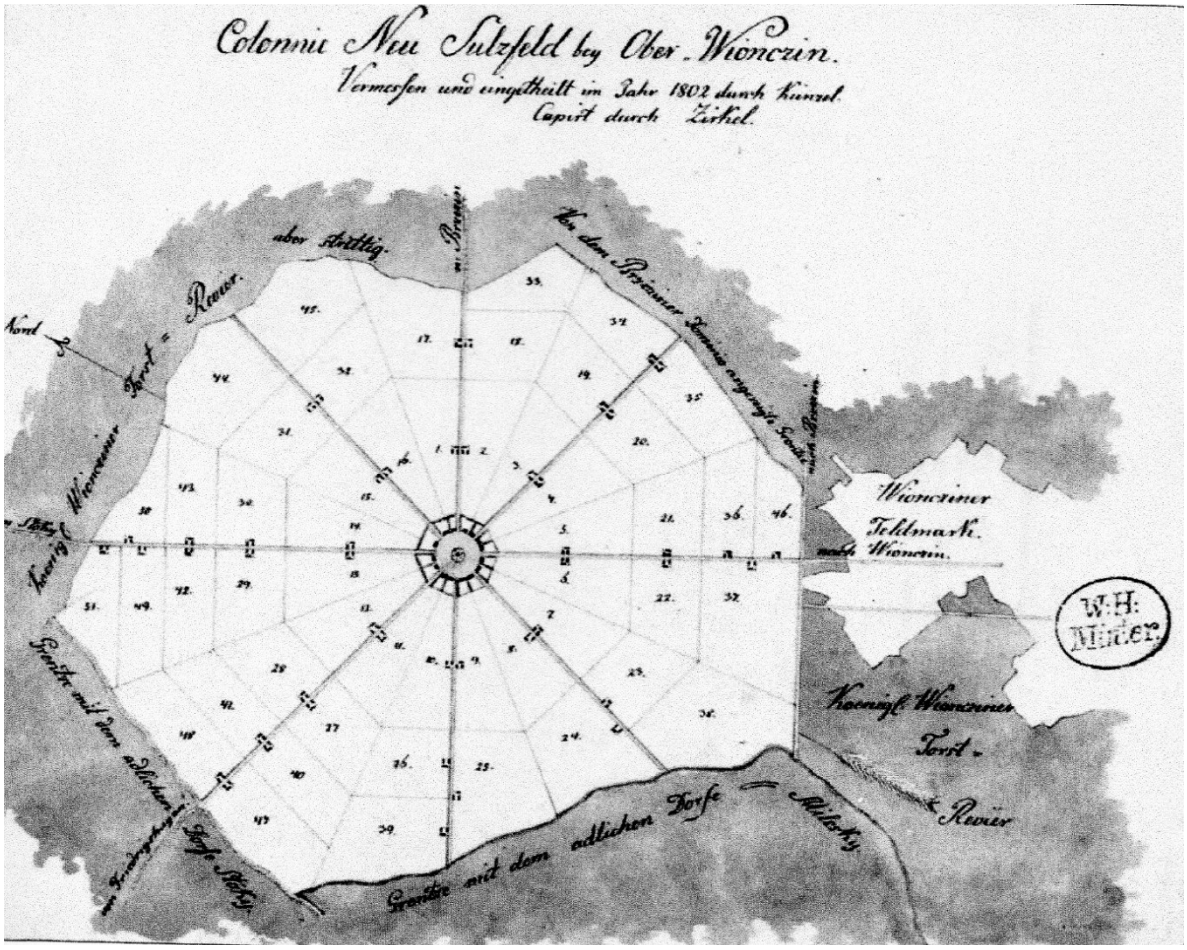
Po drugim, a zwłaszcza po trzecim rozbiorze Polski oraz sekularyzacji w 1796 roku majątków kościelnych, władze pruskie przystąpiły do tworzenia na terenie przejętych dóbr królewskich i duchownych nowych kolonii, zasiedlanych kolonistami sprowadzanymi z krajów niemieckich. Nowe kolonie pruskie otrzymały kształt regularnych rzędówek, czyli domy stawiano wzdłuż drogi. Jako pierwszą, w 1798 roku, urządzono kolonię **Olechów** – nazwa pochodzi od nazwiska ostatniego administratora dóbr, Pawła Olechowskiego. W roku 1861 Olechów przejął skarb państwa, w roku 1881 było tam 65 domów i 703 mieszkańców, od roku 1946 wieś weszła w obręb Łodzi. W roku 1799 tuż za granicami Łodzi założono kolonię Effingshausen (Starowa Góra), a w latach 1800-1803 kolejno: Friedrichshagen (Augustów) oraz **Wiączyń Górny i Wiączyń Dolny**.

Historia **Wiączenia**, zapisywanego częściej jako **Wiączyń**, jest bardzo ciekawa. Dobra wiączyńskie były dobrami królewskimi, dzierżawionymi. Istniały tam niewielkie osady wiejskie – Wiączyń Leśny (Górny) i Wiączyń Polny (Dolny). W roku 1793 dobra przejął skarb pruski i ostatecznie przeznaczono je pod osadnictwo niemieckie. Projekt nowej kolonii na tym terenie początkowo traktowany był jako część Nowosolnej, jako jej rozszerzenie, później dopiero dał początek samodzielnej kolonii. Rząd pruski przesiedlił chłopów polskich z Dolnego Wiączynia do tzw. Nowego Wiączynia, przy czym starano się, by nie ponosili oni szkód, a zatem gwarantowano im sześcioletnie zwolnienie z podatków, pieniądze, etc. Obowiązywało to od stycznia 1804 roku, stąd jako datę powstania kolonii dla obcokrajowców w Wiączyniu przyjmuje się rok 1803. W lutym roku 1806 z Warszawy przekazano do Berlina projekt nowej kolonii niemieckiej. Miało tam być 37 stanowisk osadniczych w Wiączyniu Górnym i dziewięć w Dolnym. Głownie były to tereny leśne i tylko niewiele gruntów ornych. Pod koniec roku 1806 osiedliło się tu niewielu kolonistów, którzy nie znaleźli miejsca w Nowosolnej. O początkach Wiączynia nie zachowały się dokładne dokumenty. Zachowane akty kupna i sprzedaży ziemi w Wiączynie do roku 1846 nie wymieniają Burkhartów, zapewne nie kupowali ziemi, ale otrzymali ją jako koloniści od państwa. Z Palatynatu pochodziły rodziny Fischer, Roth, Mees, Hoffes, Reiser, Krieg, Weik, Bergsträßer, Theobald. Do roku 1849 w Wiączyniu mieszkało 19 osadników z Palatynatu. Posługiwano się dialektem szwabskim. W Wiączyniu Górnym zachowały się resztki cmentarza ewangelicko-augsburskiego. Burkharci byli katolikami, prawdopodobnie chowani byli na cmentarzu parafii Mileszki. W roku 1945 w Wiączyniu mieszkał Gustav Burchard. Ponieważ prapradziadek Martin mieszkał tam przez całe życie, myślę, że mógł to być jakiś jego potomek. Podkreślić trzeba, że Wiączyń Górny i Dolny uchodziły za kolonie zamożne.

Najefektowniejszą formę przestrzenną otrzymała założona w roku 1801, w lesie wiączyńskim i na gruntach wsi Wiączyń Mały, kolonia niemiecka osadników z Sulzfeld **- Neu Sulzfeld, czyli Nowosolna**. Jej unikatowy układ – wieś utworzono na planie ośmioramiennej gwiazdy – ma walor zabytkowy (jako

że na terenie Polski są tylko trzy wsie o takim kształcie). Nowosolna w efekcie kolonizacji pruskiej zamieszkała była wyłącznie przez Niemców. Drugą taką wsią był **Olechów.**

Przestrzennie najciekawszą kolonią, przeznaczoną dla przybyszów z Niemiec, była Nowosolna

Źródło: Krzysztof Paweł Woźniak, Niemieckie osadnictwo wiejskie między Prosną a Pilicą i Wisłą od lat 70. XVIII wieku do 1866 roku. Proces i jego interpretacje, Łódź 2013, s. 347

W nagłówku zapisano: Kolonia Neu Sulzfeld przy Wiączeniu Górnym. Wymierzona i podzielona w roku 1802 przez Künzela. Skopiowane przez Zirkela.

Wokół szkicu zamieszono informacje, że po prawej Nowosolna graniczy w Wiączeniem (Feldmark – miedza, Koenigl. Wioncziner Forst-Revier – królewski Wiączyński rewir leśny), na dole – ze wsią szlachecką Mileszki (po prawej), ze wsią szlachecką Stoki (po lewej).

Nowosolna rozwijała się bardzo dynamicznie. W roku 1823 liczyła 86 domów i 1059 mieszkańców. Gospodarstwa miały po 10-17 ha. Na przełomie XIX i XX wieku było tu 197 gospodarstw i 1609 osób. W roku 1921 wieś liczyła 1126 mieszkańców, z czego 95 procent było pochodzenia niemieckiego. 1988 włączono ją w obręb Łodzi.

Dynamiczny rozwój Łodzi, potrzebującej nowych rąk do pracy oraz zaopatrzenia w żywność, spowodował powstanie w okolicznych dobrach szlacheckich wielu nowych wsi typu kolonijnego, a później także pierwszych robotniczych przedmieść – na **Bałutach** i w Chojnach. Pod koniec XVIII wieku właściciel Bałut, Artur Zawisza, podzielił ziemie na działki i oddał w dzierżawę. Bałuty zasiedlone były przez Niemców już przed rokiem 1825. W roku 1875 powstała osada fabryczna

z nowym planem parcelacji. W roku 1882 mieszkało tu 1668 osób, z czego 345 posiadało nieruchomości – ponad 70 % byli to Niemcy – i wielu z tych posiadaczy żyło z wynajmu mieszkań.

Włości szlacheckie ciągnęły się szerokim pasem wzdłuż całej północnej części obecnego obszaru miasta Łodzi. W porządku geograficznym były to dobra: Sokołów, Kały, **Srebrna**, fragmenty dóbr Brużyca, Rąbień i Niesięcin, a dalej nieco większe dobra: Radogoszcz, **Bałuty**, Łagiewniki, Moskule, **Stoki** i **Mileszki** oraz znacznie mniejsze Rogi i fragmenty dóbr Bedoń (tu później **Andrzejów** i **Andrespol**). Ponadto, w otoczeniu dóbr duchownych, znajdowały się dobra Chojny.

Wielu Burkhartów mieszkało, jak wspomniano, w **Budach Stokowskich** i **Budach Sikawskich**. Sikawa i Stoki oraz leżące 6 km dalej Mileszki należały do dóbr szlacheckich rodziny nazywającej się od XVI wieku Stokowscy. Jak sama nazwa wskazuje, Stoki były wzniesieniem. Wieś Stoki wymienia się już w XIV wieku. W XVIII wieku była to mała osada. W latach 1789-1790 było tu zaledwie 8 gospodarstw. Powodem była prawdopodobnie zła jakość ziemi, która nie nadawała się pod uprawę. Stąd być może tworzono tu z czasem osady leśne. Antoni Stokowski w roku 1798 założył na swoich gruntach kolonię **Antoniew**, określaną też jako **Antoniew Stoki lub Antoniew Stokowski**. W roku 1831 w odległości około 4 km od Antoniewa powstało osiedle **Budy Stokowskie**, nazywane także **Budy Stoki**. Tak zwani budnicy zajmowali się eksploatacją lasów – produkcja smoły, dziegciu, itd. Budy Stokowskie rozwijały się dość szybko – w roku 1865 liczyły 32 gospodarstwa. Dziś są obrębie Łodzi, jest to najwyższe wzgórze w mieście – 260 m. n.p.m. Po drugiej wojnie światowej Stoki włączono do Łodzi.

W XVIII wieku także **Sikawa**, związana z dobrami **Stoki**, stanowiła własność Stokowskich. Wieś jednak nie rozbudowała się zbytnio. Znajdowały się tam tylko 3 gospodarstwa chłopskie. W 1822 w siedmiu domostwach zamieszkiwało Sikawę 69 osób.

Również **Andrzejów** i **Andrespol** mają ciekawą historię. Wcześniej były to tereny starej wsi podłódzkiej o nazwie Bedoń. W roku 1805 wieś nabyła Magdalena Suchocka. Prawdopodobnie już wtedy sprowadziła kolonistów – kolonię nazwała Andrespol, od imienia swego syna Andrzeja. Dwa lata później zawarła oficjalne umowy z niemieckimi kolonistami, dając im 6 lat wolnizny. 29 włók gruntu podzielono na 29 osadników. W roku 1823 kolonię podzielona i powstały dwie osady – Andrzejów i Andrespol. Andrzejów od roku 1867 był w gminie Nowosolna, w roku 1988 włączony do Łodzi. Andrespol jest dziś samodzielna wsią.

Także **Nery** – nazwa od rzeki Ner – należały do gminy Nowosolna, a od roku 1988 są częścią Łodzi**. Janów**, od roku 1867 w gminie Nowosolna, już w roku 1946 przyłączony został do Łodzi. **Ustronie**, dawniej również samodzielna miejscowość, należąca od roku 1867 do gminy Wiskitno, od roku 1963 było częścią Andrespola, a ostatecznie w roku 1965 znalazło się w obrębie Łodzi.

Wiedząc, gdzie osiedlili się Burkharci po przybyciu do Królestwa Polskiego i jakie były losy miejscowości, gdzie zamieszkali, można powiedzieć, że dziś wielu – być może większość – potomków Burkhartów mieszka w Łodzi.

Część trzecia

Synowie Balthasara i Magdaleny Ehrhard, którzy przybyli do Polski

1. Valentin (2 II 1806 Erfweiler - 6 II 1857 Antoniew, dziś w obrębie Łodzi)

Wyjaśnić trzeba, że w *The Birkenhördt Project* istnieją dwa dokumenty, dotyczące Valentina, które na pierwszy rzut oka wydają się dotyczyć dwóch różnych osób. Wiąże je jednak osoba pierwszej żony Valentina, Anny Marii Burkhart. Osoby opracowujące Valentina nie dostrzegły tego.

W pierwszym dokumencie Valentin występuje jako syn Balthasara ***i mąż Anny Marii Burkhart***

Home | Search | Find | Media | Info | English

Valentin Burkhart

♂ 1806 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

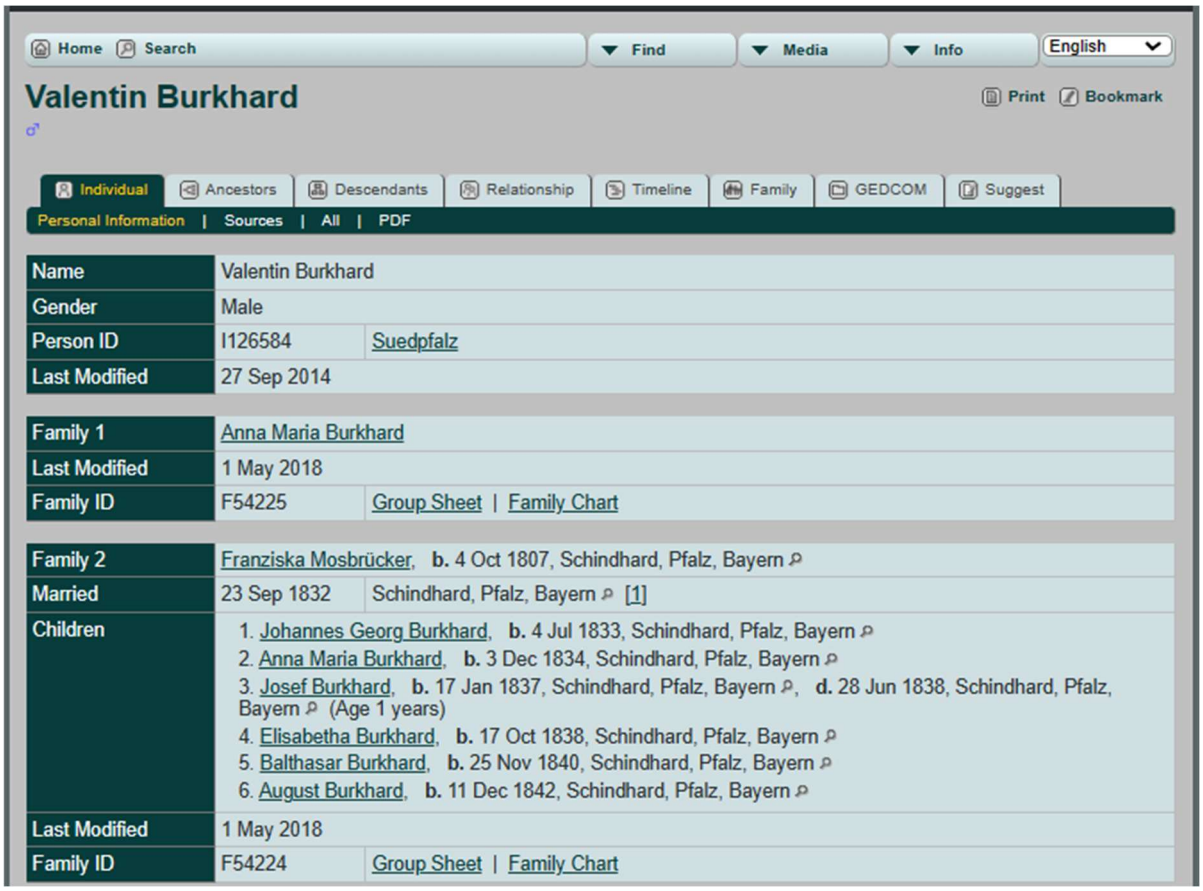
Name	Valentin Burkhart	
Born	2 Feb 1806	Erfweiler, Pfalz [1]
Christened	12 Feb 1806	Erfweiler, Pfalz
Gender	Male	
Died	Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Person ID	I94921	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years)	
Mother	Magdalena Ehrhard, **b.** 1783, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	Abt 1805	Erfweiler, Pfalz, Bayern
Family ID	F25427	Group Sheet | Family Chart

Family	Anna Maria Burkhart, **b.** 10 Jun 1807, Erfweiler, Pfalz, **d.** 6 Jul 1832, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 25 years)	
Married	24 Apr 1831	Dahn, Pfalz, Bayern [2]
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F42215	Group Sheet | Family Chart

Źródło: Valentin Burkhart b. 2 Feb 1806 Erfweiler, Pfalz Erfweiler, Pfalz, Bayern: Das Birkenhördt-Projekt (birkenhoerdt.net), dostęp 30.12.2022

W drugim dokumencie Valentin występuje bez podania rodziców i daty urodzenia jako ***wdowiec po Annie Marii Burkhard****, mąż Franziski Mosbrücker*

Home | Search | Find | Media | Info | English

Valentin Burkhard ♂ — Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

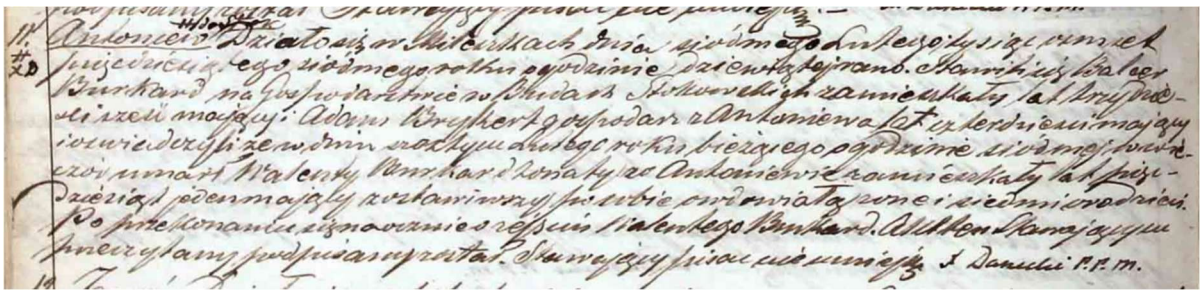
Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Valentin Burkhard	
Gender	Male	
Person ID	I126584	Suedpfalz
Last Modified	27 Sep 2014	
Family 1	Anna Maria Burkhard	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F54225	Group Sheet | Family Chart
Family 2	Franziska Mosbrücker, **b.** 4 Oct 1807, Schindhard, Pfalz, Bayern	
Married	23 Sep 1832	Schindhard, Pfalz, Bayern [1]
Children	1. Johannes Georg Burkhard, **b.** 4 Jul 1833, Schindhard, Pfalz, Bayern 2. Anna Maria Burkhard, **b.** 3 Dec 1834, Schindhard, Pfalz, Bayern 3. Josef Burkhard, **b.** 17 Jan 1837, Schindhard, Pfalz, Bayern, **d.** 28 Jun 1838, Schindhard, Pfalz, Bayern (Age 1 years) 4. Elisabetha Burkhard, **b.** 17 Oct 1838, Schindhard, Pfalz, Bayern 5. Balthasar Burkhard, **b.** 25 Nov 1840, Schindhard, Pfalz, Bayern 6. August Burkhard, **b.** 11 Dec 1842, Schindhard, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F54224	Group Sheet | Family Chart

Źródło: Valentin Burkhard: Das Birkenhördt-Projekt (birkenhoerdt.net), dostęp 30.12.2022

Według pierwszego dokumentu Valentin urodził się 2 lutego 1806 r. w Erfweiler i zmarł w Erfweiler (bez podania daty). Z aktu zgonu, zapisanego w parafii Mileszki wynika jednak, że Valentin zmarł już w Polsce, w Antoniewie, 6 lutego 1857 r. Podany wiek zmarłego – 51 lat – wskazuje, iż urodził się w roku 1806, co jest zgodne z datą, podaną w *The Birkenhördt Project*. Jednym ze zgłaszających jego zgon był Balcer Burkard, lat 36 – chodzi o jego najmłodszego brata, urodzonego w roku 1820/1821. W dokumentach parafii Mileszki Valentin występuje jako Walenty.

Akt zgonu Valentina

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Valentin Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burkard&search_name=Valentin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1857&kt=3&plik=007-018.jpg&x=196&y=1517&zoom=1 (wpis nr 11, dostęp 30.12.2022)

Tekst dokumentu:

Antoniew. Działo się to w Mileszkach dnia siódmego lutego tysiąc ośmset pięćdziesiątego siódmego roku o godzinie dziewiątej rano. Stawili się Balcer Burkard na gospodarstwie w Budach Stokowskich zamieszkały, lat trzydzieści sześć mający i Adam Brykert gospodarz z Antoniewa lat czterdzieści mający, i oświadczyli, że w dniu szóstym lutego roku bieżącego o godzinie siódmej wieczór umarł Walenty Burkard żonaty w Antoniewie zamieszkały lat pięćdziesiąt jeden mający, zostawiwszy po sobie owdowiałą żonę i siedmioro dzieci.

Według pierwszego dokumentu z *The Birkenhördt Project* Valentin poślubił w Dahn 24 kwietnia 1831 r. **Annę Marię Burkhart** (10 VI 1807 Erfweiler - 6 VII 1832 Erfweiler), córkę Johannesa (1781 - ?) i Marii Margarethy Schehl. Nie ma pewności, z jakiej linii Burkhartów ów Johannes pochodził. Był on wnukiem Johannesa Wendelina (1708-1749), którego rodzice nie są już znani. Przypuszczam, że ów Johannes Wendelin był synem Wendelina (1662-1749), syna Johannesa Sebastiana (1620-1685). Wówczas Anna Maria byłaby daleką krewniaczką męża – oboje byli zstępnymi Johannesa Sebastiana. Anna Maria zmarła w wieku 25 lat. Data śmierci – 15 miesięcy po ślubie – zdaje się wskazywać na śmierć przy porodzie. O dziecku nic nie wiadomo.

Według drugiego dokumentu, w którym nie podano ani rodziców, ani daty urodzenia Valentina, występuje on jako wdowiec po Annie Marii Burkhard (bez daty i miejsca urodzenia i śmierci). Według tego dokumentu Valentin poślubił w Schindhard 23 sierpnia 1832 r. **Franziskę Mosbrücker**, najstarszą z czterech córek (siostry jej zmarły młodo, w wieku 13, 23 i 25 lat, prawdopodobnie były chore, może na gruźlicę) Franza Antona i Katheriny Margarethy Breitsch (oboje z Schindhard). Trzeba przyznać, że tempo, w jakim Valentin zawarł ślub po zgonie pierwszej żony – niecałe dwa miesiąc – jest iście ekspresowe! Być może było tak dlatego, iż po pierwszej żonie zostało jednak dziecko, które potrzebowało opieki. W każdym razie, jak wynika z rozmaitych aktów z Mileszek, wdowcy wstępowali w związki małżeńskie bardzo krótko po zgonie poprzedniej żony, zapewne ze względu na potrzebę zapewnienia opieki dzieciom.

Widok na wieś Schindhard

Źródło: https://www.schindhard.de/images/home/1.jpg , dostęp 30.12.2022

Dom z muru pruskiego w Schindhard, przy Schulstrasse 1 (zdjęcie własne, 2021 r.). Zbudowany w 1789 r. Zapewne spacerowali koło niego Valentin i Franziska.

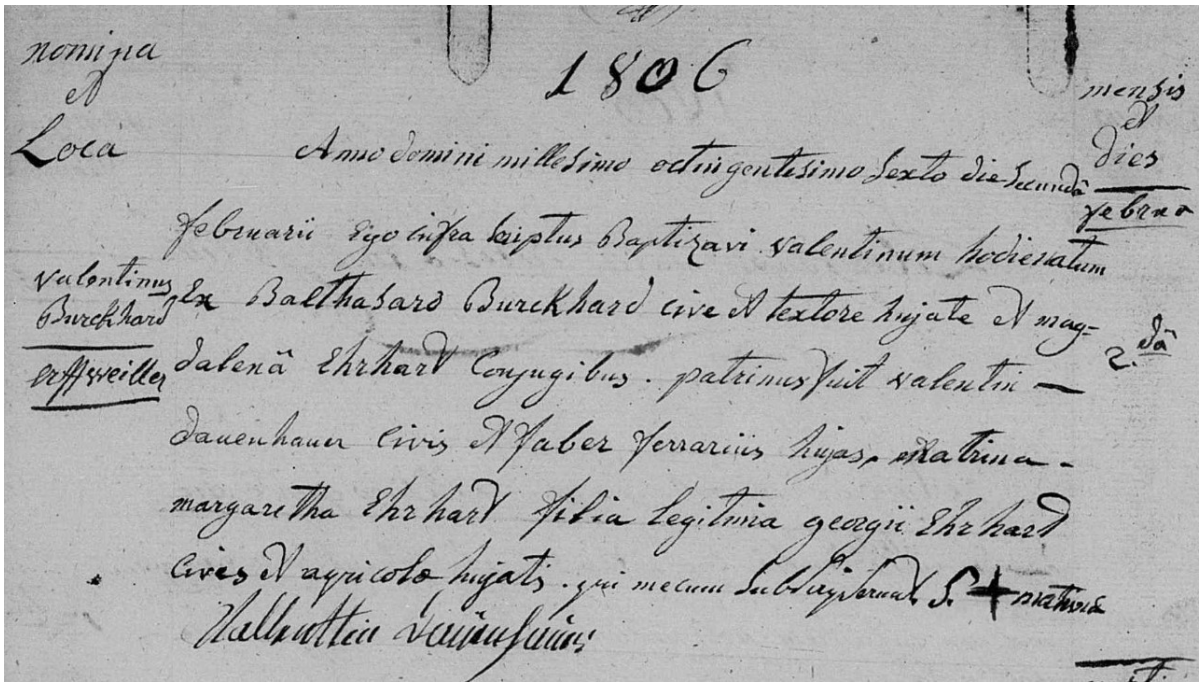

Źródło: https://www.schindhard.de/ , fot. Daniela Kessel, dostęp 30.12.2022

W 2020 r. burmistrzem wsi był **Joachim Burkhart**.

W księdze parafialnej z Palatynatu zachował się akt chrztu Valentina z 2 lutego. Zaznaczono, że urodził się *hodie* – dzisiejszego dnia.

Akt chrztu Valentina

Valentin/Walentin zarejestrowany jest pod nazwiskiem **Burckard**. Matka pod nazwiskiem Ehrhart. Ojciec, Balthasar Burckhard, określony jako tkacz/sukiennik! Imię chłopiec otrzymał po ojcu chrzestnym.

Chrzestny to ***Walentin Dauenhauer***, *faber ferrarius*, czyli rzemieślnik kowal. W tym czasie w Erfweiler żyli dwaj Dauenhauerowie o tym imieniu: Valentin (1790 E. - 1848 E.), syn Johannesa, i **Johannes Valentin (1777-1826)**, syn Johannesa Adama i Franziski Goll, żonaty z Marią Barbarą Schehl. Chrzestnym był zapewne ten drugi. Występuje on także jako chrzestny trzeciego syna Balthasara i Magdaleny, Georga. Żona jego, w *The Birkenhördt Project* występująca jako Maria Barbara Schehl, była matką chrzestną drugiego syna Balthasara i Magdaleny, Adolpha Matthiasa/Matheusa, czwartego syna Josepha oraz piątego syna, mojego prapradziadka Martina. Barbara była najprawdopodobniej spokrewniona z Balthasarem Burkhart – matką jego była Apollonia Schehl. Pokrewieństwa nie udało mi się jednak ustalić.

Młodszy brat Johannesa Valentina, Matthias (1788-1865) był chrzestnym kolejnego syna Balthasara i Magdaleny, Matthiasa.

Matka chrzestna to **Margaretha Ehrhard**, *filia legitima* Georga Ehrhard, rolnika. Jak wspomniano, nie ma stuprocentowej pewności, czyją córką była matka nowonarodzonego Valentina, Magdalena Ehrhard. W jednym z drzew genealogicznych jak rodzice Magdaleny Ehrhard (urodzonej według *The Birkenhördt Project* w roku 1783 żony Balthasara Burkhard), występują Valentin Ehrhard i Maria Margaretha Burkhart. Natomiast *FamilySearch* jako rodziców Magdaleny Ehrhard, urodzonej w roku 1779 (ten rok urodzenia zgadzałby się z wiekiem Magdaleny, podanym na jej akcie zgonu z Wiączenia Górnego), wymieniają **Balthasara Ehrhard** i **Katharinę Dauenhauer**. Wybór na matkę chrzestną Valentina Margarethy Ehrhard, córki Georga, zdaje się potwierdzać, że rodzicami Magdaleny byli jednak Balthasar i Katharina. Otóż Margaretha (1784 Erfweiler - 1830) była córką Johannesa Georga Ehrhard (1756-1806) i właśnie Kathariny Dauenhauer! Ta ostatnia miała dwóch mężów: pierwszy to Balthasar Ehrhard (1746-1782), zmarły młodo w wieku 36 lat, drugi to Johannes Georg Ehrhard (1756-1806). *The Birkenhördt Project* nie podaje dzieci Balthasara i Kathariny, ale byli oni małżeństwem w latach 1772-1782, a zatem Magdalena mogła być ich dzieckiem. **W tym wypadku Margaretha, córka**

Johannesa Georga i Kathariny, urodzona w roku 1784, byłaby młodszą, przyrodnią siostrą Magdaleny.

Drugim czynnikiem zdającym się potwierdzać, że matką Magdaleny Ehrhard była Katharina Dauenhauer jest fakt, że chrzestnymi jej synów byli członkowie rodziny Dauenhauer. Katharina była córką Andreasa Dauenhauer (1705-1789) i Kathariny Schehl (1711-1768). Synem tej pary, a bratem Kathariny był Johannes Adam Dauenhauer (1736-1808). Wymienieni wyżej chrzestni dzieci Magdaleny – Johannes Valentin i Matthias – to synowie Johannesa Adama, a więc **bratankowie Kathariny**.

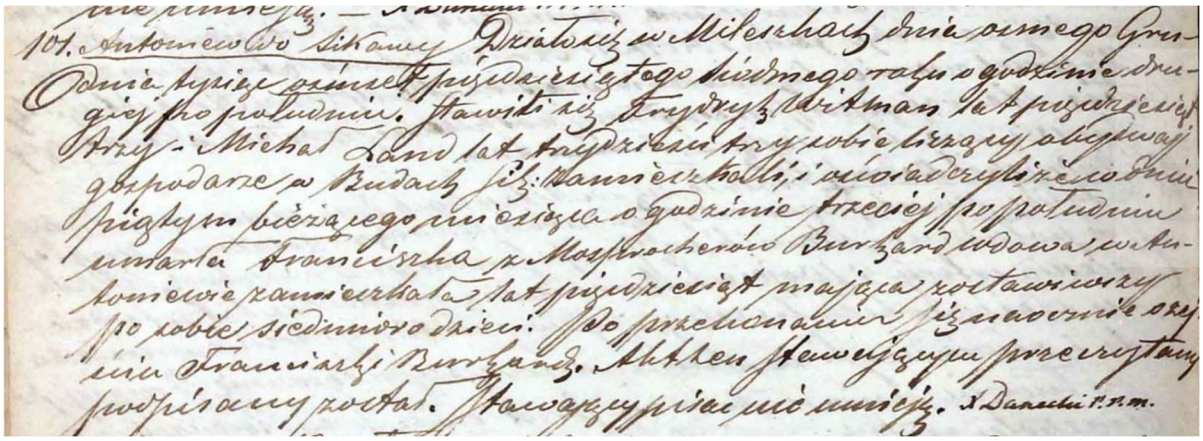
Jeśli Magdalena Ehrhard była córką Balthasara Ehrhard i Kathariny Dauenhauer, była też przez swoją babkę Katharinę Schehl (1711-1768) w dalszym stopniu spokrewniona ze swoim mężem Balthasarem. Katharina Schehl była córką Ludwiga i Anny Kathariny Ottilli Schreiner. Synem tej pary, a bratem Kathariny Schehl był Johannes Adam Schehl, którego córka, Apollonia Schehl, była matką Balthasara Burkhart. A zatem Magdalena i Balthasar mieli wspólnego pradziadka.

Na marginesie trzeba wspomnieć, że Balthasar Ehrhard (1746-1782) i Johannes Georg Ehrhard (1756-1806), dwaj mężowie Kathariny Dauenhauer, byli dalekimi krewnymi, potomkami Davida Ehrhard (1635 Rumbach - 1685 Erfweiler). Balthasar był jego prawnukiem, a Johannes Georg praprawnukiem.

Z akt parafialnych z Mileszek, gdzie rodziły się dzieci Valentina i Franziski, wynika, że jego zapisywano polskim imieniem Walenty lub Walęty **Burkard**, ona występowała jako Franciszka z Mosbrukartów (Mosbruchartów?), z Mirbrukerów (Mozbruków?), z Mospracherów (Mosprocherów?), a nawet Franciszka Merlinker.

Franziska urodziła się 4 października 1807 r. w Schindhard – datę urodzenia potwierdzają dane z parafii Mileszki. Zmarła w Antoniewie w tym samym roku co mąż, 8 grudnia 1857 r., mając 50 lat, 10 miesięcy po śmierci Valentina.

Akt zgonu Franciszki:

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Franciszka Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burkard&search_name=Franciszka&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1857&kt=3&plik=099-106.jpg&x=160&y=1110&zoom=1 (wpis nr 101, dostęp 30.12.2022)

Pierwszy ślad Valentina w Polsce, to metryka jego córki Heleny, urodzonej 26 września 1845 r. Valentin mieszkał wówczas w **Budach Stokowskich** koło Łodzi. W metryce opisany jest jako „wyrobnik“, czyli

osoba wynajmująca się do różnych prac fizycznych. W roku 1848, w metryce córki Małgorzaty, określony jest jako „komerą w Budach Stokowskich zamieszkały“. Mieszkać komerą (pisano także kumerą) oznaczało mieszkać w cudzym domu; inne określenie: komornik. Oznaczało to człowieka, który nie miał własnej roli, gospodarstwa i domu, i mieszkał u bogatszego gospodarza, najczęściej pracując dla niego w zamian za dach nad głową. W roku 1853 Valentin wymieniany jest jako „gospodarz w Nowosolnie (**Nowosolnej**) zamieszkały“. Widać z tego, że Valentin poprawił swój status społeczny i dorobił się własnego gospodarstwa. W akcie zgonu wymieniony jest jako „gospodarz z **Antoniewa**“. Wszystkie wymienione miejscowości, gdzie mieszkał Valentin – Antoniew, Budy Stokowskie i Nowosolna – należały do parafii Mileszki i położone były w niewielkich odległościach od siebie. Wszystko to dziś tereny wschodniej Łodzi.

Według drugiego dokumentu z *The Birkenhördt Project*, **Valentin i Franziska mieli w Palatynacie sześcioro dzieci. Byli to:**

1. Johannes Georg (4 VI 1833 Schindhard - ?)

2. Anna Maria (3 XII 1834 Schindhard - ?)

3. Joseph (pomiędzy 17 I 1837 a 28 VII 1838 Schindhard - 28 VI 1838 Schindhard)

4. Elizabetha (17 X 1838 Schindhard -?)

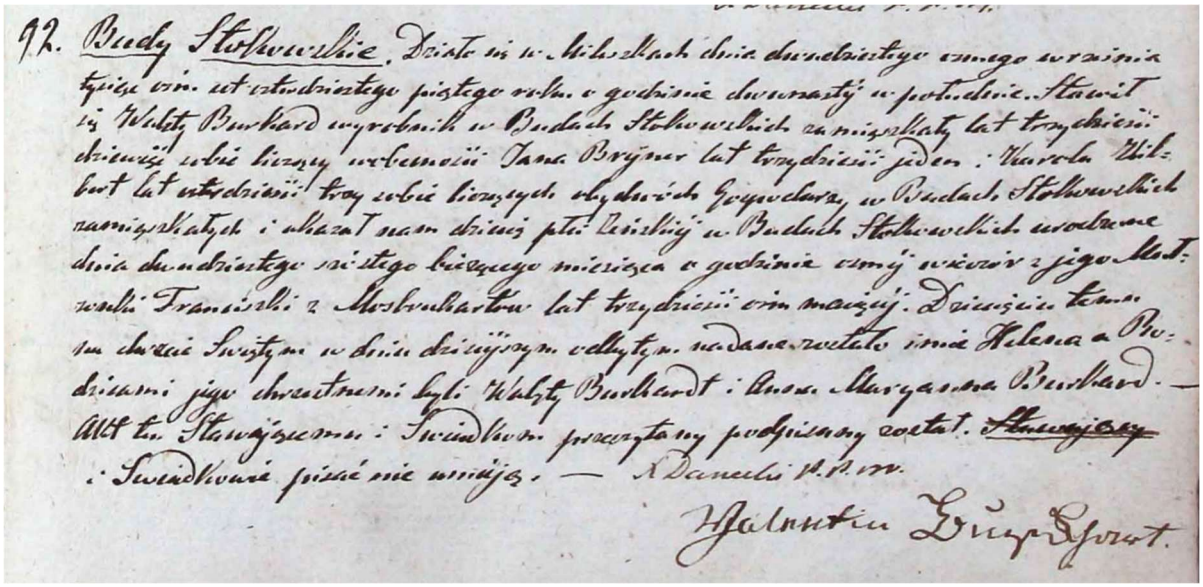
5. Balthasar (25 XI 1840 Schindhard - 1893)

6. Augustyn (11 XII 1842 Schindhard - ?)

Z ksiąg parafialnych w Mileszkach wynika, iż Valentin (nazwisko zapisywano: Burkard lub Burhard) i Franziska mieli w Polsce jeszcze troje dzieci. Byli to:

7. Helena (26 IX 1845 Budy Stokowskie - ?)

Akt chrztu Heleny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Helena Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=eng&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Helena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:

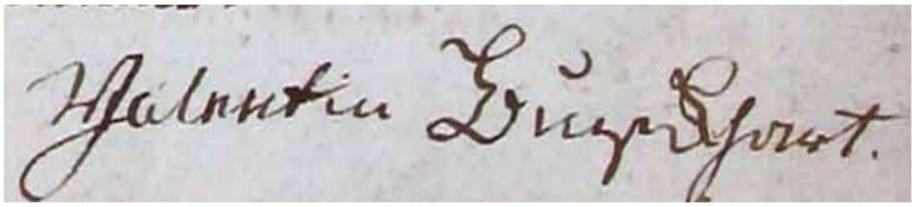
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1845&kt=1&plik=085-092.jpg&x=1835&y=1975&zoom=1 *(wpis nr 92, dostęp 30.12.2022)*

Ojciec określony jest jako wyrobnik w Budach Stokowskich**.**

Chrzestnym był Walęty/Valentin Burkardt. Kim był ów Walenty? Raczej nie Walenty/Valentin, urodzony w roku 1839 w Busenbergu kuzyn Heleny, syn Josepha, młodszego brata Valentina, ojca Heleny, gdyż ten miał 6 lat i zapewne nie mógł być ojcem chrzestnym. Pewne wydaje się, że chodzi o Walentego, syna Wojciecha i Katarzyny Köhler, który miał za żonę Katarzynę Dauenhauer. Z kolei Walęty Burkard, wymieniony jako świadek na chrzcie, „wyrobnik w Budach Stokowskich zamieszkały", lat 39, to bez wątpienia ojciec Heleny, urodzony w roku 1806.

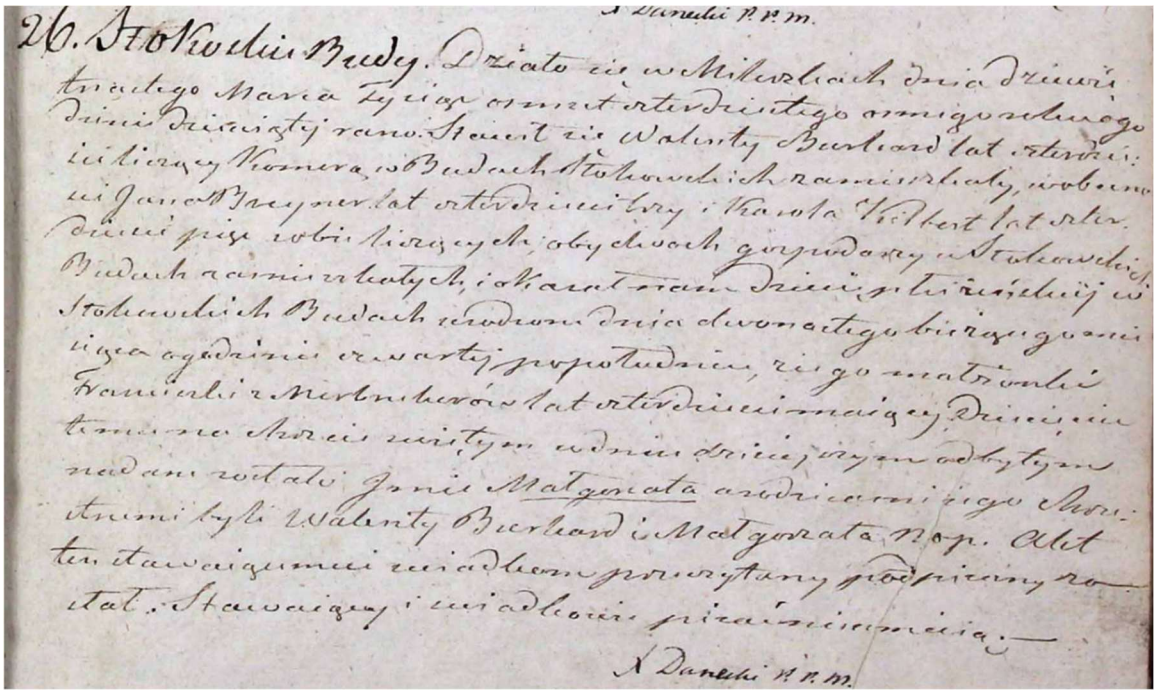
Matka chrzestną Heleny była Anna (a może to Panna?) Maryanna Burkard, być może siostra ojca chrzestnego.

Pod metryką Heleny widnieje podpis Valentina Burkhart. Porównując podpisy dwóch Valentinów Burkhart z aktu ślubu Walętego Burkart z roku 1852, sadzę, że podpisał Valentin, ojciec Heleny, a nie jej chrzestny.

8. Małgorzata/Margarethe (12 III 1848 w Budach Stokowskich **-** ?). Chrzestnymi byli Walenty Burkard i Małgorzata Nap (prawidłowe brzmienie nazwiska: Naab; rodziny Naab występowały w Erfweiler, Dahn, Hauenstein, Schindhard)

Akt chrztu Małgorzaty

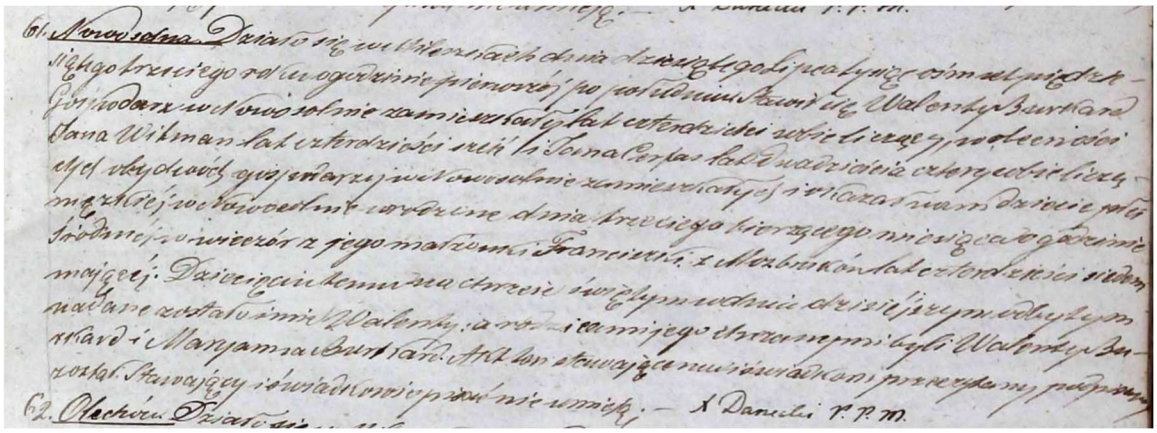

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Małgorzata Burchard:

https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Ma%C5%82gorzata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1848&kt=1&plik=21-26.jpg&x=1546&y=1741&zoom=1.25 *(wpis nr 26, dostęp 30.12.2022)*

9. Walenty/Valentin (3 VII 1853 Nowosolna - ?). Chrzestnymi byli Walenty Burkard i Maryanna Burkard.

Akt chrztu Walentego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1853&kt=1&plik=056-063.jpg *(wpis nr 61, dostęp 30.12.2022)*

Z aktów zgonu Valentina i Franziski wynika, że zmarli zostawiając siedmioro dzieci. Syn Joseph zmarł jeszcze w Schindhard. Które z wyżej wymienionych dzieci zmarło przed rokiem 1857, nie wiadomo. Najmłodsze dzieci miały w chwili śmierci rodziców – jeśli przeżyły: Małgorzata – dziewięć lat, Valentin – cztery.

W Internecie znajduje się drzewo genealogiczne Valentina (w drzewie zapisano ich Burkhard i Burchard), sporządzone przez Wiktora Stułów, poprowadzone od Johannesa Sebastiana (1590-1654) do Valentina (1806-1857) i jego zstępnych (niestety, niektórych danych brak). Dla kogo zostało zestawione w Polsce nie wiem. Przeprowadzono je w linii męskiej. Drzewo jest o tyle ciekawe, iż pokazuje, że zstępni Valentina, a dokładnie jego syna Balthasara, szybko się spolonizowali.

Drzewo genealogiczne Valentina na platformie MyHeritage

Źródło: www.myheritage.pl (platforma płatna)

Według tego drzewa Valentin i Franzisca mieli sześcioro dzieci – wymienia się tylko dzieci, urodzone w Palatynacie. Jak widać, osobie zestawiającej drzewo dzieci urodzone w Polsce nie były znane.

Przy nazwisku syna Valentina, **Balthasara** (1840-1893) – przy czym nie wiem, skąd znana jest data jego śmierci – pojawia się już pisownia nazwiska Burchard – polski ksiądz czy kościelny zapisał nazwisko ze słuchu i tak już zostało.

Balthasar/Baltazar/ Balcer – zgodnie z wyżej wymienionym drzewem – miał za żonę Barbarę z domu Burchard (najprawdopodobniej krewniaczkę, jednakże nie wiadomo, czyją była córką, ponieważ nie ma jej w opracowaniach *The Birkenhördt Project*, z którą miał dwoje dzieci: **Augusta** (1862-1916) i Wandę (1880 - ?). To ostatnie imię jest już ewidentnie polskie. **August Burchard** ożenił się z Anną Traut (1862 - ?) – nazwisko wskazuje, iż poślubił pannę z niemieckiego środowiska. Dwoje z ich pięciorga dzieci miało również polskie imiona – Stanisława i Bolesław. Syn Augusta, **Jan** Burchard (1892-1964) poślubił również pannę niemieckiego pochodzenia, Wiktorię Jung (1891-1973), i miał z nią czworo dzieci, także o polskich imionach: Władysława, Jana, Stanisława i Kazimierza. **Władysław** miał prawdopodobnie za żonę Helenę. Niestety na tym pokoleniu drzewo się urywa**. Jest jednak więcej niż prawdopodobne, że potomkowie Valentina do dziś żyją w Polsce.**

Wiadomości odnośnie do rodziny Valentina, zapisane w omawianym drzewie, są jednak niekompletne. Zestawiający drzewo nie znał dat śmierci Valentina ani jego żony Franziski. Nie znał też dzieci Valentina, urodzonych w parafii Mileszki, ani też jego dwóch wnuczek urodzonych tamże. W Mileszkach znajduje się metryka – niestety po rosyjsku, bardzo słabo czytelna – Maryanny Józefy, urodzonej w roku 1872 w Andres (prawdopodobnie chodzi o Andrespol) – córki Baltazara i Barbary z Burchardów – zmarłej w roku 1873. Z roku 1874 pochodzi metryka – po rosyjsku – Wiktorii, córki Baltazara i Barbary z Burchardów, urodzonej we wsi Andrzejew lub Andrzejów (dziś w obrębie Łodzi). Andrespol i Andrzejów (dawniej Andrzejewo) to ta sama miejscowość, powstała w wyniku podziału w roku 1823 kolonii Andrespol na Andrespol i Andrzejów. Nazywano je także Jędrzejów (Królewski i Prywatny). Baltazar i Barbara mieli ośmioro dzieci.

Z *Geneteki* wynika też, że Baltazar przeniósł się z rodziną do województwa mazowieckiego. Możliwe, że odnosi to także do syna Valentina, Augusta/Augustyna.

Valentin/Walenty miał – jak mi wiadomo – przynajmniej dziewięcioro dzieci, dziewięcioro lub 22 wnuków i 19 prawnuków. Wielu zstępnych przeniosło się z okolic Łodzi w okolice Warszawy.

Zgodnie z moją wiedzą drzewo Valentina wygląda jak następuje:

Valentin Burkhart/Burkhard (2 II 1806 Erfweiler - 6 II 1857 Antoniew)

1. Anna Maria Burkhart/Burkhard (10 VI 1807 Erfweiler - 6 VII 1832 Erfweiler)

2. Franziska Mosbrücker (4 X 1807 Schindhard - 5 XII 1857 Antoniew)

Dzieci Valentina z drugiej żony, Franziski:

1. Johannes Georg (4 VI 1833 Schindhard - ?)

2. Anna Maria (3 XII 1834 Schindhard - ?)

3. Joseph (17 I 1837 - 28 VII 1838 Schindhard)

4. Elizabetha (17 X 1838 Schindhard - ?)

5. Balthasar (25 XI 1840 Schindhard - 1893). Żona: **Barbara Burchard** (1838 - ?) – w akcie chrztu córki Balthasara i Barbary, Heleny, urodzonej w roku 1880, zapisano, że matka ma 42 lata, a więc urodzona była w 1838 r. Balthasar często się przeprowadzał, jak to wynika z dokumentów dotyczących jego dzieci – ostatecznie do województwa mazowieckiego. Dzieci rodziły się w Piotrkowie, wsi Mieszcze (parafia Piotrków), Andrespolu (parafia Mileszki), wsi Czechowice, która dziś weszła w skład Warszawy, niegdyś w parafii Żbików; Żbików do 1916 roku był samodzielną wsią, dziś jest dzielnicą Pruszkowa), wsi Mory (parafia Babice); Mory należą dziś do gminy Ożarów.

6. August (11 XII 1942 Schindhard - ?). W *Genetece* nie ma aktu ślubu Augusta, jednakże w województwie mazowieckim znajdują się dokumenty dotyczące dzieci Augusta Burchard/Burhard i Apolonii, której nazwisko najwyraźniej sprawiało zapisującym kłopoty, gdyż występuje jako Ul, Ule, Ulle, Usle, Uln, Ulew. Dzieci jest 13 (trzech synów, z których dwóch na pewno zmarło młodo, i 10 córek) a część dokumentów jest z parafii Babice, Sobików i Żbików, skąd pochodzą też akta Baltazara i jego syna Augusta. Można zatem domniemywać, że August/Augustyn, żonaty z Apolonią, to młodszy brat Baltazara. Jakiś czas August mieszkał w Nieckach (dziś gmina Gostynin) w Parafii Pęcice (dziś powiat pruszkowski), potem w Szamotach, parafia Żbików, wreszcie w Zdżarach, parafia Babice. Dzieci Augusta/Augustyna, domniemanego syna Valentina, i Apolonii Ule, zapisane jako Burhard, Burchard i Burchardt:

1. Anna (1867 Niecki, parafia Pęcice); w roku 1888 poślubiła w parafii Żbików Antoniego Sołtysiaka.

2. Julianna (1869 Niecki, parafia Pęcice - ?); w roku 1888 mając 19 lat poślubiła w parafii Żbików Piotra Sadeckiego.

3. Helena (1871? Parafia Pęcice - ?); w roku 1892 poślubiła w parafii Żbików Piotra Sadeckiego, w akcie ślubu napisano, że miała 20 lat – to datowałoby jej urodzenie na rok 1872, ale w tym roku na pewno urodziła się Emilia; może były bliźniaczkami.

4. Emilia (1872 Niecki, parafia Pęcice - ?); w roku 1895 poślubiła w parafii Babice Antoniego Florczaka.

5. Karolina (1875 Niecki - ?); w roku 1896 poślubiła w parafii Babice Filipa Heinrnt.

6. Wilhelm (1875/6 - 1894 parafia Babice), w akcie zgonu podano, że miał 19 lat.

7. Walenty (1880 Szamoty, parafia Żbików - ?).

8. Krystian (1884 Szamoty - 1887 Zdżary, parafia Żbików).

9. Natalia (1885 Szamoty - ?); w roku 1906 poślubiła w parafii Babice Ignacego Serwa.

10. Antonina (1887 - 1881 Szamoty).

11. Juliusz (1887 Zdżary - ?).

12. Elżbieta (1889 Zdżary - ?); w roku 1911 w parafii Babice poślubiła Walentego Szelenbaum.

13. Ludwika (1891 Niecki, parafia Pęcice).

7. Helena po mężu Kwasebart (26 IX 1845 Budy Stokowskie - 1918 Błonie, województwo mazowieckie). Z aktu zgonu wynika, że nazywała się po mężu **Kwasebart.** Z aktu ślubu jej syna Aleksandra Kwasebrat, który zawarł związek małżeński w parafii ewangelickiej Wyskitno, wynika, że mąż Heleny miał na imię **Wilhelm.**

8. Małgorzata (12 III 1848 Budy Stokowskie - ?)

9. Walenty (3 VII 1853 Nowosolna - po 1880 (chrzest jego bratanicy Heleny, córki Balthasara)). Z aktu chrztu Heleny wynika, że mieszkał we wsi Mory.

Wnuki Valentina

Dzieci Balthasara Burkhart i Barbary Burkhart:

1. August/ Augustyn (1862 Piotrków - 1916). W parafii Żbików (miejscowość Konotopa) poślubił pod nazwiskiem Burchart w roku 1885 **Annę Mariannę Trauth** (1862 - ?), córkę Franciszka i Franciszki Zydel.

2. Tomasz (1 I 1863 Meszcze - 27 III 1924). O Tomaszu dowiedziałam się z drzewa genealogicznego w *MyHeritage*. Jego żona to najprawdopodobniej Elżbieta Hajnrich (zapewne Heinrich). W *Genetece* znajdują się akty urodzenia dzieci Tomasza i Elżbiety: 1. 1894 Zygmunt, 2. 1895 Władysław, 3. 1896 Karolina, 4. 1897 Karol. Wszyscy urodzeni w Sobikowie. Według drzewa genealogicznego w *MyHeritage* syn Tomasza, Karol (31 VIII 1897 Sobików, parafia Piaseczno - 12 III 1945 Buchenwald) miał córkę Elżbietę (29 VI 1941 Warszawa - 14 VII 2010), zamężną Posmyk. Jej potomek to Marek Posmyk.

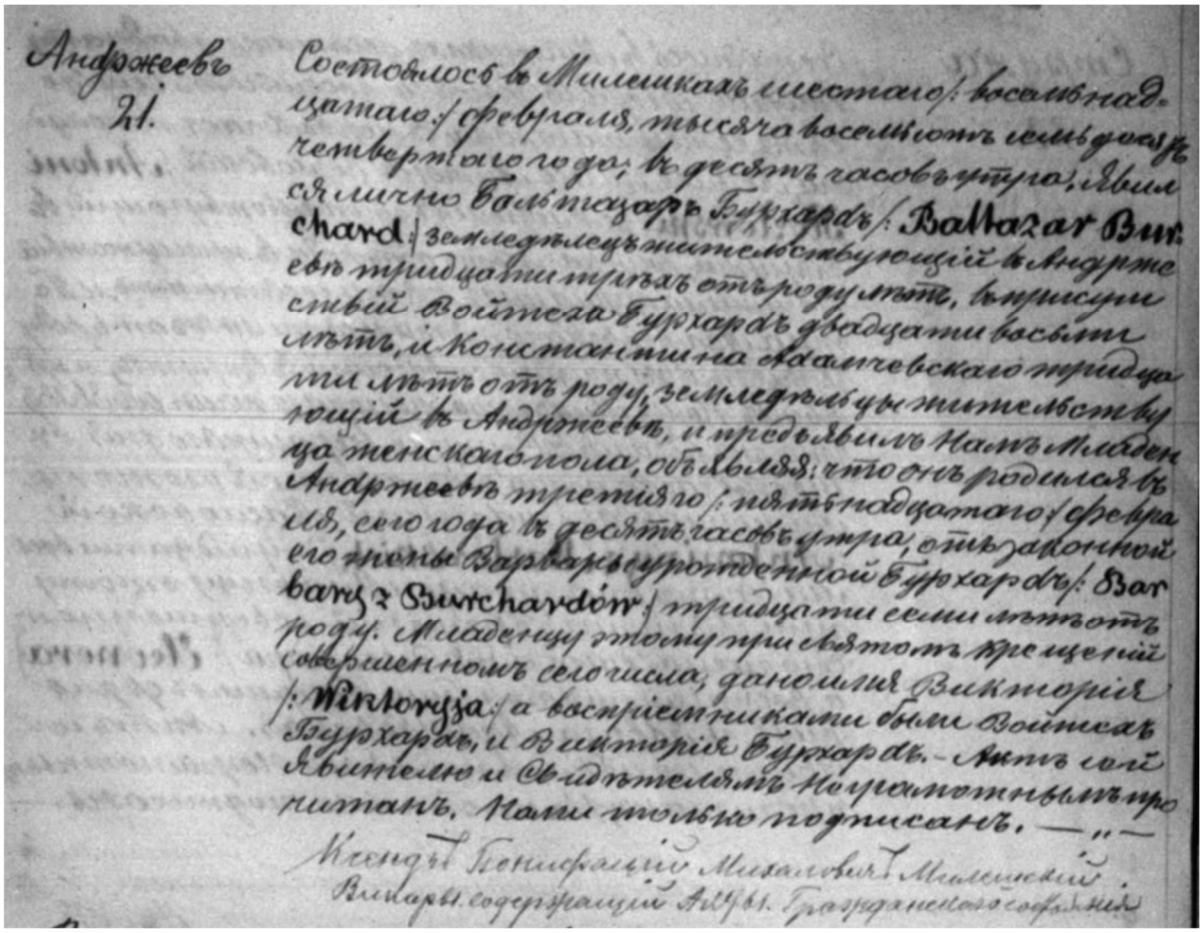
3. Walenty (1867 Meszcze, parafia Piotrków - ?) W roku 1895 w parafii Babice (miejscowość Jawczyce), poślubił jako Burkart **Franciszkę Wesoła**, córkę Józefa i Anny Zarębskiej. Rodzice: Burkart.

4. Józef (1870 Meszcze - ?) 1896 Józef Burkart w parafii Babice (miejscowość Lipków) poślubił **Mariannę Kalinowską**, córkę Konstantego i Anny Jeżełowicz.

5. Maryanna Józefa (1872 Andres (tak w akcie chrztu – Andrespol?) – 1873 Andres (Andrzejew?))

6. Wiktoria po mężu Borkowska (1874 Andrzejew (wieś w gminie Nowosolna)? - ?). Chrzestnymi byli Wojciech Burchard, lat 28, i Wiktoria Burchard. Byli to bliscy krewni – Wojciech (Georg, urodzony w Schindhard syn Josepha i Barbary Flory), i jego żona Wiktoria z domu Szmelich. Wiktoria jako Burchardt w roku 1895 w parafii Żbików (miejscowość Jawczyce) poślubiła **Łukasza Borkowskiego**, syna Wojciecha i Jadwigi Fałkowskiej.

Akt chrztu Wiktorii. Ojciec zapisany jako ziemledielec

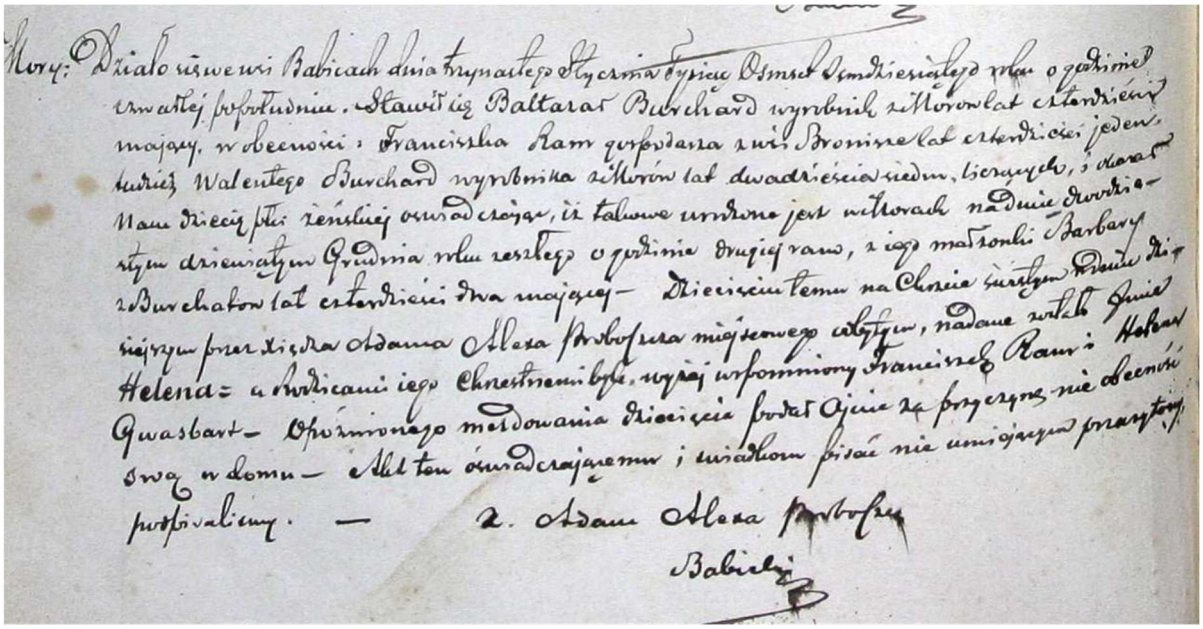

Źródło:
Wyniki wyszukiwania da osoby Wiktoria Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Wiktoria&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1874&kt=1&plik=019-022.jpg&x=2004&y=259&zoom=1 (wpis nr 21, dostęp 30.12.2022)

7. Franciszek Ksawery (1878 Czechowice, parafia Żbików - ?), zapisany jako Burchard.

8. Helena po mężu Goppe/Hoppe (29 XII 1879 Mory parafia Babice - ?). W roku 1900 poślubiła w parafii Chojnata (województwo łódzkie) **Jana Goppe**, syna Michała i Marianny Majewskiej. Dzieci zapisywane już w województwie mazowieckim pod nazwiskiem Hoppe. W akcie chrztu Heleny ojciec jako wyrobnik z Morów, lat 40 (to się zgadza), matka, lat 42, a więc urodzona 1838. Świadkiem był Walenty, wyrobnik z Morów – najpewniej młodszy brat Balthasara, lat 27 (zgadza się, Walenty urodził się w roku 1853). Chrzestna Helena Gwasbart – to najprawdopodobniej siostra Baltazara; w akcie zgonu Kwasebrat.

Akt chrztu Heleny

Źródło: Metryki - Skanoteka - Baza skanów akt metrykalnych (genealodzy.pl), dostęp 30.12.2022

9. Wanda (1880 - ?)

Być może dzieci Augusta/Augustyna i Apolonii Ule:

Trzynaścioro dzieci – patrz wyżej

Dzieci Heleny i Wilhelma Kwasebart:

1. Aleksander, w roku 1907 w parafii ewangelickiej Wyskitno (miejscowość Błonie) poślubił **Helenę Seider**, córkę Krystiana i Emilii Appel. Miał córkę Helenę Marię, ur. Błonie 1908.

Prawnuki Valentina

Dzieci Augusta i Anny Traut:

1. Emilia po mężu Krejzle (1886 Konotopa, parafia Żbików - ?). W parafii Babice Emilia poślubiła w roku 1903 **Jana Teofila Krejzle**?, syna Wilhelma? i Heleny Szołsupr? (znaki zapytania postawione w *Genetece*, bo zapis po rosyjsku jest słabo czytelny).

2. Wiktoria po mężu Kicińska (1891 Zabrzezina, parafia Żbików - ?). W roku 1910 Wiktoria poślubiła w parafii Babice **Józefa Kicińskiego**, syna Jana i Jadwigi Kamińskiej. Jedna córka, Janina, urodzona w roku 1911 w Chrzanowie, w parafii Babice.

3. Jan (1892 Młotki, parafia Babice - 1964). Żona, według wyżej podanego drzewa genealogicznego: **Wiktoria Jung** (1891-1973). W *Genetece* jest akt chrztu Wiktorii Jung, urodzonej w roku 1891 w Żdziarach/Zdżarach, w parafii Babice, córki Jakuba i Krystyny Litter – najprawdopodobniej chodzi o żonę Jana.

4. Stanisława (1895 Sobików, parafia Sobików - ?)

5. Karolina (1897 Dobiesz, parafia Żbików - ?)

6. Bolesław (1898-1899 Dobiesz, parafia Sobików)

7. **Wanda** (1905 Szeligi, parafia Babice - 1905)

8. Stefan (1907 Górce, parafia Babice - ?)

Dzieci Walentego i Franciszki Wesołej:

1. Edward (1896 Mory, parafia Babice - ?). Zapisany jako Burchardt.

2. Bolesław (1900 Jawczyce, parafia Żbików - ?). Zapisany jako Burchart.

3. Jan (1902 Mory, parafia Babice - ?). Jako Burchardt.

4. Czesław (1905 Mory - ?)

Dzieci Heleny i Jana Hoppe/Goppe:

1. Zofia (1901 parafia Osuchów - ?)

2. Julianna (1903 parafia Osuchów - ?)

3. Franciszka (1904 parafia Osuchów - ?)

4. Piotr (1906 parafia Osuchów - ?)

5. Ignacy (1908 parafia Osuchów - ?)

6. Anna (1913 Białowioska - ?). Jako Hope.

7. Janina (1915 Białowioska, parafia Osuchów - ?)

Praprawnuki Valentina

Dzieci Jana i Wiktorii Jung:

1. Władysław (1900 - ?), żona Helena.

2. **Jan** (? - ?)

3. Stanisława (? - ?)

4. Kazimiera (? - ?)

II. Adolph Matthias (6 III 1808 Erfweiler - po 1859, w Polsce?)

Dane genealogiczne Adolpha Matthiasa

Home | Search | Find | Media | Info | English

Adolph Matthias Burkhart

♂ 1808 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

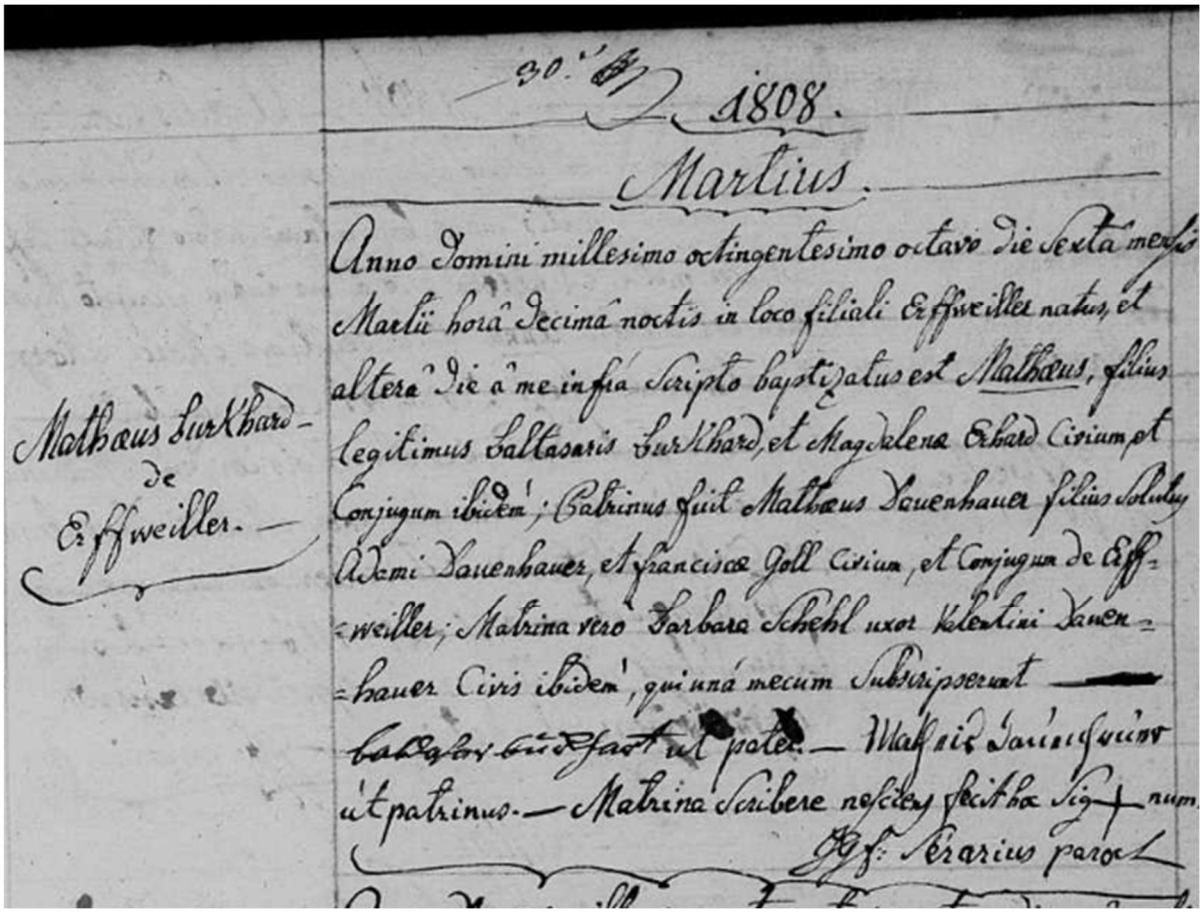
Name	Adolph Matthias Burkhart	
Born	6 Mar 1808	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Male	
Person ID	I94923	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years)	
Mother	Magdalena Ehrhard, **b.** 1783, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	Abt 1805	Erfweiler, Pfalz, Bayern
Family ID	F25427	Group Sheet | Family Chart

Family	Apollonia Dauenhauer, **b.** 9 Jan 1809, Erfweiler, Pfalz	
Married	3 Feb 1834	Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F42216	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I94923&tree=1, dostęp 30.12.2022

Akt chrztu Matthiasa z księgi parafialnej w Erfweiler.

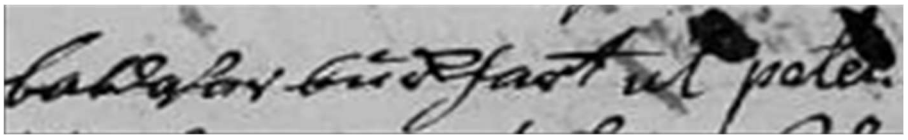

30.
1808.
Martius.
Anno Domini millesimo octingentesimo octavo die Sexta mensis
Martii horâ Decimâ noctis in loco filiali Erffweiller natus, et
altera die â me infra Scripto baptizatus est Mathaeus, filius
legitimus Balthasaris Burkhard, et Magdalena Erhard Civium et
Conjugum ibidem; Patrinus fuit Mathaeus Dauenhauer filius Solidus
Adami Dauenhauer, et Francisca Goll Civium, et Conjugum de Erff-
weiller; Matrina vero Barbara Schehl uxor Valentini Dauen-
hauer Civis ibidem, qui una mecum Subscripserunt
Balthasar Burkhart ut pater. — Mathaeus Dauenhauer
ut patrinus. — Matrina Scribere nescit hoc Sig + num.
Mathaus Burkhard
de
Erffweiller.
J. J. Serarius parochus

Na akcie chrztu wyraźnie widać zapis imienia dziecka: Mathaus Burkhard. Nie ma Adolpha! Nie wiadomo, skąd ten Adolph się wziął w zapisie danych w *The Birkenhördt Project*!

Zwraca też uwagę zapis wsi: Erffweiler. Matka pod nazwiskiem Erhard, nie Ehrhard.

Jako ojciec chrzestny dziecka zapisany Mathaus Dauenhauer, syn Adama Dauenhauer i Franziski Goll, a więc to po chrzestnym chłopiec dostał imię. Chrzestny bardzo ładnie się podpisał. Matka chrzestna: Barbara Schehl, żona Valentina Dauenhauer, która podpisała się krzyżykiem.

Balthasar również się podpisał, ale gryzmolił niemiłosiernie! *Balthasar Burkhart pater* (ojciec).

Balthasar Burkhart ut pater.

Ciekawe jest, że chrzestni dziecka to wyłącznie rodzina Dauenhauer.

Są oni identyczni z chrzestnymi mojego prapradziadka Martina.

Rodzina Mathausa Dauenhauer występuje w *The Birkenhördt Project*. Mathaus (Matthias) Dauenhauer (1788-1865) to syn Johannesa Adama Dauenhauer (1736-1808) i Franziski Goll (1750-1829).

Chrzestna Barbara Schehl (1777-1837) to żona Johannesa Valentina Dauenhauer (1777-1826). Tenże Johannes Valentin to starszy brat wyżej wymienionego chrzestnego Mathausa Dauenhauer.

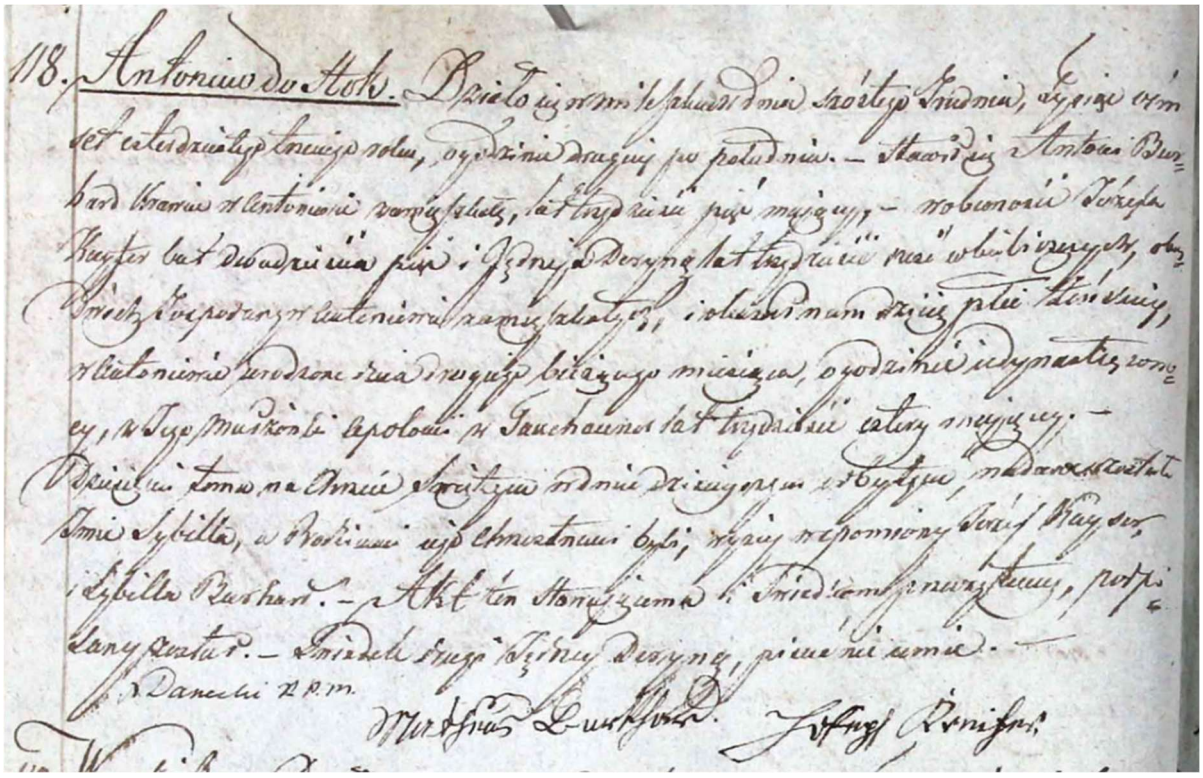
The Birkenhördt Project nie podaje daty śmierci Adolpha Matthiasa, gdyż zmarł on w Polsce. Kiedy – nie wiadomo. Na pewno jeszcze żył w roku 1859 – wynika tak z aktu ślubu jego syna, Marcina/Martina.

Adolph Matthias 3 lutego 1834 r. poślubił w Erfweiler **Apollonię Dauenhauer** (9 I 1809 Erfweiler **-** po 1859, najprawdopodobniej w Polsce) córkę Matthiasa i Anny Marii Mörgen. *The Birkenhördt Project* nie podaje dzieci Adolpha Matthiasa i Apollonii, jednakże z aktu ślubu ich syna, zawartego w parafii Mileszki w roku 1859 wynika, że Martin miał z Apollonią syna Marcina, urodzonego w Erfweiler w roku 1835. Wydaje się wielce prawdopodobne, że dzieci urodzonych w Erfweiler, w latach 1836-1842, było więcej. W Polsce urodziły się Adolphowi Matthiasowi i Apollonii jeszcze dwie lub trzy córki.

Podkreślić trzeba, że imię Adolph nie pojawia się w dokumentach z Mileszek, Adolph Matthias występuje tu zawsze pod drugim imieniem. Imię Adolph zgodnie z *The Birkenhördt Project* nie występowało w rodzinie Burkhart. Nie wiadomo, dlaczego nadano je dziecku na chrzcie w Erfweiler, ale na co dzień używano najprawdopodobniej tylko imienia Matthias – w Polsce Mateusz.

Najprawdopodobniej Adolph Matthias przybył do Polski przed 2 grudnia 1843 roku. Potwierdza to, moim zdaniem, świadectwo chrztu Sybilli Burhard. Sybilla urodziła się 2 grudnia 1842 roku, chrzest odbył się 6 grudnia 1843 roku.

Świadectwo chrztu Sybilli

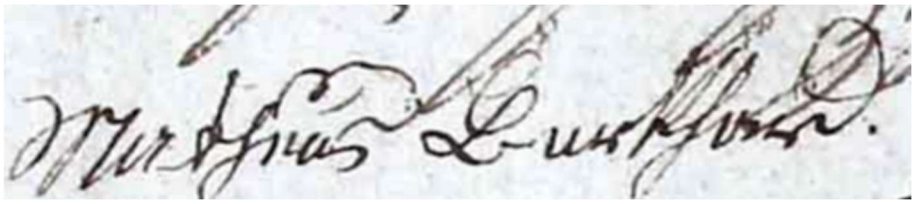

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sybilla Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Sybilla&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1843&kt=1&plik=118-123.jpg&x=93&y=20&zoom=1.5 (wpis nr 118, dostęp 30.12.2022)

Jak już wspomniałam w rozdziale pierwszym, na świadectwie chrztu zapisano jako ojca Antoniego, a moim zdaniem jest to Adolph Matthias.

Miejsce urodzenia oznaczono jako Antoniew do Stok (dziś w obrębie Łodzi). Urodziny zgłosił ojciec, „Antoni Burhard, krawiec w Antoniewie zamieszkały, lat trzydzieści pięć mający". Matką była Apolonia z Tauchanner (Gauchauner), lat trzydzieści cztery mająca". **Rzecz jednak w tym, że akt podpisany został, moim zdaniem, przez Mathiasa Burkharta (Burkharda), a nie Antona (tak brzmiałoby niemieckie imię Antoni), a zatem być może chodzi w tym wypadku o syna Baltahasara Burkharta (1780-1935), w *The Birkenhördt Project* zapisanego jako Adolph Matthias Burkhart.**

Podpis Mathiasa Burkhard pod metryką Sybilli.

Adolph Matthias urodził się w roku 1808, a więc w roku 1843 miałby lat 35, co zgadzałoby się z wiekiem zapisanego w metryce Sybilli Antoniego. Żoną Adolpha Matthiasa była Apollonia Dauenhauer, urodzona w roku 1809, a więc w roku 1843 miałaby rzeczywiście trzydzieści cztery lata. Jest wielce możliwe, że z Adolpha ksiądz zrobił Antona (Antoniego) i jest możliwe, że do Adolpha zwracano się powszechnie tylko pierwszym imieniem Matthias, i tak też się podpisał.

Miejsce urodzenia Sybilli, Antoniew, zdaje się potwierdzać moje przypuszczenie – Adolph Matthias na pewno mieszkał w Antoniewie dwa lata później, w roku 1845, świadczy o tym metryka urodzenia jego córki Anny Marianny, która to metryka zostanie mówiona niżej.

Drugą przesłanką, świadczącą, że w wypadku omawianej metryki chodzi i o Adolpha Matthiasa, i Apollonię Dauenhauer jest fakt, iż istnieje też świadectwo chrztu z roku 1848, mówiące, iż 4 marca urodziła się w Wiączyniu Górnym Sybilla Burhard, córka Mateusza i Apollonii. Możliwe jest, że Sybilla urodzona w roku 1843 zmarła (aktu zgonu brak) i imię jej nadano kolejnej córce.

Jeśli metryka urodzenia Sybilli z roku 1843 dotyczy Adolpha Matthiasa, to miał on z Apollonią Dauenhauer przynajmniej pięcioro dzieci.

W Polsce Adolph Matthias mieszkał w Antoniewie – najprawdopodobniej przed 2 grudnia 1843 roku – gdzie pracował jako krawiec, i Wiączyniu Górnym. Jeśli moje rozumowanie odnośnie do metryki Sybilli jest błędne, za pierwszą wzmiankę o Adolphie Matthiasie w Polsce (w Antoniewie) uznać należy metrykę urodzenia jego córki Anny Marianny z 10 lutego 1845 roku – w tym dokumencie określony jest jako gospodarz. W roku 1848 Adolph Matthias wymieniany jest jako komornik z „Wiączenia" Górnego. Także akt zawarcia małżeństwa jego syna Marcina/Martina, z roku 1859 wskazuje, że Adolph Matthias mieszkał wówczas w Wiączyniu Górnym.

Wiadomo mi jest o pięciorgu dzieciach Mateusza, dziewięciorgu wnukach i 31 prawnukach. Prawnuki były już chrzczone w Łodzi.

Dzieci (Adolpha) Matthiasa/Mateusza i Apollonii Dauenhauer:

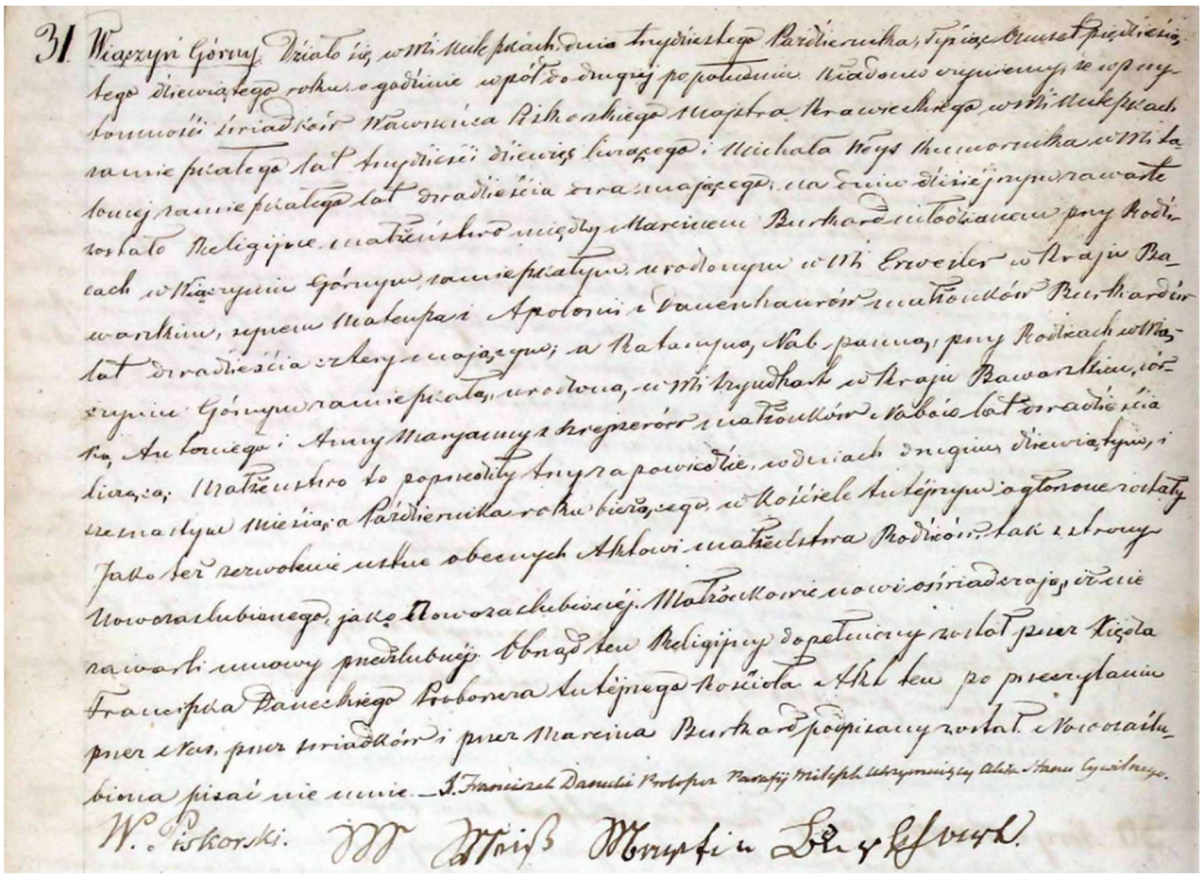
1. Martin, w Polsce Marcin (1835 Erfweiler **-** 14 XII 1914 Janów). Dotyczy go dokument z parafii Mileszki z roku 1859. Wówczas to 30 października „w obecności świadków Wawrzyńca Piskorskiego majstra krawieckiego i Michała Keys (Neys?) Komornika", „zawarte zostało religijne małżeństwo

między Marcinem Burkardem młodzianem przy rodzicach w Wiączyniu Górnym zamieszkałym urodzonym w wsi Erweiler w Kraju Bawarskim synem Mateusza i Apolonii z Dauenhaurów lat dwadzieścia cztery mającym" a **Katarzyną Nab**, „panną przy rodzicach w Wiączyniu Górnym zamieszkałą, urodzoną w wsi Szyndhart (Schindhard), córką Antona i Anny Maryanny Szrejner (zapewne *Schreiner*, czyli stolarz), lat 20. A zatem Katarzyna urodziła się w roku 1839, zmarła przed rokiem 1914, gdyż jej zmarły w tymże roku mąż określony jest jako wdowiec.

The Birkenhördt Project wymienia we wsi Schindhard rodziny o nazwisku **Naab**, a także Schreiner, jednak małżeństwo Antona Naab i Kathariny Schreiner, które wyemigrowało do Królestwa Polskiego, nie jest znane. Znany jest jedynie Franz Anton Naab, urodzony w roku 1793, którego miejsce i data śmierci nie są znane, syn Johannesa.

Wspomnieć trzeba, że członkowie rodziny Schreiner byli spokrewnieni z rodziną Dauenhauer, a przez to byli powinowatymi Burkhartów.

Akt ślubu Marcina Burkard i Katarzyny Nab

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcin Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Marcin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1859&kt=2&plik=31-34.jpg&x=170&y=48&zoom=1.5 (wpis nr 31, dostęp 30.12.2022)

Z prawej podpis: Martin Burkhart.

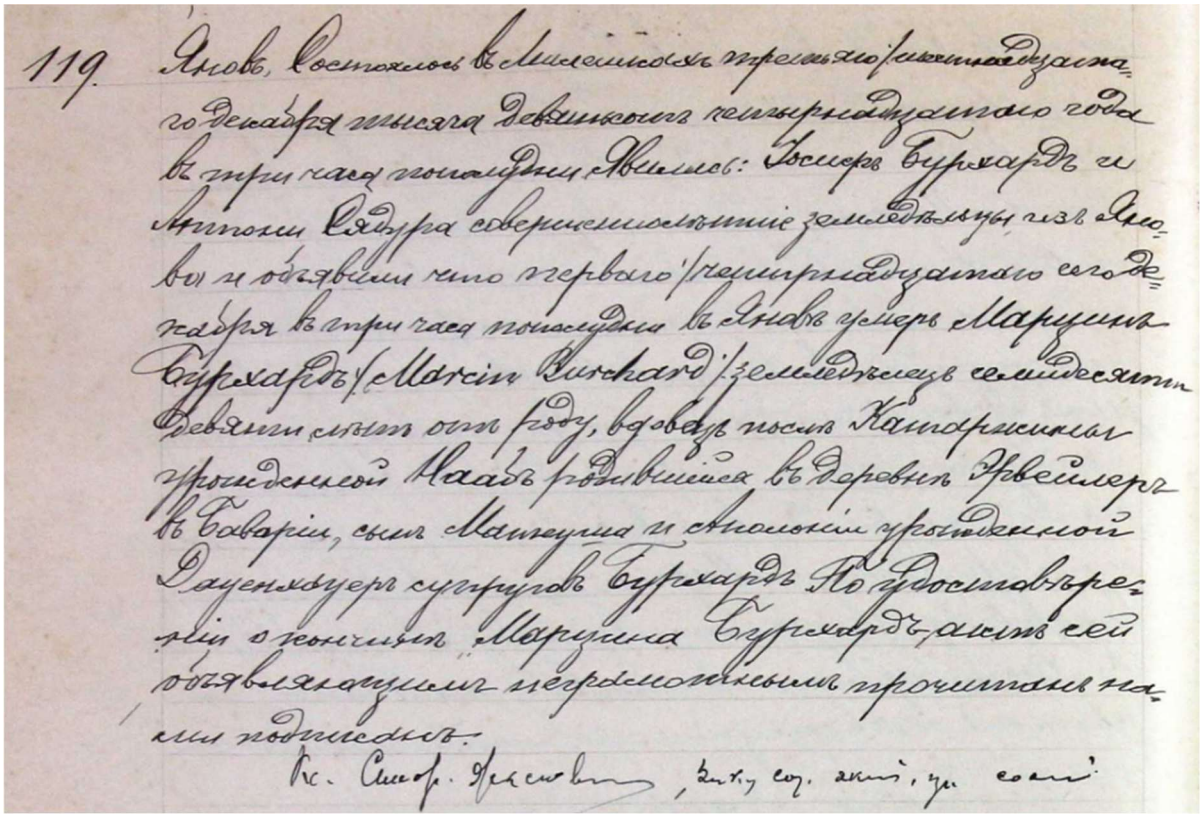

Marcin/Martin wymieniany jest w metrykach dzieci jako krawiec lub wyrobnik, a więc jeśli zgodne jest z prawdą, że ojciec jego pracował jako krawiec, to Martin przyuczył się do zawodu u ojca.

Martin mieszkał w roku 1859 w Wiączyniu Górnym. Jego dzieci do roku 1865 rodziły się w Wiączyniu Górnym. Jego córka Elżbieta urodziła się w roku 1867 w Janowie (dziś Łódź). Marcin zmarł w Janowie 14 grudnia 1914 roku, mając 79 lat, akt zgonu z parafii Mileszki – po rosyjsku – wymienia go jako urodzonego w Erfweiler w Bawarii i określa go jako *ziemledielec* (rolnik).

Martin zmarł 14 grudnia 1914 roku w Janowie, mając 79 lat. Musiała się w tym dniu wydarzyć w Janowie jakaś tragedia (pożar? działania wojenne?), ponieważ tegoż dnia zeszło czworo członków rodziny Burchardów: Marcin, jego syn Adolf i dwoje wnuków Martina, dzieci Adolfa i Magdaleny Burchard, siedemnastoletnia Marta i dwunastoletni Adam.

Akt zgonu Marcina

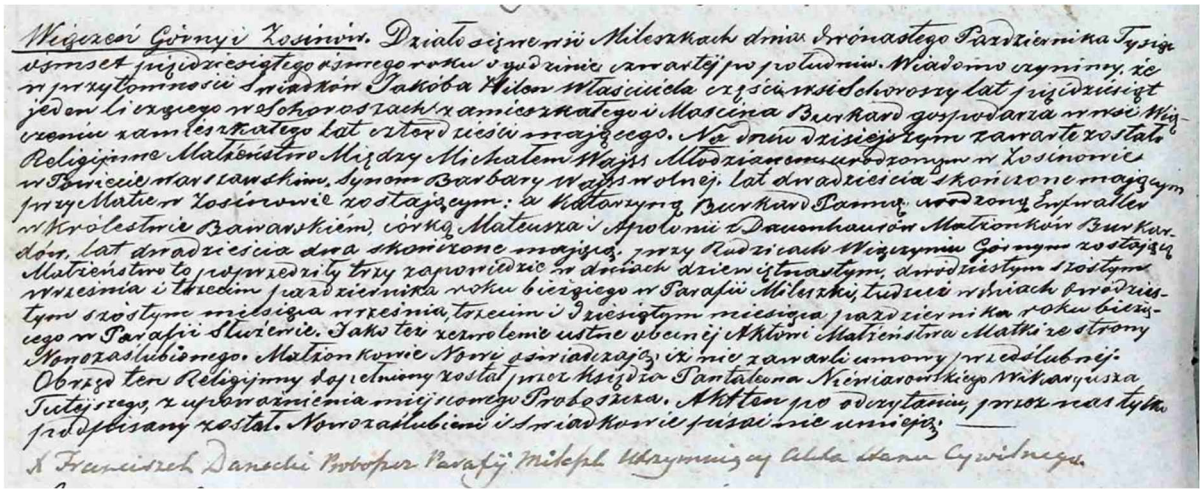

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcin Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Marcin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=307&kt=3&plik=119-122.jpg&x=47&y=62&zoom=1.5 (wpis nr 119, dostęp 30.12.2022)

W akcie zgonu Marcina matka wymieniona jako Antonina.

2. Katarzyna Burkard po mężu Waiss/Wajs (1836 Erfweiler - ?).W akcie chrztu zapisano, że jest urodzona w „Erfwaller w Królestwie Bawarskim”, zamieszkała przy rodzicach w Wiączeniu Górnym, córka Mateusza Burkard i Apollonii z Dauenhaurów. Poślubiła w roku 1858 Michała Wajss (właściwie nazwisko zapewne Weiss), lat 20, urodzonego w Zosinowie w „powiecie warszawskim”, synem Barbary Wajss wolnej. Ojca brak. Nie wiem, co oznacza zaznaczenie „wolnej”. Świadkiem był Marcin Burkard, gospodarz w Wiączeniu, lat 40 (mój prapradziadek).

Akt ślubu Katarzyny Burkard

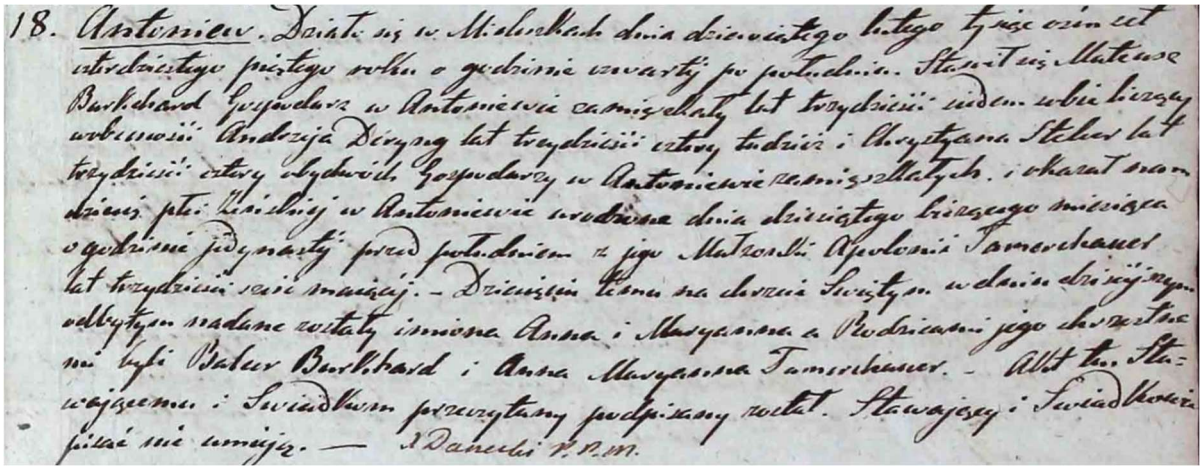
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Katarzyna Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Katarzyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=2&plik=33-37.jpg&x=95&y=884&zoom=1 (wpis nr 34, dostęp 05.01.2023)

Z roku 1859 pochodzi akt urodzenia córki tej pary, Katarzyny Wajs, urodzonej w miejscowości Salomea, w parafii Raszyn, w woj. Warszawskim. Kolejne dzieci rodziły się w parafii Warszawa-Wola i Warszawa-Wawrzyszew.

3. Sybilla (2 XII 1843 Antoniew - zmarła jako dziecko?). Świadectwo chrztu wyżej.

4. Anna Marianna (10 lutego 1845 Antoniew - ?)

Świadectwo chrztu Anny Marianny

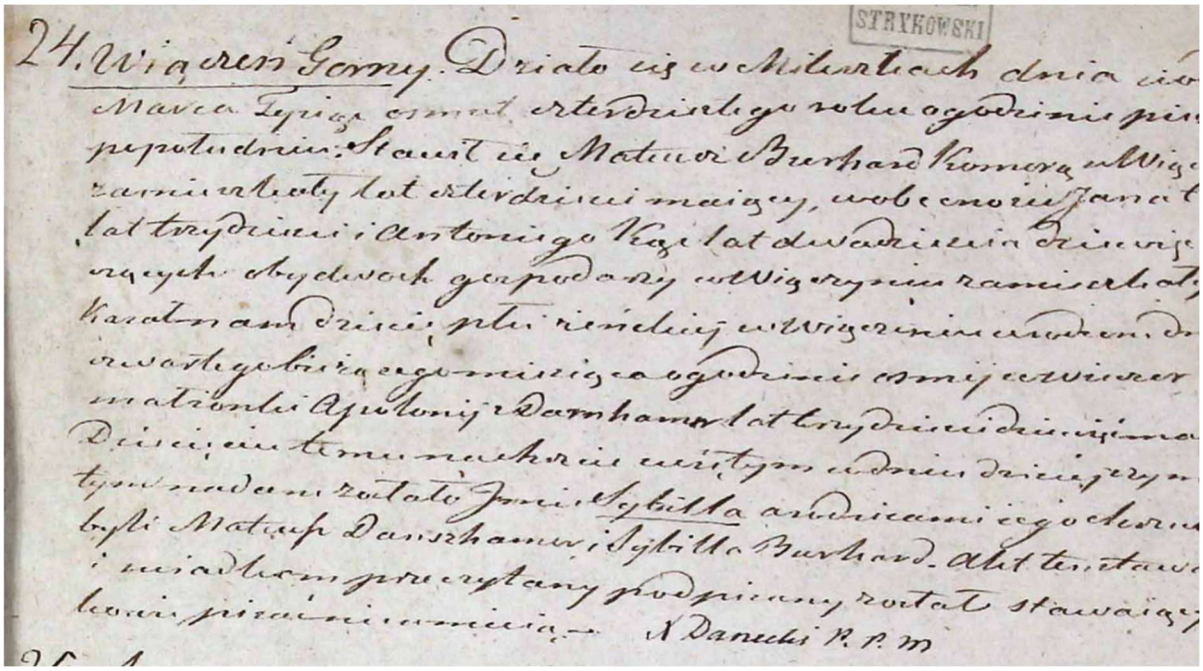

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Burkhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkhard&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1845&kt=1&plik=013-020.jpg&x=1904&y=717&zoom=1 (wpis nr 18, dostęp 30.12.2022)

Z dokumentu z roku 1845 wynika, że „Mateusz Burkchard, gospodarz w Antoniewie zamieszkały lat trzydzieści siedem sobie liczący" zgłosił urodziny 10 lutego córki, której nadano na chrzcie imiona Anna Maryanna. Matką była Apolonia Tannerchauer (Tamerhauer?). Chrzestnymi byli Balcer Burkhard – tu mogło chodzić o Balcera, młodszego brata Mateusza, i Anna Maryanna Tannerhauer (zapewne Dauenhauer) – mogła to być Maria Anna z domu Burkhart, żona wspomnianego w świadectwie chrztu z roku 1848 chrzestnego Sybilli, Mateusza Dauenhauer.

5. Sybilla po mężu Adler (4 III 1848 Wiączyń Górny - ?)

Świadectwo chrztu Sybilli

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sybilla Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Sybilla&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1848&kt=1&plik=21-26.jpg&x=744&y=21&zoom=1 (wpis nr 24, dostęp 30.12.2022)

Urodziny zgłosił Mateusz Burhard „Komerą (?) w Wiączeniu Górnym zamieszkały lat czterdzieści mający". Matką była Apolonia z Darnhauner (Darnhauer), lat trzydzieści dziewięć, a chrzestnymi Matius (lub Mateusz) Dauszhauner lub Danszhauner (zapewne Dauenhauer, krewny Apollonii; w Mileszkach jest też akt jego ślubu z Maryanną Burhard**)** i Sybilla Burhard. Wiek ojca nowonarodzonej, Mateusza (40 lat) i wiek matki, Apolonii (39 lat), zgadza się z datami ich urodzin (1808 i 1809) podanymi w *The Birkenhördt Project*.

W roku 1872 Sybilla (z drugim imieniem Izabela), lat 24, urodzona w Wiączyniu Górnym, poślubiła w parafii Żbików (woj. mazowieckie) **Henryka Adler**, syna Augusta i Alojzy Bucholz. Henryk urodził się w roku 1840 w Szamotach (parafia Tarczyn) – w jego akcie chrztu matka zapisana jako Bucholka. Matka Sybilli zapisana w akcie ślubu jako Daungauer. Miejsce ślubu, Żbików, parafia, gdzie spotykamy kuzynów Sybilli, synów jej stryja Valentina, wskazuje, że między rodzinami braci istniały kontakty.

W *Genetece* widnieje akt zgonu z roku 1892 Stanisławy Frydrych, zmarłej w wieku 5 lat w Janowie, urodzonej w Warszawie, córki Franciszka (w oryginalnym akcie: Franza) Frydrych i Sybilli Burchart. Zgon zgłosili Marcin Burchart i Józef Gutbier. Nie podano wieku Marcina (1835 Erfweiler - 1914 Janów), ale mógł to być zamieszkały w Janowie od mniej więcej 1867 roku syn Adolpha Matthiasa, brat Sybilli zamężnej Adler. Być może Sybilla owdowiała i po raz drugi wyszła za Franza Frydrycha. Stanisława, urodzona zgodnie z aktem zgonu w roku 1887, mogła być córką Sybilli, urodzonej w roku 1848. Jeśli moje przypuszczenie jest błędne, Stanisława i jej matka pozostają nieznane.

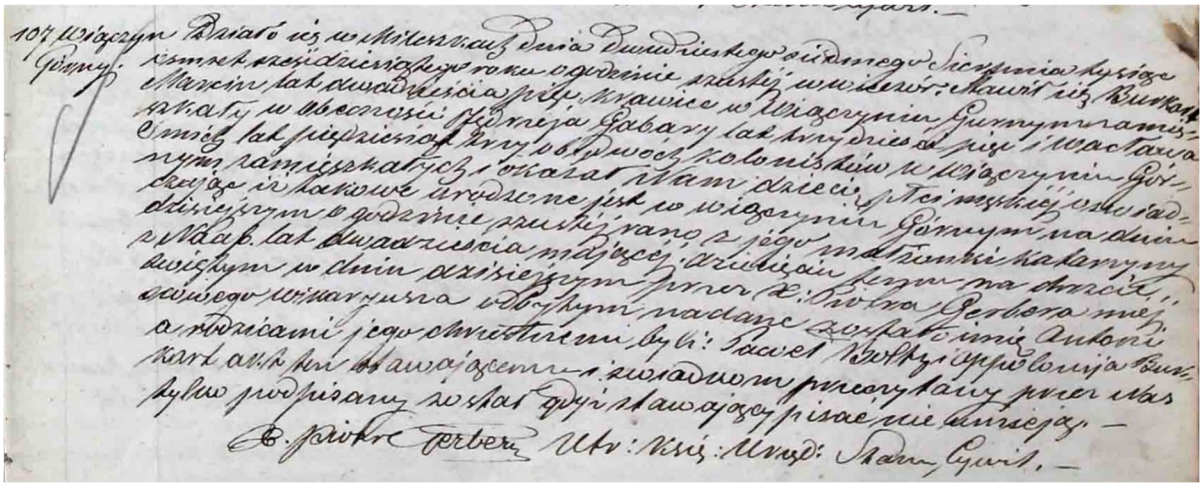
Tu uwaga: w niektórych dokumentach zapisywano Wiączeń, w innych Wiączyń. Przeważa pisownia Wiączyń.

Wnuki (Adolpha) Matthiasa/Mateusza i Apolonii Dauenhauer

Dzieci Marcina/Martina i Katarzyny Nab/Naab:

1. Antoni (27 VIII 1860 Wiączyń Górny - 27 VII 1861 Wiączyń Górny). Ojciec: krawiec w Wiączyniu, lat 25, matka Katarzyna Naab, lat 20. W akcie zgonu ojciec określony jako Kolonista.

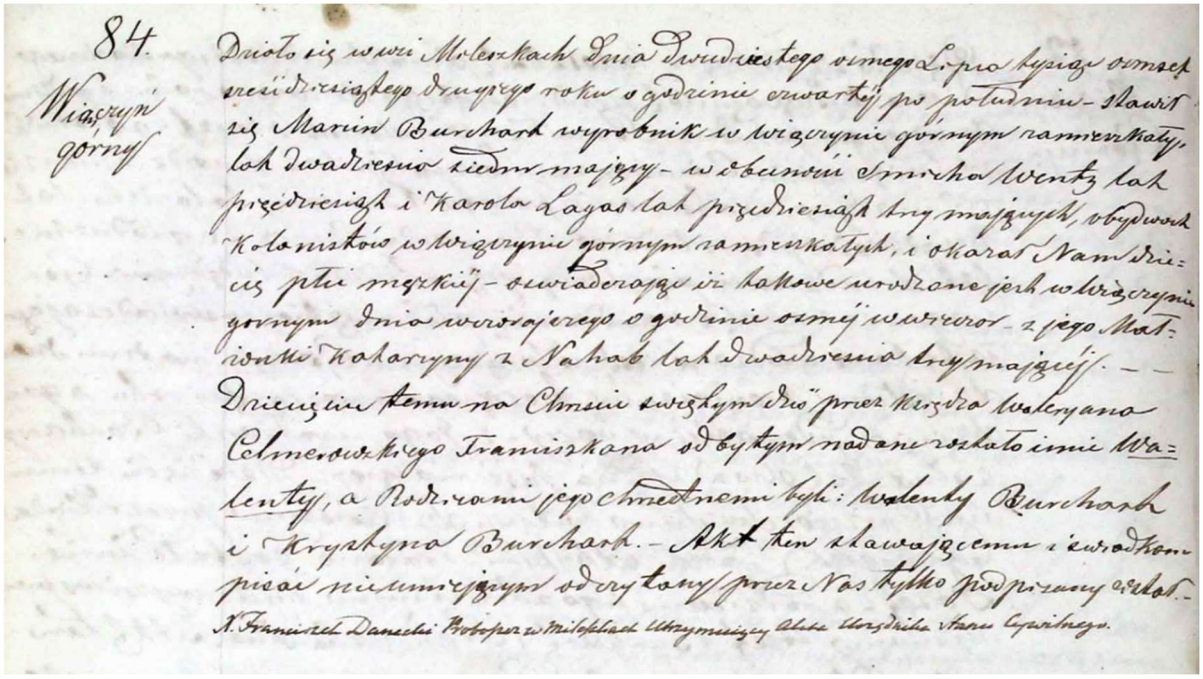
Akt chrztu Antoniego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1860&kt=1&plik=100-107.jpg&x=1865&y=1811&zoom=1 (wpis nr 107, dostęp 30.12.2022)
Chrzestna: Appolonija Burkart – zapewne chodzi o babcię.

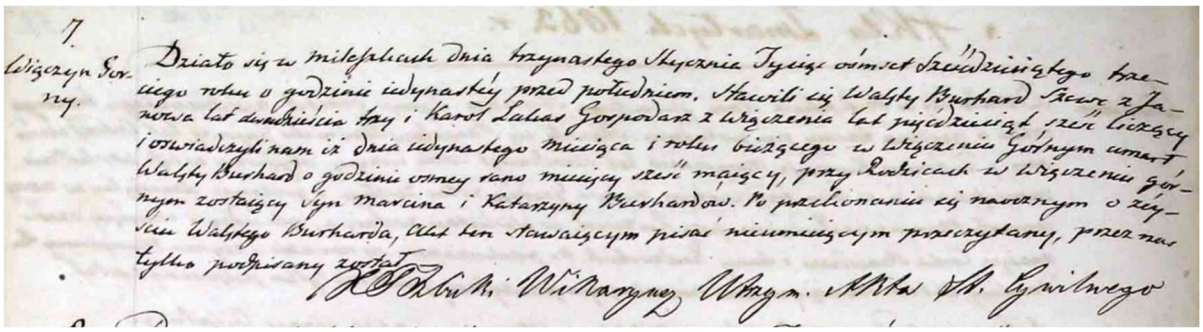
2. Walenty (27 VII 1862 Wiączyń Górny - 11 I 1863 Wiączyń Górny). Ojciec określony jest w aktach urodzenia i zgonu jako „wyrobnik w Wiączynie Górnym zamieszkały". Chrzestnymi byli Walenty Burchart, (brat Adolpha Matthiasa lub krewny Martina) i Krystyna Burchart (z domu Morio? Moja praprababcia?). Świadkiem przy akcie zgonu był Walenty Burhard, szewc z Janowa, syn Josepha, brata Adolpha Matthiasa.

Akt chrztu Walentego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1862&kt=1&plik=084-089.jpg&x=152&y=51&zoom=1.25 (wpis nr 84, dostęp 30.12.2022)

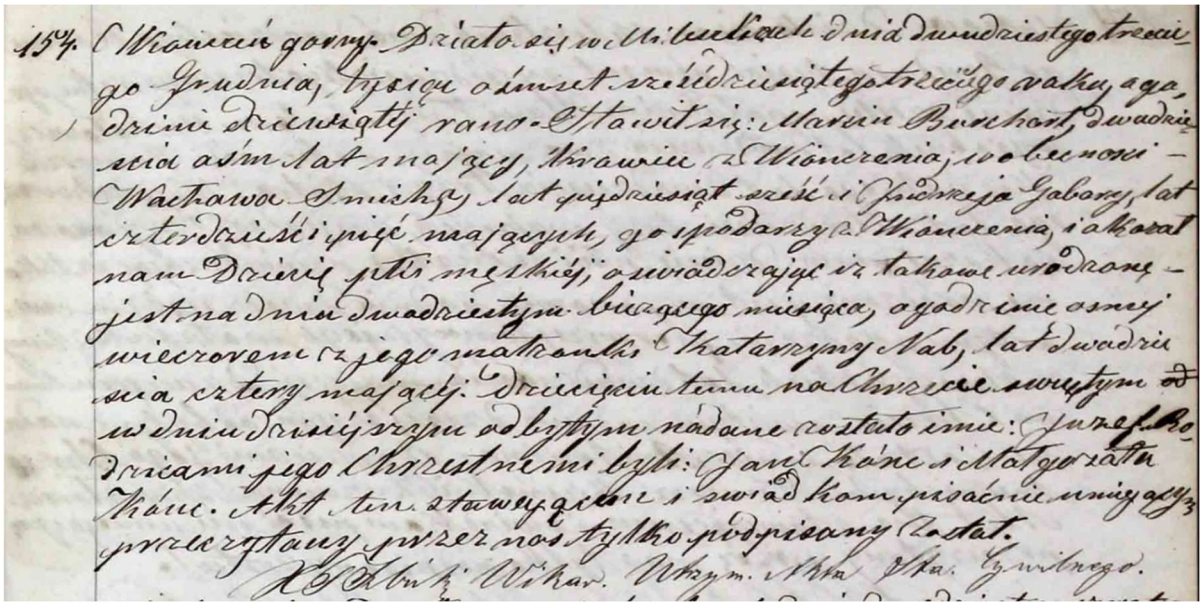
Akt zgonu Walentego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1863&kt=3&plik=07-18.jpg&x=98&y=0&zoom=1 (wpis nr 7, dostęp 30.12.2022)

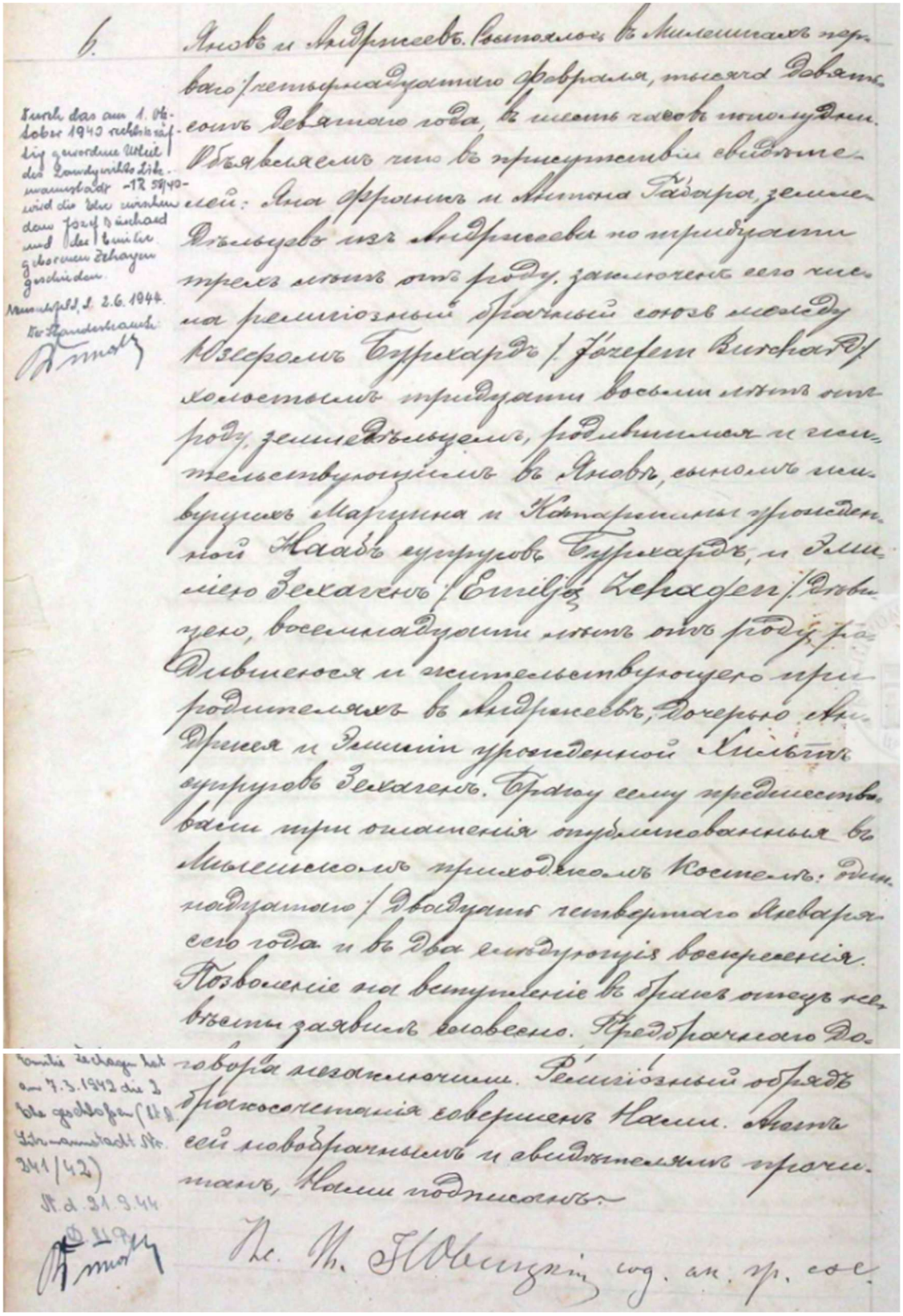
3. Józef (20 XII 1863 Wiączyń Górny - ?). Ojciec Mateusz określony jest jako „krawiec z Wionczenia", lat 28. W roku 1909 Józef, mając lat 46 poślubił w Janowie **Emilię Zehagen**, lat 18, córkę Andrzeja i Emilii Hilt. Wiadomo o ich dwojgu dzieciach. Świadkami ślubu byli Jan i Małgorzata Kunz – ta ostatnia pojawia się też na innych dokumentach Burchardów. Józef mieszkał w Janowie, ale zgon jego córki w roku 1914 zapisany jest w Łodzi.

Akt chrztu Józefa

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1863&kt=1&plik=151-156.jpg&x=1818&y=97&zoom=1.25 (wpis nr 154, dostęp 30.12.2022)

Niezwykle ciekawy dokument zawarcia związku małżeńskiego przez Józefa i Emilię

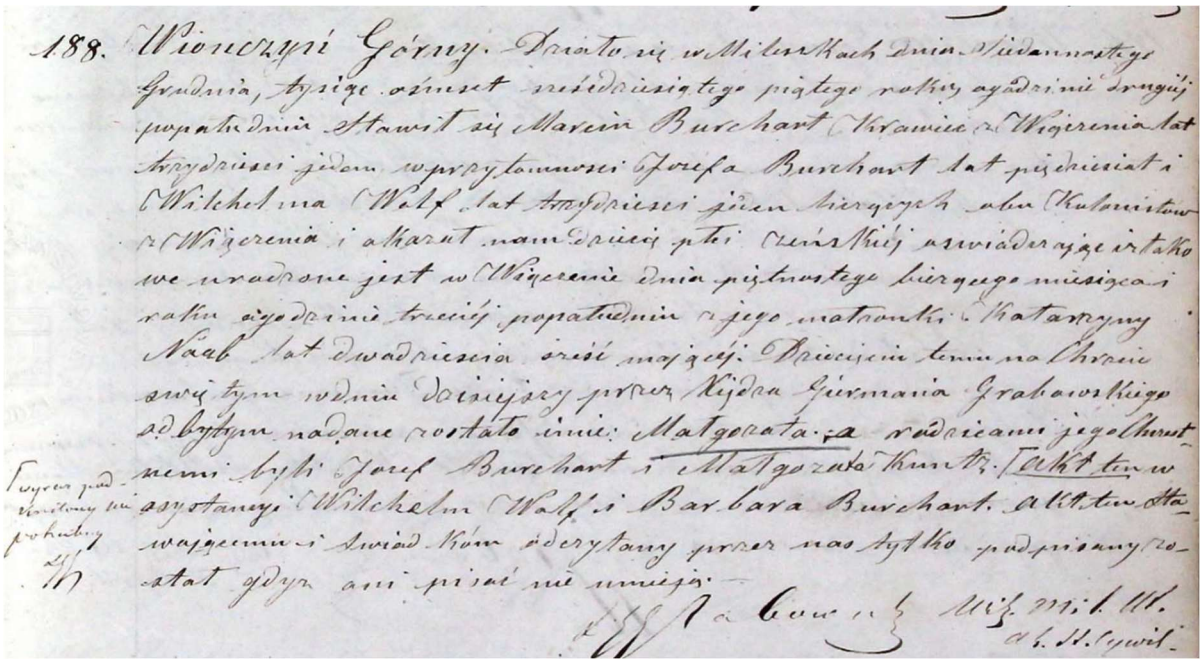

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=206&kt=20&plik=006-007.jpg&x=0&y=169&zoom=2.138084632516704 (wpis nr 6, dostęp 30.12.2022)

Dokument jest po rosyjsku. Po prawej stronie adnotacje po niemiecku (była II wojna; tu rosyjski, tu niemiecki, ach, ta nasza historia!), że w roku 1940 Józef i Emilia się rozwiedli. Niżej adnotacja po niemiecku, że w roku 1942 Emilia zawarła drugi związek małżeński – miała wówczas 51 lat.

4. Małgorzata po mężu Jasińska (15 XII 1865 Wiączyń Górny - ?). Tu również Martin określony jest jako krawiec. Chrzestnymi byli Józef Burchart (brat Adolpha Matthiasa) i Małgorzata Kuntz. Świadkami byli między innymi Józef Burchart i Barbara Burchart, zapewne brat i bratowa Adolpha Matthiasa. W roku 1885 Małgorzata z Janowa poślubiła **Jana Jasińskiego**, syna Marcina i Antoniny Przybył. Chrzestnymi byli Józef Burchart i Małgorzata Kunz. Troje dzieci Małgorzaty ochrzczono w Łodzi.

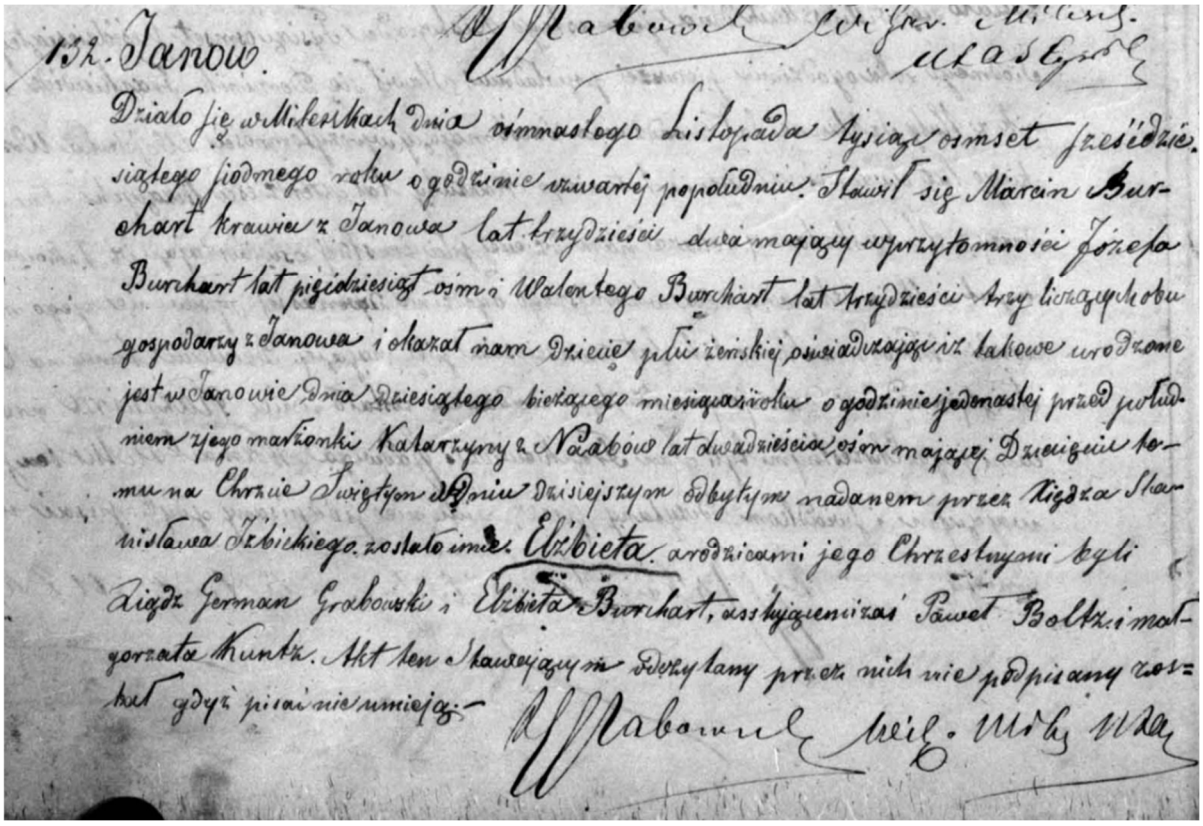
Świadectwo chrztu Małgorzaty

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Małgorzata Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Ma%C5%82gorzata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=1&plik=184-189.jpg&x=1867&y=1002&zoom=1 (wpis nr 188, dostęp 30.12.2022)

5. Elżbieta (10 XI 1867 Janów - ?) Martin określony jest w metryce jako krawiec z Janowa. Świadkami byli Józef Burchart, lat 58, stryj Martina i Walenty Burchart, lat 33, syn Josepha. Rodzice chrzestni: ksiądz German Grabowski (ten sam, który chrzcił mojego dziadka Germana) i Elżbieta Burchart.

Świadectwo chrztu Elżbiety

132. Janow.

Działo się w Miłoszewicach dnia ośmnastego Listopada tysiąc osmset sześćdziesiątego siodmego roku o godzinie szwartej popołudniu. Stawił się Marcin Burchart krawiec z Janowa lat trzydzieści dwa mający w przytomności Józefa Burchart lat pięćdziesiąt osm i Walentego Burchart lat trzydzieści trzy liczących obu gospodarzy z Janowa i okazał nam Dziecię płci żeńskiej płeć dwuznaczącą iż takowe urodzone jest w Janowie dnia dziesiątego bieżącego miesiąca o godzinie jedenastej przed południem z jego małżonki Katarzyny z Nalabów lat dwadzieścia osm mającej. Dziecięciu temu na Chrzcie Świętym dniu dzisiejszym odbytym nadanem przez Xiędza Stanisława Żbickiego zostało imię: Elżbieta. a rodzicami jego Chrzestnymi byli Xiądz Germain Grabowski i Elżbieta Burchart, assystencia Paweł Boltz i Małgorzata Kuntz. Akt ten stawaiącym odczytany przez nich nie podpisany został gdyż pisać nie umieją.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1867&kt=1&plik=130-135.jpg&x=128&y=1961&zoom=1.25 (wpis nr 132, dostęp 30.12.2022)

6. Adolf (1872 - 14 XII 1914 Janów). W roku 1896 Adolf poślubił **Magdalenę Burchard**, córkę Jana i Magdaleny Szmelig. Wiadomo o ich dziesięciorgu dzieciach. Mieszkali w Nerach i Janowie.

7. Maryanna po mężu Lindner (14 XII 1874 Janów - 1941). W roku 1900 Marianna poślubiła **Józefa Lindner**, syna Floriana i Marianny Wyderkiewicz. Maria Lindner zmarła w roku 1941 w miejscowości Andrzejów. Dzieci ochrzczone w Łodzi.

8. Paulina (1879 Janów - 1879 Janów)

9. Magdalena (1880 Janów - ?)

Dzieci Katarzyny i Michała Wajss (Wajs):

1. Katarzyna Wajs (1859 Salomea, parafia Raszyn - ?)

2. Mechtylda/Matylda po mężu Kluczkowska (1862 Szczęślewice? - 1939 Warszawa-Wola, parafia św. Stanisława). Aktu chrztu brak, rok urodzenia obliczony z wieku podanego w akcie zgonu – 77 lat. W akcie zgonu jako miejsce urodzenia: Szczęślewice; oczywiście możliwe jest, że zgłaszający zgon – a nie były to dzieci zmarłej – mogły coś pomylić. Zgodnie z aktem zgonu mieszkała „przy synie" przy Płockiej 10. W akcie zgonu brak nazwiska panieńskiego matki, ale w *Genetece* jest jej akt ślubu – jako Mechtyldy – z Warszawy, z parafii św. Andrzeja, z roku 1885, ze **Stanisławem Kluczkowskim**, synem Antoniego i Stanisławy Mudzińskiej. Tu podano nazwisko panieńskie matki: Katarzyna Burgard.

3. Barbara Franciszka Wajss (29 XI 1863 Wola, parafia Warszawa Wola, św. Stanisław - 1866). Matka jako Burkat.

4. Joanna Wajś (6 XI 1865 Powązki, parafia Warszawa-Wawrzyszew, św. Maria Magdalena - 1865). Matka jako Burkat.

5. Franciszek Wajs (25 XI 1866 Wola, parafia Warszawa-Wola, św. Stanisław - ?). Matka jako Burhard.

6. Barbara Wajs (1868 Wola - ?). Matka jako Burgard.

7. Wacław Michał Wais (23 IX 1870 Wola - ?). Matka Burchard/Burchardt.

8. Władysław (1871 - 1871 Wola). Matka Burgard.

9. Józef Wajs (7 VII 1872 Wola - ?). Matka jak wyżej.

10. Michał (1875 - 1875 Wola). Matka Burhard.

11. Antoni (2 XI 1876 Wola - ?). Matka jak wyżej.

12. Jan Stanisław (1879 - ?). Aktu chrztu brak. Jest akt ślubu z roku 1904, według którego miał 25 lat, a więc jego rok urodzenia to 1879. Jan Stanisław poślubił **Feliksę Antoninę Zarzycką**, córkę Ludwika i Antoniny Kondziołkiewicz. Miejsce: Warszawa-Leszno, parafia Narodzenia NMP. Jako matka podana Katarzyna Burchad.

Prawnuki Mateusza/Matthiasa

Dzieci Józefa Burchard i Emilii Zehagen:

1. Anna (1910 - 1914 Łódź, parafia św. Anny)

2. Walenty (1912 Janów - ?)

Dzieci Małgorzaty Burchard i Jana Jasińskiego:

1. Józef (1886 Janów - ?). Matka w spisie *Geneteki* odczytana jako Marianna, w metryce Małgorzata.

2. Weronika (1887 Łódź, św. Krzyż - ?)

3. Jan (1892 Łódź św. Krzyż - ?)

4. Anna (1897 Łódź św. Krzyż - ?)

Dzieci Adolfa Burchard i Magdaleny Burchard:

1. Marta (1987 Nery - 14 XII 1914 Janów)

2. Jan (1898 Nery - ?)

3. Marcin (1899 Nery - ?)

4. Marianna (1901 Nery - ?)

5. Adam (1902 Nery - 14 XII 1914 Janów)

6. Anna (1903 Nery - ?)

7. Weronika po mężu Hilt (1909 Janów - ?). W roku 1929 poślubiła w parafii Mileszki **Marcina Hilt**.

8. Antoni (1911 Janów - ?). W roku 1933 poślubił **Zofię Gabara**.

9. Paweł (1912 Janów - ?)

10. Helena (1914 Janów - ?)

Dzieci Marianny Burchard i Józefa Lindner:

1. Józef (1901 Janów - 1904 Janów)

2. Marianna (1902 Janów - 1903 Janów)

3. Walenty (1904 Janów - 1905 Ner)

4. Weronika po mężu Kuman (1906 Nery - ?). W roku 1934 Weronika poślubiła w parafii Mileszki **Maksymiliana Kuman**.

5. Adam (1907 - ?). W roku 1934 poślubił w Mileszkach **Kazimierę Furmańczyk**.

6. Walenty (1909 Nery - ?). Poślubił w roku 1931 w parafii Mileszki **Franciszkę Ciupińską**.

7. Anna (1910 Nery - 1911 Nery)

8. Jan (1911 Nery - ?)

9. Marcin (1913 Nery - ?)

Dzieci Matyldy/Mechtyldy Wajs i Stanisława Kluczkowskiego:

1. Aleksander (1883 Warszawa - 1936 Warszawa, parafia Warszawa-Wola, św. Wawrzyniec). Data urodzenia wynika z aktu zgonu.

2. Wiktor (1885 Warszawa - 1885 Warszawa, parafia św. Stanisława). Żył 6 dni.

3. Janina po mężu Jerzak (1889 - ?). Aktu chrztu brak, rok urodzenia wynika z aktu ślubu. W roku 1920 Janina, pończoszarka, zamieszkała w Warszawie przy ulicy Karolkowej 62, poślubiła Romana Jerzak, syna Wojciecha i Marianny Majewskiej.

4. Wacław (1892 - ?). Aktu chrztu brak, rok urodzenia wynika z wieku podanego w akcie ślubu. W roku 1913 Wacław poślubił w Warszawie, w parafii św. Andrzeja Mariannę Satkowską, córkę Józefa i Marcjanny Makowskiej.

5. Kazimierz Antoni (1898 - 1938 Warszawa, parafia św. Andrzeja). Jest akt ślubu z roku 1923, z Warszawy Leszno, parafii Narodzenie NMP. Pan młody, introligator, mieszkał w Warszawie, przy ulicy Karolkowej 62. Żona: Stanisława Ludwika Putkowska, córka Bronisława i Ludwiki Mazerant.

6. Marianna Boguchwała po mężu Mazerand (1900 - ?). Aktu chrztu brak, rok urodzenia wynika z aktu ślubu. Marianna poślubiła w roku 1923 w Warszawie, w parafii św. Andrzeja, Lucjana Stanisława Mazerand, urzędnika, syna Czesława Henryka i Stanisławy Borkowskiej. Nazwisko pana młodego wskazuje, że był krewniakiem szwagierki Marianny, Stanisławy Ludwiki.

III. Georg (10 V 1810 Erfweiler - 22 IX 1874 Budy Stokowskie)

Dane genealogiczne Georga według The Birkenhördt Project

Home | Search | Find | Media | Info | English

Georg Burkhart

♂ 1810 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

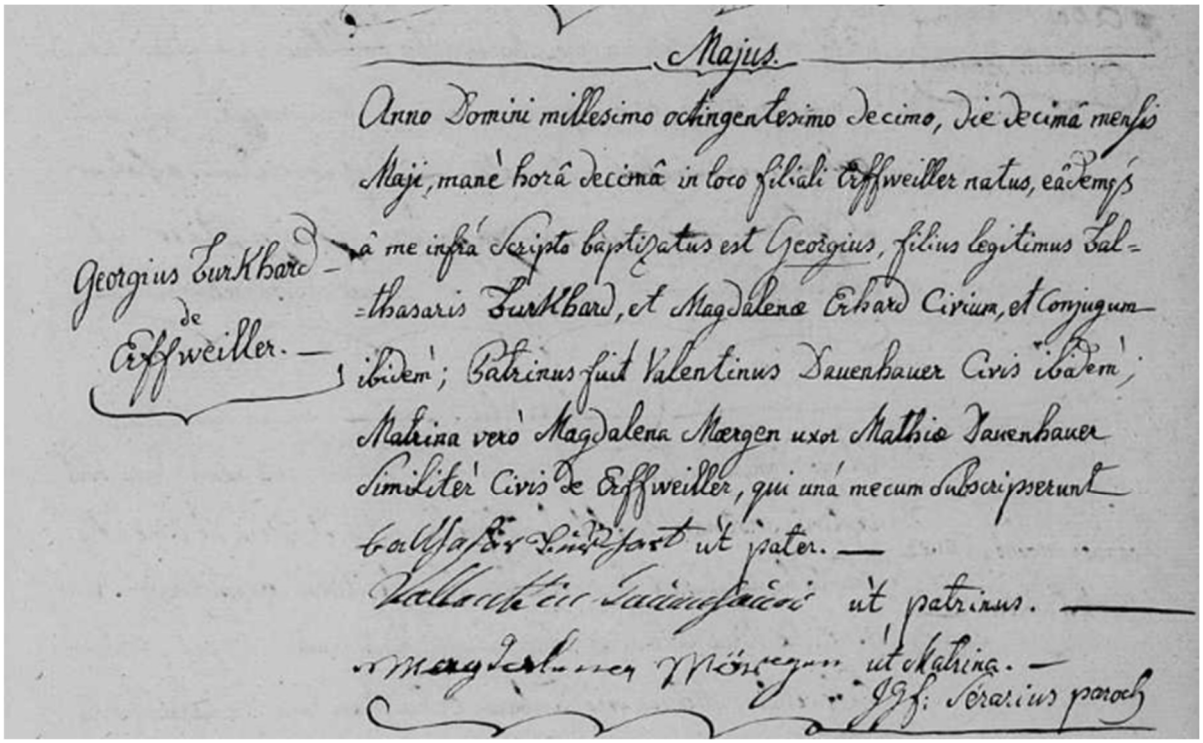
Name	Georg Burkhart	
Born	10 May 1810	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Male	
Person ID	I94925	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years)	
Mother	Magdalena Ehrhard, **b.** 1783, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	Abt 1805	Erfweiler, Pfalz, Bayern
Family ID	F25427	Group Sheet | Family Chart

Family	Maria Anna Dillenkoffer, **b.** 1816, Niederschlettenbach, Pfalz, Bayern	
Married	8 May 1837	Dahn, Pfalz, Bayern
Children	1. Adam Burkhart, **b.** 22 Mar 1840, Erfweiler, Pfalz, Bayern 2. Bernhard Burkhart, **b.** 21 Feb 1843, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F42218	Group Sheet | Family Chart

Źródło: Georg Burkhart b. 10 May 1810 Erfweiler, Pfalz, Bayern: Das Birkenhördt-Projekt (birkenhoerdt.net), dostęp 30.12.2022

Akt chrztu Georga z ksiąg parafialnych w Erfweiler

Majus.

Anno Domini millesimo octingentesimo decimo, die decimâ mensis Maji, manè horâ decimâ in loco filiali Erffweiller natus, eâdemq́ â me infrà Scripto baptizatus est Georgius, filius legitimus Balthasaris Burkhard, et Magdalena Erhard Civium, et Conjugum ibidem; Patrinus fuit Valentinus Dauenhauer Civis ibidem; Matrina verò Magdalena Mærgen uxor Mathiæ Dauenhauer Similiter Civis de Erffweiller, qui unà mecum Subscripserunt Balthasar Burkhard ut pater. —

Georgius Burkhard de Erffweiller. —

Valentin Dauenhauer ut patrinus. —

Magdalena Mörgen ut Matrina. —

J. J. Schrarius parochus

Matka ponownie zapisana jako Erhard.

Balthasar zapisany Burkhard znów nagryzmolił podpis, w którym na końcu jest moim zdaniem t, a nie d.

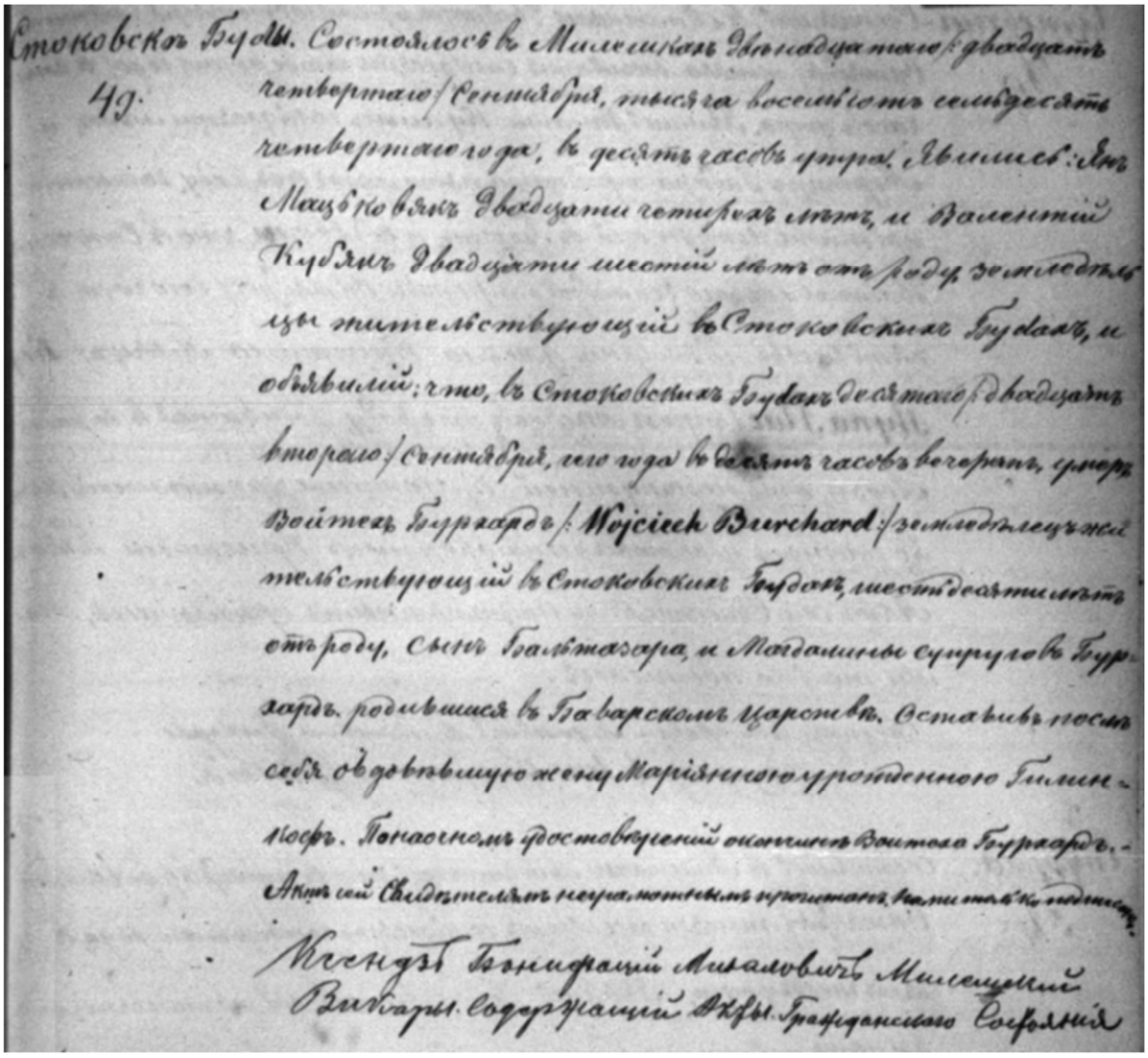
Jako chrzestni podana jest ta sama rodzina, która występuje przy chrztach pozostałych synów Balthasara i Magdaleny. Chrzestny to Valentin Dauenhauer, chrzestna to Magdalena z domu Mörgen, żona Matthiasa Dauenhauer. Magdalena bardzo ładnie się podpisała.

Valentin Dauenhauer to zapewne Johannes Valentin (1777-1826). Magdalena Mörgen (1789 Erfweiler - 1848 Erfweiler) to jego bratowa, żona jego młodszego brata, Matthiasa. Rodzina Mörgen jest notowana w Erfweiler od 1670 roku, kiedy to urodził się ich przodek Valentin. Do rodziny Mörgen wchodziły wcześniej panny Ehrhard i Schehl, a pierwszą żoną ojca Magdaleny, Valentina (1755 - ?) była Anna Maria Dauenhauer. Właściwie całe Erfweiler to jedna wielka rodzina.

W Polsce, w dokumentach z parafii Mileszki, imię Georg w dokumentach tłumaczone jest uparcie przez księży jako… Wojciech. Pod dokumentem z imieniem Wojciech pojawia się podpis Georg!

W Mileszkach znajduje się akt zgonu Wojciecha Burcharda, syna Baltazara i Magdaleny, urodzonego w „Bawarskim Carstwie", zamieszkałego w Budach Stokowskich, zmarłego tamże 22 września 1874 roku, lat 60 (Georg miał w chwili śmierci 64 lata, ale zgłaszający jego śmierć – a nie byli to Burchardzi! – mogli o tym nie wiedzieć), który pozostawił po sobie owdowiałą żonę Mariannę Tilinkof (Tilinkofr). Zgon zgłosił między innymi Jan Maćkowiak, zięć Georga. Z danych zawartych w akcie zgonu wynika, że bez wątpienia chodzi tu o Georga.

Akt zgonu Georga/Wojciecha, po rosyjsku

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1874&kt=3&plik=47-50.jpg&x=1555&y=284&zoom=1.5 (wpis nr 49, dostęp 30.12.2022)

Georg żył lat 64.

8 maja 1837 r. poślubił w Dahn **Marię Annę Dillenkoffer** (1816 Niederschlettenbach - po 22 IX 1874, w Polsce?), córkę Bernharda i Kathariny Petermann (oboje z Niederschlettenbach). Aktu zgonu Marii Anny nie ma; żyła jeszcze w chwili śmierci męża.

Widok na wioskę Niederschlettenbach, 10 km od Erfweiler

Źródło: Landkreise, Städte, Gemeinden im Landkreis Südwestpfalz | www.pfalz-info.com, dostęp 30.12.2022

Georg i Anna Maria według *The Birkenhördt Project* mieli w Erfweiler dwóch synów.

W Mileszkach zapisano metryki jeszcze pięciu córek Georga i Marii Anny, która występuje jako Maryanna Anna Tylerkauser/Tylerhauser, z Dylenhoferów, z Dylankoferów, z Bilankoferów, z Fillenkuferów.

Pierwszym śladem Georga w Polsce jest metryka urodzenia w Nowosolnej jego córki, Maryanny Józefy. Dziewczynka urodziła się 17 sierpnia 1845 roku.

W metrykach dzieci Georg/Wojciech określany jest w roku 1845 i 1848 jako komornik w Nowosolnej, w roku 1853 jako płóciennik (tkacz wyrabiający płótno lub handlarz płótnem) z Nowosolnej, rok później jako gospodarz tamże, a w roku 1857 „na gospodarstwie w Budach Stokowskich zamieszkały".

Georg/Wojciech i Maria Anna nie byli szczęśliwymi rodzicami. Obaj synowie zmarli młodo, mając 38 i 39 lat. Dwie córki zmarły jako drobne dzieci, dwie w wieku lat 18. Ile lat żyła Marianna Józefa – nie wiadomo, ostatnia data jej dotycząca to rok 1871 (urodziny córki). Z siedmiorga dzieci Georg i Maria Anna mieli 15 wnuków i 23 prawnuków. Wnuki rodziły się w Budach Stokowskich, prawnuki tamże oraz w Łodzi i Mileszkach.

Dzieci Georga i Marii Anny Dillenkoffer:

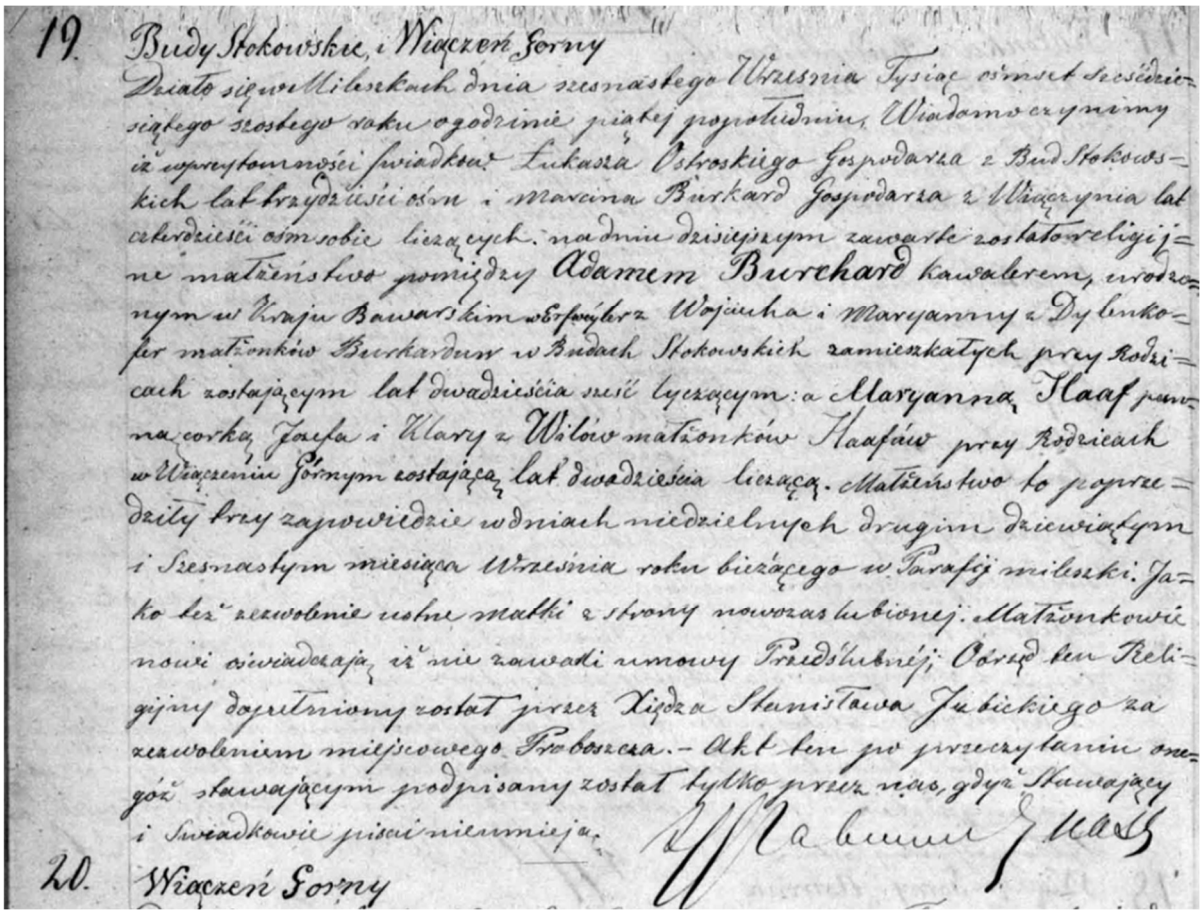
A. Dzieci zapisane w *The Birkenhördt Project*:

1. Adam (22 III 1840 Erfweiler - 30 I 1878 Ustroń). Żył 38 lat. 16 września 1866 roku Adam, lat 26, zamieszkały przy rodzicach w Budach Stokowskich poślubił w Mileszkach **Maryannę Haaf**, lat 20, zamieszkałą przy rodzicach w Wiączyniu Górnym, córkę Józefa i Klary z Wilów. Była ona siostrą Balthasara, który poślubił rok wcześniej siostrę Adama, Maryannę Józefę Burchard. Jednym ze świadków był Marcin Burkard, gospodarz z Wiączynia Górnego, lat 48 (mój praprapradziadek).

Małżeństwo Adama i Marianny Haaf było małżeństwem powinowatych – po raz kolejny mamy do czynienia ze związkiem osób powiązanych rodzinnie. W parafii Mileszki znajduje się akt ślubu z roku 1856: **Józef Burkard**, lat 28, a więc rocznik 1838, urodzony w Erfayl w Kraju Bawarskim, syn Adama i Małgorzaty z Królów (Kölów), kumorą zamieszkały we wsi Bukowiec, wdowiec po Mariannie z Sarów, zmarłej we wrześniu tegoż roku, poślubił **Klarę z Wilów**, wdowę po Józefie Haaf, lat 40, na gospodarstwie w Wiączyniu zostającą. Z aktu tego wynika, że **Marianna Haaf**, córka Klary z Wilów, była pasierbicą Józefa Burkarda. Zważywszy, że Klara była 12 lat starsza od męża, Józef ożenił się z nią prawdopodobnie ze względu na to, iż posiadała gospodarstwo po pierwszym mężu. Odnośnie do nazwiska panieńskiego matki Józefa, wyjaśnić trzeba, że na kolejnym akcie ślubu Józefa – Klara zmarła w styczniu roku 1865 – z września roku 1866, z Marianną z Kowalskich Berg, nazwisko matki Józefa zapisane jest wyraźnie jako Keller. Rodzina Keller mieszkała w parafii Mileszki i z obu rodzinami Burkharci wchodzili w związki małżeńskie.

Z aktów chrztu dzieci Adama wynika, że pracował on w przemyśle włókienniczym (płóciennik, tkacz). Początkowo mieszkał w Budach Stokowskich, w roku 1875 był już w Ustroniu, gdzie zmarł w roku 1878. Akt zgonu w parafii Mileszki. Maryanna Haff w chwili zgonu męża jeszcze żyła. Wiadomo o siedmiorgu dzieciach Adama i Marianny – dwoje z nich poślubiło Polaków.

Akt ślubu Adama

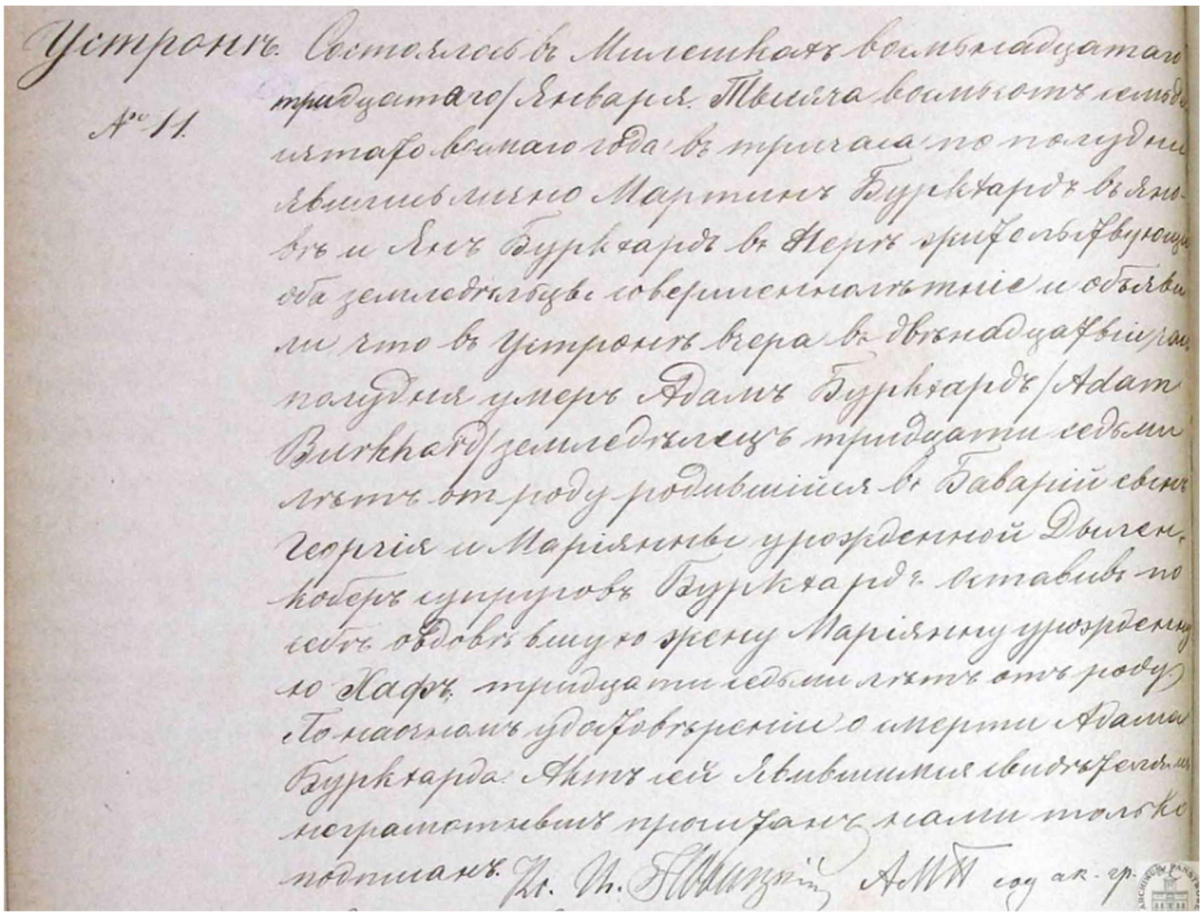
19. Budy Stokowskie, i Wiączeń Forny
Działo się we Mileszkach dnia szesnastego Września Tysiąc ośmset sześćdziesiątego szostego roku o godzinie piątej popołudniu. Wiadomo czynimy iż wprzytomności świadków Łukasza Ostrowskiego Gospodarza z Bud Stokowskich lat trzydzieści ośm i Marcina Burkard Gospodarza z Wiączynia lat czterdzieści ośm sobie bliskich. na dniu dzisiejszym zawarte zostało religijne małżeństwo pomiędzy Adamem Burchard kawalerem, urodzonym w Kraju Bawarskim z Ojca Wojciecha i Maryanny z Dylinkofer małżonków Burkardów w Budach Stokowskich zamieszkałych przy Rodzicach zostającym lat dwadzieścia sześć liczącym: a Maryanną Haaf panną córką Józefa i Klary z Wilów małżonków Haafów przy Rodzicach w Wiączeniu Fornym zostającą lat dwadzieścia licząca. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzie w dniach niedzielnych drugim dziewiątym i Szesnastym miesiąca Września roku bieżącego w Parafij mileszki. Jako też zezwolenie ustne matki z strony nowozaślubionej. Małżonkowie nowi oświadczają, iż nie zawadi umowy Przedślubnéj: Obrzęd ten Religijny dopełniony został przez Xiędza Stanisława Jubickiego za zezwoleniem miejscowego Proboszcza. – Akt ten po przeczytaniu onegoż stawającym podpisany został tylko przez nas, gdyż Stawający i Świadkowie piśmienni nie umieją.
20. Wiączeń Forny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Adam Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Adam&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1866&kt=2&plik=19-22.jpg&x=0&y=152&zoom=1.5 (wpis nr 19, dostęp 30.12.2022)

W akcie ślubu zapisano, że Adam urodził się w Erfweyler. Nazwisko matki zapisano prawie dobrze: Dilenkofer. Ojciec: Wojciech.

Natomiast w akcie zgonu ojciec zapisany jako Georg (a w danych *Geneteki* jako Jerzy), a matka jako Marianna Dylenkober.

Akt zgonu Adama

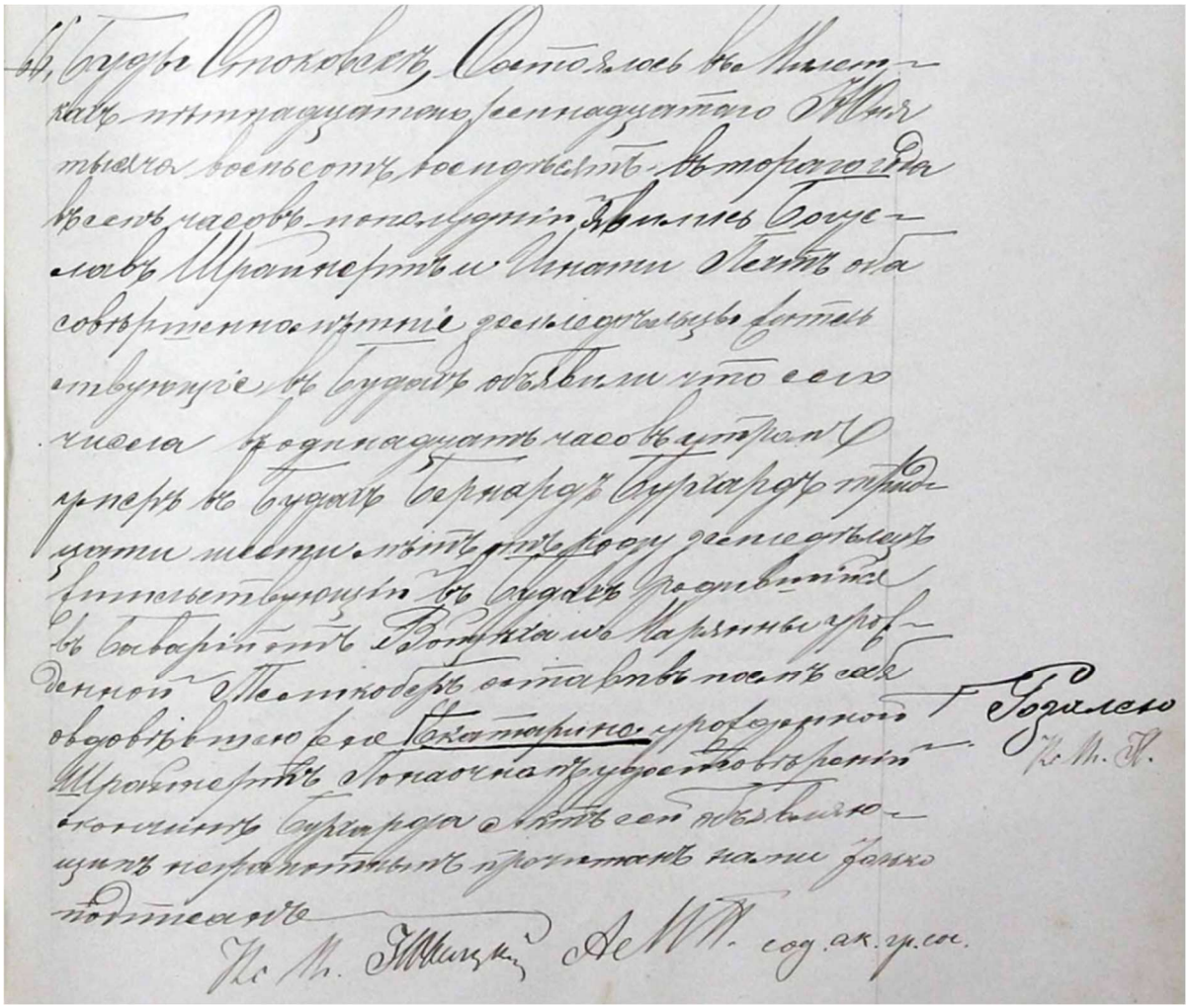
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Adam Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burhard&search_name=Adam&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1878&kt=3&plik=011-014.JPG&x=274&y=181&zoom=1.75 (wpis nr 11, dostęp 30.12.2022)

2. Bernhard (21 II 1843 Erfweiler **-** 30 VI 1882 Budy Stokowskie). Żył lat 39, na akcie zgonu 36. Imię po dziadku po kądzieli.

Akt zgonu Bernarda, syna Wojciecha i Marianny napisany jest po rosyjsku bardzo nieczytelnie. Sądząc jednak z imion rodziców dotyczy on omawianego Bernharda. W Mileszkach nie ma jego aktu ślubu, nie wiadomo więc, jak się nazywała jego żona. W parafii Mileszki znajdują się świadectwa chrztu dzieci Bernarda Burchard i Rozalii Kajzer oraz Bernarda Burchard i **Rozalii Szrajnert lub Szrajner**. Daty urodzenia dzieci mogłyby wskazywać, że Rozalia Kajzer i Rozalia Schrajner to jedna i ta sama osoba, ale pewności nie ma, gdyż rodzina Kajzer licznie występowała w parafii Mileszki. Ślub Bernharda i Rozalii nastąpił zapewne nie później niż w roku 1868/9. Nazwisko Szrajner to zapewne Schreiner

(typowe nazwisko powstałe od zawodu – stolarz). Występowało ono w Palatynacie bardzo licznie, także w okolicach Erfweiler. Z aktów chrztu dzieci – wiadomo o sześciorgu dzieciach – wynika, że Bernard mieszkał w Budach Stokowskich.

Akt zgonu Bernarda

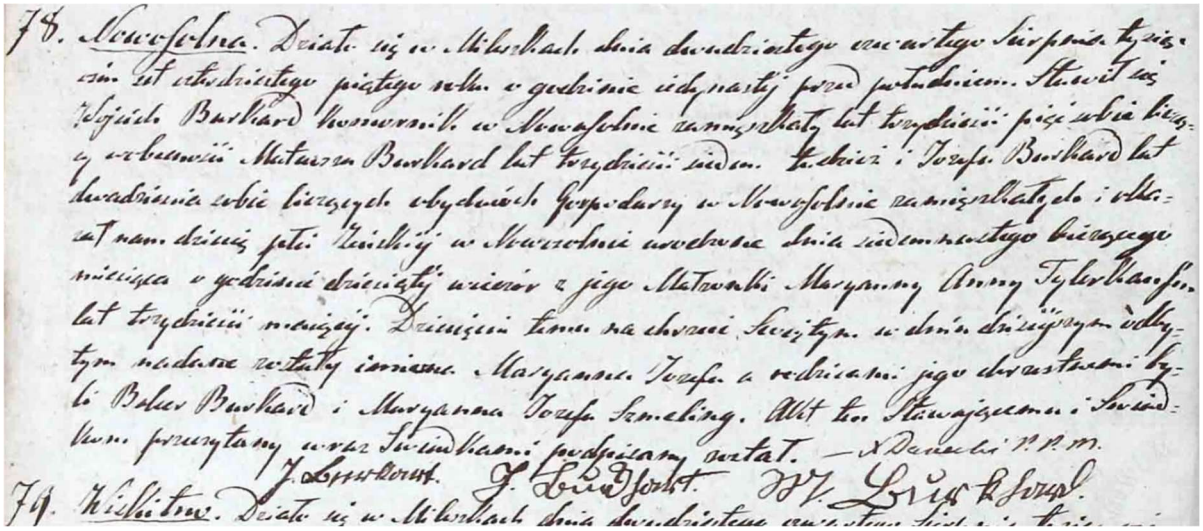
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Bernhard Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burhard&search_name=Bernhard&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1882&kt=3&plik=063-066.JPG&x=1306&y=1471&zoom=1.5 (wpis nr 66, dostęp 30.12.2022)

B. Dzieci zapisane w parafii Mileszki:

3. Maryanna Józefa po mężu Haff/Haaf (17 VIII 1845 Nowosolna - ?). Maryanna Józefa jest drugim z kolei dzieckiem w rodzinach braci Burkhartów urodzonym w Polsce. W akcie chrztu ojciec „Wojciech Burkard komornik w Nowosolnej zamieszkały lat trzydzieści pięć sobie liczący" (data urodzenia się zgadza, Georg urodził się w roku 1810). Świadkowie: „w obecności Mateusza Burkard lat trzydzieści siedm (data urodzenia się zgadza, Adolph Matthias urodził się w roku 1808) tudzież i Józefa Burkard lat dwadzieścia (data urodzenia się zgadza, Joseph urodził się w roku 1815) sobie liczących obydwóch gospodarzy w Nowosolnie zamieszkałych" (chodzi o braci Wojciecha/Georga). Matką była Maryanna

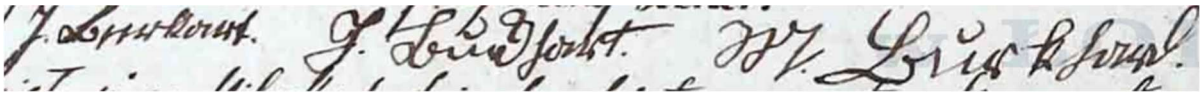
Anna Tylerkauser lub Tylerhauser. Rodzicami chrzestnymi byli Balcer Burkard (młodszy brat Georga/Wojciecha) i Maryanna Józefa Szmeling.

Akt chrztu Maryanny Józefy

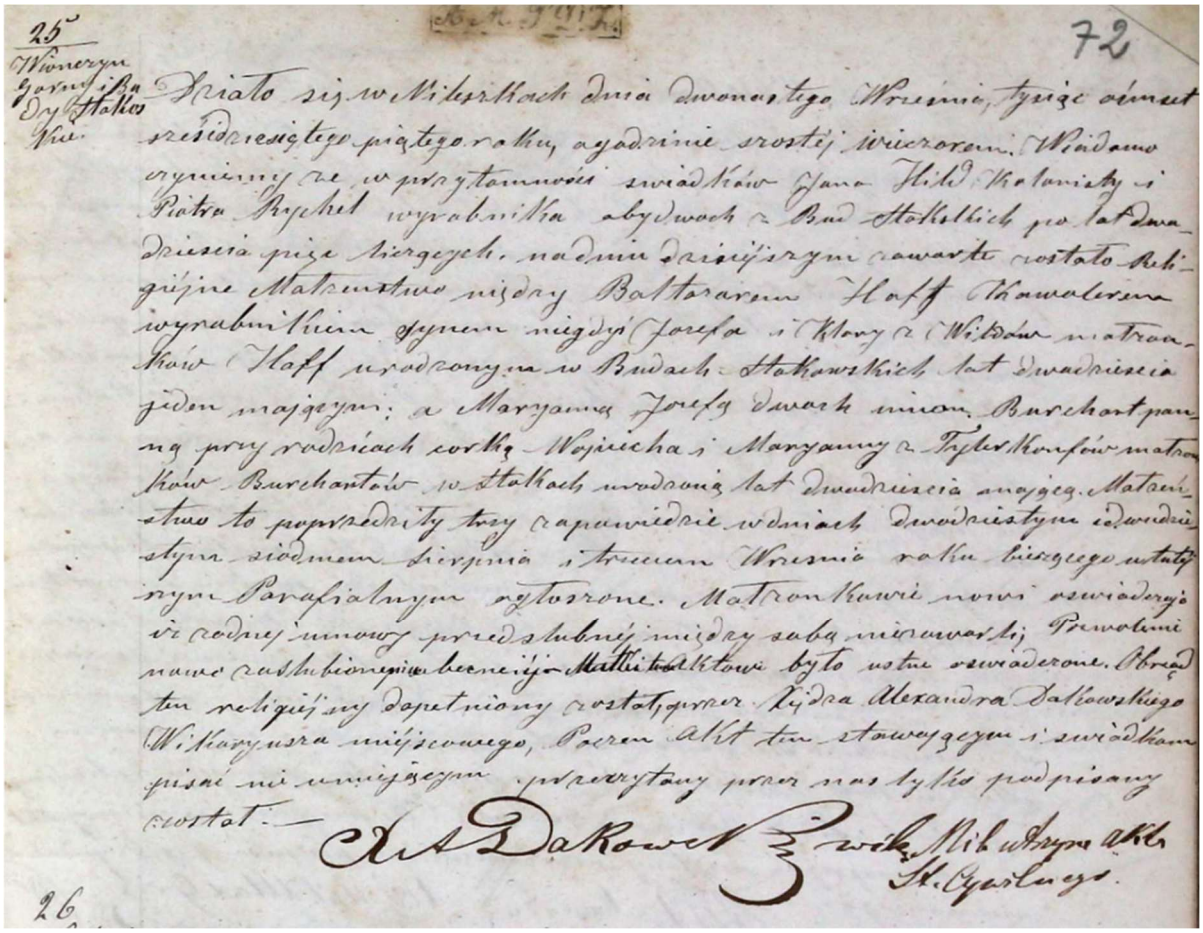
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Maryanna Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Maryanna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1845&kt=1&plik=077-084.jpg&x=106&y=619&zoom=1 (wpis nr 78, dostęp 31.12.2022)

Podpisy braci Burkhartów - Józefa, Georga i Matthiasa - na akcie chrztu Maryanny Józefy

12 listopada 1865 roku, mając lat 20, Maryanna Józefa poślubiła **Balthasara Haff/Hoff,** lat 21, urodzonego w Budach Stokowskich, syna Józefa i Klary z Wildów. W metrykach dzieci Haff/Haaf określany jako komornik. Wiadomo o trojgu dzieciach tej pary, urodzonych w Budach Stokowskich i Antoniewie Stokowskim.

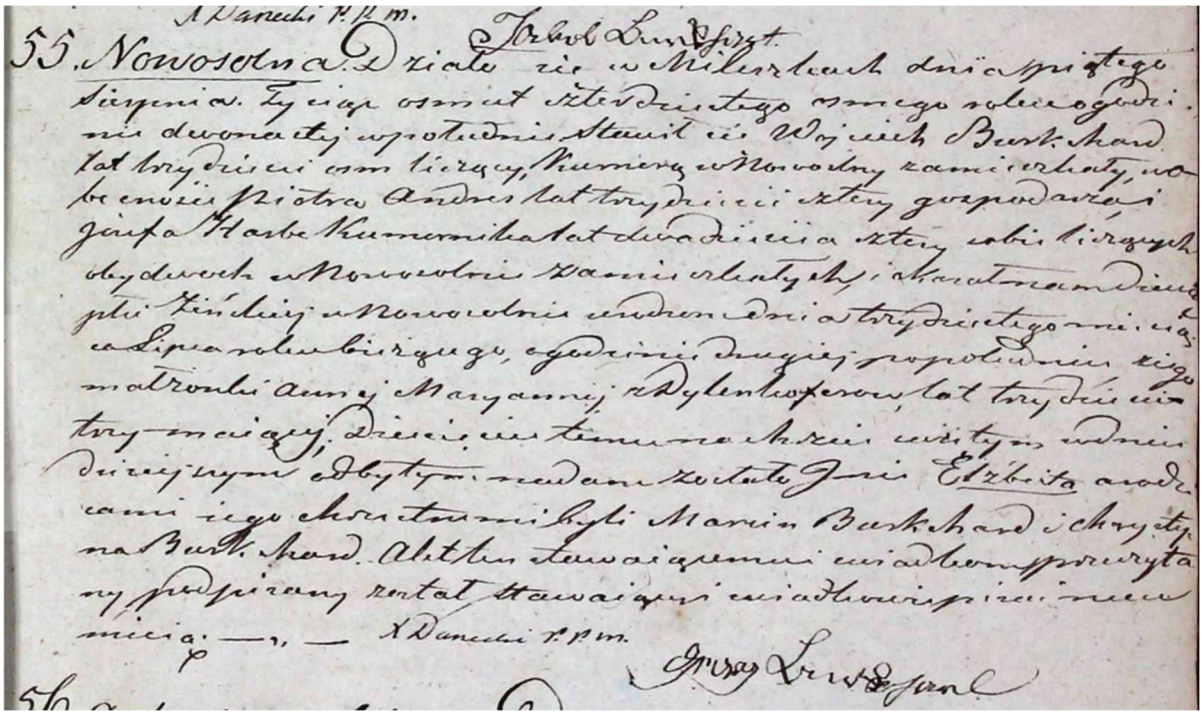
Akt ślubu Marianny Józefy

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=2&plik=23-26.jpg&x=1103&y=34&zoom=1.5 (wpis nr 25, dostęp 30.12.2022)

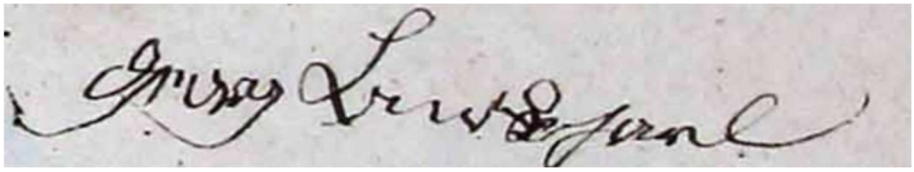
4. Elżbieta (30 VII 1848 Nowosolna - 26 XI 1866 Budy Stokowskie). Ojciec „Wojciech Burkhard lat trzydzieści ośm liczący Kumerą w Nowosolny zamieszkały" zgłosił urodziny córki „z jego małżonki Anny Maryanny z Dylenhoferów lat trzydzieści trzy mającej". Chrzestnymi byli Marcin Burhard i Chrystyna Burkhard (chodzi najpewniej o starszego brata Georga i bratową, Christine Morio, moich praprapradziadków). Wiek Georga i jego żony zgodny jest z ich datami urodzenia w *The Birkenhördt Project.*

Akt chrztu Elżbiety

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Burkchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkchard&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1848&kt=1&plik=51-56.jpg (wpis nr 55, dostęp 19.02.2023)

Dokument podpisany jest wyraźnie: Georg Burkhart.

Elżbieta żyła 18 lat. Zgon jej zgłosił Baltazar Burchart, lat 46 (młodszy brat Georga). Jako imię ojca podano Jerzy. Odnośnie do omawianego aktu zgonu trzeba dodać, iż ksiądz go zapisujący zaznaczył na końcu dokumentu: „Stawający i świadkowie pisać nie umieją". Taką adnotację znaleźć możemy w wielu dokumentach dotyczących Niemców. Księża mieli tu najprawdopodobniej na myśli, iż stawający i świadkowie nie umieją pisać i czytać po polsku. Pod wieloma dokumentami dotyczącymi Burkhartów widnieją ich podpisy, a więc raczej odebrali jakieś podstawowe wykształcenie – przynajmniej potrafili się podpisać!

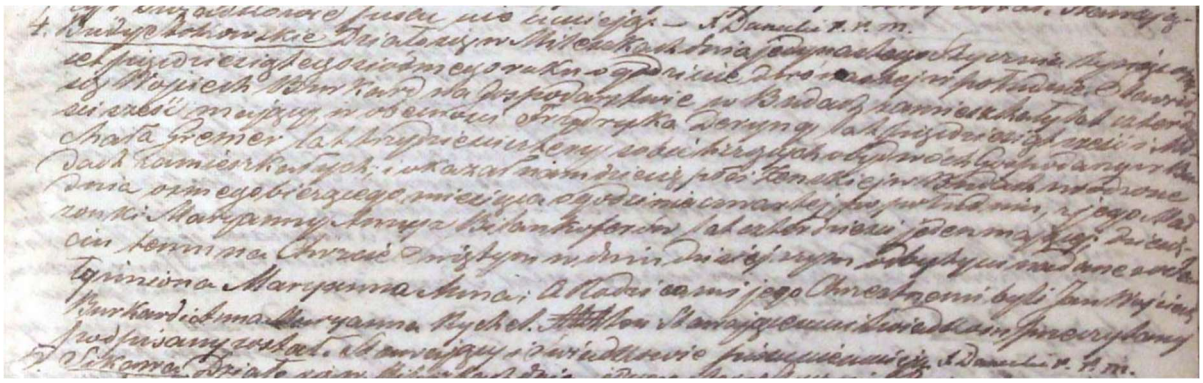
5. Anna Maryanna (1852 - 28 II 1853 Nowosolna). Żyła rok. Ojciec określony jako płóciennik.

6. Katarzyna (17 II 1854 Nowosolna - 22 II 1857 Budy Stokowskie). Żyła 3 lata. W roku 1854 w parafii Mileszki „stawił się Wojciech Burkard na gospodarstwie w Nowosolnie zamieszkały lat czterdzieści trzy liczący" i zgłosił urodziny w Nowosolnej, 17 lutego, córki Katarzyny. Matką była „Maryanna z Dylankoferów lat trzydzieści dziewięć licząca". Chrzestnymi byli Antoni Marczyk i Petronela Trzaskowska. Trzy lata później, 22 lutego 1857 roku, Wojciech Burkard, lat 36, zgłosił zgon

tej córki, lat 3, pozostającej „przy Rodzicach w Budach” (Stokowskich). Matką była Maryanna, bez podania nazwiska panieńskiego.

7. Maryanna Anna po mężu Maćkowiak (8 I 1857 Budy Stokowskie - ? VI 1875 Budy Stokowskie). W roku 1857 Wojciech Burkard „na gospodarstwie w Budach (Stokowskich) zamieszkały lat czterdzieści sześć mający” zgłosił urodziny 8 stycznia córki Maryanny Anny. Matką była Maryanna Anna z Bilankoferów, lat 41. Chrzestnym był Jan Wojciech Burkkard, czyli Johann(es) Georg. Być może to Georg (1794 - po 1858).

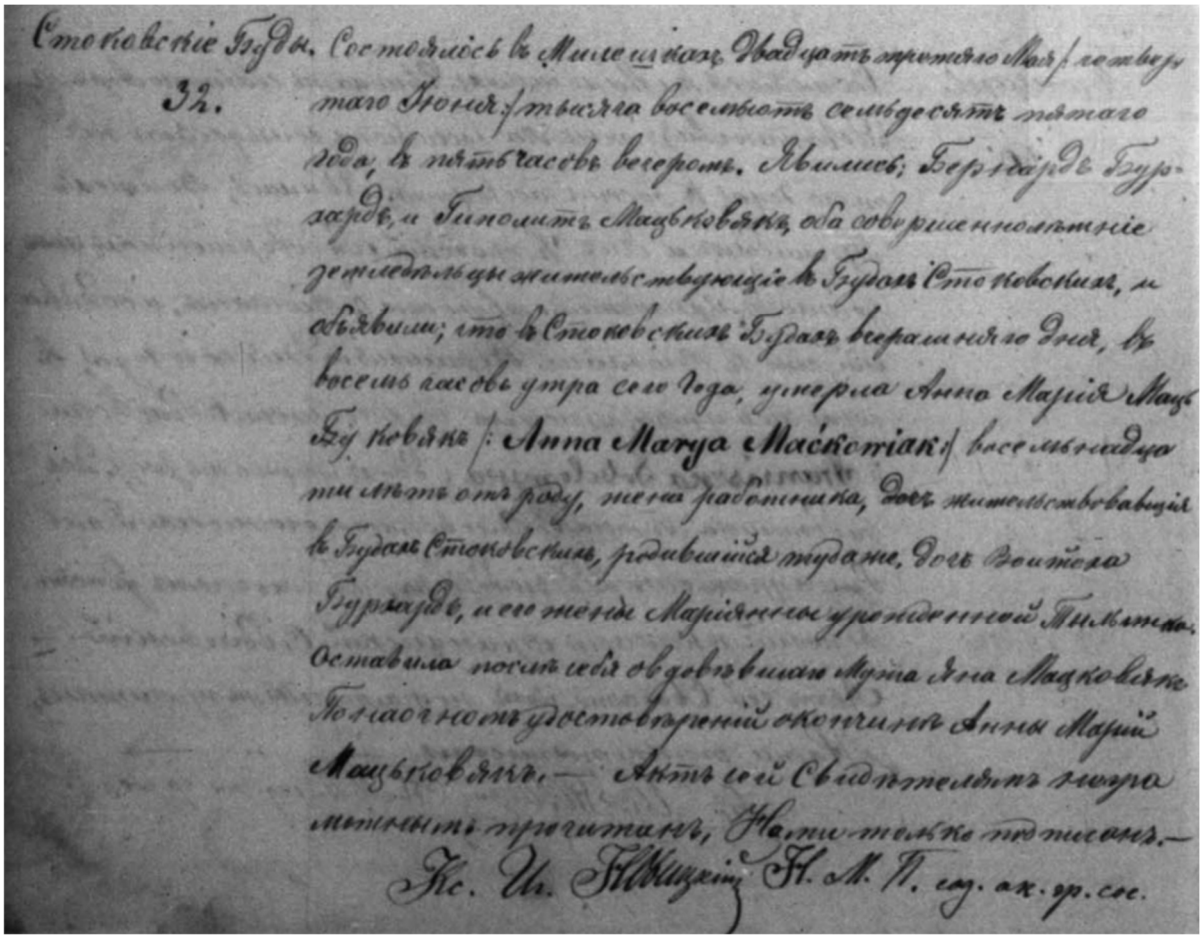
Akt chrztu Marianny Anny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1857&kt=1&plik=001-005.jpg&x=1845&y=1586&zoom=1 (wpis nr 4, dostęp 30.12.2022)

Zgodnie z aktem zawarcia małżeństwa z Mileszek, Anna Marianna Burchard (nie Maryanna Anna, jak w akcie chrztu) z Bud Stokowskich, córka Wojciecha i Marianny Bilengofer, lat 17, poślubiła 27 lutego 1874 roku **Jana Maćkowiaka**, syna Wawrzyńca i Józefy Kowalskiej. W roku 1875 Bernard Burchard (brat) zgłosił w maju śmierć Anny Marii – żyła 18 lat, prawdopodobne wydaje się, że zmarła w połogu. Małżeństwo Maryanny Anny z Maćkowiakiem jest jednym z pierwszych małżeństw zawartych w rodzinie Burkhartów z osobą pochodzenia polskiego.

Akt zgonu Anny Marii

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1875&kt=3&plik=31-34.jpg&x=573&y=1211&zoom=1 (wpis nr 32, dostęp 30.12.2022)

Wnuki Georga i Marii Anny Dillenkoffer

Dzieci Adama Burchard i Maryanny Haaf:

1. Bernard/Bernhard (19 II 1967 Budy Stokowskie **-** 26 II 1867 Budy Stokowskie). Urodził się pięć miesięcy po ślubie. Żył tydzień. Ojciec płóciennik, lat 26. Matka Maryanna z Haafów, lat 20. Świadkowie: Jerzy/Georg Burchart, lat 57, i Balthasar Burchart, lat 46 (stryjowie Adama). Chrzestni: Bernard Burchart (młodszy brat Adama) i Chrystyna Haaf.

2. Jan (12 IV 1868 **-** 1908 Łódź). Żył 40 lat. Akt chrztu po rosyjsku. Ojciec określony jako weber – tkacz. Świadkowie: Balthasar Burchart, lat 48, stryj Adama, i Wojciech (Georg), lat 58 (starszy stryj Adama). Ojciec chrzestny – Jan Burchart (który?). Pozostawił wdowę **Annę Urbańską**. Ich czworo dzieci rodziło się w latach 1895-1906 w Łodzi – zapisy z parafii św. Krzyża.

3. Elżbieta po mężu Kass (22 IV 1870 Budy Stokowskie - ?) Ojciec tkacz. Istnieje akt ślubu Elżbiety z Łodzi, z parafii św. Krzyża. Mając 26 lat poślubiła w roku 1896 **Daniela Kass**, syna Andrzeja i Anny Elżbiety Rychter (zapewne Richter).

4. Katarzyna po mężu Majewska (1875 Ustroń - 1911 Łódź, św. Krzyż). W parafii św. Krzyża w Łodzi znajduje się akt ślubu Katarzyny. Mając 19 lat poślubiła **Franciszka Teodora Majewskiego**, syna Franciszka i Wilhelminy Wintszlau (zapewne Windschlau). Jedyna ich córka, o której wiadomo, urodziła się w Łodzi.

5. Nieżywe dziecko, chyba syn (1877 Ustroń)

6. **Franciszka** (14 IX 1878 Ustroń - ?).

7. Franz (? - 22 V 1881 Ustroń). Chyba w akcie zgonu pisze, że miał 2 lata, ale wówczas musiałby się urodzić się w roku 1879, co nie jest możliwe, bo Adam umarł w styczniu 1878. Być może jest tu jakaś pomyłka w zapisie i Franciszka i Franz to to samo dziecko, ale w którymś dokumencie źle zapisano imię. Aktu chrztu Franza nie ma.

Dzieci Bernarda Burchard i Rozalii Szreiner/ Szrajnert/Schreiner:

1. Baltazar (1869 Budy Stokowskie - ?). Ojciec: Bernard Burchard (tak zapisano po rosyjsku) Byrchart (tak zapisano po polsku), tkacz, lat 26 (wiek się zgadza, Bernard urodził się w roku 1843) i Katarzyny ze Szrejnerów. Imię matki poprawiono na marginesie na Rozalia. Sadząc z wieku ojca i imienia dziecka, powtarzającego się w rodzinie Burkhartów, oraz o ojca chrzestnego, którym był Baltazar Haaf, mąż siostry Bernharda) chodzi najprawdopodobniej o syna omawianego Bernharda.

2. Bernard (1873 Budy Stoki - ?). W akcie chrztu nie zapisano Budy Stokowskie, ale Budy Stoki. W spisie *Geneteki* matka figuruje jako Rozalia z Kajzerów. Na pewno chodzi jednak o Rozalię Szrajner/Szrajnert, gdyż w Mileszkach znajduje się również akt ślubu z roku 1899, Bernarda z Bud Stokowskich, lat 26 (wiek się zgadza), syna Bernarda i Rozalii Szrajnert. Bernard poślubił **Marię Dauenhauer**, urodzoną w Wiączyniu, zamieszkałą w Popielarnii, córkę Mateusza i Anny Marii Burchard, krewniaczki Bernarda. Ta Anna Maria Burchard była też matką chrzestną Bernarda. Wydaje się, że całe życie mieszkali w Budach Stokach.

3. Franciszek (1875 Budy Stokowskie - 1878 Budy Stoki)

4. Antoni (1878 Budy Stoki - ?). W roku 1904 Antoni poślubił **Teresę Keller,** córkę Jakuba i Franciszki Frydrych, z którą mieszkał w Popielarni i w Budach Stokach. Wydaje się też możliwe, że oryginalne nazwisko Teresy mogło ewentualnie brzmieć Köhler. Taka rodzina znana była w Busenbergu. W roku 1791 Katharina Burkhart, siostra Balthasara, mojego bezpośredniego przodka, poślubiła Johannesa Köhler z Busenbergu. W roku 1826 Katharina Köhler z Busenbergu poślubiła Georga Burkhart (1794 - po 1858), syna Georga Johanna i Sybilli Ehrhard, z innej linii Burkhartów. Oboje przyjechali do Polski. Być może inni Köhlerowie również byli kolonistami. Rodzina Keller też była wcześniej związana z Burkhartami. Helena Keller poślubiła w roku Jakuba Burkhart (1807 - przed 1909) w roku 1847. Oboje byli kolonistami

5. Florentyna po mężu Kegler (1889 Budy Stoki - ?). **Florentyny jeszcze w rodzinie Burchardów nie było!** Matka w spisie *Geneteki* zapisana jako Rozala Trajner, jednak moim zdaniem w akcie chrztu zapisano Szrajner. Florentyna poślubiła w roku 1900 **Henryka Kegler**, syna Józefa i Anny Holweg (w *Genetece* zapisano błędnie Holbeg). Florentyna i Henryk mieli 10 dzieci, ośmiu synów i dwie córki, większość urodziła się w Mileszkach. W jednym ze świadectw chrztu dzieci ojciec zapisany jako gospodarz z Mileszek.

6. Robert (14 V 1882 Stoki - 1900 Budy Stoki). W roku 1908, 10 października, Robert pod nazwiskiem Burchardt poślubił w łodzi, w parafii św. Krzyża, **Almę Thome**, córkę Jana i Emilii Pohl. Mieli jedną córkę, Helenę.

Dzieci Marianny Józefy i Baltazara Haaf:

1. Katarzyna Haaf (20 I 1868 Budy Stokowskie - 27 I 1868 Budy Stokowskie). Żyła tydzień. Świadkowie: Baltazar Burchard, lat 37 (syn Valentina), i Bernard Burchard, lat 24 (starszy brat Maryanny Józefy). Chrzestni Bernard Burchard i Katarzyna Burchard (młodsza siostra Maryanny Józefy?).

2. Bernart (1869 Budy Stokowskie - 1870 Budy Stokowskie). Żył rok i dwa miesiące.

3. Anna Maria (1871 Antoniew Stokowski - 1871 Antoniew Stokowski). Żyła trzy tygodnie.

Prawnuki Georga i Marii Anny Dillenkoffer:

Dzieci Jana (syna Adama) i Anny Urbańskiej:

1. Józef (1895 Łódź - 1895 Łódź). Dokumenty w parafii św. Krzyża.

2. Zygmunt (1899 Łódź - ?). W metryce, z parafii św. Krzyża, zapisano: „z bliźniąt". Drugie dziecko zatem nie przeżyło.

3. Piotr (1901 Łódź, św. Krzyż - ?)

4. Konstanty (1906 Łódź - ?). W roku 1932 poślubił w Łodzi (parafia św. Anny) **Irenę Solarczyk**, córkę Józefa i Marianny Bonasiuk.

Dzieci Katarzyny (córki Adama) i Franciszka Teodora Majewskiego:

1. Helena (1895 Łódź, św. Krzyż - ?)

Dzieci Bernarda i Marii/Marianny Dauenhauer:

1. Robert (1900 Budy Stoki - 1900 Budy Stoki)

2. Józef (1901 Budy Stoki - 1901 Budy Stoki)

3. Emilia (1902 Budy Stoki - ?)

4. Marta (1906 Budy Stoki - ?)

5. Antoni (1908 Budy Stoki - ?)

Dzieci Antoniego (syna Bernarda) i Teresy Keller:

1. Marianna (1904 Popielarnia - 1905)

2. Antonina (1909 Budy Stoki - 1917 Budy Stokowskie)

Dzieci Florentyny (córki Bernarda) i Henryka Kegler:

1. Bronisława (1901 Antoniew Stoki - ?)

2. Antoni (1902 Antoniew Stoki - ?)

3. Rozalia po mężu Holwe/Holm (1906 Mileszki - ?). W roku 1925 Rozalia poślubiła w Mileszkach **Antoniego Holwe** (Holm).

4. Józef (1909 Mileszki - 1909 Mileszki)

5. Walenty (1910 Mileszki - ?)

6. Paweł (1912 Mileszki - ?)

7. Józef (1913 Mileszki - 1913 Mileszki)

8. Leon (1914 Mileszki - 1916 Mileszki)

9. Zygmunt (1915 Mileszki - ?)

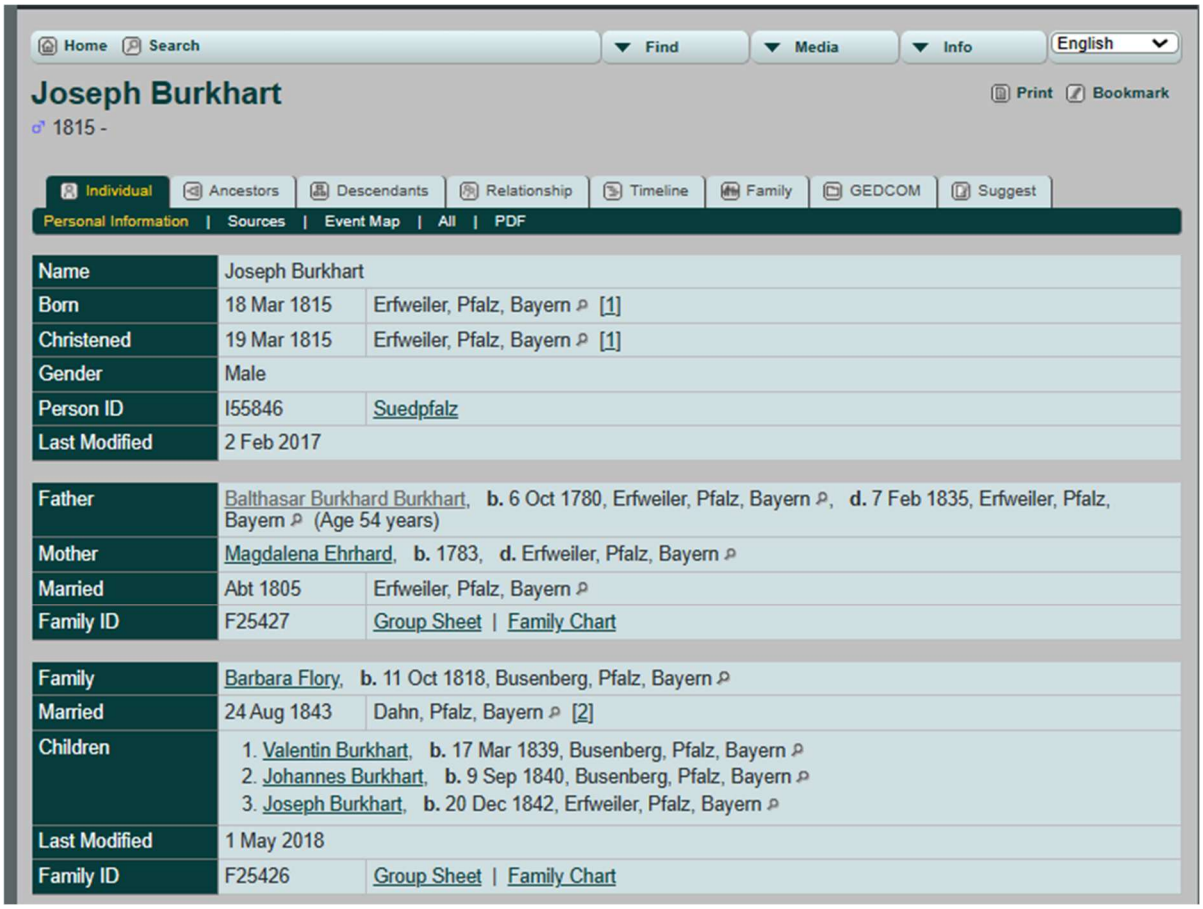
10. Robert (25 III 1917 - 1919 Mileszki)

Dzieci Roberta (syna Bernarda) i Almy Thome:

1. Helena (1 I 1910 Łódź, parafia św. St. Kostki - 24 VI 1947 Łódź)

IV. Joseph (18 III 1815 Erfweiler - 21 III 1891 Nery)

Dane genealogiczne Josepha z The Birkenhördt Project

Home | Search | Find | Media | Info | English

Joseph Burkhart

♂ 1815 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | Event Map | All | PDF

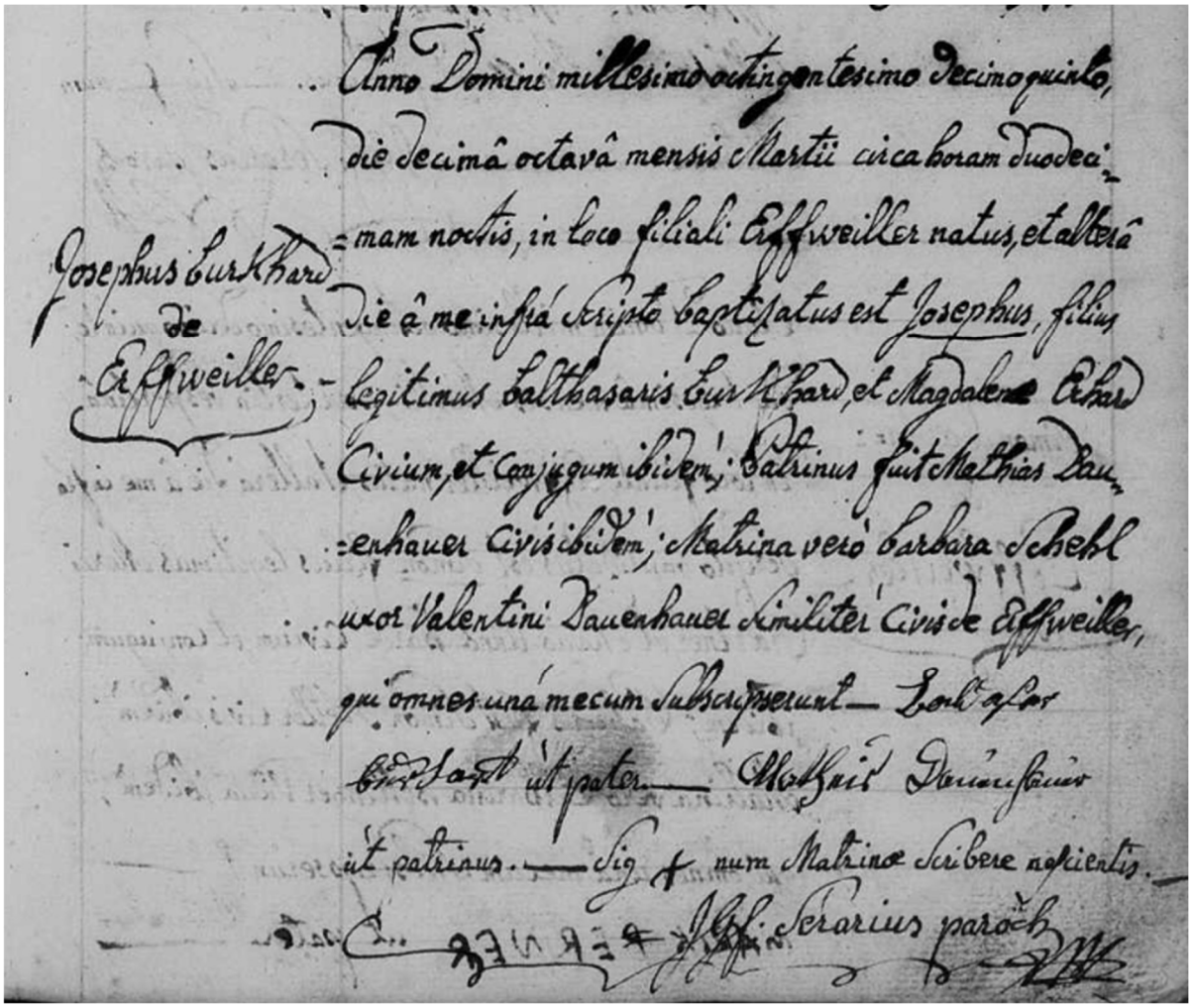
Name	Joseph Burkhart	
Born	18 Mar 1815	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Christened	19 Mar 1815	Erfweiler, Pfalz, Bayern [1]
Gender	Male	
Person ID	I55846	Suedpfalz
Last Modified	2 Feb 2017	

Father	Balthasar Burkhard Burkhart, **b.** 6 Oct 1780, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 7 Feb 1835, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 54 years)	
Mother	Magdalena Ehrhard, **b.** 1783, **d.** Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Married	Abt 1805	Erfweiler, Pfalz, Bayern
Family ID	F25427	Group Sheet | Family Chart

Family	Barbara Flory, **b.** 11 Oct 1818, Busenberg, Pfalz, Bayern	
Married	24 Aug 1843	Dahn, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Valentin Burkhart, **b.** 17 Mar 1839, Busenberg, Pfalz, Bayern 2. Johannes Burkhart, **b.** 9 Sep 1840, Busenberg, Pfalz, Bayern 3. Joseph Burkhart, **b.** 20 Dec 1842, Erfweiler, Pfalz, Bayern	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F25426	Group Sheet | Family Chart

Źródło: Joseph Burkhart b. 18 Mar 1815 Erfweiler, Pfalz, Bayern: Das Birkenhördt-Projekt (birkenhoerdt.net), dostęp 30.12.2022

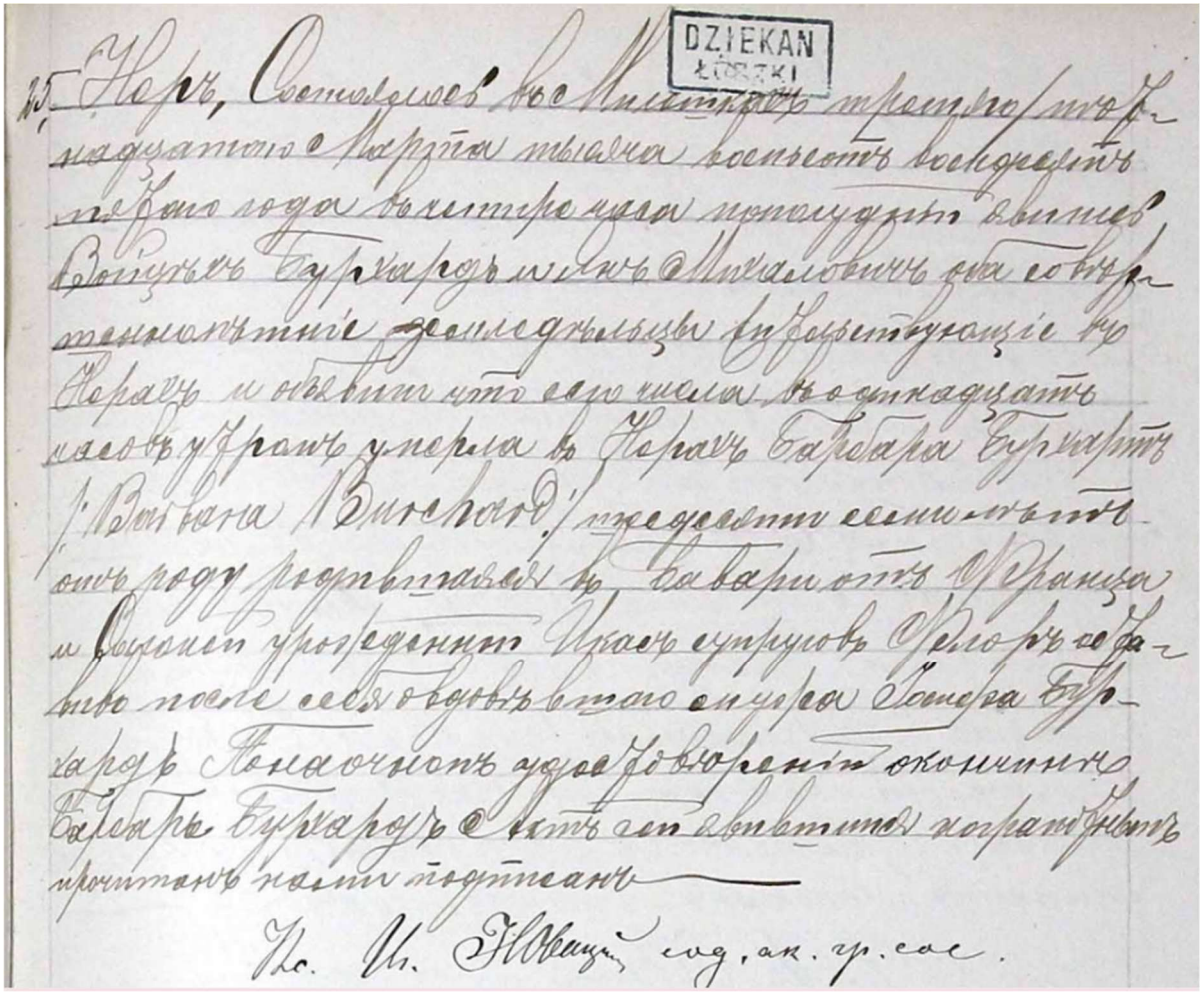
Akt chrztu Józefa, urodzonego 18 marca 1815, ochrzczonego dzień później. Nazwisko: Burkhard.

Jako chrzestni występuje ta sama klika, co w wypadku wszystkich dzieci Balthasara i Magdaleny Ehrhard. Ojciec chrzestny Matthias Dauenhauer. Matka chrzestna: Barbara Schehl (z domu), żona Valentina Dauenhauer.

Joseph mając 28 lat poślubił w Dahn 24 sierpnia 1843 r. **Barbarę Flory** (11 X 1818 Busenberg - 15 III 1885 Nery), córkę Franza Josepha z Busenbergu i Marii Salomei Jeckes (bez podania miejsca urodzenia). W parafii Mileszki znajduje się akt zgonu Barbary Burchard, zmarłej w Nerach 15 marca 1885 roku w wieku 67 lat, urodzonej w Bawarii, córki Franza i Salomei Ikas, która zostawiła po sobie wdowca Józefa.

Akt zgonu Barbary Flory

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Barbara Flory:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Flory&search_name=Barbara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1885&kt=3&plik=023-026.JPG&x=1318&y=181&zoom=1.25 (wpis nr 25, dostęp 30.12.2022)

Dlaczego ślub Josepha i Barbary odbył się w Dahn, nie wiadomo. W Erfweiler istniał od XIV w. drewniany kościółek św. Wolfganga; święty ten został patronem prawdopodobnie dlatego, że jego symbolem jest topór, a mieszkańcy zajmowali się obróbką drewna. W roku 1742 powstał kościół murowany. Także w Busenberg istniał od wieków kościół św. Jakuba. Ponieważ po Wojnie Trzydziestoletniej pozostało we wsi tylko pięciu mieszkańców, parafię utworzono na nowo w roku 1746.

Być może w Dahn znajdował się punkt zborny dla wyjeżdżających do Polski i tam, przed samym wyjazdem, Joseph i Barbara zawarli związek małżeński.

Katolicki kościół Sankt Laurentius w Dahn. Kościół został zbudowany w roku 1787, a zatem jest możliwe, że tu właśnie Joseph i Barbara brali ślub.

Źródło: Zdjęcie własne z 2021 roku.

Joseph i Barbara mieli jedenaścioro dzieci!

W Palatynacie urodziło się trzech synów Josepha i Barbary, ale tu pojawia się problem: synowie, zgodnie z datami urodzenia – 1839, 1840, i 1842 – podanymi w *The Birkenhördt Project,* urodzili się przed ślubem! Oczywiście osoba wprowadzająca dane mogła pomylić daty i ślub odbył się przed rokiem 1839. Mogło też być tak, że rzeczywiście Joseph i Barbara nie mieli ślubu do czasu, kiedy pojawiła się możliwość wyjazdu do Polski – wówczas potrzebowali odpowiednich dokumentów, aby występować jako rodzina.

Data ślubu Josepha i Barbary – o ile jest prawidłowa – byłaby także dowodem na to, że w sierpniu 1843 rodzina przebywała jeszcze w Palatynacie.

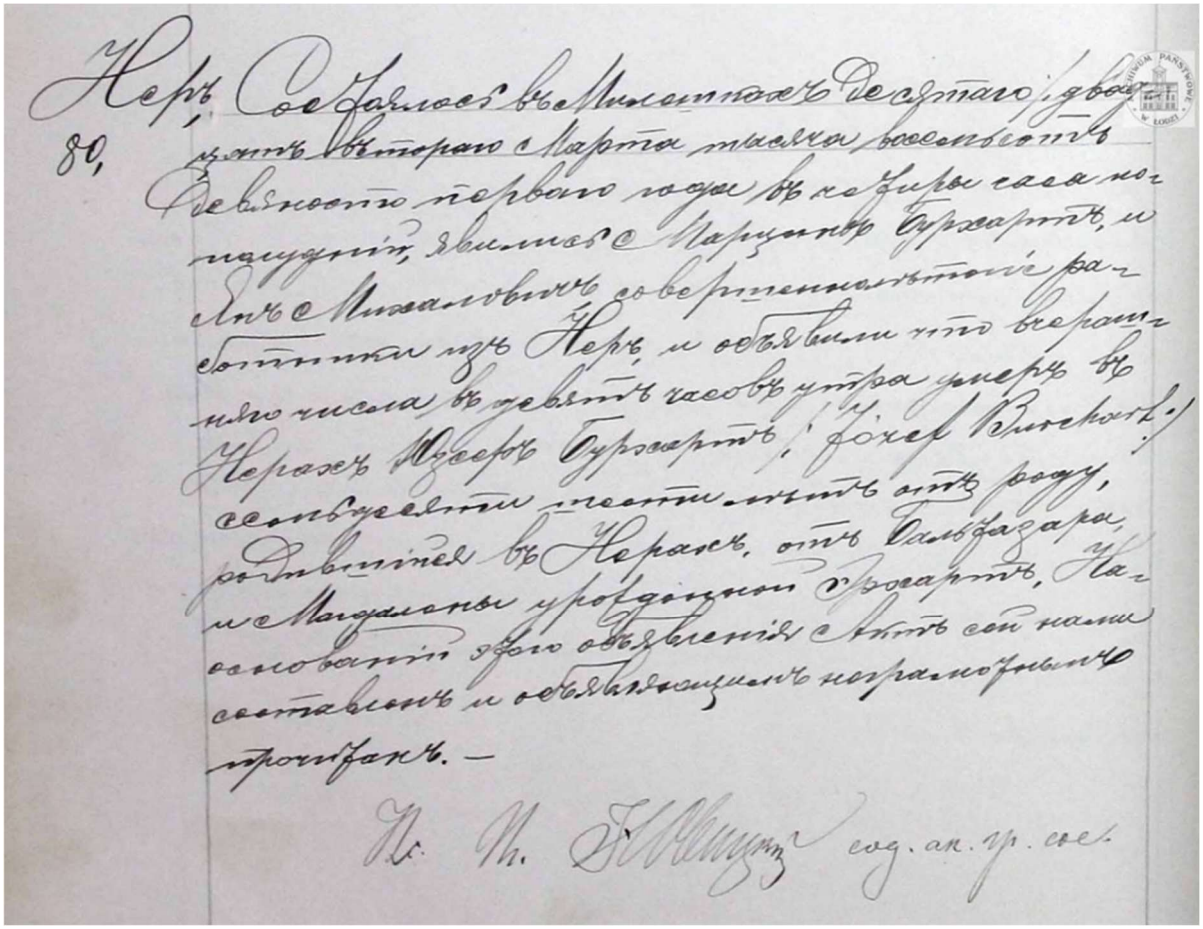
W Mileszkach znajdują się akty chrztu ośmiorga dzieci Josepha i Barbary. Joseph we wszystkich tych aktach określany jest jako gospodarz**. Najwcześniejsza data, która potwierdza jego pobyt w Polsce, to 20 lutego 1846 roku, kiedy urodził się jego syn Wojciech (zapewne po niemiecku Georg).** Joseph mieszkał wówczas w Budach Stokowskich. W roku 1856 – między 1 stycznia, kiedy to urodził się syn Josepha, Balcer/Balthasar, a 28 grudnia, kiedy zmarła córka Katarzyna – Joseph i Barbara przenieśli się do miejscowości Nery. Nazwa Nery bez wątpienia pochodzi od rzeki Ner (dopływu Warty), płynącej dziś w południowo zachodniej Łodzi, gdzie właśnie dawniej była wieś Nery, w okolicach Mileszek. Od roku 1972 wieś w gminie Andrespol.

Ostatnie z dzieci, Elżbieta, urodziło się w roku 1863 już w Janowie, gdzie ojciec również występuje jako gospodarz. Janów jest dziś osiedlem w Łodzi, w dzielnicy Widzew. Graniczy z Nerami, a więc możliwe, że Joseph mieszkał na granicy obu osad i ksiądz wpisywał raz Nery, raz Janów.

Podobnie jak Józef i Barbara, także dzieci ich były niezwykle płodne. **Józef i Barbara mieli – o ile mi wiadomo - 90 wnuków!** Być może było ich nawet więcej. **Prawnuków doliczyłam się około 195**, ale też mogło być ich więcej. Przynajmniej jedna trzecia tych prawnuków zmarła w dzieciństwie, mimo to liczba obywateli, jakich Józef przysporzył Polsce, jest imponująca! Wnuki mieszkały gównie w Nerach, Janowie czy Wiączyniu, prawnuki prócz powyższych miejscowości wybierały jako miejsce zamieszkiwania również Ustroń, Popielarnię, Konstantynów czy Łódź.

Akt zgonu Josepha Burchart w parafii Mileszki podaje, że zmarł w Nerach i urodzony był Nerach. Poprawnie zapisani są rodzice Józefa: Baltazar i Magdalena Erchart. To drugie jest nieprawdą, bo urodził się w Erfweiler. Zapisano, że miał 76 lat (ukończył je 3 dni wcześniej), co zgadza się z jego datą urodzenia. O śmierci zawiadomił Marcin Burchard – najpewniej syn – określony jako robotnik.

Akt zgonu Józefa

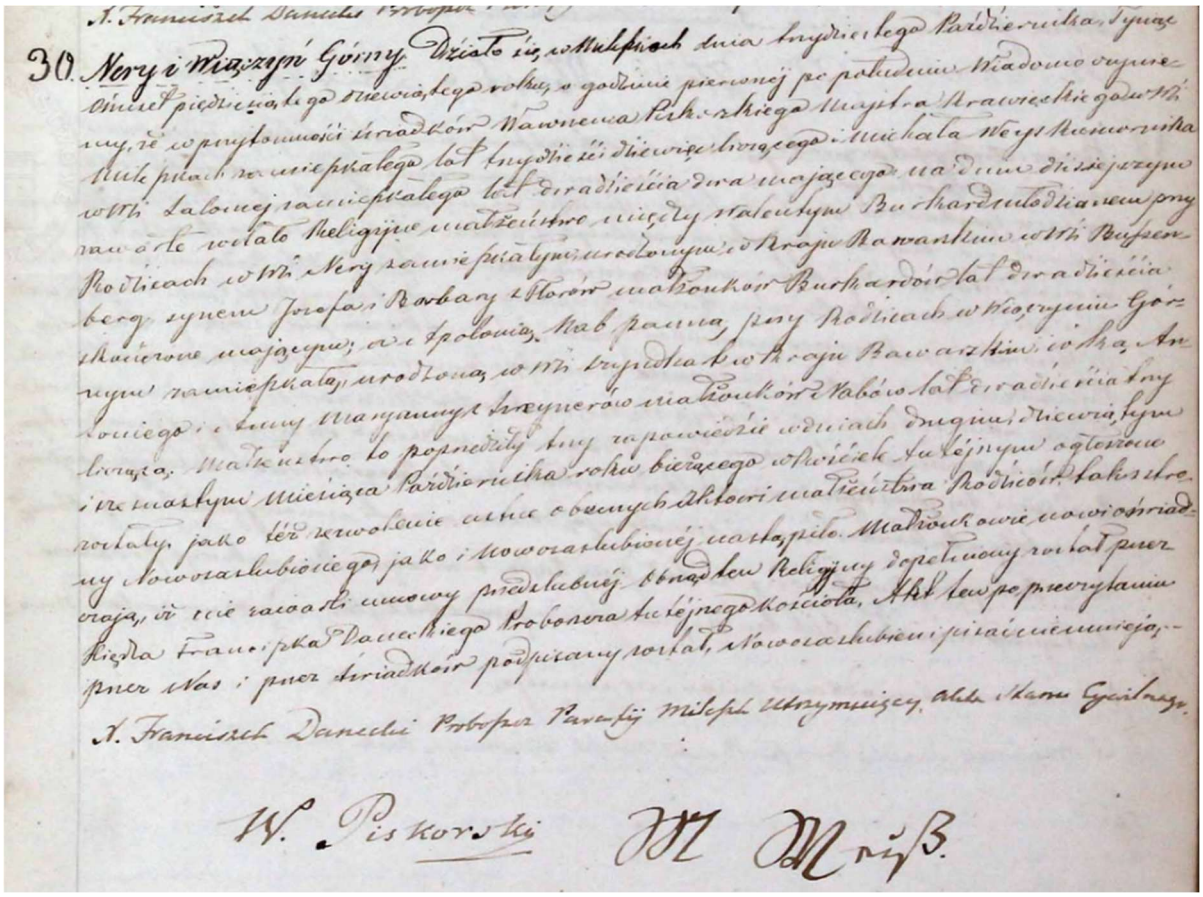
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchart&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1891&kt=3&plik=079-082.JPG&x=295&y=1403&zoom=1.5 (wpis nr 80, dostęp 30.12.2022)

Dzieci Josepha i Barbary:

1. Valentin (17 III 1839 Busenberg - ?)

W Polsce występuje w dokumentach jako Walenty. Mając lat 20, mieszkając z rodzicami w Nerach, Valentin poślubił 30 października 1859 r. **Apolonię Nab (zapewne Apollonię Naab)** z Wiączynia Górnego, urodzoną w Szy..? (zapewne chodzi o Schindhard) „w Kraju Bawarskim", lat 23, córką Antoniego i Anny Maryanny z Szreynerów (zapewne Schreinerów; być może chodzi o – według *The Birkenhördt Project* – Annę Marię Schreiner, ur. w roku 1809 w Schindhard).

Akt ślubu Valentina/Walentego i Apoloni Nab/Naab

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1859&kt=2&plik=27-30.jpg&x=1106&y=1187&zoom=1.5 (wpis nr 30, dostęp 30.12.2022)

Dodać trzeba, że tego samego dnia ślub wziął kuzyn Valentina, Martin, syn Adolpha Matthiasa/Mateusza. Żoną Martina została Katarzyna Nab (Naab), młodsza siostra Apollonii. **Nazwisko Naab występuje do dziś w Palatynacie.**

W dwóch aktach chrztu dzieci Valentin określany jest jako szewc, w innych jako gospodarz.

Można powiedzieć, że Valentin prowadził wędrowny tryb życia, jakby nie mógł znaleźć swojego miejsca w Polsce. W roku 1861 urodził się pierwszy, o ile mi wiadomo, syn Valentina, Jan – Valentin mieszkał wówczas z żoną w Janowie, gdzie również w roku 1863 mieszkali jego rodzice. W tymże roku

1863 syn Valentina Józef urodził się w już Nerach. Kolejnych dwoje ostatnich dzieci urodziło się w Janowie w latach 1865 i 1867. Być może podobnie jak jego ojciec, Valentin mieszkał na granicy Janowa i Ner (być może wraz z rodzicami) i w księgach parafialnych raz figuruje jako zamieszkały w Janowie, a raz w Nerach).

W lutym 1871 Walenty i Apolonia na pewno mieszkali w Bukowcu (parafia Kurowice), gdyż tam zmarł ich syn Fryderyk. W tymże roku, w grudniu, urodził się w Bukowcu ich syn Antoni. Bukowiec (gmina Brójce) był wsią założoną przez kolonistów niemieckich z Badenii Wirtembergii w roku 1803 pod nazwa Königsbach (na pamiątkę ich rodzinnej miejscowości). W roku 1820 osada została przemianowana przez władze na Bukowiec.

Ostatnich kilkoro dzieci Valentina i Apolonii przyszło na świat w Lublinku (parafia Pabianice). Są oni jedynymi Burkhartami, którzy tam mieszkali. Pojawia się pytanie, czy Valentin był związany z przemysłem włókienniczym, który rozwijał się w Pabianicach, czy też był gospodarzem w Lublinku. Pabianice, miasto od XIV wieku, rozwijały się szybko po włączeniu do Królestwa Polskiego (woj. kaliskie), gdyż były tam grunty rządowe, które przeznaczono pod rozwój przemysłu włókienniczego. Po roku 1825 przybywali tam osadnicy, także Niemcy – między innymi katolicy z Bawarii – głównie tkacze, zachęcani do przyjazdu darmowymi działkami. Lublinek natomiast był osadą, której nazwa pochodziła od niejakiego Lublinera, który kupiwszy w roku 1869 tamtejszy las, wyciął go na sprzedaż, a grunt rozsprzedał na działki rolne. W 1880 roku były tam 23 gospodarstwa, w których mieszkało 120 mieszkańców. Parafią dla Lublinka była parafia św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty i św. Wawrzyńca Męczennika w Pabianicach. Z Lublinka do Pabianic jest około 10 km. Lublinek od lat 80-tych XX wieku stopniowo włączano do Łodzi.

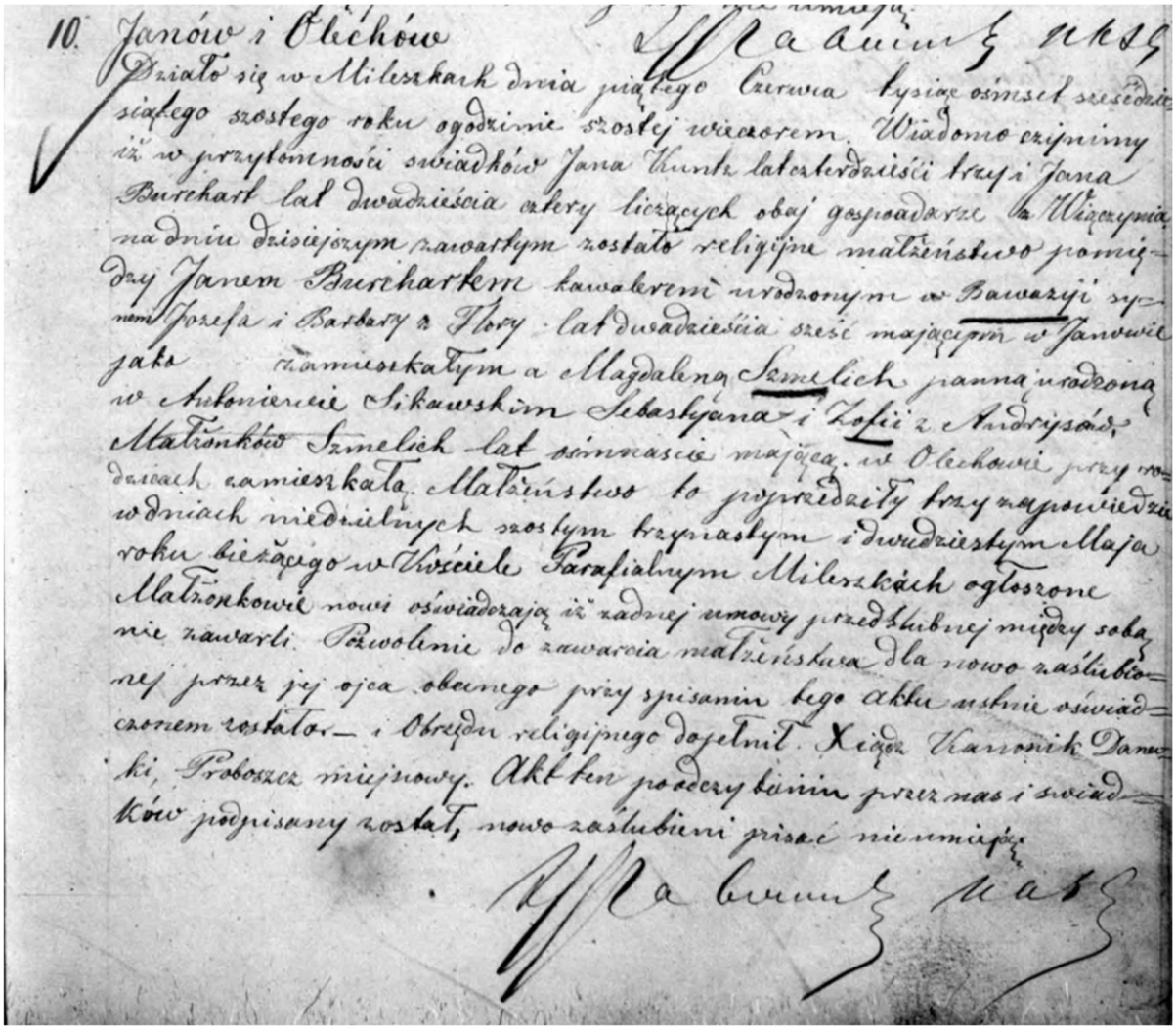
W *Genetece* Walenty przeważnie zapisywany jest jako Burchart.

Aktu zgonu Valentina/Walentego w parafii Mileszki nie ma. W *Genetece* jest wiadomość, że 18 czerwca 1916 zmarł w Sadowej (parafia Brzeziny, woj. Łódzkie) Walenty, syn Józefa, bez podania imienia matki. Nie ma jednak skanu tego aktu, nie wiadomo więc kiedy ów Józef był urodzony. Gdyby chodziło o omawianego Valentina/Walentego, miałby w chwili śmierci 75 lat. Aktu zgonu Apollonii z domu Naab również brak.

2. Johannes (9 IX 1840 Busenberg **-** 26 VI 1897 Nery)

Żył 56 lat. W Mileszkach znajduje się akt ślubu Jana Burcharta, syna Józefa i Barbary z Flory. 5 czerwca 1866 roku, mając 26 lat, poślubił on **Magdalenę Szmelich –** niemieckie brzmienie nazwiska to najpewniej Schmelich, lat 18, urodzoną w Antoniewie Sikawskim, córkę Sebastiana i Zofii z Andrysów (*The Birkenhördt Project* zna zarówno nazwisko Anders, jak i Andres; z aktu zgonu Magdaleny wynika, że to drugie jest właściwe). Świadkiem na ślubie był Jan Burchart, lat 24 (urodzony 1842?), gospodarz z Wiączynia.

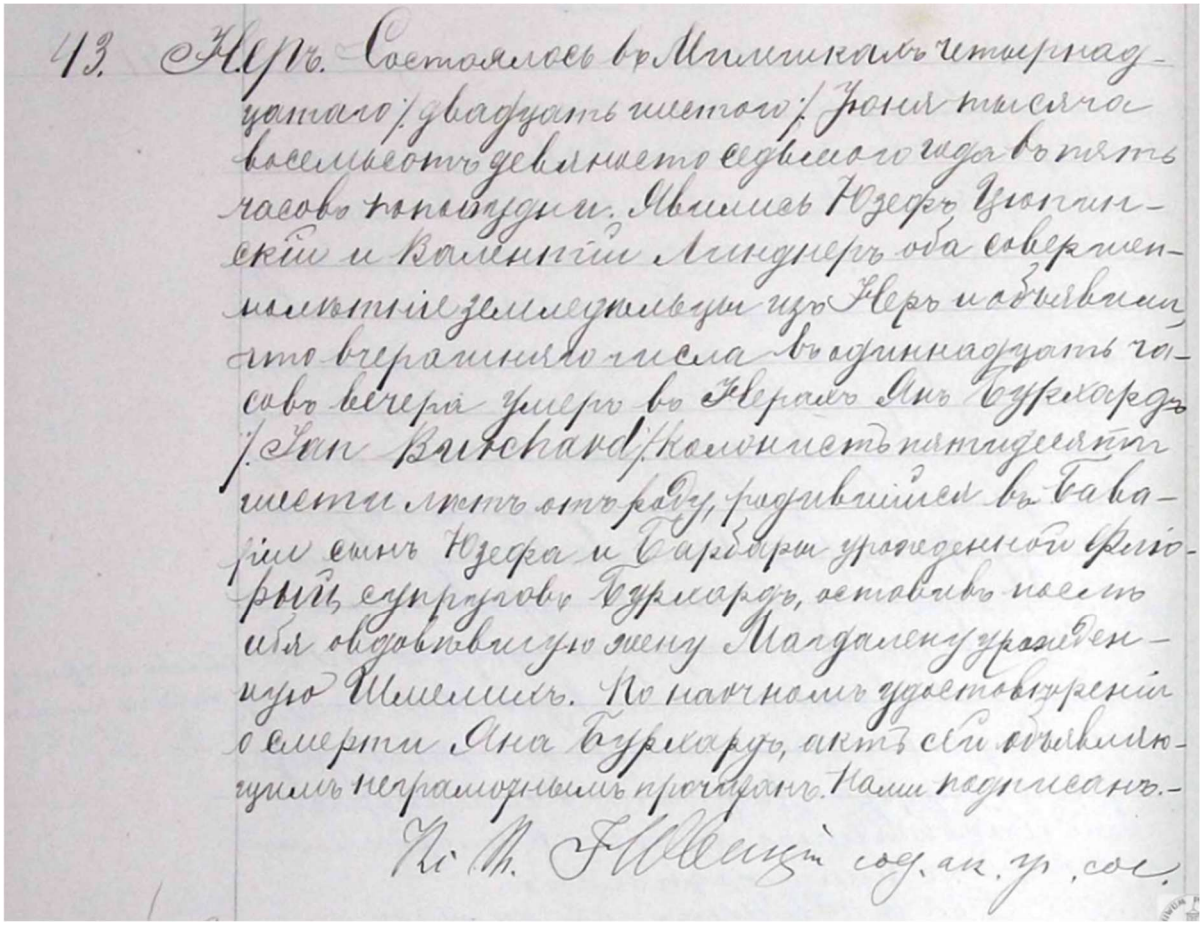
Akt ślubu Jana i Magdaleny

10. Janów i Olechów
Działo się w Mileszkach dnia piątego Czerwca tysiąc ośmset sześćdziesiątego szostego roku ogodzinie szóstej wieczorem. Wiadomo czynimy iż w przytomności świadków Jana Kunta lat czterdzieści trzy i Jana Burchart lat dwadzieścia cztery liczących obaj gospodarze z Mileszek na dniu dzisiejszym nawarstym zostało religijne małżeństwo pomiędzy Janem Burchartem kawalerem urodzonym w Bawarji synem Josefa i Barbary z Flory lat dwadzieścia sześć mającym w Janowie jako zamieszkałym a Magdaleną Szmelich panną urodzoną w Antonience Sikawskim Sebastyana i Zofii z Andrysiaków Małżonków Szmelich lat osmnaście mającą w Olechowie przy rodzicach zamieszkałą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi w dniach niedzielnych szostym trzynastym i dwudziestym Maja roku bieżącego w Kościele Parafialnym Mileszkach ogłoszone Małżonkowie nowi oświadczają iż żadnej umowy przedślubnej między sobą nie nawarli. Pozwolenie do zawarcia małżeństwa dla nowo zaślubionej przez jej ojca obecnego przy spisaniu tego aktu ustnie oświadczonem zostało. — i Obrzęd religijnego dopełnił Xiądz Kanonik Dąmowski, Proboszcz miejscowy. Akt ten po odczytaniu przez nas i świadków podpisany został, nowo zaślubieni piśać nie umieją.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Magdalena Szmelich:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Szmelich&search_name=Magdalena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1866&kt=2&plik=07-10.jpg&x=657&y=1458&zoom=1.75 (wpis nr 10, dostęp 30.12.2022)

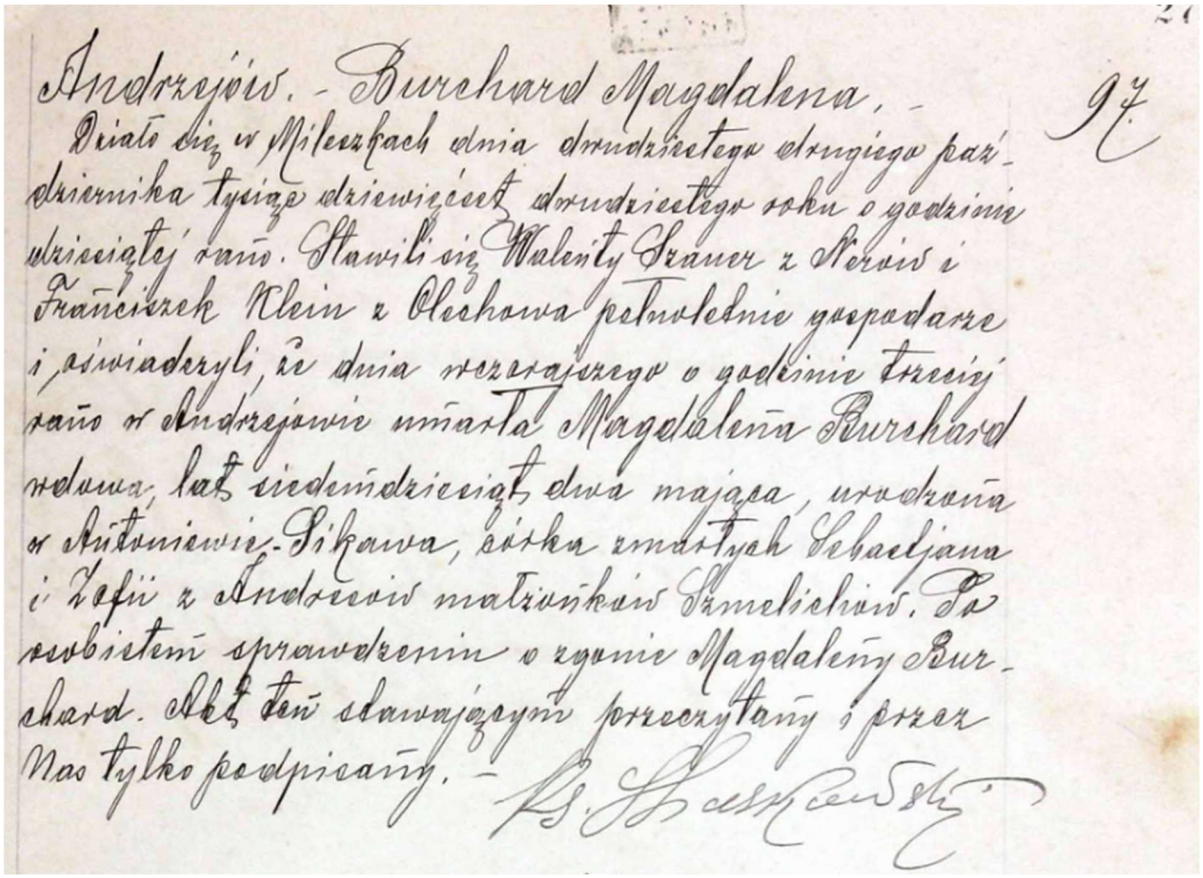
Akt zgonu Jana jest w parafii Mileszki. Jan określony jako kolonista, lat 56.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Jan Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Jan&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1897&kt=3&plik=043-046.JPG&x=260&y=156&zoom=1.75 (wpis nr 43, dostęp 30.12.2022)

W parafii Mileszki znajduje się również akt zgonu (już po polsku, bo było to po odzyskaniu niepodległości!) Magdaleny Burchard, lat 72, zmarłej w Andrzejewie 21 października 1920, córki Sebastiana i Zofii z Andresów małżonków Szmelichów.

Akt zgonu Magdaleny

Andrzejów. - Burchard Magdalena. - 97.
Działo się w Mileszkach dnia dwudziestego drugiego paź-
dziernika tysiąc dziewięćset dwudziestego roku o godzinie
dziesiątej rano. Stawili się Walenty Szauer z Nerów i
Franciszek Klein z Olechowa pełnoletnie gospodarze
i oświadczyli, że dnia wczorajszego o godzinie trzeciej
rano w Andrzejowie umarła Magdalena Burchard
wdowa, lat siedemdziesiąt dwa mająca, urodzona
w Andrzejowie-Sikawa, córka zmarłych Sebastjana
i Zofii z Andrzejów małżonków Szmelichów. Po
uwolnieniu sprawozdania o zgonie Magdaleny Bur-
chard. Akt ten odczytany przeczytany i przez
Nas tylko podpisany. - [illegible]

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Magdalena Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Magdalena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=307&kt=9&plik=095-098.jpg&x=697&y=129&zoom=1.75 (wpis nr 97, dostęp 30.12.2022)

Jan określany jest w dokumentach dotyczących dzieci jako krawiec. W maju 1868 roku mieszkał jeszcze w Nerach, od roku 1871 w Olechowie (parafia Mileszki – odległość od Olechowa ok. 8-9 kim), później – od roku 1878 – znów w Nerach. Olechów był kolonią założoną na terenie majątku leśnego Wiskitno w Kluczu Pabianickim przez kanonika Pawła Olechowskiego; ziemie Pabianickie należały do kapituły krakowskiej. W latach 1788-1894 Olechowski założył Olędry Wiskickie, sprowadzając kolonistów – nazywanych Olędrami – do karczowania lasów. W roku 1896 kolonie przejął rząd pruski i zaczęto sprowadzać Niemców, co kontynuowano także w Królestwie Polskim. W roku 1861 Olechów przeszedł na skarb państwa. W roku 1881 było tam 65 domów i 703 mieszkańców. W roku 1946 włączono wieś do Łodzi.

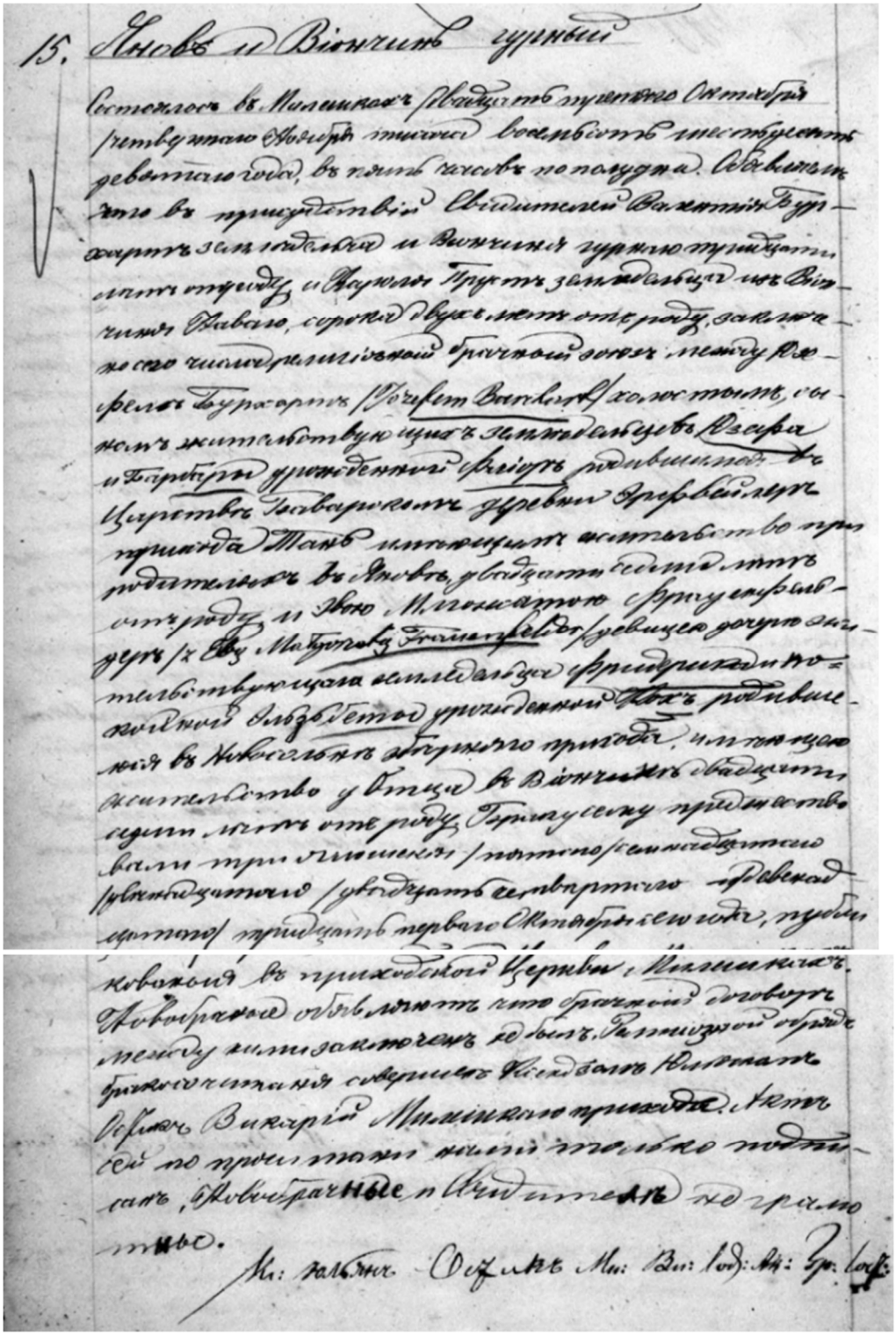
Jan i Magdalena mieli 12 dzieci, z czego sześcioro zmarło w dzieciństwie.

3. Joseph (20 XII 1842 Erfweiler **-** 28 II 1908 Ustronie)

W dniu 4 listopada 1869 r. Józef, urodzony we wsi Erfweiler, syn Józefa i Barbary Flior poślubił **Ewę Małgorzatę Frauenfelder**, lat 21 (rocznik 1848), córkę Fryderyka i Elżbiety Koch. Burkharci dość często wchodzili w związki małżeńskie z rodzina Frauenfelder. Za braci Frauenfelder, Antoniego

i Józefa wyszły dwie siostrzenice Józefa, Anna Maria Herman i Krystyna Olga Herman. Zważywszy, że ojciec Antoniego i Józefa miał także na imię Fryderyk (Frydrych), na pewno chodzi o bliską rodzinę.

Akt ślubu Józefa i Ewy Małgorzaty

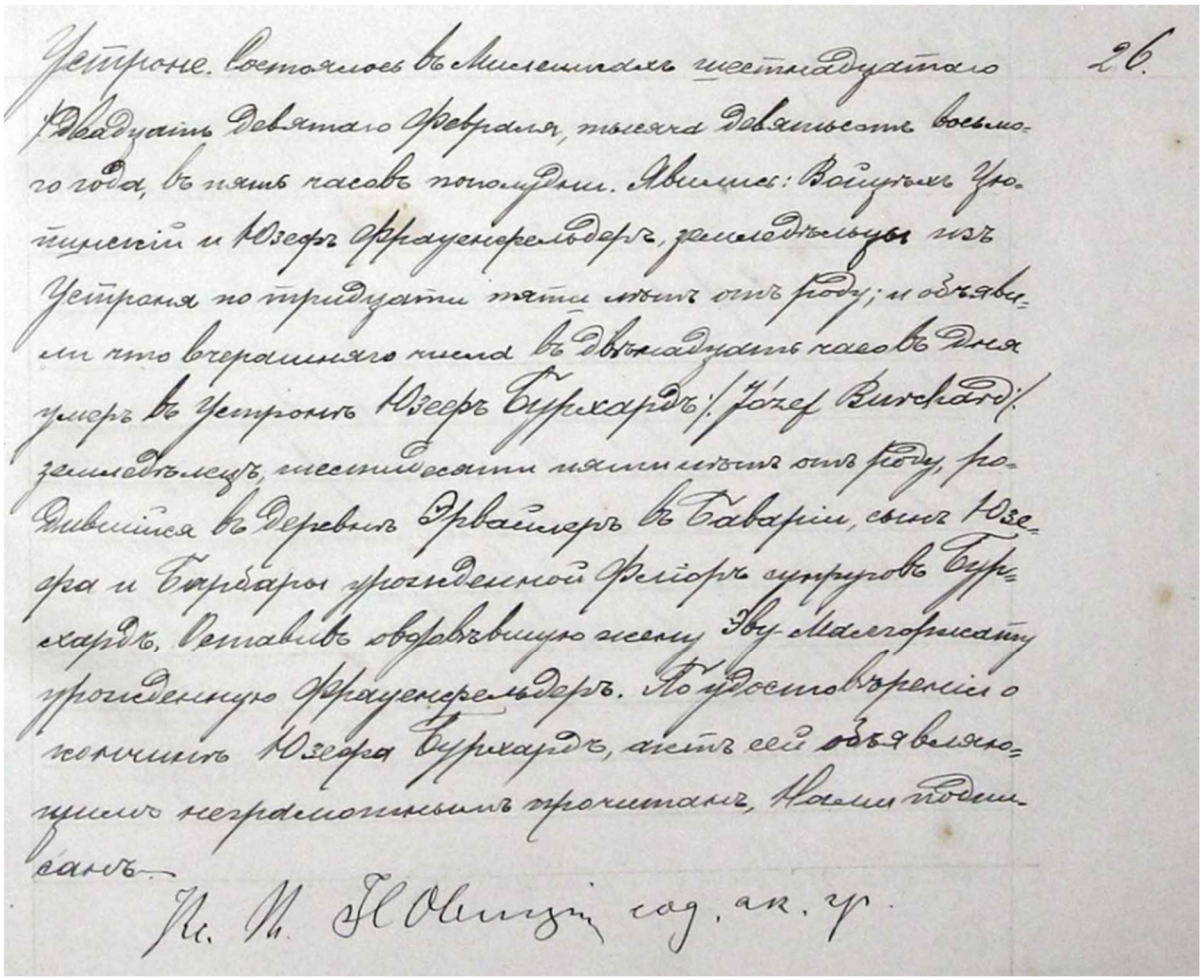

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1869&kt=2&plik=15-16.jpg&x=0&y=321&zoom=2.115812917594655 (wpis nr 15, dostęp 30.12.2022)

Józef i Ewa Małgorzata mieli, o ile mi wiadomo, siedmioro dzieci. Jak wynika z aktów chrztu dzieci, mieszkali najpierw w Wiączyniu Górnym, a między rokiem 1876 a 1881 przenieśli się do Ustronia.

W parafii Mileszki znajduje się też akt zgonu Józefa Burchard, zmarłego w Ustroniu, w wieku 64 lat, określonego jako „ziemledielec" (czyli ktoś, komu przydzielono ziemię, kto posiadał ziemię), urodzony w Erwajler, syn Józefa i Barbary Flor. Zostawił wdowę Ewę Małgorzatę Frauenfelder.

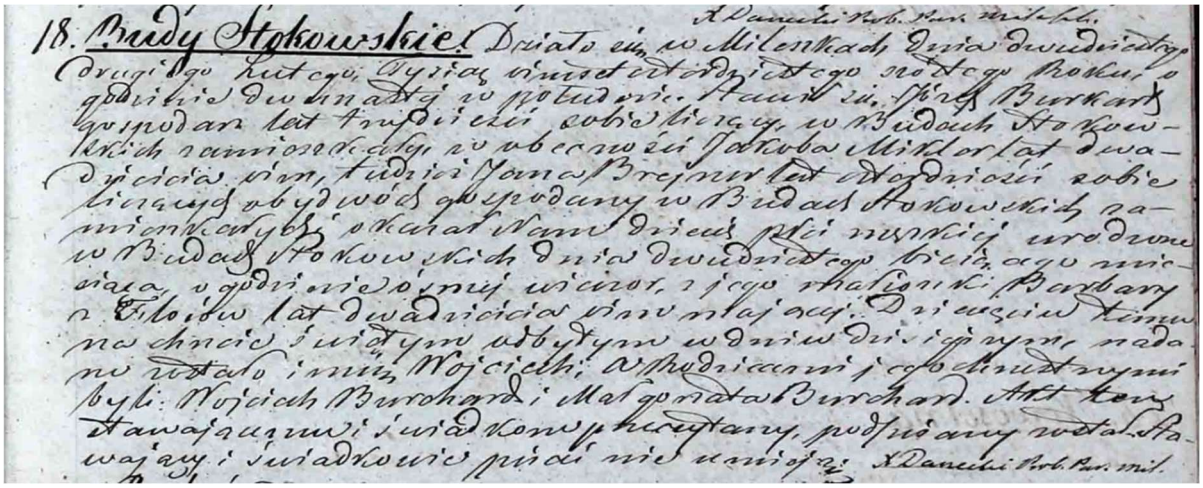
Akt zgonu Józefa

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=306&kt=11&plik=023-026.JPG&x=1755&y=1473&zoom=1.5 (wpis nr 26, dostęp 30.12.2022)

4. Wojciech/Georg (20 II 1846 Budy Stokowskie - 8 VI 1897 Łódź)

Akt chrztu Wojciecha

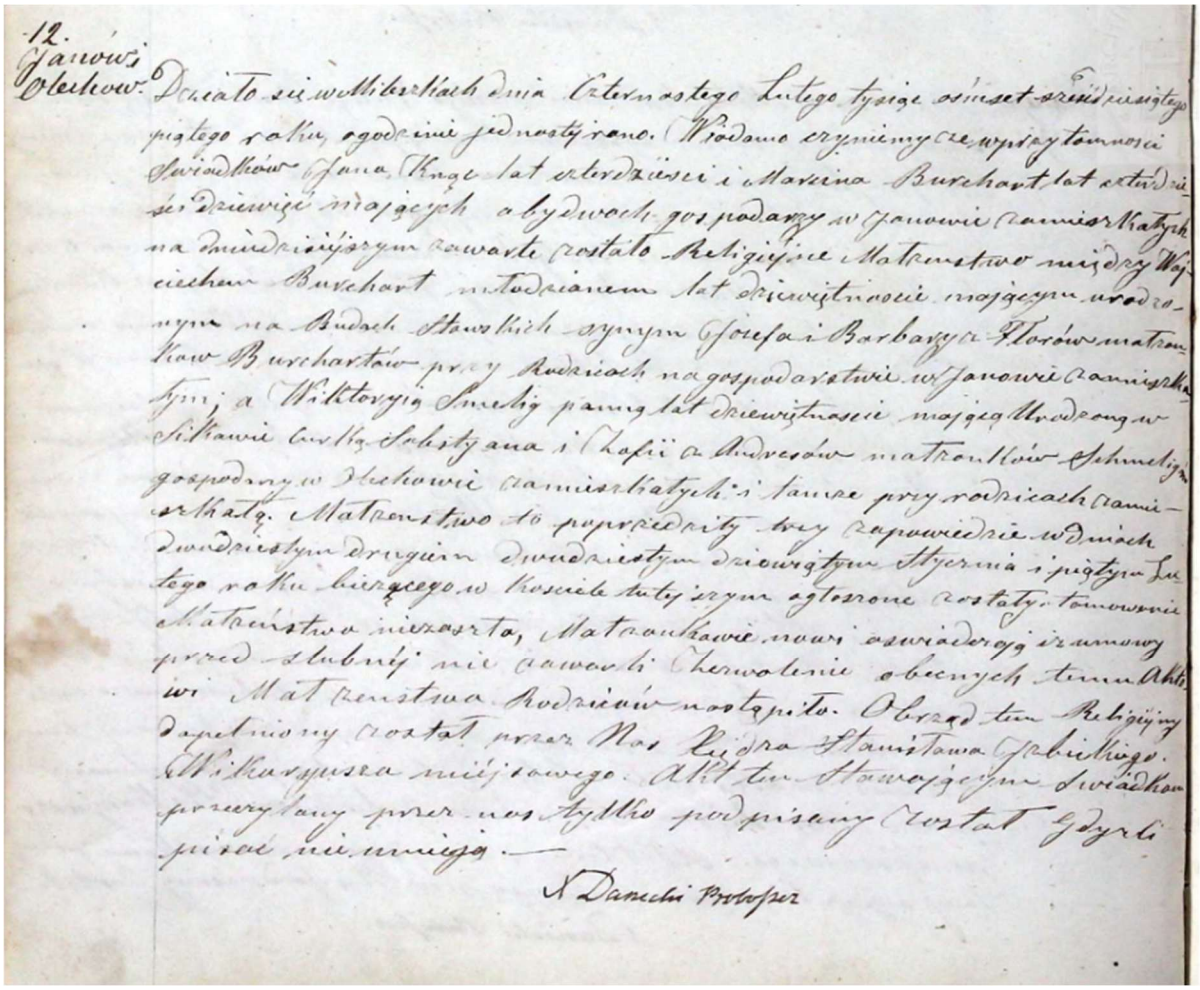
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1846&kt=1&plik=013-020.jpg&x=1555&y=724&zoom=1.25 (wpis nr 18, dostęp 30.12.2022)

Wojciech żył 51 lat. Jest pierwszym dzieckiem Józefa /Josepha, urodzonym w Polsce. Ponieważ od urodzenia jego starszego brata minęły 4 lata, być może w tym czasie urodziło się jeszcze jakieś dziecko.

Zapewne niemieckie imię nowonarodzonego brzmiało Georg i otrzymał je po stryju. Urodziny zgłosił „Józef Burkard gospodarz lat trzydzieści sobie liczący" (Joseph urodził się w roku 1815, a zatem wiek się zgadza). Matka była „Barbara z Filorów lat dwadzieścia ośm" (Barbara urodziła się w roku 1818, w roku 1845 miała 27 lat). Chrzestnymi byli Wojciech Burchard i Małgorzata Burchard (chodzi zapewne o rodzeństwo Józefa).

Wojciech/Georg, zapisany jako Burchart, zamieszkały w Janowie przy rodzicach, mając lat dziewiętnaście poślubił 14 lutego 1865 r. w Mileszkach dziewiętnastoletnią **Wiktorię Smelig**, urodzoną w Sikawie, córką gospodarza z Olechowa Sebastiana i Zofii z Andrysów. Była to siostra Magdaleny, która poślubiła brata Wojciecha Georga, Jana/Johannesa. W dokumentach z Mileszek dość często przewija się nazwisko Szmeling, Szmelig, Schmelich – jest to zapewne jedno i to samo nazwisko, tylko źle zapisane.

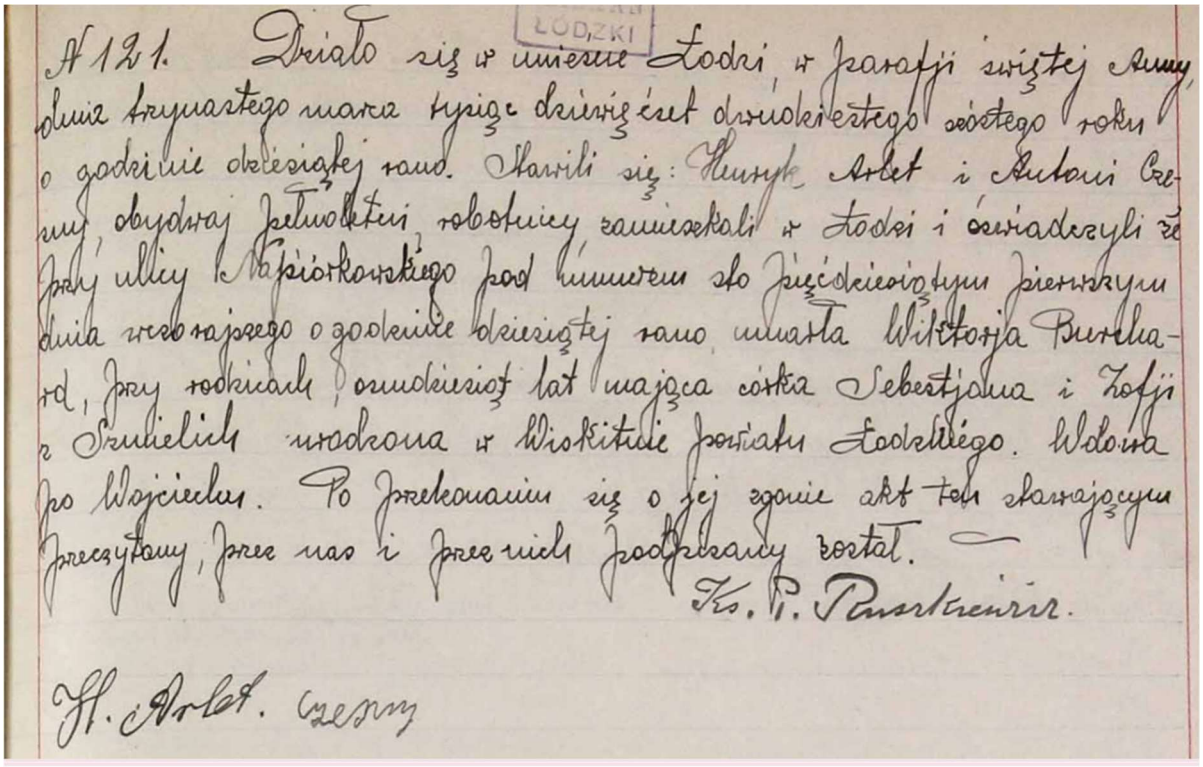
Akt ślubu Wojciecha i Wiktorii

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=2&plik=11-14.jpg&x=34&y=1286&zoom=1.75 (wpis nr 12, dostęp 30.12.2022)

Wiktoria zmarła w Łodzi – podano nawet adres, gdzie mieszkała, Napiórkowskiego 151! – mając lat 80. Zgon zgłosił zięć, Henryk Arlet.

Akt zgonu Wiktorii

№ 121. Działo się w mieście Łodzi, w parafji świętej Anny, dnia trzynastego marca tysiąc dziewięćset dziewiątego siódmego roku o godzinie dziesiątej rano. Stawili się: Henryk Arlet i Antoni Czesny, obydwaj jednostki robotnicy zamieszkali w Łodzi i oświadczyli że przy ulicy Kopiotkowskiego pod numerem sto pięćdziesiątym pierwszym dnia wczorajszego o godzinie dziesiątej rano umarła Wiktorja Burchard, przy rodzicach pozostawiając lat mającą córkę Sebestjanę i Zofji z Szulcich urodzona w Wiskitnie powiatu łodzkiego. Wdowa po Wojciechu. Po przekonaniu się o jej zgonie akt ten stawającym przeczytany, przez nas i przez nich podpisany został.

Ks. P. Pawłowski.

H. Arlet. Czesny

Źródło:

https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=2471d&se=&sy=1926&kt=2&plik=118-123.jpg&x=1630&y=61&zoom=1, dostęp 30.12.2022

Dzieci ze związku Wojciecha i Wiktorii w parafii Mileszki zapisano ośmioro, wydaje się jednak, że było ich więcej, ponieważ ślub odbył się w roku 1866, a pierwsze dziecko zarejestrowano dopiero w roku 1871. W akcie chrztu syna w roku 1871 Wojciech określony jako *ziemledielec* z Wiączynia Górnego, w akcie z roku 1877 określony jako robotnik z Janowa, później znów figuruje jako rolnik. Pierwsze dziecko Wojciecha urodziło się w Wiączyniu w roku 1871, w roku 1875 Wojciech mieszkał w Ustroniu, kolejne dziecko zarejestrowano jako urodzone w roku 1877 w Janowie, od roku 1879 dzieci rodziły się w Nerach.

W parafii św. Krzyża w Łodzi znajduje się akt zgonu – 8 czerwca 1897 roku – Wojciecha Burghardt, tkacza, lat 51, zmarłego w Łodzi, syna Józefa i Barbary (bez podania nazwiska panieńskiego), który zostawił wdowę Wiktorię. Mimo braku nazwiska panieńskiego matki zmarłego można uznać za pewne, iż chodzi o omawianego Wojciecha.

5. Maryanna Józefa po mężu Herman (24 VIII 1848 Budy Stokowskie - 1 II 1911 Łódź). Żyła 63 lata. Ojciec: „na gospodarstwie w Budach Stokowskich", lat 33. Matka: Barbara z Flerów (wygląda jak z Herów), lat 29. Chrzestni: Balthasar Burhard (starszy brat Josepha) i Maryanna Józefa Burhard (żona Balthasara). W roku 1872 Maryanna Józefa, mając lat 24 poślubiła **Konrada Herman**, syna Adama Hermana i Kunegundy Demer. Marianna Józefa w dokumentach dotyczących dzieci występuje jako Marianna (jedno imię) lub Maria Józefa. Herman określony jest w akcie chrztu dziecka z roku 1884 jako tkacz. Małżonkowie mieszkali w Nerach, od 1979 w Janowie, w roku 1982, i później w Wiączyniu Górnym. Mieli 10 dzieci.

6. Małgorzata po mężu Kajzer (12 I 1852 Budy Stokowskie - ?). Ojciec gospodarz, lat 37, matka Barbara z Flerów, lat 34. Chrzestni: Marcin Burhard (mój prapradziadek) i Małgorzata Lakas.

Podpis Józefa/ Josepha na metryce

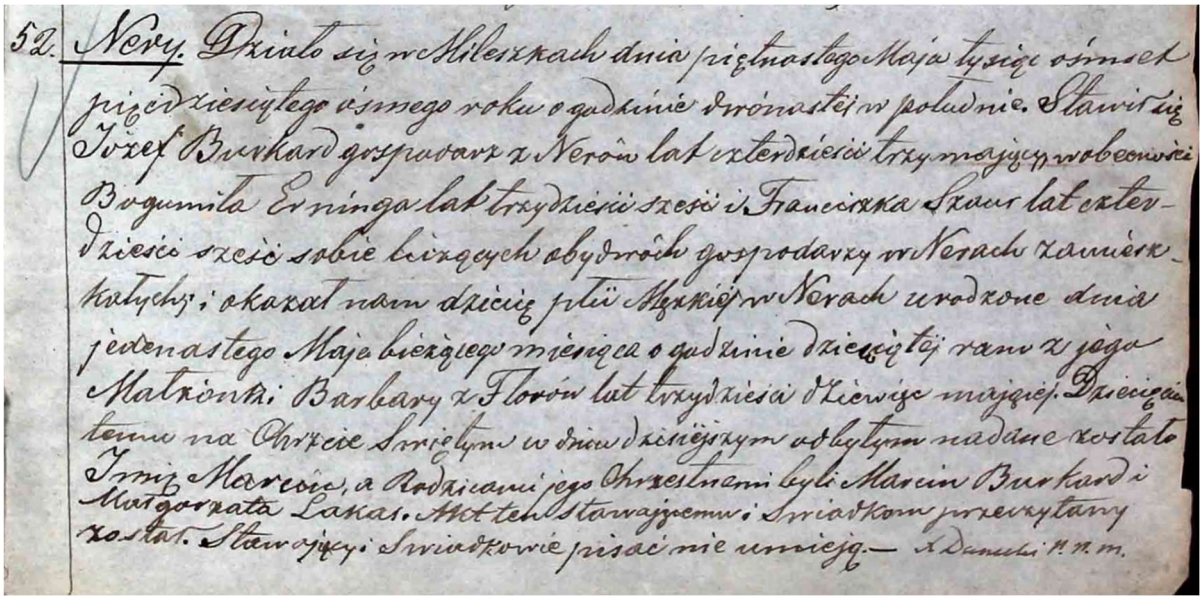
Małgorzata – jako Burchart – w roku 1870 poślubiła w parafii Mileszki **Bernarda Kajzer (właściwie Kaiser)** z Ner, syna Józefa i Marianny Szrajner (właściwe nazwisko Schreiner). Matka w akcie ślubu – Barbara Flor. Mieli oni 15 dzieci!

7. Katarzyna (28 II 1854 - 28 XII 1856 Nery). Żyła dwa lata. Ojciec Józef Burkard, gospodarz, lat 39, matka Barbara z Florów. Ojcem chrzestnym był Wojciech Burkard. 28 grudnia 1856 r. Józef Burkard, gospodarz w Nerach zgłosił śmierć Katarzyny, lat 3.

8. Balcer/Balthasar (1 I 1856 Budy Stokowskie - ?). W akcie chrztu ojciec „Józef Burkard na gospodarstwie w Budach (Stokowskich) zamieszkały, lat czterdzieści jeden mający". Matką była Barbara Florye (Floryc?), lat 29.

9. **Marcin/Martin** (11 V 1858 Nery - ?). Ojciec Józef Burkard gospodarz z Nerów, lat 43. Matka Barbara z Florów, lat 39. Chrzestni: Marcin Burkard (brat Józefa) i Małgorzata Lakas.

Akt chrztu Marcina

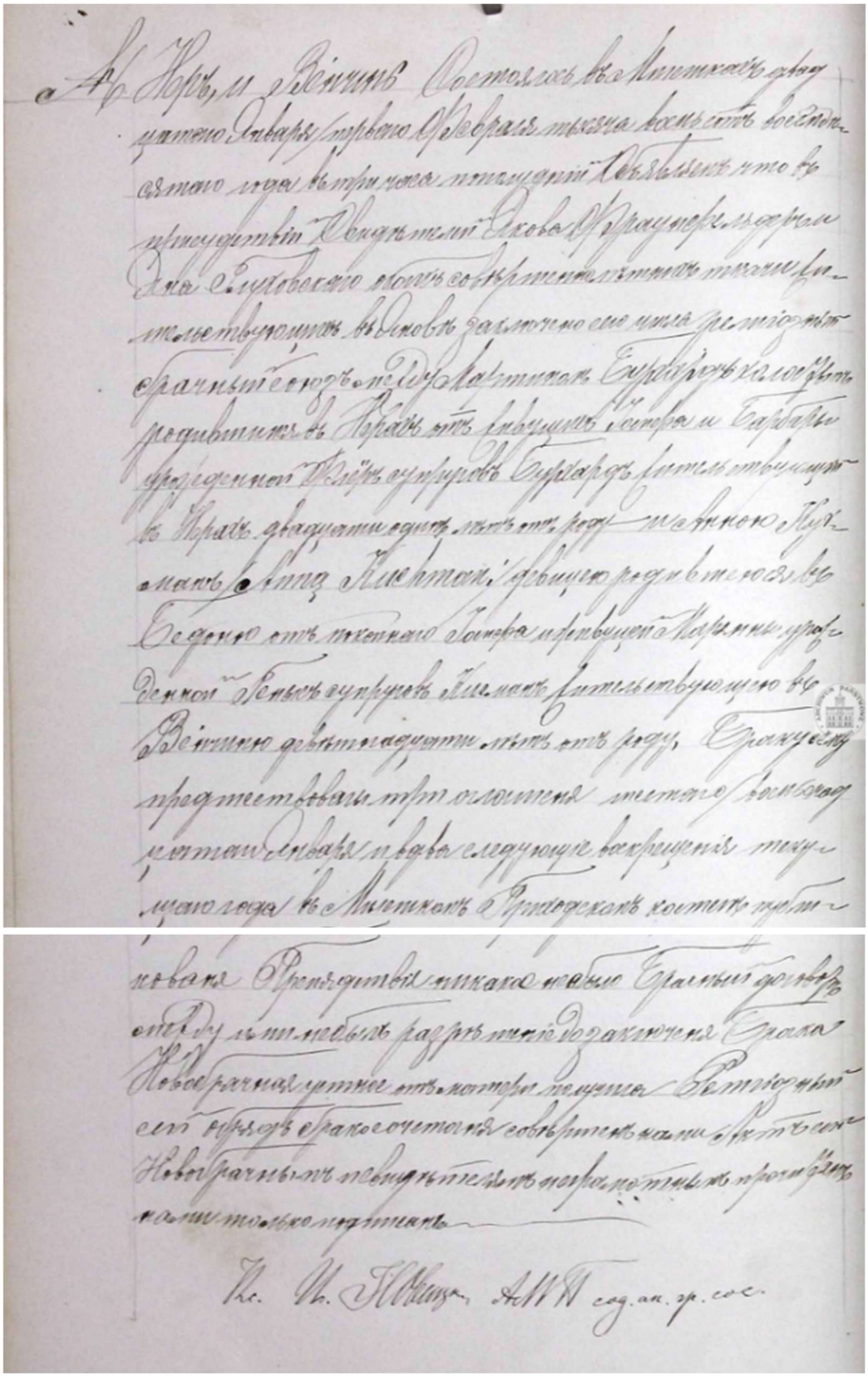

52. Nery. Działo się w Mileszkach dnia piętnastego Maja tysiąc ośmset pięćdziesiątego ósmego roku o godzinie dwónastej w południe. Stawił się Józef Burkard gospodarz z Nerów lat czterdzieści trzy mający wobec nas Bogumiła Erninga lat trzydzieści sześć i Franciszka Szaur lat czterdzieści sześć sobie bliskich obydwóch gospodarzy w Nerach zamieszkałych, i okazał nam dziecię płci Męzkiej w Nerach urodzone dnia jedenastego Maja bieżącego miesiąca o godzinie dziesiątej rano z jego Małżonki Barbary z Florów lat trzydzieści dziewięć mającej. Dziecięciu temu na Chrzcie Świętym w dniu dzisiejszym obchylonym nadane zostało Imię Marcin, a Rodzicami jego Chrzestnemi byli Marcin Burkard i Małgorzata Lakas. Akt ten Stawającemu i Świadkom przeczytany został. Stawający i Świadkowie pisać nie umieją. — Z dziekanii N. N. m.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcin Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Marcin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=1&plik=045-052.jpg&x=1854&y=1956&zoom=1 (wpis nr 52, dostęp 30.12.2022)

Marcin żenił się dwa razy. W parafii Mileszki znajduje się akt ślubu Marcina z 1 lutego 1880 r. z **Anną Kuchman**, w metrykach dzieci zapisywaną Kuman (zapewne Kuhmann), lat 19, córką Józefa i Marianny Bieniek (Bieniek podano w *Genetece*, moim zdaniem jest to Denys). Nazwiska Denys i Bieniek występują w województwie łódzkim, może ksiądz się pomylił. Marcin i Anna mieli przynajmniej 11 dzieci.

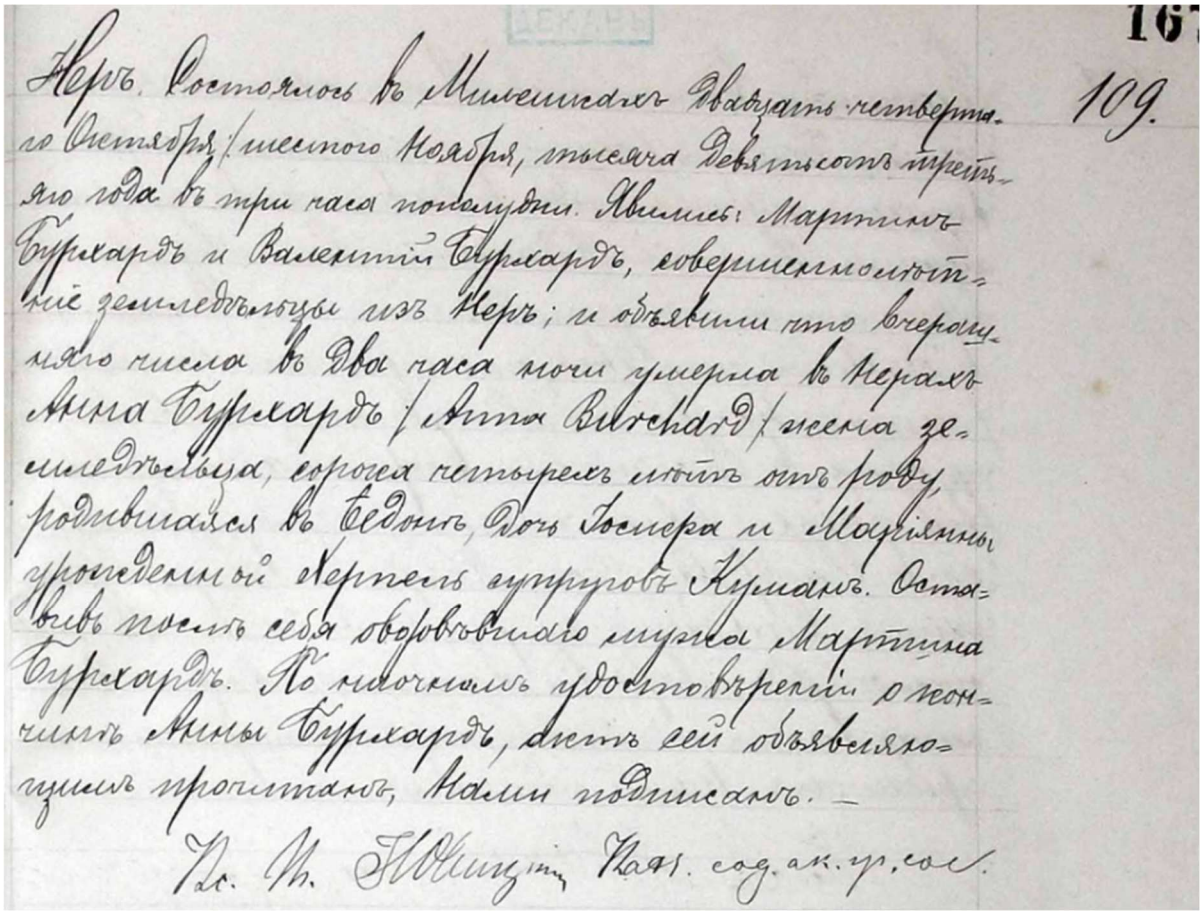
Akt ślubu Marcina Burchard i Anny Kuchman.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcin Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Marcin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1880&kt=2&plik=06-07.JPG&x=0&y=185&zoom=2.2271714922048997 (wpis nr 6, dostęp 30.12.2022)

Jako Kuman Anna zapisana jest też w akcie zgonu – zmarła 5 listopada 1903 r. mając 44 lata. Co ciekawe, rodzice jej w akcie zgonu zapisani są jako Józef i Marianna Herpel (to nazwisko również występuje w *Genetece* w województwie łódzkim). Niemniej akt na pewno dotyczy zgonu żony Marcina, gdyż wymieniony on jest jako wdowiec po niej, a rok później ożenił się po raz drugi.

Akt zgonu Anny Kuman/Kuchman

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Kuman:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Kuman&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=306&kt=6&plik=107-110.JPG&x=1299&y=215&zoom=1.5 (wpis nr 109, dostęp 30.12.2022)

W parafii Konstantynów Łódzki znajduje się drugi akt ślubu Marcina – z 30 stycznia 1904 roku, wdowca z Ner, lat 45, rolnika, z wdową **Barbarą z Proców Müllerową,** lat 46, ze Srebrnej, córką Jana. Aktu zgonu Barbary brak.

10. Katarzyna po mężu Pastor (3 IX 1860 Nery - ?). Ojciec „Józef Burkart kolonista w Nerach zamieszkały", lat 45, matka Barbara z Florów". W roku 1879 Katarzyna z Ner poślubiła **Jana Pastora**, lat 21 (urodzony 1858), syna Gustawa i Franciszki – w *Genetece* zapisano jej nazwisko Szajger, moim zdaniem jest to Mauer. W metrykach dzieci określany jako tkacz. Jeśli idzie o dzieci – jedenaścioro, a być może trzynaścioro, z czego siedmioro nie przeżyło wieku niemowlęcego! – Katarzyna zapisywana była w ich metrykach Burkat, Barkart, Burkcharddt, Buhardt, a nawet Purgar i Workert! Ani chybi

ksiądz, kościelny, czy kto to tam prowadził księgę parafialną, był fantastą albo był trunkowy! Dzieci rodziły się w Nerach, Łodzi i Konstantynowie.

11. Elżbieta po mężu Gutbier (3 VI 1863 Janów **-** ?). Urodziny zgłosił „Juzef Borchart gospodarz w Janowie lat czterdzieści ośm mający". Matka była Barbara z Florów, lat 45. W roku 1883 Elżbieta poślubiła **Franciszka Gutbier**, syna Jana i Barbary Wagner. Wiadomo mi o czworgu dzieciach tej pary. Dzieci rodziły się w Nerasch i Andrzejewie.

Wnuki Josepha Burkhart/Burchard i Barbary Flory

Dzieci Walentego/Valentina Burchard i Apollonii Naab:

1. Jan (24 II 1861 Janów **-** ?). W akcie chrztu: ojciec Walenty Burkard, „profesji szewskiej w Janowie zamieszkały, lat 22 mający". Matka: Apolonia z Naab. Świadek: Marcin Burkart, lat 26, kolonista w Wiączyniu Górnym zamieszkały (syn Adolpha Matthiasa?). Chrzestni: Jan Burkart (młodszy brat Valentina?) i Katarzyna Burkart (żona świadka, siostra Apolonii?). W roku 1888 Jan Burchart poślubił w Janowie **Apolonię Keler** (Keller), urodzoną w Wiączyniu Górnym, lat 22 – a więc przyszła na świat w roku 1866. Miał z nią dziewięcioro dzieci, z których troje zmarło w dzieciństwie, syn Antoni ożenił się i miał dzieci, losy innych dzieci są nieznane.

Apolonia, żona Jana, była córką Wawrzyńca Keler i Apolonii Burchard, dalszej krewniaczki Jana.

Kim była Apolonia Burchard, teściowa Jana?

O gałęzi Burkhartów, z której pochodziła, oraz o samej Apolonii, patrz rozdział 1 części II pt. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce.*

W parafii Mileszki znajduje się akt ślubu owej Apolonii Burkhart – z 3 września 1861 roku – z Wawrzyńcem Keller. Apolonia – w dokumencie **Burkardt** albo **Burhardt** – urodzona w Erfweiler, lat „dziewiętnaście skończone" mająca – a więc przyszła na świat w roku 1842 – mieszkająca w Wiączyniu Górnym przy rodzicach, poślubiła Wawrzyńca (niemieckie imię Lorenz) Keller z Popielarni, urodzonego w Hardhausen (najprawdopodobniej Harthausen w Palatynacie, około 50 km na północny wschód od Erfweiler), syna Kacpra i Marianny z Lederlów. Nazwiska Kacpra i Marianny nie występują w *The Birkenhördt Project* dla miejscowości Harthausen. Apolonia Keller zmarła w Popielarni w roku 1913, mając 71 lat.

To świadectwo ślubu Apoloni Burkardt/Burhardt z Wawrzyńcem Kellerem jest, jak już wspomniałam w rozdziale pierwszym, bardzo ważnym dokumentem, gdyż pozwala stwierdzić, że prócz braci Burkhartów, synów Balthasara, do Polski przybyła też inna gałąź rodziny Burkhartów.

Apolonia Burkardt/Burhardt nie była bowiem córką żadnego z braci Burkhartów, ale córką **Wojciecha – tak zapisano imię w Polsce, chodzi o Georga Burkhart** (1794 Erfweiler **-** po 1858 Polska)**,** w akcie jej ślubu zapisanego jako Burkardt (a może Burhardt) i Ka**tarzyny/Kathariny Köhler** (1792**-**1852) – tu ukłony dla spisującego akt ślubu, że raz wreszcie napisał nazwisko niemieckie poprawnie! – zamieszkałych w Wiączyniu Górnym.

Dane na temat rodziców Apolonii – **Georga Burkhart i Katarzyny (Kathariny) Köhler** – którzy pobrali się w roku 1826 w Erfweiler, znajdują się w opracowaniach *The Birkenhördt Project.* Katharina

Köhler, urodzona w Busenbergu w roku 1792, zmarła w Polsce, najprawdopodobniej w Wiączyniu Górnym w roku 1852, była córką Johannesa Köhler z Busenbergu i Kathariny Burkhart, urodzonej w Erfweiler w roku 1773.

Wywód przodków Apoloni Keler/Keller, żony Jana, pokazuje liczne i bardzo bliskie związki Kellerów i Burkhartów, i wygląda następująco:

Johannes **Köhler** (1763 Busenberg - 1816 Busenberg) + Katharina **Burkhart** (1773 Erfweiler - 1817 Busenberg)

|

Katharina **Köhler** (1792 Busenberg - 1852 Polska) + Georg **Burkhart** (1794 Erfweiler - po 1858 Polska)

|

Apolonia **Burkhart** (1842 Erfweiler) + Wawrzyniec/Lorenz **Keller**

|

Apolonia **Keler** (1866 Wiączyń Górny - ?) + Jan **Burchart**

Wszyscy wymienieni wyżej Burkharci są potomkami mojego przodka Johannesa Sebastiana Burkhart (1590-1654).

Katharina Burkhart (1773-1817), matka Kathariny Köhler (1892 - ?), a babcia Apolonii Burkardt (1842 - ?) była córką **Johannesa Georga Burkhart** (1743 - ?) i Apollonii Schell (1753-1817), po której zapewne imię szło z pokolenia na pokolenie. **Johannes Georg** (1743 - ?) był synem **Valentina**, a wnukiem **Bartholomäusa** (1665-1724), potomków Johannesa Sebastiana (1590-1654). Johannes Georg i Apollonia Schehl byli także moimi bezpośrednimi przodkami jako rodzice **Balthasara Burkhart** (1780-1835), mojego praprapradziadka; **Katharina Burkhart** (1773 - ?) była siostrą Balthasara, a ciotką mojego prapradziadka Martina.

Georg Burkhart (1794 - ?), mąż Kathariny Köhler (1792 - ?), był synem Georga Johanna (1770 - ?), wnuka Lorenza, który był synem **Bartholomäusa** (1665-1724).

W linii prostej pokrewieństwo **Georga Burkhart** (1794 - ?) i jego żony **Kathariny Köhler** (1792 - ?) wyglądało następująco:

Bartholomäus Burkhart (1665-1724)

| |

| |

Lorenz (1700-1773) *bracia* **Valentin** (1703-1777) **mój przodek**

| |

Johannes Jakob (1734-1808) Johannes Georg (1743 - ?)

| |

Georg Johann (1770 - ?) Katharina, żona Johannesa Köhler (1773 - ?)

| |

Georg (1794 - po 1858) *małżeństwo* Katharina Köhler (1792-1852)

Linia pokrewieństwa omawianego **Jana Burkhart**, syna Valentina Burchard i Apollonii Naab, oraz jego żony **Apolonii Keler/Keller**, przebiegała następująco:

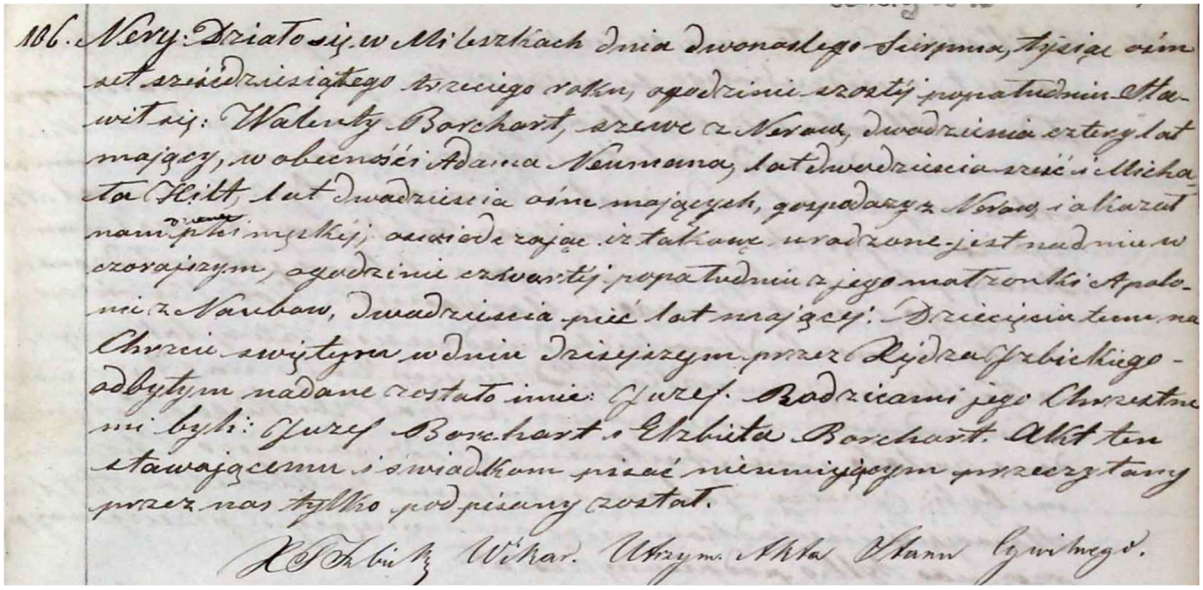
Bartholomäus Burkhart (1665-1724)
|
Valentin (1703-1777)
|
Johannes Georg (1743 - ?)
|
Balthasar (1780-1835) *rodzeństwo* Katharina (1773-1817) + Johannes Köhler
| |
Joseph (1815-1885) Katharina Köhler (1792 - przed 1852) + Georg Burkhart
| |
Valentin (1839 - ?) Apolonia Burkhart (1842 - ?) + Wawrzyniec/Lorenz Keller
| |
Jan (1861 - ?) *małżeństwo* Apolonia Keler (1866 - ?)

Tu wspomnieć trzeba, że **młodszy brat Jana (1861 - ?), Antoni (1871 - ?) poślubił Krystynę Keller, siostrę żony Jana, córkę Apolonii Burkhart i Wawrzyńca Keller.**

W obliczu tak różnorodnych pokrewieństw można tylko mieć nadzieję, że dzieci tych spokrewnionych małżeństw miały dobrze w głowie!

2. Józef (11 sierpnia 1863 Nery - ?). Ojciec określony jako Walenty Borchart, szewc w Nerach, lat 24. Matka: Apolonia z Naubów. Chrzestni: Juzef (sic!) i Elżbieta Borchart.

Akt chrztu Józefa

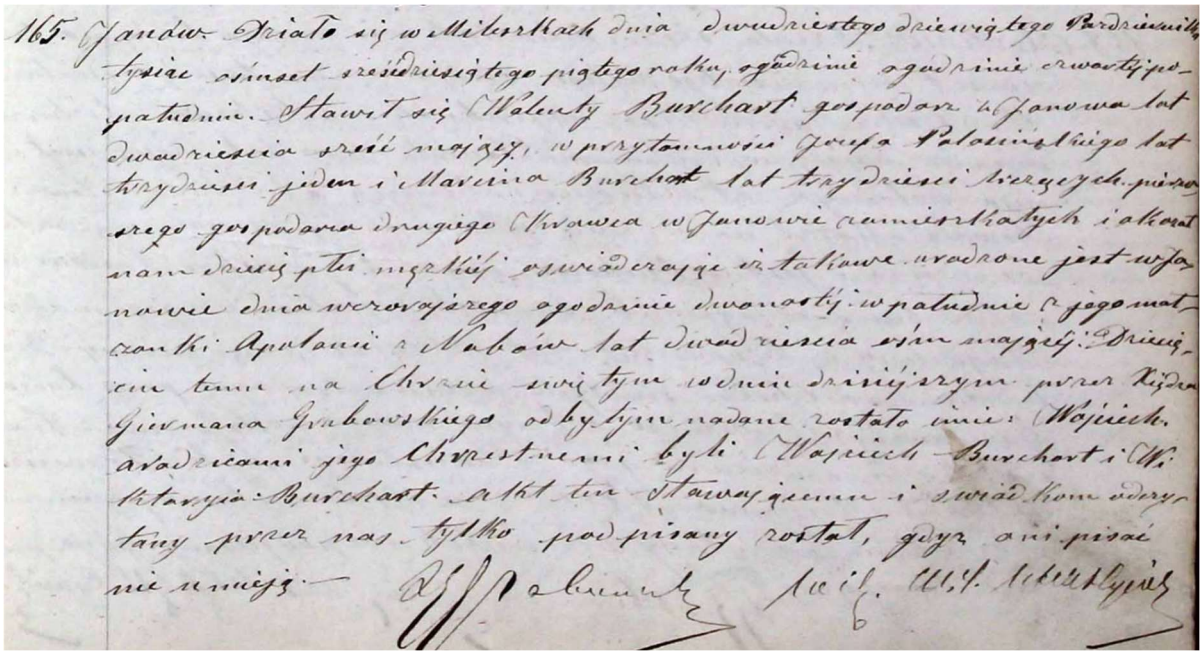

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1863&kt=1&plik=103-108.jpg&x=1932&y=47&zoom=1 (wpis nr 106, dostęp 30.12.2022)

Aktu zgonu brak.

3. Wojciech (28 X 1865 Janów - 18 X 1866 Nery). Zapisany jako Burchart. Ojciec: Walenty Burchart, gospodarz z Janowa, lat 26. Matka Apolonia z Naabów, lat 28. Świadek: Marcin Burchart krawiec z Janowa, lat 30 (kuzyn Valentina, syn Adolpha Matthiasa). Chrzestni: Wojciech i Wiktoria Burchart (młodszy brat i bratowa Valentina/Walentego, ojca dziecka). Wojciecha chrzcił ksiądz German Grabowski, ten sam, który chrzcił mojego dziadka, a po którym mój dziadek dostał imię. Akt zgonu pod nazwiskiem Burchard.

Akt chrztu Wojciecha

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=1&plik=160-165.jpg&x=1930&y=1843&zoom=1 (wpis nr 165, dostęp 30.12.2022)

4. Maryanna Józefa (21 IX 1867 Janów - ?). Zapisana pod nazwiskiem Burchart. Ojciec: gospodarz z Janowa. Matka Apolonia z Naabów, lat 30. Świadek: Józef Burchart, gospodarz, lat 52 (ojciec Valentina). Matka chrzestna Maryanna Burchart (która? Być może Maryanna Józefa, siostra Valentina).

5. Fryderyk (1870 Bukowiec, parafia Kurowice – 10 II 1871 Bukowiec). Aktu chrztu brak, w akcie zgonu matka jako Apolonia Han.

6. Antoni (2 XII 1871 Bukowiec, parafia Kurowice - ?). Akt chrztu już po rosyjsku. Zapisany jako Burchart. W roku 1898 poślubił **Krystynę Keller,** córkę Wawrzyńca i swojej dalszej krewniaczki Apolonii Burchard, o których była mowa wyżej. Krystyna była siostrą Apolonii, żony starszego brata Antoniego, Jana. W akcie ślubu matka zapisana jako Apolonia Nau. Antoni i Krystyna mieszkali w Popielarni i mieli pięcioro dzieci.

7. Małgorzata (1873 Lublinek, parafia św. Mateusza Pabianice - 1876 Lublinek). Zapisana w akcie chrztu jako Burchart. Matka w urodzeniach w *Genetece* jako Apolonia Neba, ale w akcie chrztu w księdze parafialnej jako „z Nobów". Rodzice chrzestni to znani już z innych aktów chrztu dotyczących Burkhartów Jan i Małgorzata Kunz. W akcie zgonu Małgorzata zapisana jako Burkart, a jej matka jako Apolonia Nebrery. Cóż za fantazja u księdza!

8. Bernard (1876 Lublinek - ?)

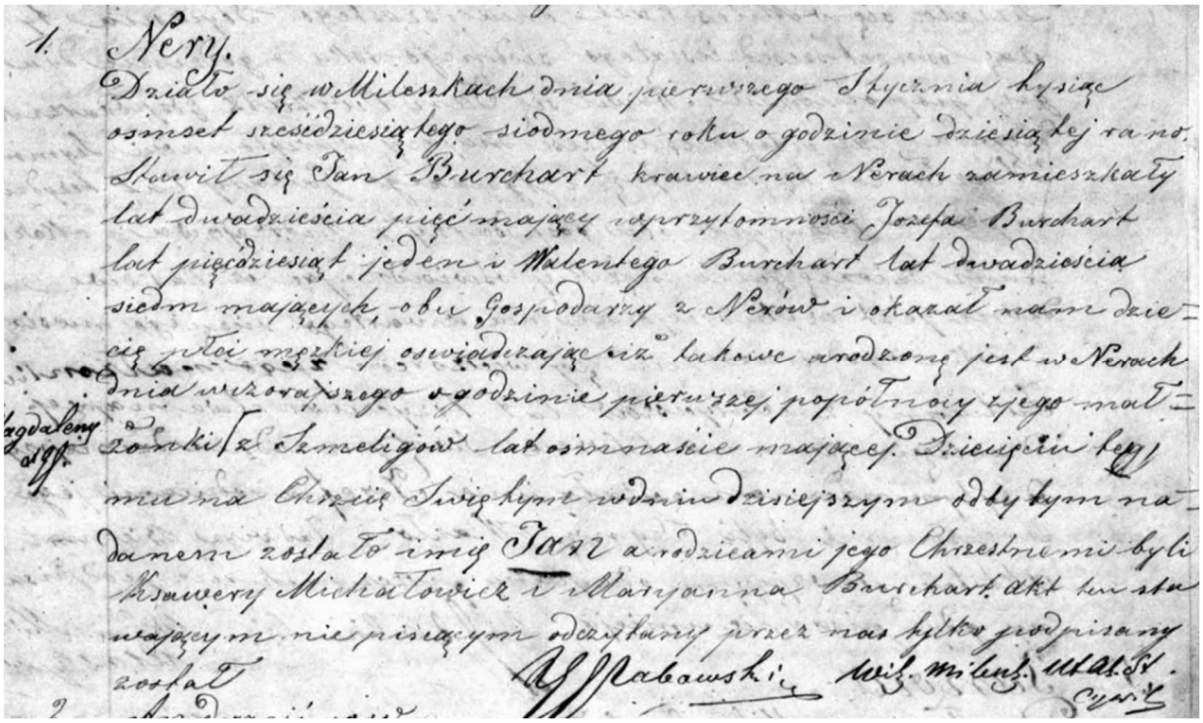
9. Małgorzata (22 V 1879 Lublinek, parafia św. Mateusza w Pabianicach - ?). Zapisana jako Burkart. Matka: Apolonia Nab.

Dzieci Johannesa/Jana i Magdaleny Szmelich/Szmelig:

1. Jan (31 XII 1866 Nery - 22 I 1867 Nery)

Urodził się niecałe 7 miesięcy po ślubie, żył niecały miesiąc. Akt chrztu wystawiony jest 1 stycznia 1877 roku.

Akt chrztu Jana

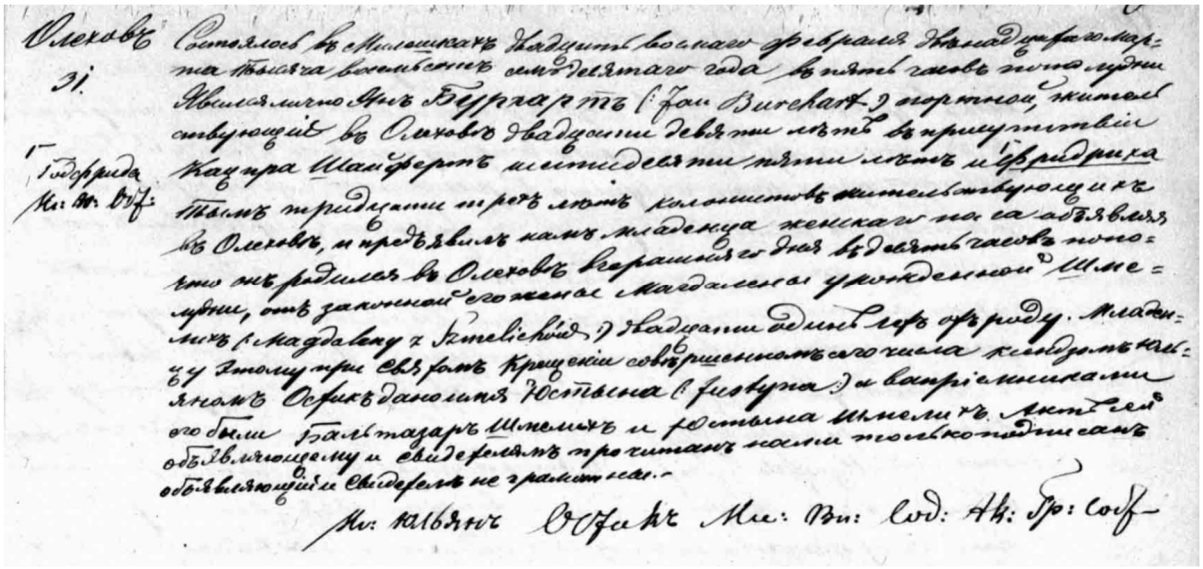
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Jan Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Jan&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1867&kt=1&plik=001-003.jpg&x=1081&y=190&zoom=1.5 (wpis nr 1, dostęp 30.12.2022)

Ojciec: krawiec, matka Magdalena ze Szmeligów. Świadkowie: Józef Burchart, lat 51 (ojciec Johannesa/Jana, i Walenty Burchart, lat 27, starszy brat Johannesa/Jana. Matka chrzestną była Maryanna Burchart. Na akcie zgonu jako świadkowie, identycznie jak na akcie chrztu: Józef Burchart, lat 52, i Walenty Burchart, lat 27.

2. Jan (5 V 1868 Nery - 1871 Olechów). Żył trzy lata. Akt chrztu Jana zapisany został już w języku rosyjskim. Ojciec – *portnoj* (krawiec) w Nerach. Świadek: Józef Burchart, lat 53 (dziadek dziecka). W akcie zgonu ojciec również określony jako *portnoj*.

3. Justyna po mężu Klejn (1870 Olechów - ?). Akt chrztu po rosyjsku. Nazwisko zapisane Burchart. Ojciec: *portnoj*, czyli krawiec.

Akt chrztu Justyny

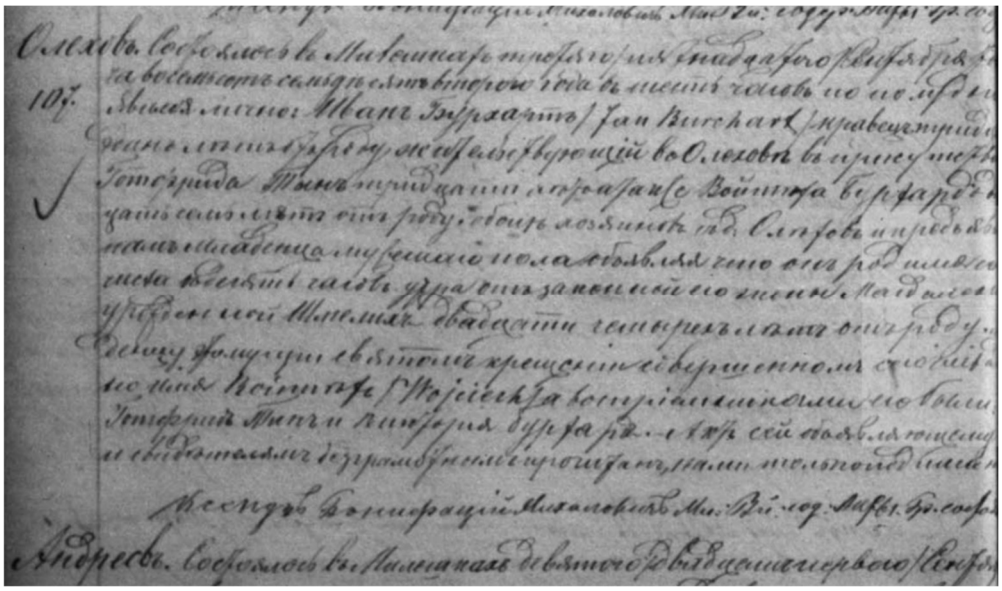

Źródło: Metryki - Skanoteka - Baza skanów akt metrykalnych (genealodzy.pl), dostęp 30.12.2022

W chwili ślubu, zawartego w roku 1887, miała 19 lat Justyna poślubiła **Franciszka Klejn,** syna Henryka i Rozalii Kasz, zamieszkałego w Nerach. Wiadomo o czworgu dzieciach tej pary.

4. Wojciech (wrzesień 1872 Olechów - ?)

Akt chrztu Wojciecha

Źródło: https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1872&kt=1&plik=106-111.jpg&x=516&y=788&zoom=1, dostęp 30.12.2022

W roku 1895 Wojciech, zamieszkały w Nerach, mając lat 22, poślubił **Annę Gutbier** z Janowa, córkę Adolfa i Marianny Lindner, zapewne krewniaczkę męża swojej ciotki Elżbiety. Wojciech i Anna mieli 10 dzieci. Wszystkie dzieci urodziły się w Nerach. Wojciech raz tylko, w roku 1897, określony jako tkacz, poza tym jako gospodarz z Ner.

5. Marianna po mężu Hilt (1874 Olechów - ?) Ojciec krawiec. Matka Magdalena Szmilig. W roku 1891, mając 17 lat, Marianna poślubiła **Piotra Hilt**, syna Jana i Marianny Rigel. Wiadomo o czworgu dzieciach tej pary.

6. Emilia (? XII 1876 Olechów - ? II 1877 Olechów). Żyła 2 miesiące. Ojciec zapisany jako Jan Burkhard (to chyba pierwszy raz taki zapis!

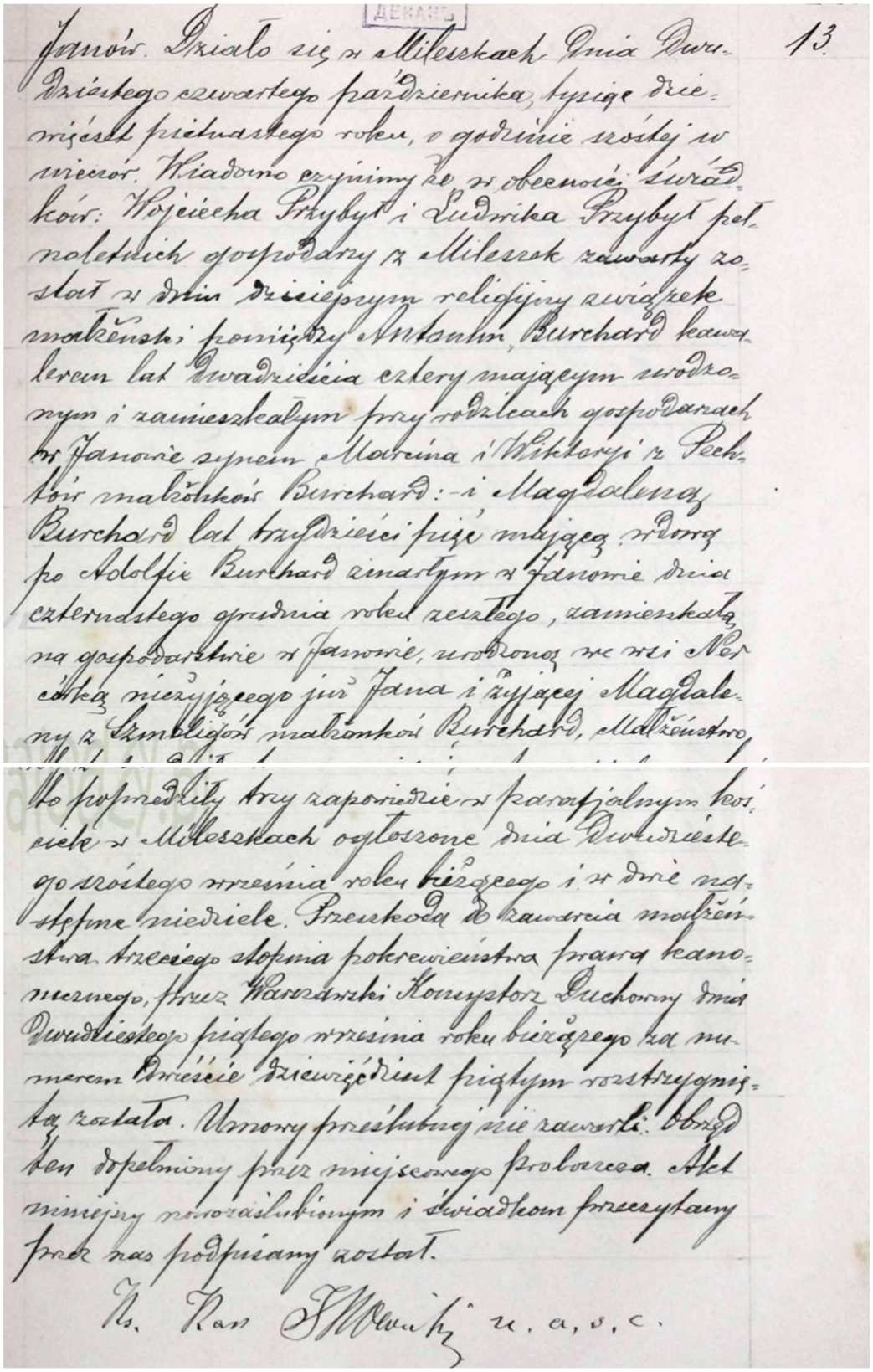
7. Berta po mężu Dauenhauer (1878 Nery - ?). Prawie na pewno jest to dziecko Jana i Magdaleny, jednakże ta ostatnia zapisana jest jako Magdalena z Sznelów, lat 28 (Magdalena Szmelich zgodnie z aktem ślubu urodziła się w roku 1848, a więc miałaby 30 lat). Ojciec *ziemlewladielec*, lat 37, i to się zgadza, bo Jan urodził się w roku 1840. W akcie ślubu Berty, która w roku 1897 poślubiła **Bernarda Dauenhauer**, urodzonego w Wiączyniu Górnym, lat 29, syna Mateusza Dauenhauer i Marianny Burchard, zamieszkałego przy ojcu w Popielarni (matka nie żyła), zapisano ponownie nazwisko jej matki Magdaleny – Sznel. Wiadomo o sześciorgu dzieciach tej pary.

Marianna Burchard, matka Bernarda, w innych dokumentach zapisywana jako Maria Anna albo Anna Marianna, była córką Wojciecha/Georga i Katarzyny. Pochodziła z linii Burkhartów od Lorenza, brata mojego bezpośredniego przodka Valentina.

8. **Magdalena po mężu Burchard** (dwukrotnie!) (1880 Ner - ?). Magdalena, zamieszkała w Nerach, mając 16 lat poślubiła w roku 1896 krewniaka **Adolfa Burchard** z Janowa, lat 24 – a więc urodzonego w roku 1872 – syna Marcina i Katarzyny, która w *Genetece* figuruje jako Naj, ale jest to błędny odczyt, ponieważ w akcie ślubu na pewno zapisano Nap (czyli Naab). Adolf był wnukiem Adolpha Matthiasa, który w Polsce zapisywany był jako Mateusz, a Magdalena była wnuczką jego brata Józefa. Mieszkali w Nerach, między rokiem 1903 a 1909 przeprowadzili się do Janowa.

Adolf zmarł 14 grudnia 1914 i Magdalena, mająca 35 lat, poślubiła kolejnego krewniaka, **Antoniego Burchard,** lat 24 (sic!; musiała być albo majętna, albo bardzo ładna! Z drugiej strony była matką przynajmniej 10 dzieci!), zamieszkałego w Janowie przy rodzicach gospodarza, syna Marcina i Wiktorii z Pechtów, wnuka Martina/Marcina i Christiny Morio, moich prapradziadków. Magdalena miała z Adolfem 10 dzieci, z Antonim jedno dziecko. Dwoje dzieci z Adolfem, siedemnastoletnia Marta i dwunastoletni Adam zmarli w grudniu 1914 roku, w tym samym czasie co ojciec. Czy był to skutek działań wojennych I Wojny Światowej, czy jakaś epidemia, nie wiem.

Akt drugiego ślubu Magdaleny, z Antonim

Janów. Działo się w Mieszkach Dnia Dwu- 13.
dziestego czwartego października, tysiąc dzie-
więćset piętnastego roku, o godzinie wpółej w
nieszpór. Wiadomo czynimy że w obecności świad-
ków: Wojciecha Prybyła i Ludwika Prybyła pełno-
letnich gospodarzy z Mieszek zawarty zo-
stał w dniu dzisiejszym religijny związek
małżeński pomiędzy Antonim Burchard kawa-
lerem lat dwadzieścia cztery mającym urodze-
nym i zamieszkałym przy rodzicach gospodarzach
w Janowie synem Mateusza i Wiktoryi z Pech-
tów małżonków Burchard: - i Magdaleną
Burchard lat trzydzieści pięć mającą wdową
po Adolfie Burchard zmarłym w Janowie dnia
czternastego grudnia roku zeszłego, zamieszkałą
na gospodarstwie w Janowie, urodzoną we wsi Mes-
zółka nieżyjącego już Jana i żyjącej Magdale-
ny z Szmidtów małżonków Burchard, małżeństwo
[illegible]
to pośmiedzy trzy zapowiedzie w parafjalnym kos-
ciele w Mieszkach ogłoszone dnia Dwudzieste-
go szóstego września roku bieżącego i w dnie na-
stępne niedziele. Przeszkoda do zawarcia małżeń-
stwa trzeciego stopnia pokrewieństwa prawa kano-
nicznego, przez Warszawski Konsystorz Duchowny dnia
Dwudziestego piątego września roku bieżącego za nu-
merem Dziewięćdziesiąt piątym rozstrzygnię-
ta została. Umowy przedślubnej nie zawarli. Obrzęd
ten dopełniony przez miejscowego proboszcza. Akt
niniejszy nowozaślubionym i świadkom przeczytany
przez nas podpisany został.
Ks. Jan [illegible] m. p. s. c.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burhard&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=207&kt=6&plik=012-013.jpg&x=697&y=4&zoom=1.75 (wpis nr 13, dostęp 30.12.2022)

Z aktu ślubu wynika, że Kościół miał jakieś wątpliwości na temat pokrewieństwa Magdaleny z Antonim, rozstrzygnięte jednak na ich korzyść.

9. Amalia po mężu Szauer (1882 Nery - ?). W roku 1900 Amalia, zamieszkała w Nerach, lat 17, poślubiła **Walentego Szauer** z Andrzejewa, syna Andrzeja i Elżbiety Lebelt. Mieli oni siedmioro dzieci. Z aktów chrztu dzieci wynika, że mieszkali w Nerach.

10. Katarzyna (1884 - 1886 Nery). Data urodzenia wynika z aktu zgonu - żyła 2 lata. Matka Szmelik.

11. Henryk (1887 - 1893 Nery). Matka: Szmelig. W akcie zgonu Henryk Burchart, lat 5.

12. Julianna 1888 Nery - 1893 Ner). Matka Szmilig. W akcie zgonu Julianna Burchart, lat 4.

Dzieci Józefa i Ewy Małgorzaty Frauenfelder:

1. Elżbieta po mężu Kegler (1870 Wiączyń Górny - 1898 Ustroń/Ustronie). Żyła 28 lat. W roku 1896 Elżbieta poślubiła **Jana Kegler,** urodzonego w roku 1871 w Koninie (parafia Górka Pabianicka), syna Józefa i Anny Holwek (zapewne Hohlweg). W roku 1900 jej krewniaczka Florentyna, córka Bernarda (syna Georga/Wojciecha) poślubiła brata Jana, Józefa. Nic nie wiadomo o dzieciach tej pary.

2. Katarzyna (1872 Wiączyń Górny - przed 1875)

3. Franciszka po mężu Ciupińska (1873 Wiączyń Górny - ?). W roku 1896 Franciszka poślubiła **Wojciecha Ciupińskiego**, syna Józefa i Marianny Szauer. Matka Franciszki zapisana w akcie ślubu jako Małgorzata Francfeld. Tu uwaga: Marianna Szauer, teściowa Franciszki była córką Franciszka/Franza i Katarzyny Dauenhauer, pochodzącej z rodziny spokrewnionej i spowinowaconej z Burkhartami. Katarzyna Dauenhauer była siostrą Apolonii, żony Adolpha Matthiasa, brata mojego prapradziadka Martina.

4. Katarzyna po mężu Hilt (1875 Wiączyń Górny - ?). W roku 1903 poślubiła wdowca, **Antoniego Chilt** (właściwe nazwisko: Hilt) z Andrzejewa, syna Michała i Matyldy Lindner. Wiadomo o czworgu dzieciach tej pary.

5. Józef (1876 Wiączyń Górny - 1881 Ustroń)

6. Jadwiga po mężu Sztoner (1881 Ustroń - ?). W roku 1908 poślubiła A**dolfa Antoniego Sztoner**, urodzonego i zamieszkałego w Łodzi, syna Franciszka Ksawerego i Karoliny Matych. W *Genetece* znajduje się wiadomość o trojgu dzieciach tej pary.

7. Marcin (1883 Ustroń - ?). W roku 1908 Marcin z Ustronia poślubił w Mileszkach **Mariannę Lindner**, córkę Walentego i Elżbiety Hilt. Marcin i Marianna mieli siedmioro dzieci, o których nic nie wiadomo. Dzieci rodziły się w Ustroniu i Olechowie. Być może po roku 1917 rodzina przeprowadziła się do innego województwa.

Dzieci Wojciecha i Wiktorii Szmelig/Szmelich:

1. Ludwik (1871 Wiączyń Górny - 1872). Zapisany jako Burchart. Matka jako Szmelich. Ojciec rolnik. W akcie zgonu matka zapisana w *Genetece* jako Wikt Dzmelich.

2. Sebastian (1875 Ustroń - ?). Ojciec rolnik. W roku 1893 Sebastian Burchart z Ner poślubił **Emilię Pecht**, córkę Ignacego i Julianny Gądzia. Zgodnie z *Geneteką* mieli 12 dzieci. Do roku 1909 rodzina mieszkała w Nerach, w tym też roku przeniosła się do Olechowa. W roku 1915 Sebastian w akcie chrztu syna określony jako gospodarz z Olechowa.

3. Córka martwo urodzona (1877 Janów). Ojciec określony jako robotnik z Janowa.

4. Marianna po mężu Keller (1879 Nery - ?). Ojciec rolnik. W roku 1896 Marianna poślubiła **Jana Keller**, syna Bernarda i Katarzyny Frank.

5. Amalia po mężu Arlet (1882 Nery - 28 IX 1942 Łódź, parafia św. Krzyża). W roku 1900, 4. czerwca, Marianna poślubiła **Henryka Arlet**, syna Hermana i Pauliny Miller (Müller). Wiadomo mi o dziewięciorgu dzieciach tej pary: ośmiu córkach i jednym synu. Rodzina mieszkała w Łodzi przy ulicy Wacława 14 i należała do klasy robotniczej – w aktach ślubu córki są określane jako robotnice, a ich mężowie jako robotnicy.

6. Natalia (1883 Nery - ?)

7. Aleksander (1884 Nery - ?)

8. Magdalena (1886 Nery - 1890 Nery)

9. Anna Bronisława po mężu Małachowska (1888 Nery - ?). Anna Bronisława poślubiła w roku 1904 w parafii św. Krzyża w Łodzi **Wincentego Małachowskiego**, syna Adama i Elżbiety Zielińskiej, zmarłego w Łodzi w roku 1916. Wiadomo mi o trojgu dzieciach i dwóch wnukach tej pary.

Dzieci Marianny Józefy i Konrada Herman:

1. Konrad (1873 Nery - ?). W roku 1902 poślubił **Adelę Kniaś**, córkę Michała i Feliksy Kacprzyk. Mieli pięcioro dzieci. W roku 1925 ich syn wziął ślub z Janiną Jeziorską.

2. Anna Maria (1875 Nery - ?). W roku 1895 poślubiła – w akcie ślubu jako Marianna – **Antoniego Frauenfelder**, syna Frydrycha i Katarzyny Kuman. Antoni był wdowcem po Renacie Burchard, córce Martina, mojego prapradziadka. Anna Maria i Antoni mieli siedmioro dzieci.

3. 4. Bliźnięta **Weronika i Marta** (ur. 21 IX 1871 Janów). Weronika zmarła 6 października tego roku.

5. Elżbieta (1880 Janów - przed 1882). Nie ma aktu zgonu Elżbiety, ale 1882 urodziła się córka, której nadano to samo imię.

6. Córka martwo urodzona (1881 Janów)

7. **Elżbieta po mężu Kamińska** (1882 Janów - ?). W roku 1921 Elżbieta poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Jana Kamińskiego,** tkacza w Łodzi, wdowca lat 51, zamieszkałego w Zduńskiej Woli, syna Jana i Rozalii Jaeger. Wiadomo o jednym dziecku tej pary: *Geneteka* podaje, że 13 kwietnia 1923 roku zmarła w Łodzi Helena Kamińska, urodzona w Łodzi, mająca dziewięć miesięcy, a więc urodzona w roku 1922.

8. **Krystyna Olga po mężu Frauenfelder** (1894 Janów - ?). W roku 1901 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Józefa Frauenfelder,** syna Frydrycha i Katarzyny Kuman, brata Antoniego Frauenfelder, męża jej siostry Anny Marii. Mieli siedmioro dzieci.

9. **Katarzyna po mężu Szmelich** (1882 Wiączyń - ?). W roku 1906, 30 czerwca, poślubiła w parafii św. Krzyża w Łodzi **Leopolda Szmelich,** syna Sebastiana i Pauliny Sauter. Wiadomo mi o dwojgu dzieciach tej pary.

10. Jan (1892? Wiączyń - ?). Aktu urodzenia Jana brak. Dane o urodzeniu wynikają z aktu jego ślubu, zawartego 17 maja 1922 roku (miał 30 lat), w parafii św. Krzyża w Łodzi. Jan określony jest jako robotnik. Poślubił **Otylię Opawską**, robotnicę (!), córkę Jana i Karoliny Kamińskiej.

Dzieci Małgorzaty i Bernarda Kajzer:

1. Berta po mężu Kuman (1871 Ner - ?). Ślub w 1894 r. z **Teodorem Kuman**, synem Teodora i Anny Burchard. Anna, właściwie Anna Marianna Burchard była córką Wojciecha/Georga (1794 - po 1858) i Katarzyny/Kathariny Köhler

2. Marianna (1872 Nery - 1872)

3. Marianna (1873 Nery - 1892)

4. Magdalena (1876-1901)

5. Emilia po mężu Kwiatkowska (1877 - ?). Ślub w roku 1901 z **Franciszkiem Kwiatkowskim**, synem Antoniego i Katarzyny Kostrzewa.

6. Józefa (1879 Andrzejew - ?)

7. Elżbieta po mężu Kreklau (1881 Andrzejew - ?). Ślub w Łodzi, w parafii św. Krzyża, w roku 1907. Mąż **Jan Kreklau**, syn Marii Kreklau.

8. Franciszek (1884 Andrzejew - 1902)

9. Paulina (1886 Janów - ?)

10. Bernard (1887 Janów - 1888)

11. Jan (1892-1892)

12. Anna (1892-1892). Być może Jan i Anna to bliźnięta, gdyż oboje zmarli w wieku 3 miesięcy w tym samym roku

13. Anna (1893 Dąbrówka - ?). Ślub w roku 1910 z Wilhelmem Wudel, synem Edmunda i Julianny Zejman

14. Józef (1895 Janów - 1906)

15. Bronisława po mężu Szefer (1905 Janów - ?). Ślub 1910 w Łodzi, parafia św. Krzyża. Mąż **Otton Szefer,** syn Franciszka i Amalii Szytke.

Dzieci Marcina i Anny Kuchmanm/Kuman:

1. **Józef** (1881 Nery - ?). Matka w akcie chrztu Józefa i innych dzieci: Kuman. W roku 1903 Józef z Ner poślubił **Bronisławę Proc** z Ustronia, c. Pawła i Rozalii Szrajnert. Druga żona ojca Marcina, Barbara, była z domu Proc, więc to znów ślub w obrębie bliskiej rodziny.

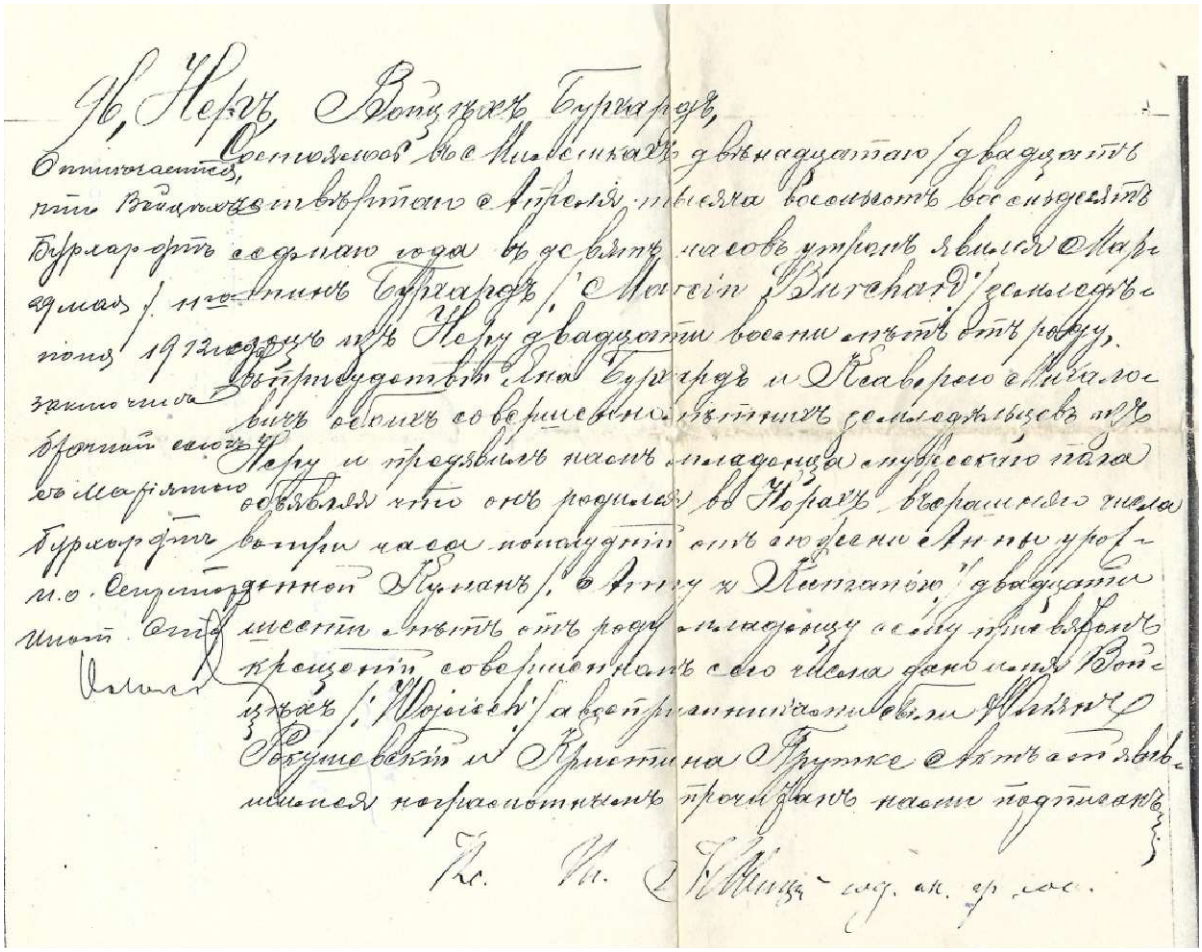
2. **Marianna** (1883 Nery - 1891 Nery)

3. Jan (1885 Andrzejów - ?). W roku 1908 Jan z Ner poślubił **Annę Berger**, córkę Karola i Matyldy Szajer.

4. Wojciech (1887 Nery - ?). Metryki Wojciecha brak, jest jedynie akt ślubu z roku 1912, gdzie zapisano, że miał 25 lat i urodził się w Nerach. Poślubił swoją krewniaczkę **Mariannę Burchard**, córkę Marcina i Wiktorii Pecht. Wojciech był wnukiem Józefa, a Marianna wnuczką brata Józefa, mojego prapradziadka Martina. Wojciech i Marianna mieli, o ile mi wiadomo, czworo dzieci.

Akt chrztu Wojciecha Burcharda z parafii Mileszki przysłała mi pani Anna, należąca do rodziny potomków Józefa Burcharda (1815-1891). Metryki nie znalazłam w *Genetece*. Zgodnie z aktem Wojciech urodził się w Nerach 12/ 24 (?) kwietnia 1877. Ojciec, Martin, określony jest jako *zemledielec*,

lat 28. Matka Anna z Kumanów, lat 26. Nazwiska chrzestnego nie mogę odczytać, chrzestna chyba Krystyna Prutke.

Znalazłam dzieci Wojciecha, żonatego z krewniaczką Marianną Burchard: 1. 1913, Zygmunt, urodzony w Janowie, 2. 1914, Helena, urodzona w Budy-Stoki, 3. 1915, Leokadia, urodzona w Mileszkach, 4. 1916, Walenty, urodzony 27 XII w Mileszkach. Odpis aktu urodzenia Walentego otrzymałam od wyżej wspomnianej p. Anny. W akcie tym Wojciech określony jest jako tkacz.

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA
Województwo
Powiat
URZĄD STANU CYWILNEGO
w Łodzi-Śródmieście
Nr 1041/Akt/1916.

OPŁATA SKARBOWA 1 zł 50 gr

Odpis skrócony aktu urodzenia

Zaświadczam, że Burchard Walenty (nazwisko i imię)
urodził się dnia 27 grudnia tysiąc dziewięćset
szesnastego 1916 roku w Mileszkach
z ojca Burcharda Wojciecha, tkacza (nazwisko i imię) (zawód) zamieszkałego
w i matki Marianny z Burchardów (imię i nazwisko rodowe) (zawód)
zamieszkałej w
Łódź, dnia 20 września 195 7 r.

URZĄD STANU CYWILNEGO ŁÓDŹ-ŚRÓDMIEŚCIE

Za Kierownika Urzędu
STANU CYWILNEGO
Kierownik
Urzędu Stanu Cywilnego
/—/ Józefa Mikuta
starszy referent

M. 8 SWL Łódź Zam. 2089/S/Łz
P.Z.G. w Pabianicach 1020-500-55 609,775 szt. pap. pism. sat. kl. 5, 70 g 2,345

5. **Marta po mężu Miller** (1889 Nery - ?). W roku 1913 Marta z Ner poślubiła **Adama Miller**, syna Piotra i Barbary Gertner. Druga żona ojca Marty, Barbara z domu Proc, była wdową po Millerze, więc to znów ślub w obrębie rodziny.

6. **Marianna po mężu Szol** (1892 Nery - ?). Aktu chrztu Marianny brak, ale w parafii Mileszki znajduje się jej akt ślubu z 23 listopada roku 1913, w którym zapisano, że miała 21 lat i urodziła się w Nerach. Poślubiła **Bernarda Szol** z Bud-Stoków, syna Andrzeja i Teresy Proc.

7. **Marcin** (1894 Nery - ?)

8. **Teresa po mężu Bergman** (1896 Nery - ?). W roku 1918 w parafii Mileszki jako Teressa z Ner poślubiła **Bertolda Bergman**, wdowca z Wiączynia, urodzonym w Turku, synem Leonarda i Józefy Landoń. Matka Teresy w akcie ślubu zapisana w *Genetece* Komar. W księdze parafialnej Koman.

9. Walenty (1900 Nery – 2 V 1903 Nery). Daty śmierci Walentego i jego młodszej siostry Anny – w tym samym miesiącu i roku – wskazują na jakąś chorobę zakaźną, może epidemię.

10. Anna (1902 Nery - 13 V 1903)

11. Marianna (18 XI 1913 Nery - ?). W *Genetece* znajduje się akt chrztu Marianny, urodzonej w Nerach córki Marcina i Anny Koman. W akcie chrztu zapisano, że Anna Kuchman/Kuman miała lat 52 (sic!), co się zgadza, bo urodziła się w roku 1861. Ojciec miał lat 55, co też zgadza się z datą urodzenia Marcina. Jest to jednak o tyle dziwne, że Marcinowi i Annie urodziła się w roku 1892/3 córka Marianna, która w roku 1913, 23 listopada, wyszła za mąż. Czy zatem Marcin i Anna mieli dwie córki o tym samym imieniu, czy ksiądz znów przeinaczył imię Maria Anna lub Anna Maria, czy też się pomylił?

Dzieci Katarzyny i Jana Pastora:

1. Jan (1880 Nery - 1884 Nery)

2. Marianna (1882 Nery - 1883 Nery)

3. Józef (1884 Nery - 1887 Łódź)

4. Maria (1886 Łódź - 1886 Łódź, parafia św. Krzyża). W *Genetece* matka zapisana błędnie jako Buhardt, w metryce wyraźnie Burhardt. Parafia św. Krzyża. Ojciec: tkacz. W *Genetece* jako zmarła zapisana pod imieniem Marta, jednak w akcie zgonu wyraźnie Maria. Natomiast matka zapisana jako Burard.

5. Oswald (1887 Łódź - ?). Matka zapisana Purgat, ale wiek – 26 lat – zgadza się z wiekiem Katarzyny. Także ojciec zapisany jak poprzednio: tkacz. W roku 1909 Oswald poślubił w Konstantynowie **Annę Magin,** córkę Antoniego i Marianny Miller.

6. Edmund (1890 Łódź, parafia św. Krzyża - ?). Matka zapisana w metryce jako Burkat, ale jej wiek – 29 lat – wskazuje, że chodzi o Katarzynę Burhardt. Edmund poślubił w roku 1909 Annę **Stanisławę Chępińską**, córkę Michała i Józefy Wąż.

7. **Marianna** (1892 Wiączyń - 1893 Wiączyń). Metryki brak, jest tylko akt zgonu, z którego wynika data i miejsce urodzenia.

8. Bronisława (1894 Wiączyń - 1898 Konstantynów). W akcie zgonu matka zapisana jako Borkert.

9. Berta po mężu Pohl (1896 Konstantynów - ?). Parafia Konstantynów Łódzki. Matka zapisana w urodzeniach w *Genetece* jako Barkart, ale wiek – 36 lat – zgadza się z wiekiem omawianej Katarzyny Burchard. Berta w roku 1917 poślubiła **Karola Pohl,** syna Antoniego i Augusty Leitlich.

10. Weronika (1898 Konstantynów - ?). Matka: Burkchard. Wiek – 38 lat – zgadza się z wiekiem omawianej Katarzyny.

11. Antoni (1901 Konstantynów - 1901 Konstantynów)

Uwaga: ***Geneteka* wymienia jeszcze dwoje dzieci Jana Pastora, urodzone w Konstantynowie, matka ich w *Genetece* zapisana jest jako Katarzyna Workiert, jednakże w metryce urodzenia Workert. Ojciec w obu wypadkach określony jako tkacz. Wiek matki zgadza się za każdym razem z wiekiem omawianej Katarzyny Burchard. Z wieku matki, zawodu ojca i miejsca urodzenia dzieci wnioskuję, że chodzi o dzieci Jana Pastora i Katarzyny Burchard:**

12. Anna po mężu Workert (Burchard?) (1902 Konstantynów - 1992 Konstantynów). Matka 42 lata, (urodziła się w 1860 r.), ojciec tkacz, 44 lata (urodził się w 1858 r.). W roku 1933 poślubiła w Konstantynowie **Władysława Workert**. Urodził się on w Konstantynowie w roku 1907 z Antoniego i Katarzyny Jonas.

13. Amalia po mężu Goth (1905 Konstantynów - 1986 Konstantynów). W urodzeniach *Geneteki* wpisana błędnie jako Amelia, jednak w metryce wyraźnie Amalia. Matka 44 lata, ojciec tkacz, 46 lat. W roku 1933 poślubiła **Hugona Goth,** urodzonego w Konstantynowie w roku 1908, syna Antoniego i Julianny Jonas. Wydaje się, że siostry Anna i Amalia wyszły za mąż w tym samym roku za krewniaków – ich teściowe były z domu Jonas.

Dzieci Elżbiety i Franciszka Gutbier:

1. Marianna po mężu Burchard (1884 Nery - ?). W roku 1907 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża **Franciszka Burchard**, syna Sebastiana i Katarzyny Pacel. Mariannę i Franciszka łączyło dalsze pokrewieństwo: Marianna była prawnuczką Balthasara i Magdaleny Ehrhard, a Franciszek ich praprawnukiem.

2. **Marta po mężu Frank** (1887 Andrzejów - ?). W roku 1907 Marta poślubiła w parafii Mileszki **Krystiana Frank**, syna Antoniego i Julianny Fidler.

3. Barbara po mężu Neumann (1888 Andrzejów - ?). W roku 1911 poślubiła w Łodzi, w parafii ewangelickiej św. Trójcy **Augusta Neumann**, syna Marcina i Julianny Frelke.

4. Franciszek (1890 Andrzejów - ?). W roku 1909 poślubił w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Małgorzatę Frank**, córkę Antoniego i Julianny Fidler, siostrę swojego szwagra Krystiana.

Prawnuki Józefa i Barbary Flory:

Dzieci Jana Burchard (syna Valentina/Walentego) i Apolonii Keler/Keller/Köhler?:

1. Marianna (1889 - 1890 Popielarnia)

2. Marta po mężu Koman (1891 Popielarnia - 1920 Popielarnia). 27 IV 1913 poślubiła w Popielarni **Tomasza Koman**, syna Teodora i Krystyny Lindner. Wiadomo mi o trojgu dzieciach, dwoje zmarło w niemowlęctwie, syn Antoni, którego losów nie znam, urodził się w Popielarni w roku 1914.

3. Jan (1895 Budy Stokowskie - ?)

4. Helena (1899 Popielarnia - ?)

5. Adam (1901 Popielarnia - ?)

6. Anna (Anna (1906 Popielarnia - ?)

Dzieci Antoniego Burchard (syna Valentina/Walentego) i Krystyny Keller//Köhler?:

1. Antoni (1899 Popielarnia - 1899 Popielarnia)

2. Marianna po mężu Klein (1901 Popielarnia - ?). W roku 1918 ślub w parafii Mileszki z Rajholdem Klein, synem Wacława i Marianny Chylt (zapewne Hilt). Klein zapewne z tej samej rodziny, co mąż ciotki Marianny, Justyny.

3. Jan (1902 Popielarnia - 1904 Popielarnia)

4. Marta (1906 Popielarnia - 1921 Popielarnia)

5. Anna po mężu Kuman (1909 Popielarnia - ?). 13 VII 1929 poślubiła w parafii Mileszki **Antoniego Kuman** (Koman, krewnego męża jej kuzynki Marty?). Wiadomo tylko o dwojgu zmarłych dzieciach.

Dzieci Justyny Burchard (córki Johannesa/Jana) i Franciszka Klejn:

1. Marianna (1894 Andrzejów - 1895 Andrzejów)

2. Marta po mężu 1. Lindner, 2. Burchard (1896 Nowosolna - ?). W roku 1913 mając 17 lat, zapisana w akcie ślubu jako Klajn, poślubiła **Andrzeja Lindner** z Andrzejewa, syna Walentego i Elżbiety Hilt. Miała z nim jednego syna, Józefa, urodzonego i zmarłego 1914. Po śmierci pierwszego męża w roku 1915 wyszła za krewniaka, **Józefa Burcharda** z Olechowa, syna Sebastiana i Emilii Pecht. Marta i Józef mieli wspólnych pradziadków. Mieli syna Wojciecha, urodzonego 24 kwietnia 1916 roku w Olechowie.

3. Jan (1897 Nery - ?). Jan, zapisany jako Klajn mieszkał w Olechowie. 6 września 1916 roku poślubił **Emilię Burchard**, urodzoną w Nerach, zamieszkałą w Olechowie, lat 19, córkę Sebastiana i Emilii Pecht, krewniaczkę, (wspólnymi pradziadkami Jana i Emilii byli Józef Burchard i Barbara Flory), siostrę męża swojej siostry Marty.

4. Antoni (1900 Nery - ?). Zapisany jako Klein.

Dzieci Wojciecha Burchard (syna Johannesa/Jana) i Anny Gutbier:

1. Aleksander (1897 Nery - ?). Ojciec zapisany jest jako tkacz Albert – kolejna ekwilibrystyka jakiegoś księdza, tłumaczącego imię Georg!

2. Walenty (1900-1901). Ojciec gospodarz.

3. Adam (1901 Nery - 1903)

4. Agata po mężu Frauenfelder (1904 Nery - ?). 19 października 1926 roku poślubiła w parafii Mileszki **Jana Frauenfelder,** kowala, urodzonego w roku 1903 w Ustroniu, syna Józefa i Barbary Ciupińskiej. Za Ciupińskiego wyszła też kuzynka ojca Agaty, imieniem Franciszka.

5. Julianna po mężu Michałowicz (1907 - ?). W roku 1925 poślubiła **Feliksa Michałowicza** z Mileszek.

6. Wojciech (1910 - ?). 23 lipca 1930 roku poślubił w parafii Mileszki **Martę Frauenfelder**, urodzoną w 1911 roku w Ustroniu, córkę Józefa i Barbary Ciupińskiej, siostrę swego szwagra.

7. Jan (1913 Nery - 1915 Nery)

8. Franciszek (1915 – 11 II 1916 Nery)

9. Stanisław (10 XII 1916 Nery - 1920 Nery)

10. Anna (24 XII 1917 - ?)

Dzieci Marianny Burchard (córki Johannesa /Jana) i Piotra Hilt:

1. Marianna po mężu Kajzer (1894 Nery - ?). W akcie chrztu jako Hild. W roku 1913 jako Chylt poślubiła w parafii Mileszki **Franciszka Kajzera,** syna Franciszka i Jadwigi Frauenfelder.

2. Bronisława po mężu Klein (1897 Janów - ?). Hilt. W roku 1916 jako Chylt poślubiła w parafii Mileszki **Jana Klein**, syna Franciszka i Marianny Keller.

3. Weronika (1899 Andrzejów - ?). Hilt.

4. Jan (1901 Andrzejów - ?). Jako Hilt. 2 września 1934 roku Jan poślubił w Mileszkach swoją krewniaczkę, **Martę Keller,** urodzoną w roku 1905 w Mileszkach, córkę Jana Kellera i Marianny Burchard. Marianna była córka Wojciecha i Wiktorii Szmelich. Jan i Marta mieli wspólnych prapradziadków, Józefa Burcharda i Barbarę Flory.

5. Walenty (1902 Andrzejów - ?). W *Genetece* jako Hitl!

6. Józef (1905 Andrzejów - 24 VII 1913). W akcie chrztu jako Chilt.

7. Antoni (1907 Andrzejów - 24 VII 1913). Ochrzczony jako Chylt.

8. Anna (1910 Andrzejów - 24 VII 1913). Jako Chylt.

9. Stanisław (1913 Andrzejów - 30 VII 1913). Jako Chylt.

W roku 1913 musiała panować w Andrzejewie jakaś epidemia. W lipcu zmarło czworo dzieci Marianny i Piotra Hiltów, w tym dwoje tego samego dnia.

Dzieci Berty Burchard (córki Johannesa/Jana) i Bernarda Dauenhauer:

1. Józef (1898 Popielarnia - 1898 Popielarnia)

2. Marianna (1899 Budy Stoki - ?)

3. Anna (19093 Mileszki - 1903 Mileszki)

4. Adam (1905 Mileszki - 1905 Mileszki)

5. Ewa po mężu Frauenfelder (1906 Mileszki - ?). W roku 1925 poślubiła w Mileszkach swojego krewniaka, **Adama Frauenfelder,** urodzonego w roku 1901 w Popielarnii, syna Józefa i Renaty Burchard. Renata była córką moich prapradziadków, Marcina i Christiny Morio. Adam Frauenfelder był ich wnukiem, a Ewa prawnuczką brata Martina, Józefa.

6. Emilia (1909 Mileszki - 1909 Mileszki)

Dzieci Magdaleny Burchard (córki Johannesa/Jana) i Adolfa Burcharda:

1. Marta (1897 Nery - 1914 Janów)

2. Jan (1898 Nery - ?)

3. Marcin (1899 - ?)

4. Marianna po mężu Burchard (1901 Nery - ?). 25 listopada 1924 r. poślubiła w parafii Mileszki wdowca **Antoniego Burchard. To już jest szczyt pokrewieństw. Córka Burcharda i Burchardówny** wyszła za swojego krewniaka Burcharda! Niestety nie wiem, czyim synem był ów Antoni i czy mieli dzieci. I czy były normalne!

5. Adam (1902 Nery - XII 1914 Janów)

6. Anna po mężu Szauer (1903 Nery - ?). Ślub 10 lutego 1925 r. w parafii Mileszki. Szauer Walenty był krewniakiem Anny, synem Walentego i Amalii Burchard, urodzonym w Nerach w roku 1902. Anna i Walenty byli kuzynami – matki ich były siostrami – prawnukami Józefa i Barbary Flory.

7. **Weronika po mężu Hilt** (1909 Janów - ?). W roku 1928 poślubiła w Mileszkach **Marcina Hilt.**

8. Antoni (1911 Janów - ?). W roku 1933 poślubił **Zofię Gabara** z Bedonia.

9. Paweł (1912 Janów - ?). 12 września 1934 r. w parafii Gałków poślubił **Kazimierę Dłubek**.

10. Helena (22 VIII 1914 Janów - ?)

Dzieci Magdaleny Burchard (córki Johannesa/Jana) i Antoniego Burcharda:

1. Zygmunt (7 VII 1916 Janów - 1918)

Dzieci Amalii Burchard (córki Johannesa/Jana) i Walentego Szauer:

1. Bronisława (1901 Jędrzejów - ?)

2. Walenty (1902 Nery - ?). 10 lutego 1925 r. ślub w Mileszkach z kuzynką **Anną Burchard.**

3. Józef (1904 Nery - ?)

4. Eugenia (1907 Nery - ?)

5. Franciszek (1909 - ?). 30 maja 1931 r. ślub w Mileszkach **z Heleną Hilt,** urodzoną w Andrzejewie w roku 1912, córką Józefa i Emilii Adamczewskiej.

6. Emilia po mężu Burchard (1911 Nery - ?). W roku 1929 Ślub w Mileszkach **z Janem Burchardem**. Nie wiem, czyim był synem.

7. Antoni (1914 Nery - 1915 Nery)

Dzieci Franciszki Burchard (córki Józefa) i Wojciecha Ciupińskiego:

1. Józef (1897 Ustroń - przed 1906). Aktu zgonu brak, ale w roku 1906 urodził się syn, który dostał imię Józef.

2. Anna (1898 Nery - ?)

3. Marianna (1900 Nery - ?)

4. Rozalia (1902 Nery - 1903 Nery)

5. Wojciech (1903 Nery - ?). 31 stycznia 1931 roku Wojciech, robotnik, poślubił w parafii Matki Boskiej Zwycięskiej w Łodzi krawczynię**, Janinę Gorzkiewicz,** urodzoną w Nerach córkę Alberta i Katarzyny Ciupińskiej, zapewne swoją krewniaczkę.

6. Paweł (1905 Ustroń - ?). W roku 1935 Paweł poślubił w Mileszkach **Genowefę Adamczewską,** urodzoną w Andrzejewie córkę Józefa i Weroniki Lindner.

7. Józef (1906 Ustroń - ?)

8. Walenty (1908 Ustroń - ?). W roku 1933 Walenty poślubił **Adelę Maćkowiak**. Adela, urodzona w Andrzejewie w roku 1908, była córką Władysława i Bronisławy Adamczewskiej.

9. Franciszka po mężu Lindner (1910 - ?). 21 listopada 1931 r. poślubiła w Mileszkach swojego krewniaka, **Walentego Lindnera,** urodzonego w roku 1909 w Janowie syna Józefa i Marianny Burchard. Marianna Burchard była córką Marcina i Katarzyny Naab.

10. Weronika (1912 Ustroń - 1916 Ustroń)

11. Aleksander 1914 Ustroń - ?). Przy akcie chrztu sucha adnotacja bez daty, że poślubił **Annę Burchard**.

Cała familia tych Ciupińskich zawierała związki małżeńskie z krewniakami z najbliższej okolicy!

Dzieci Katarzyny Burchard (córki Józefa) i Antoniego Hilt/Chilt (w akcie ślubu Chilt, dzieci Hilt):

1. Marcin (1904 Andrzejów - ?)

2. Weronika po mężu Burchard (1908 Andrzejów - ?). W roku 1930 poślubiła w Mileszkach **Jana Burcharda** (brak imion rodziców).

3. Aleksander (1910 Janów - 1910 Janów). W akcie zgonu Hilt.

4. Jan (1912 Janów ?). 28 lub 29 sierpnia 1937 r. poślubił w parafii św. Anny w Łodzi **Leokadię Arled.** Chodzi o Leokadię Arlet, córkę Henryka i Amalii Burchard.

Dzieci Jadwigi Burchard (córki Józefa) i Adolfa Antoniego Sztoner:

1. Marcin (1909 Jędrzejów - ?)

2. Józef (1910 - 1911 Łódź, św. Anna). Jako Sztaner.

3. Regina (1914 Ustroń - ?). Nazwisko: Sztaner.

4. Walenty (1915 Ustroń - ?). Nazwisko: Szloner.

Dzieci Marcina Burchard (syna Józefa) i Marianny Lindner:

1. Anna (1909 Ustroń - 1910 Ustroń)

2. Walenty (1910 Ustronie - 1910 Ustronie)

3. Adam (1911 Ustroń - ?)

4. Bronisław (1912 Ustroń - ?)

6. Jan (1914 Olechów - ?)

7. Marcin (1915 Olechów - ?)

8. Ewa (22 VIII 1917 Olechów)

Dzieci Sebastiana (syna Wojciecha) i Emilii Pecht:

1. Józef (1895 Nery - ?). W roku 1915 poślubił w Olechowie wdowę **Martę Lindner**, z domu Klejn, córkę Franciszka Klejn i Justyny Burchard. Marta była jego krewniaczką – oboje byli prawnukami Józefa i Barbary Flory.

2. Emilia po mężu Klein (1897 Nery - ?). 5 września 1916 r. Emilia z Olechowa poślubiła w parafii Mileszki krewniaka Jana Klein (Klajn, Klejn), syna Franciszki i Justyny Burchard, brata bratowej Marty.

3. Walenty (1899 Nery - ?)

4. Marianna (1901 Nery - 1903 Nery)

5. Weronika po mężu Klein (1903 Nery - 1942 Łódź). Zmarła jako Weronika Klein. Być może poślubiła Antoniego, brata bratowej Marty i szwagra Jana.

6. Anna (1904 Nery - ?)

7. Marta (1906 Nery - 1907 Nery)

8. Jan (1907 Nery - ?)

9. Edmund (1909 Nery - 1909 Olechów)

10. Antoni (1911 Olechów - 1912 Olechów)

11. Paweł (1913 Olechów - ?)

12. Edmund (1915 Olechów - 1917 Olechów)

Dzieci Marianny Burchard (córki Wojciecha) i Jana Keller:

1. Marianna (1898 Mileszki - 1898 Mileszki)

2. Stanisław (1899 Mileszki - 1900 Mileszki)

3. Robert (1901 Mileszki - ?). W roku 1930 w parafii św. Anny w Łodzi poślubił **Olgę Pladek**, córkę Józefa i Alfredy Müller. Ślub jako Keler, gospodarz z Olechowa.

4. Antoni (1903 Mileszki - ?)

5. Marta (1905 Mileszki - ?)

6. Józef (1907 Mileszki - ?). W roku 1935 poślubił w Mileszkach krewniaczkę **Annę Burchard** (imion rodziców brak).

7. Bronisława (1909 Mileszki - ?)

8. Jan (1911 Olechów - ?)

9. Stanisław (1917 (Olechów - ?)

Dzieci Amalii Burchard (córki Wojciecha) i Henryka Arlet:

1. Marta po mężu Bednarska (1901 Łódź, parafia św. Krzyża - ?). 29 sierpnia 1922 r. Marta, w akcie zawarcia małżeństwa określona jako robotnica, zamieszkała w Łodzi przy ul. Wacława 14, poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Józefa Bednarskiego**, syna Franciszka i Katarzyny Barczyńskiej, robotnika zamieszkałego w Łodzi przy ulicy Częstochowskiej 6. Matka zapisana jako Amalia Burchardt.

2. Eugenia po mężu Koman (1902 Łódź - ?). Ślub w Łodzi, parafia św. Anny, 27 lipca 1923 roku. **Bolesław Koman** był robotnikiem, urodzonym „w Nerze", zamieszkałym w Łodzi przy ulicy Łowickiej 11, synem Teodora i Berty z Kajzerów. Berta Kajzer była krewniaczką Eugenii – była córką Małgorzaty Burchard i Bernarda Kajzer, a wnuczką Józefa i Barbary Flory. Wspólnym przodkiem Eugenii i Bolesława był Józef Burchard. Eugenia była Eugenia także określona jako robotnica, zamieszkała przy ulicy Wacława 14.

3. Marianna po mężu Milczarek (1904 Łódź - ?). Ślub w parafii św. Anny 9 kwietnia 1928 roku, z **Henrykiem Milczarek**, robotnikiem, synem Andrzeja i Tekli ze Strzeleckich, zamieszkałym w Łodzi przy Częstochowskiej 6. Pod tym samym numerem mieszkał Józef Bednarski, mąż siostry Marianny, Marty. Marianna także zapisana jako robotnica, zamieszkała w Łodzi przy ulicy Wacława 14.

4. Henryk (1906 Łódź - ?). Ślub w parafii św. Anny, 1 października 1927 r. Henryk określony jako robotnik, adres jak rodzeństwo. Panna młoda **Janina Olczak**, robotnica, córka Szczepana i Bronisławy z Zasińskich.

5. Helena (1910-1914)

6. Apolonia (1915 Łódź, parafia św. Anny - 1915)

7. Leokadia po mężu Hilt (4 V 1917 Łódź, parafia św. Anny - ?). 29 sierpnia 1937 r. poślubiła swojego krewniaka **Jana Hilt**, syna Katarzyny Burchard i Antoniego Hilt.

8. Anna po mężu Naglik (? - ?). Ślub 5 lutego 1933 roku, Łódź św. Anna. **Mieczysław Naglik** był robotnikiem, synem Bolesława i Marianny Kopeć. Anna również określona jako robotnica, zamieszkała przy ul. Wacława 4 w Łodzi.

9. Zofia (? - 9 VII 1914). Daty urodzenia brak, nic więcej o Zofii nie wiadomo.

Dzieci Anny Bronisławy Burchard (córki Wojciecha) i Wincentego Małachowskiego:

1. Leon (Łódź 1905 - ?). Parafia św. Krzyża. 18 listopada 1924 **r.** Leon, określony jako robotnik, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Napiórkowskiej nr 153, poślubił w Łodzi, w parafii św. Anny, **Helenę Kaźmierczak, lat 18,** robotnicę, zamieszkałą w Łodzi przy ulicy Emilii 54**,** córkę Jana i Antoniny Binkiewicz. Jak się zdaje, Leon w roku 1952 ożenił się po raz drugi. Wiadomo o dwóch synach Leona i Heleny – Wincenty zmarł w roku 1925, Józef w roku 1926.

2. Antoni (Łódź 1906 - 1907 Łódź). Zapisano w parafii św. Krzyża.

3. Stanisław (1908 Łódź - 1909 Łódź)

4. Jan (1910 - 1942 Ostrów). Aktu chrztu brak, data urodzenia wynika z aktu ślubu. Ślub 25 października 1930 r. w Łodzi, w parafii św. Anny. Panna młoda robotnica **Marianna Opala,** córka Ignacego i Marianny Wiśniewskiej. Jan określony jako przędzalnik. Mieszkali na Wilczej 10. Wiadomo o dwojgu dzieciach – Jan zmarł w 1931 roku, Helena w 1932 roku.

Dzieci Konrada Herman (syna Marianny Józefy) i Anieli Kniaś:

1. Otto (1902 Łódź - 1902 Łódź)

2. Bronisław (1903 Łódź - ?). W roku 1925, 30 grudnia, Bronisław poślubił w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Janinę Jeziorską,** cerowaczkę, córkę Kazimierza i Marianny (nazwisko nieczytelne, zaczyna się Szlak lub Szlah).

3. Zygmunt (1905 Łódź - 1906 Łódź)

4. Bronisława (1907 Łódź - ?)

5. Zofia (1909 Łódź - ?)

Dzieci Anny Marii (w dokumentach ślubu i dzieci: Marianna) Herman, (córki Marianny Józefy) i Antoniego Frauenfelder:

1. Marianna po mężu Celmar (1896 Wiskitno - ?). 13 maja 1922 r. poślubiła w Łodzi, w ewangelickiej parafii św. Trójcy, **Pawła Celmar**, syna Gustawa i Zuzanny Przygoda.

2. Emilia (1898 Popielarnia - 1901 Mileszki)

3. Edmund (1900 Nery - ?). W roku 19030 poślubił w parafii ewangelickiej św. Trójcy **Lidię Planz,** córkę Aleksandra i Emilii Rajnalh.

4. Józef (1902 Mileszki - ?)

5. Agata (1904 Popielarnia - 1904 Mileszki)

6. Eugenia (1905 Popielarnia - ?)

7. Antoni (1907 Nowosolna - 1912 Antoniew-Stoki)

8. Otto (1917 - 28 II 1917 Łódź, św. Kazimierz). Ojciec Antoni robotnik, matka Anna Herman.

Dzieci Elżbiety Herman (córki Marianny Józefy) i Jana Kamińskiego:

1. Helena (1922 - 1923 Łódź)

Dzieci Krystyny Olgi Herman (córki Marianny Józefy) i Józefa Frauenfelder:

1. Marianna (1902 Mileszki - 1902 Mileszki)

2. Edmund (1904 Popielarnia - ?)

3. Eugenia (1907 Nowosolna - 1908 Nowosolna)

4. Krystyna Olga (1909 Mileszki - 1909 Mileszki)

5. Marianna (1910 Mileszki - 1911 Mileszki). W akcie zgonu jako Anna Marianna.

6. Leokadia (1912 Antoniew-Stoki - ?)

Dzieci Katarzyny Herman(córki Marianny Józefy) i Leopolda Szmelich:

1. Marta (1906 Łódź - ?)

2. Brunon (1909 Łódź - ?)

Dzieci Berty Kajzer (córki Małgorzaty) i Teodora Koman:

1. Anna po mężu Radke (1895 Nery - ?). Ślub 1921 w Łodzi, w parafii ewangelickiej św. Jana. Mąż **Oskar Radke,** syn Ludwika Edwarda i Amalii Adam.

2. Józef (1897 Nery - ?)

3. Marianna po mężu Ketzer (1899 - ?). Ślub w 1923 roku, Łódź, parafia ewangelicka św. Jana. Mąż **Alfred Ketzer**, syn Hermana i Marty Pietsch.

4. Adam (1901 Nery - ?)

5. Bolesław (1902 Nery - ?). Ślub w 1923 roku, Łódź, parafia św. Anny. Żona, krewniaczka **Eugenia Arlet,** córka Henryka i Amalii Burchardt.

6. Leon (1907 - ?). Ślub 1931, Łódź, parafia św. St. Kostki. Żona **Marianna Kontosz**, córka Juliusza i Emilii Berke.

7. Jan (1909 - ?)

8. Helena Janów (1912 - ?)

Dzieci Emilii Kajzer (córki Małgorzaty) i Franciszka Kwiatkowskiego:

1. Helena (1902 Nery - 1902)

2. Regina (1903 Nery - ?)

3. Adam (1907 Łódź, parafia św. Krzyża - ?). W roku 1928 poślubił **Eugenię Dąbkiewicz**, córkę Franciszka i Józefy Krzysiak.

4. Leokadia (1908 Łódź - ?)

5. Robert (1910 Łódź, parafia św. Józefa - ?)

6. Jan (1913 Antoniew Stoki - ?)

Dzieci Anny Kajzer (córki Małgorzaty) i Wilhelma Wudel:

1. Helena (1911 Łódź, św. Kazimierz - 1911). W akcie zgonu ojciec w *Genetece* jako Walenty.

Dzieci Józefa Burchard (syna Marcina) i Bronisławy Proc:

1. Walenty (1904 Antoniew Stoki - ?)

2. Marianna po mężu Szembel (1907 Andrzejew - ?). Poślubiła w roku 1924 w Łodzi, w parafii św. Józefa, **Stanisława Szembel**, syna Juliana i Kazimiery Zborowskiej). Z aktu ślubu wynika, że mieszkała w Łodzi z rodzicami przy ulicy Pomorskiej 130. Imię matki w akcie ślubu: Stanisława. Być może to pomyłka, być może chodzi o inną parę, nie o Józefa i Bronisławę. Ponieważ jednak Józef i Bronisława chrzcili dzieci w parafii św. Józefa, mniemam, że imię matki zapisane omyłkowo. Marianna rozwiodła się w roku 1950. W *Genetece* są akty zgonu dwojga dzieci: w roku 1924 zmarł Roman a w roku 1930 zmarła Daniela.

3. Józef (1909 Andrzejew - ?). Ślub w roku 1928 w Łodzi, w parafii św. Teresy z Alicją Laurą Bauer, córką Gustawa i Olgi Kler.

4. Paweł (1910 Wiączyń - ?). W roku 1936 poślubił w Łodzi, w parafii św. Kazimierza, Apolonię Dóbską.

5. Adam (1911 Wiączyń Górny - 1918)

6. Robert (1912 Wiączyń - ?). W roku 1937 poślubił w Łodzi Melanię Sadłowską.

7. Jan (1914 Łódź, parafia św. Krzyża - 1942 Łódź)

8. Marcin (1916 Łódź - 1926 Łódź, parafia św. Anny). Aktu chrztu brak. Data urodzenia wynika z aktu zgonu. Mieszkał z rodzicami przy ulicy Rokicińskiej 15. W *Genetece* matka jako Proca, ale w akcie zgonu poprawnie: z Proców.

9. **Leokadia** (1918 Łódź, św. Józef - ?)

Dzieci Jana Burchard (syna Marcina) i Anny Berger:

1. Marianna (1909 Nery - 1909)

2. Walenty (1910 Nery - ?)

3. Jan (1912 Łódź, św. Krzyż - ?)

Dzieci Wojciecha Burchard (syna Marcina) i Marianny Burchard:

1. Zygmunt (1913 Janów - ?). 20 czerwca 1942 r. zawarł w Łodzi związek małżeński, ale nie wiadomo z kim.

2. Helena (1914 Budy-Stoki - ?)

3. Leokadia (1915 Mileszki - 1915 Mileszki)

4. Walenty 1916 Mileszki - ?). 21 lipca 1956 r. ożenił się w Łodzi, ale nie wiadomo z kim. 7 kwietnia 1960 r. rozwiódł się z **Mablewską Krystyną z domu Krawczyk**. 28 kwietnia 1976 r. mając lat 60 ożenił się po raz drugi ze **Stanisławą Działek**, z domu Kamierczak. Bujne życie miał Walenty!

Dzieci Marty Burchard (córki Marcina) i Adama Miller/Müller:

1. Marianna (1915 Srebrna - 1915 Srebrna). Parafia Konstantynów Łódzki.

2. Adam (20 VI 1917 Łódź - ?). Parafia św. Krzyża. W akcie chrzty nazwisko **Müller,** w *Genetece* **Miller**. W roku 1953 zmienił nazwisko na **Miler**. Ojciec: wyrobnik, zamieszkały w Łodzi. Chrzestni: Marcin Burchard (ojciec Marty), gospodarz, zamieszkały w Łodzi i Barbara Gertner (matka Adama Miller/Müller nazywała się z domu Barbara Gertner, ale to chyba nie ona, bo po mężu była zgodnie z prawem Miller/Müller).

Dzieci Marianny Burchard (córki Marcina) i Bernarda Szol:

1. Marta po mężu Burchard (1914 Budy Stoki - ?). 18 listopada 1934 r. poślubiła w parafii Mileszki krewniaka, **Stanisława Burchard**, urodzonego w roku 1910 w Wiączyniu, syna Walentego i Emilii Pecht. Walenty urodził się w roku 1884 w Janowie i był synem Walentego i Marianny Peters. Ten z kolei Walenty, urodzony w roku 1854, był synem mojego prapradziadka Martina i Christiny Morio. Wspólnym przodkiem Marty, prawnuczki Józefa, i jej męża Stanisława, prawnuka Martina, był zatem Balthasara (1780-1835).

2. Marianna (21 XII 1916 Antoniew - 2 I 1917 Antoniew Stokowski)

Dzieci Oswalda Pastora (syna Katarzyny Burchard, córki Józefa) i Anny Magin:

1. Franciszek (1909 Konstantynów - 1909 Konstantynów)

2. Anna (1911 Konstantynów - 1912 Konstantynów)

3. Bronisław (1914 Konstantynów - 1916 Konstantynów). Aktu chrztu brak, data urodzenia wynika z aktu zgonu.

Dzieci Edmunda Pastora (syna Katarzyny Burchard) i Anny Stanisławy Chępińskiej:

1. Anna po mężu Mark/Marks (1909 Konstantynów - ?).W roku 1928 poślubiła w Konstantynowie **Piotra Mark albo Marks**.

2. Helena (1910 Konstantynów - 1919 Konstantynów)

3. Jan (1911 Konstantynów - 1912 Konstantynów). Matka w akcie chrztu jako Anna Chempińska.

4. Leokadia (1913 Konstantynów - 1916 Konstantynów). Matka: Anna Chempińska.

5. Edmund (1918 Konstantynów - ?). Ojciec zapisany jako tkacz.

6. Stanisław (1928 - 1928 Łódź, parafia św. Anny). Rodzice mieszkali w Łodzi przy ulicy Rokiecińskiej 15.

Dzieci Berty Pastor (córki Katarzyny Burchard, wnuczki Józefa) i Karola Pohl:

1. Apoloniusz (1917 Konstantynów - 1934 Jastrzembówka?)

Dzieci Marianny Gutbier (córki Elżbiety Burchard i Franciszka Burchard):

1. Aleksander (1908 Antoniew Stoki - 1908 Antoniew Stoki)

2. Franciszek (1909 Antoniew Stoki - ?). W roku 1935 poślubił w Łodzi, w parafii św. Kazimierza, **Longinę Kurowską,** urodzoną w Widzewie córkę Karola Leona i Zofii Gołębiowskiej, zmarłą w roku 1941. W roku 1954 zawarł drugie małżeństwo, ale nie wiem z kim.

3. Marianna (1911 Antoniew Stoki - ?). Matka w akcie chrztu Getbier.

4. Marta (1915 - Antoniew Stoki)

Dzieci Marty Gutbier (córki Elżbiety) i Krystiana Frank:

1. Eugenia (1908 Stoki - 1909 Andrzejów)

2. Anna (1916, Łódź - 1917). Akt chrztu z parafii św. Kazimierza.

Dzieci Barbary Gutbier (córki Elżbiety Burchard) i Augusta Neumann:

1. Benno Herbert (1912 - 1913 Antoniew Stokowski). Aktu chrztu brak, data zgonu wynika z aktu zgonu. Akt zgonu z parafii ewangelickiej św. Trójcy w Łodzi.

Dzieci Franciszka Gutbier (syna Elżbiety) i Małgorzaty Frank:

1. Zygmunt (1909 Łódź - ?). Akt chrztu z parafii św. Krzyża.

2. Józef (1911 Antoniew Stoki - ?)

V. Martin (15 II 1818 Erfweiler - po 1862 najprawdopodobniej Wiączyń Górny)

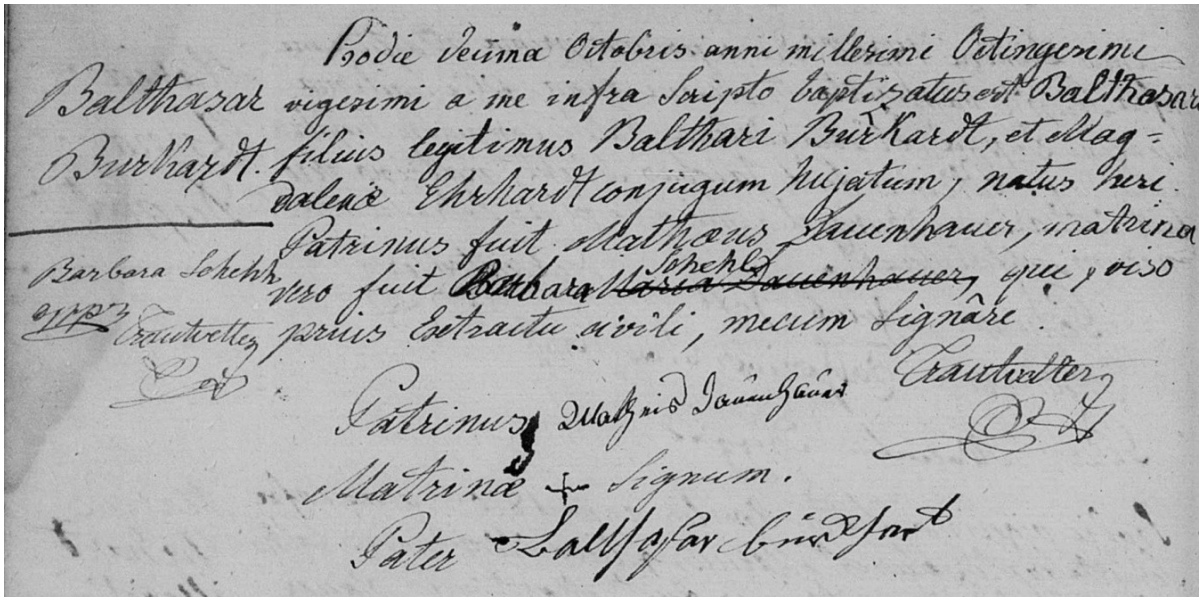
Martin był moim prapradziadkiem. Jego gałąź rodziny zostanie omówiona osobno, w części czwartej.

VI. Balthasar/Balcer (1820 Erfweiler - po VII 1881, najprawdopodobniej Budy Stokowskie)

W *The Birkenhördt Project* nie wymienia się tego – szóstego – syna Balthasara, wymieniony jest on pod imieniem Balcer w Polsce, w akcie jego ślubu, zawartego 12 listopada 1844 r. w Mileszkach, jako syn Balcera i Magdaleny z Erhurtów, urodzony we wsi Erfweiler. Balcer, zgodnie z aktem zawarcia małżeństwa, „młodzieniec przy matce w Antoniewie zostający", którego ojciec nie żyje, „matka tylko na gospodarstwie w Antoniewie zamieszkuje", poślubił mając lat 24 (a zatem urodził się w roku 1820) **Maryannę Józefę** (zapewne imię brzmiało Maria Anna Josepha) **Schmelig**, lat 20, córkę Jana i Anny Maryanny Szmelingów (jak to często bywa, nazwiska nawet w jednym dokumencie pisane są różnie! nazwisko zapewne brzmiało Schmeling), urodzoną w roku 1824 w Trüdenheym/Türdenheym w księstwie Badenii.

Odnalezienie w niemieckich księgach parafialnych aktu chrztu Balthasara potwierdza, że urodził się w roku 1820, 9 października. 10 października został ochrzczony.

Akt chrztu Balthasara Burkardt, prawowitego syna Balthasara Burkardt i Magdaleny Ehrhard.

Źródło:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-CSJB-D9KW-N?i=95
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, mikrofilm 008110736, zdjęcie nr 96, dostęp 08.06.2025)

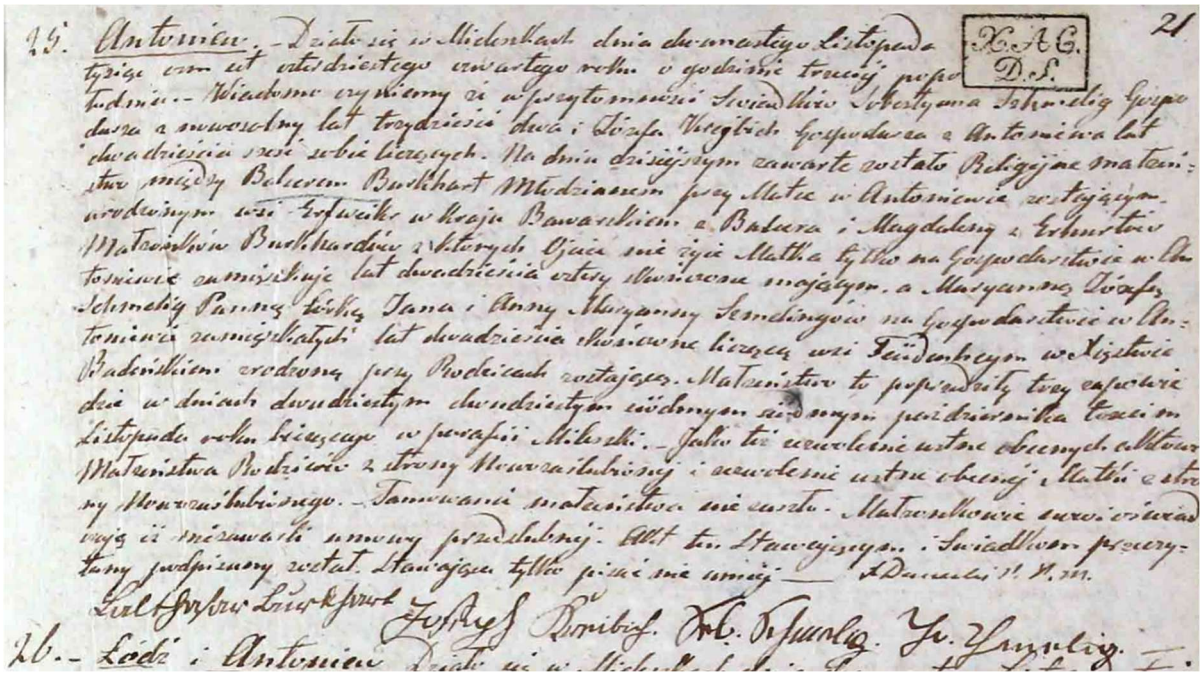
Rodzice chrzestni znani z poprzednich chrztów dzieci tej pary. Ojciec chrzestny: Mathaus Dauenhauer. Jest jego podpis. Matka chrzestna: Barbara Schehl. Barbara nie umiała pisać, postawiła krzyżyk.

Podpis ojca (pater):

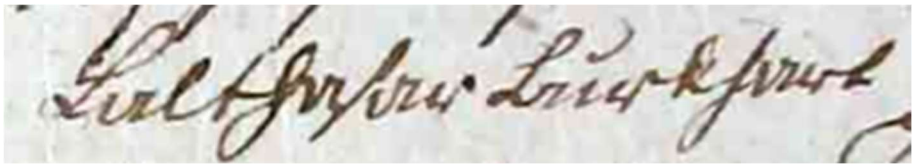
Akt ślubu Balcera jest drugim (pierwszym jest akt urodzenia Antoniego, syna mojego prapradziadka Martina) znanym mi, pewnym dokumentem potwierdzającym pobyt braci Burkhartów w Polsce.

Akt ślubu Balcera

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Balcer Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burhard&search_name=Balcer&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1844&kt=2&plik=22-27.jpg&x=1835&y=105&zoom=1 (wpis nr 21, dostęp 04.01.2023)

Z lewej wyraźny podpis Balthasar Burkhart

Akt ów z roku 1844 brzmi, jak następuje:

Antoniew. Działo się to w Mileszkach dnia dwunastego listopada tysiąc ośmset czterdziestego czwartego roku o godzinie trzeciej popołudniu. Wiadomo czynimy, że w przytomności Świadków Sebastyana Schmelig Gospodarza z nowosolny lat trzydzieści dwa i Józefa ?bich Gospodarza z Antoniewa lat dwadzieścia sześć sobie liczących. Na dniu dzisiejszym zawarte zostało Religijne małżeństwo między Balcerem Burkhart Młodzieńcem przy matce w Antoniewie zostającym urodzonym wsi Erfweiler w Kraju Bawarskim z Balcera i Magdaleny z Erhartów Małżonków Burkhardów z których Ojciec nie żyje Matka tylko na Gospodarstwie w Antoniewie zamieszkuje lat dwadzieścia cztery skończone mającym a Maryanna Józefą Schmelig Panną Córką Jana i Anny Maryanny Szmelingów na Gospodarstwie w Antoniewie zamieszkałych lat dwadzieścia skończone liczą wsi Türdenheym (Trüdenheym?) w Xięstwie Badeńskim zrodzoną przy Rodzicach zostającą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi w dniach dwudziestym, dwudziestym siódmym października, trzecim listopada roku

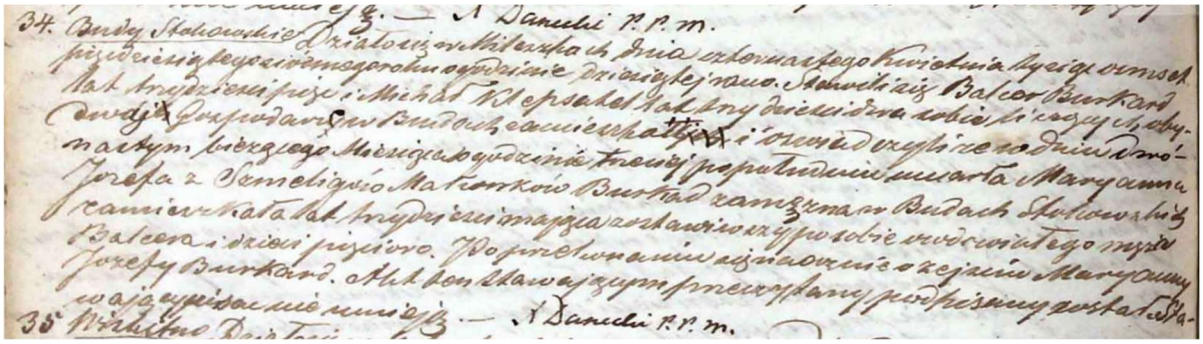
bieżącego w parafii Mileszki. Jako tez zezwolenie ustne obecnych Aktowi Małżeństwa Rodziców z strony Nowozaślubionej i Matki z strony Nowozaślubionego. Tamowanie małżeństwa nie zaszło. Małżonkowie oświadczają iż nie zawarli umowy przedślubnej. Akt ten stawiającym i świadkom przeczytany podpisany został. Stawająca tylko pisać nie umie.

Balthasar i Maryanna Józefa mieli pięcioro dzieci – przynajmniej tyle znalazłam. W roku 1845, w akcie urodzenia córki Chrystyny, Balcer określony jest jako „komornik z Nowosolny". Tak samo w akcie urodzenia syna Sebastiana w roku 1847. Dwa lata później, w metryce córki Barbary, zapisano: „Balcer Burkart komorą w Budach Stokowskich zamieszkały. Podobnie w roku 1851: „Kumorą w Budach Stokowskich zamieszkały". W roku 1853: „gospodarz w Budach Stokowskich".

A zatem Balcer przy matce mieszkał w Antoniewie, potem był komornikiem w Nowosolnej, ostatecznie gospodarzem w Budach Stokowskich.

Maryanna Józefa zmarła w wieku 33 lat (w akcie zgonu zapisano, że miała lat 30, co jest sprzeczne z datami z innych dokumentów) w Budach Stokowskich 12 kwietnia 1857 roku. W akcie zgonu zapisano, że zostawiła po sobie pięcioro dzieci, co oznacza, że żadne nie zmarło w niemowlęctwie. Maryanna Józefa była zapewne krewniaczką Wiktorii, żony Wojciecha, syna Josepha.

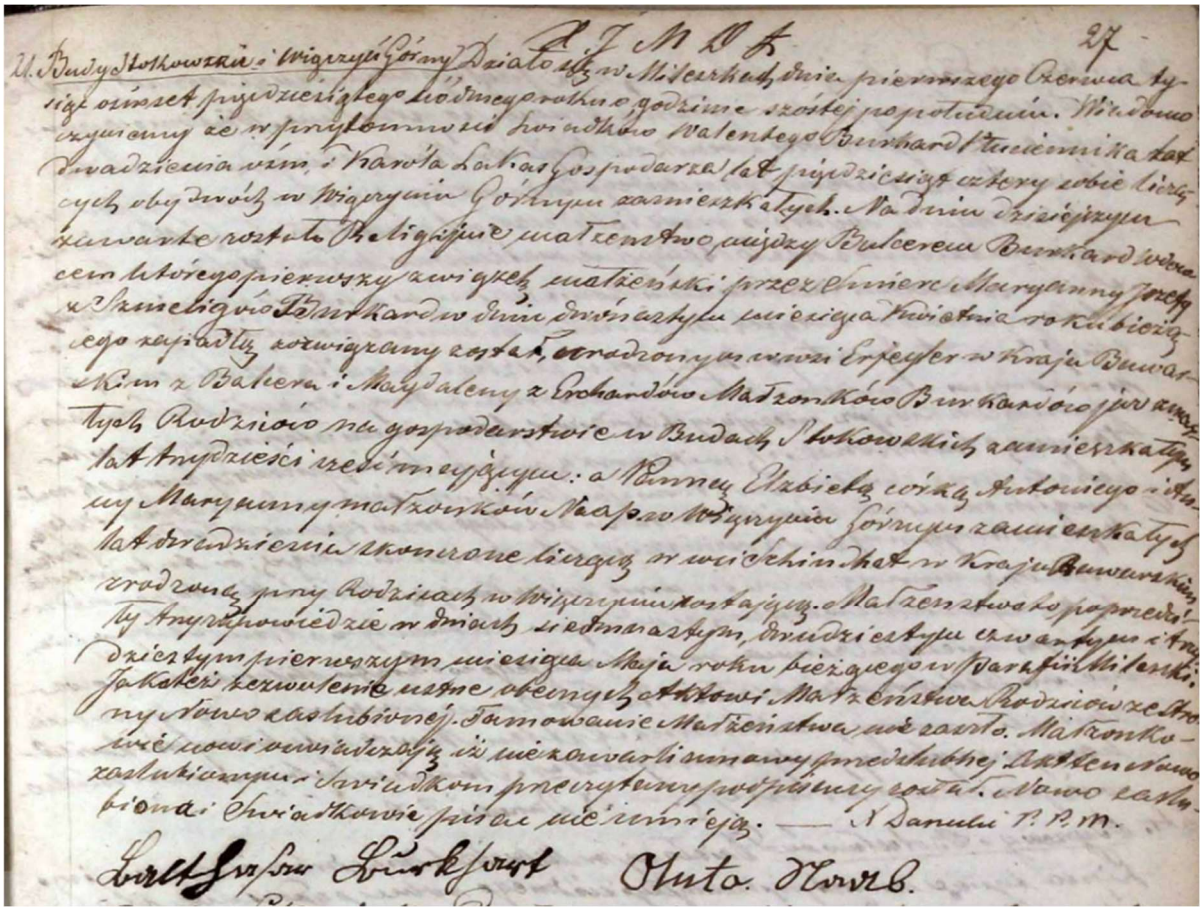
Akt zgonu Marianny Józefy

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Schmelig:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=schmelig&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1857&kt=3&plik=031-042.jpg&x=136&y=1378&zoom=1 (wpis nr 34, dostęp 04.01.2023)

1 czerwca 1857 **Balcer/Balthasar,** urodzony w Erfeyler, syn Balcera i Magdaleny z Erchardów, lat 36, na gospodarstwie w Budach Stokowskich zamieszkały, poślubił (niecałe 2 miesiące po śmierci pierwszej żony!) w Mileszkach **Elżbietę Nap (Naab),** córkę Antoniego i Anny Maryanny z Wiączynia Górnego, urodzoną w roku 1837 w Schindhard. Elżbieta była, sadząc z imion rodziców, siostrą Apollonii, od roku 1859 żony Valentina, syna Josepha, oraz Katarzyny, od roku 1859 żony Martina, syna Adolpha Matthiasa.

Aktu drugiego ślubu Balcera

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Balcer Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkard&search_name=Balcer&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1857&kt=2&plik=20-22.jpg&x=1106&y=85&zoom=1.5 (wpis nr 21, dostęp 04.01.2023)

Balcer i Elżbieta mieli, o ile mi wiadomo, 13 dzieci – przynajmniej tyle znalazłam. Dzieci zapisane były Burchard, Burchart, Burkard, Burkart – jak się księdzu podobało. Rodzina mieszkała w Budach Stokowskich, Balcer określony jako gospodarz.

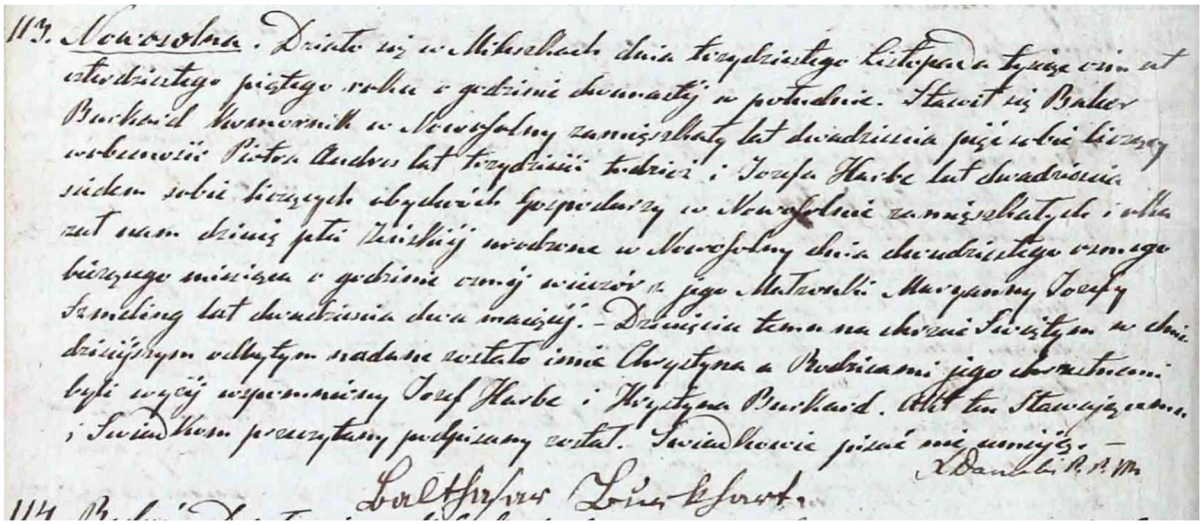
Aktu zgonu Balcera brak. Na pewno żył jeszcze w lipcu roku 1881, ponieważ wówczas zgłosił urodziny swego ostatniego dziecka.

Łącznie Balcer miał 18 dzieci, 60 wnuków i 69 prawnuków – tylu się doliczyłam, ale na pewno wnuków, a zwłaszcza prawnuków było więcej – wynika to z błędnej pisowni nazwisk i braków w *Genetece*. Wnuki rodziły się w Budach Stokowskich, Nerach i Łodzi. Prawnuki tamże, a także w Janowie.

Dzieci Balthasara/Balcera i Maryanny Józefy Szmeling:

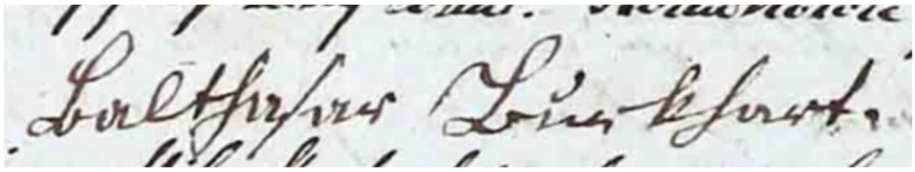
1. Chrystyna po mężu Rygiel (28 XI 1845 Nowosolna **-** 1901 Łódź). *W Genetece* znalazłam ją pod nazwiskiem Burkard. Matka Chrystyny zapisana jest jako Szmeling. Matką chrzestną Chrystyny była Krystyna Burkard, (zapewne Christina z domu Morio, moja praprababcia), żona Martina, starszego brata Balthasara.

Akt urodzenia Chrystyny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Krystyna Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Krystyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1845&kt=1&plik=111-118.jpg&x=154&y=1295&zoom=1 (wpis nr 113, dostęp 04.01.2023)

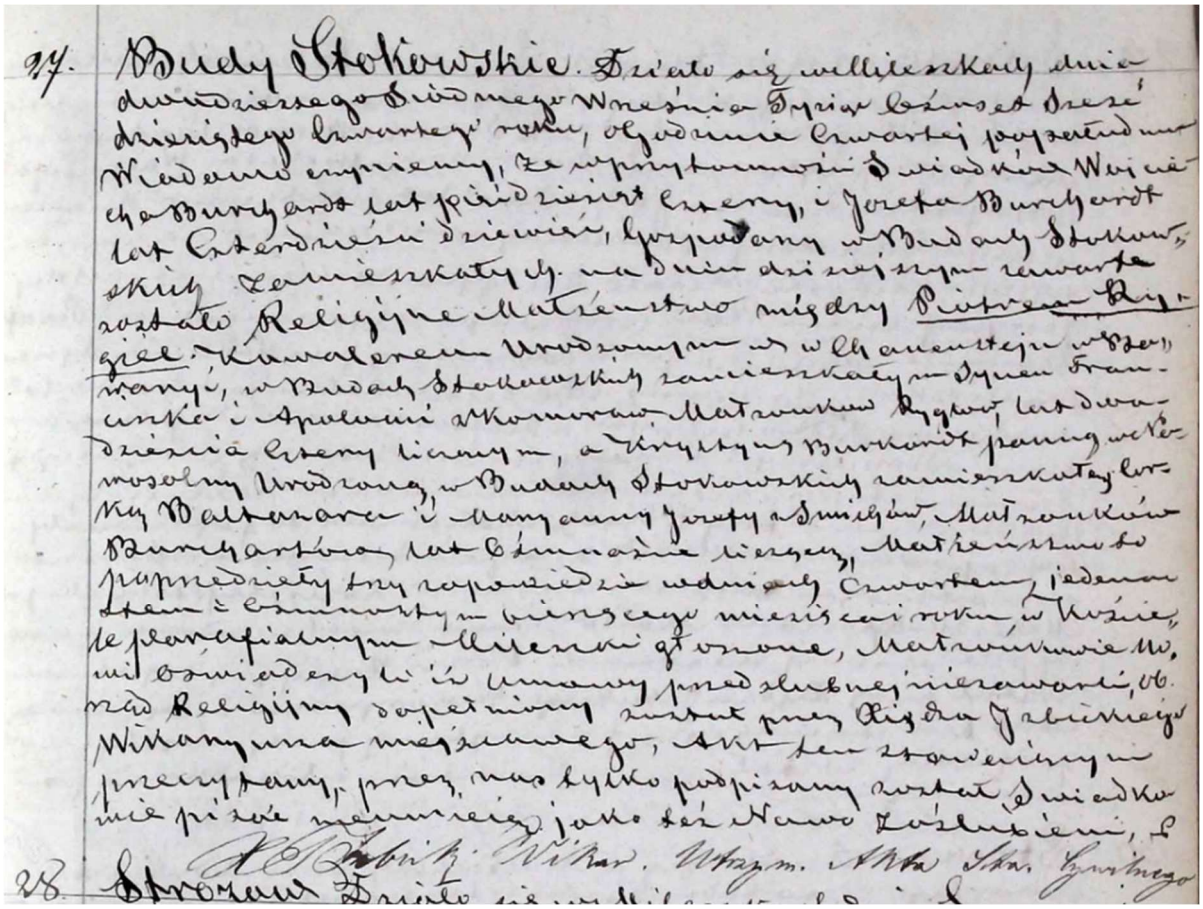
Pod aktem urodzenia widnieje podpis Balthasara (nazwisko wyraźnie: Burkhart)

Ta Chrystyna/Krystyna Burkart, zamieszkała w Budach Stokowskich, 27 września 1864 roku, mając lat osiemnaście, poślubiła **Piotra/ Petera Rygiel** (zapisywany też w metrykach dzieci jako Rygel, Riegel, właściwe nazwisko niemieckie: **Riegel**), lat 24, urodzonego w Chauenstein (Hauenstein) w Bawarii, syna Franciszka/Franza i Apolonii z Komerów. Ta rodzina znana jest z *The Birkenhördt Project*.

Franz Riegel, urodzony w roku 1802 w Etterbach, poślubił 27 stycznia 1829 r. Apollonię Marię Kunz (być może była z domu Komer, jak zapisano w akcie ślubu jej syna, a może jak zwykle ksiądz źle zapisał), urodzoną w roku 1804 w Hauenstein. Mieli oni czworo dzieci, między innymi Petera Riegel, urodzonego w Hauenstein 16 stycznia 1840 r. Ten ostatni to bez wątpienia mąż Krystyny. Świadkami ślubu Krystyny i Petera byli Wojciech/Georg Burchardt, lat 54, i Józef/ Joseph Burchardt, lat 49 (bracia ojca Krystyny). Piotr był cieślą.

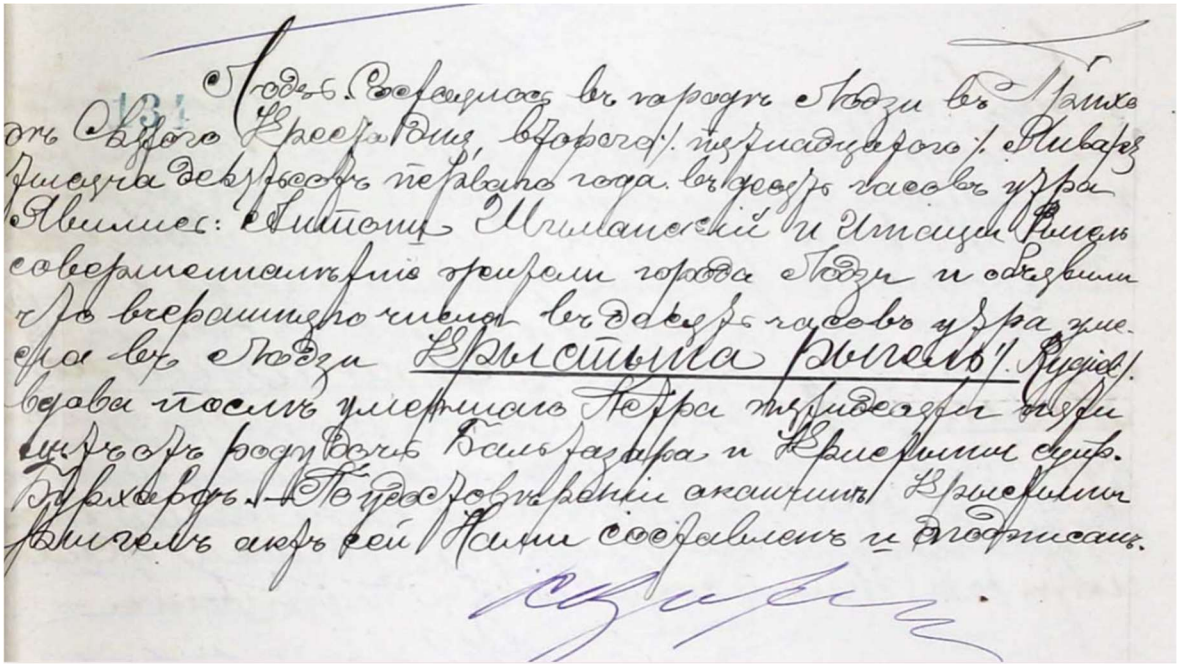
Akt ślubu Krystyny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Krystyna Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkart&search_name=Krystyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1864&kt=2&plik=25-28.jpg&x=1096&y=128&zoom=1.5 (wpis nr 27, dostęp 29.12.2023)

Krystyna i Piotr mieli sześcioro dzieci – rodziły się w Budach Stokowskich i Antoniewie Stokowskim – miejsce zamieszkania było zapewne to samo, ale księdzu wydawało się raz bliżej Antoniewa, raz bliżej Bud. Krystyna zmarła w roku 1901 w Łodzi (parafia św. Krzyż).

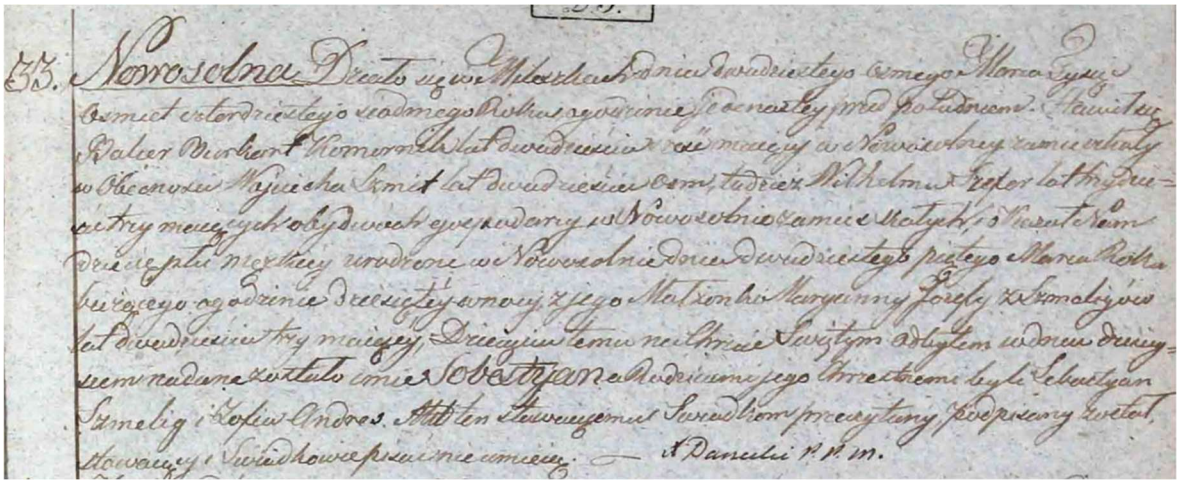
Akt zgonu Chrystyny/Krystyny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Krystyna Burhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burhard&search_name=Krystyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1563d&se=&sy=1901&kt=16&plik=0130-0135.jpg&x=1686&y=977&zoom=1 (wpis nr 134, dostęp 04.01.2023)

2. Sebastian (25 III 1847 Nowosolna - po 5 VIII 1911). Nazwisko: Burkart. Ojciec jest w metryce zapisany jako komornik w Nowosolnej, lat 26, Matka – z Szmeligów. Imię dostał po ojcu chrzestnym, Sebastianie Szmelig.

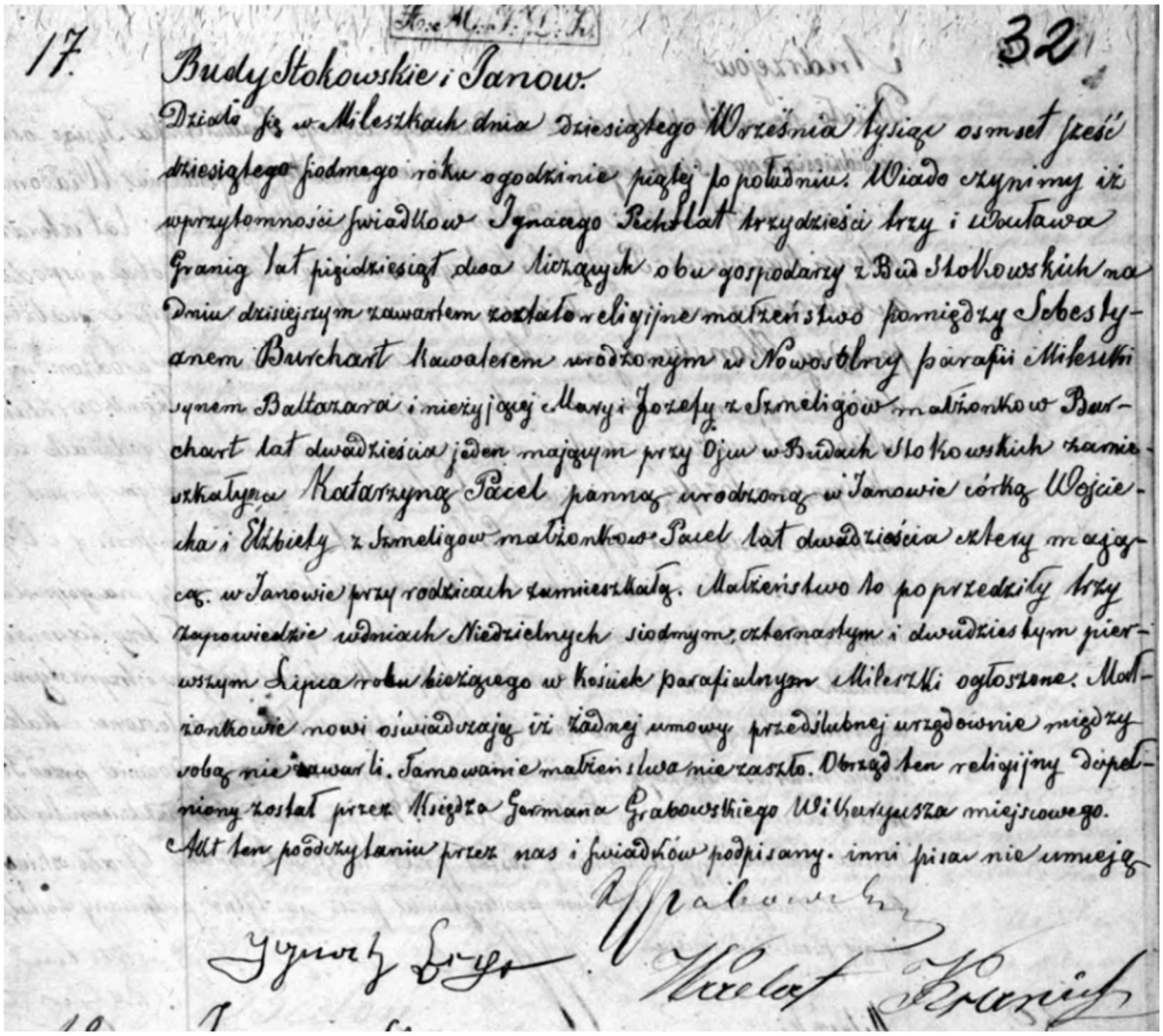
Akt chrztu Sebastiana

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sebastian Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Sebastian&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1847&kt=1&plik=029-036.jpg&x=1888&y=142&zoom=1.25 (wpis nr 34, dostęp 04.01.2023)

10 września 1868 roku, mając 21 lat, Sebastian, „przy ojcu w Budach Stokowskich zamieszkały”, poślubił w Mileszkach **Katarzynę Pacel,** urodzoną w Janowie, lat 24, córkę Wojciecha i Elżbiety ze Szmeligów (Elżbieta była zapewne krewną matki Sebastiana).

Akt ślubu Sebastiana

17. Budy Stokowskie i Janow. 32

Dziś w Mileszkach dnia Dziesiątego Września tysiąc osmset sześć dziesiątego jednego roku o godzinie piątej po południu. Wiadomo czynimy iż w przytomności świadków Ignacego Rechstat trzydzieści trzy i Wincława Granig lat pięćdziesiąt dwa liczących obu gospodarzy z Bud Stokowskich na dniu dzisiejszym zawartem zostało religijne małżeństwo pomiędzy Sebestyanem Burchart kawalerem urodzonym w Nowosolny parafii Mileszki synem Baltazara i nieżyjącej Maryi Jozefy z Szmeligow małżonkow Burchart lat dwadzieścia jeden mającym przy Ojcu w Budach Stokowskich zamieszkałym z Katarzyną Pacel panną urodzoną w Janowie córką Wojciecha i Elżbiety z Szmeligow małżonkow Pacel lat dwadzieścia cztery mającą w Janowie przy rodzicach zamieszkałą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzie w dniach Niedzielnych siodmym, ośmnastym i dwudziestym pierwszym Lipca roku bieżącego w kościele parafialnym Mileszki ogłoszone. Małżonkowie nowi oświadczają iż żadnej umowy przedślubnej urzędownie między sobą nie zawarli. Zamowanie małżeństwa nie zaszło. Obrząd ten religijny dopełniony został przez Księdza Germana Grabowskiego Wikaryusza miejscowego. Akt ten podczytaniu przez nas i świadków podpisany. inni pisać nie umieją

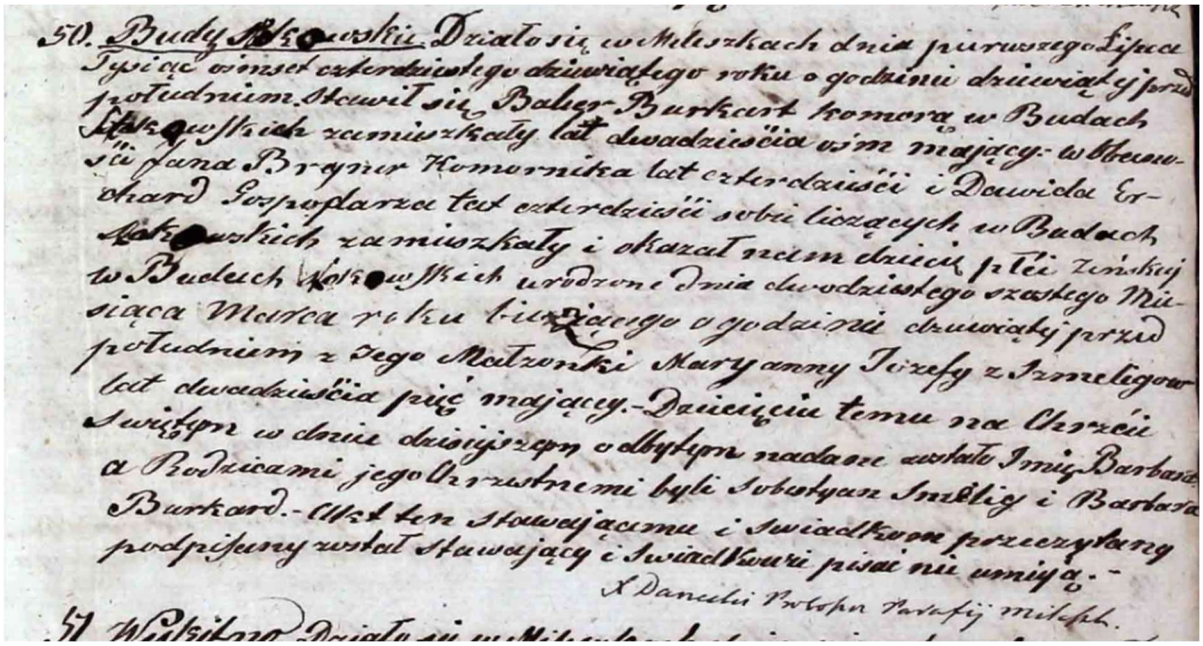
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Sebastian Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Sebastian&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1867&kt=2&plik=15-18.jpg&x=657&y=174&zoom=1.75 (wpis nr 17, dostęp 04.01.2023)

Sebastian i Katarzyna mieli, o ile mi wiadomo, 11 dzieci. Rodziły się one w Nerach i Janowie, gdzie Katarzyna urodziła się i mieszkała do dnia ślubu – a może i potem.

Katarzyna zmarła 5 sierpnia 1900 r. w Nerach, mając 56 lat. Aktu zgonu Sebastiana brak – domniemana data jego zgonu wynika z aktu zgonu jego żony, ponieważ to on zgłosił jej śmierć. Określony jest wówczas jako *ziemledielec* – rolnik.

3. Barbara po mężu Głuchowska (26 III 1849 Budy Stokowskie - ?). W akcie chrztu jak Burkart. Ojciec zapisany został jako „Balcer Burkart komorą w Budach Stokowskich zamieszkały lat dwadzieścia ośm mający". Rodzicami chrzestnymi byli Sebastian Szmelig i Barbara Burkard (zapewne chodzi o żonę Josepha, starszego brata Balthasara).

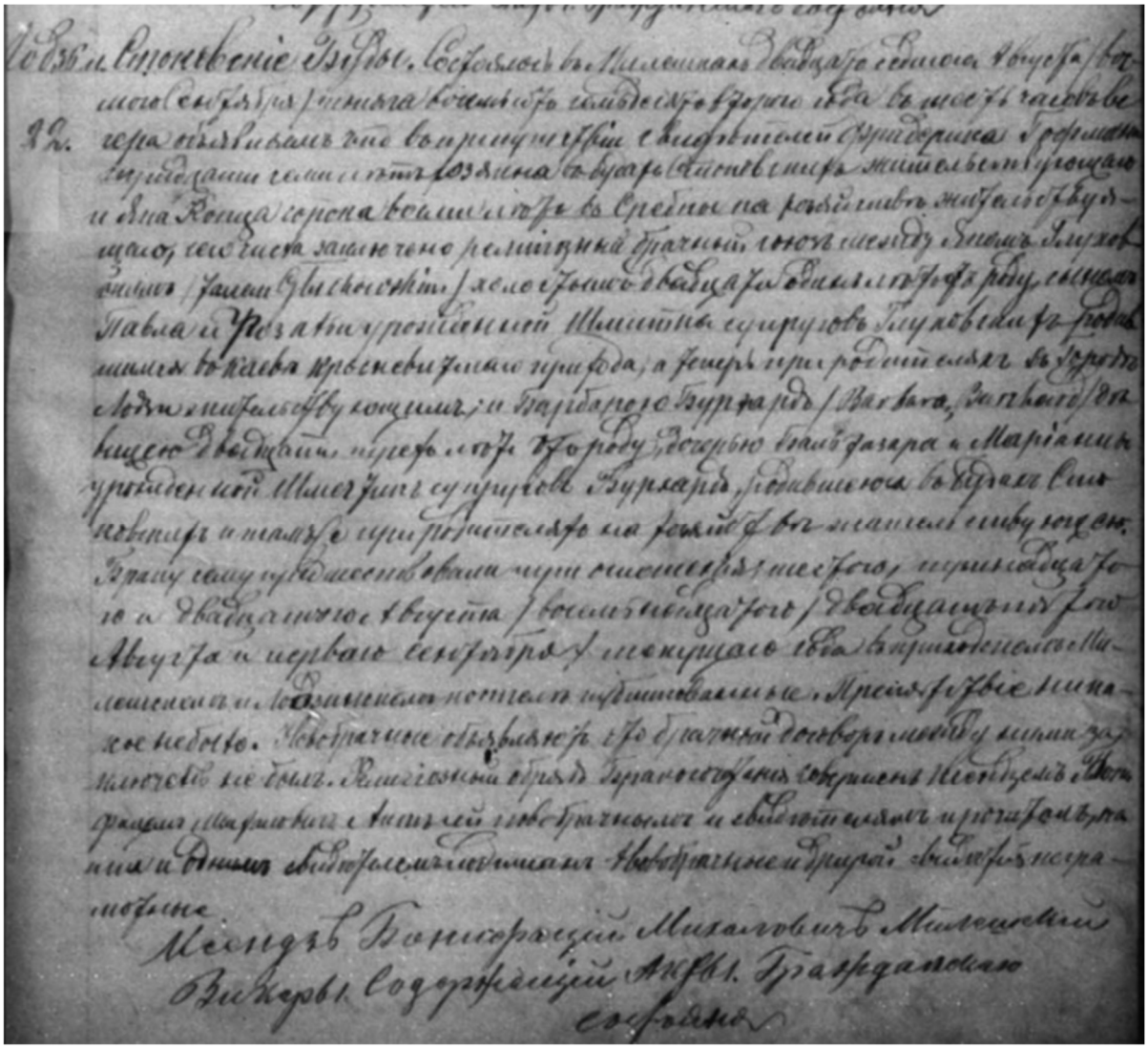
Akt chrztu Barbary

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Barbara Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Barbara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1849&kt=1&plik=046-051.jpg&x=1106&y=875&zoom=1.5 (wpis nr 50, dostęp 04.01.2023)

W roku 1872 Barbara z Bud Stokowskich, córka Baltazara i Marianny Szmegtyn, poślubiła **Jana Głuchowskiego**, syna Pawła i Rozalii Szmitka.

Akt ślubu Barbary z Janem

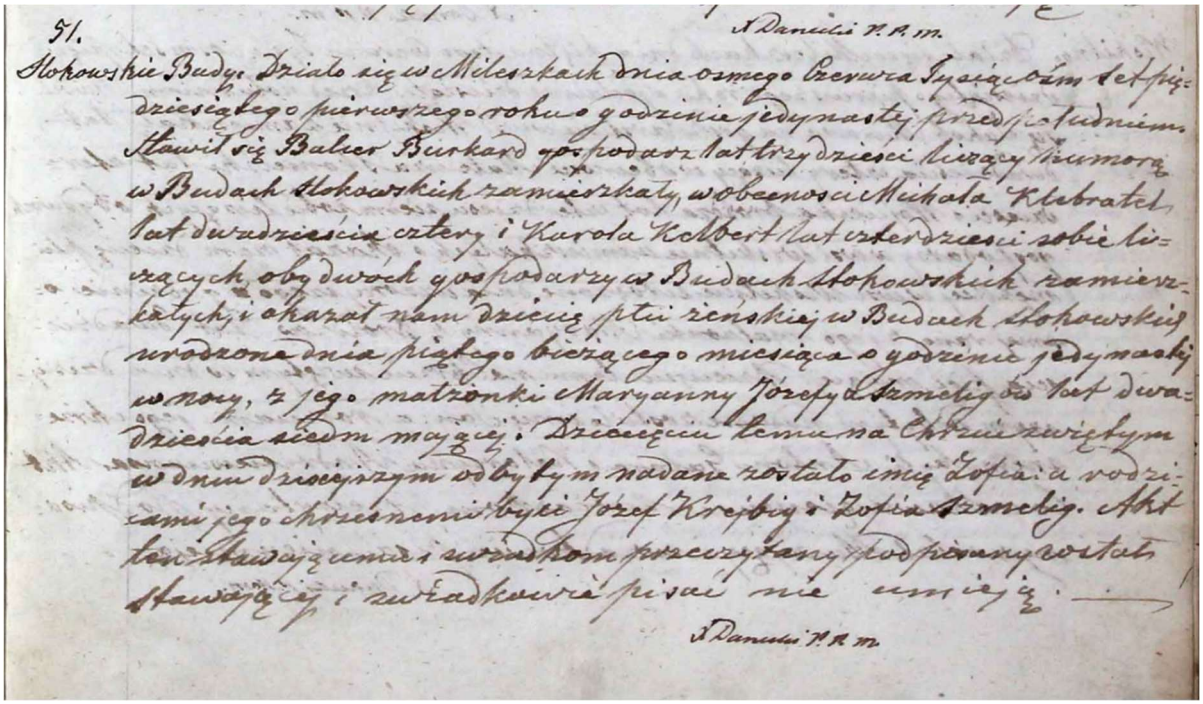

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Barbara Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Barbara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1872&kt=2&plik=19-22.jpg (wpis nr 22, dostęp 04.01.2023)

Dzieci Barbary i Jana – czworo – rodziły się w Budach Stokowskich i Janowie.

4. Zofia po mężu Nap/Naab (5 VI 1851 Budy Stokowskie - 1909 Łódź). W akcie chrztu Burkard. Ojciec – „gospodarz lat trzydzieści liczący Kumorą w Budach Stokowskich zamieszkały". Matka – Szmelig.

Akt chrztu Zofii

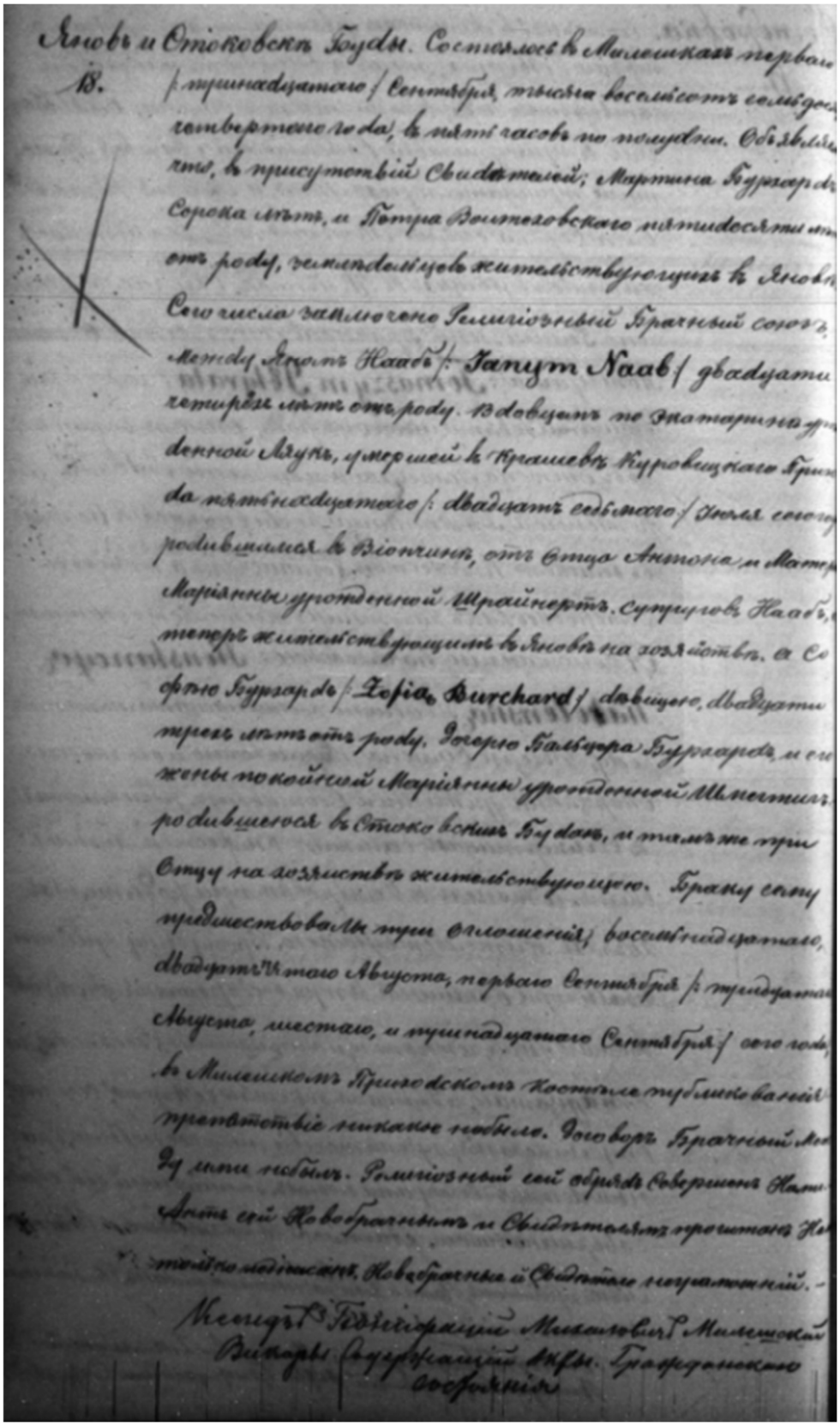
51. Stokowskie Budy. Działo się w Mieszkaniu dnia ósmego Czerwca Tysiąc ośm set pięćdziesiątego pierwszego roku o godzinie jedynastej przedpołudniem. Stawił się Balcer Burkard gospodarz lat trzydzieści liczący z rumorą w Budach Stokowskich zamieszkały, w obecności Michała Klabratel lat dwudzieścia cztery i Kuroda Kohbert lat czterdzieści sobie liczących, obydwóch gospodarzy w Budach Stokowskich zamieszkałych, i okazał nam dziecię płci żeńskiej w Budach Stokowskich urodzone dnia piątego bieżącego miesiąca o godzinie jedynastej wpoły, z jego małżonki Maryanny Józefy Szmelig lat dwadzieścia siedm mającej. Dziecięciu temu na Chrzcie świętym w dniu dzisiejszym odbytym nadane zostało imię Zofia a rodzicami jego chrzestnemi byli Józef Krejbig i Zofia Szmelig. Akt ten stawającemu i świadkom przeczytany podpisany został stawającej i świadkowie pisać nie umieją.

Stokowskie Budy

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Zofia Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Zofia&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1851&kt=1&plik=046-051.jpg&x=1555&y=1658&zoom=1.25 (wpis nr 51, dostęp 04.01.2023)

W roku 1874 Zofia poślubiła **Jana Naab**, syna Antoniego i Marianny Szrajnert (pisane także w innych dokumentach Szrejnert, zapewne niemieckie Schreinert).

Akt ślubu Zofii

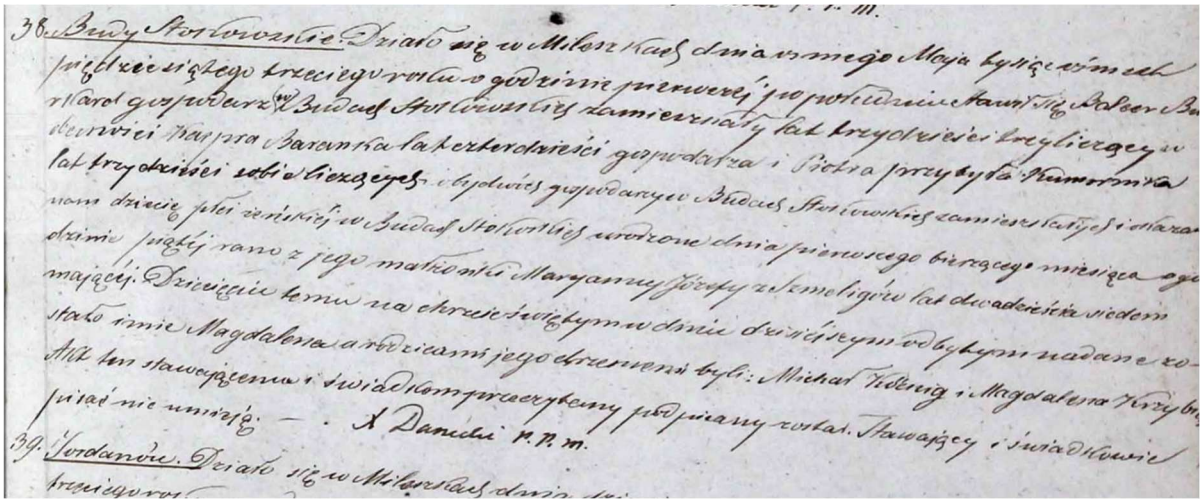

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Zofia&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1874&kt=2&plik=18-19.jpg&x=0&y=335&zoom=2.115812917594655 (wpis nr 18, dostęp 04.01.2023)

Jan był bez wątpienia krewniakiem drugiej żony swego teścia. Jan i Zofia mieli – o ile mi wiadomo – dziewięcioro dzieci, zapisane pod nazwiskiem Nap, Naap lub Napp. Dwoje dzieci, urodzone w Jeziorku, zapisane Napp, mogło być ewentualnie z innych rodziców. Jan i Zofia mieszkali w Janowie, Budach Stokowskich, Konstantynowie, Łodzi i w końcu w Jeziorku. Zofia zmarła w Łodzi, w roku 1909, mając lat 58. Jako jej rodzice wpisani są Baltazar i Elżbieta (błędnie – Elżbieta była drugą żoną ojca Zofii).

5. Magdalena po mężu Szrejnert/Szrajnert (1 maja 1853 Budy Stokowskie - ?). W akcie chrztu jako Burkart. Ojciec Balcer, gospodarz w Budach Stokowskich. Matka Maryanna Józefa ze Szmeligów.

Akt urodzenia Magdaleny

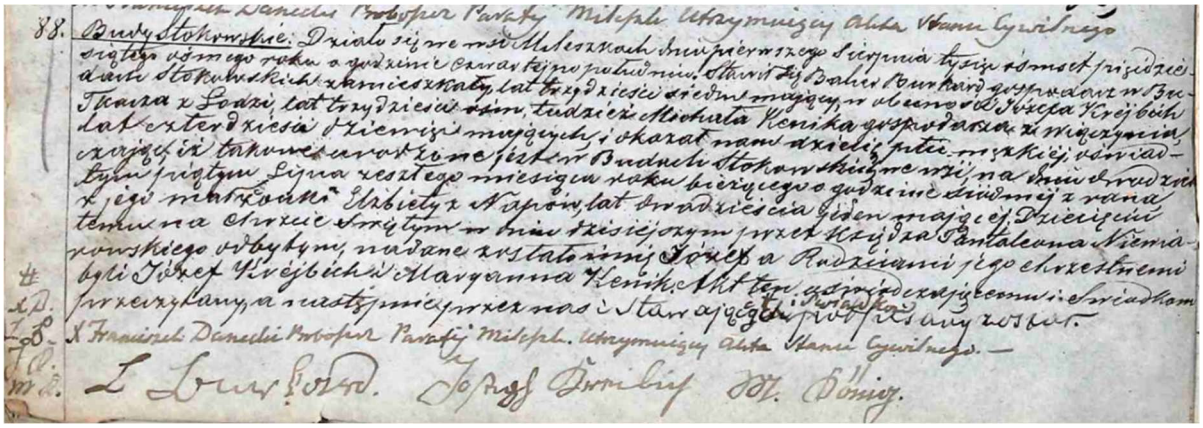
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Magdalena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1853&kt=1&plik=032-039.jpg&x=1807&y=792&zoom=1 (wpis nr 38, dostęp 04.01.2023)

W roku 1875 Magdalena poślubiła **Bogusława Szrejnert** (w metrykach dzieci Szrajnert), syna Jana i Rozyny Rozendret. Magdalena i Bogusław mieli siedmioro dzieci, które rodziły się w Budach Stokowskich i Janowie.

Dzieci Balcera/Balthasara i Elżbiety Naab:

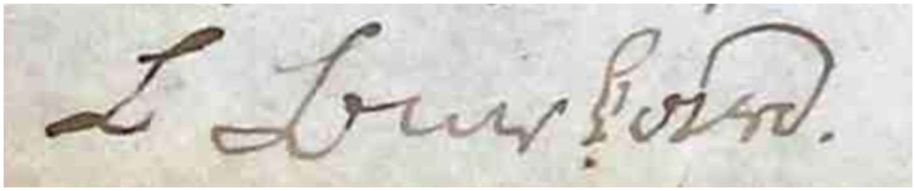
1. Józef (25 VII 1858 Budy Stokowskie - 12 II 1859). Zmarł mając 7 miesięcy. Ojciec: Burkard, gospodarz w Budach Stokowskich.

Akt chrztu Józefa

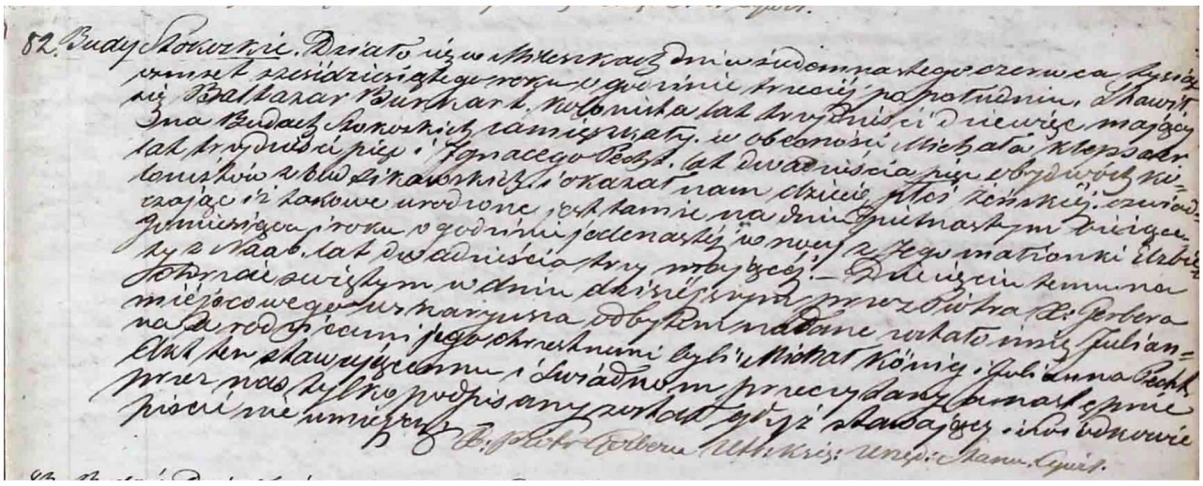
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=J%C3%B3zef&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1858&kt=1&plik=085-092.jpg&x=99&y=1751&zoom=1.25 (wpis nr 88, dostęp 04.01.2023)

Podpis Balthasara pod aktem chrztu Józefa

2. Julianna po mężu Gutbier (15 VI 1860 Budy Stokowskie - 14 I 1942 Łódź, św. Krzyż) W akcie chrztu wyjątkowo ojciec podany jest jako Baltazar i określony jako kolonista Burkart.

Akt chrztu Julianny

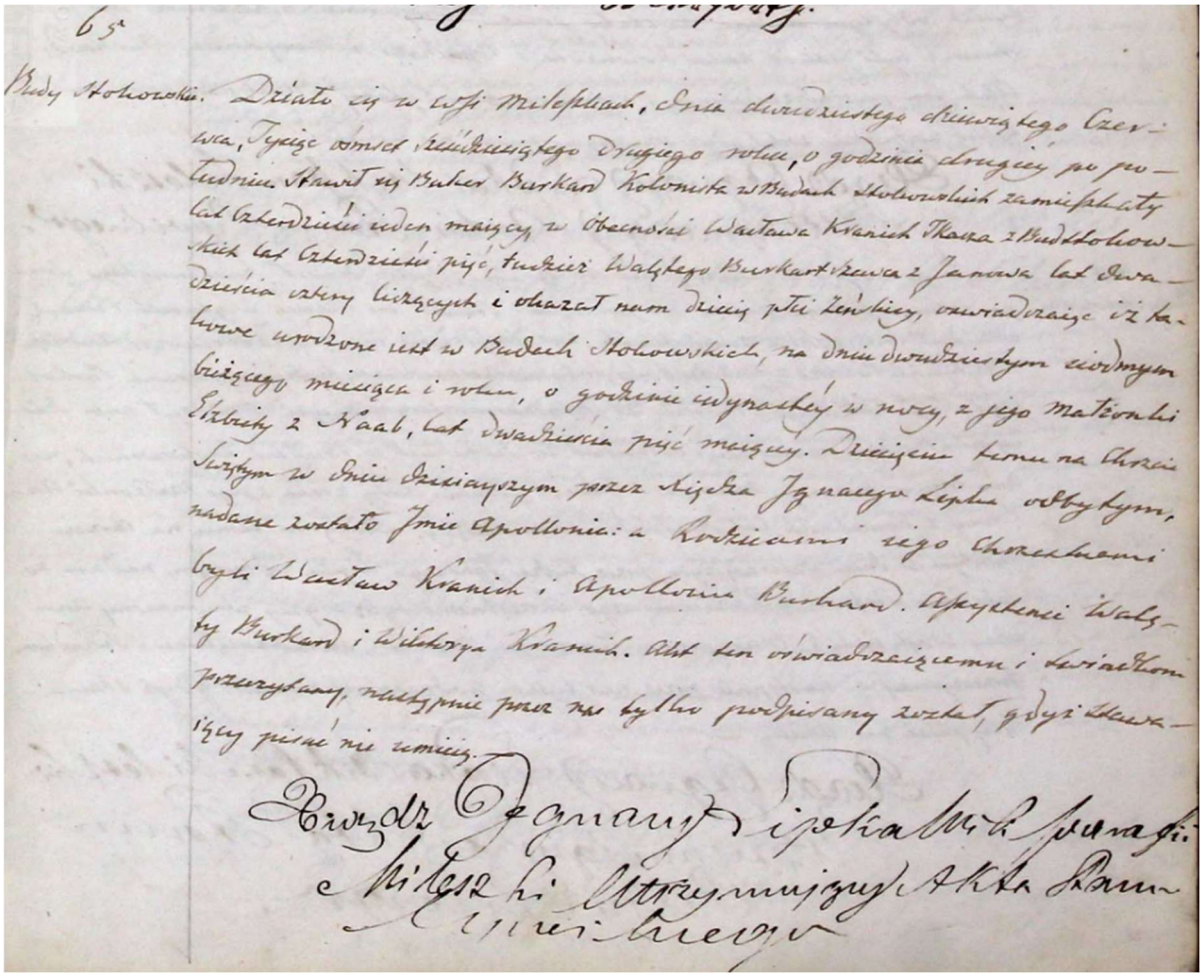
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Julianna Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Julianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1860&kt=1&plik=076-083.jpg&x=1891&y=1354&zoom=1 (wpis nr 82, dostęp 04.01.2023)

W roku 1881 Julianna poślubiła **Józefa Gutbier**, syna Adolfa i Marianny Lindner. Akt ślubu nie pojawia się w *Genetece*, trzeba poszukać w księdze parafialnej z Mileszek. W parafii Mileszki znajduje się 12 aktów chrztu dzieci Julianny Burchard i **Józefa Gutbier.** Nazwisko Gutbier występuje w innym związku Burchardówny – Elżbiety, córki Józefa, zamężnej za Franciszkiem Gutbier, synem Jana i Barbary Wagner. Julianna i Józef mieszkali w Janowie. Józef zmarł w roku 1914, Julianna dopiero w roku 1942, żyła 82 lata – te kobiety były z żelaza!

Matka Julianny w akcie chrztu poprawnie jako Naab, w akcie zgonu Nap.

3. Apollonia po mężu 1. Szrajner, 2. Gutbier (27 VI 1862 Budy Stokowskie - 1896 Janów). Żyła 34 lata. Świadkiem chrztu był „Walęty Burkart szewc z Janowa, lat dwadzieścia cztery" – zapewne starszy brat Balthasara. Chrzestną matką była Apollonia Burhard (zapewne siostra matki, żona Valentina).

Akt chrztu Apollonii

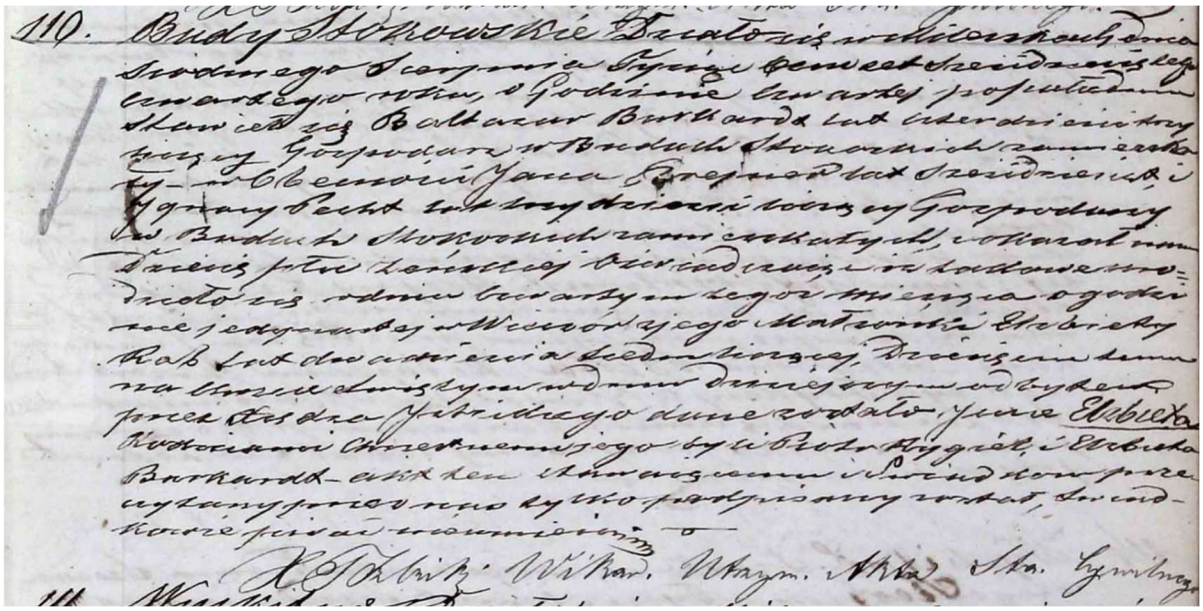
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Apollonia Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Apollonia&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1862&kt=1&plik=062-065.jpg&x=1106&y=1430&zoom=1.5 (wpis nr 65, dostęp 04.01.2023)

W roku 1884 Apollonia poślubiła **Pawła Szrajner**, syna Jana i Rozalii Rosentret. Paweł był bratem męża jej siostry Magdaleny, Bogusława Szrajnert (jak zwykle błędy w pisowni). Z metryk dwojga dzieci wynika, że mieszkali w Budach Stokowskich.

Paweł zmarł cztery lata po ślubie, w roku 1888. 7 maja 1893 r. Apolonia, zapisana jako Szrajnert, poślubiła **Franciszka Gutbier**, robotnika, syna Jana i Barbary Wagner, wdowca po jej krewniaczce Elżbiecie, córce Józefa, starszego brata jej ojca. W tym akcie ślubu matka Apolonii wpisana jest jako Naj, co w *Genetece* zmieniło się w Hai (dobrze, że nie Heil!). Wiadomo tylko o 1 dziecku Apolonii z Franciszkiem.

4. Elżbieta po mężu Piotrowska (4 VIII 1864 Budy Stokowskie - 1925 Łódź, św. Krzyż). Ojciec „Baltazar Burkardt, gospodarz w Budach Stokowskich". Matką chrzestną była Elżbieta Burkardt (mogła to być Elizabetha, córka Valentina, lub szesnastoletnia Elżbieta, córka Georga).

Akt chrztu Elżbiety

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1864&kt=1&plik=106-111.jpg&x=1849&y=960&zoom=1 (wpis nr 110, dostęp 04.01.2023)

W roku 1886 Elżbieta poślubiła tkacza z Łodzi, **Jana Piotrowskiego**, syna Wincentego i Rozyny Holwek. Wiadomo o sześciorgu dzieciach tej pary. Chrzczone były w Łodzi, w parafii św. Krzyża, w Pabianicach, w parafii św. Mateusza i w Przecławiu.

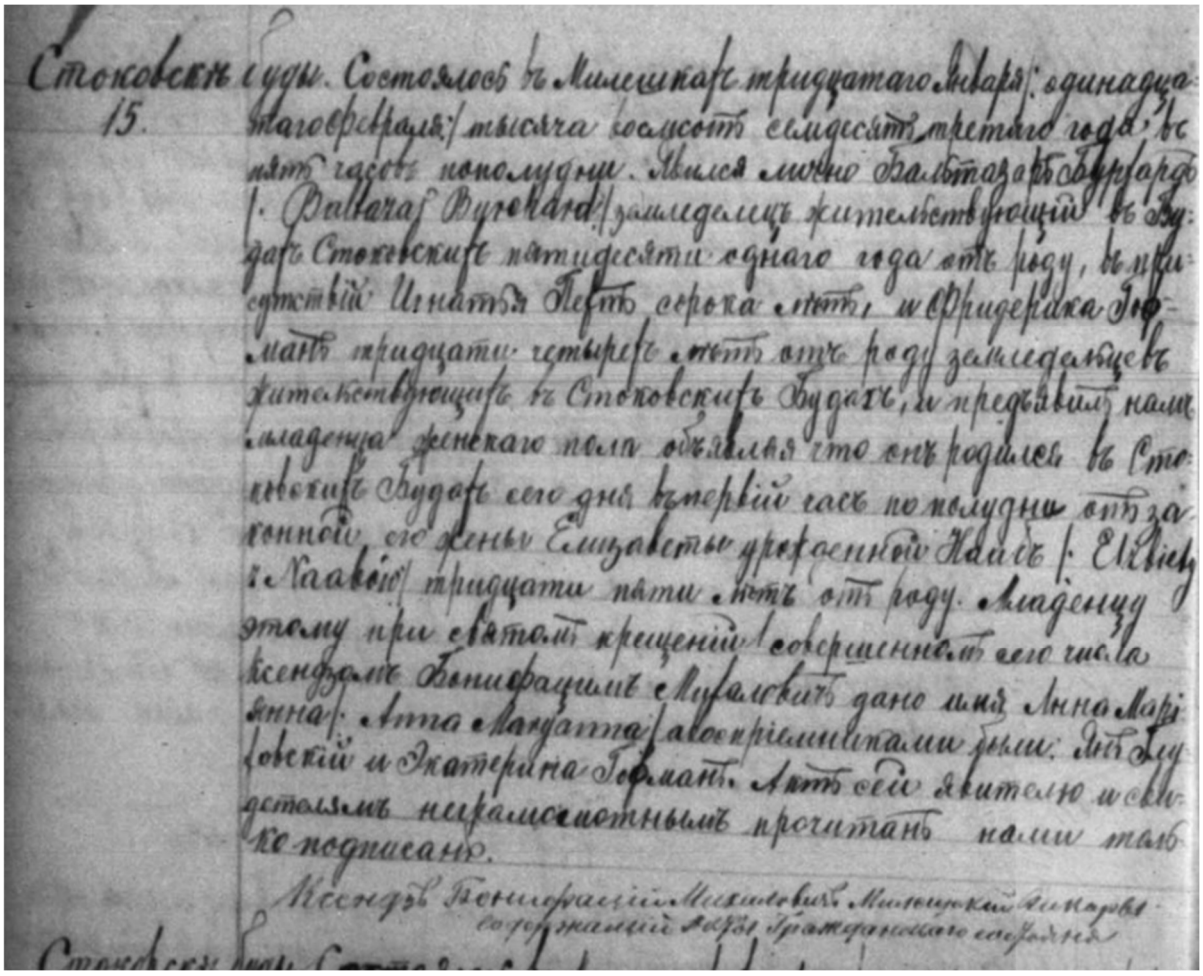
5. Piotr (7 XII 1865 Budy Stokowskie - 28 I 1866 Budy Stokowskie). Żył 7 tygodni.

6. Małgorzata (11 IV 1867 Budy Stokowskie - 9 VIII 1867 Budy Stokowskie). Ojcem chrzestnym był ksiądz German Grabowski, chrzestny mojego pradziadka Johannesa, a matka chrzestną Małgorzata Kunz. Żyła 4 miesiące.

7. Dawid (1871 Budy Stokowskie - 1872). Nazwisko Burchart.

8. Anna Marianna po mężu Braunisz (1873 - ?). W akcie chrztu pod nazwiskiem Burchard. Matka jako Naab. W roku 1893 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Kazimierza, **Karola Braunisz** z Widzewa, syna Franciszka i Elżbiety Sztajer.

Akt chrztu Anny Marianny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1873&kt=1&plik=015-018.jpg&x=485&y=314&zoom=1.25 (wpis nr 15, dostęp 04.01.2023)

9. Bernard (1876 Budy Stokowskie - 1878). Matka Nap.

10. Jan (1877 Budy Stokowskie - 1878). Zapisany jako Burhard. Matka jako Nap.

11. Bernard (3 VIII 1879 Budy Stokowskie - 1879). Bliźniak Małgorzaty. W akcie chrztu jako Burchard, matka Naap. W zgonach w *Genetece* nazwiska matki brak, ale w księdze parafialnej w akcie zgonu jest Nap.

12. Małgorzata (3 VIII 1879 Budy Stokowskie - ?). Jako Burchard. Matka Naap.

13. Marta (1881 Budy Stokowskie - 1882). W akcie chrztu zapisano, że ojciec *ziemledielec* z Bud Stokowskich ma 60 lat (urodził się w roku 1821, a może 1820). Matka z domu Naap, 44 lata, co się zgadza, bowiem urodziła się w roku 1837.

Wnuki Balthasara/Balcera i Marianny Józefy Szmelich

Dzieci Krystyny/Chrystyny i Piotra Rygiel/Rygel:

1. Jan (4 III 1866 Budy Stokowskie - 15 IX 1866 Budy Stokowskie)

2. **Ignacy** (13 III 1868 Budy Stokowskie - ?). Ojciec określony jako cieśla. Matka chrzestna: Barbara Burchard (młodsza siostra Chrystyny?). W roku 1891 w Łodzi, w parafii św. Krzyża, poślubił **Agatę Machil**, córkę Wilhelma i Franciszki Szafarczyk. Wszystkie dzieci zapisane w Łodzi, w parafii św. Krzyża, jako Rygiel.

3. Sebastian (1871 - 7 II 1875 Antoniew Stokowski). Zapisany jako Rygel. Jest tylko akt zgonu, z niego wynika data urodzenia.

4. Magdalena (1873 Budy Stokowskie - ?)

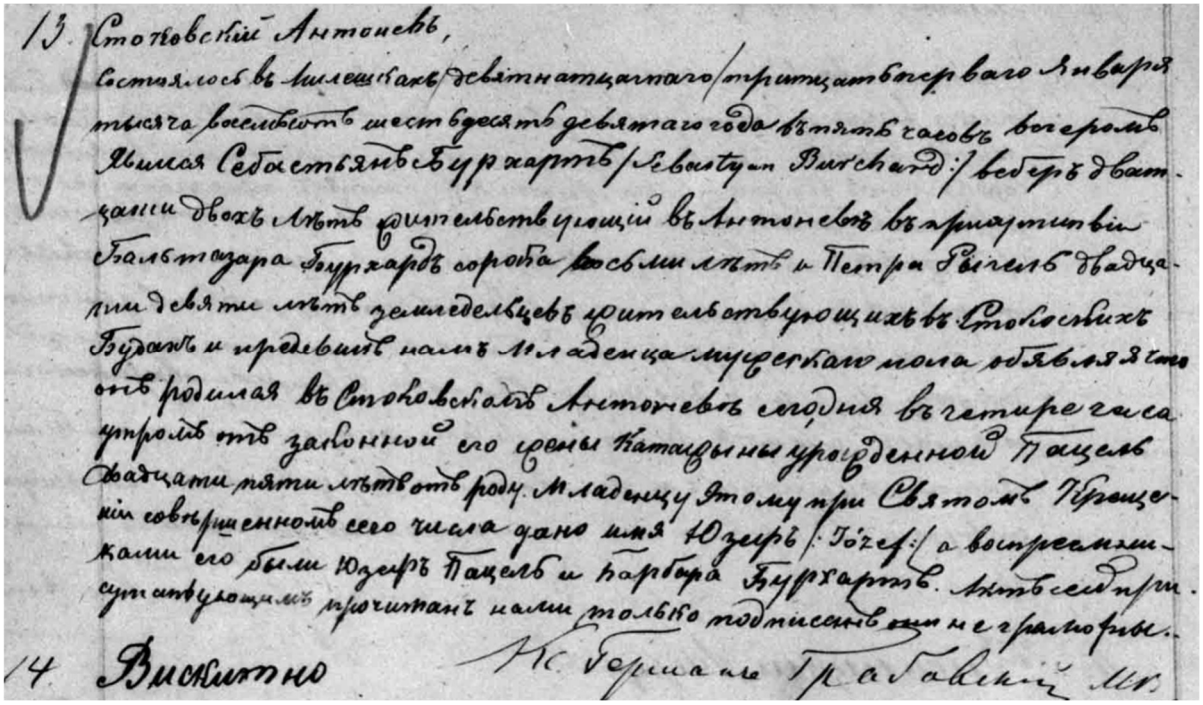
5. Franciszek (1875 Antoniew Stokowski - ?). 19 lipca 1903 r. Franciszek poślubił **Mariannę Koman**, córkę Teodora i Anny Burchart. Mieli czworo dzieci, chrzczonych w Łodzi, w parafii św. Krzyża. W roku 1910 jako wdowiec pod nazwiskiem Rygel poślubił w Mileszkach **Małgorzatę Gawrońską,** córkę Antoniego i Katarzyny Rosiak.

6. Jan (1879 Budy Stokowskie - ?)

Dzieci Sebastiana i Katarzyny Pacel:

1. Józef (1869 Antoniew Stokowski - ?)

Akt chrztu Józefa

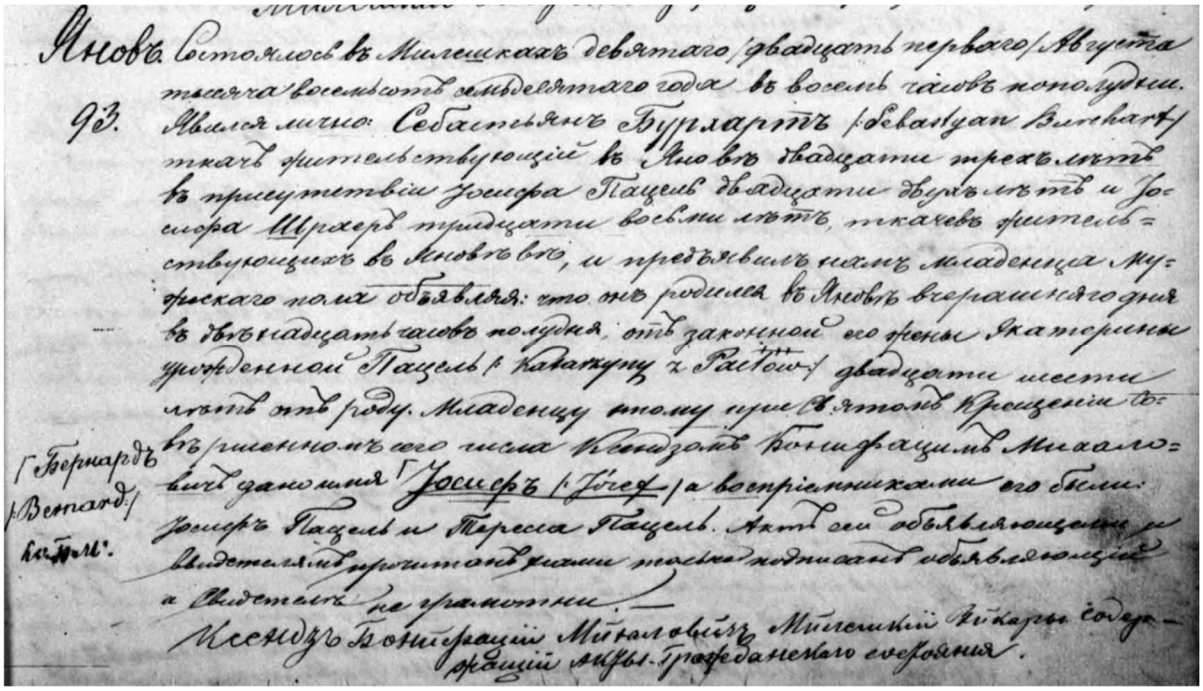

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józef Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=J%C3%B3zef+&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1869&kt=1&plik=013-018.jpg&x=45&y=314&zoom=1 (wpis nr 13, dostęp 04.01.2023)

W roku 1896 Józef, mając 27 lat, poślubił **Mariannę Ciupińską,** córkę Józefa i Marianny Szauer. Mieli ośmioro dzieci. Całe życie mieszkali w Nerach – Józef w metryce córki Cecylii określony jest jako gospodarz. Marianna była siostrą Wojciecha Ciupińskiego, za którego wyszła krewniaczka Józefa, Franciszka Burchard, córka Józefa, wnuczka Józefa, prawnuczka Balthasara (1780-1830).

2. Bernard (1870 Janów - ?)

Akt chrztu Bernarda

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Bernard Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Bernard&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1870&kt=1&plik=088-093.jpg&x=1555&y=1948&zoom=1.25 (wpis nr 93, dostęp 04.01.2023)

W roku 1894 Bernard poślubił mając lat 24**, Elżbietę Frauenfelder,** córkę Frydrycha i Katarzyny Kuman. Mieszkali w Nerach, mieli troje dzieci.

3. Berta (1872 Janów - 1872 Janów). W akcie chrztu jako Burchart.

4. Marianna (1873 Janów - 1873 Janów)

5. Rajnhold (1875 Janów - ?)

6. Julian (1877 Janów - 1879 Janów)

7. Paulina (1879 Nery - ?)

8. Anna (1882 Nery - 1885 Nery)

9. Franciszek (1884 Nery - ?). W roku 1907, 25 maja, poślubił w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Mariannę Gutbier,** krewniaczkę, córkę Franciszka Gutbier i Elżbiety Burchard – Elżbieta była córką Józefa, a zatem dziadkowie młodej pary byli braćmi, ich prapradziadkiem był Balthasar (1780-1835). Franciszek i Marianna mieszkali w Antoniewie Stokowskim i mieli troje dzieci.

10. Henryk (1886 Nery - 1893). W akcie zgonu matka w *Genetece* Pach, w księdze parafialnej moim zdaniem Pasel.

11. Franciszka po mężu Rajchert (1889 Nery - ?). W roku 1907 w parafii Mileszki poślubiła **Pawła Rajchert** (zapewne niemieckie Reichert), syna Marcina i Franciszki Frauenfelder. Nazwisko Frauenfelder wskazuje, że znów śluby odbywały się w kręgu krewnych i powinowatych. Paweł i Franciszka mieli sześcioro dzieci, mieszkali w Wiączyniu, Mileszkach i Janowie.

Dzieci Barbary i Jana Głuchowskiego:

1. Antoni (1873 Budy Stokowskie - 1873 Budy Stokowskie)

2. Krystian (1877 Budy Stokowskie - ?)

3. Weronika po mężu Kenig/König (1878 Budy Stokowskie - 1915 Łódź św. Krzyż). 24 lutego 1900 r. poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, wyrobnika **Rudolfa Kienig/Kenig** (zapewne König), syna Michała i Matyldy Raczyńskiej. Wiadomo o siedmiorgu dzieciach, urodzonych w Łodzi, ale ich losy nie są znane.

4. Apolonia po mężu Dubska (1885 Janów - ?). 31 maja 1903 r. w Łodzi, w parafii św. Krzyża, Apolonia poślubiła tkacza z Antoniewa Stokowskiego, **Ignacego Dubskiego**, syna Ignacego i Emilii Bem. Na akcie chrztu córki jako **Dóbski**. Apolonia i Ignacy mieli troje dzieci, chrzczone w parafiach św. Krzyż i Mileszki.

Dzieci Zofii i Jana Naab/Nap:

1. Sebastian (1875 Janów - 1875 Janów). W akcie chrztu jako Nap.

2. Marianna po mężu Koman/Kuman (1877 Budy-Stoki – 4 XI 1911 Łódź). Marianna Nap poślubiła w roku 1900, 27 maja, w Łodzi, w parafii św. Anny, **Piotra Stanisława Koman**, syna Teodora i Krystyny Mützer. Marianna i Piotr mieli ośmiu synów, z których pięciu zmarło we wczesnym niemowlęctwie. Marianna zmarła mając 33 lata, po porodzie – w październiku roku 1911 urodziła bliźnięta; obaj chłopcy zmarli. Akt zgonu w parafii św. Anny.

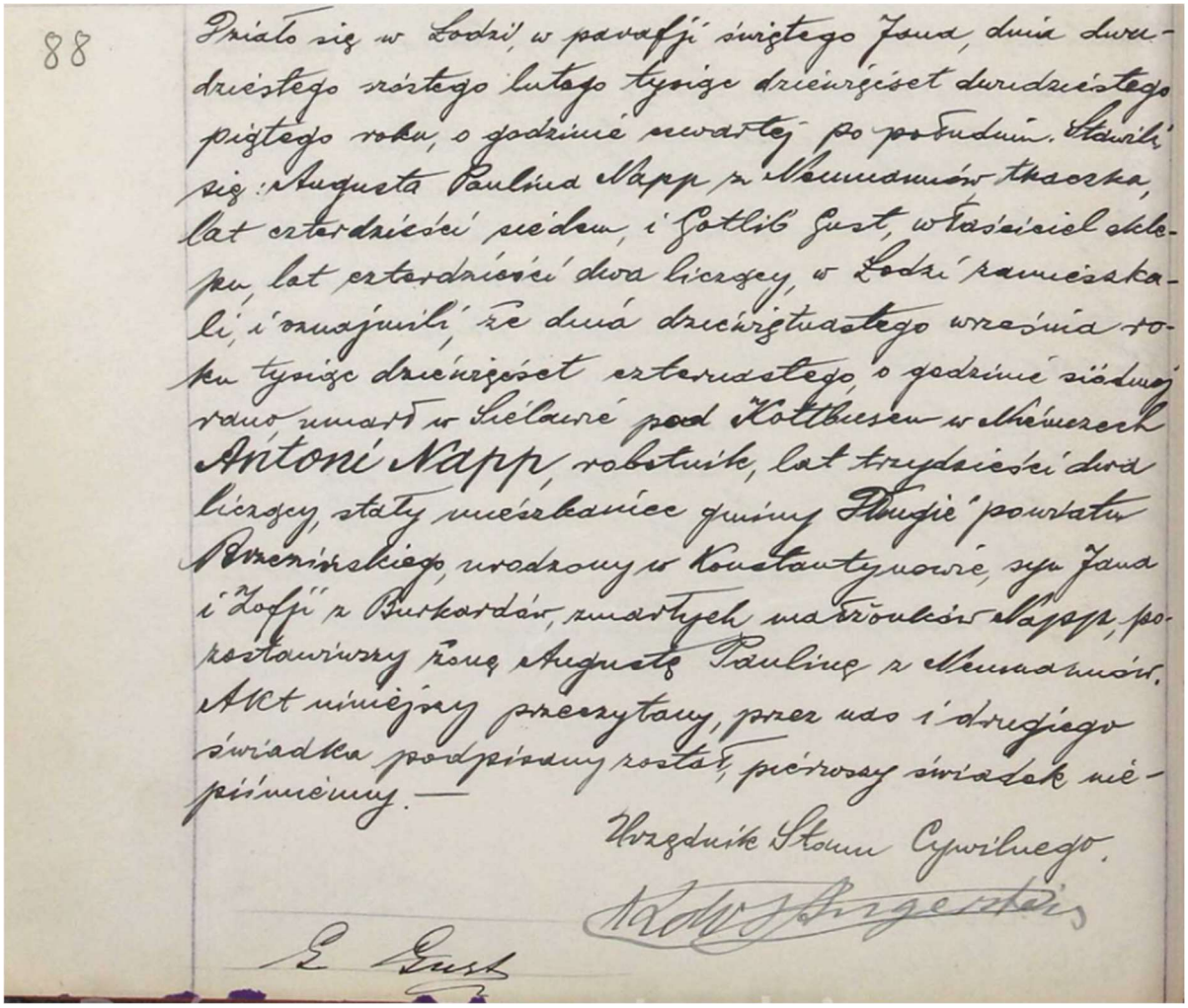
3. Magdalena (1879 Budy Stokowskie - ?). W akcie chrztu Nap.

4. Jan (1880 Jan Budy Stokowskie - 1882 Konstantynów). W akcie chrztu Nap.

5. Antoni (1882 Konstantynów Łódzki - 26 II 1925 Sielawa). W akcie chrztu pod nazwiskiem Napp. Z aktu zgonu Antoniego – pod nazwiskiem Napp – wynika, że był robotnikiem, zmarł w Sielawie pod

Kottbusem (Cottbus), mając 32 lata. Pozostawił wdowę **Augustę Paulinę z Neumannów,** tkaczkę. Akt zgonu zarejestrowano w Łodzi, w parafii ewangelickiej św. Jana.

Akt zgonu Antoniego

88

Stało się w Łodzi, w parafji świętego Jana, dnia dwudziestego szóstego lutego tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku, o godzinie szóstej po południu. Stawili się: Augusta Paulina Napp z Neumannów tkaczka, lat czterdzieści siedem, i Gottlieb Gust, właściciel sklepu lat czterdzieści dwa liczący, w Łodzi zamieszkali, i oznajmili, że dnia dziewiątego września tysiąc dziewięćset czternastego, o godzinie siódmej rano zmarł w Szélaurie pod Kottbusem w Niemczech Antoni Napp, robotnik, lat trzydzieści dwa liczący, stały mieszkaniec gminy Dłutowskiej powiatu Brzezińskiego, urodzony w Konstantynowie, syn Jana i Zofji z Burkardów, zmarłych małżonków Napp, pozostawiwszy żonę Augustę Paulinę z Neumannów. Akt niniejszy przeczytany, przez nas i drugiego świadka podpisany został, pierwszy świadek nie-piśmienny. —

Urzędnik Stanu Cywilnego.

E. Gust

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Napp:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Napp&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1565d&se=&sy=1925c&kt=1&plik=087-090.jpg&x=429&y=1395&zoom=1.5 (wpis nr 88, dostęp 04.01.2023)

6. Jan (1884 Łódź św. Krzyż - ?). W akcie chrztu Nap. 17 sierpnia 1907 roku poślubił jako Nap w parafii św. Krzyża w Łodzi **Stefanię Janiak**, córkę Jana i Marianny Dziencielskiej. Znalazłam dwoje dzieci.

7. Katarzyna po mężu Bolc (1887 Jeziorko, parafia Jeżów - ?). Zapisana w akcie chrztu jako Napp. 22 lutego 1908 r. poślubiła jako Katarzyna Napp **Marcina Bolc (zapewne niemieckie Bolz)**, syna Pawła i Małgorzaty Napp. Znalazłam troje dzieci, w aktach chrztu dzieci matka Nap.

8. Walenty (1888 Jeziorko - 1889 Łódź, parafia św. Krzyża). Zapisany w akcie chrztu i zgonu jako Nap.

9. Syn martwo urodzony (1900 Łódź). Nazwisko Nap. Matka: Zofia Purchat.

Dzieci Magdaleny i Bogusława Szrajnert/Szrejnert:

1. Julianna (1878 Budy Stokowskie - 1878 Budy Stokowskie)

2. Nieżywy syn (1879 Budy Stokowskie)

3. Nieżywy syn (1880 Budy Stokowskie)

4. Marianna po mężu Dubska (1882 Budy Stokowskie - ?). 28 czerwca 1903 r. Ewa poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Antoniego Dubskiego,** tkacza, z syna Karola i Bibiany Lipińskiej. Wiadomo mi o trojgu dzieciach. Antoni był zapewne krewniakiem (ale nie bratem) męża krewniaczki Marianny, Apolonii Głuchowskiej.

5. Ewa (1884 Janów)

6. Nieżywy syn (1886 Janów)

7. Anna (1888 Janów - 1890 Łódź, św. Krzyż)

Wnuki Balthasara/Balcera i Elżbiety Naab/Nap

Dzieci Julianny i Józefa Gutbier:

1. Julianna (1882 Janów - 1885 Janów)

2. Józef (1884 Janów - ?). W roku 1907 Józef z Janowa poślubił **Mariannę Kajzer**, córkę Franciszka i Jadwigi Frauenfelder. O ile mi wiadomo, mieli czworo dzieci. Zdaje się, że często się przeprowadzali.

3. Barbara (1886 Janów - ?)

4. Adolf (1887 Janów - 1888 Janów)

5. Marianna (1889 Janów - przed 1902 Janów). Datę zgonu wskazuje urodzenie kolejnej córki o tym samym imieniu w roku 1902.

6. Apolonia po mężu Kaszczyk (1891 Janów - ?). 8 maja 1919 r. w parafii św. Krzyża w Łodzi Apolonia poślubiła **Stanisława Kazimierza Kaszczyk,** syna Łukasza i Franciszki Zaborskiej. O dzieciach nic nie wiadomo.

7. Baltazar (1895 Janów - ?). 6 maja 1922 r. Baltazar poślubił w Łodzi, w parafii św. Krzyża **Zelinę Lasz,** córkę Augusta i Ernestyny Fiks. O dzieciach nic nie wiadomo.

8. Karol (1898 Janów - ?)

9. Walenty (1901 Janów - ?). W roku 1932 rymarz Walenty, zamieszkały w Łodzi, przy Targowej 24, poślubił w parafii św. Józefa **Helenę Burhart** (w *Genetece*)/**Burchart** (w księdze parafialnej), córkę Roberta i Anny Tom (w innych dokumentach Tume), zamieszkała w Łodzi przy ul. 11 Listopada 178. Nie wiem, czy była z nim spokrewniona, czy to przypadek.

10. Marianna (1902 Janów - ?)

11. Julia po mężu Rode (1904 Janów - przed 1905). Poślubiła 9 listopada 1929 r. w Łodzi, w ewangelickiej parafii św. Trójcy, **Augusta Alfreda Rode**, syna Juljusza i Pauliny Franke. O dzieciach nic nie wiadomo.

Dzieci Apollonii i Pawła Szrajner:

1. Bronisława po mężu Tszydel/Czidel (1885 Budy Stokowskie **-** ?). W akcie chrztu Szrajnert. W roku 1908 poślubiła w Pabianicach, w parafii św. Mateusza, **Szczepana Tszydel** (jak wpisano po polsku)/**Czidel** (jak wpisano po rosyjsku**)**, syna Franciszka i Magdaleny Jeger. Szczepan zapisywany głownie jako Stefan, był przedtem 2 razy żonaty: I. 1894 z Pauliną Milde, II. 1901 z Anną Sier.

2. Paweł (1887 Budy Stokowskie **-** ?). W akcie chrztu Szrajnert.

Dzieci Apollonii i Franciszka Gutbier:

1. Julianna (1894 **–** 14 IV 1895 Janów)

Dzieci Elżbiety i Jana Piotrowskiego:

1. Córka nieżywa (1887 Łódź św. Krzyż)

2. Józef (1888 Łódź, św. Krzyż **-** ?)

3. Marta (1891 Pabianice, św. Mateusz **-** ?). W roku 1913 poślubiła w Łodzi, w parafii św. Józefa, Rajncholda Hortig, wdowca, syna Wilhelma i Marianny Nejman. W roku 1814 urodził im się syn Bronisław Hortych.

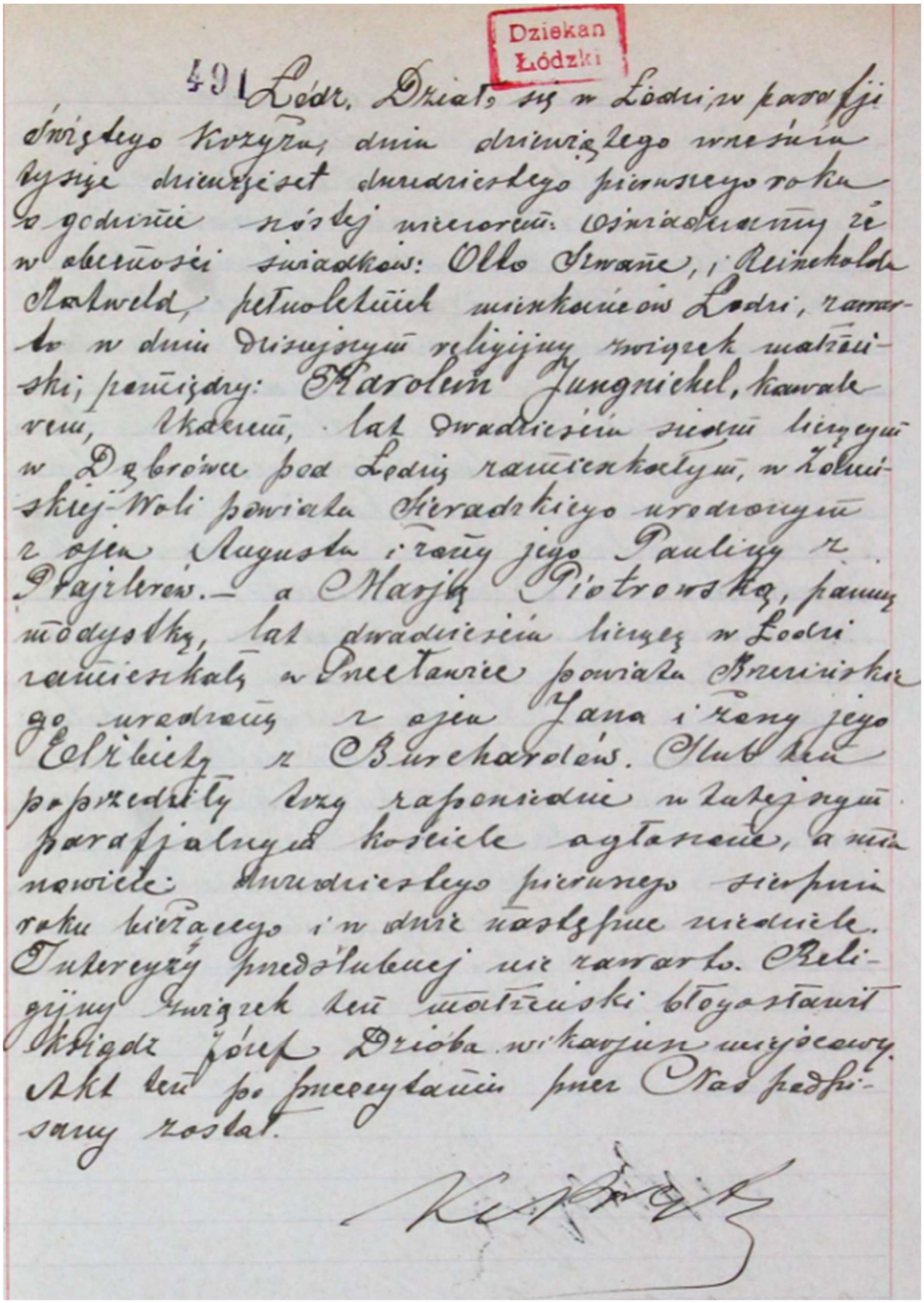
4. Jan (1893 Pabianice, parafia św. Mateusza **-** ?). 24 czerwca 1922 r. poślubił **Olgę Weller**, córkę Edwarda i Berty Bendel. Wiadomo o jednej córce.

5. Franciszek (1896 Pabianice, św. Mateusz **-** 1896 Pabianice)

6. Tekla po mężu Redfelder (1897 Pabianice, św. Mateusz **-** ?). 23 lipca 1921 r. Tekla poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Rajncholda Redfelder**, syna Michała i Matyldy Polak. Aktów chrztu dzieci brak.

7. Maria po mężu Jungnichel/Jungnickel (1901 Przecław, pow. Brzeziński **-** ?). Aktu chrztu brak, data urodzenia wynika z aktu ślubu. Maria w akcie ślubu określona jako modystka! Miejsce urodzenia Marii odbiega od miejsc urodzenia jej rodzeństwa, ale z aktu ślubu wynika, że to córka Elżbiety i Jana Piotrowskiego. 9 września 1921 r. poślubiła **Karola Jungnichel** (tak w *Genetece*, moim zdaniem to **Jungnickel**), syna Augusta i Pauliny Prajzler. O dzieciach nie wiadomo.

Akt ślubu Marii

Dziekan Łódzki

491 Łódź. Działo się w Łodzi w parafji świętego Krzyża, dnia dziewiątego września tysiąc dziewięćset dwunastego pierwszego roku o godzinie wpół trzeciej. Oświadczony że w obecności świadków: Otto Schwane, i Reinholda Rothweld, pełnoletnich mieszkańców Łodzi, zawarto w dniu dzisiejszym religijny związek małżeński, pomiędzy: Karolem Jungnichel, kawalerem, tkaczem, lat dwadzieścia siedm liczącym w Dąbrowie pod Łodzią zamieszkałym, w Łódzkiej-Woli powiatu Sieradzkiego urodzonym z ojca Augusta i żony jego Pauliny z Frajlerów. — a Marją Piotrowską, panną młodocianą, lat dwadzieścia liczącą w Łodzi zamieszkałą w Pucetanie powiatu Brzezińskiego urodzoną z ojca Jana i żony jego Elżbiety z Burcharolów. Ślub ten poprzedziły trzy zapowiedzi w tutejszym parafjalnym kościele ogłoszone, a mianowicie: dwudziestego pierwszego sierpnia roku bieżącego i w dnie następne urodzone. Żadnych przeszkód przedślubnej nie zawarto. Religijny związek ten małżeński błogosławił Ksiądz Józef Dzioba wikarjusz miejscowy. Akt ten po przeczytaniu przez Nas podpisany został.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Karol Jungnichel:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Jungnichel&search_name=Karol&search_lastname2=&search_name2=&from_date=1921&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1563d&se=&sy=1921b&kt=1&plik=490-491.jpg&x=689&y=99&zoom=2 (wpis nr 491, dostęp 04.01.2023)

Dzieci Anny Marianny i Karola Braunisz:

1. Anna (1894 Łódź, parafia św. Krzyża **-** 1875). Nazwisko Braunysz. Matka jako Anna.

2. Karol (1897 Łódź, św. Krzyż **-** ?). Nazwisko Braunysz. Matka jako Marianna.

Prawnuki Balthasara/ Balcera i Marianny Józefy Szmelig

Dzieci Ignacego Rygel/Rygiel (syna Krystyny Burchard i Piotra Rygiel/Rygel) i Agaty Machel/Machil/Machyl/Machik/Machnik/Michel

1. Alfons (1892 **-** ?)

2. Marta (1893-1893)

3. Anna (1895-1895)

4. Agata (1896-1897)

5. Jan (1898-1898)

6. Franciszek (1900-1900)

7. Antoni (1901-1901)

8. Ignacja (1902-1902)

9. Józef (1902 **-** ?)

10. Otto (1903 **-** ?)

11. Maksymilian (1906 **-** ?)

Wszystkie dzieci urodzone w Łodzi, zapisane w parafii św. Krzyża.

Dzieci Franciszka Rygiel (syna Krystyny) i Marianny Koman:

1. Leokadia (1904 Łódź **-** ?)

2. Wanda (1905 Łódź **-** ?)

3. Helena (1907 Łódź **-** ?)

4. Józef (1908 Łódź **-** 1909) Łódź, parafia św. Krzyża)

Dzieci Józefa Burchard (syna Sebastiana) i Marianny Ciupińskiej:

1. Marta (1897 Nery **-** ?)

2. Emilia (1899 Nery **-** ?)

3. Aleksander (1902 Nery **-** ?). W roku 1926 poślubił w parafii Mileszki **Reginę** prawdopodobnie **Pecel** (nazwisko słabo czytelne). Być może to Regina Pecel, urodzona w roku 1902 w Janowie, córka Juliana i Amalii Jokiel.

4. Walenty (1904 Nery **-** ?)

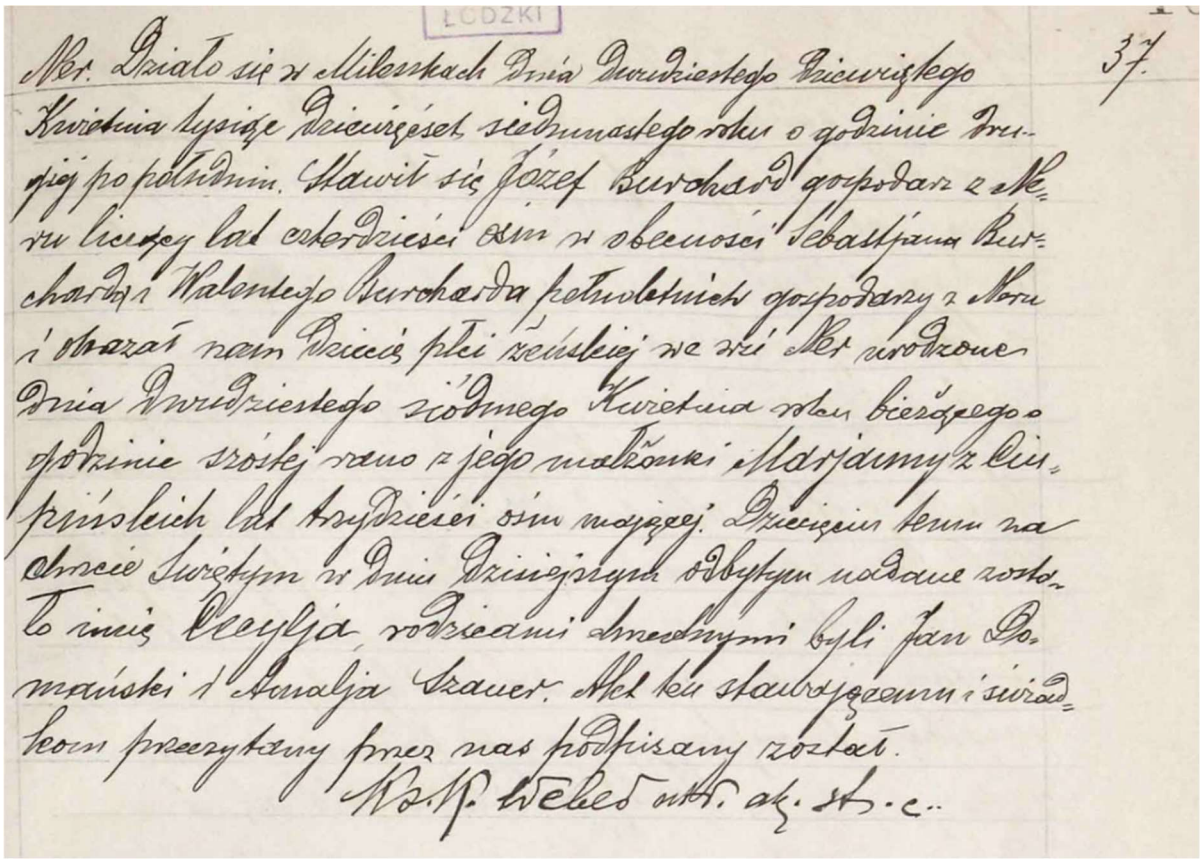
5. Paweł 1908 Nery **-** 1909 Nery)

6. Józef (1909 Nery - 1909 Nery)

7. Jan (1910 Nery - ?)

8. Cecylia (1917 Nery - 1918 Nery)

Akt urodzenia Cecylii

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Cecylia Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Cecylia&search_lastname2=&search_name2=J%C3%B3zef%20&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1917&kt=1&plik=035-038.jpg&x=1523&y=126&zoom=1.25 (wpis nr 37, dostęp 04.01.2023)

Dzieci Bernarda (syna Sebastiana) i Elżbiety Frauenfelder:

1. Marta (1894 Nery - 1895 Nery)

2. Zuzanna po mężu Lesz (1896 Nery - 1923 Łódź, parafia św. Krzyża). 24 kwietnia 1918 r. w Łodzi, w parafii św. Krzyża, Zuzanna wyszła za **Leona Lesz**, syna Augusta i Ernestyny Fiks.

3. Bernard (1896 Nery - ?)

Dzieci Franciszka (syna Sebastiana) i Marianny Gutbier:

1. Aleksander (1908 Antoniew Stoki - 1908 Antoniew Stoki)

2. Franciszek (1909 Antoniew Stoki - ?). W roku 1935 poślubił w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Longinę Kurowska**, zmarłą 1941, córkę Leona i Zofii Gołębiowskiej. W roku 1954 ożenił się po raz drugi, ale nie wiem z kim.

3. Marianna (1911 Antoniew Stoki - ?)

4. Marta (1915 Antoniew Stoki - ?). Matka zapisana jako Getbier.

Dzieci Franciszki (córki Sebastiana) i Pawła Rajchert:

1. Marta (1909 Wiączyń - 1909 Wiączyń)

2. Adam (1910 Mileszki - 1910 Mileszki)

3. Paweł (1911 Mileszki - ?). 2 marca 1932 r. Paweł ożenił się w parafii Mileszki z krewniaczką **Leokadią Gutbier,** córką Józefa i Marianny Kajzer. Józef Gutbier był synem Józefa i Julianny Burchard. Leokadia i Paweł byli zstępnymi Balthasara (ur. 1820). Leokadia była prawnuczką Balthasara i jego drugiej żony Elżbiety Naab, Paweł był wnukiem Balthasara i jego pierwszej żony Marianny Józefy Szmelig.

4. Franciszek (1913 Mileszki - ?) W roku 1944 ożenił się, ale nie podano z kim.

5. Marianna (1914 Janów - 1915 Janów)

6. Weronika (29 X 1916 Janów)

Dzieci Weroniki Głuchowskiej (córki Barbary) i Rudolfa Kenig/König:

1. Aleksander (1901 Łódź - 1901 Łódź). Parafia św. Krzyża. jako Kenig

2. Eugenia (1903 Łódź, św. Krzyż - 1904 Łódź, św. Krzyż). Matka wpisana jako Głuchowicz.

3. Aurelia (1905 Łódź - ?)

4. Eugeniusz (1907 Łódź - ?)

5. Zygmunt (1910 Łódź - ?). Jako Kienig.

6. Artur (1911 Widzew - ?). Parafia Łódź św. Kazimierz.

7. Janina (1913 - 1914 Łódź). Brak aktu chrztu, data urodzenia wynika z aktu zgonu.

Dzieci Apolonii Głuchowskiej (córki Barbary i Jana Głuchowskiego) i Ignacego Dubskiego:

1. Anna (1904 Łódź, św. Krzyż - ?)

2. Jan (1909 Łódź, św. Krzyż - ?)

3. Apolonia po mężu Burchard (1910 Antoniew Stoki - ?). Apolonia jako Dóbska 7 listopada 1936 r. poślubiła w Łodzi w parafii św. Krzyża swojego krewniaka **Pawła Burchard,** urodzonego w Wiączyniu w roku 1910, syna Józefa i Bronisławy Proc. Paweł był prawnukiem Józefa i Barbary Flory, a Apolonia prawnuczką Balcera/Balthasara i Marianny Józefy Szmelig. Ich wspólnym przodkiem był Balthasar (1780-1835).

Dzieci Marianny Nap (córki Zofii i Jana Naab/Nap) i Piotra Stanisława Koman/Kuman:

1. Antoni (1901 Łódź, św. Krzyż - ?)

2. Zygmunt (1905 Łódź, św. Krzyż - ?)

3. Józef (? - 1908 Łódź, św. Krzyż)

4. Alfons (1907 Łódź, św. Krzyż - 1907 Łódź, św. Krzyż)

5. Maksymilian (1908 Łódź, św. Krzyż - ?)

6. **Stanisław Piotr** (II 1910 - 11 V 1910 Łódź, Św. Anna)

7. Piotr (IX. 1911 - 7 X 1911 Łódź, św. Anna) bliźniak

8. Władysław (IX 1911 - 3 XI Łódź, św. Anna) bliźniak

Dzieci Jana Nap (syna Zofii i Jana Naab/Nap) i Stefanii Janiak:

1. Edward (1908 Łódź - 1909 Łódź). Parafia św. Krzyża.

2. Alfons (1909 Łódź - ?)

Dzieci Katarzyny Nap (córki Zofii i Jana Naab/Nap) i Marcina Bolc:

1. Roman (1908 Łódź - 1909 Łódź, św. Krzyż)

2. Artur (1909 Łódź, św. Krzyż - 30 VII 1912 Łódź, św. Anna)

3. Zofia Helena (1914 Łódź - 28 IV 1915 Łódź, św. Anna)

Dzieci Ewy Szrajnert (córki Magdaleny) i Antoniego Dubskiego):

1. Martwe dziecko (1904 Łódź, św. Krzyż)

2. Adam (1905 Łódź - 1907 Łódź). Parafia św. Krzyża.

3. Jan (1907 Łódź - ?). W roku 1926 zmienił sobie nazwisko na **Dobski** (trudno się dziwić!). W roku 1960 jako wdowiec (nie wiem, po kim) ożenił się z **Eugenią Kosowską**.

4. Martwe dziecko (1910 Łódź)

5. Zygmunt (1913 Łódź - 1915 Łódź). Parafia św. Krzyża.

Prawnuki Balthasara/ Balcera i Elżbiety Naab/Nap

Dzieci Józefa Gutbier (syna Julianny i Józefa Gutbier) i Marianny Kajzer:

1. Leokadia po mężu Rajchert (1910 Andrzejów - ?). 2 marca 1932 r. poślubiła w Mileszkach **Pawła Rajchert**.

2. Józef (1912 Antoniew Stoki - ?)

3. Nieżywa córka (1914 Łódź - ?)

4. Marianna (25 III 1917 Janów - ?). Ojciec: robotnik z Janowa.

Dzieci Bronisławy Szrajner (córki Apolonii i Pawła Szrajner) i Szczepana/Stefana Czidel/Tszydel:

1. Stefan (1908 Dąbrowa, parafia Pabianice, św. Mateusz) – martwo urodzony

2. Stefan (1910 Pabianice, św. Mateusz **-** ?)

3. Berta po mężu I. Misiak, II. Sodolska (1912 Dąbrowa, parafia Pabianice, św. Mateusz **-** ?). I mąż: **Misiak** (inne dane nieznane). II mąż: **Sodolski Władysław**. Ślub w Łodzi 20 lutego 1947 r.

Dzieci Jana Piotrowskiego (syna Elżbiety) i Olgi Weller/Weler:

1. Cecylia (1923 Łódź **-** 16 VII 1930 Łódź). Aktu chrztu brak, data urodzenia wynika z aktu zgonu. Zaznaczono w nim, że ojciec jest robotnikiem i mieszka z żoną w Łodzi przy ulicy Płockiej.

Dzieci Marty Piotrowskiej (córki Elżbiety) i Rajncholda Hortig:

1. Bronisław Hortych (1914 Łódź, św. Józef **-** ?)

Część czwarta
Martin i jego potomkowie

Martin (15 II 1818 Erfweiler – 23 IV 1888 Wiączyń Górny)

Martin był, zgodnie z *The Birkenhördt Project*, piątym synem Balthasara i Magdaleny Ehrhard. Urodził się ponad 200 lat temu.

Był moim prapradziadkiem.

Dane genealogiczne Martina w The Birkenhördt Project

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I134996&tree=1, dostęp 02.04.2023

W *The Birkenhördt Project* Martin zapisany jest jako Burkhart, a innych dokumentach niemieckich – **Burkhard.**

W zachowanym paszporcie Martina z roku 1847 – o którym niżej – znajduje się dokładny opis jego wyglądu.

I tak: **Martin, mając lat 29 był niskiego wzrostu, oczy miał niebieskie, blond włosy, okrągłą twarz i mały nos. Znaków szczególnych brak.** Dla przypomnienia: ojciec jego, Balthasar, miał 1,74 m wzrostu, owalną twarz, szare oczy i był blondynem lub szatynem. Wynika z tego, że Bukharci byli najogólniej mówiąc typami skandynawskimi – jasne oczy i włosy.

Zachowało się kilka dokumentów dotyczących **Martina Burkharta/Burkharda:**

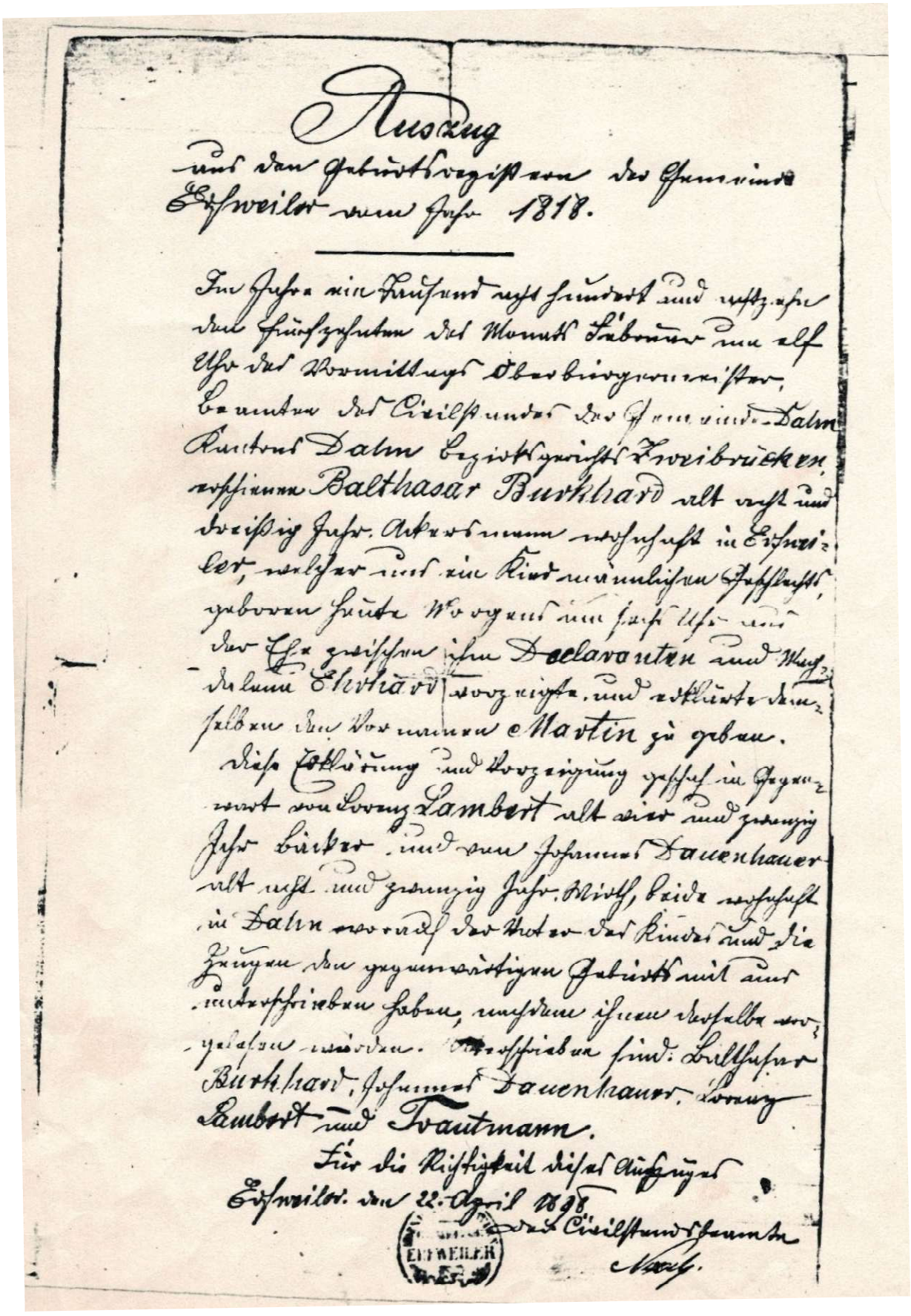
1. Wyciąg aktu urodzenia, sporządzony po niemiecku w Erfweiler – na tym dokumencie występuje jako Burkhard

2. Wyciąg świadectwa chrztu, sporządzony po łacinie w księdze parafialnej w Dahn – tu również Martin zapisany jest jako Burkhard

Oba powyższe dokumenty są odpisami oryginału i pochodzą z kwietnia 1898 roku. Martin już wówczas nie żył. Być może odpisy sporządzone zostały w celach spadkowych.

3. Zwolnienie ze służby w armii bawarskiej
4. Paszport z roku 1847

Ad. 1. Akt urodzenia Martina Burkhard

Auszug
aus den Geburtsregistern der Gemeinde
Eschweiler vom Jahr 1818.

Im Jahre eintausend acht hundert und achtzehn
den fünfzehnten des Monats Februar um elf
Uhr des Vormittags Oberbürgermeister,
beamter der Civilstand der Gemeinde Dahn
Canton Dahn Bezirksgericht Zweibrücken,
erschienen Balthasar Burkhard alt acht und
dreißig Jahr, Ackersmann wohnhaft in Eschwei-
ler, welcher uns ein Kind männlichen Geschlechts,
geboren heute Morgens um fünf Uhr aus
der Ehe gestehen ihm Declaranten und Weib
seiner Ehefrau vorgestellt, und erklärte dem-
selben den Vornamen Martin zu geben.
Diese Erklärung und Vorzeigung geschah in Gegen-
wart von Lorenz Lambert alt vier und zwanzig
Jahr hierher, und von Johannes Bauenhauer
alt acht und zwanzig Jahr, Beide wohnhaft
in Dahn wovon der Vater der Kinder und die
Zeugen der gegenwärtigen Geburts mit uns
unterschrieben haben, nachdem ihnen derselbe vor-
gelesen worden. Unterschrieben sind: Balthasar
Burkhard, Johannes Bauenhauer, Lorenz
Lambert und Trautmann.
Für die Richtigkeit dieser Angaben
Eschweiler, den 22. April 1898.
Der Civilstandsbeamte
Mayer.

ESCHWEILER

Źródło: Archiwum rodzinne

Akt urodzenia Martina brzmi po niemiecku, jak następuje:

Auszug aus den Geburtsregistern der Gemeinde Erfweiler vom Jahr 1818

Im Jahre ein Tausend acht hundert und achtzehn am fünfzehnten des Monats Februar um 11 Uhr des Vormittags, [bei] Oberbürgermeister, Beamten des Civilstandes der Gemeinde Dahn Kantons Dahn Bezirkgerichts Zweibrücken, erschienen Balthasar Burkhard alt acht und dreißig Jahr, Ackersmann wohnhaft in Erfweiler, welcher uns ein Kind männlichen Geschlechts, geboren heute Morgens um sechs Uhr, von der Ehe zwischen den Declaranten und Magdalenam Ehrhard vorzeigte und erklärte denselben den Vornahmen Martin zu geben.

Diese Erklärung und Vorzeigung geschah im Gegenwart von Lorenz Lambert alt vier und zwanzig, Bäcker, und von Johannes Dauenhauer, alt acht und zwanzig Jahr, Wirth, beide wohnhaft in Dahn, worauf der Vater des Kindes und die Zeugen den gegenwärtigen Geburts mit uns unterschrieben haben, nachdem ihnen derselbe vorgelesen worden.

Unterschreiben sind: Balthasar Burkhard, Johannes Dauenhauer, Lorenz Lambert und Trautmann.

Für die Richtigkeit dieses Auszuges, Erfweiler den 22 April 1898

Tłumaczenie:

Wyciąg z regestrów urodzenia gminy Erfweiler z roku 1818.

W roku tysiąc osiemset osiemnastym, piętnastego [dnia] miesiąca lutego o godzinie jedenastej przed południem [u] burmistrza, urzędnika stanu cywilnego gminy Dahn, kantonu Dahn, sądu okręgowego Zwiebrücken, zjawił się Balthasar Burkhard, lat 38, rolnik, zamieszkały w Erfweiler, który okazał nam dziecko płci męskiej, urodzone dziś rano o godzinie szóstej z małżeństwa deklarującego [tzn. B. Burkharda] i Magdaleny Ehrhard, i oznajmił, że dał temuż [tzn. dziecku] imię Martin.

To oznajmienie i okazanie odbyło się w obecności świadków Lorenza Lambert lat 24, piekarza, i Johannesa Dauenhauer, lat 28, gospodarza, obaj zamieszkali w Dahn, poczym ojciec dziecka i świadkowie obecnych narodzin podpisali z nami, gdy niniejsze zostało im przeczytane.

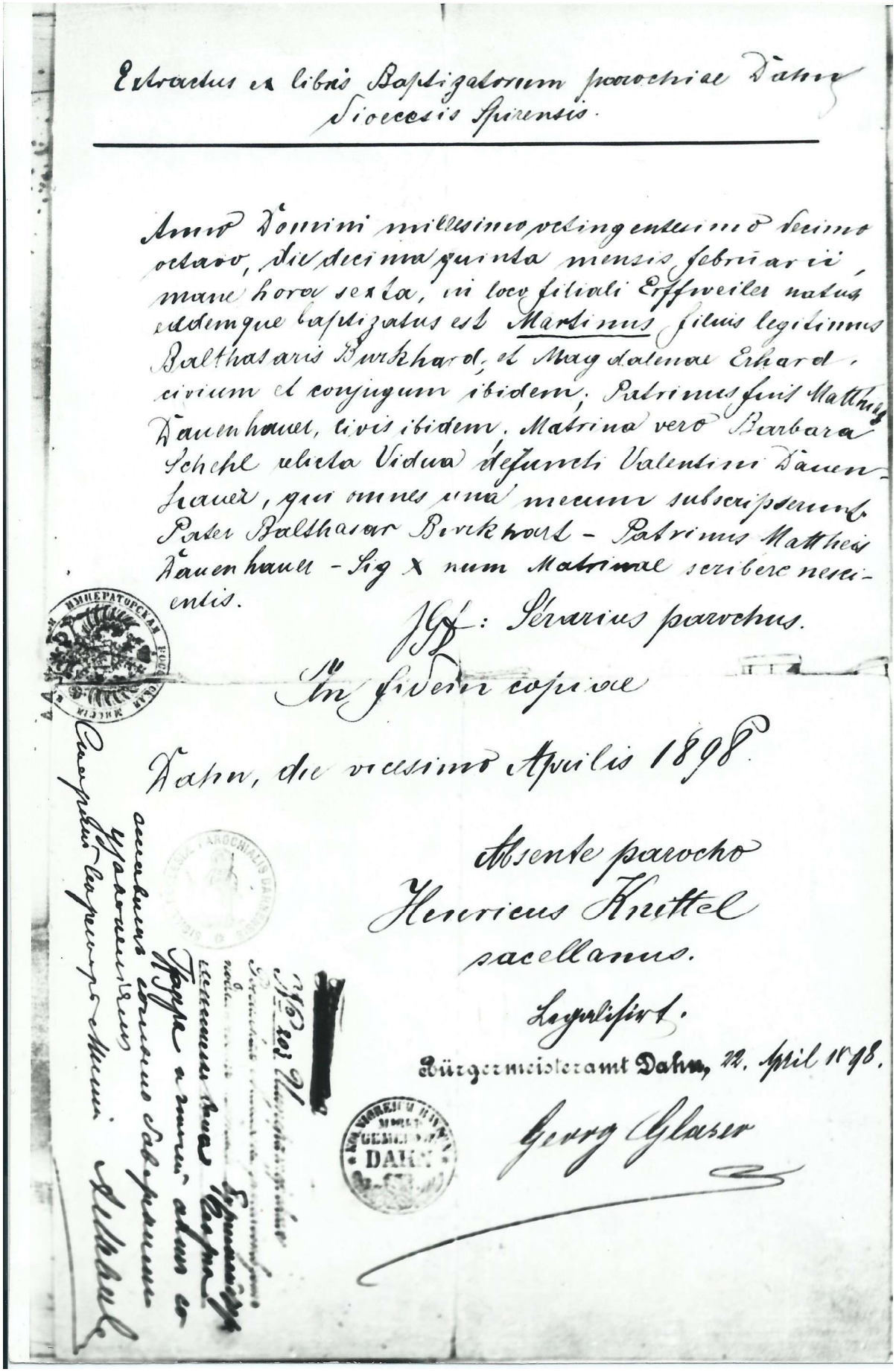
Podpisano: Balthasar Burkhard, Johannes Dauenhauer, Lorenz Lambert i zaufany urzędnik.

Za zgodność tego wyciągu

Erfweiler, 22 kwietnia 1898

[podpis, pieczęć, na której widoczny napis Erfweiler]

Ad. 2. Świadectwo chrztu Martina Burkhard

Extractus ex libris Baptizatorum parochiae Dahn Dioecesis Spirensis.

Anno Domini millesimo octingentesimo nonagesimo octavo, die decima quinta mensis februarii, mane horae sextae, in loco filiali Effweiler natus eodemque baptizatus est Martinus filius legitimus Balthasaris Burkhard, et Magdalenae Erhard, civium et conjugum ibidem. Patrinus fuit Matthias Dauenhauer, civis ibidem. Matrina vero Barbara Schehl electa Vidua defuncti Valentini Dauenhauer, quae omnes una mecum subscripserunt. Pater Balthasar Burkhard - Patrinus Matthias Dauenhauer - Signum Matrinae scribere nesciens.

J. N.: Servatius parochus.

In fidem copiae

Dahn, die vicesimo Aprilis 1898.

Absente parocho
Henricus Knittel
sacellanus.

Legalisirt.

Bürgermeisteramt Dahn, 22. April 1898.

Georg Glaser

DAHN

Źródło: Archiwum rodzinne

Nagłówek świadectwa chrztu brzmi:

Extractus ex libro Baptisatorum parochiae Dahn diocesis Spirensio, *czyli*

Wyciąg z księgi chrztów parafii Dahn, diecezji Spiry

Zaczyna się od słów (a jakże!) *Anno Domini millesimo...*

Tłumaczenie polskie:

Roku pańskiego tysiąc osiemset osiemnastego, dnia piętnastego miesiąca lutego, rankiem o godzinie szóstej w miejscowości filialnej [parafii] Erfweiler urodził się i tamże ochrzczony został Martinus, syn prawowity Balthasara Burkharda i Magdaleny Erhard, współobywatelki i żony tegoż. Jego ojcem chrzestnym [został] Matthias (Mathheus?) Dauenhauer, obywatel tamże; matka chrzestna Barbara Schehl, wdowa po Walentynie Dauenhauer, którzy wszyscy ze mną podpisali [ten dokument].

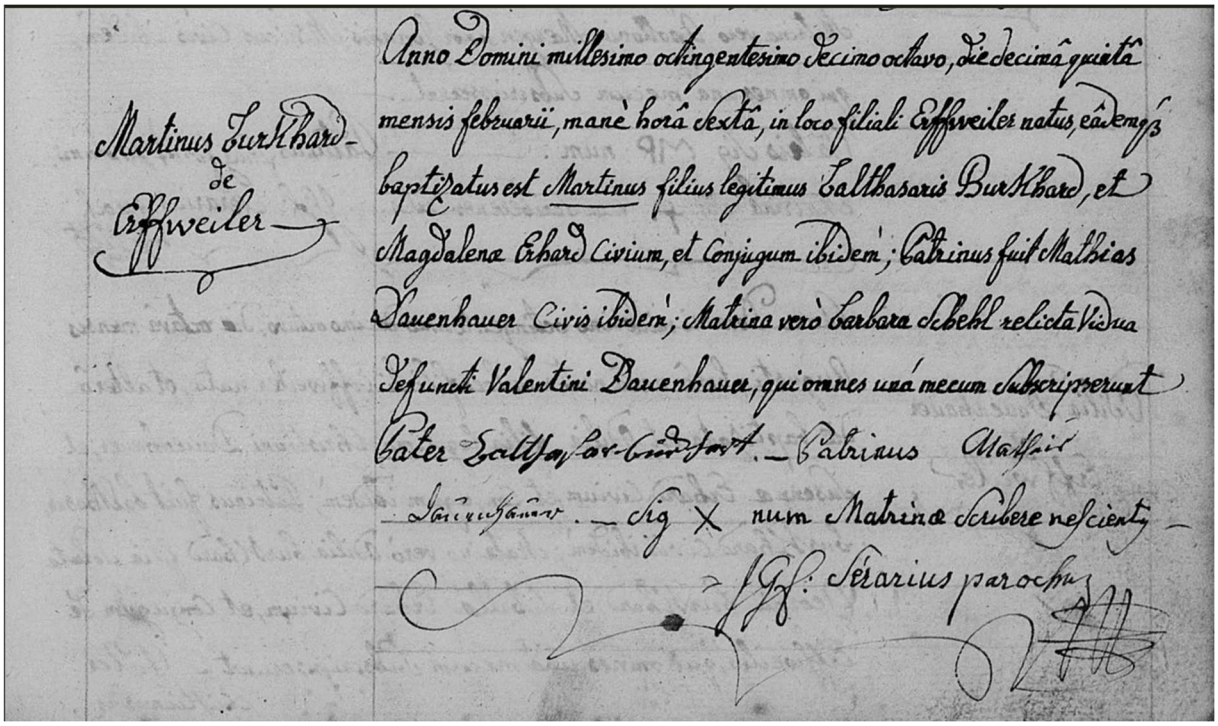
Ojciec Balthasar Burckhard (sic!), chrzestny Matthias Dauenhauer. Znak X za chrzestną, nieumiejącą pisać.

Urzędnik parafialny

Na dokumencie znajduje się pieczęć rosyjska i adnotacja po rosyjsku – nie do odczytania – prawdopodobnie ktoś (spadkobierca?) musiał przedłożyć metrykę w jakimś urzędzie w Polsce.

W kwietniu 2024 roku otrzymałam od Anny Burchard, potomkini starszego brata Martina, Valentina, kopię oryginalnego zapisu świadectwa chrztu Martina.

Oryginalny akt chrztu Martina

Z metryki urodzenia i świadectwa chrztu wynika, że silne więzy łączyły Burkhartów z rodziną **Dauenhauer.** Rodzina ta była bardzo rozgałęziona, członkowie jej mieszkali w Erfweiler i Dahn, wielu z nich wyemigrowało do USA, nad Morze Czarne, a także do Królestwa Polskiego – w tym ostatnim przypadku sądzę, że przybyli do Polski razem z Burkhartami.

Jako świadek na metryce urodzenia Martina wymieniony jest gospodarz **Johannes Dauenhauer**, lat 28 (a zatem urodzony w roku 1790), a chrzestnym Martina został **Matthias Dauenhauer**.

The Birkenhördt Project zna tylko jednego Johannesa Dauenhauer, urodzonego w 1790 w Dahn, który jednak nie jest bliższym krewnym chrzestnego Martina, Matthiasa. Nie wiadomo jednak, czy to ten Johannes był właśnie świadkiem z metryki urodzenia.

Chrzestny Martina, **Matthias Dauenhauer**, to najprawdopodobniej ojciec Apollonii Dauenhauer, żony brata Martina, Adolpha Matthiasa. Ten Matthias Dauenhauer żył w Erfweiler w latach 1782-1835.

Matką chrzestną Martina była Barbara Dauenhauer, z domu Schehl, wdowa po **Valentinie Dauenhauer**. Według *The Birkenhördt Project* Maria Barbara Schehl, urodzona w Schindhard, zmarła w Erfweiler, żyła w latach 1777-1837. Była żoną **Johannesa Valentina Dauenhauer** z Erfweiler (1777-1826). Johannes Valentin Dauenhauer i Maria Barbara mieli syna **Balthasara**, żonatego z **Margarethą Schreiner**. Ci ostatni mieli pięcioro dzieci, między innymi **Matthiasa i Katharinę**. Margaretha Schreiner i właśnie Matthias i Katharina na pewno przybyło z matką do Polski, być może wraz z Burkhartami.

Matthias i Katherina Dauenhauer w Polsce zawarli związki małżeńskie z Burkhartami – Matthias/Mateusz poślubił Annę Marię Burkhart, córkę Georga (1770 - ?) – z innej linii niż moi przodkowie – i Sybilli Ehrhard, a Katherina Dauenhauer wyszła za Walentego Burkharta, brata Anny Marii.

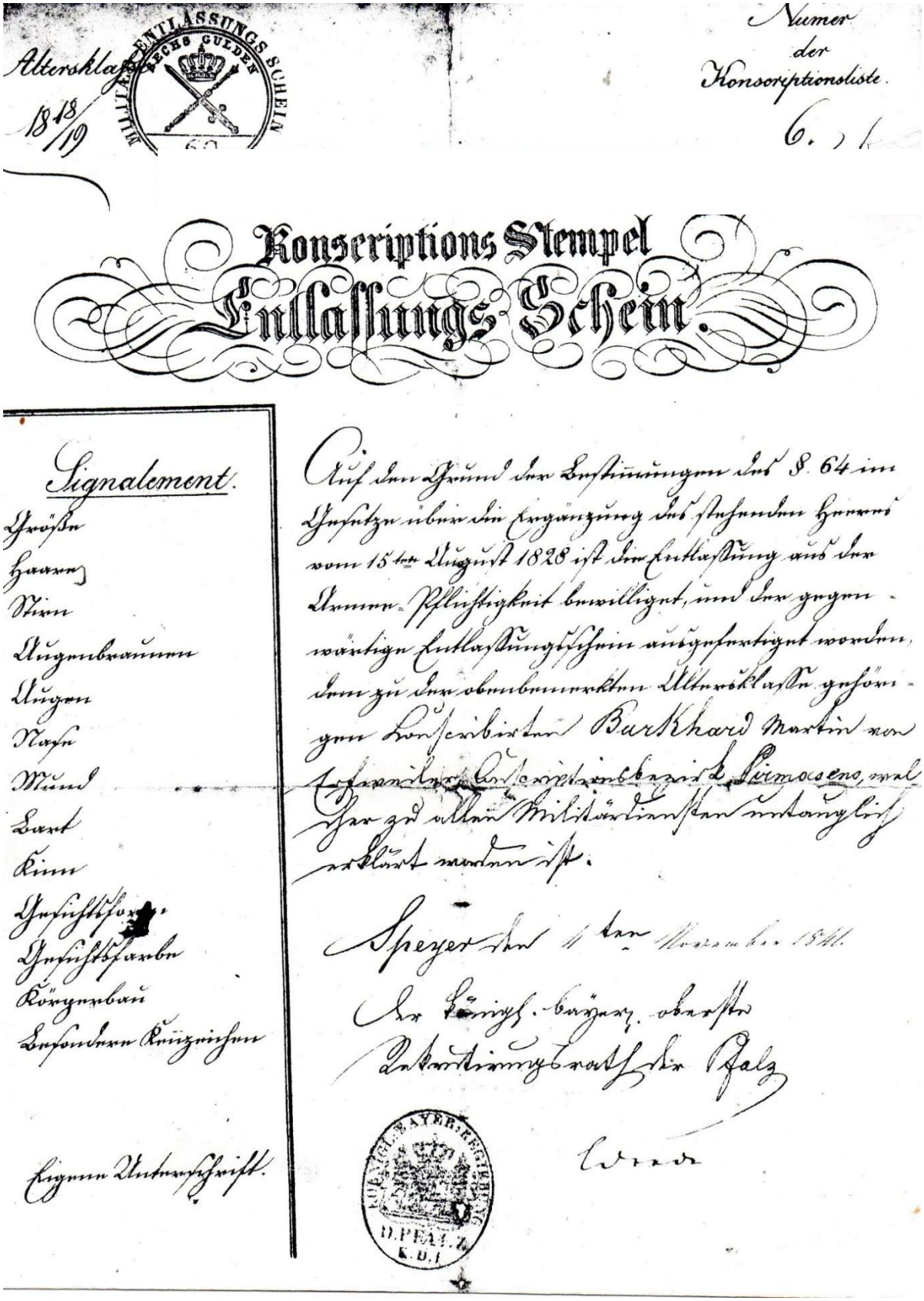
(O tym patrz Część II, rozdział 1. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce*)

Rodzina Schehl również spokrewniona była z Burkhartami. Johannes Georg Burkhart (1743 - ?), dziadek mojego prapradziadka Martina, żonaty był z Apollonią Schehl (1753-1817), której matka była z domu Burkhart. Wiadomo też, że Lorenz Burkhart (1700-1773), syn mojego przodka Bartholmäusa Burkhart (1665-1724), brat mojego przodka, Valentina, żonaty był z Marią Katheriną Schehl.

Przez chrzestną Martina, **Marię Barbarę Schehl** dochodzimy do innych pokrewieństw rodzin z Erfweiler. Matką Marii Barbary była bowiem Anna Margaretha **Ehrhard**. Z rodziny Ehrhard pochodziła żona Balthasara Burkhart (1780-1835), matka mojego prapradziadka Martina, Magdalena. Sybilla Ehrhard była żoną Georga Johanna Burkhart (1770 - ?), wnuka wyżej wspomnianego Lorenza Burkhart (1700-1773). W Mileszkach rodzina Erhard lub Erchard występuje dość często, najprawdopodobniej przybyli z Burkhartami. Zawierali też związki małżeńskie z Burchardami (patrz rozdział I części II *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce*).

Rodziny Dauenhauer i Schehl mieszkają w Erfweiler do dzisiaj.

Ad. 3. Zachował się dokument, dotyczący Martina, zatytułowany na pieczęci: Militär Entlassungs Schein (wojskowe świadectwo zwolnienia).

Źródło: Archiwum rodzinne

Dokument bardzo trudny do odczytania.

Na pieczęci dolnej dokumentu napis: *Königl. Bayer Regierung,* czyli Rząd Królestwa Bawarii.

Tekst niemiecki:

Konscriptions Stempel

Altersklasse 1818/19

Entlassungs Schein

Auf den Grund der Bestimmungen des 64 im Gezetze über die Ergänzung des stehenden Heeres vom 15. August 1828 ist die Entlassung aus der Armee-Pflichtigkeit bewilligt und der gegenwärtige Entlassungsschein ausgefertigt worden dem zu der obengemärkten Altersklasse gehörigen ...

Burkhard Martin *von Erfweiler ...bezirk Primasens, und der*

zu allen Militärdiensten untauglich erklärt worden ist.

Speyer, den 4 November 1841

In königl. bürgerl. ....

... Pfalz

Tłumaczenie polskie:

Rocznik 1818/19

Świadectwo zwolnienia

Na podstawie postanowień paragrafu 64 ustawy o uzupełnianiu armii z 15 sierpnia 1828 zezwala się na zwolnienie z obowiązku służby wojskowej i wydane zostaje niniejsze świadectwo zwolnienia należącemu do wyżej podanego rocznika ...

Martinowi Burkhard z Erfweiler ... okręg Primasens, który został uznany za niezdatnego do jakiejkolwiek służby wojskowej.

Spira, 4 listopada 1841

Z dokumentu wynika, że Martin miał jakieś problemy zdrowotne, ale w zwolnieniu nie określono, jakiego rodzaju. Nie mogły być zbyt ciężkie, jako że przeżył 70 lat.

Być może świadectwo zwolnienia z wojska – wydane w roku 1841 – potrzebne było Martinowi do uzyskania zezwolenia na emigrację do Polski.

Ad. 4. Paszport Martina

Kolejny dokument Martina wiąże się z jego pobytem w Królestwie Polskim. **Martin wyjechał z Erfweiler do Polski - najprawdopodobniej z braćmi - po 24 czerwca 1843 roku. W Polsce osiadł przed 17 czerwca 1844 r. Ostatni dokument z Palatynatu dotyczący Martina to świadectwo szczepienia przeciw ospie jego pierworodnego syna Johannesa (mojego pradziadka), urodzonego 16 sierpnia 1842 r. w Erfweiler. Johannes został szczepiony w Dahn, 4 kwietnia 1843 r. Świadectwo wydano w Dahn, 24 czerwca 1843 r.**

W roku 1847 Martin udał się z Wiączynia do Erfweiler. Jak długo trwała podróż, nie wiadomo, ale paszport wydany został tylko na pół roku.

Najbardziej cennym fragmentem w paszporcie Martina jest dokładny opis właściciela! Martin był niskim, niebieskookim blondynem o okrągłej twarzy.

Paszport wystawiony został 26 maja/7 czerwca[77] 1847 (po rosyjsku „Martinu Burkgardu" – w rosyjskim nie ma litery h), i po niemiecku dla Martina Burkhart, jako że Martin jechał do Palatynatu. Zezwalał on Martinowi na wyjazd do Bawarii w sprawach spadkowych. Wynika z niego, że Martin mieszkał w zaborze rosyjskim, w guberni warszawskiej. Ponieważ zezwolono mu na wyjazd *nebst Begleitung* (z osobami towarzyszącymi), podróżował z członkami rodziny. Do paszportu wpisano: Georg Burkhart, lat 36, brat (Georg, starszy brat Martina, urodził się w roku 1810, a więc wiek się zgadza) i Katherina Morio, lat 50, matka. Logiczne wydawałoby się, że chodzi o matkę Martina i Georga, jednak ani imię, ani nazwisko się nie zgadzają. Matka Martina i Georga miała na imię Magdalena, a nazwisko Ehrhard. Urodzona w roku 1783, miała w roku 1847 lat 64.

Nazwisko Morio nosiła w rodzinie żona Martina, Christina. Można by zatem przypuszczać, że pięćdziesięcioletnia Katharina Morio, wymieniona w paszporcie jako matka, to matka Christiny, teściowa Martina. Matka Christiny miała jednak według *The Birkenhördt Project* na imię Elisabetha i w roku 1847 liczyła sobie 53 lata. Chyba że Elisabetha miała drugie imię Katharina i tego imienia używała, a dokładnego swego wieku nie znała. Czy przybyła z córką i zięciem do Polski nie wiadomo – w *Genetece* nie ma dokumentów jej dotyczących.

Istnieje jednak jeszcze inna możliwość. Elisabetha miała siostrę imieniem Katharina, urodzoną 4 kwietnia 1796 roku, a więc tu wiek by się zgadzał. Jej aktu zgonu, podobnie jak aktu zgonu Elisabethy w *The Birkenhördt Project* brak. Jest zatem możliwe, że Katharina przybyła z rodziną – z siostrą Elisabethą, ewentualnie z siostrzenicą Christiną do Polski – i chcąc odwiedzić czy wrócić w rodzinne strony, dla ułatwienia sprawy podawała się za matkę (teściową) Martina.

[77] Uwaga; na dokumentach rosyjskich, sporządzanych w Polsce, podawano dwie daty – pierwsza zgodna była z kalendarzem juliańskim, używanym w Rosji do roku 1918, druga zgodna była z kalendarzem gregoriańskim, używanym w Polsce i na zachodzie.

Paszport Martina po niemiecku

IM NAMEN

Sr. Kaiserlichen Majestaet

NICOLAI DES ERSTEN

SELBSTHERRSCHERS ALLER REUSSEN

U. S. W. U. S. W. U. S. W

№ 1305

Bezeichnung der

PERSON:

Alter 28 Jahr

Wuchs klein

Augen blau

Haare blond

Gesicht rund

Nase klein

Besondere Kennzeichen

Mit Genehmigung Seiner Durchlaucht des Herrn General-Feldmarschals, Fürsten von Warschau, Grafen Paskewitsch von Eriwan, Statthalters im Königreiche Polen, werden alle betreffende Kriegs- und Civil-Behörden, welchen die Aufhabung der Ordnung obliegt, gebührend ersucht, Vorzeiger dieses

Dem Einwohner

der Gouvernement Warschau

Martin Burkhart, nebst

Begleitung, nach Baiern in

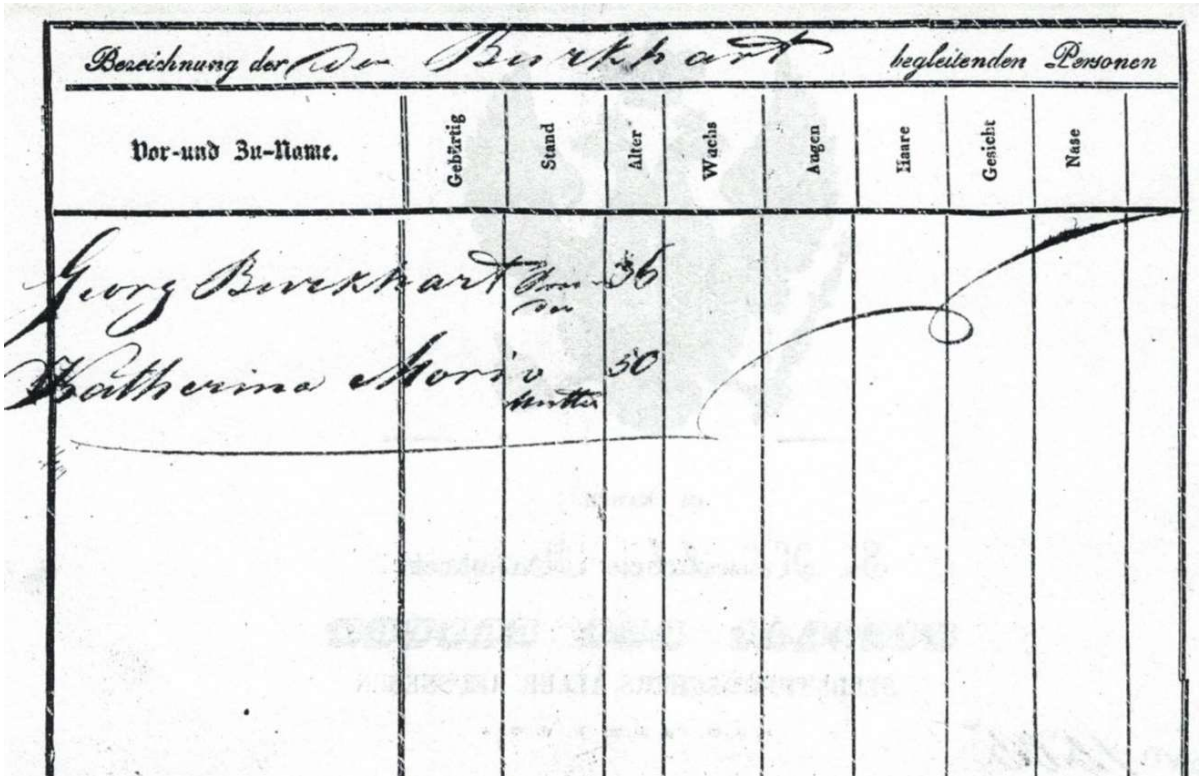
Erbschafts Angelegenheiten

ungehindert die Reise Hin-und Zurück zu gestatten, auch nöthigen Falls allen gesetzlichen Schutz und Beistand angedeihen zu lassen. Inhaber dieses Reise-Passes ist dagegen verpflichtet, denselben an allen Orten wo sich eine Kaiserlich-Russische Gesandschaft oder Consulat befindet visiren zu lassen, und sich nach geschehener Aufforderung der Kaiserlichen Behörden unverzüglich an dem Orte zu stellen, der ihm bezeichnet sein wird.

Gültig auf sechs Monat

Warschau den 26 Mai / 7 Juni 1847 sieben

Seiner Kaiserlichen Majestaet meines Allergnädigsten Herrn, General von der Artillerie, General-Adjutant, Chef des General-Stabes der Activen Armee, Mitglied des Königlich Polnischen Administrations-Raths, Senator, General Kriegs-Gouverneur von Warschau und Ritter *(unterz.)* Fürst Paskewitsch

Bezeichnung der Der Burkhart begleitenden Personen

Vor-und Zu-Name.	Gebürtig	Stand	Alter	Wuchs	Augen	Haare	Gesicht	Nase	
Georg Burckhart		Bau er	36						
Catherina Mor'o			30						

Źródło: Archiwum rodzinne

Paszport Martina po rosyjsku

90 КОПѢЕКЪ
KOPIEJEK
DZIEWIĘĆDZIESIĄT

ПО УКАЗУ

ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА

НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА

САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО,

и проч., и проч., и проч.

№ 1505

Предъявителю сего Жителю Варшавской Губерніи Мартину Горкгарду, с[нижайше]-[по]дписавшемуся о сем

Примѣты:
Лѣтъ 28
Росту [illegible]
Глаза голубые
Волосы русые
Борода —
Лице круглое
Носъ [illegible]
Холостъ или женатъ женатъ
Особыя примѣты:

На основаніи разрѣшенія Господина Намѣстника Царства Польскаго Генералъ Фельдмаршала, Князя Варшавскаго, Графа Паскевича Эриванскаго, дозволяется выѣздъ изъ Царства Польскаго въ Баварію по надобностямъ вышеписанныхъ [illegible] съ срокомъ на шесть недѣль съ тѣмъ, что онъ обязывается при слѣдованіи туда и обратно являться уполномоченнымъ Россійскимъ Начальствамъ гдѣ таковыя находятся и по требованію Россійскаго Правительства немедленно прибыть въ то мѣсто, куда приказано будетъ. — Во свидѣтельство чего данъ сей Паспортъ за подписомъ моимъ и съ приложеніемъ герба моего печати. — Въ г. Варшавѣ Іюня 26 дня 1847 г.

Іюня 7

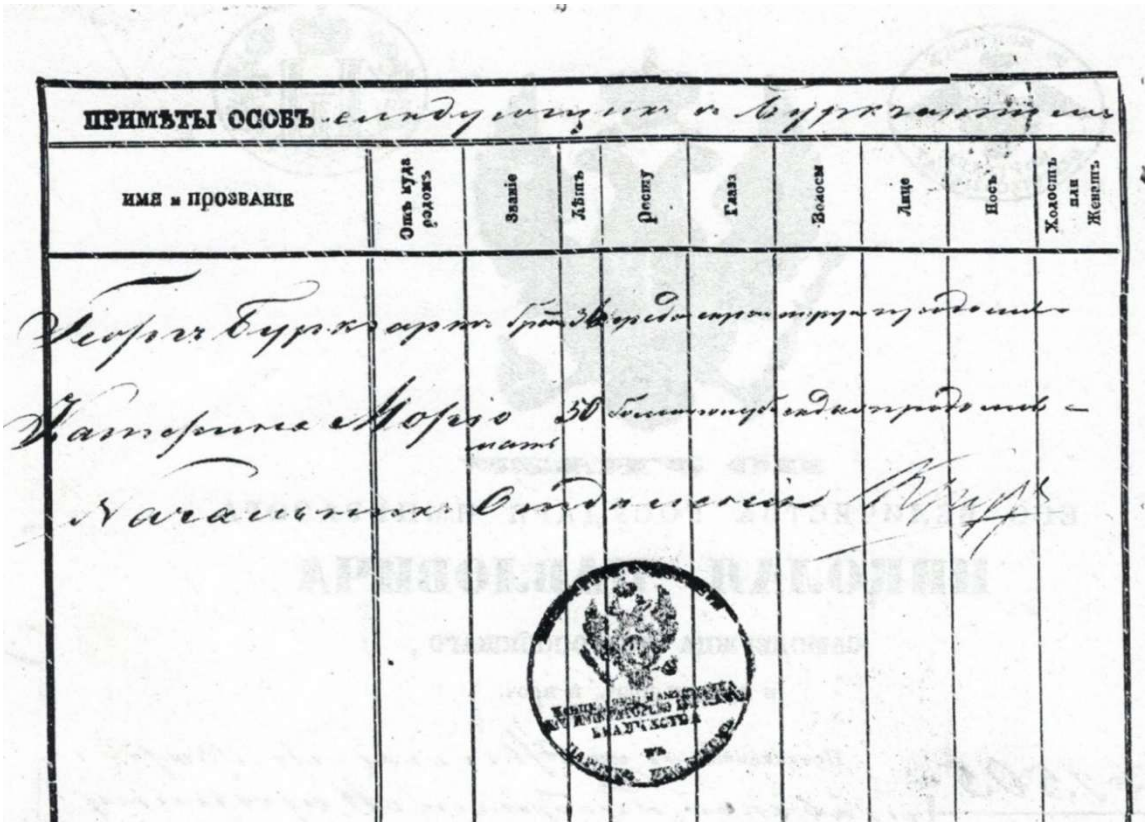
ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА
Всемилостивѣйшаго ГОСУДАРЯ моего, Генералъ-отъ-Артиллеріи, Генералъ-Адъютанта, Начальника Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи, Члена Совѣта Управленія Царства Польскаго, Сенаторъ, Варшавскій Военный Генералъ-Губернаторъ и Кавалеръ.

Начальникъ Отдѣленія

Въ пути до означеннаго мѣста и при возвращеніи въ Царство Польское слѣдовать прямо не заѣзжая въ Россійскую Имперію.

Получено за гербовую бумагу 2 руб. 70 коп. сер.
въ пользу дорожнаго и Сплавнаго сборовъ 27 "
Итого 2 руб. 97 коп. сер.

На основаніи 18-го пункта Высочайшаго Указа отъ 17 Іюня 1844 года

Źródło: Archiwum rodzinne

Tłumaczenie z niemieckiego:

W imieniu Jego Cesarskiego Majestatu Mikołaja I, samowładcy wszystkich Rosjan

Za pozwoleniem jego książęcej mości pana generała-feldmarszałka, księcia Warszawy, hrabiego Paskiewicza z Erewania, namiestnika w Królestwie Polskim, wszystkie odnośne władze wojskowe i cywilne, którym podlega utrzymywanie porządku, zezwolą na wyjazd i powrót bez przeszkód okazicielowi tego [dokumentu]

mieszkańcowi Guberni Warszawskiej Martinu Burkgardu ***Martinowi Burkhart*** *wraz z osobami towarzyszącymi, do Bawarii w sprawach spadkowych,*

a także, jeśli to konieczne, dadzą mu wszelkie prawne wsparcie i opiekę. Posiadacz tego paszportu jest natomiast obowiązany wizować tenże [paszport] we wszystkich miejscowościach, gdzie znajduje się cesarsko-rosyjskie poselstwo (ambasada) lub konsulat i na wezwanie władz cesarskich bezzwłocznie stawić się w miejscowości, która zostanie mu wskazana.

Ważne sześć miesięcy.

Warszawa 26 maja/7 czerwca 1847.

Podpisano: Książę Gorczakow

W paszporcie zapisano w odpowiednich rubrykach dane osób towarzyszących Martinowi:

Imię i nazwisko	*Stan*	*Wiek*
Georg Burkhart	*Bruder*	*36 [lat]*
Katherina Morio	*Mutter*	*50 [lat]*

Praprababcia Christina Morio

Żoną Martina była Christina Morio (18 I 1820 Münchweiler am Klingbach – 17 VII 1866 Wiączyń Górny). Daty ślubu w *The Birkenhördt Project* brak. Datę ślubu Martina i Christiny – 2 VI 1842 – podał mi ich praprawnuk Przemysław Burchard. Nie wiem, skąd ją znał. Być może jest błędna, zważywszy, że ich syn Johannes urodził się 16 VIII 1842 r. Z drugiej strony historia zna takie przypadki...

Dane genealogiczne Christiny Morio

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I134997&tree=1, dostęp 02.04.2023

Münchweiler am Klingbach, skąd pochodziła Christina, jest do dziś małą wioską – dane z roku 2021 wymieniają 217 mieszkańców – położoną w wąskiej dolince, w której płynie niewielki potok, właściwie strumień – Klingbach. Być może niegdyś strumień był szerszy. Przez wieś prowadzi szosa – wiodąca do miasteczka Klingenmünster – wzdłuż niej znajdują się główne zabudowania. Ze wszystkich stron widok jest zamknięty górami porośniętymi lasem – dość klaustrofobiczne. Wieś musiała być bardzo biedna, jako że brak przestrzeni na założenie pól uprawnych. Nazwę wsi wyprowadza się od słowa Mönch – mnich, więc możliwe, że powstała jako osada mnichów. W gwarze palatynackiej nazwa brzmiała Minchwoiler.

Odwiedziny w Münchweiler w lipcu 2021

Źródło: Zdjęcie własne

Na końcu wsi znajduje się duży krzyż. Christina nie chodziła się tam modlić, gdyż zgodnie z napisem umieszczonym z tyłu powstał w roku 1874. Mogli tam jednak chodzić krewni Christiny.

Źródło: Zdjęcie własne

Widoki Münchweiler

Źródło: Zdjęcie własne

Widoki Münchweiler

Źródło: Zdjęcie własne

Nazwisko Morio wskazuje moim zdaniem na proweniencję francuską. W takim brzemieniu występuje do dziś we Francji, także w pobliżu Palatynatu, w departamencie Dolny Ren. Ewentualnie może być niemieckim zapisem ze słuchu nazwiska inaczej pisanego, np. Moriou, Moriot, a nawet Moreau. Może być pochodzenia bretońskiego, od mor – morze lub nawet pochodzić z włoskiej formy morio, określającej kogoś o ciemnej karnacji i włosach jak Maur.

Rodzinę Morio można śledzić w danych *The Birkenhördt Project* od roku 1710, to jest od roku urodzenia w Münchweiler przodka Christiny, Johannesa Michaela Morio. Także żona jego, Anna Margaretha Knurr (nazwisko prawdopodobnie powstałe od knurren – warczeć, mruczeć), była miejscowa – urodziła się w roku 1710 w Münchweiler. Pradziadek Christiny, ojciec jej babci po kądzieli, Nicolas Reinhardt, pochodził z Hambach am Berg (prawdopodobnie dzisiejsze Hambach).

Rodzina Morio występowała też licznie w Hauenstein (13 km od Münchweiler) – można ją śledzić tam od roku 1622 (narodziny Martina Morio) do początków XX wieku w *The Birkenhördt Project* (dalej brak dokumentów). Rodzina Morio mieszka w Hauenstein do dzisiaj. W XIX w. jeden z potomków wspomnianego Martina Morio, Michael Christofer, urodzony w roku 1804 w Hauenstein, osiadł w Erfweiler i poślubił Elisabethę Ehrhard, urodzoną w Erfweiler w roku 1807. Z rodziny Ehrhard z Erfweiler pochodziła moja przodkini Magdalena, żona Balthasara Burkhart (1780-1835), matka omawianego Martina, mojego prapradziadka.

W dniu 19 września 2023 r. otrzymałam wiadomość z *MyHeritage*, że mam zgodność genetyczną 0,6 % z Thomasem Arthurem Welter z USA, urodzonym w roku 1940. *MyHeritage* zwróciło mi uwagę, że oboje mamy w drzewach genealogicznych rodzinę Morio. Nazwisko jest charakterystyczne, a i okolice, z których pochodzą Weltera i moi Morio leżą tak blisko, iż nie ulega wątpliwości, że chodzi o tę samą rodzinę! Okazało się, że rodzina Morio Weltera jest z Hauenstein i wywodzi się od Martina Morio (1622-1702). Potomkowie Martina – jego syn Johannes Peter (1646-1677), syn tegoż, również Johannes Peter (1671-1731), i syn tego ostatniego Bartholomäus (1708-1788) są bezpośrednimi przodkami Thomasa Arthura Weltera. Najstarszy przodek mojej praprababci Christiny, jakiego znam, Johannes Michael, urodził się w Münchweiler (13 km od Hauenstein) w roku 1710 (daty śmierci brak). Gdyby pochodził z rodziny z Hauenstein, mógłby być ewentualnie synem Johannesa Petera (1671-1731). Jednakże w *The Birkenhördt Project* takiego połączenia nie znalazłam.

Istnieją jednak jeszcze inne drogi możliwego pokrewieństwa Thomasa Weltera i mojego, a to jak wspomniałam, przez Michaela Christopha, prawnuka Bartholomäusa Morio (1708-1788), który ożenił się z Ehrhardówną w Erfweiler – rodzina Ehrhard należy do moich przodków. Tego połączenia nie mogę jednakże powiązać jednoznacznie z moją przodkinią Magdaleną Ehrhard.

Po przeanalizowaniu wszystkich niemieckich przodków Thomasa Weltera w *The Birkenhördt Project* znalazłam wszakże zupełnie pewne połączenia naszego pokrewieństwa. I tak: na pewno moimi i owego Thomasa Weltera przodkami byli Wolfgang Riesbeck (1634 Dahn - 1677 Dahn) i Anna Barbara Leiser (1634 - 1691 Dahn). Ci mieli dwie córki; Marię Ottillię Riesbeck (1672-1752) i Annę Marię Riesbeck (1665 Dahn - 1704 Erfweiler). Maria Ottillia poślubiła Sebastiana Pörtnera – oni są przodkami Thomasa Weltera. Anna Maria Riesbeck poślubiła natomiast Wendelina Burkhart (brata mojego bezpośredniego przodka Bartholomäusa). Ta para była przodkami Apollonii Schehl, która wyszła za mąż za Johannesa Georga Burkhart. Apollonia i Johannes Georg byli moimi bezpośrednimi przodkami. Inna, również pewna linia pokrewieństwa jest taka, że skoro Wendelin i Bartholomäus – przodkowie moi i Thomasa Weltera – byli braćmi, to mamy też wspólnego przodka w osobie ojca tych braci Johannesa Sebastiana Burkhart (1620-1685).

Bezpośrednie pokrewieństwo przez rodzinę Morio miałoby około 300 lat, przez Riesbecków podobnie, a przez Johannesa Sebastiana nawet 400 lat. Fascynujące jest, że przez wieki zostało nam po tych przodkach 0,6 % wspólnych genów!

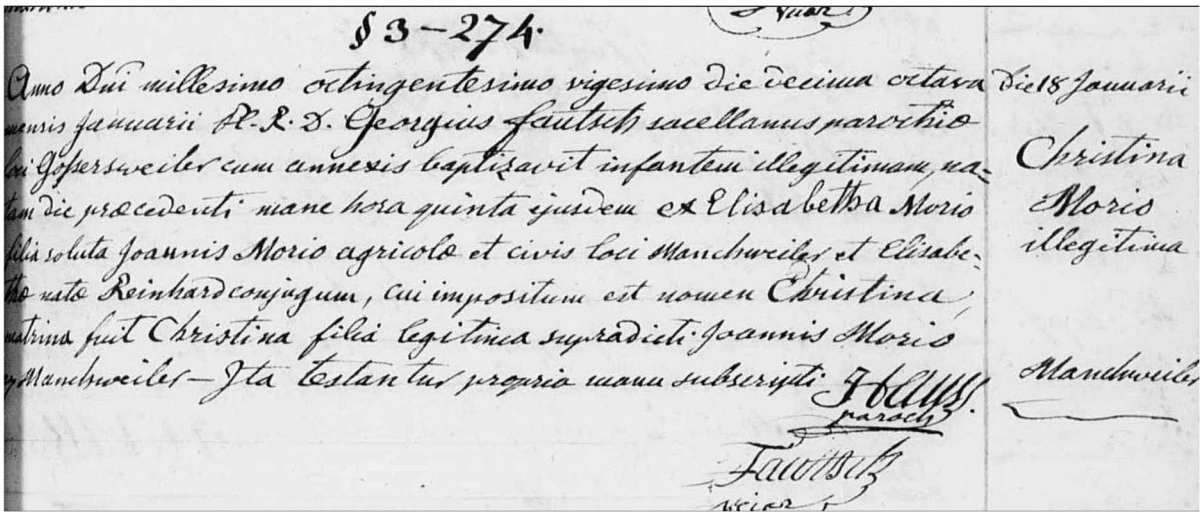
Pewną nieścisłością, o której jednak nie mogę nie wspomnieć, jest fakt, że Bartholomäus Morio w drzewie Thomasa Welsera wymieniony jest jako ojciec Marguerite Meyer (1737 Hauenstein - 1785 Hauenstein). Przypuszczam, że Meyer jest błędnym zapisem słowa Morio, a może panna Marguerite (pisownia Marguerite wskazuje, że związki z Francja były bardzo żywe) wychodząc za mąż była wdową po jakimś panu Meyer. W *The Birkenhördt Project* owa córka Bartholomäusa występuje jako Anna Margaretha (1737 - 1765).

Potomek Martina, Przemysław Burchard, który zajmował się trochę historią rodziny, twierdził, że Christina pochodziła z rodziny winiarzy. Trudno to zweryfikować, w samym Münchweiler winnic nie widziałam, są jednak w najbliższej okolicy. Niedaleko od wsi spotkać można producentów wina, a samo Münchweiler leży w powiecie Südliche Weinstrasse – Południowy Szlak Winny. Pobliskie miasteczko Klingenmünster (około 4,5 kim) leży przy znanym szlaku turystycznym o tej samej nazwie. Być może Przemysław sugerował się też faktem, że w roku 1928 Peter Morio z Ransbach (na północny wschód od Münchweiler, ale nie w pobliżu) wyhodował nowy szczep winogron, zwany Morio. Peter skrzyżował ciężkie, soczyste winogrona, z których robi się Silvaner, z Pinot blanc, z których robi się Weissburgunder. Wino ze szczepu Morio, znane jako Morio-Muscat, o pięknym bukiecie, pasuje idealnie do dziczyzny i mocno przyprawionych mięs i pasztetów.

Przypuszczenie, że Peter pochodził z tej samej rodziny co Christina, jest o tyle uprawnione, że nazwisko jest specyficzne i występuje w tym samym regionie. Równie dobrze jednak może to być przypadek.

Ojciec Christiny Morio jest nieznany, matką była Elisabetha z domu Morio z Münchweiler. Rodzicami Elisabethy byli Johannes Morio i Anna Elisabetha Reinhardt. Wydaje się zatem, że Christina była dzieckiem panieńskim Elisabethy Morio.

Akt urodzenia Christiny Morio

§ 3–274.

Anno Dni millesimo octingentesimo vigesimo die decima octava mensis januarii P. R. D. Georgius Faulstich sacellanus parochialis Gopersweiler cum annexis baptizavit infantem illegitimam, natam die praecedenti mane hora quinta ejusdem ex Elisabetha Morio filia soluta Joannis Morio agricolae et civis loci Manchweiler et Elisabetha nata Reinhard conjugum, cui impositum est nomen Christina, patrina fuit Christina filia legitima supradicti Joannis Morio Manchweiler — Ita testantur propria manu subscripti.

parochus

Faulstich

vicar.

Die 18 Januarii

Christina Morio illegitima

Manchweiler

Bardzo czytelnie napisany akt urodzenia i chrztu mojej praprababci, przysłany mi w kwietniu 2024 r. przez Annę Burchard, potomkinię Valentina, starszego brata męża Christiny, Martina. Wynika z niego, że – jak się domyślałam – Christina była córką nieślubną (*illegitima*) Elisabethy Morio. Urodziła się w Manchweiler. Rodzicami Elisabethy byli Joannis Morio, rolnik (*agricolo*) z Manchweiler, i jego żona Elisabetha, urodzona Reinhard. Nie wiem, jak tłumaczyć określenie *filia soluta*, dotyczące, jak

rozumiem, Elisabethy Morio, matki nieślubnej Christiny (*Elisabetha Morio filia soluta Joannis Morio agricolo*). Czy chodzi o to, że była stanu wolnego? Na końcu zapisano, że *matrina* – matka chrzestna – to Christina, „córka prawowita wyżej wymienionego Joannisa Morio". A zatem moja praprababcia otrzymała imię po swojej cioci. Z danych genealogicznych Johannesa Morio (zamieszczonych dalej w tekście) wynika, że owa ciocia była najmłodszą córką w rodzinie, urodziła się w roku 1802, a zatem była matką chrzestną w wieku lat 18. Mając lat 30 poślubiła w Silz Cyriaka Stern.

Drzewo genealogiczne Christiny Morio (moi przodkowie z linii Christiny), zestawione zgodnie z *The Birkenhördt Project*:

Johannes Michael Morio — **Anna Margaretha Knurr**
(1710 Münchweiler am Klingbach - ?) (1710 - 20 I 1750 Münchweiler am Klingbach)
Daty ślubu brak
|
Anna Maria Morio
(1730 Münchweiler am Klingbach
- 24 VI 1787 Münchweiler am Klingbach)
Mąż nieznany, prawdopodobnie dziecko panieńskie
|
Johannes Morio — **Anna Elisabetha Reinhardt**
(7 I 1762 Münchweiler am Klingbach (7 I 1762 Münchweiler am Klingbach
- 20 V 1845 Münchweiler am Klingbach) - 13 I 1834 M Münchweiler am Klingbach)
Pochowany w Silz Pochowana w Silz
Ślub: 12 XI 1787 Gosserweiler
ośmioro dzieci
|
Elisabetha Morio
(13 XI 1794 Münchweiler am Klingbach - ?)
Mąż nieznany, prawdopodobnie dziecko panieńskie
|
Christina Morio
(18 I 1820 Münchweiler am Klingbach — **Martin Burkhart**
- 17 VII 1866 Wiączyń Górny)

Rodzice Anny Elisabethy Reinhardt:

Nicolaus Reinhardt — **Anna Apollonia Rinck**
(1718 Hambach am Berg (1720 Münchweiler am Klingbach
- 11 V 1772 Münchweiler am Klingbach) - 7 V 1796 Münchweiler am Klingbach)
Ślub: 6 IX 1751 Gosserweiler

Gosserweiler, gdzie brali śluby Johannes Morio i Anna Elisabetha Reinhardt oraz jej rodzice, było wioską położoną około 4 km na wschód od Münchweiler, ale znacznie większą – w roku 1815 liczyła

876 mieszkańców. Był tam duży kościół katolicki. Być może śluby można było brać też w kaplicy św. Jerzego, zbudowanej w roku 1719. Silz, gdzie zostali pochowani Johannes i jego żona, leży przy drodze z Münchweiler do Gosserweiler.

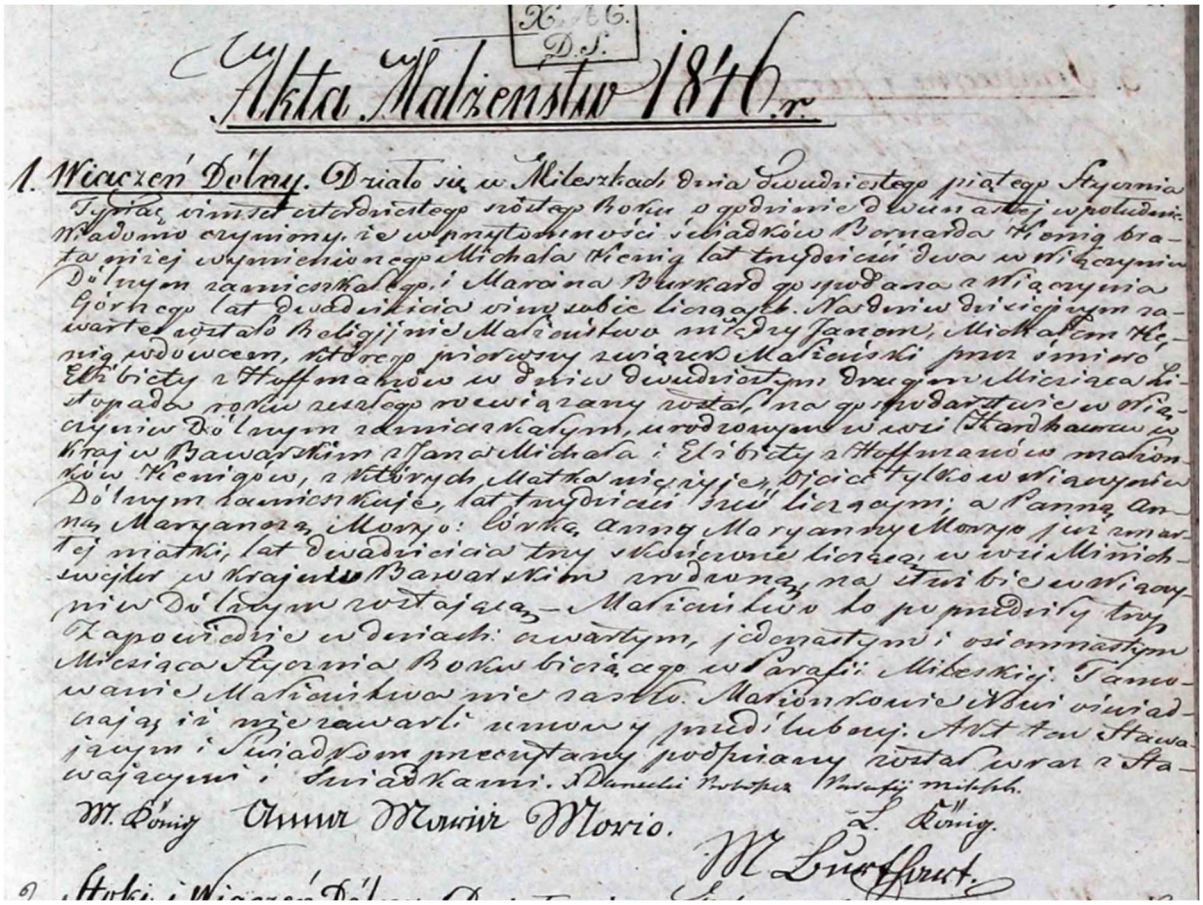
Kościół St. Cyriakus w Gosserweiler, zbudowany 1768/69. Tu ponad 250 lat temu brali ślub moi przodkowie.

Źródło: Zdjęcie własne

Wspomnieć trzeba, że do Polski wraz z Christiną przyjechała jej krewna, najprawdopodobniej siostra cioteczna – Anna Maryanna. Wynika to z aktu ślubu, zawartego w Mileszkach 25 stycznia 1846 roku.

Akt ślubu Anny Marii (Maryanny) Morio z Janem Michałem König

Akta Małżeństw 1846 r.

1. Więczeń Dolny. Działo się w Mileszkach dnia dwudziestego piątego Stycznia Tysiąc ośmset czterdziestego szóstego Roku o godzinie dwunastej w południe. Wiadomo czynimy, iż w przytomności świadków Bernarda König brata, niżej wymienionego, Michała König lat trzydzieści dwa w Więczyniu Dolnym zamieszkałego, i Marianna Burkard gospodarza z Więczyniu Górnego lat dwadzieścia cztery sobie liczącej. Nadmieniono dziesięciu zawarte zostało religijne Małżeństwo między Janem Michałem König wdowcem, którego pierwszy związek Małżeński przez śmierć Elżbiety z Hoffmanów w dniu dwudziestym drugim Miesiąca Listopada roku zeszłego rozwiązany został, na gospodarstwie w Więczyniu Dolnym zdmiennakalnym, urodzonym w Kraju w Bawarskim z Pana Michała i Elżbiety z Hoffmanów małżonków König, z których Matka nieżyje, bracia tylko w Więczyniu Dolnym zamieszkuje, lat trzydzieści dwa liczącym; a Panną Anną Maryanną Morio: córką Anny Maryanny Morio już zmarłej matki, lat dwadzieścia trzy niedawno liczącej, w Wsi Mimichweiler w Kraju Bawarskim urodzoną, na gospodarstwie w Więczyniu Dolnym zostającą. Małżeństwo to po trzykroć trzy zapowiedzie w dniach: czwartym, jedenastym i osiemnastym Miesiąca Stycznia Roku bieżącego w Parafii Mileszkiej. Zamowanie Małżeństwa nie zaszło. Małżonkowie oświadczają, iż nie zawarli umowy przedślubnej. Akt ten stawającym i świadkom przeczytany podpisany został wraz z stawającymi i świadkami. Z Danuli Notarja Powiatu Mileszk.

M. König Anna Maria Morio. L. König.

M. Burkhart.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Morys:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Morys&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1846&kt=2&plik=01-02.jpg&x=1295&y=0&zoom=1.5 (wpis nr 1, dostęp 02.04.2023)

Panną młodą była Anna Maryanna Moryo, lat 23 skończone (a zatem rocznik 1823), urodzona w Minichweiler (Münchweiler), „na służbie w Więczyniu Dolnym zostająca", córka nieżyjącej Anny Maryanny Moryo (o ojcu się nie wspomina, prawdopodobnie dziecko panieńskie; wydaje się to tradycją rodzinną!). Panem młodym był Jan Michał (zapewne Johannes Michael) Kenig (podpis wyraźnie: König), gospodarz w Więczyniu Dolnym, lat 36, urodzony w Harthausen, wdowiec po Elżbiecie z Hoffmanów, zmarłej 22 listopada 1845 r. Akt zgonu tejże Elżbiety znajduje się w parafii Mileszki, ale tu wdowiec występuje tylko pod imieniem Michał. Jako rodzice zmarłej wymieni są Paweł i Elżbieta Hoffmanowie.

Wspomnieć trzeba, że także w następnych latach członkowie rodzin König i Burkhart zawierali związki małżeńskie.

Jan Michał Kenig (Johannes Michael König) w omawianym akcie ślubu z Anną Maryanną Moryo opisany jest jako syn Jana Michała i Elżbiety z Hoffmanów – w wypadku tej Elżbiety być może jest to błąd, jako że Elżbieta z Hoffmanów była pierwszą żoną pana młodego, możliwe jest jednak, że pierwsza żona Jana Michała była krewną jego matki o tym samym imieniu.

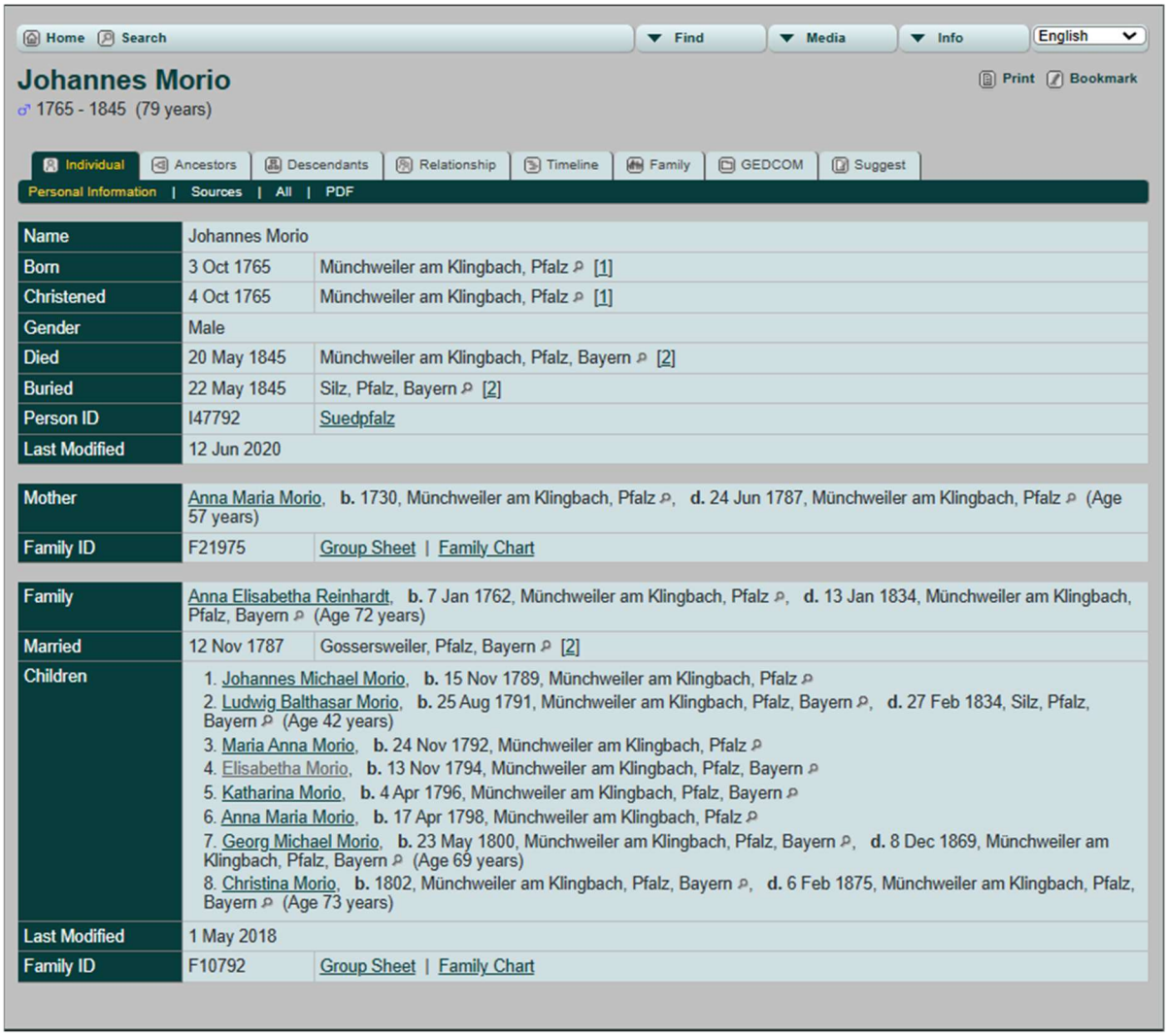
Na akcie ślubu zwracają uwagę podpisy. Pierwszy z lewej M. König, dalej Anna Maria Morio, M. Burkhart i małymi literami po prawej B. König. Przede wszystkim podpisy zadają kłam częstym

stwierdzeniom prowadzącego księgi parafialne, że „świadkowie i stawający pisać nie umieją”. Ponadto widzimy tu oryginalne, nie przekręcane nazwiska uczestników ceremonii. A wreszcie i może najważniejsze – widać, że i kobiety, w tym wypadku w Münchweiler – miały przynajmniej podstawowe wykształcenie i umiały się podpisać. Podpis panny młodej potwierdza też, że księża, czy kto tam prowadził księgi parafialne, samowolnie zmieniali imiona kobiet, które miały na imię Maria. Widocznie uważano, że takiego świętego imienia pospolita kobieta nosić nie mogła. Marie są zatem uparcie zmieniane na Marianny.

Świadkiem zawarcia małżeństwa Jana Michała Kenig/König i Anny Maryanny Moryo/Morio był Marcin Burkard, gospodarz z Wiączynia Górnego, lat 28 – w tym wypadku chodzi bez wątpienia o mojego prapradziadka. Miejsce urodzenia panny młodej, a także Marcin Burkhart jako świadek, świadczą o jej pokrewieństwie z Christiną. Nie była jej siostrą, gdyż po pierwsze zgodnie z *The Birkenhördt Project* Christina była jedynaczką, a po drugie matka Christiny miała na imię Elisabetha, a matka Anny Maryanny – Anna Maryanna.

Wiadomo jednak, że Elisabetha Morio miała siostrę Annę Marię, urodzoną w roku 1798. Wydaje się więcej niż prawdopodobne, że owa Anna Maria była matką panny młodej, o której mowa; w Polsce księża nie wpisywali imienia Maria do swoich dokumentów.

Dane genealogiczne Johannesa Morio, z których wynika, że miał z żoną, Anną Elisabethą Reinhardt między innymi córki Elisabethę – matkę Christiny Morio, żony Martina Burkhart – i Annę Marię, urodzoną 1798, która była, jak się zdaje, matką omawianej Anny Marianny Morio.

Home | Search | Find | Media | Info | English

Johannes Morio

♂ 1765 - 1845 (79 years)

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Johannes Morio	
Born	3 Oct 1765	Münchweiler am Klingbach, Pfalz [1]
Christened	4 Oct 1765	Münchweiler am Klingbach, Pfalz [1]
Gender	Male	
Died	20 May 1845	Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern [2]
Buried	22 May 1845	Silz, Pfalz, Bayern [2]
Person ID	I47792	Suedpfalz
Last Modified	12 Jun 2020	

Mother	Anna Maria Morio, **b.** 1730, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, **d.** 24 Jun 1787, Münchweiler am Klingbach, Pfalz (Age 57 years)	
Family ID	F21975	Group Sheet | Family Chart

Family	Anna Elisabetha Reinhardt, **b.** 7 Jan 1762, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, **d.** 13 Jan 1834, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern (Age 72 years)	
Married	12 Nov 1787	Gossersweiler, Pfalz, Bayern [2]
Children	1. Johannes Michael Morio, **b.** 15 Nov 1789, Münchweiler am Klingbach, Pfalz 2. Ludwig Balthasar Morio, **b.** 25 Aug 1791, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern, **d.** 27 Feb 1834, Silz, Pfalz, Bayern (Age 42 years) 3. Maria Anna Morio, **b.** 24 Nov 1792, Münchweiler am Klingbach, Pfalz 4. Elisabetha Morio, **b.** 13 Nov 1794, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern 5. Katharina Morio, **b.** 4 Apr 1796, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern 6. Anna Maria Morio, **b.** 17 Apr 1798, Münchweiler am Klingbach, Pfalz 7. Georg Michael Morio, **b.** 23 May 1800, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern, **d.** 8 Dec 1869, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern (Age 69 years) 8. Christina Morio, **b.** 1802, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern, **d.** 6 Feb 1875, Münchweiler am Klingbach, Pfalz, Bayern (Age 73 years)	
Last Modified	1 May 2018	
Family ID	F10792	Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I47792&tree=1, dostęp 02.04.2023

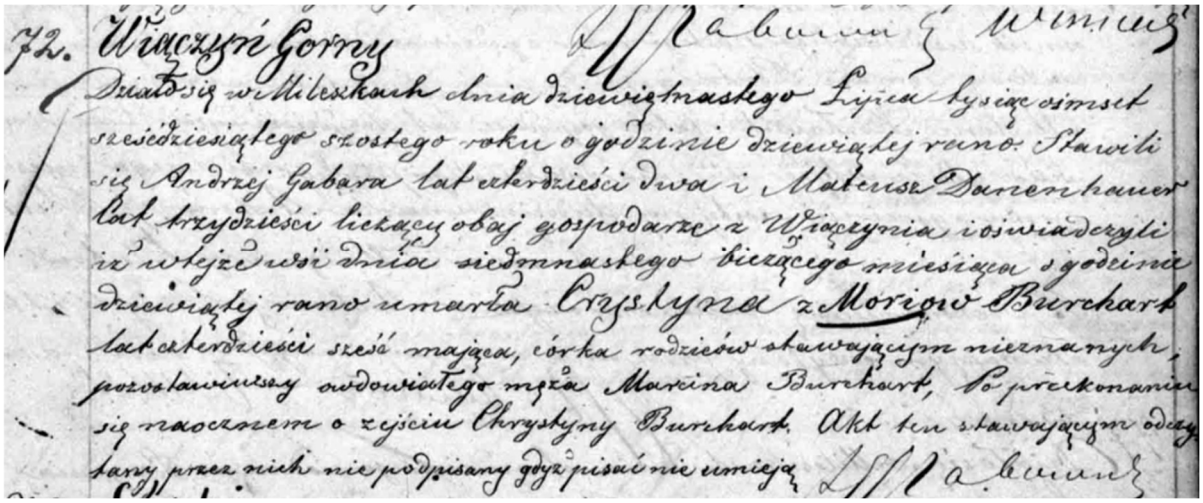
Martin Burkhart i Christina Morio po przybyciu do Polski mieszkali w Wiączeniu/Wiączyniu Górnym.

Pierwszym dokumentem, potwierdzającym pobyt Martina i Christiny w Polsce, jest świadectwo chrztu ich syna Antoniego, urodzonego 17 czerwca 1844 roku w Wiączyniu Górnym.

Christina żyła tylko lat 46, co nie powinno dziwić, zważywszy, iż miała 13 dzieci – sześciu synów i siedem córek – a ostatnie dziecko urodziła mając lat 45! Christina ostatnie dziecko urodziła 8 października 1845 roku, a zmarła 17 lipca 1846 roku. Tylko troje jej dzieci na pewno zmarło w dzieciństwie. Być może zmarła też córka Marianna, urodzona w roku 1850, gdyż nie ma danych na temat jej dalszych losów. Nie ma jednak jej aktu zgonu. W owych czasach tak mało zgonów dzieci w rodzinie – przy takiej dzietności – jest rzadkością, świadczy o dobrej kondycji fizycznej dzieci i dobrych genach po rodzicach. Wnuków Martina i Christiny doliczyłam się 66.

Jest niewykluczone, iż przyczyną śmierci Christiny była kolejna ciąża.

Akt zgonu Chrystyny z Moriów Burchart, zmarłej 17 lipca 1866 r.

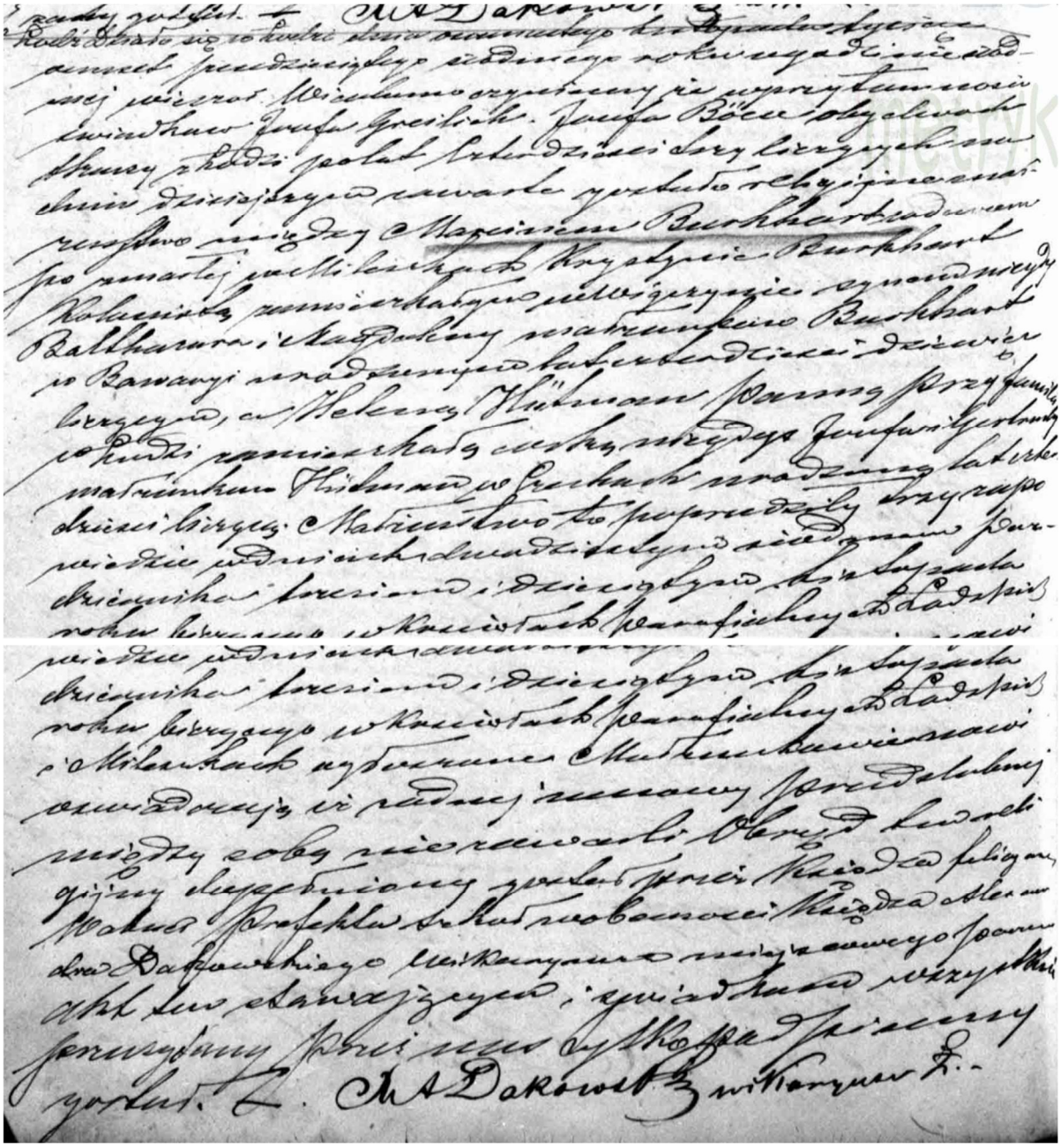

72. Więczyń Górny
Działo się w Miliszkach dnia dziewiętnastego Lipca tysiąc ośmset
sześćdziesiątego szóstego roku o godzinie dziewiątej rano. Stawili
się Andrzej Gabara lat czterdzieści dwa i Mateusz Dauerhauer
lat trzydzieści liczący obaj gospodarze z Więczynia i oświadczyli
iż wtejże wsi dnia siedmnastego bieżącego miesiąca o godzinie
dziewiątej rano umarła Chrystyna z Moriów Burchart
lat czterdzieści sześć mająca, córka rodziców stawającym nieznanych,
pozostawiwszy owdowiałego męża Martina Burchart, Po przekonaniu
się naocznem o zejściu Chrystyny Burchart. Akt ten stawającym odczy-
tany przez nich nie podpisany gdyż pisać nie umieją

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Chrystyna Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchart&search_name=Chrystyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1866&kt=3&plik=066-073.jpg&x=1796&y=208&zoom=1.25 (wpis nr 72, dostęp 02.04.2023)

Ponad rok po śmierci Christiny, Martin Burkhart, „Kolonista zamieszkały w Więczyniu", lat 49, poślubił w Łodzi, w parafii NMP, pannę Helenę Hütman (tak w akcie ślubu, to chyba pierwszy wykształcony ksiądz, który zadał sobie trud zapisania niemieckiego nazwiska poprawnie!), lat 40, urodzoną w Czechach, zamieszkałą w Łodzi, córkę Józefa i Gertrudy. Dokument jest słabo czytelny, ale można odcyfrować, że ślub odbył się 18 listopada 1867 r. W *Genetece* brak metryk dzieci z tego związku i brak aktu zgonu Heleny.

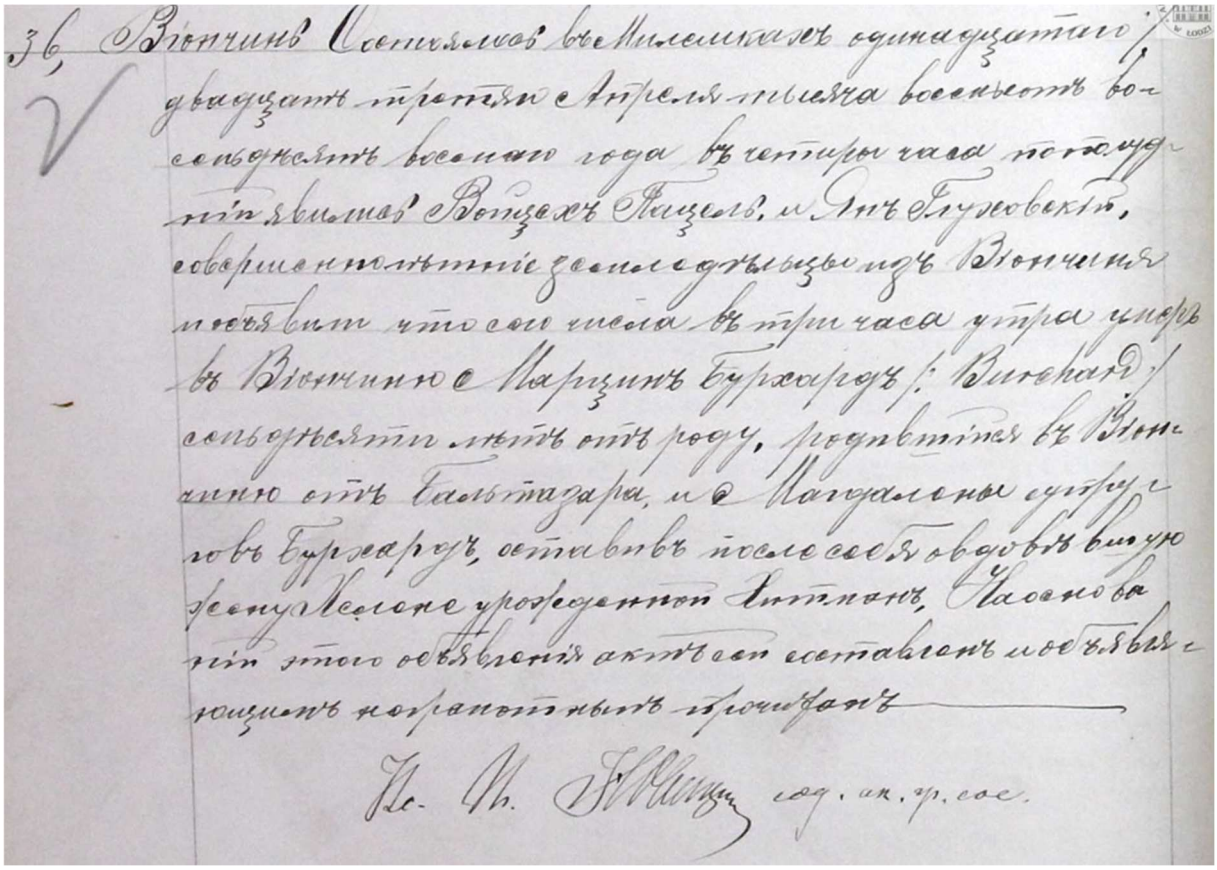
Drugi ślub Martina z Heleną Hütman

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Helena Hutman:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Hutman&search_name=Helena&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1562d&sy=1867&kt=2&plik=155-158.jpg (wpis nr 156, dostęp 02.04.2023)

Marcin zmarł w Wiączyniu 23 kwietnia 1888 r. Żył 70 lat. W większości metryk dzieci zapisany jest jako stolarz, choć pojawia się też określenie kolonista i gospodarz, co sugeruje, że dostał kawałek ziemi.

Akt zgonu Martina. Niestety od lat 70-ych prowadzono księgi parafialne w Mileszkach w języku rosyjskim, co ogromnie utrudnia czytanie dokumentów

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Martin Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Martin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1888&kt=3&plik=035-038.JPG&x=0&y=1500&zoom=1.25 (wpis nr 36, dostęp 02.04.2023)

Dzieci Martina i Christiny Morio

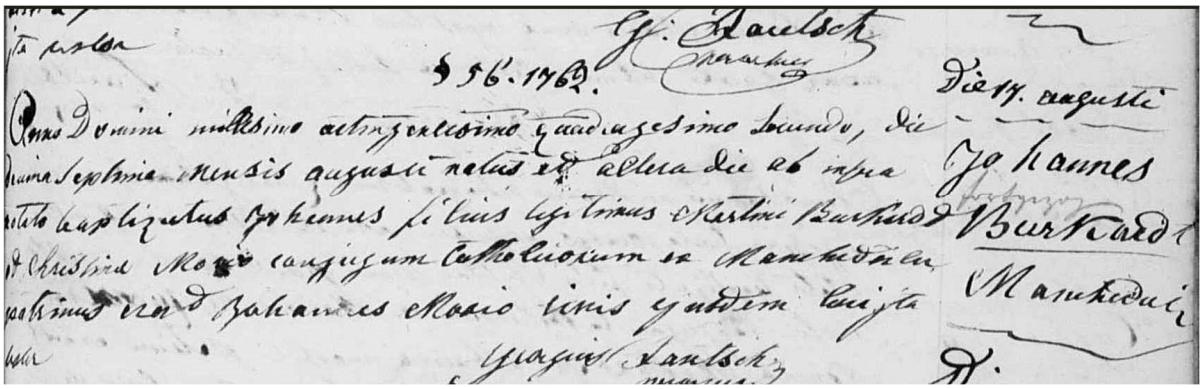
1. Johannes/Jan (16 VIII 1842 Münchweiler am Klingbach **-** 27 IX 1901 Częstochowa)

Na nagrobku Jana napisano, że żył 61 lat – zgodnie z datami urodzenia i śmierci żył lat 59.

Życie Jana jest znakomitym przykładem na to, jak przybysz z Palatynatu, dziecko urodzone w Erfweiler w rodzinie na tyle ubogiej, że zdecydowała się na emigrację, mieszkające w niemieckim raczej zwartym środowisku, w kolonii niemieckiej w Królestwie Polskim, polonizuje się i w dużym mieście polskim dochodzi do dobrobytu.

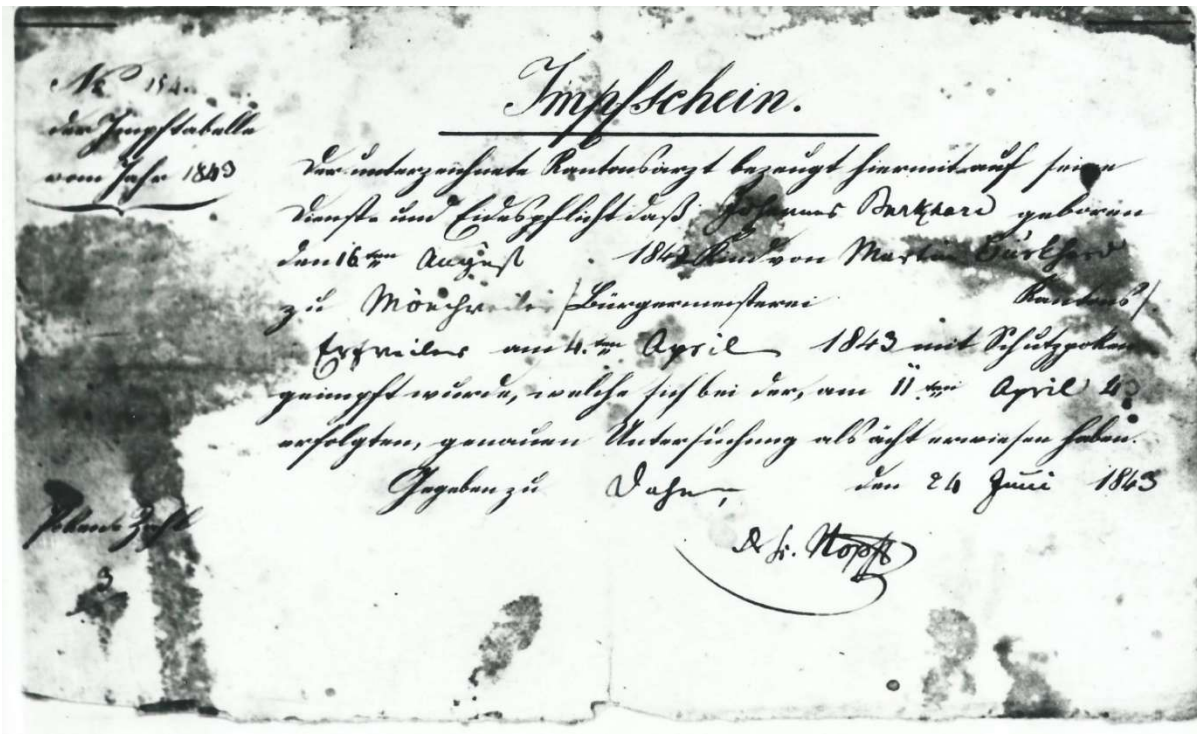
Johannes/Jan był najprawdopodobniej najstarszym synem Martina i Christiny Morio, ale nie jest to pewne, gdyż nie znam daty ich ślubu. Prawnuk Johannesa, Przemek Burchard podał mi wprawdzie datę ślubu – 2 czerwca 1842, ale nie wiem, skąd ją miał i nie mam możliwości, by ją zweryfikować. Johannes urodził się, gdy jego ojciec miał 24 lata, a matka 22 – jest zatem możliwe, że miał starsze rodzeństwo. *The Birkenhördt Project* nie wymienia Johannesa, datę i miejsce jego urodzenia znamy z kopii jego świadectwa szczepienia, którą otrzymałam od jego prawnuka Przemysława Burcharda. Na tym świadectwie występuje jako **Johannes Burkhard**.

W kwietniu 2024 roku otrzymałam od Anny Burchard, potomkini starszego brata Martina, Valentina, akt chrztu Johannesa.

Zapisano, że Johannes był „synem prawowitym” Martina Burkard i Christiny Morio, współmałżonki katolickiej. Dalej chyba zapisano miejsce urodzenia Manchweiler. Rok 1842, miesiąc sierpień. Jako że urodził się zgodnie z jego dokumentem szczepienia dnia szesnastego, powinno być *sexto decimo*, ale wydaje się, że to inna data – *decimo septimo*; może chodzi o datę chrztu. Jako *patrinus*, czyli ojciec chrzestny, wpisany jest Johannes Morio. A zatem mój pradziadek dostał imię po chrzestnym. Najprawdopodobniej wymieniony Johannes Morio to dziadek Christiny, ojciec jej matki Elisabethy Morio, żyjący w latach 1765-1845. Christina miała też starszego brata Johannesa Michaela, ur. 1789, ale jego danych genealogicznych brak, a zatem prawdopodobnie zmarł po urodzeniu.

Niemieckie świadectwo szczepienia ***(Impfschein)*** *Johannesa, wydane zostało 24 czerwca 1843 r. Johannes szczepiony był w Dahn przeciw ospie. Świadectwo szczepienia wymagane było w związku z podróżą do Polski.*

Źródło: Archiwum rodzinne

Tłumaczenie:

Świadectwo (dowód) szczepienia
Podpisany [niżej] lekarz kantonu zaświadcza niniejszym, zgodnie ze swoimi obowiązkiem służbowym i przysięgą, że Johannes Burkhard, urodzony 26 sierpnia 1842, dziecko Martina Burkharda z Münchweiler/burmistrzostwo Erfweiler, szczepiony został 4 kwietnia 1843 przeciwko ospie, które [to szczepienie] przy dokładnym badaniu w dniu 11 kwietnia okazało się właściwe [przyjęło się].
Wydane w Dahn, 24 czerwca 1843
Podpis: Dr…
Uwaga: w Palatynacie, nawet po przyłączeniu do Bawarii zachowano francuski podział na kantony.

Johannes przyjechał z rodziną do Polski mając około roku lub dwóch lat – ale raczej to pierwsze – między latem 1843 r. (świadectwo jego szczepienia wystawione było w Dahn 24 czerwca 1843 r.) a 17 czerwca 1844 r. (narodziny jego brata Antoniego w Wiączyniu Górnym). Do dnia ślubu, to jest do roku 1862, mieszkał na pewno z rodzicami w Wiączyniu Górnym, w pobliżu Nowosolnej. Dziś Wiączyń znajduje się w obrębie Łodzi. W Polsce Johannes zawsze występuje pod imieniem Jan.

Ojciec jego Marcin, jak wynika z aktów chrztu rodzeństwa Jana, pracował jako stolarz w Wiączyniu, określany jest też jako kolonista i gospodarz, co sugeruje, że otrzymał kawałek ziemi.

Wiadomo mi, że w koloniach niemieckich istniały jakieś szkoły dla dzieci kolonistów, ale nie wiem, do której z nich ewentualnie uczęszczał Jan – nauką mógł zacząć około roku 1848/9 – i czy umiał dobrze czytać i pisać po niemiecku. Na pewno umiał się podpisać i to typowymi gotyckimi literami. Na pewno w Wiączyniu w rodzinie posługiwano się niemieckim. Czy po opuszczeniu Wiączynia Jan z żoną

i dziećmi mówił wyłącznie po niemiecku, trudno powiedzieć. Bez wątpienia Jan z czasem, w wieku dojrzałym, musiał nauczyć się po polsku, gdyż po przeniesieniu do Częstochowy, w polskim otoczeniu, nie mógłby funkcjonować. Czy umiał też czytać i pisać po polsku, nie wiem.

Mając lat 20 **Jan Burkart** poślubił 18 listopada 1862 r. w parafii Mileszki osiemnastoletnią **Małgorzatę Honoratę Smorawską** (dla odróżnienia od jej matki, także Małgorzaty, używano w domu imienia Honorata), urodzoną we wsi Kraszew, położonej w parafii Kurowice, odległej od wsi Wiączyń Górny, gdzie mieszkał Jan, około 7 km. **Małgorzata Honorata była córką Wojciecha Smorawskiego i Małgorzaty** – o nazwisku panieńskim Małgorzaty niżej. Małgorzata Honorata mieszkała, jak by to wynikało z aktu ślubu – aczkolwiek nie wiadomo, od kiedy – w Budach Stokowskich.

Na wstępie aktu ślubu Jana i Małgorzaty Honoraty zaznaczono, jakich miejscowości w parafii on dotyczy. Zapisano dwie miejscowości: Wiączeń Górny i Budy Stokowskie. Ponieważ wyraźnie zapisano, że Jan mieszkał przy rodzicach w Wiączeniu, logiczne wydaje się, że Małgorzata Honorata, o której napisano, że jest „przy macosze zostająca" (macochą była Elżbieta Klebsattel – o stosunkach rodzinnych Małgorzaty Honoraty patrz niżej), mieszkała w Budach Stokowskich.

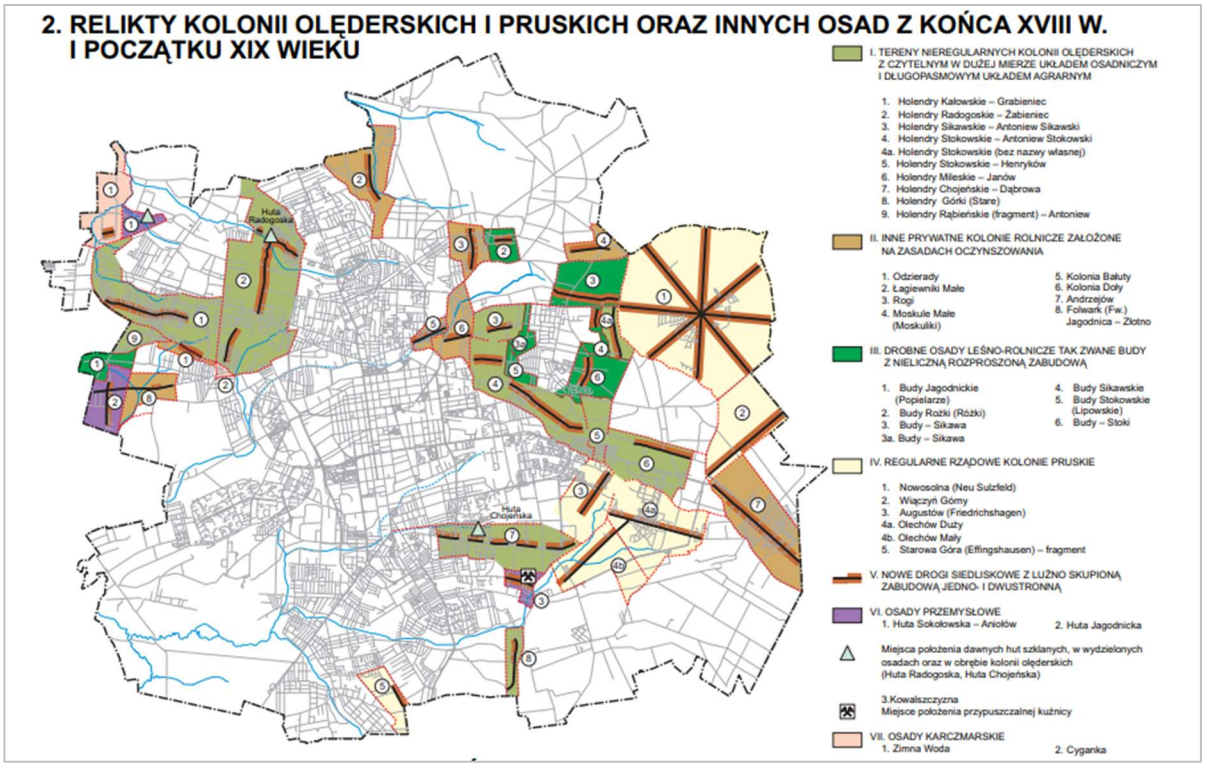
Macocha Małgorzaty Honoraty, Elżbieta z Maginów z Nowosolnej, zanim poślubiła ojca Małgorzaty Honoraty, była żoną Juliusza Klebsattel, gospodarza z Nowosolnej. Doskonale znała więc Burchardów – stryj Jana, starszy brat jego ojca Marcina, Georg (Wojciech) w latach 1845-1854 mieszkał w Nowosolnej. Przez jakiś czas mieszkał tam też Balthasar (Balcer).

W Budach Stokowskich, jak wiadomo, mieszkało również sporo członków rodziny Burchardów – miedzy innymi bracia Marcina Georg (Wojciech), Joseph (Józef) i Balthasar (Balcer).

Tak więc Jan i Małgorzata Honorata mogli poznać się w obrębie parafii Mileszki – w Budach Stokowskich, Wiączyniu Górnym, Nowosolnej.

Jak widać na poniższej mapie, Wiączyń, Budy i Nowosolną dzieliły bardzo małe odległości. Wiączyń łączył się z Nowosolną, z drugiej strony łączyły się z nią Budy.

Na poniższej mapie: Nr IV – 1. Nowosolna, 2. Wiączyń Górny, Nr III – nr 5. Budy Stokowskie.

Źródło: LXI-Relikty osadnictwa PL druk.cdr (lodz.pl) (dostęp 02.04.2023)

Równie prawdopodobne wydaje się też, że Johannes i Małgorzata Honorata poznali się przez Burchardów z Bukowca.

Odnośnie do Bukowca sprawa jest nieco skomplikowana, istnieją bowiem dwa Bukowce – jeden w gminie Nowosolna, drugi w gminie Brójce. Oba dzieli od Łodzi kilkanaście kilometrów. Uważam, że chodzi o ten drugi. Bukowiec (gmina Brójce) powstał w roku 1803 jako kolonia niemiecka. Niemcy nazwali ją Königsbach – od swojej rodzinnej miejscowości, ale w roku 1820 władze rosyjskie przywróciły nazwę Bukowiec. Bukowiec do roku 1939 był zamieszkały prawie wyłącznie prze Niemców. Leżał po sąsiedzku z wsią Kurowice. Ponieważ dokumenty mnie interesujące dotyczyły Bukowca w parafii Kurowice, zapewne chodzi właśnie o Bukowiec w gminie Brójce. Do Kraszewa (parafia Kurowice), gdzie urodziła się Małgorzata Honorata Smorawska, było 1,8 km.

W Bukowcu nie mieszkał żaden ze stryjów Jana, mieszkali tam jego dalsi krewni. Była to rodzina z Erfweiler – Adama Burkhart/Burchart/Burchard i Małgorzaty Keller. O tej rodzinie patrz rozdział 1 części II pt. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce*. Adam (1792-1851) był praprawnukiem Wendelina Burkhart (1662-1749), brata Bartholomäusa (1665-1724), mojego bezpośredniego przodka. W Bukowcu prócz Adama i Małgorzaty mieszkały ich dzieci Józef, Marek i Katarzyna. Inny ich syn, Wojciech (zapewne Georg) zmarł w roku 1867 w Wiączyniu Górnym – na pewno mieszkał tam od roku 1850, gdyż wówczas w Wiączyniu urodził się jego syn Wojciech. Zgon Wojciecha/Georga zgłosił Marcin Burchart, lat 49, gospodarz , mój prapradziadek, ojciec Jana a teść Małgorzaty Honoraty. Widać z tego, że rodziny Burchardów z Wiączynia i Bukowca były sobie bliskie.

Bardzo istotny wydaje się jeszcze jeden szczegół, wiążący się z kolejami życia rodziny mojego prapradziadka **Wojciecha Smorawskiego**, o którym niżej.

Wojciech Smorawski miał z trzech małżeństw prócz Małgorzaty Honoraty kilka córek. Starsza siostra rodzona Małgorzaty Honoraty, Elżbieta Smorawska, w roku 1849 poślubiła Augustyna Sznell (Schnel?

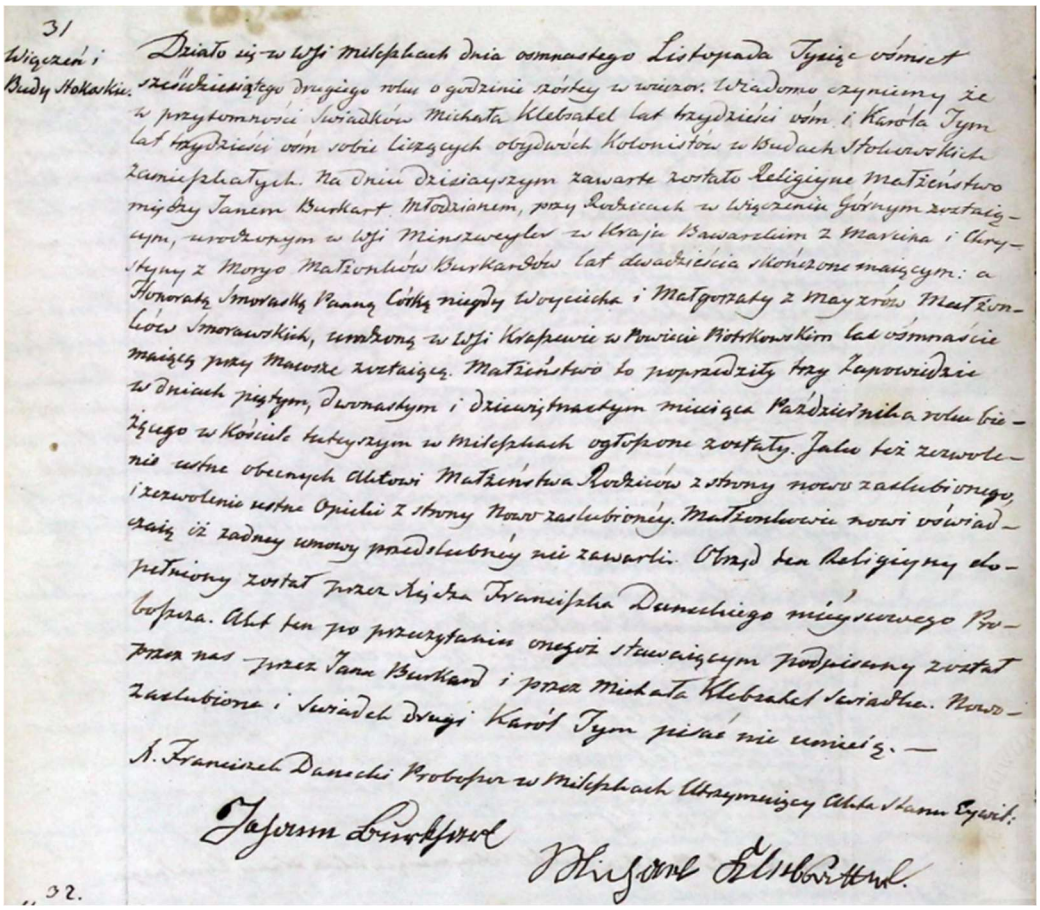
Schehl?). Gdy zmarła w roku 1851, wdowiec po niej ożenił się w tym samym roku z Katarzyną Burchart z Bukowca, wyżej wspomnianą córką Adama Burchart. W ten sposób nastąpiło już w roku 1851 spowinowacenie rodzin Smorawskich i Burchartów.

Kraszew, gdzie urodziła się Małgorzata Honorata, leży w odległości 1,5 kilometra od Andrespola. W Andrespolu i Andrzejowie również mieszkali Burchardzi, a więc i przez nich mogli się poznać Johannes i jego przyszła żona.

Oczywiście nie wiadomo, czy Johannes i Małgorzata Honorata poznali się i zakochali, czy było to małżeństwo wyswatane.

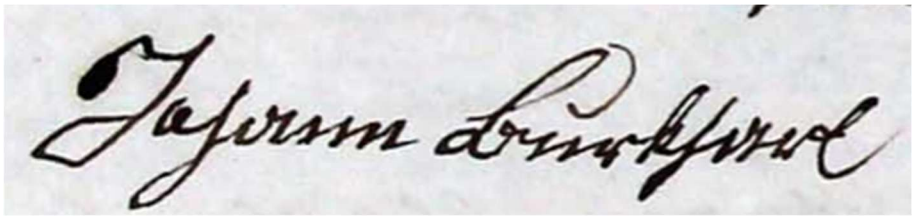
O rodzinach ojca i matki Małgorzaty Honoraty patrz rozdział niżej.

Akt ślubu Jana Burkart z panną Smorawską z 18 listopada 1862

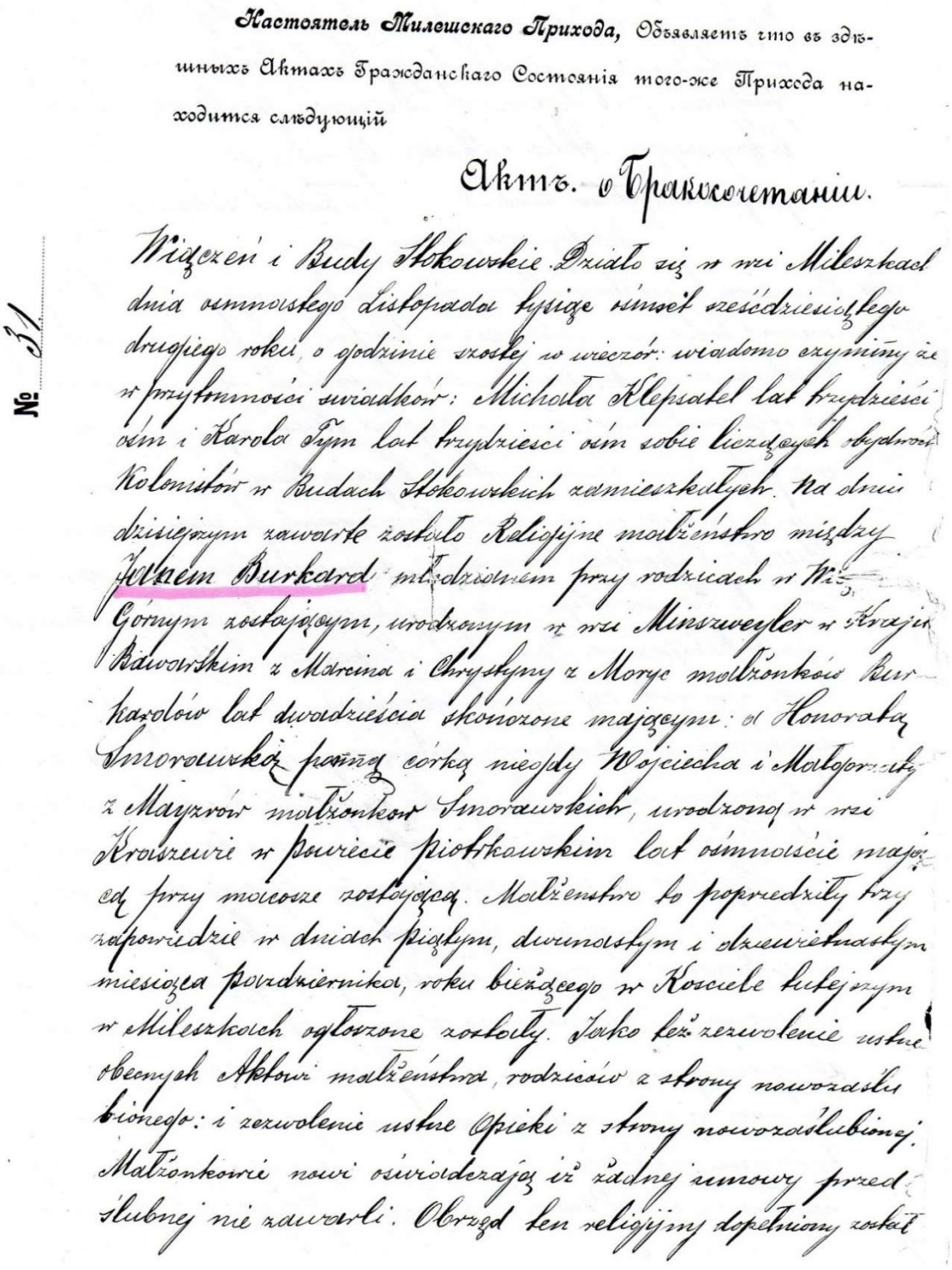
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Jan Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burkart&search_name=Jan&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1862&kt=2&plik=31-33.jpg&x=0&y=0&zoom=1.75 (wpis nr 31, dostęp 02.04.2023)

Podpis pana młodego – Johann Burkhard

Ksiądz Danecki zaznaczył, że „nowozaślubiona i świadek drugi Karol Tym pisać nie umieją" i tym razem nie jest to zwyczajowa formułka, jaką opatrywali zwykle dokumenty niemieckich parafian księża, a która wynikała być może z tego, że lekceważyli kolonistów lub nie mogli się z nimi porozumieć, bo sami nie znali niemieckiego, a być może chodziło o to, że parafianie ci nie umieli pisać i czytać po polsku, a zatem nie mogli się podpisać – zdaniem księdza – pod dokumentem, którego nie rozumieli. Ksiądz Danecki był rzetelny, napisał wyraźnie, kto się nie umiał podpisać – kto umiał, ten się podpisał. A zatem prababcia była analfabetką! Dość straszne, zważywszy, że to XIX wiek, a ojciec „nowozaślubionej" był urzędnikiem państwowym, niskiego szczebla, ale jednak.

Zachował się też odpisy aktu ślubu Małgorzaty Honoraty i Jana z 28 stycznia/7 lutego roku 1898 – dokument sporządzony jest w guberni piotrkowskiej, urzędzie łódzkim, parafii mileszskiej w języku polskim i rosyjskim. Brzmi on identycznie jak akt oryginalny, zamieszczony powyżej.

Настоятель Милешскаго Прихода, Объявляетъ что въ здѣшнихъ Актахъ Гражданскаго Состоянія того-же Прихода находится слѣдующій

№ 31

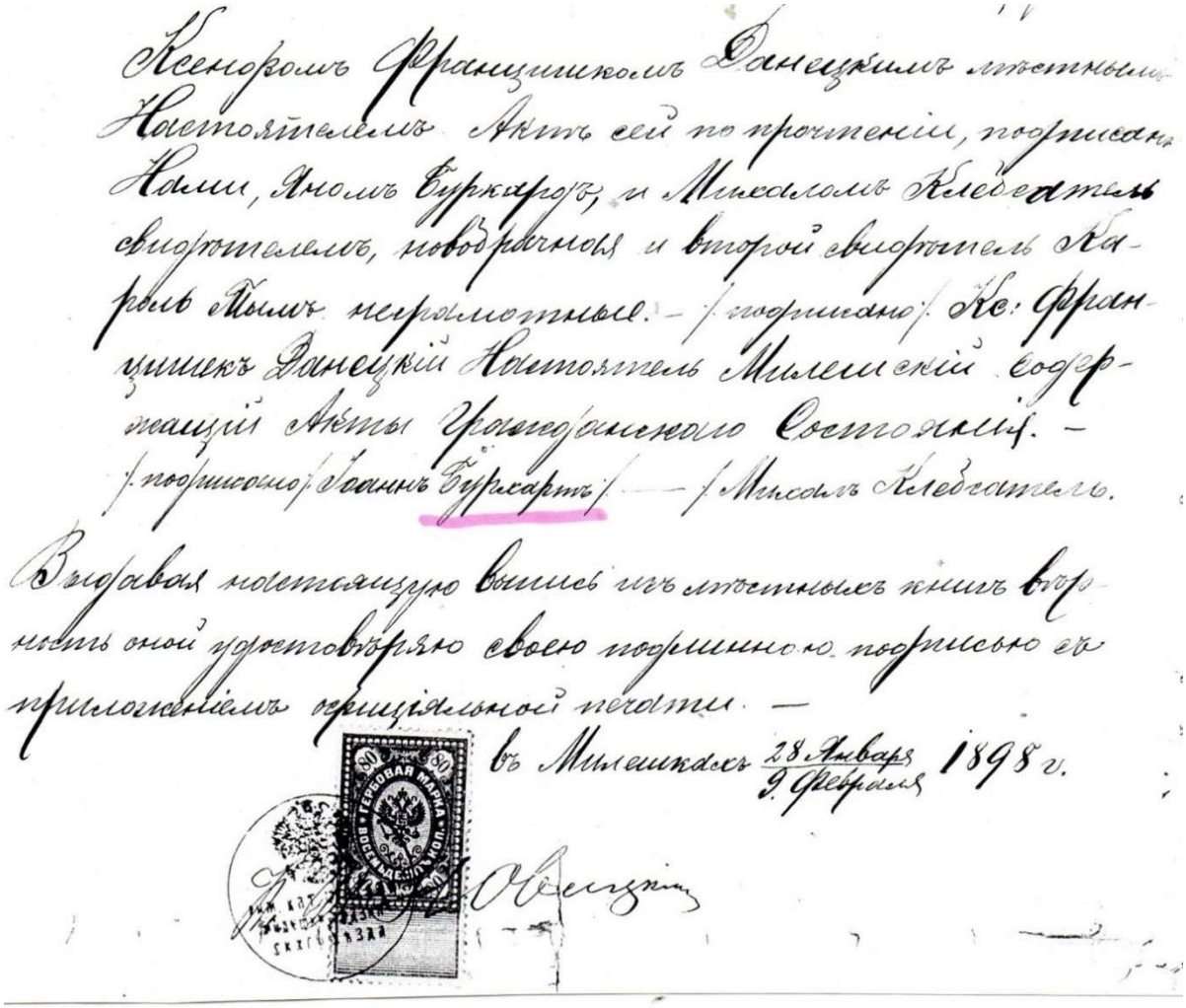
Актъ. о Брачсочетаніи.

Więczeń i Budy Stokowskie. Działo się w wsi Mileszkach dnia osmnastego Listopadu tysiąc ośmset sześćdziesiątego drugiego roku, o godzinie szostej po wieczór: wiadomo czynimy że w przytomności świadków: Michała Klepsatel lat trzydzieści ośm i Karola Tym lat trzydzieści ośm sobie ledwo znajomych obydwuch Kolonistów w Budach Stokowskich zamieszkałych. na dniu dzisiejszym zawarte zostało Religijne małżeństwo między Janem Burkard młodzieńcem przy rodzicach w Wsi Górnym zostającym, urodzonym w wsi Minszweyler w Kraju Bawarskim z Marcina i Chrystyny z Moryc małżonkoiw Burkardów lat dwadzieścia skończone mającym: a Honoratą Smorawską panną córką nieżyjącego Wojciecha i Małgorzaty z Mayzrów małżonkoiw Smorawskich, urodzoną w wsi Krolszewie w powiecie piotrkowskim lat ośmnaście mającą przy matce swojej zostającą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzie w dniach pięknym, dwunastym i dziewiętnastym miesiąca października, roku bieżącego w Kościele tutejszym w Mileszkach ogłoszone zostały. Jako też zezwolenie ustne obecnych Aktowi małżeństwa, rodziców z strony nowozaślubionego: i zezwolenie ustne Opieki z strony nowozaślubionej. Małżonkowie nowi oświadczają iż żadney umowy przedślubnej nie zawarli. Obrzęd ten religijny dopełniony został

przez Xiędza Franiszka Domeckiego proboszcza miejscowego probostwa.
Akt ten po przeczytaniu onego stawającym, podpisany został przez
Nas, przez pana Burkarda, i przez Michała Klepsatel świadków. Na-
wzajemślubionia, i świadek drugi Karol Tym pisać nie umieją.
/podpisano/ ks. Franciszek Domecki proboszcz Milewski
Wyciągu tego Aktu Ksiąg Cywilnego.
/podpisano/ Johann Burkart. —— /: Michał Klepsatel.

Перевод на русский языкъ.

Состоялось в деревнѣ Миленькихъ дня восемнадцатаго Января
тысяча восемьсотъ шестьдесятъ втораго года в шесть часовъ вечера.
Объявляемъ что в присутствіи свидетелей: Михаила Колѣботтеля
тридцати восьми лѣтъ, и Карола Тыма тридцати восьми лѣтъ
отъ роду, обоихъ Колонистовъ в Курдзе Сторовской гмины
жительствующихъ: заключенъ сей имѣя религіозный брачный союзъ между
Яномъ Буркардомъ холостымъ, жительствующимъ при родителяхъ
въ Вѣнценю Горномъ, рождившимся в деревнѣ Миниве-
лерѣ въ Баварскомъ Краю, отъ Марцина и Христины отъ Ма-
рилъ супруговъ Буркардовъ двадцати лѣтъ отъ роду, — и зо-
нораного Сторовскою, отъ вѣчего, дочерью покойныхъ Войцѣха
и Малгорзаты отъ Майеровъ супруговъ Сторовскихъ рождив-
ся в деревнѣ Крамцевъ Петроковскаго уѣзда восемнадцати лѣтъ
отъ роду при матери пребывающею. Сему союзу предше-
ствовали три оглашенія опубликованныя в гортинемъ Мѣст-
скомъ Костелѣ, в дняхъ: пятымъ, двѣнадцатомъ, и девят-
надцатымъ Октября мѣсяца текущаго года. Позволеніе не
присутствующихъ лично при брачномъ актѣ родителей
имѣлось, и текущетво невѣстой заявлено словесно. Но-
вобрачные заявляютъ что они предъ брачнаго договора
незаключили. Религіозный сей обряда совершенъ

Źródło: Archiwum rodzinne

Fakt, że zarówno zamieszczone wcześniej odpisy świadectwa urodzenia i chrztu Martina Burkhard, jak i odpis aktu małżeństwa Johannesa sporządzono w roku 1898, świadczyć może o prowadzeniu wówczas jakiejś sprawy spadkowej, może po śmierci Martina.

Tłumaczenie odpisu aktu ślubu:

Więczeń i Budy Stokowskie. Działo się we wsi Mileszkach dnia ośmnastego Listopada tysiąc ośmset sześćdziesiątego drugiego roku o godzinie szóstej w wieczór: wiadomo czynimy, że w przytomności świadków Michała Klepsatel lat trzydzieści ośm i Karola Tym lat trzydzieści ośm sobie liczących, obydwóch kolonistów w Budach Stokowskich zamieszkałych. Na dniu dzisiejszym zawarte zostało Religijne małżeństwo między ***Janem Burkard*** *młodzieńcem przy rodzicach w Więczeniu Górnym zostającym, urodzonym w wsi Minszweiler w Kraju Bawarskim z Marcina i Chrystyny z Moryo małżonków Burkardów, lat dwadzieścia skończone mającym, a* ***Honoratą Smorawską****, panną, córka niegdy (w tym samym miejscu w tekście rosyjskim wpisano słowo pokojnik – nieboszczyk) Wojciecha i Małgorzaty z Mayzrów małżonków Smorawskich, urodzoną we wsi Kraszewie w powiecie piotrkowskim, lat ośmnaście mającą, przy macosze zostającą. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi w dniach piątym, dwunastym i dziewiętnastym miesiąca października, roku bieżącego w Kościele tutejszym w Mileszkach ogłoszone zostały. Jako też zezwolenie ustne obecnych Aktowi małżeństwa, rodziców ze strony nowozaślubionego i zezwolenie ustne Opieki z strony nowozaślubonej*

Małżonkowie nowi oświadczają, iż żadnej umowy przedślubnej nie zawarli. Obrzęd ten religijny dopełniony został przez księdza Franciszka Daneckiego miejscowego proboszcza. Akt ten po przeczytaniu onego podpisany został przez Nas, przez Jana Burkard i przez Michała Klepsatel świadka. Nowozaślubiona i świadek drugi Karol Tym pisać nie umieją.
/podpisano/ X Franciszek Danecki proboszcz Mileszski Utrzymujący Akta Stanu Cywilnego
/podpisano/ Johann Burchart /.../ Michał Klepsatel
Dalej następuje pisany ta sama ręką identyczny tekst w języku rosyjskim, Po rosyjsku nazwisko pana młodego: Burkard, w innym miejscu Burchart, nazwisko świadka: Klebsatiel (prawdopodobnie zniekształcone nazwisko niemieckie Klebsattel).
Pod obu tekstami data: 28 stycznia / 9 lutego 1898 r.

Wspomnieć trzeba, że świadek o nazwisku Michał Klepsatel (na oryginalnym akcie ślubu z parafii Mileszki podpisano wyraźnie: Michael Klebsattel) mógł być krewnym Elżbiety, macochy Małgorzaty Honoraty, której nazwisko na akcie jej ślubu z ojcem Małgorzaty Honoraty jest kiepsko czytelne i brzmi „z Maginów" Kletnitel albo Kletzetel. Nazwisko jej byłego męża zapisano niżej w tym akcie ślubu Kletnitel. Elżbieta bowiem wychodząc za Smorawskiego była wdową. Nazwisko jej pierwszego męża Juliusza występuje w akcie jego ślubu z Elżbietą jako Klobsatel, na aktach chrztu dzieci Klebsatel. W innych dokumentach w *Genetece* mamy nazwisko Klebsattel i ono jest prawdziwe – *kleben* to po niemiecku kleić, przylegać, *Sattel* to siodło. Michael Klebsattel miał w chwili ślubu Jana i Małgorzaty Honoraty 38 lat, a więc urodził się w roku 1824. Macocha Elżbiety miała z pierwszym mężem syna Michała Klebsatel, urodzonego w roku 1827, a więc zapewne chodzi o niego.

Johannes/Jan i Małgorzata Honorata Smorawska brali ślub – jak wielu innych Burchardów – w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Doroty w Mileszkach. Drewniany kościół zbudowany został w roku 1766. Z czasem dzielnica Mileszki wraz z kościołem znalazła się w obrębie Łodzi. W roku 2015 kościół spłonął. Podjęto decyzję o jego odbudowie, ale nie będzie to, niestety, wierne odtworzenie tego zabytku.

Kościół w Mileszkach

Tu brali ślub Johannes Burkard i Małgorzata Honorata Smorawska.

Małgorzata Honorata Smorawska

Źródło: Archiwum rodzinne

Zgodnie z zapewnieniem Przemysława Burcharda jest to zdjęcie jego prababci, Małgorzaty Honoraty ze Smorawskich Burchard.

Małgorzata Honorata zmarła zgodnie z napisem na nagrobku (cmentarz Św. Rocha w Częstochowie), gdzie występuje jako Honorata z Morawskich, 10 sierpnia 1911 r. Dożyła urodzin swoich wnuków.

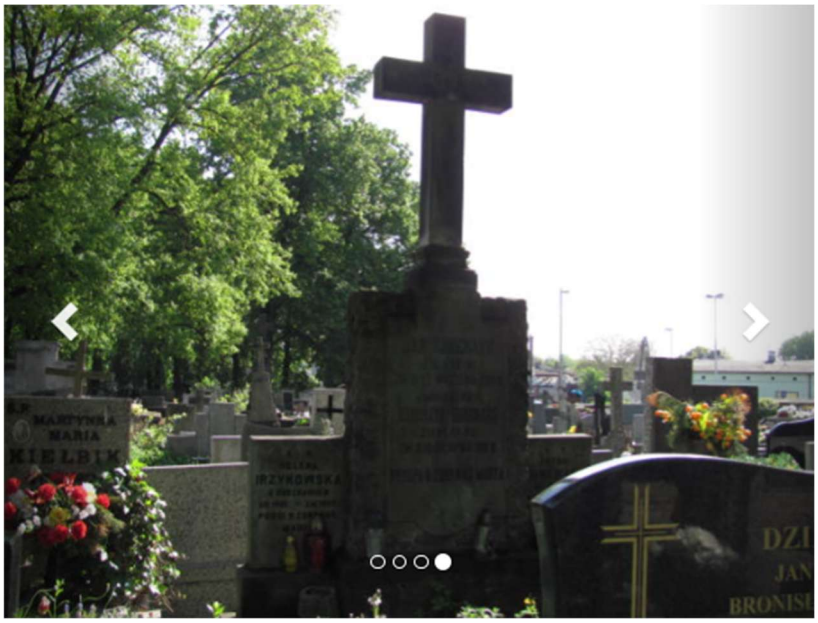
Nagrobek Małgorzaty Honoraty i Johannesa/Jana w Częstochowie na cmentarzu św. Rocha

Źródło: https://czestochowa.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=37028&inni=0&cinki=0

Na nagrobku zapisano tylko imię Honorata i nazwisko – z Morawskich. Dzieci najwidoczniej nie znały nawet właściwego nazwiska matki! Na nagrobku podano, że żyła 65 lat. Jednakże, skoro wiadomo, że urodziła się w roku 1844, to miała lat 67. Podobnie źle podane są lata życia Jana – jeśli urodził się w roku 1842, to umierając miał lat 59.

Krzyż nad grobem Burchardów.

Źródło: https://czestochowa.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=37028&inni=0&cinki=0

Johannes/Jan z żoną na pewno przez pięć lat po ślubie mieszkali w **Wiączyniu**, gdzie urodzili się ich dwaj pierwsi, znani mi synowie – w roku 1865 Jan i 1867 German. W metryce pierwszego syna, Jana, pradziadek Johannes określony jest jako stolarz, a więc zapewne uczył się od ojca i może z nim pracował. W metryce mojego dziadka Germana Johannes określony jest jako gospodarz w Wiączyniu. **Między urodzinami Germana – 8 października 1867 – a Franciszka, który urodził się w styczniu 1875 r. w Srebrnej, rodzina Johannesa/Jana przeniosła się z Wiączynia Górnego do Srebrnej.** Powody nie są mi znane, ale przypuszczam, że były natury ekonomicznej. W Srebrnej mieszkali zresztą inni Burchardzi, np. młodsza siostra Jana, Marianna, zamężna Wanemacher. Także rodzina Miller – żoną jednego z nich była Marta Burchard. Wiączyń Górny i Srebrną dzieliło około 20 km.

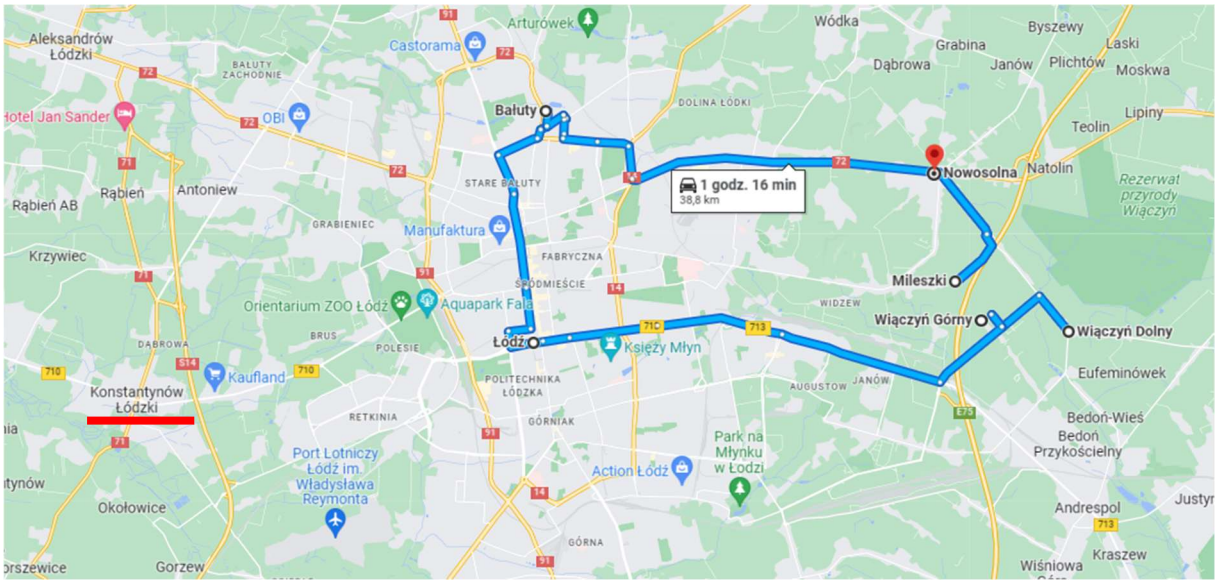
Nie wiadomo gdzie i dokładnie kiedy – być może w roku 1872 – urodził się trzeci syn Johannesa/Jana, Jan. Może między Germanem a Franciszkiem urodziły się też jakieś inne, nieznane mi dzieci. Kolejne dziecko, córka Marta, urodziła się w marcu roku **1879** w **Konstantynowie** – najprawdopodobniej w Srebrnej, ale Konstantynów został wpisany, ponieważ tam znajdowała się parafia. Syn Antoni urodził się we wrześniu roku **1883** w **Bałutach**. Marta zmarła w grudniu **1884** roku już w **Jeziorku**. Najmłodszy (?) syn Stanisław urodził się w grudniu 1885 w Jeziorku. **Wydaje się zatem, że między marcem 1879 a wrześniem 1883 rodzina przeniosła się ze Srebrnej do Bałut, a między wrześniem 1883 a grudniem 1884 przeniosła się do miejscowości Jeziorko.**

Bałuty były starą wsią szlachecką pod Łodzią. W latach trzydziestych XIX w. właściciel, August Zawisza, postanowił wybudować tam nowe osiedla jako zaplecze dla fabrycznej Łodzi. Podzielił ziemię

na działki. Szybko ruszyła dzierżawa lub sprzedaż działek i zabudowa – w roku 1882 mieszkało w Bałutach 1468 osób. Wielu mieszkańców Bałut budowało domy na wynajem dla robotników łódzkich. Pod koniec XIX w. Bałuty liczyły 20 000 mieszkańców. W r. 1915 włączone zostały do Łodzi. W metryce Antoniego, urodzonego 1883 w Bałutach, Johannes/Jan określony jest jako *domowładielec*, czyli właściciel domu. Czy był to dom, w którym mieszkał, czy też dom zbudowany na wynajem – nie wiem.

Bałuty od Jeziorka dzieliło 38 km. Jeziorko leżało na wschód od Łodzi, na drodze do Jeżowa, oddalonego od Jeziorka około 12 km, gdzie mieścił się kościół parafialny dla mieszkańców Jeziorka. Dziś jest to gmina Koluszki. Wieś liczy około 180 mieszkańców. Co robił Johannes/Jan w Jeziorku – nie wiem.

Miejsca zamieszkania Jana w latach mniej więcej 1844-1885

Źródło: https://www.google.pl/maps

Październik **1867** r. to ostatnia data, kiedy Jan mieszkał w **Wiączyniu**, a grudzień **1885** r., gdy mieszkał w **Jeziorku**. A zatem przynajmniej w ciągu 17 lat kilkakrotnie zmieniał miejsce zamieszkania. Musiał w tym czasie dojść do jakiegoś względnego dobrobytu, skoro zdecydował się na przeniesienie do dużego miasta, jakim była Częstochowa. Znalezienie lokum dla rodziny z pięciorgiem dzieci na pewno nie było możliwe dla kogoś bez środków do życia. Musiał też mieć jakieś perspektywy zatrudnienia.

Na pewno po grudniu roku 1885 Jan - miał wówczas około 50 lat – **przeniósł się z rodziną (z Jeziorka?) do Częstochowy**, ale ani data ani powód przeniesienia nie są mi znane. Zapewne Jan uznał przeniesienie do dużego miasta, jakim była już wówczas Częstochowa, za korzystne ekonomicznie.

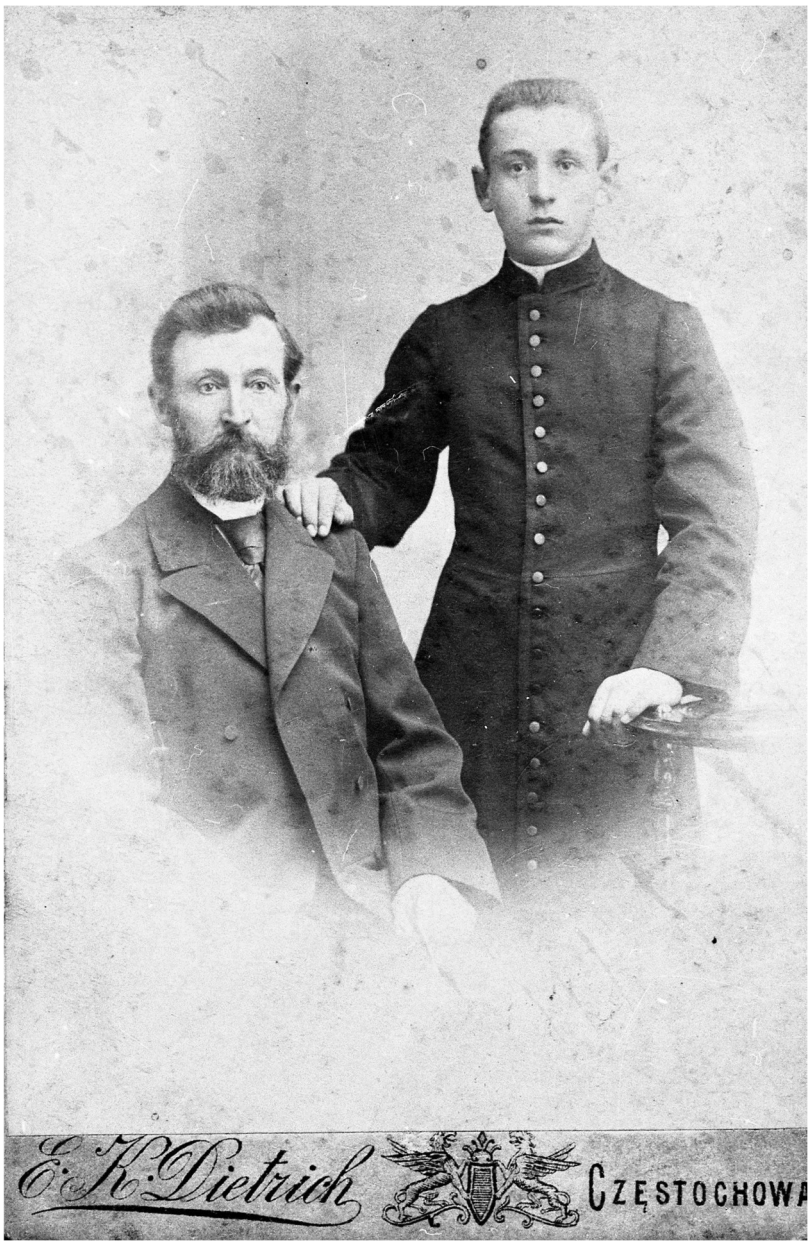
Na pewno rodzina Burchardów mieszkała tam już w roku 1892, gdyż najstarszy syn Jana, German, ożenił się z mieszkanką Częstochowy; syn Germana, Hipolit, urodził się w roku 1893 w Częstochowie.

Nie wiem, czym zajmował się Jan w Częstochowie, ale na pewno miał jakąś firmę. Ojciec jego był stolarzem i głównie stolarstwem zajmował się też Jan. W akcie ślubu jego syna Antoniego określony jest jako „właściciel domu". Dom znajdował się przy ulicy Wieluńskiej, na rogu Placu Wieluńskiego – tak poinformował mnie Przemek Burchard.

Wspomnieć trzeba, że Jan musiał już dobrze mówić po polsku, skoro nie obawiał się przenieść do dużego polskiego miasta i podjąć tu działalność gospodarczą. Jakim językiem posługiwali się Burchardzi w domu – trudno dociec. Żona Johannesa, Małgorzata Honorata, miała polskiego ojca, ale jej matka, Małgorzata Mayzer/Meiser, była Niemką, także macocha, która wychowywała Honoratę, była Niemką. Nie wiadomo, na ile – wychodząc za Smorawskiego – Małgorzata Honorata opanowała polski. Być może była dwujęzyczna. Prawdopodobnie niemiecki w domu Jana był w użyciu, chociaż w Częstochowie musiał ustępować polskiemu. Jest możliwe, że znali też trochę rosyjski, wszak żyli w kraju podbitym przez Rosjan!

Przeniesienie do Częstochowy zmieniło diametralnie status społeczny rodziny – z mieszkańca wsi, być może rolnika, Jan stał się mieszkańcem dużego miasta. Umożliwiło to awans społeczny rodzinie.

Jan z synem

Źródło: Archiwum rodzinne

To zdjęcie Jana i jego syna Antoniego, urodzonego w roku 1883. Antoni ma na sobie najprawdopodobniej mundurek seminarzysty-kleryka. Fotografię wykonano w zakładzie Edwarda K. Dietricha. W Częstochowie jego zakład działał w latach 1895-1907. Adresy to ulica Dojazd (tu był na pewno zakład w roku 1898) i II Aleja 18. Czy Dietrich miał dwa zakłady, czy zmieniał adresy – nie wiem.

Zdjęcie powyższe powstało między rokiem 1895 (założenie zakładu) a 1901 (zgon Jana). Jan urodził się w roku 1842, a zatem w roku 1895 miał 53 lata.

Johannes zmarł 27 września 1901 r. w Częstochowie.

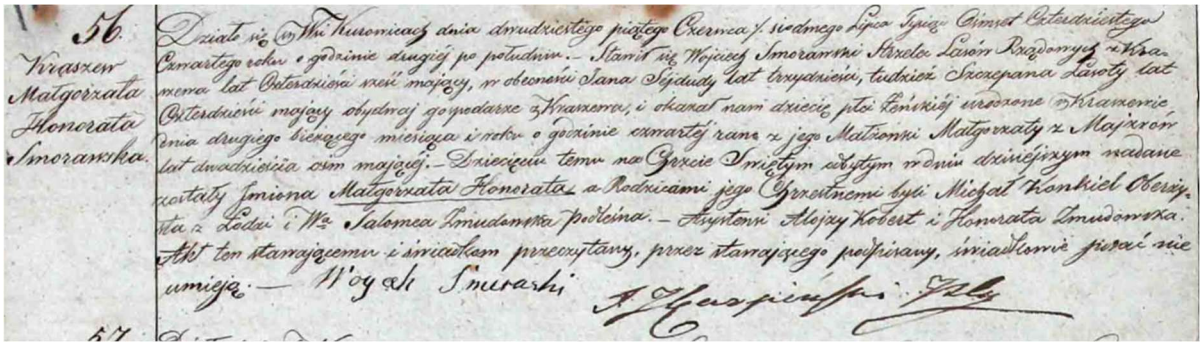
Rodzice, dziadkowie i przodkowie Małgorzaty Honoraty Smorawskiej, krewni i powinowaci Burchardów

Żona Jana Burcharda pochodziła po ojcu z rodziny, o której prawie nic nie wiadomo, natomiast po matce z rodziny kolonistów niemieckich – nazwiskiem Meiser – z Nassau. Losy tej rodziny, które można prześledzić kilka wieków wstecz, są niezwykle ciekawe i warte poznania.

1. Małgorzata Honorata Smorawska, moja prababcia

urodziła się 2 lipca 1844 roku w Kraszewie jako córka **Małgorzaty z Majzrów** (tak zapisano nazwisko w akcie chrztu) i **Wojciecha Smorawskiego.**

Akt urodzenia Małgorzaty Honoraty

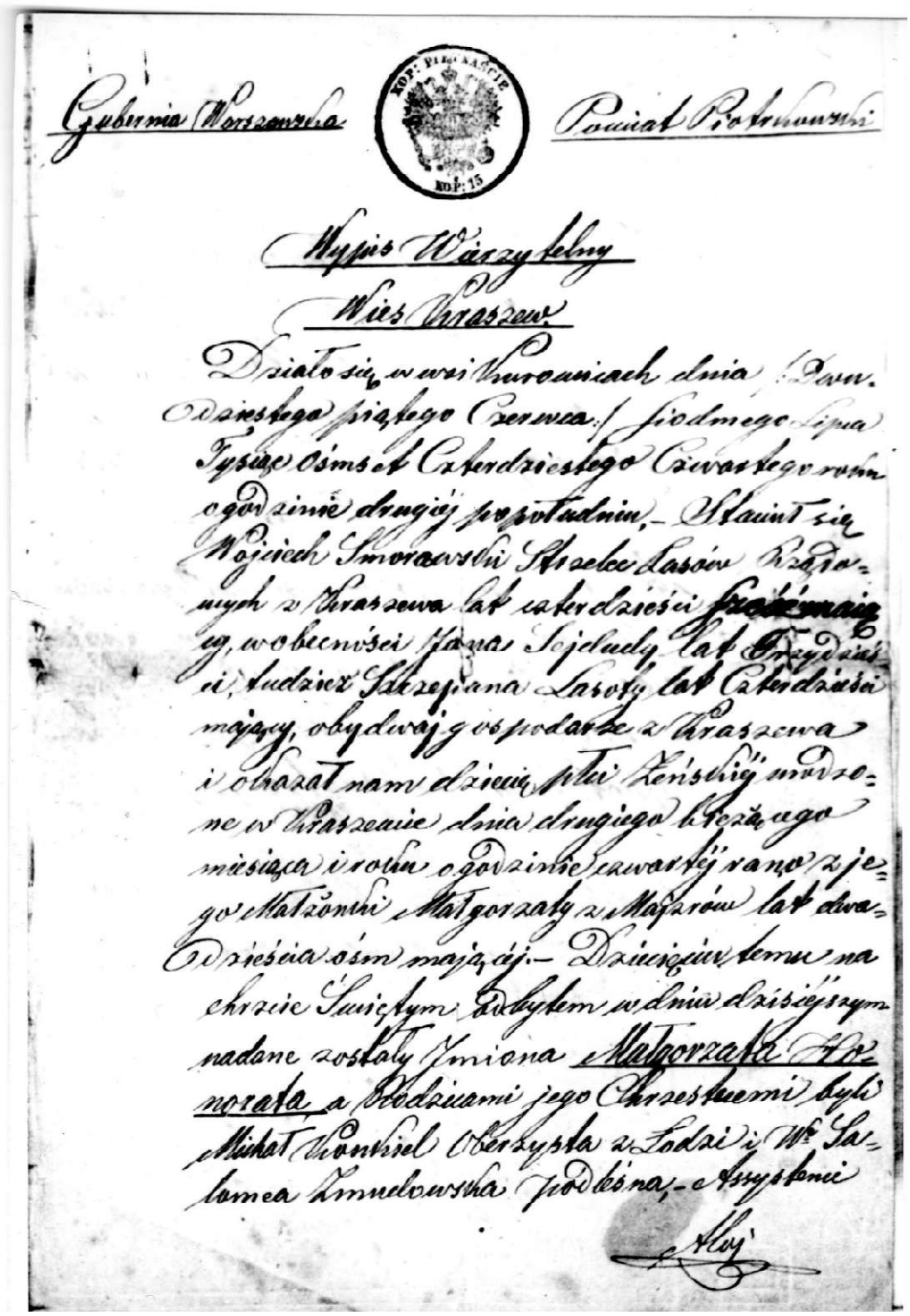

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Małgorzata Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=Ma%C5%82gorzata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan: https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&sy=1844&kt=1&plik=056-067.jpg (wpis nr 56, dostęp 02.04.2023)

Bardzo ciekawy jest podpis ojca Małgorzaty Honoraty: Woyceh **Smuraski.** Pierwsze imię Małgorzata Honorata dostała po matce, drugie po Honoracie Zmudowskiej, bez wątpienia krewnej matki chrzestnej, określonej jako wielmożna. Zgodnie z dokumentem ojciec Małgorzaty Honoraty miał 46 lat, a więc

urodziłby się w roku 1798. Matka miała 28 lat, a więc urodziłaby się w roku 1816. Obie daty urodzin rodziców wydają się mocno wątpliwe!

Zachował się też wypis aktu urodzenia z roku 1865. Nie wiem, w jakim celu został sporządzony.

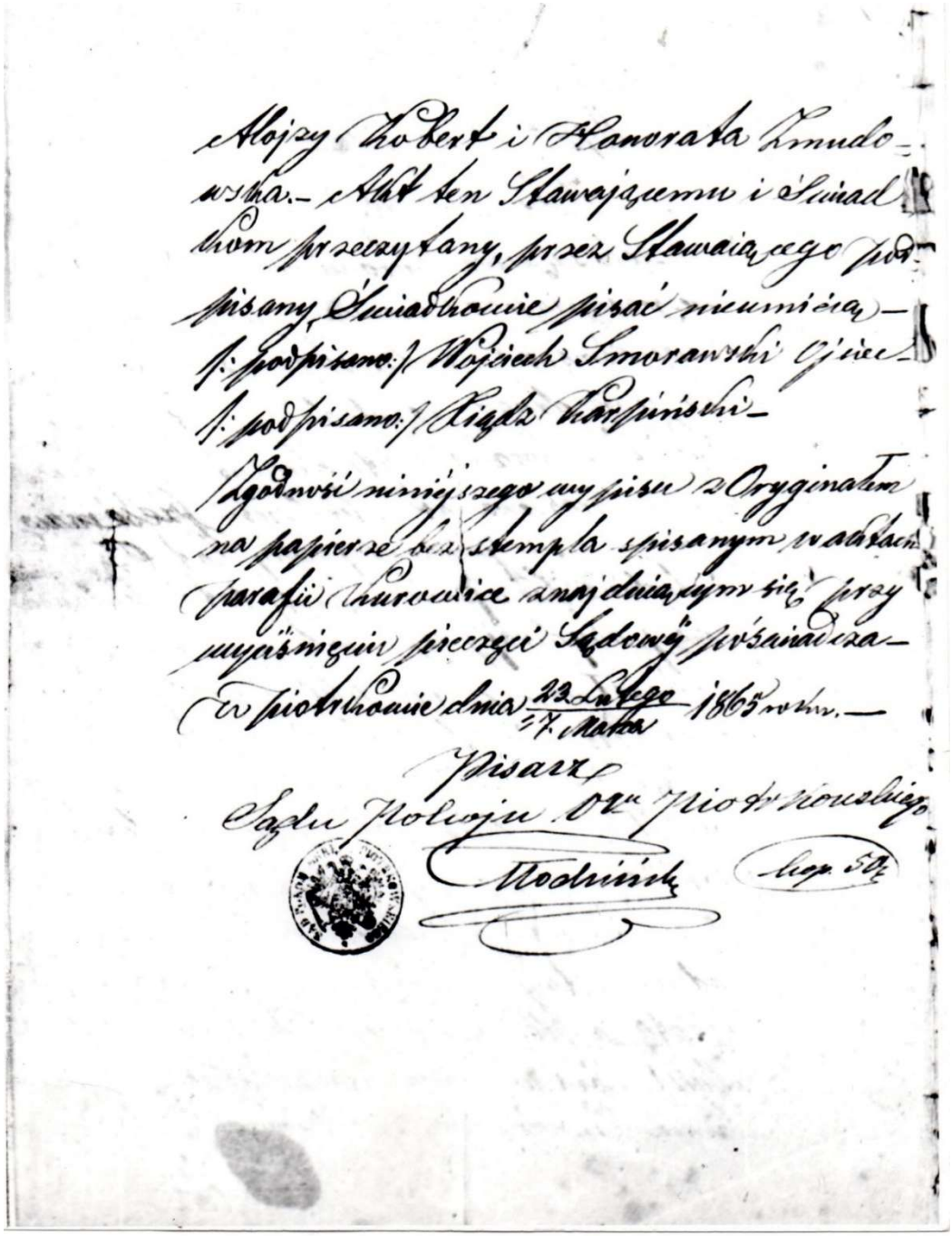
Gubernia Warszawska Powiat Piotrkowski

KOP: 15

Wypis Wiejski Metryki

Wieś Chraszew.

Działo się w wsi Chrosanicach dnia [illegible] Dwu-
dziestego piątego Czerwca / siódmego Lipca
Tysiąc ośmset Czterdziestego Czwartego roku
o godzinie drugiej popołudniu. – Stawił się
Wojciech Smoczewski Strzelec Lasów Rządo-
wych z Chraszewa lat czterdzieści [illegible]
ego, w obecności Jana Sojeckiego lat Trzydzie-
ści, tudzież Szczepana Lasoty lat Czterdzieści
mających, obydwaj gospodarze z Chraszewa
i okazał nam dziecię płci Żeńskiej urodzo-
ne w Chraszewie dnia drugiego bieżącego
miesiąca i roku o godzinie czwartej rano z je-
go małżonki Małgorzaty z Mazurów lat dwa-
dzieścia ośm mającej. – Dziecięciu temu na
chrzcie Świętym danym w dniu dzisiejszym
nadane zostały imiona Małgorzata Ho-
norata a rodzicami jego Chrzestnemi byli
Michał Kowniel Oberzysta z Łodzi i Wa-
lamea Ormelowska [illegible]. – Czytano
[illegible]

Źródło: Archiwum rodzinne

Zapis świadectwa urodzenia brzmi, jak następuje:

Gubernia Warszawska. Powiat Piotrkowski
Wypis Wierzytelny
Wieś Kraszew
Działo się w wsi Kurowicach dnia /:Dwudziestego piątego Czerwca:/ siódmego lipca Tysiąc ośmset Czterdziestego Czwartego roku o godzinie drugiej popołudniu.
Stawił się Wojciech Smorawski Strzelec lasów rządowych z Kraszewa lat czterdzieści sześć mający, w obecności Jana Sejdudy lat trzydzieści, tudzież Szczepana Lasoty lat czterdzieści mający, obydwaj gospodarze z Kraszewa i okazał nam dziecię płci Żeńskiej urodzone w Kraszewie dnia drugiego

bieżącego miesiąca i roku o godzinie czwartej rano z jego Małżonki ***Małgorzaty z Majzrów*** *lat dwadzieścia ośm mającej. Dziecięciu temu na chrzcie Świętym w dniu dzisiejszym nadane zostały Imiona* ***Małgorzata Honorata,*** *a rodzicami jego Chrzestnemi byli Michał Kondziel oberżysta z Łodzi i Wa (Wielmożna?) Salomea Zmudowska podleśna. Assystenci Alojzy Kobert i Honorata Zmudowska. Akt ten Stawiającemu i Świadkom przeczytany, przez Stawiającego podpisany, Świadkowie pisać nie umieją.*
/: podpisano:/ Wojciech Smorawski Ojciec
/:podpisano:/ Xiądz Karpiński
Zgodność niniejszego wypisu z Oryginałem na papierze bez stempla spisanym w aktach Parafii Kurowice znajdującymi się przy wyciśnięciu pieczęci Sądowej poświadcza w Piotrkowie dnia 22 lutego (& Marca) 1865 roku
Pisarz Sądu Pokoju Ok (Okręgu?) Piotrkowskiego
Modziński

Kraszew leży w powiecie łódzkim wschodnim, należy dziś do gminy Andrespol (1,5 km odległości), graniczy z gminą Nowosolna. Wieś liczy około 500 mieszkańców.

Małgorzata straciła matkę, gdy miała 3 lata, ojca przed swoim ślubem, to jest przed 18 listopada 1862 roku – dokładna data śmierci Wojciecha Sorawskiego nie jest znana. Wychowywała ją macocha, Elżbieta, córka Piotra i Marianny Anny Magin, kolonistów niemieckich, gospodarzy z Nowosolnej, urodzona w roku 1804/5. Nazwisko panieńskie Elżbiety jest zapisywane różnie – na akcie ślubu z pierwszym mężem, Juliuszem, zmarłym 1827 – ślub w roku 1823, panna młoda jako Marianna Elżbieta – zapisano Magin, na akcie chrztu jej córki Katarzyny Elżbiety Klebsatel w roku 1823 zapisano Machin, w akcie chrztu syna Michała w roku 1827 zapisano Machin. Poprawnie nazwisko brzmi Magin, tak podpisano akt ślubu (podpisała Elżbieta?). Nazwisko męża Juliusza występuje w akcie ślubu jako Klobsatel, na aktach chrztu dzieci syna Klebsatel. W innych dokumentach w *Genetece* mamy nazwisko Klebsattel i ono jest prawdziwe, bo tak podpisał się Juliusz na akcie ślubu z Marianną Elżbietą Magin – *kleben* to po niemiecku kleić, przylegać, *Sattel* to siodło. Elżbieta miała lat 19 w chwili pierwszego ślubu, a 42 w chwili ślubu ze Smorawskim, a zatem urodziła się w roku 1804/5. Elżbieta urodziła się w Niemczech, w „Kraju Bawarskim", w Scheuernheim. W akcie jej pierwszego ślubu zaznaczono, że przedłożyła metrykę z kościoła parafialnego z D… stadt. W akcie ślubu ze Smorawskim jako miejsce jej urodzenia podano wieś Szeunaheym. Jedno i drugie jest właściwe. Zgodnie z *The Birkenhördt Project* w Palatynacie występowała rodzina Magin z Schauernheim, małej wioseczki, ok 50 km od Erfweiler. Parafia znajdowała się w Dannstadt. Johannes Peter Magin, urodzony w Scheuernheim w roku 1730, mógł być dziadkiem Elżbiety. Czy dzieci Elżbiety z pierwszego małżeństwa, Katarzyna Elżbieta i Michał Klebsatel, dożyły wieku dojrzałego, nie wiem. Jak wspomniano, być może Michał Klepsatel/Klebsattel, świadek na ślubie Małgorzaty Honoraty i Jana Burcharda to syn Elżbiety. Wydaje się, że Elżbieta z drugim mężem miała córkę Paulinę, o czym niżej.

W roku 1862, w czasie, gdy Małgorzata Honorata brała ślub z Janem Burchardem, mieszkała z macochą w Budach Stokowskich.

Na akcie chrztu Małgorzata Honorata zapisana została jako **Smorawska**, na akcie ślubu jako **Smoraska**.

Jak właściwie brzmiało jej nazwisko rodowe?

2. Prapradziadek Wojciech Smorawski i jego rodzina

Zaznaczyć trzeba, że na akcie urodzenia córki, Małgorzaty Honoraty, w roku 1844, ojciec jej Wojciech podpisał się **Smuraski**, chociaż ksiądz zapisał go jako **Smorawskiego**. Tak samo Wojciech podpisał się **Smuraski** na akcie kolejnego ślubu w roku 1847, choć w tym dokumencie nazwisko ksiądz zapisał **Smurowski,** a rodziców jako małżonków **Smuroskich**. Spotykamy też formę **Smurawski.** Wydaje się, że nazwisko naprawdę brzmiało Smuraski, a ksiądz je czasem „polepszył" na Smurawski, Smurowski lub Smorawski. Ta ostatnia forma jest najczęstsza.

Podpis Wojciecha na akcie ślubu z roku 1847

Wojciech Smorawski urodził się w latach dziewięćdziesiątych XVIII wieku, raczej w ich drugiej połowie. Dokładnej daty nie można ustalić, ponieważ nie ma jego aktu chrztu.

Mając do dyspozycji szereg dokumentów dotyczących Wojciecha, gdzie podano jego wiek, można by się pokusić o ustalenie jego roku urodzenia, ale różnice są tam kuriozalne! Dziadunio chyba sam nie wiedział, ile miał lat i łgał jak z nut – pewnie zależnie od tego, ile sobie wypił! No, albo ksiądz.

Z wieku Wojciecha podanego na dokumentach dotyczących trojga jego dzieci z Beatą, Antoniego, Józefy i Konstancji, wynika, że urodził się – odpowiednio – w roku **1792, 1796, 1790**.

W roku 1831 na akcie ślubu z drugą żoną zapisano, że miał lat 38 (a więc urodzony byłby **1793**). W roku 1833 na akcie urodzenia córki Elżbiety zapisano, że miał lat 30 (urodzony byłby **1803**) – cudowne odmłodzenie! W roku 1835 na akcie urodzenia córki Balbiny podano, że miał lat 43 (urodzony **1792**) – w dwa lata postarzał się o 13 lat! W roku 1838 na akcie urodzenia Petroneli Pauliny miał lat 50 (urodzony **1788**). W roku 1844 w akcie urodzin córki Małgorzaty Honoraty znów był młodszy, bo podano, że miał lat 46 (a więc urodzony byłby **1798**). W roku 1846 w metryce Marianny znów miał 50 lat (urodzony **1796**). Na akcie drugiego ślubu, w roku 1847 zapisano, że miał 51 lat (a więc urodzony byłby **1796**), co by się zgadzało z danymi, podanymi w poprzednim roku. Datę jego urodzenia należy zatem położyć między rokiem **1788 a 1803**! Najczęściej pojawia się rok **1796.** Przejrzałam już dużo metryk, ale takie cuda tylko u Smorawskiego!

Podobnie jest z miejscem urodzenia. W akcie ślubu Wojciecha z Małgorzatą Mayzer zapisano – o ile dobrze odczytałam, bo dokument jest kiepsko czytelny – że urodził się „w kraju prusach we wsi Bogucicach". W akcie ślubu z Elżbietą Kletnitel/Klebsattel miejsce urodzenia jest nie do odcyfrowania (w Mieście Kraysberg? – Kreisberg, Kreisburg, Krayzburg), ale na pewno nie są to Prusy i Bogucice. Aferzysta z tego Wojciecha!

Wieś Bogucice jako miejsce urodzenia wydaje się do przyjęcia. Leży ona na terenie, po którym cały czas się poruszamy. Jak mi się zdaje, chodzi o Bogucice w województwie łódzkim, w gminie Zadzim, kilkanaście kilometrów od miasta Szadek w powiecie zduńskowolskim. Pierwszy dokument, dotyczący najprawdopodobniej prapradziadka Smorawskiego, podaje jego miejsca zamieszkania w roku 1825 – wieś Tymienice (parafia Korczew) w powiecie zduńskowolskim. Tymienice leżą w pobliżu Bogucic, a zatem zamieszkał w pobliżu wsi rodzinnej. Może z Tymienic pochodziła jego pierwsza żona.

Drugie miejsce urodzenia, które Wojciech podał w drugim akcie ślubu (o ile je dobrze odczytałam), jest nie do zlokalizowania. Można by przyjąć, że podał zamiast wsi najbliższe miasto. Miasta Kraysberg jednak w pobliżu nie ma. Kreuzburg był na Śląsku Kluczbork, lub w dzisiejszym obwodzie kaliningradzkim, wcześniej iławskim – Slavskoye. Gdzie Rzym, gdzie Krym. Być może jednak chodzi o niemieckie zniekształcenie nazwy parafii, gdzie się urodził, miejscowości Korczew.

Zgodnie z zapisem na aktach jego ślubów Wojciech był synem **Kacpra i Józefy** (nazwiska panieńskiego brak), zmarłych przed rokiem 1831, co wynika również z aktów ślubów. Innych dokumentów dotyczących Kacpra i Józefy brak.

Wojciech mieszkał przez większość życia w Kraszewie – po raz pierwszy wymieniony jest tam w roku 1828 w akcie chrztu córki Konstancji.

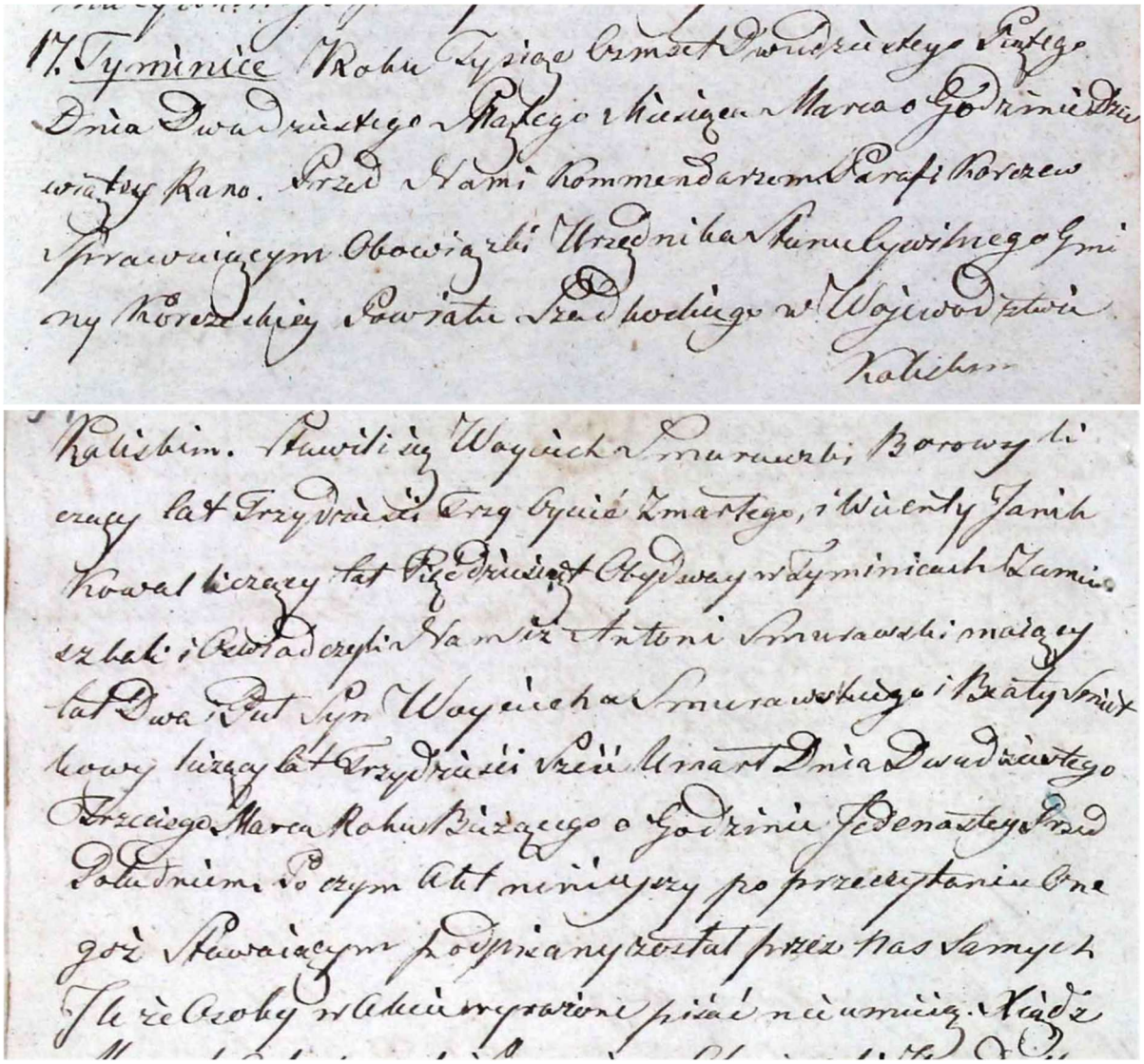
Smorawski z Kraszewa był pracownikiem państwowym – strzelcem Lasów Rządowych. Tymienice od Kraszewa dzieli je 49 km. Może Wojciecha przeniesiono do Kraszewa służbowo.

Rodziny Smorawskich występują w *Genetece* w województwie łódzkim już w XVIII wieku. Na przykład w roku 1784 w parafii Walichnowy niejaki Wojciech Smorawski poślubił Agnieszkę Wylęg. Nie jest to jednak ojciec mojego prapradziadka Wojciecha, gdyż jego ojciec miał na imię Kacper. W parafii Działoszyn Smorawscy występują od początku XIX wieku, ale nie potrafię powiązać ich z Wojciechem.

Jaki jest pierwszy dokument dotyczący Wojciecha Smorawskiego?

Najprawdopodobniej Wojciecha dotyczy pochodzący z parafii we wsi **Korczew**, z 25 marca roku 1825, akt zgonu **Antoniego** Smurawskiego, lat 2,5 (urodzony prawdopodobnie 1822), zmarłego w **Tymienicach**, syna **Wojciecha Smurawskiego**, lat 33 (a zatem urodzonego 1792), i Beaty Szmit, lat 36. Na tymże akcie Wojciech jest wymieniony jako borowy, stad też moje przypuszczenie, że chodzi o prapradziadka – Wojciech całe życie był pracownikiem Lasów Państwowych. Tymienice, jak wspomniano, leżą w powiecie Zduńska Wola, kilkanaście kilometrów od Bogucic, a więc lokalizacja, zważywszy na miejsce urodzenia Somorawskiego, by się zgadzała. Być może po roku 1825 Smorawscy przeprowadzili się z Tymienic do Kraszewa, skąd pochodzi więcej dokumentów dotyczących Wojciecha.

Akt zgonu Antoniego, najprawdopodobniej syna mojego prapradziadka

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Smurawski:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Smurawski&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rppl=&ordertable=
Skan str. 1:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1526d&se=&sy=1825&kt=3&plik=014-017.jpg&x=1652&y=2020&zoom=1
Skan str. 2:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1526d&se=&sy=1825&kt=3&plik=018-021.jpg&zoom=1 *(wpis nr 17, dostęp 02.04.2023)*

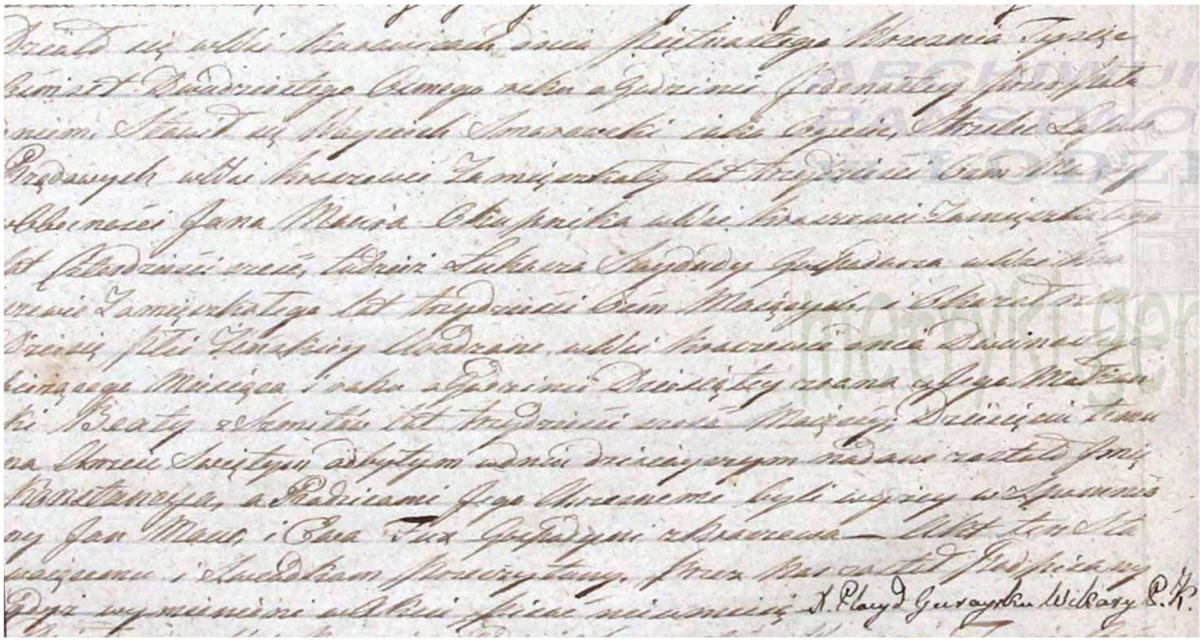
Z dokumentu wynika, że Wojciech Smurawski miał za żonę Beatę Szmit, urodzoną około 1789 (według innych dokumentów 1792), którą poślubił przed rokiem 1822 i z którą początkowo mieszkał jak borowy w Tymienicach. Aktu ślubu Wojciecha i Beaty brak.

W parafii **Kurowice** pierwszy wpis dotyczący rodziny prapradziadka to narodziny w **Kraszewie** w roku 1828 **Konstancji Smorawskiej**, córki Wojciecha Smorawskiego, strzelca lasów rządowych, lat 38 (a więc urodzonego 1790) , zamieszkałego w Kraszewie, i jego żony Beaty Szmit, lat 36 (urodzonej 1792). **Ze względu na miejsce zamieszkania i stanowisko niewątpliwie chodzi tu o mojego przodka.**

Świadkiem i chrzestnym był Jan Maur z Kraszewa, okupnik, lat 38 (urodzony 1790). Być może to Jan Maizr, brat Małgorzaty, następnej żony Wojciecha, a może to Jan Maurer, bo takie nazwisko pojawia się na akcie ślubu Smorawskiego z druga żoną, Małgorzatą.

Jak ustaliłam, matka Małgorzaty była z domu Maurer.

Akt chrztu Konstancji Smorawskiej

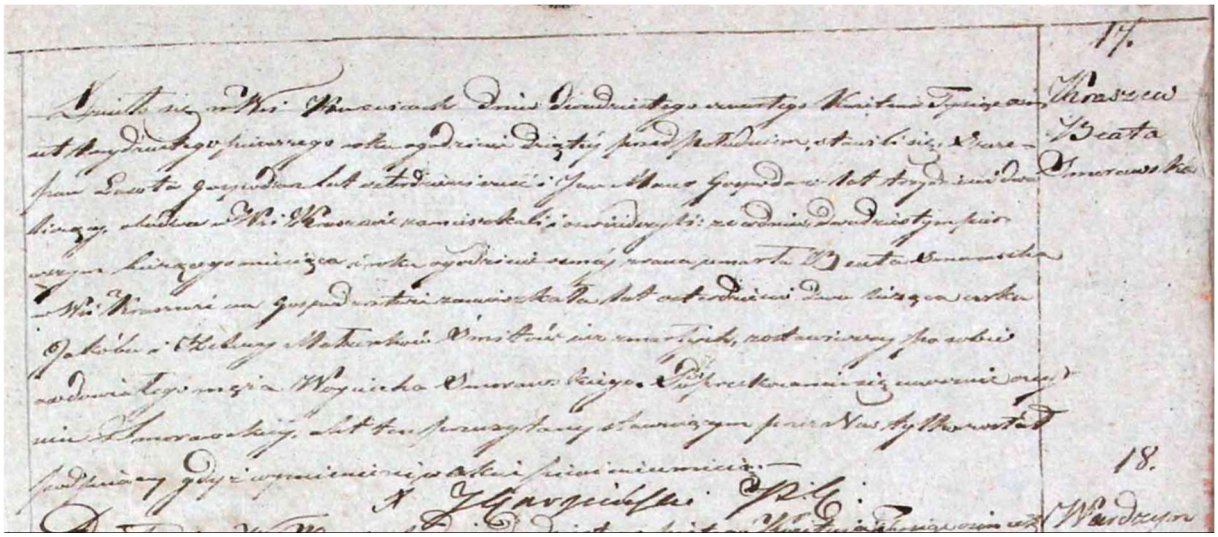
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Konstancja Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=Konstancja&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&sy=1828&kt=1&plik=70-75.jpg (wpis nr 71, dostęp 02.04.2023)

Najprawdopodobniej Wojciech Smorawski i Beata Szmit mieli prócz **Antoniego** i **Konstancji** jeszcze dwie córki: **Józefę i Annę**. Świadczą o tym 2 akty ślubów, znajdujące się w *Genetece*: z roku 1838 **Józefy**, córki Wojciecha Smorawskiego i Beaty z domu Smit, z **Antonim Kwiatkowskim**, gdzie świadkiem był Wojciech Smorawski (ojciec), strzelec Rządowych Lasów, zamieszkały w Kraszewie, lat 42 (a więc urodzony 1796), oraz **Anny**, lat 18, z **Ignacym Szymczak**, z roku 1844, z tym, że tu rodzice wpisani są jako Wojciech Smorawski i Elżbieta Szmitka. Na tym akcie Wojciech nie jest określony jako strzelec.

Akty obu ślubów niżej.

Z roku 1831 pochodzi akt zgonu **Beaty Smorawskiej** (raczej zapisano **Smurawskiej**), lat 42 (urodzonej 1789), zmarłej 21 kwietnia, zamieszkałej w Kraszewie, z domu Śmit, która zostawiła wdowca Wojciecha Smorawskiego. Świadkiem był Jan Maur, gospodarz z Kraszewa, lat 32 (urodzony 1799) – Maizr? brat Małgorzaty, następnej żony Wojciecha?, aczkolwiek data jego urodzenia się nie zgadza, co jednak zdarza się w aktach dość powszechnie.

Akt zgonu pierwszej żony Wojciecha, Beaty

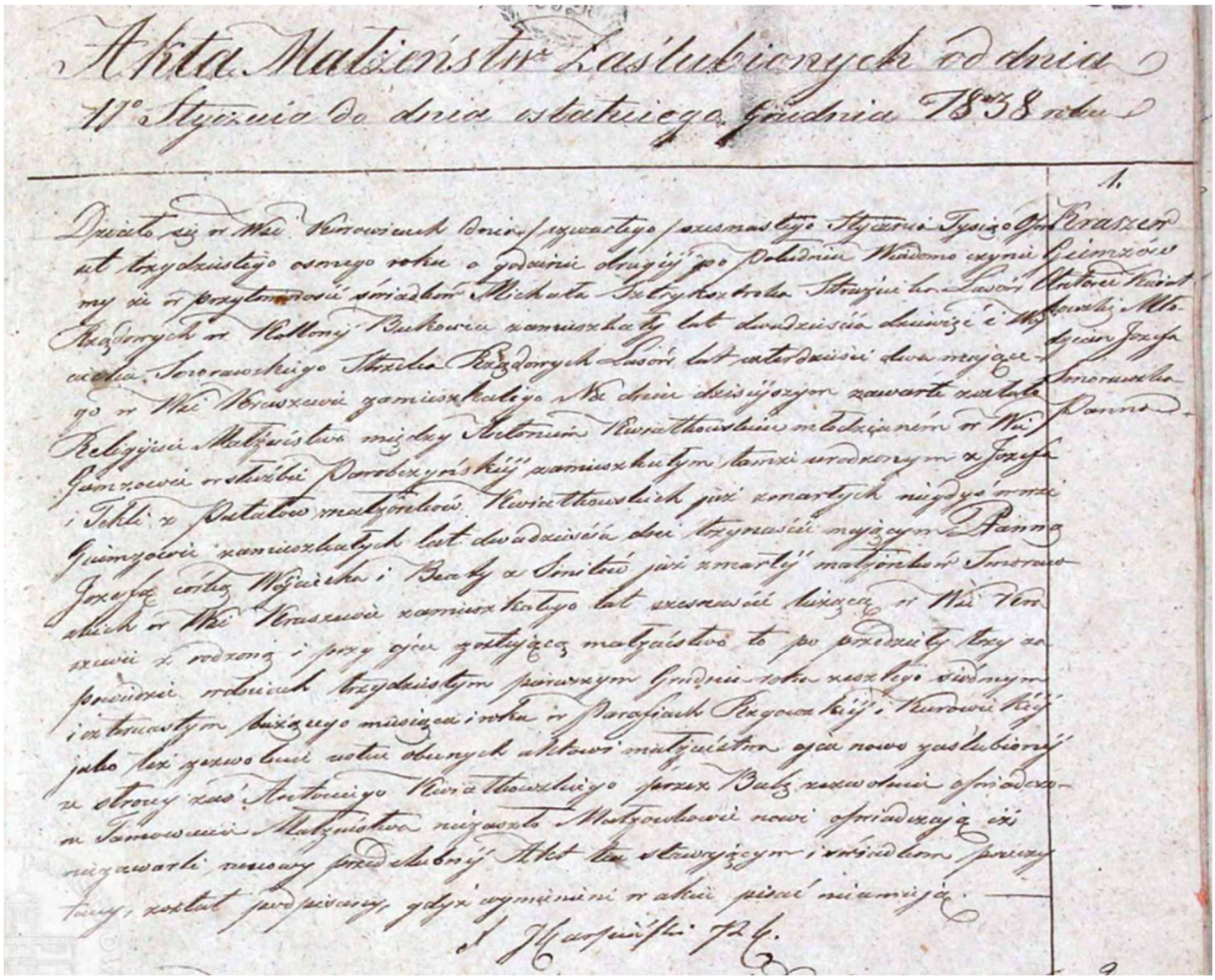
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Beata Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Smorawska&search_name=Beata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1831&kt=3&plik=13-20.jpg&x=1736&y=145&zoom=1 (wpis nr 17, dostęp 02.04.2023)

Dzieci Wojciecha Smorawskiego i Beaty Szmit/Śmit:

1. Antoni (1822 - 1825 Tymienice**)**

2. Józefa po mężu Kwiatkowska (1824 Kraszew - 1877 Kraszew). W roku 1838 Józefa, zamieszkała w Kraszewie, poślubiła w parafii Kurowice **Antoniego Kwiatkowskiego,** „w służbie parobczyńskiej" syna Józefa i Tekli Patała.

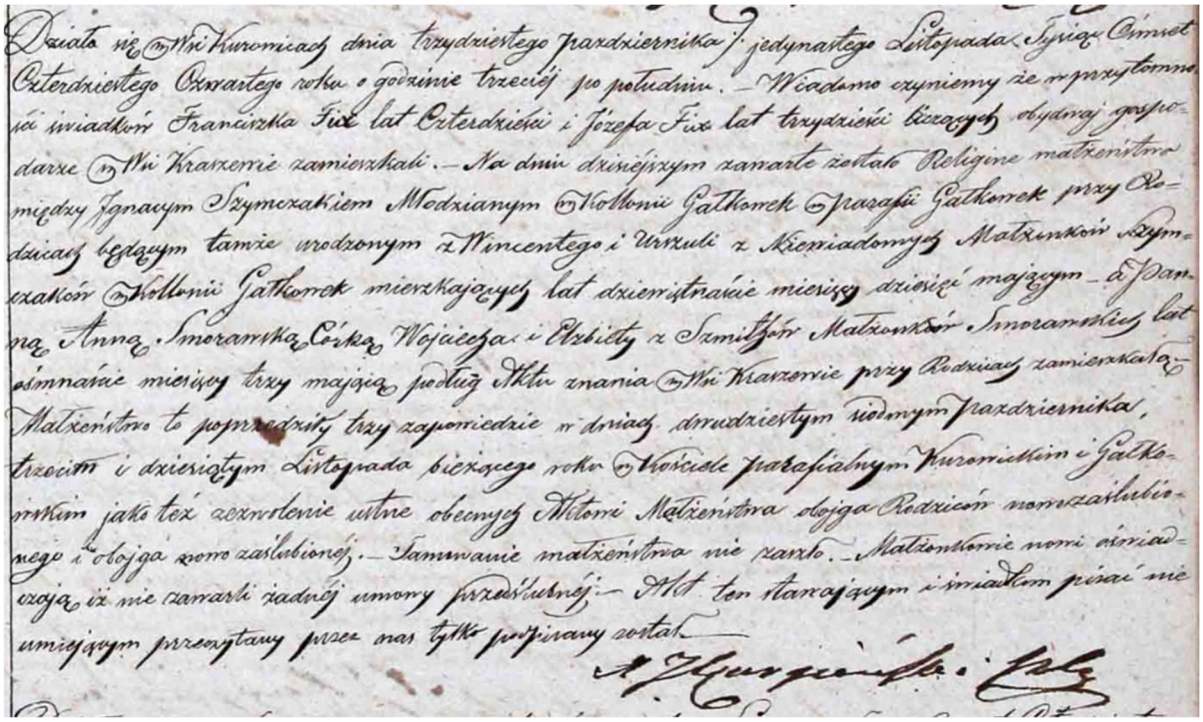
Akt ślubu Józefy Smorawskiej i Antoniego Kwiatkowskiego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Józefa Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smorawska&search_name=J%C3%B3zefa&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1838&kt=2&plik=01-02.jpg&x=1263&y=129&zoom=1.5 (wpis nr 1, dostęp 02.04.2023)

3. Anna po mężu Szymczak (1826 Kraszew ? - ?). W roku 1844 Anna, zamieszkała w Kraszewie poślubiła **Ignacego Szymczyka** z „Kolloni Gałkówek", syna Wincentego i Urszuli „z Niewiadomych", czyli nieznanych rodziców. Matka Anny zapisana jako Elżbieta z Szmitków.

Akt ślubu Anny Smorawskiej i Ignacego Szymczaka

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smorawska&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1844&kt=2&plik=10-15.jpg&x=1753&y=730&zoom=1 (wpis nr 14, dostęp 02.04.2023)

4. Konstancja (1828 Kraszew - ?)

Wnuki Wojciecha Smorawskiego i Beaty Szmit/Smit:

Dzieci Józefy i Antoniego Kwiatkowskiego

1. Marianna (5 VIII 1840 Kraszew – 20 I 1843 Kraszew)

2. Marianna (1844 - 5 VIII 1844 Kraszew). Żyła pół roku.

3. Teofil (1845 Kraszew - 1862)

4. Andrzej (1848 Kraszew - 1859)

5. Katarzyna zamężna Dudkiewicz (1858 - 27 I 1869 Pałczew, parafia Kurowice). Zmarła około 10 dni po porodzie syna Walentego. Imię męża Ignacy. Wiadomo mi o dzieciach: **Marianna** (1864 - ?) **Stanisław** (1866-1867), **Adam** (1868-1868) miał miesiąc**, Walenty** (1869 - 24 I 1869 Pałczew) miał sześć dni.

Dzieci Anny i Ignacego Szymczaka

1. Małgorzata po mężu Tomczyk (1847 Kolonia Gałkowska, parafia Gałków Duży - ?). W roku 1864 poślubiła **Antoniego Tomczaka**, syna Franciszka i Apolonii Rudzkiej.

2. Józef (1849 Kolonia Gałkowska - ?)

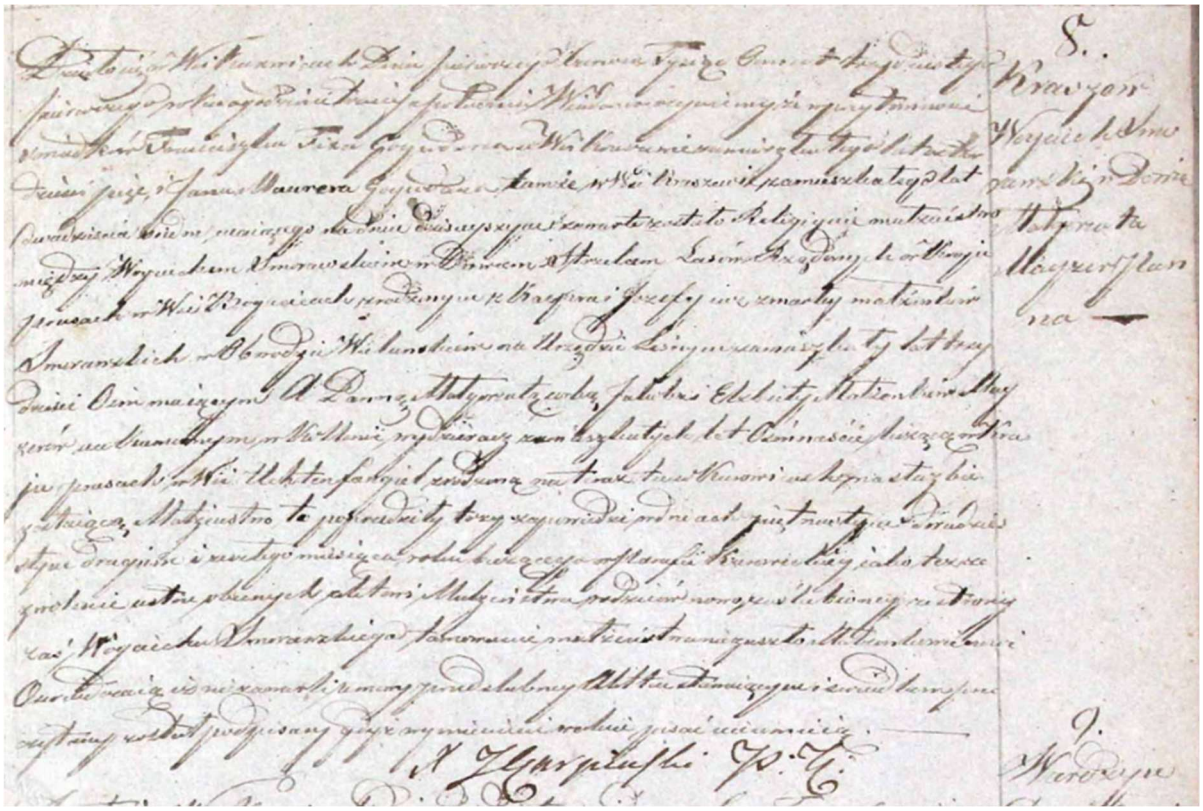
3. Antoni (1857 Kolonia Gałkowska - ?)

4. Balbina (1860 Kolonia Gałkowska - ?). Matka zapisana jako Anna z domu Smolarczyk.

5. Teofila (1863 Kolonia Gałkowska - ?)

Po niecałych dwóch miesiącach od śmierci pierwszej żony Wojciech Smorawski ożenił się po raz drugi – potrzebował opiekunki do dzieci, gdyż córka jego Józefa miała 7 lat, Anna 5, a Konstancja niecałe trzy lata. Żoną Wojciecha została osiemnastoletnia **Małgorzata z Mayzerów** (o jej nazwisku panieńskim niżej), Niemka, z kolonii niemieckiej Wydzieradz.

Akt ślubu Wojciecha Smorawskiego z Małgorzatą z 1 czerwca 1831 roku. Małgorzata była moja praprababcią.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Smorawski:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smorawski&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1831&kt=2&plik=07-09.jpg&x=728&y=118&zoom=1.5 (wpis nr 8, dostęp 02.04.2023)

Dokument jest bardzo słabo czytelny ze względu na wyblakły atrament.

Treść dokumentu:

Działo się w wsi Kurowice dnia pierwszego czerwca tysiąc osiemset trzydziestego pierwszego roku o godzinie trzeciej po południu (w południe?). *Wiadomym czynimy, że w przytomności świadków Franciszka Fixa* (? zapewne chodzi o nazwisko Fuks (Fuchs), gdyż z Fuksami łączyło Smorawskich powinowactwo – siostra Małgorzaty, Elżbieta, wyszła za mąż za Piotra Fuksa z Żytowic), *gospodarza we wsi Kraszewie zamieszkałego, lat 45, i Jana Maurera, gospodarza tamże w wsi Kraszewie zamieszkałego, lat 27 mającego*, *w dniu dzisiejszym zawarte zostało religijne małżeństwo miedzy Wojciechem Smorawskim (wdowcem?) strzelcem Lasów Rządowych, w kraju Prusach w wsi Bogucicach zrodzonym z Kacpra i Józefy już zmarłych (?) Smorawskich w Obwodzie Wieluńskiem na Urzędzie Leśnym zamieszkały, lat 38 mającym, a panną Małgorzatą, córką Jakuba i Elżbiety małżonków Mayzerów …. (nieczytelne) Kollonii(?) wydzieradz (Wydzieradz) zamieszkałych lat 18 liczącą* (a więc urodzoną w roku 1813 *), w kraju Prusach, w wsi Uchtenfangiel zrodzoną, na teraz (?) w Kurowicach na służbie zostającą.*

W *Genetece* zaznaczono, że biorąc ten ślub Smorawski był wdowcem, aczkolwiek nie zaznaczono, że był wdowcem po Beacie Szmit. Zgodnie z tym dokumentem Wojciech miał w chwili ślubu lat 38, w więc urodziłby się w roku 1793, a Małgorzata miała lat 18, czyli urodziłaby się w roku 1813. Miejsce urodzenia to miejscowość Uchtelfangen (o tej wsi niżej). Od roku 1815 była w państwie pruskim, ale geograficznie były to ziemie księstwa Nassau-Saarbrücken.

Nazwisko panieńskie Małgorzaty zapisywano różnie: w akcie ślubu ze Smorawskim Małgorzata zapisana jest jako córka małżonków **Mayzerów, a więc z domu Mayzer,** na metryce urodzenia córki Małgorzaty Honoraty Smorawskiej jako Małgorzata z **Majzrów, a zatem Majzr**, na akcie ślubu córki Honoraty Małgorzaty z Janem Burchard zapisana **jako Małgorzata z Mayzrów, a zatem Mayzr.** Prawdziwe nazwisko brzmiało **Meiser –** pochodziła z niemieckiej rodziny kolonistów. O Małgorzacie i rodzinie Meiser w osobnym akapicie. Małgorzata miała z Wojciechem Smorawskim zgodnie z danymi *Geneteki* pięć córek.

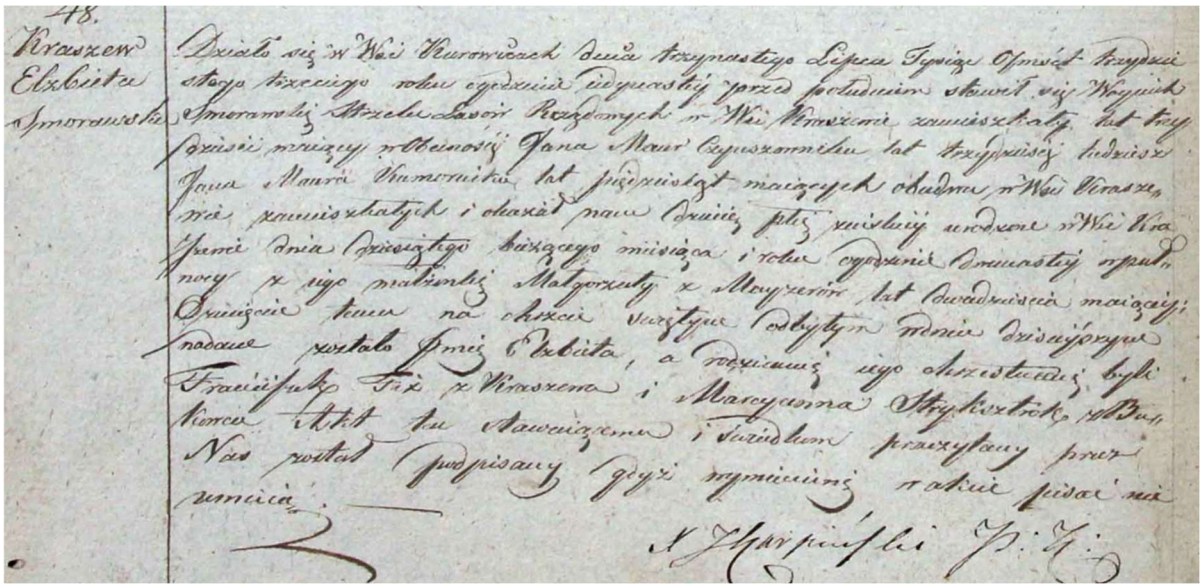
Datę urodzenia Małgorzaty trudno ustalić – urodziła się między rokiem 1809 a 1813. Na akcie ślubu z roku 1831 zapisano, że miała 18 lat, przy urodzinach pierwszej córki w roku 1833 – 20 lat. Z tych dokumentów wynikałaby data urodzenia **1813** rok. Jednakże kolejne metryki urodzenia dzieci podają inne daty. W roku 1835 miała mieć 26 lat, w roku 1838 – 29 lat. Z tego wynikałaby data urodzenia **1809** rok. Natomiast na metryce córki Małgorzaty Honoraty w roku 1844 zapisano wiek 28 lat, co daje datę urodzenia 1816. Ta ostatnia data wydaje się raczej wątpliwa, gdyż wówczas w chwili ślubu musiałaby mieć 15 lat. Z drugiej strony nie jest niemożliwe – może chciała wyjść za mąż i dodała sobie lat.

Dzieci Wojciecha Smorawskiego i Małgorzaty Majzr/Mayzer/Meiser

1. Elżbieta po mężu Sznell (13 VII 1833 Kraszew - 11 III 1851 Wola Rakowa). Zmarła mając 18 lat.

W akcie chrztu matka z Mayzerów, lat 20, ojciec lat 30 (wiadomo, że nie mógł mieć 30 lat, skoro biorąc ślub miał 38!), mieszkał w Kraszewie.

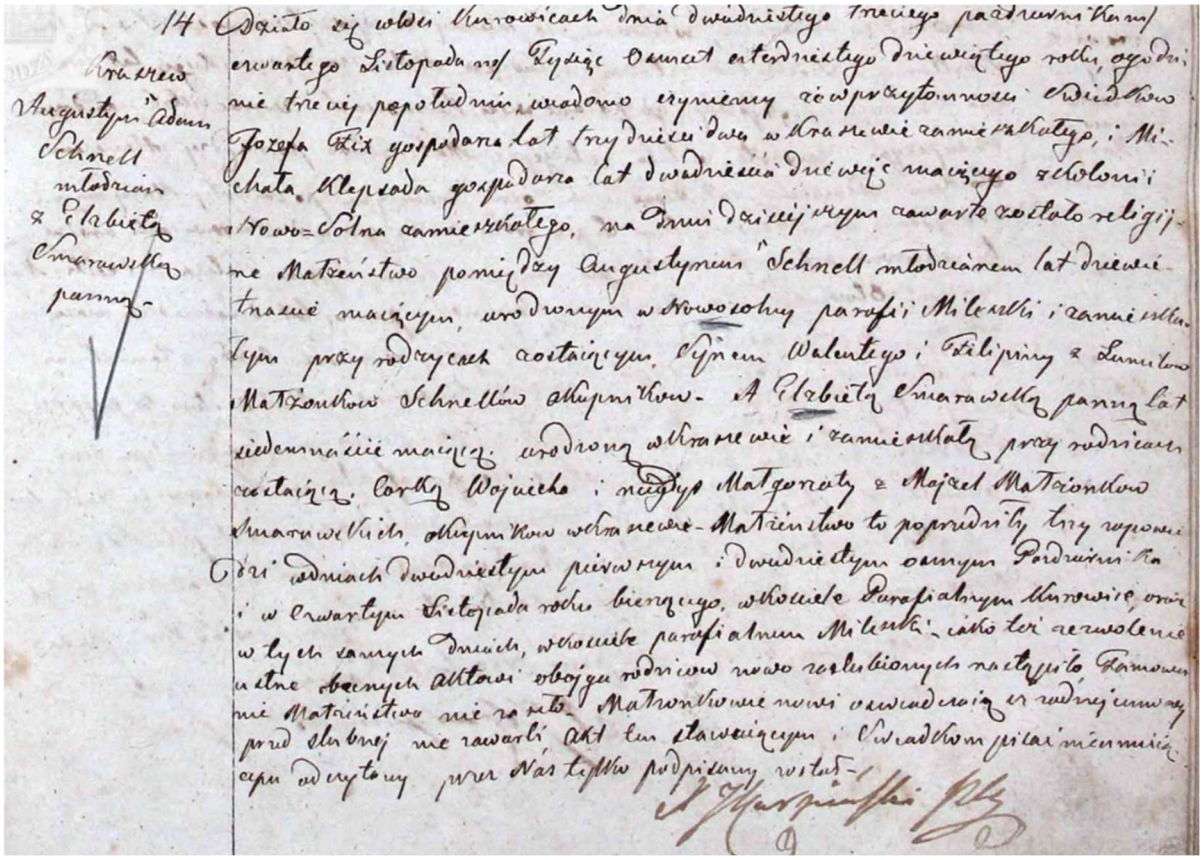
Akt chrztu Elżbiety

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1833&kt=1&plik=46-51.jpg&x=85&y=1841&zoom=1 (wpis nr 48, dostęp 02.04.2023)

W roku 1849 Elżbieta **Smarowska**, urodzona w Kraszewie, której wiek określono na 17 lat (właściwie miała 16), córka Wojciecha i Małgorzaty z Majzel, okupników (okupnik to właściciel ziemi płacący czynsz) w Kraszewie, poślubiła w Kurowicach **Augustyna Sznell (zapewne Schnel)**, urodzonego w „Nowosolny" syna Walentego i Filipiny Lumil. Wiadomo o jednej córce Elżbiety i Augustyna, Elżbiecie, urodzonej 1850.

Akt ślubu Elżbiety Smarowskiej i Augustyna Sznell

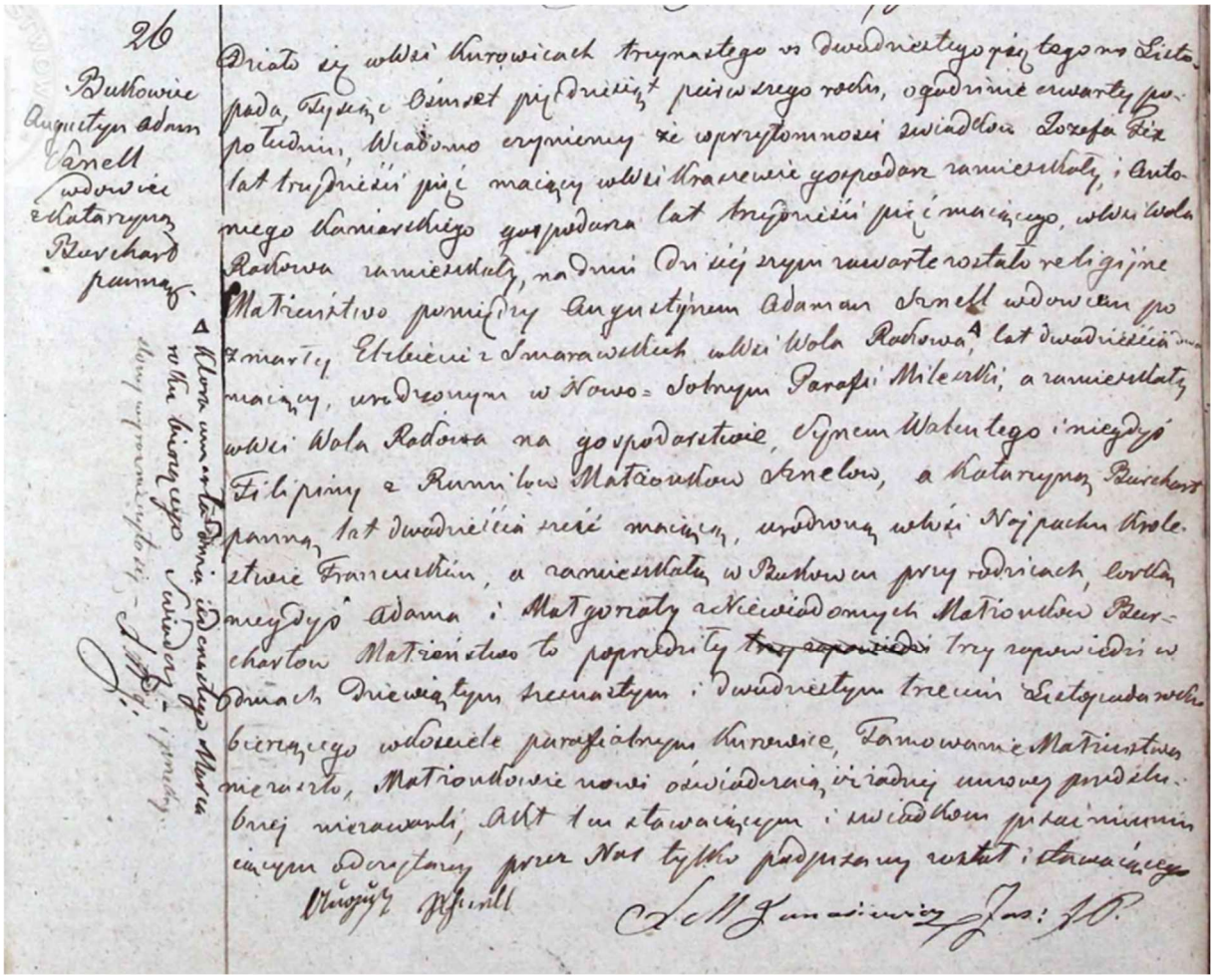

14 Działo się w Wilkowicach dnia dwudziestego trzeciego października
Augustyn Adam Schnell młodzian z Elżbiety Smarowskiej panną. erwartego Listopada roku Tysiąc Osmset ostrdziestego dziewiątego roku, o godzinie trzeciej popołudniu, wiadomo czynimy ze wprzeczytaniem wszech Świadków Józefa Felix gospodarza lat trzydzieści dwa, z Wilkowic zamieszkałego, i Michała Klepsada gospodarza lat dwadzieścia dziewięć mającego zamieszkałego, z Nowo-Solna zamieszkałego, na dniu dzisiejszym zawarte zostało religijne Małżeństwo pomiędzy Augustynem Schnell młodzianem lat dziewiętnaście mającym, urodzonym w Nowosolnej parafii Milenki, i zamieszkałym przy rodzicach zostającym, synem Walentego i Elżbiety z Lumelów Małżonków Schnellów obywatelów. A Elżbietą Smarowską panną lat siedemnaście mającą, urodzoną w Wilkowicach i zamieszkałą przy rodzicach zostającą, Córką Wojciecha i niegdyś Małgorzaty z Majcel Małżonków Smarowskich, obywatelów wilkowickich. Małżeństwo to poprzedziły trzy zapowiedzi odbyte w dniach dwudziestym pierwszym i dwudziestym szóstym Października i w czwartym Listopada roku bieżącego, wkościele Parafialnym Milenki, o ile w tych samych dniach, wkościele parafialnym Milenki, żadne nie zaszło oskarżenie. Obecnych aktowi obojga rodziców nowo zaślubionych na tenże Stanowisko Małżeństwo nie zaszło. Małżonkowie nowi oświadczyli że rodzicowie ich przed ślubem nie zawarli Akt ten stawającym i Świadkom przez mnie Urzędnika przeczytany przez Nas tenże podpisany został.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Smarowska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smarowska&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1849&kt=2&plik=11-14.jpg&x=1691&y=1365&zoom=1.25 (wpis nr 14, dostęp 02.04.2023)

Augustyn Sznell po śmierci Elżbiety Smorawskiej - w marcu 1851 - poślubił w listopadzie tegoż roku Katarzynę Burchart, a zatem Smorawscy znali się z Burkhartami.

Akt ślubu Augustyna Adama Sznell i Katarzyny Burchart

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Augustyn Sznell:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Sznell&search_name=Adam&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1851&kt=2&plik=23-26.jpg&x=1263&y=1168&zoom=1.5 (wpis nr 26, dostęp 02.04.2023)

Wdowiec po Elżbiecie Smorawskiej, zapisany jako Augustyn Adam Schnell, syn Walentego i Filipiny Rumil (Rumik) z Woli Rakowej, w roku 1851, niedługo po śmierci pierwszej żony, poślubił **Katarzynę Burchart**, lat 26 (a więc urodzoną w roku 1825), **z Bukowca**, urodzoną w Najpachu (Najpuchu) w Królestwie Francuskim, córkę Adama i Małgorzaty „Niewiadomych Rodziców". W tym wypadku, skoro wiadomo było, że panna młoda nazywała się Burchart, trudno mówić o niewiadomych rodzicach. Być może określenie to odnosi się do faktu, że nie wiadomo, kim był z zawodu ojciec Katarzyny, lub że ksiądz ich nie znał, bo nie mieszkali w okolicy. Augustyn Adam Schnell i Katarzyna Burchart mieli siedmioro dzieci.

Z jakiej linii Burkhartów pochodziła **Katarzyna Burkhart**? Kim byli jej rodzice **Adam i Małgorzata** (z dokumentów *Geneteki* wynika, że jej nazwisko panieńskie brzmiało **Keller**) ? O tej gałęzi Burkhartów patrz rozdział 1 części II pt. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce.*

Dla przypomnienia:

Dane genealogiczne Margarethy Keller i Adama Johannesa Burkharta z The Birkenhördt Project

Home | Search | Find | Media | Info | English

Margaretha Keller

♀ 1794 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Margaretha Keller	
Born	1794	Erfweiler, Pfalz
Gender	Female	
Person ID	I90727	Suedpfalz
Last Modified	12 Apr 2017	

Father	Stephan Keller, **b.** 7 Mar 1762, Erfweiler, Pfalz, **d.** 25 Dec 1822, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 60 years)
Mother	Maria Gertrude Hentzel, **b.** 2 Aug 1766, Sembach bei Kaiserslautern, Pfalz, **d.** 24 Jul 1840, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 73 years)
Married	5 Jun 1788 Dahn, Pfalz [1]
Family ID	F11482 Group Sheet | Family Chart

Family 1	Simon Keller, **b.** 5 Jan 1774, Erfweiler, Pfalz, **d.** 12 Jun 1819, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 45 years)
Married	17 Jul 1815 Erfweiler, Pfalz [2]
Children	1. Markus Keller, **b.** 14 Feb 1818, Erfweiler, Pfalz, Bayern, **d.** 10 Feb 1821, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 2 years)
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F36949 Group Sheet | Family Chart

Family 2	Adam Johannes Burkhard, **b.** 1792, Erfweiler, Pfalz
Married	28 Oct 1822 Erfweiler, Pfalz, Bayern [3]
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F40502 Group Sheet | Family Chart

Home | Search | Find | Media | Info | English

Adam Johannes Burkhard

♂ 1792 -

Print | Bookmark

Individual | Ancestors | Descendants | Relationship | Timeline | Family | GEDCOM | Suggest

Personal Information | Sources | All | PDF

Name	Adam Johannes Burkhard	
Born	1792	Erfweiler, Pfalz
Gender	Male	
Person ID	I90729	Suedpfalz
Last Modified	5 Jan 2017	

Father	Markus Burkhard, **b.** 1 Nov 1762, Erfweiler, Pfalz, **d.** 1849, Erfweiler, Pfalz, Bayern (Age 86 years)
Mother	Maria Eva Schilling, **b.** 18 Jan 1762, Wernersberg, Pfalz, **d.** 19 Oct 1804, Erfweiler, Pfalz (Age 42 years)
Married	24 Oct 1785 Dahn, Pfalz [1]
Family ID	F13082 Group Sheet | Family Chart

Family	Margaretha Keller, **b.** 1794, Erfweiler, Pfalz
Married	28 Oct 1822 Erfweiler, Pfalz, Bayern [2]
Last Modified	1 May 2018
Family ID	F40502 Group Sheet | Family Chart

Źródło: https://www.birkenhoerdt.net/getperson.php?personID=I90727&tree=1, dostęp 02.04.2023

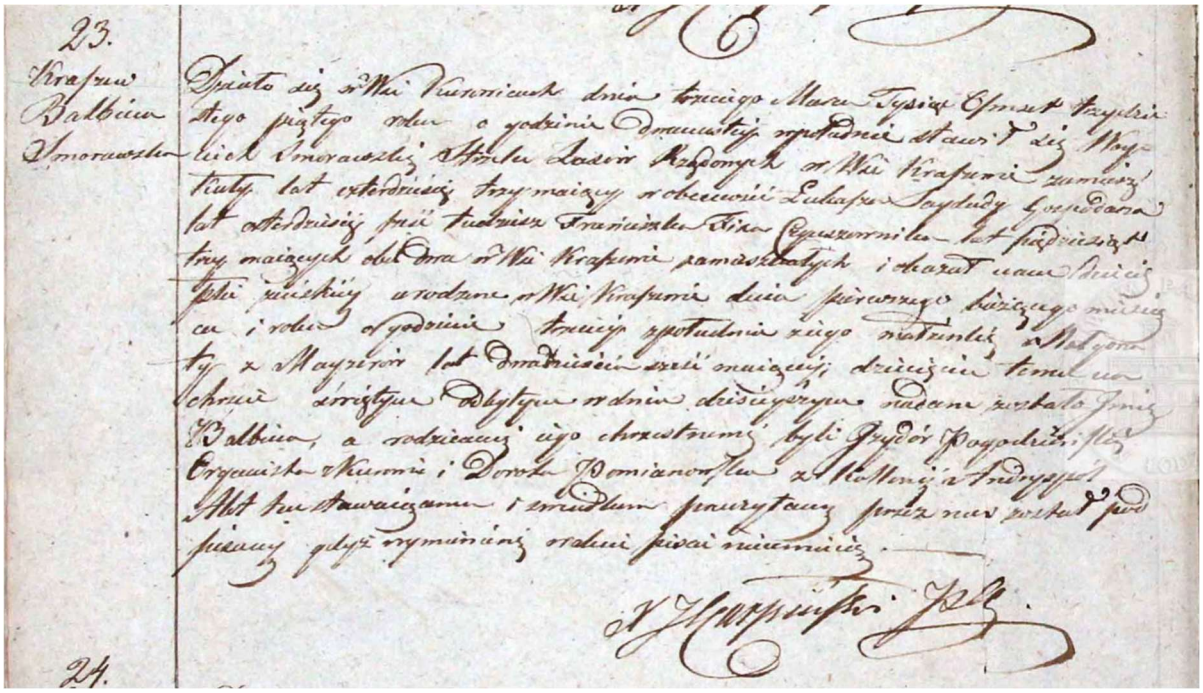
Margaretha urodziła się w Erfweiler w roku 1795, daty zgonu brak. Z aktu ślubu jej syna Józefa wynika, że żyła jeszcze w roku 1852. W roku 1822 poślubiła Adama Johannesa Burkhart, urodzonego w Erfweiler w roku 1792, daty zgonu w Palatynacie brak. W *Genetece* jest jego akt zgonu z roku 1851. Adam Johannes był synem Marcusa. Wywodził się od mojego przodka Johannesa Sebastiana (1620-1685), od jego syna Wendelina. Bratem Wendelina był Bartholämaus, przodek sześciu braci Burkhartów, przybyłych do Królestwa Polskiego.

Linia przodków Adama Johannesa Burkhart i jego córki Katarzyny:

Johannes Sebastian Burkhart (1620-1685)
|
Wendelin *bracia* Bartholomäus
Anna Maria Riesbeck *mój przodek*
|
Johannes Theobald
Maria Magdalena Schreiner
|
Lorenz
Maria Magdalena Burkhart (rodzice nieznani)
|
Marcus
Eva Maria Schilling
|
Adam Johannes (1792 -)
Margaretha Keller
|
Katharina (1825 -)
Augustyn Adam Sznell

2. Balbina po mężu Przybył (1 III 1835 Kraszew - 1900 Bolesławów). Nazwisko matki zapisane „z Mayzerów”, lat 26, ojciec lat 43, z Kraszewa.

Akt chrztu Balbiny

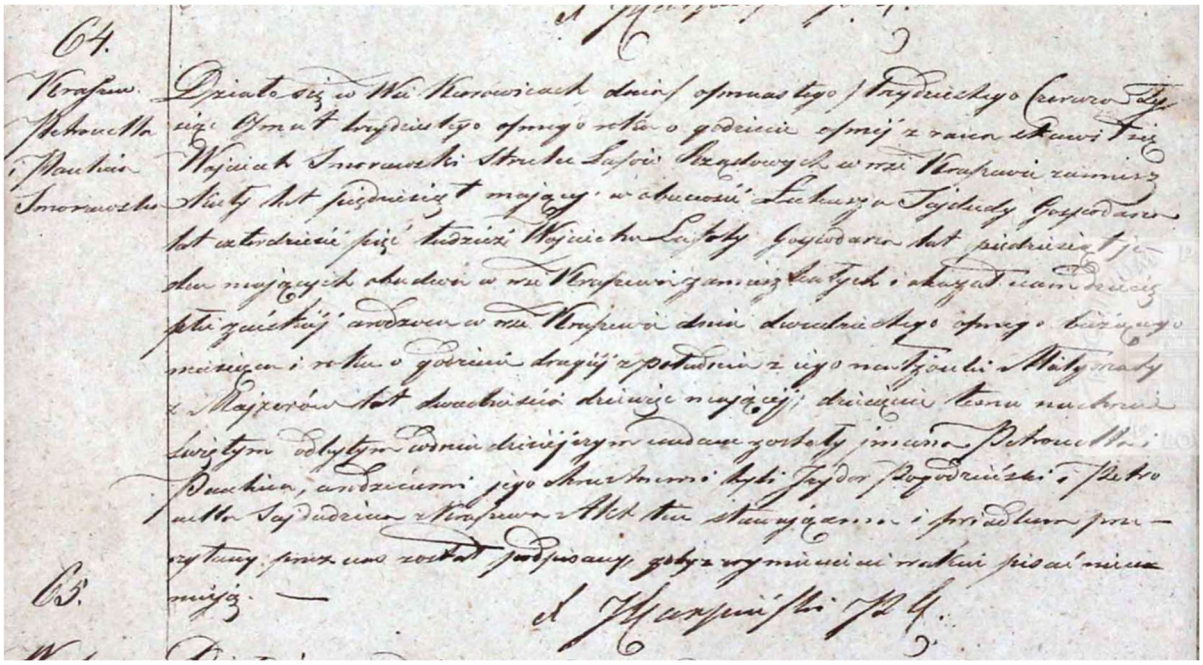

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Balbina Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=Balbina&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&sy=1835&kt=1&plik=22-27.jpg (wpis nr 23, dostęp 02.04.2023)

Balbina poślubiła **Michała Przybył**, gospodarza z Kraszewa – aktu ślubu brak. Mieli, o ile mi wiadomo, sześcioro dzieci.

3. Petronela Paulina (1838 Kraszew - zmarła prawdopodobnie przed rokiem 1848?). Matka z Majzerów, lat 29, ojciec lat 50 (ciekawostka: od roku 1833 ojciec postarzał się o 20 lat!).

Akt chrztu Petroneli Pauliny

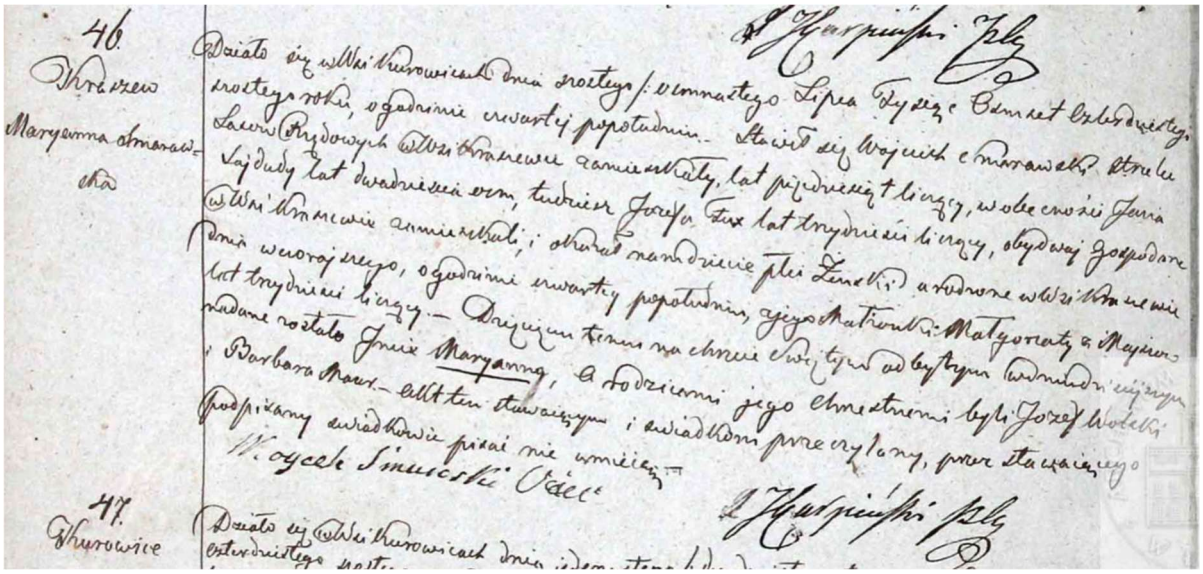

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Petronela Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=Petronela&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1838&kt=1&plik=063-068.jpg&x=79&y=965&zoom=1 (wpis nr 64, dostęp 02.04.2023)

4. Małgorzata Honorata po mężu Burkart/Burchard (2 VII 1844 Kraszew - 10 VIII 1911 Częstochowa). Ślub: 9 lutego 1898 w parafii Mileszki.

5. Marianna (17 VII 1846 Kraszew - ?). W akcie chrztu matka zapisana jako „z Majzrów”, ojciec lat 50 (50 już miał w 1838!!!).

Akt chrztu Marianny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marianna Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Smorawska&search_name=Marianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1846&kt=1&plik=045-052.jpg&x=83&y=639&zoom=1 (wpis nr 46, dostęp 02.04.2023)

Marianna, zamieszkała w Wiączyniu, lat 18, poślubiła w roku 1865 **Frydrycha Smich**, syna Wacława i Jadwigi Hubelt. Świadkiem był Jan Burchart, z Wiączynia, lat 25, ani chybi mój pradziadek, czyli szwagier Marianny. W akcie ślubu matka Marianny jako Małgorzata z Najżrów.

Wnuki Wojciecha Smorawskiego i Małgorzaty Mayzer/Meiser

Dzieci Elżbiety i Augustyna Sznell

1. Elżbieta po mężu 1. Ciupińska, 2. Hartich (1850 Rakowa Wola - ?). W roku 1870 Elżbieta (nazwisko Sznel) poślubiła w Mileszkach **Walentego Ciupińskiego**, syna Kacpra i Zofii Bromińskiej. Miała z nim ośmioro dzieci: **Walentego, Walerię, Mariannę, Franciszka, Anielę, Bolesława, Józefa i Józefę**. W roku 1896 zawarła drugi związek małżeński, z **Robertem Hartich**, synem Alojzego i Franciszki Fibel (z Karolewa?). Nie są mi znane dzieci z tego związku.

Dzieci Balbiny Smorawskiej i Michała Przybył:

1. Jan (1852 Kraszew - 1863 Kraszew)

2. Balbina zamężna Gabara (1853 Kraszew - ?). W roku 1874 poślubiła **Andrzeja Gabarę,** syna Marcina i Marianny Skudlarek (kilkoro dzieci), Balbina w akcie zgonu jako Albina Przybył, jej matka nieczytelnie, jako Majzner. Metryk dzieci brak.

3. Wojciech (1856 Kraszew - 1857 Andrespol)

4. Józef (1858 Andrespol - 1876)

5. Andrzej (1859 Andrespol prywatny - ?). W roku 1883 ożenił się z **Wiktorią Obszleger,** córką Teofila i Antoniny Brzozowskiej. Mieli, o ile mi wiadomo, sześcioro dzieci – Tadeusza, Józefa Floriana i Aleksandra, zmarłych w niemowlęctwie, Antoniego, zmarłego w wieku 17 lat, Mieczysława i Annę, zamężną od roku 1906 za Franciszkiem Krochmalskim.

6. Paulina (4 II 1862 Andrespol prywatny)

7. Apolonia (XII 1862 Andrespol - 1863 Andrespol). Apolonia prawdopodobnie urodziła się przedwcześnie, bo w była drugim dzieckiem urodzonym w tym samym 1862 roku.

8. Konrada zamężna Ścigalska (1864 Andrespol Bedoński - ?). W roku 1901 wyszła za **Szymona Ścigalskiego** z Bolesławca.

9. Rozalia (1868 Sąsieczno - ?)

10. Stanisław (1869 Sąsieczno - ?)

11. Franciszek (1870 Sąsieczno - 1870)

12. Kazimierz (1871 Sąsieczno - ?)

13. Anna (1874 Sąsieczno - ?)

14. Franciszek (1875 Sąsieczno - ?)

Uwaga: Sąsieczno to część Łodzi wchodząca w skład Andrzejowa, w południowo-wschodniej Łodzi. W roku 1954 istniała tzw. Gromada Andrzejów utworzona z Andrzejowa, Sąsieczna i Nerów. W roku 1963 weszła do nowo utworzonego osiedla Andrespol.

Dzieci Małgorzaty Honoraty i Jana Burcharda

– patrz niżej rozdział o wnukach Martina Burkhart i Christiny Morio

Około trzy miesiące po śmierci **Małgorzaty Mayzer/Meiser** – **zmarłej według daty na kolejnym akie ślubu Wojciecha 28 sierpnia 1847 r. –** Wojciech ożenił się po raz trzeci.

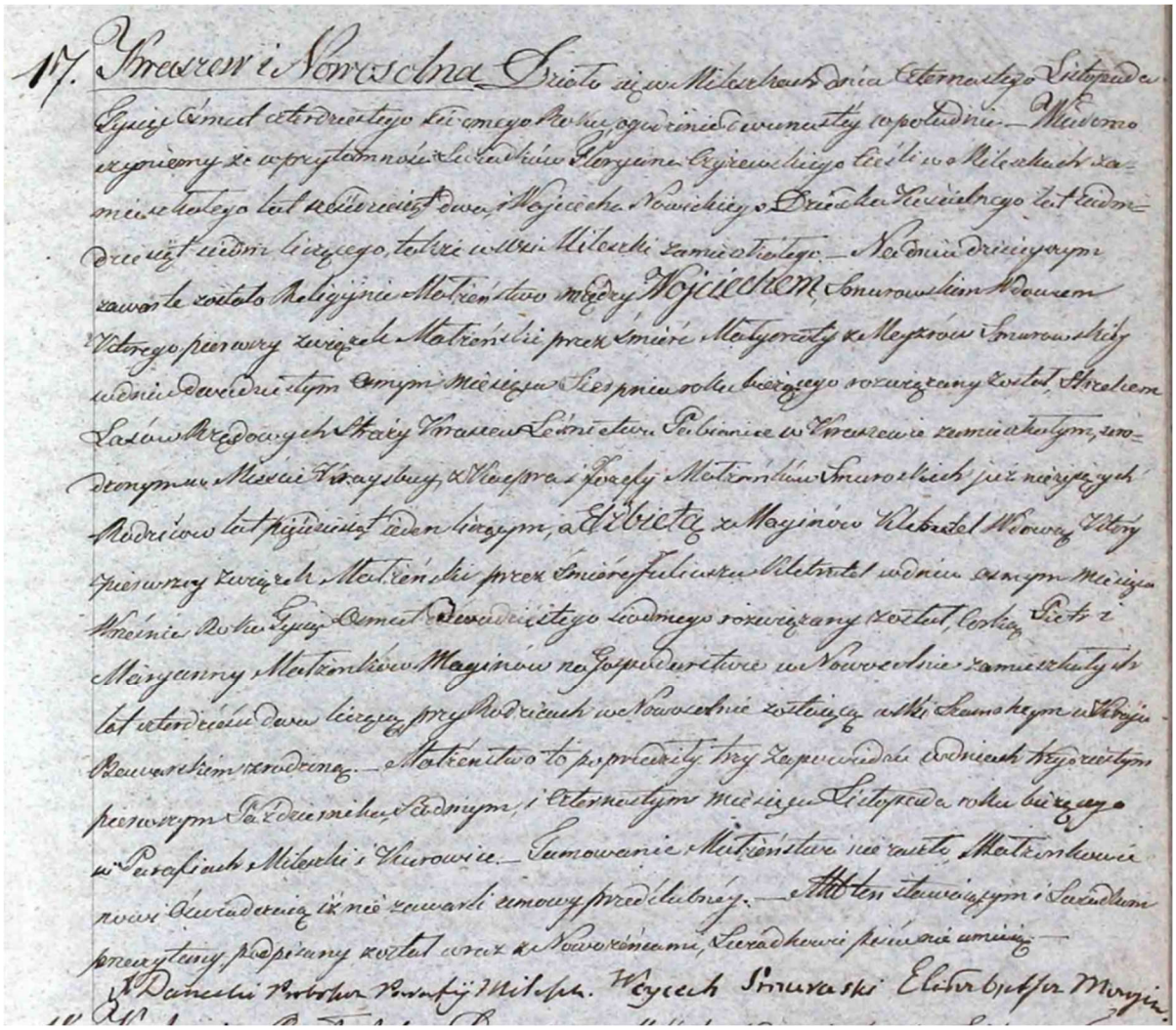
Ile lat miała Małgorzata, kiedy zmarła, trudno ustalić. Jak wspomniano, urodziła się najprawdopodobniej między rokiem 1809 a 1813, A zatem zmarła młodo, między 34 a 38 rokiem życia.

14 listopada 1847 roku **Wojciech Smorawski**, „Strzelec Lasów Rządowych Straży Kraszewa Leśnictwa Pabianice", zamieszkały w Kraszewie, poślubił 42-letnią wdowę **Elżbietę z Maginów Kletzatel, Kletszatel albo Kletnatel** (w *Genetece* odczytano: Kletnitel), córkę Piotra i Marianny, gospodarzy z Nowosolnej, wdowę po Juliuszu, gospodarzu z Nowosolenej, zmarłym w roku 1827 (ślub obojga zawarty był w kościele ewangelickim, zapisany zaś był w Mileszkach, gdzie proboszcz był urzędnikiem

Stanu Cywilnego). Jak ustaliłam, właściwie nazwisko Elżbiety po mężu powinno brzmieć **Klebsattel**. Wojciech ożenił się po raz kolejny tak szybko, gdyż jego córki z Małgorzatą Mayzer były dziećmi – najmłodsza miała roczek.

Trzeci ślub Wojciech zawarł w parafii Burchardów – Mileszkach.

Akt trzeciego ślubu prapradziadka Smorawskiego (Smurowskiego) z 14 listopada 1847

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Wojciech Smorawski:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smorawski&search_name=Wojciech&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1847&kt=2&plik=15-18.jpg&x=1263&y=187&zoom=1.5 (wpis nr 17, dostęp 02.04.2023)

Dzieci Wojciecha Smorawskiego i Elżbiety Klebsatel/Klebsattel

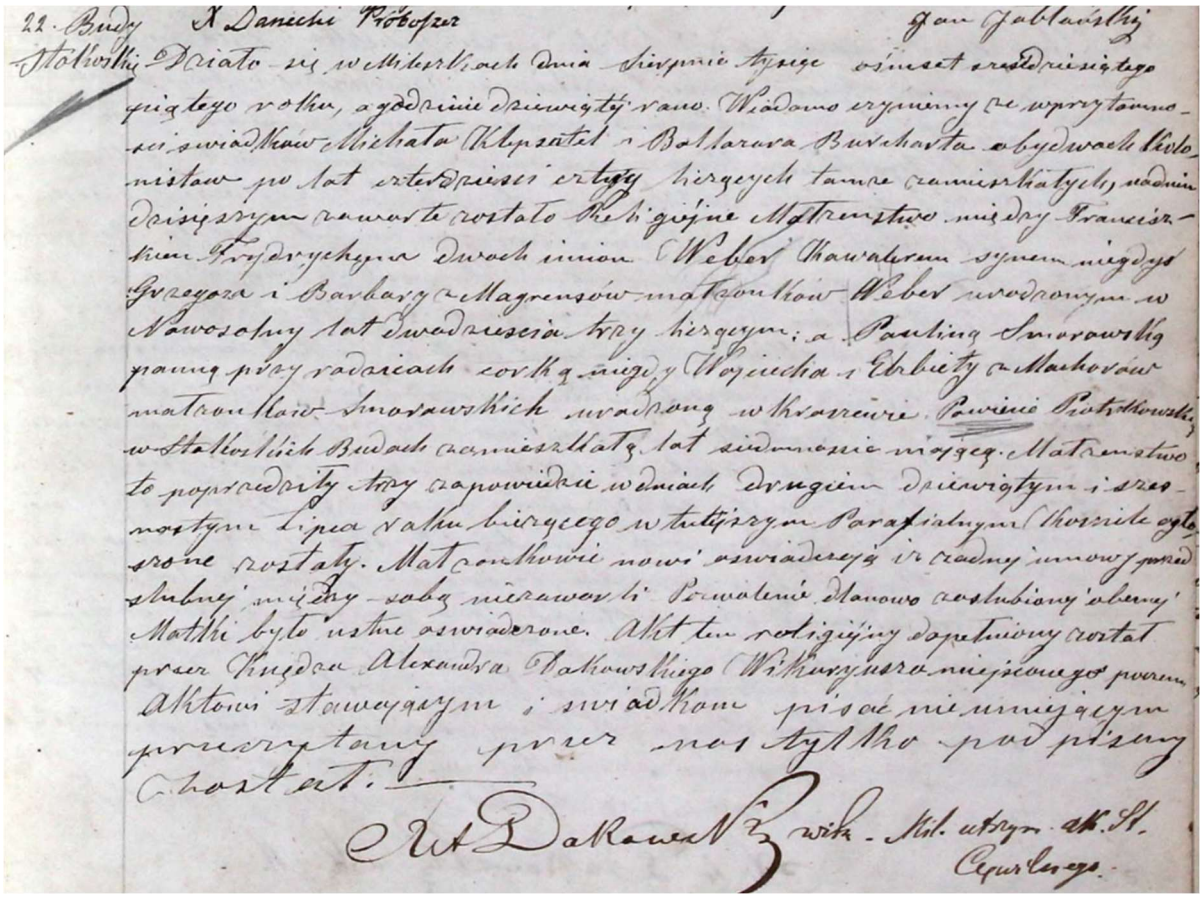
1. Paulina po mężu Weber (1848 Kraszew - ?)

Dokumentów chrztów dzieci Wojciecha i jego trzeciej żony brak.

Niemniej w *Genetece* znajduje się akt ślubu Pauliny Smorawskiej z roku 1865. Z aktu tego wynika, że była córką Wojciecha i „Elżbiety z Machorów", urodzoną w Kraszewie, mieszkającą w Budach Stokowskich. W chwili ślubu miała 17 lat, a więc urodziła się w roku 1848, rok po ślubie rodziców. Paulina poślubiła **Franciszka Frydrycha Webera**, syna Grzegorza i Barbary Magrens. Akt ślubu jest o tyle ciekawy, że świadkiem jest Baltazar Burchart, lat 44, kolonista, zamieszkały w Mileszkach.

Paulina dostała być może imię po starszej siostrze przyrodniej, Petroneli Paulinie, która wcześniej zmarła, aczkolwiek aktu zgonu brak.

Akt ślubu Pauliny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Paulina Smorawska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Smorawska&search_name=Paulina&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=2&plik=19-22.jpg&x=1597&y=1339&zoom=1.25 (wpis nr 22, dostęp 02.04.2023)

W *Genetece* znajduje się akt zgonu Elżbiety Smorawskiej, wdowy po Wojciechu, zmarłej w roku 1876. W akcie zapisano, że była z domu Mahein. Liczyła lat 82, co się nie zgadza z jej datą urodzenia z innych dokumentów – 1804/5. Zapewne nikt nie wiedział, ile ma lat.

Wnuki Wojciecha Smorawskiego i Elżbiety Klebsatel/Klebsattel

Dzieci Pauliny i Franciszka Frydrycha Webera

1. Jan (1866, parafia ewangelicka Łódź-Nowosolna **-** ?)

2. Amalia po mężu Damitz (1872 **-** ?). W roku 1893 Amalia poślubiła w kościele ewangelickim w parafii Łódź-Nowosolna **Teodora Damitza**, syna Jana i Katarzyny Chajewskiej.

Wojciech, jak się zdaje, miał jakąś pozycję społeczną, pracował na państwowej posadzie jako **strzelec w lasach rządowych**.

Kim był strzelec?

W Polsce północnej istniały wielkie tereny leśne, zwłaszcza na ziemiach pojaćwieskich (dawnych terenach Jaćwingów). Już Zygmunt August powołał leśniczych i służbę leśną, czuwających nad ochroną puszcz. Po III rozbiorze Polski puszcze powyższe dostały się Prusom. Od 1815 należały do Królestwa Polskiego, od roku 1837 przeszły na własność skarbu rosyjskiego. Były to Lasy Rządowe. W Lasach leśnicy byli urzędnikami pochodzącymi z mianowania. Najniższym był strzelec (gajowy), wyżej był strażnik, potem podleśny, wreszcie nadleśnik (nadleśniczy).

W roku 1853 opublikowano *Przewodnik dla Służby Leśnej Rządowej, czyli przepisy zawiadywania rządowego lasów, wydane pod koniec 1852 roku, o ile są obowiązujące, zebrane artykułami w jedna całość.*

W Przewodniku akapit dotyczący strzelców brzmi jak następuje:

Strzelec leśny (gajowy) lub pomocnik jego, przeznaczony jest do dozoru jednego obrębu lub oddziału lasu, pod zwierzchnictwem Podleśnego. Mianowanie jego i uwolnienie należy do Rządu gubernialnego, na przedstawienie Urzędu leśnego.
Obowiązki strzelca są:
1. zwiédzać codziennie każdy oddział powierzonego sobie lasu; pilnować nawet i w nocy, gdy poweźmie wiadomość o zamierzonéj kradzieży drzewa lub innych płodów;
2. być obecnym w lesie przy każdym wydatku drzewa lub innych płodów, przy każdéj w jego obrębie bytność Podleśnego, Nadleśniczeg Urzędnika rewidującego;
3. utrzymywać książkę przychodu i wydatku drzewa, książkę wykrytych szkód i wykroczeń leśnych, i inne książki jakie będzie miał sobie doręczone; okazywać je rewidującym las, na każde ich żądanie;
3. stawać u Podleśnego co trzeci dzień, dla doniesienia o wypadkach zaszłych w obrębie, dla podania wykrytych przez siebie szkód do kontroli podleśnego, i dla odebrania od podleśnego rozkazów w przedmiotach służby;
4. o wypadkach nadzwyczajnych powinien donieść podleśnemu natychmiast, jak tylko je dostrzeże;
5. stawać w Urzędzie leśnym, na zebranie przez Nadleśniczego nakazane, z książkami przez siebie prowadzonemi;
6. wykonywać bezzwłocznie wszelkie rozkazy Nadleśniczego i podleśnego, służby dotyczące.

Źródło: Archiwum rodzinne

Strzelcy początkowo mieszkali we wsiach, później zwykle samotnie w lesie (stąd pewnie leśniczówki). Mam wrażenie, że Smorawski mieszkał we wsi, w Kraszewie, gdyż w roku 1844, w akcie urodzenia córki Małgorzaty Honoraty określony jest jako „z Kraszewa". Podobnie w akcie drugiego ślubu zapisano, że małżeństwo zawarte zostało między Wojciechem Smorawskim „Strzelcem Lasów Rządowych Straży Leśnej Kraszew Leśnictwa Pabianice w Kraszewie zamieszkałym". Trzeba jednak zaznaczyć, że w akcie jego ślubu z roku 1831 zapisano ogólnie „w Obwodzie Wieluńskim na Urzędzie Leśnym zamieszkały" – co być może sugerowałoby, że po prostu mieszkał w lesie, w osobnej leśniczówce. Wieluń leży daleko od Kraszewa, być może jednak lasy kraszewskie należały do ówczesnego nadleśnictwa Wieluń (także dziś istnieje tam nadleśnictwo, ale nie sięga tak daleko), albo nie mieszkał wówczas w Kraszewie.

Wojciech Smorawski zmarł przed 18 listopada 1862 roku, co wynika z aktu ślubu jego córki Małgorzaty Honoraty. Prawdopodobnie był po sześćdziesiątce, ale ile dokładnie miał lat, nie wiadomo.

Ze znanych mi aktów urodzenia dzieci Wojciecha Smorawskiego z *Geneteki* wynika, że miał z pierwszą i drugą żoną łącznie dziewięcioro dzieci: syna Antoniego, zmarłego dzieckiem, i osiem córek.

3. Małgorzata Meiser (w polskich dokumentach Mayzr/Mayzer/Majzer) i jej rodzina.

Nazwisko, jak się okazało, po niemiecku brzmiało Meiser, być może od niemieckiego słowa *Meißel* - dłuto, rylec, lub od *Meise* - sikorka)

Dokumenty dotyczące mojej praprababci Małgorzaty można znaleźć zarówno w *Genetece*, jak i w niemieckim serwisie *Geneanet.* Wynika z nich, co następuje.

Małgorzata (Margaretha – bo tak brzmiało jej właściwe imię), urodziła się w Uchtelfangen (Nassau). Urodziła się między rokiem 1809 a 1813. Zmarła w Kraszewie 28 sierpnia 1847 r. W chwili ślubu była „w Kurowicach na służbie zostającą". Z jej aktu ślubu z Wojciechem Smorawskim (ślub 1 VI 1831), znajdującego się w *Genetece*, wiadomo, że była córką **Jakuba i Elżbiety,** niemieckich kolonistów z kolonii Wydzieradz (parafia Mikołajewice), żyjących jeszcze w roku 1831 – Jakub zmarł przed rokiem 1837, Elżbieta 13 I 1843; po śmierci męża Elżbieta mieszkała w Żytowicach.

Jak brzmiało właściwie nazwisko panieńskie matki Małgorzaty, Elżbiety, trudno z akt *Geneteki* ustalić. Nazwisko zostało zapisane tylko w czterech poniżej podanych dokumentach, a mianowicie: 1. akcie ślubu jej syna Piotra z roku 1820 – tu zapisana jako Elżbieta Manrówna, 2. w akcie ślubu syna Jana z roku 1827 – zgodnie z nim Jan był synem Elżbiety Maurówny (Mazerówny lub Mozerówny – Maser lub Moser) ewentualnie Maurerówny, 3. w akcie ślubu córki Elżbiety z roku 1828 występuje jako Main, 4. w dokumencie zgonu – określona jako z Maurów (Mauer?). W latach 1820 – 1831 mieszkała w Wysieradzu, w roku 1837 w Żytowicach, zmarła w Żytowicach w roku 1843.

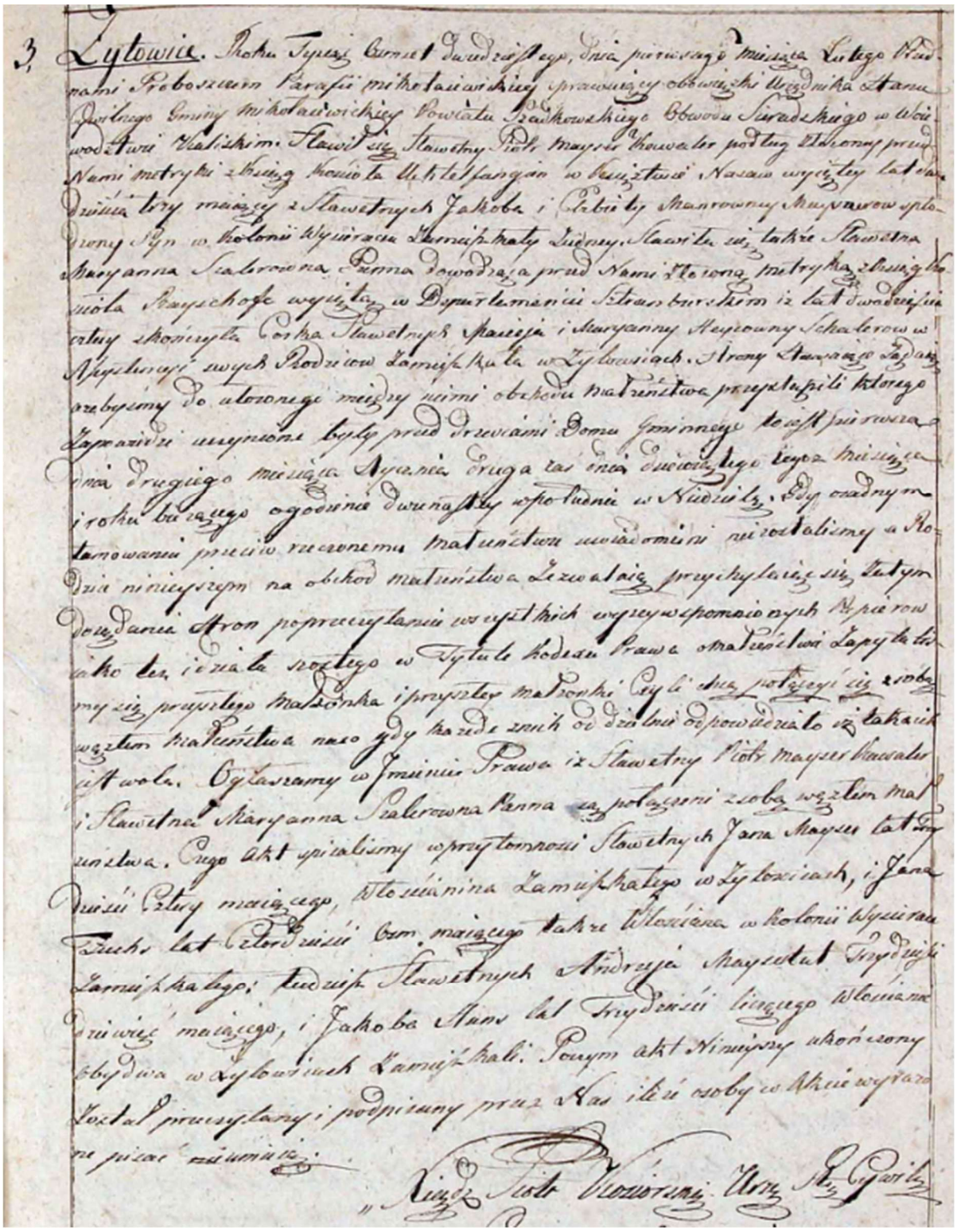
Nazwisko Elżbiety ustaliłam przy pomocy niemieckiej *Geneanet* – nazywała się **Maurer**. Z akt *Geneanet* wynika też, że córka jej Margaretha/Małgorzata imię dostała po babciach. Babcia po mieczu to **Margaretha Altmeyer**, babcia po kądzieli, **Margaretha Scherer.**

Do ustalenia historii rodziców Małgorzaty/Margarethy – Jakuba/Jakoba Meiser i Elżbiety/Elisabeth Maurer – droga była żmudna.

W *Genetece* znalazłam kilka dokumentów dotyczących małżonków **Jakuba i Elżbiety Mayzer,** wystawionych w parafii Mikołajewice, a mianowicie:

1. Akt ślubu syna Jakuba i Elżbiety, **Piotra,** z 1 lutego roku 1820

Akt ślubu Piotra Meiser/Mayzer z Kolonii Wysieradz z Maryanną Szalerówną (Schaler; może od schallen – brzmieć, dźwięczeć), córką Macieja Schaler i Maryanny Heycówny z Żytowic:

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Piotr Meiser:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Meiser&search_name=Piotr&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1820&kt=2&plik=002-003.jpg&x=249&y=256&zoom=2 (wpis nr 2, dostęp 02.04.2023)

Piotr urodził się, jak zapisano, „w Uchtelfangen w Księstwie Nassau", miał w chwili ślubu lat 23, a zatem urodzony był w roku 1797. Zamieszkały w Kolonii Wysieradz. Matka zapisana jako Elżbieta Manrówna.

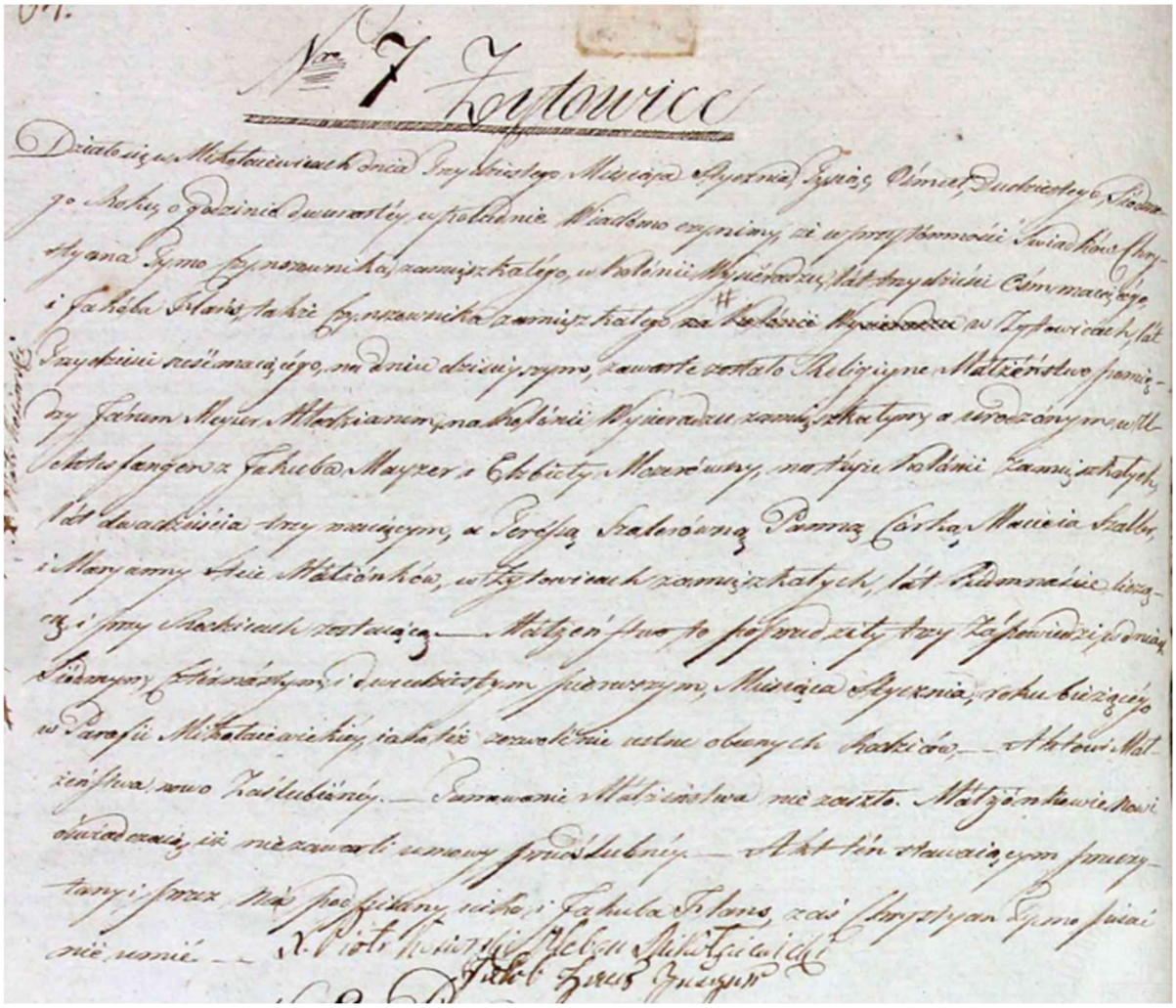
Jak się zdaje, Mayzerowie byli wyznania ewangelickiego. Wynika to z faktu, iż w historii kolonii Wysieradz zapisano, iż kolonia została założona przez ewangelickich kolonistów. Poza tym powyższy akt małżeństwa różni się od zapisów ślubów katolickich. Z historii Wysieradza (http://www.historia.pabianice.gmina.pl/trasa1t3) wynika, że proboszcz parafii Mikołajewice nie dawał kolonistom ewangelickim ślubów – tych udzielał pastor w Pabianicach – ale jako urzędnik Stanu Cywilnego ksiądz zapisywał urodzenia, zgony i zapewne śluby. W powyższym dokumencie nie zapisano jak zwykle, że „zostało zawarte religijne małżeństwo", ale że „przed nami proboszczem parafii Mikołajewskiej sprawujący(m) obowiązki Urzędnika Stanu Cywilnego" stawili się Piotr Mayzer i jego narzeczona Maryanna Szalerówna. I dalej: „strony stawające żądają abyśmy do ułożonego między nimi obchodu małżeństwa przystąpili". Być może ślub ewangelicki został już zawarty i chodziło tylko o jego rejestrację.

Wspomnieć też trzeba, że Piotr Mayzer wymieniony jest we wspomnianej wyżej historii Wysieradza, opracowanej w Internecie, jako jeden z pierwszych mieszkańców kolonii.

2. W *Genetece* znajduje się też akt zgonu tegoż Piotra z roku 1856 roku, w którym podano, że Piotr Majzer zmarł w Żytowicach, miał lat 60 – a zatem urodzony w roku 1796 – i zostawił wdowę Mariannę i trzy córki: Mariannę, Teresę i Małgorzatę Majzer.

3. Akt ślubu z parafii Mikołajewice, dotyczący syna Jakuba i Elżbiety, **Jana** Meyzer z kolonii Wysieradz, z roku 1827. Jan poślubił **Teresę Szalerównę**, córkę Macieja Szaller i Maryanny z Halionków (?). Wynikałoby z tego, że bracia Piotr i Jan poślubili siostry, jednakże w wypadku Jana i Teresy jest już w dokumencie formułka, iż „zostało zawarte religijne małżeństwo". Być może zatem państwo młodzi zgodzili się na katolicki obrządek, albo proboszcz miał pozwolenie na udzielanie ślubów ewangelikom.

Akt ślubu Jana i Teresy

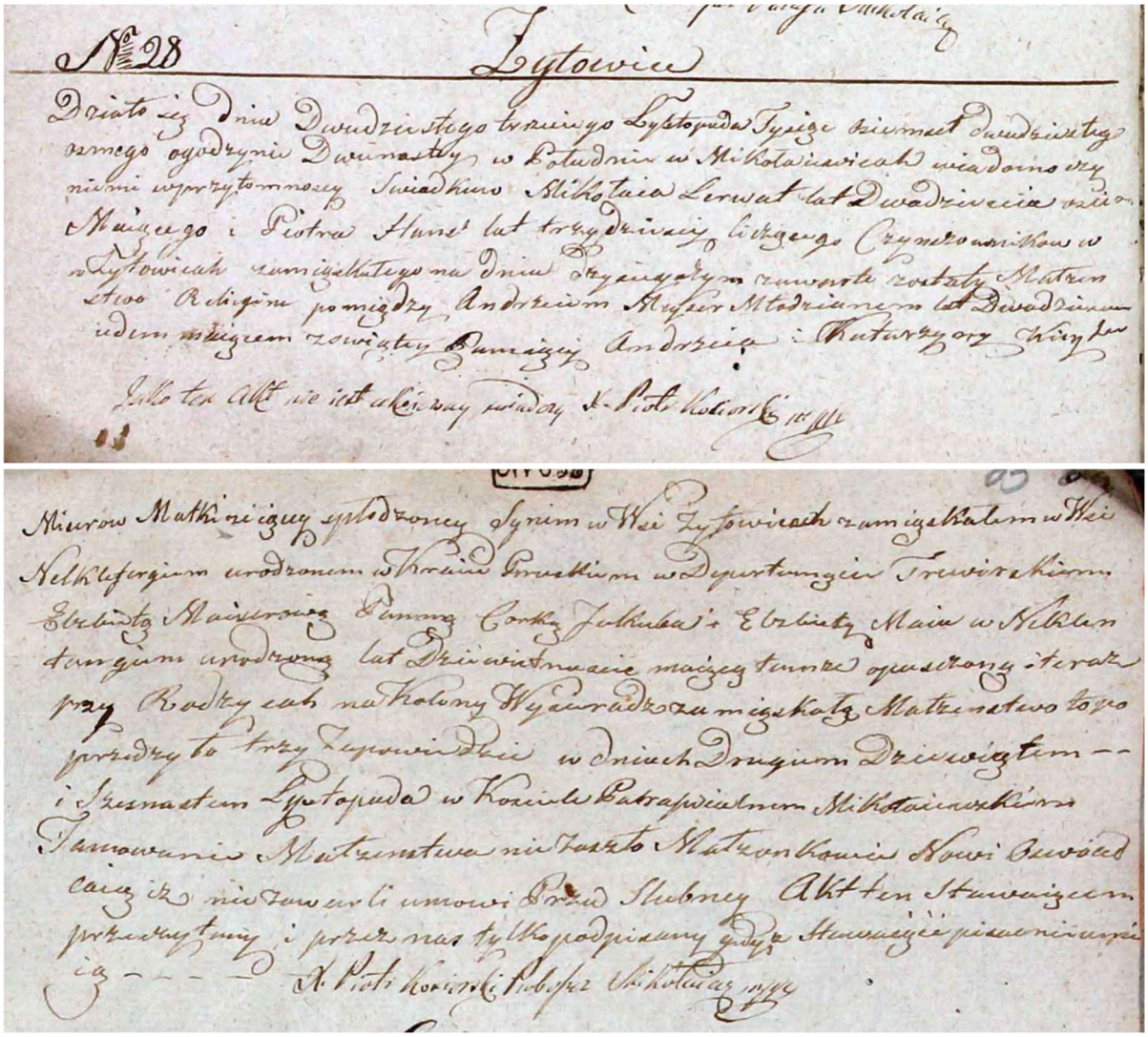
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Jan Mayzer:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Mayzer&search_name=Jan&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1827&kt=2&plik=007-010.jpg&x=0&y=125&zoom=1.75 (wpis nr 7, dostęp 02.04.2023)

Jan miał w chwili ślubu 23 lata, a więc urodził się w roku 1804, „w Achterfanger" (zapewne Uchtelfangen). Zamieszkały w Kolonii Wysieradzu. Matka zapisana jako Elżbieta Maurówna (Maurerówna. Mozerówna, Mazerówna).

4. Wystawiony w parafii Mikołajewice akt zgonu **Jana Majzer**, lat 40 – a więc urodzonego 1808 – syna Jakuba i Elżbiety, okupnika („na okupnym gruncie prawem czynszowem" zamieszkały; jak sądzę: dzierżawca) z Żytowic. Pozostawił wdowę Teresę.

5. Pochodzący z roku 1828 akt pierwszego ślubu **Elżbiety Maisur** z kolonii Wysieradz, zapisanej w oryginalnym akcie jako Maisurówna, w skorowidzu *Geneteki* zapisana jako Meiser, córki Jakuba i Elżbiety z domu Main, liczącej lat 19, a więc urodzonej w roku 1809. Miejsce urodzenia jest słabo czytelne – Niklenfangum? Chodzi zapewne o Uchtelfangen, jak w przypadku pozostałych dzieci.

Akt pierwszego ślubu Elżbiety

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Maiser:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Maiser&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1828&kt=2&plik=027-030.jpg&x=1704&y=108&zoom=1 (wpis nr 28, dostęp 02.04.2023)

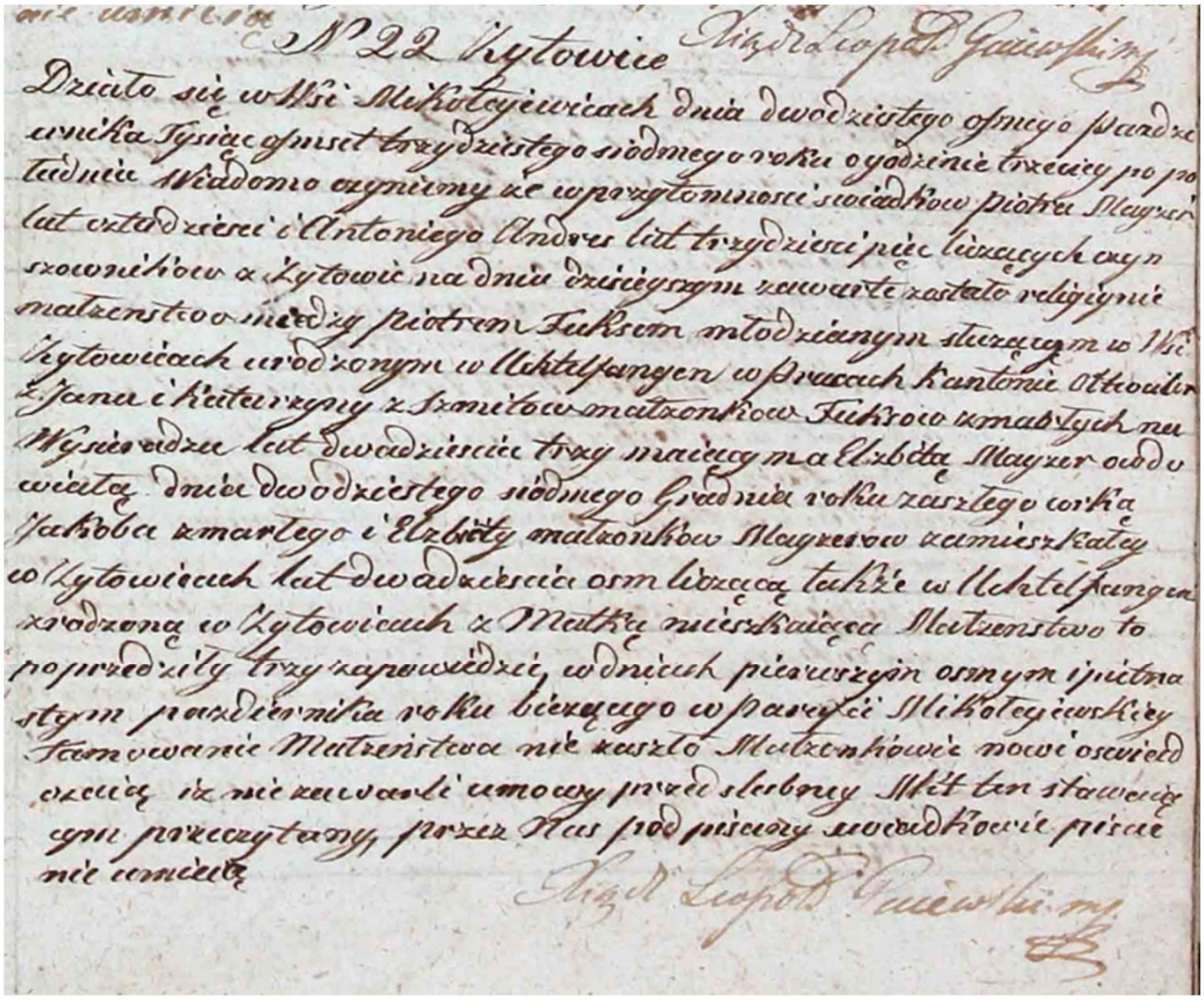
Elżbieta poślubiła najprawdopodobniej swego krewniaka **Andrzeja Meyzer**, syna Andrzeja i Katarzyny Kieyder, urodzonego we wsi Nelklefergium (? Zapewne chodzi o Uchtelfangen). Mieszkała przy rodzicach w Kolonii Wysieradzu. Uwaga: akt zapisano na dwóch kolejnych stronach, stąd w połowie jest adnotacja, że ten akt nie jest skończony!

6. Akt ślubu córki Jakuba i Elżbiety, **Małgorzaty,** z Wojciechem Smorawskim z roku 1831 – zmieszczony w innym miejscu, przy omawianiu małżeństw Wojciecha.

7. Akt drugiego ślubu córki Jakuba i Elżbiety, **Elżbiety Mayzer,** z roku 1837 z **Piotrem Fuksem** (Fuchsem jak sadzę), urodzonym w Uchtelfangen, a więc krajanem, synem Jana i Katarzyny Szmit,

zmarłych w Wysieradzu. Katarzyna Szmit była, być może krewną Beaty Szmit, pierwszej żony Wojciecha Smorawskiego.

Akt drugiego ślubu Elżbiety Mayzer, „w Uchtelfangen" urodzonej, lat 28 (rok urodzenia 1809), wdowy od roku 1836, córki Jakuba „zmarłego" i Elżbiety (bez podania nazwiska panieńskiego)

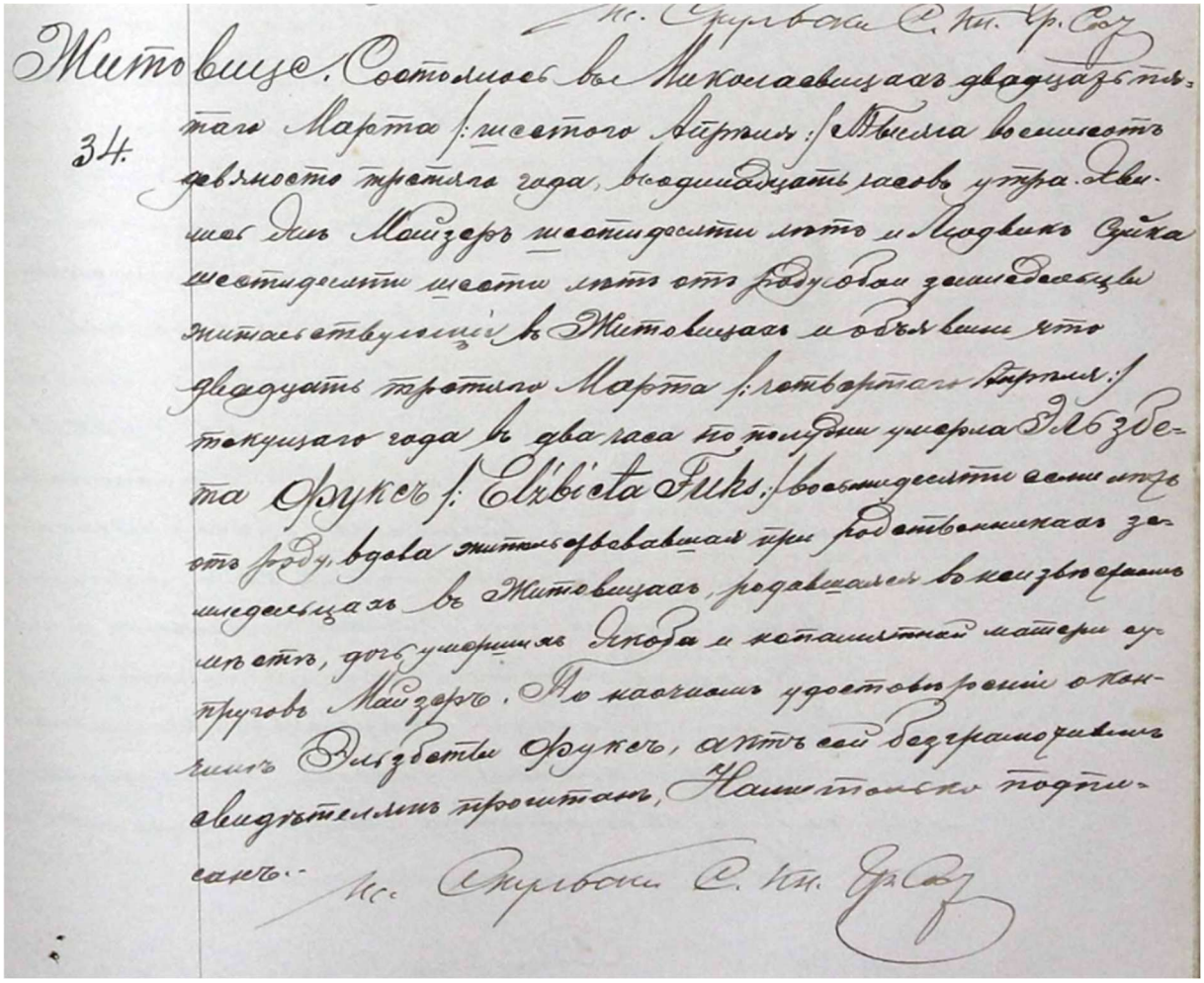

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Mayzer:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Mayzer&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1837&kt=2&plik=019-022.jpg&x=756&y=1337&zoom=1.5 (wpis nr 22, dostęp 02.04.2023)

Z obu aktów ślubu Elżbiety wynika, że urodziła się w roku 1809. Mieszkała z matką w Żytowicach.

8. Akt zgonu z roku 1893 **Elżbiety Fuks** z Żytowic, córki Jakuba Majzer, lat 87(86?), wdowy. Z aktu zgonu wynikałby rok urodzenia 1806/1807.

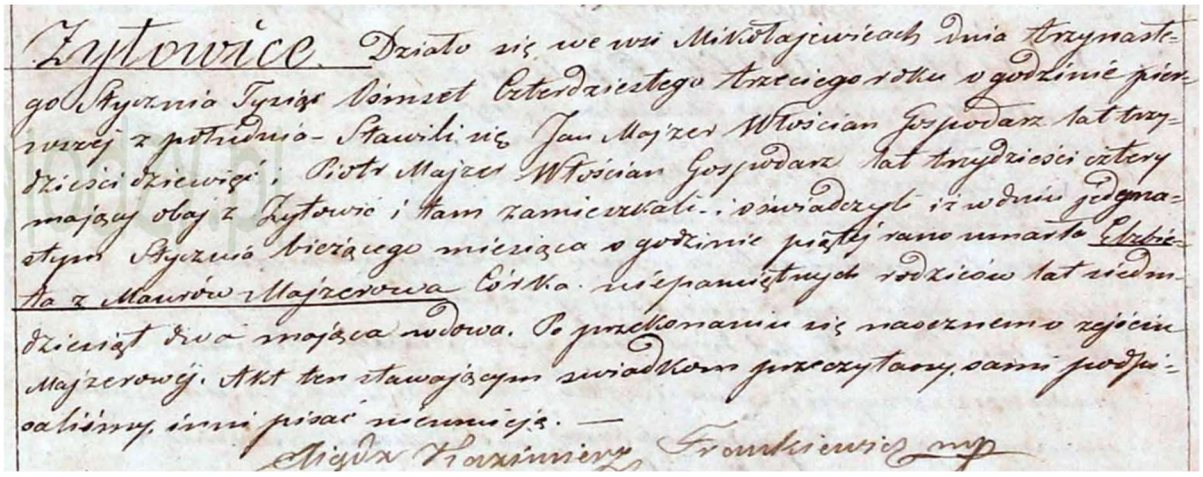
Akt zgonu Elżbiety Fuks

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Fuks:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=fuks&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1893&kt=3&plik=031-034.jpg&x=1413&y=1412&zoom=1.5 (wpis nr 34, dostęp 02.04.2023)

9. Akt zgonu mojej przodkini **Elżbiety Majzerowej z Maurów**, żony Jakuba Majzer

Akt zgonu Elżbiety Majzerowej z Maurów

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Majzer:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Majzer&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=Majzer&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1843&kt=3&plik=001-004.jpg&x=1678&y=1297&zoom=1 (wpis nr 3, dostęp 02.04.2023)

Zgodnie z powyższym dokumentem Elżbieta zmarła w Żytowicach 13 stycznia 1843 roku mając lat 72, a więc urodzona była w roku 1771. Imion rodziców nie podano, zaznaczono, że „córka niepamiętnych rodziców", czyli nikt ich imion i statusu społecznego nie znał. Nazwisko panieńskie zapisano „z Maurów", co sugerowałoby, że nazywała się Maur (w rzeczywistości Maurer). Śmierć zgłosili Jan, lat 39 (a więc urodzony 1804) i Piotr 34 (a więc urodzony 1809) – synowie.

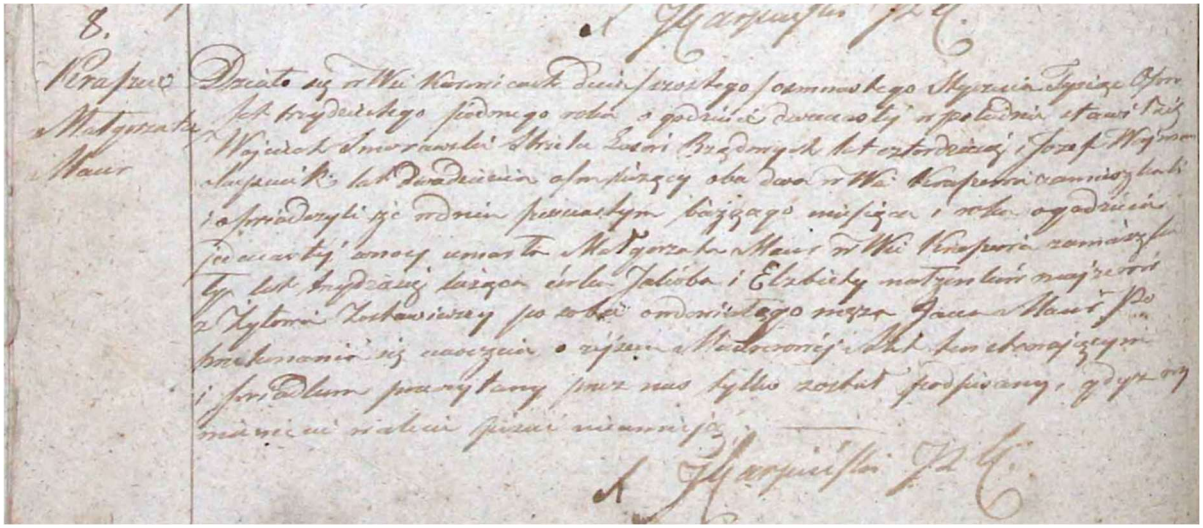
Z powyższego wynikałoby, że moi przodkowie **Elżbieta z domu Maurer (Maur) i Jakub Meiser (Majzer/Mayzer)**, przybyli do Polski z Uchtelfangen, zamieszkali w Wysieradzu, mieli czworo dzieci **– Piotra** urodzonego 1797, **Jana** urodzonego 1804, **Elżbietę** urodzoną 1809, i **Małgorzatę** urodzoną 1809-1813, moją praprababcię, matkę mojej prababci Małgorzaty Honoraty Smorawskiej.

W *Genetece* figurują jednak jeszcze inne dokumenty dotyczące Jakuba i Elżbiety Mayzerów - z roku 1837 i z roku 1842. Małżonkowie raz opisani są jako z Żytowic, raz jako z Wysieradza. Rzecz jest o tyle skomplikowana, że dokumenty dotyczą **Małgorzaty i Elżbiety, córek Elżbiety i Jakuba**. Małgorzata Mayzer i Elżbieta Mayzer występowały już jednak w dokumentach wyżej wymienionych. Pojawia się zatem pytanie: czy istniało jeszcze jedno małżeństwo Mayzerów o imionach Elżbieta i Jakub? Czy znani nam Elżbieta i Jakub mieli po dwie córki o tych samych imionach Małgorzata i Elżbieta? Czy może córki miały podwójne imiona, np. Małgorzata Anna lub Maria Małgorzata czy Elżbieta Anna i np. Maria Elżbieta, a ksiądz zapisywał je zawsze pod jednym imieniem?

Nie umiem na te pytania odpowiedzieć.

Oto oba kontrowersyjne dokumenty:

Akt zgonu Małgorzaty Maur

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Małgorzata Maur:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Maur&search_name=Ma%C5%82gorzata&search_lastname2=Majzer&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1837&kt=3&plik=05-12.jpg&x=81&y=1750&zoom=1 (wpis nr 8, dostęp 04.04.2023)

Akt zgonu z roku 1837. Zgodnie z nim między innymi „stawił się Wojciech Smorawski Strzelec lasów Rządowych, lat 40" (mój prapradziadek), zamieszkały w Kraszewie, i wraz z drugim świadkiem oświadczyli, że 16 stycznia zmarła **Małgorzata Maier/Maur**, zamieszkała w Kraszewie, lat 30 (a zatem urodzona 1807), córka **„Jakóba i Elżbiety małżonków Majzerów z Żytowic"**. Zostawiła owdowiałego męża **Jana Maur.**

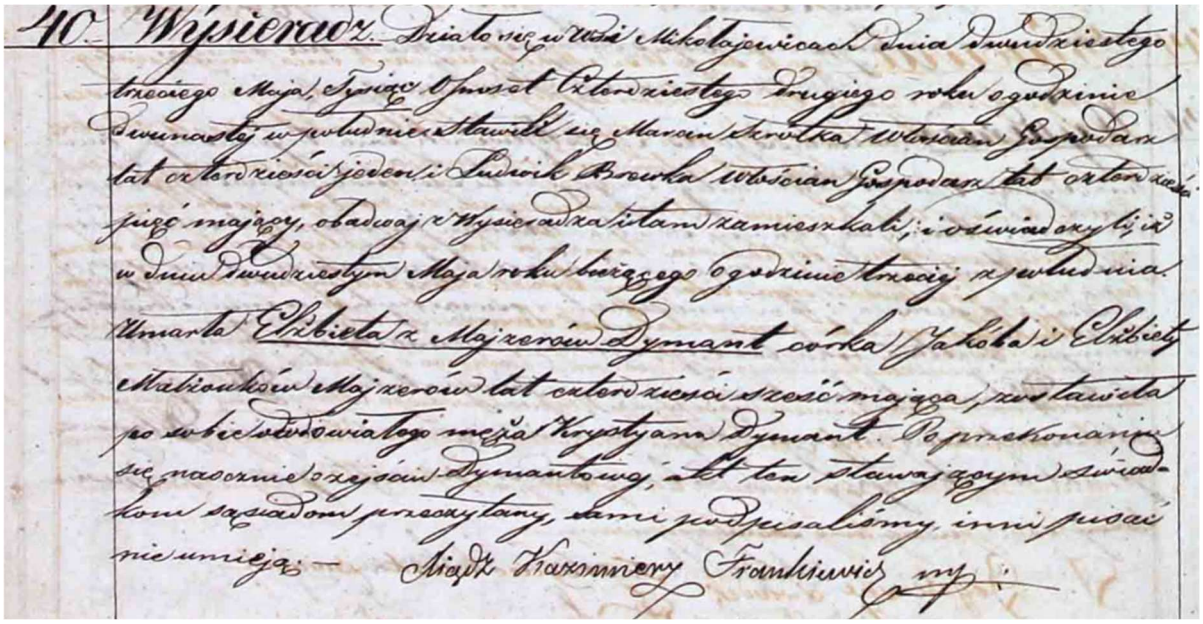
Z aktu wynikałoby, że Jakub i Elżbieta Majzer mieli córkę Małgorzatę, zamężną za Janem Maur (chodzi zapewne znów o nazwisko Maurer).

Rzecz jednak w tym, że Małgorzata z domu Majzer, córka Elżbiety i Jakuba, urodzona najprawdopodobniej między 1809 a 1813, była od roku 1831 żoną Wojciecha Smorawskiego i zmarła w roku 1847.

Jan Maur, wdowiec po Małgorzacie pojawiał się już na dokumentach dotyczących Wojciecha Smorawskiego. Wygląda na to, że obaj byli spowinowaceni przez Elżbietę i Jakuba Majzerów.

Drugi dokument jest również aktem zgonu – z roku 1842 roku. Zgłoszono w Wysieradzu zgon – 20 maja – Elżbiety z Majzerów Dymant, lat 46 (a zatem urodzonej 1796), córki Jakuba i Elżbiety. Zmarła pozostawiła męża Krystyna Dymant.

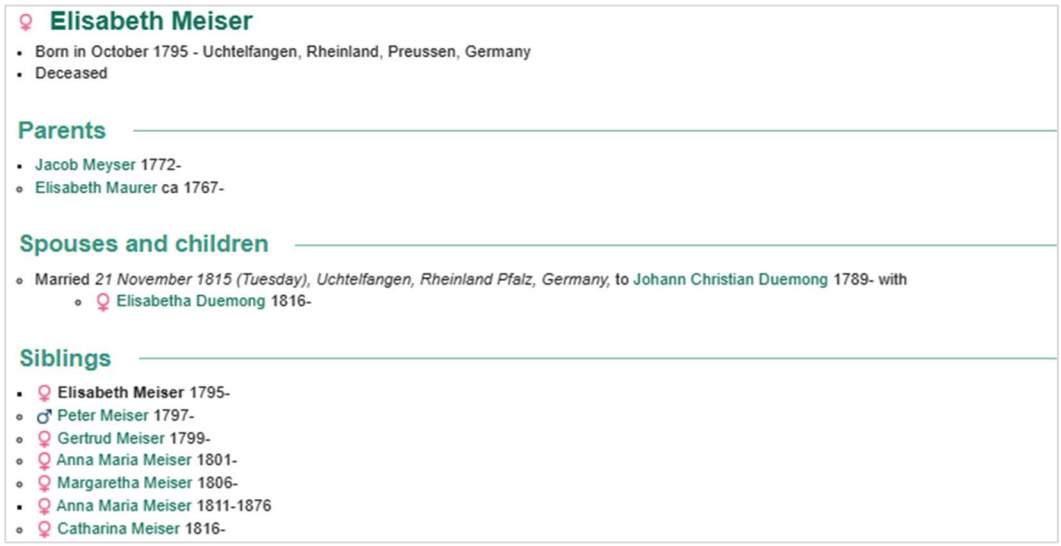
Akt zgonu Elżbiety Dymant

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Dymant:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Dymant&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=Majzer&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1587d&se=&sy=1842&kt=3&plik=037-044.jpg&x=63&y=1995&zoom=1 (wpis nr 40, dostęp 04.04.2023)

I tu ciekawostka: W niemieckiej *Geneanet* podano, że Elisabeth, córka Jakoba i Elisabeth Maurer z Uchtelfangen poślubiła Christiana Duemong, z czego wynikałoby, że Dymant jest spolszczonym Duemong, a Elżbieta to rzeczywiście córka moich praprapradziadków Jakuba i Elżbiety Meiserów. Dane genealogiczne Elisabeth wymieniają też jej rodzeństwo, które znamy z wyżej wymienionych dokumentów dotyczących rodziny Majzer?Meiser. Są to Peter/Piotr, urodzony w roku 1798 (z dokumentów *Geneteki* wynika data urodzenia 1796/7) i Margaretha/Małgorzata, urodzona 1806 (z dokumentów *Geneteki* wynikają inne daty).

Dane Elisabeth Meiser zamężnej Deumong z Geneanet (drzewo kurtgrathwohl)

Źródło: https://gw.geneanet.org/kurtgrathwohl?n=meiser&oc=2&p=elisabeth, dostęp 04.04.2023

Ewidentnie zatem mamy w *Genetece* dokumenty dotyczące dwóch Elżbiet, córek Jakuba Meiser i Elżbiety:

1. Elżbieta po mężu 1. Mayzer, 2. Fuks, urodzona zgodnie a aktami ślubów z *Geneteki* w Uchtelfangen w roku 1809, zgodnie z aktem zgonu 1807. Mieszkała w chwili pierwszego ślubu w Wysieradzu, w chwili drugiego w Żytowicach. Zmarła w Żytowicach.

2. Elżbieta po mężu Deumong/Dymant, urodzona zgodnie z *Geneanet* w Uchtelfangen w roku 1795, zgodnie z aktem zgonu z Geneteki 1796.

Podobnie istnieją dokumenty dwóch Małgorzat, córek Jakuba Meiser i Elżbiety:

1. Małgorzaty zamężnej Smorawskiej, urodzonej zgodnie z danymi z *Genteki* w Uchtelfangen pomiędzy rokiem 1809 a 1813, zmarłej w roku 1847. W chwili ślubu mieszkała w Kurowicach. Zmarła w Kraszewie.

2. Małgorzaty zamężnej Maur, urodzonej zgodnie z aktem zgonu w roku 1807. Zmarła w roku 1837 w Kraszewie. Do daty urodzenia tejże Małgorzaty pasowałaby data urodzenia z *Geneanet* – 1806 – gdzie jest wymieniona jako siostra Elżbiety.

Tego problemu nie potrafię tego rozstrzygnąć. Chyba, że wytłumaczenie jest proste i Jakub i Elżbieta mieli po dwie córki o tym samym imieniu!

Z danych zawartych w powyższych aktach *Geneteki* wynika, że Jakub Mayzer/Meiser zmarł między rokiem 1831 a 1837 – w akcie ślubu córki Małgorzaty w roku 1831 nie zaznaczono, jakoby nie żył, w akcie ślubu jego córki Elżbiety podany jest jako zmarły. Żona jego Elżbieta zmarła w roku 1843. Dzieci ich – Piotr, Małgorzata, Jan i Elżbieta – urodziły się jeszcze w Niemczech. Rodzina opuściła Niemcy najwcześniej po roku 1809-1813, to znaczy po urodzinach Małgorzaty. Do Polski Jakub i Elżbieta przybyli z dziećmi przed rokiem 1820, gdyż wówczas wziął ślub brat Małgorzaty, Piotr.

Miejsce urodzenia dzieci Mayzerów, podane w dokumentach, jest to samo, chociaż zapis nieco inny: chodzi o **Uchtelfangen**. W akcie ślubu Elżbiety Mayzerówny zapisano, że jej drugi narzeczony także urodził się w Uchtelfangen, „w Prusach kantonie Ottweiler". Z podanych zapisów wynika, że rodzina Mayzer tam właśnie mieszkała.

Uchtelfangen leży dziś w niemieckim kraju związkowym Saarland w południowo-zachodnich Niemczech. Wcześniej Uchtelfangen leżało w gminie Ottweiler, dziś w gminie Illingen. Miejscowość należała niegdyś do Księstwa Nassau-Saarbrücken (tytuł książęcy rodzina władców otrzymała w roku 1735, od roku 1381 istniało hrabstwo Nassau-Saarbrücken). Od roku 1815 należało do Prus. Według danych z roku 2020 miejscowość Uchtelfangen zamieszkiwało 3700 mieszkańców. Do dziś nazwisko Meiser występuje w tej miejscowości.

Gdzie rodzina Mayzer/Meiser mieszkała w Polsce?

W roku 1820, na najwcześniejszym znanym akcie ślubu dziecka Jakuba i Elżbiety Mayzerów/Meiserów, Piotra, zawartym – czy raczej zapisanym – w parafii Mikołajewice, podano miejsce zamieszkania Piotra

w Polsce: „w Kolonii Wysieradzu", gdzie mieszkali też, jak zaznaczono, jego rodzice, Jakub i Elżbieta. Ślub praprababci Małgorzaty zawarty został w parafii Kurowice, gdyż jej narzeczony, Wojciech Smorawski, pochodził z Kraszewa, a Małgorzata była na służbie w Kurowicach. Jednak jako miejsce zamieszkania rodziców Małgorzaty zapisano – między innymi, bo całość trudno przeczytać, również słowo „wydzieradz," lub „wydzieracz", a więc Wysieradz. Na akcie ślubu Elżbiety z roku 1837 podano, że mieszkała ona z matką w Żytowicach, była wdową. Narzeczony jej natomiast, Piotr Fuks, był synem Jana i Katarzyny z Szmitów, zamieszkałych na Wysieradzu (województwo łódzkie, powiat pabianicki).

Wysieradz był ściśle związany z osadnikami niemieckimi, między innymi z mojej rodziny. Powstał jako nowa osada, wykarczowana w lesie przez kolonistów ewangelickich, sprowadzonych z Prus, najprawdopodobniej w drugiej dekadzie XIX wieku. Do dziś znajdują się tam resztki cmentarza ewangelickiego. W roku 1881 Wysieradz liczył 147 mieszkańców.

W opracowaniu historii Wysieradza w Internecie (http://www.historia.pabianice.gmina.pl/trasa1t3) odnotowano, że jednym z pierwszych mieszkańców kolonii Wysieradz był Piotr Mayzer, urodzony 1797 w Uchtelfangen. Prawie na pewno chodzi o brata praprababci Małgorzaty Mayzer. Brawo przodkowie!

Dziś w Wysieradzu mieszka 40 mieszkańców, jest on częścią składową sołectwa Żytowice.

Zgodnie z powyższymi i poniższymi ustaleniami, przodkami mojej prababci Małgorzaty Honoraty Smorawskiej, zamieszkałymi w Polsce, byli

Kacper i Józefa Smorawscy (zmarli przed 1844)

Jakub Meiser (1772 Uchtelfangen - przed 1837 Wydzieradz) **i Elżbieta Maurer** (1871 Uchtelfangen - 13 I 1843 Żytowice)

|

Wojciech Smorawski (ok. 1795 Bogucice? - przed 1862 Kraszew)

Małgorzata Meiser (1806? 1813? Uchtelfangen - 28 VIII 1847 Kraszew)

|

Małgorzata Honorata Smorawska
(2 VII 1844 Kraszew - 10 VIII 1911 Częstochowa)

Wiadomość o miejscu pochodzenia rodziny Mayzer/Meiser pozwoliła odszukać Jakuba/ Jakoba Meiser w niemieckiej *Geneanet*.

Jakob Meiser jest tam wymieniony w pięciu różnych drzewach genealogicznych, zestawionych przez Dietera Ekstein (*carosaar),* Ralfa Zender *(rzender),* Michaela Biehl *(michaelbiehl71),* Kurta Grathwohl *(curtgrathwohl)* i Marka Szajder (*smarek1)*, co pozwala na lepsze opracowanie jego danych niż na podstawie *Geneteki*.

Zgodnie z tymi danymi **Jakob/Jacob/Jacobus Meiser** urodził się w Uchtelfangen 31 października 1872 roku i był synem Michaela (według *rzender*) lub Matthiasa Meiser (według *cmichaelbiehl71* i *carosaar* – według tego ostatniego mógł mieć drugie imię Johann, a nazwisko mogło się też pisać Mayser). Jako zawód podano przy Jakobie „Schankwirt" (patrz: *carosaar*), to znaczy szynkarz. Chyba jednak ten szynk nie szedł mu za dobrze, skoro zdecydował się emigrować! Jakob 25 listopada 1794 roku poślubił w Uchtelfangen **Elisabeth Maurer;** *carosaar* podaje jako inną możliwość nazwisko **Mauer,** *smarek1* podaje nazwisko Elisabeth jako Mozer Maurer (jest to wpis polski, potomka Jana lub Piotra Meiser, synów Jakoba. *Smarek1* podaje też, że Jakob zmarł w Wysieradzu, w roku 1829). Maurer to typowe

nazwisko utworzone od zawodu – Maurer to murarz. Data urodzenia Elisabeth Maurer nie jest znana. Podaje się ją szacując zgodnie z datą ślubu, na około rok 1767, 1773, 1774 – z aktu zgonu *Geneteki* wynika, że był to rok 1871. Miejsce urodzenia Elisabeth to także Uchtelfangen. Przodkowie jej według *rzender* to **Johann Maurer,** zmarły w Lummerschied i **Margareta Scherer**, zmarła tamże. Przodkowie ich nie są znani.

W różnych drzewach w *Geneanet* podane są różne dzieci Jakoba i Elisabeth Meiser. Jedynie drzewo *curtgrothewohl* podaje wszystkie, jak się zdaje, dzieci:

1. Elisabeth (21 XI 1795 Uchtelfangen **-** ?). Według tego genealoga Elisabeth poślubiła w roku 1815 Christiana Duemong, z którym miała w roku 1816 córkę Elisabethę. Ta wiadomość jest o tyle ważna, że wyjaśnia, iż akt zgonu z *Geneteki* z roku 1842, podany wyżej, a dotyczący Elżbiety Dymant, urodzonej zgodnie z tymże aktem w roku 1896, dotyczyłby rzeczywiście córki Elżbiety i Jakuba Meiserów. Ponadto, jeśli córka Duemongów urodziła się w roku 1816, nie mogli wcześniej przyjechać do Polski.

2. Peter (7 X 1797 Uchtelfangen **-** ?). Wg *Geneteki* zmarł 1856 w Żytowicach.

3. Gertrud (7 XI 1799 Uchtelfangen **-** ?). Według drzewa *miechaelbiehl71* Gertrudis poślubiła Petera Engel i zmarła po roku 1847 w USA lub Kanadzie.

4. Anna Maria (17 X 1801 Uchtelfangen **-** ?)

5. Margaretha (8 IX 1806 Uchtelfangen). **Moja praprababcia?** Według *Geneteki* zmarła 28 VIII 1847.

6. Anna Maria (26 III 1811 Wemmetsweiler **-**1876). W roku 1829 poślubiła w Illingen Jacoba Mohr.

7. Catharina (2 V 1816 Uchtelfangen **-** ?)

8. Johann (1803 lub 1804 **-** ?). Występuje tylko drzewie *carosaar* i *smarek1,* urodzony 1804 według *carosaar*, a według *smarek1* w 1803. Według *Geneteki* zmarł w roku 1848 w Żytowicach mając lat 40, a więc urodzony byłby w roku 1808.

Niezwykle ciekawe jest skonfrontowanie powyższych danych z danymi pochodzącymi z dokumentów w *Genetece*. Najczęściej nie zgadzają się daty urodzin. Data urodzin Petera w *Geneanet* zgodna jest z datą na akcie jego ślubu i wiekiem na akcie ślubu jego siostry Elżbiety w *Genetece* oraz z jego aktem zgonu, ale niezgodna z wiekiem na akcie zgonu matki (1805). Data urodzenia Johanna/Jana – 1804 w drzewie *carosar* – zgadza się z datą w akcie jego ślubu z *Geneteki*, ale nie zgadza się z datą wynikającą z jego aktu zgonu.

Nie zgadzają się natomiast nawet w przybliżeniu daty urodzin Małgorzaty i Elżbiety. Zgodnie z datami podanymi na aktach obu ślubów w *Genetece* Elisabeth/Elżbieta (primo voto Mayser, secundo voto Fuchs), urodziła się w roku 1809, w *Geneanet* jej rok urodzenia to 1795 – ten rok zgadzałby się jednak z rokiem urodzenia Elżbiety Dymant. Małgorzata zgodnie z aktem ślubu urodziła się między 1809 a 1813, w *Geneanet* jej data urodzenia to rok 1806. Panny się odmładzały – nic nowego, ale żeby aż tak? Podkreślić jednak trzeba, że rok urodzenia Małgorzaty – 1806 – zgadzałby się z rokiem urodzenia tej Małgorzaty, której akt zgonu zamieściłam powyżej, zamężnej za Janem Maur.

Jest wielce prawdopodobne, że niektóre dzieci zmarły w niemowlęctwie i ich później urodzonym siostrom lub braciom nadawano te same imiona – przykładem jest tu Anna Maria Meiser, urodzona 1801 i jej siostra o tym samym imieniu, urodzona 1811. Z drugiej strony może to być pomyłka i była tylko jedna Anna Maria, lecz źle odczytano daty urodzenia. Zważywszy na wspomniane wyżej problemy z córkami Jakuba i Elżbiety, z których wydaje się wynikać, że mieli dwie córki o imieniu Małgorzata i dwie o imieniu Elżbieta, być może i Anny Marie były dwie!

Jeśli data urodzenia najmłodszej córki Jakuba i Elżbiety Meiser, Cathariny, jest prawdziwa, można zawęzić daty wyjazdu rodziny z Niemiec – Uchtelfangen opuścili prawdopodobnie nie wcześniej niż w roku 1816.

Barakowy kościół ewangelicki w miejscowości Uchtelfangen, zbudowany w 1771 r. Pamięta on na pewno rodzinę mojej praprababci Margarethy Meiser. Być może tu brali śluby jej ojciec i matka – Jakub i Elżbieta - a także jej dziadkowie po mieczu.

Źródło: Zdjęcie własne

Geneanet dostarcza też wiadomości o przodkach Jakoba i Elisabeth Meiser. Niektóre ustalenia obejmują kilkaset lat wstecz, co każe być nieco ostrożnym w ocenie, czy wpisy te są całkowicie pewne.

W *Geneanet* znajduje się kilka drzew genealogicznych dotyczących Jakoba i jego przodków, miedzy innymi:

1. Drzewo **Jakoba Meiser**.

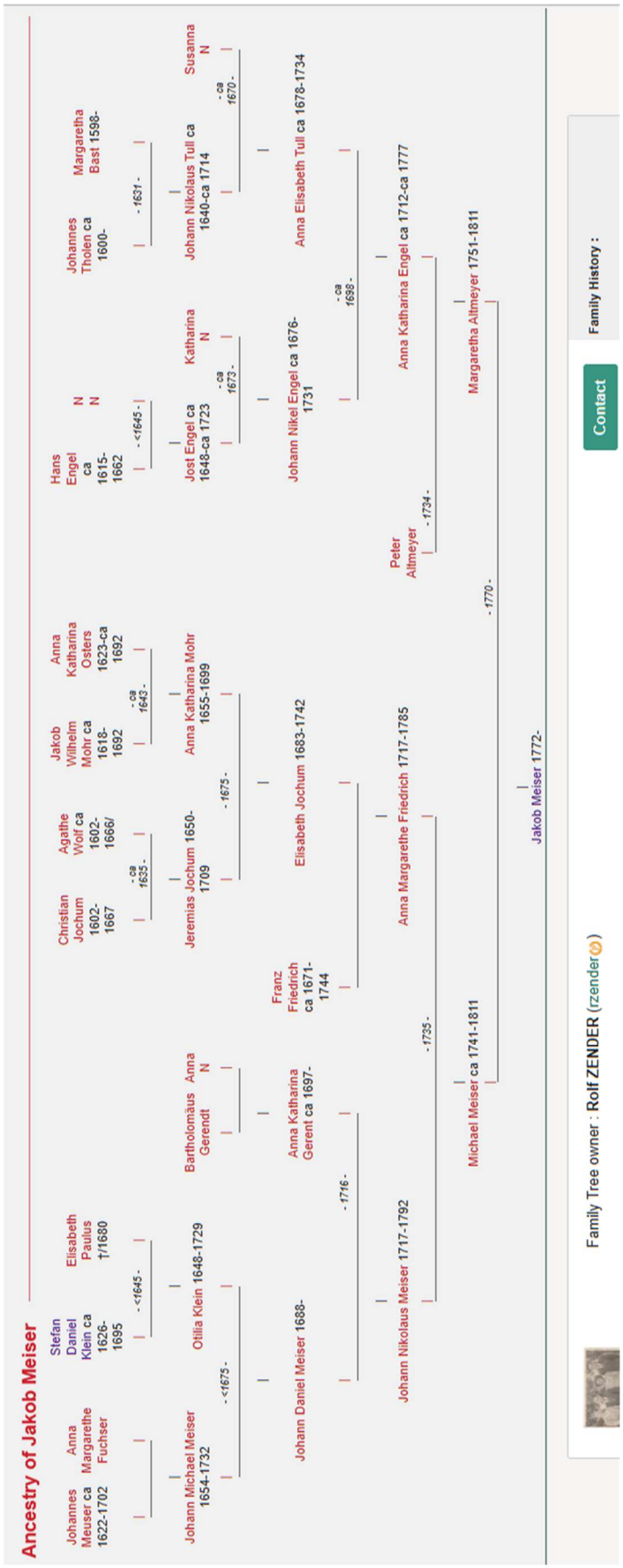
2. Drzewo przodka Jakoba Meiser, **Stefana Daniela Klein** (ok. 1626-1695)

3. Drzewo przodka Stefana Daniela Klein, **Nicolausa Even** (ok. 1493-1542)

4. Drzewo przodkini Nicolausa Even, **Grety von Nassau-Saarbrücken** (ok. 1390-1437)

Są jeszcze dalsze drzewa, ale niżej podaję dla orientacji tylko 1 i 2.

Drzewo przodków Jakuba Meiser. Niżej drzewo jego przodka Stefana Daniela Klein

Źródło:
https://gw.geneanet.org/rzender?lang=en&pz=jacob&nz=zender&ocz=9&m=A&p=jakob&n=meiser&oc=19&siblings=on&notes=on&t=T&v=6&image=on&marriage=on&full=on, dostęp 04.04.2023

Źródło:
https://gw.geneanet.org/rzender?lang=en&pz=jacob&nz=zender&ocz=9&m=A&p=stefan+daniel&n=klein&siblings=on&notes=on&t=T&v=6&image=on&marriage=on&full=on, dostęp 04.04.2023

Jeśli chodzi o męską linię rodziny Meiserów, to wstępnymi mojej praprababci Małgorzaty Meyzer/Meiser byli, według *Geneanet* (drzewo *rzender)*:

? **Meuser** (ok. 1484 - ?) — Elisabeth (?)
|
Jakob Meuser (ok. 1515 - ok. 1589) — ?
|
David Meuser (ok. 1540 Anraff - ok. 1599) Koch (kucharz) — ? (ok. 1545 Anraff - ok. 1612 Anraff)
|
Johannes Mauser (ok. 1592 Anraff, Waldeck-Frankenberg, Hessen - ok. 1634 Nieder-Wildungen, Hessen) — **Elisabeth Wahl** (ok. 1594 - ?)
Uwaga: w drzewie *heinerhagen* określony jako *Koch im gräflichen Dienst* (kucharz w służbie hrabiowskiej), później dzierżawca w Alt-Wildungen
|
Johannes Meuser (ok 1622 Kärnten, Bistum Bamberg, Bayern - 20 I 1702) — **Anna Margarethe Fuchser** (?)
|
Johann Michael Meiser (1 I 1654 Wemmetsweiler - 31 I 1732 Wemmetsweiler) Meier (dzierżawca), Ackerer (rolnik) w Illingen i Wemmetsweiler — *ślub przed 1675* — **Otilia Klein** (24 III 1648 Sankt Wendel - 31 VIII 1729 Merchweiler)
|
Johann Daniel Meiser (22 XI 1688 Wemmetsweiler - ?) — *ślub 4 II 1716 Illingen* — **Anna Katharina Gerent** (ok. 1697 - ?)
|
Johann Nicolaus Meiser (4 II 1717 Wemmetsweiler - 13 X 1792 Uchtelfangen) — *ślub 11 I 1735 Illingen* — **Anna Margarethe Friedrich** (8 II 1717 Hüttigweiler - 22 VII 1785 Uchtelfangen)
Synodale
Określenie nie jest dla mnie zrozumiałe.
Członek synodu? Jakieś stanowisko kościelne!
|
Michael Meiser (ok. 1741-1818) — *ślub 6 II 1770 Uchtelfangen* — **Margaretha Altmeyer** (10 VII 1751 Obersalbach - 1811)
LUB
Mathias Meiser
(inne dane jak wyżej, ? - 12 V 1811 Uchtelfangen)
(drzewa: *wfs, michaelbiehl71, kurtgrathwohl*)
LUB
Mathias (Johann) Meiser (Meyser)
(ok. 1741 Uchtelfangen - 11 VII 1811 Uchtelfangen, wg *carosaar)*
|
Jakob Meiser (31 X 1772 Uchtelfangen - 1892 Wysieradz, wg *smarek1*) — *ślub 25 XI 1794 Uchtelfangen* — **Elisabeth Maurer (Mozer/** Mauer, wg *smarek1*) (1771 - 13 I 1843, wg *Geneteki*)
|
Margaretha Meiser (1806? 1813? Uchtelfangen - 28 VIII 1847 Kraszew) — *ślub 1 VI 1831* — **Wojciech Smorawski**
|
Małgorzata Honorata Smorawska (2 VII 1844 Kraszew - 10 VIII 1911 Częstochowa) — *ślub 18 XI 1862* — **Jan Burkart/Burchard**

Pozostali przodkowie

Rodzice **Elisabeth Maurer** według *rzender* to **Johann Maurer,** zmarły w Lummerschied i **Margareta Scherer**, zmarła tamże. Przodkowie ich nie są znani.

Rodzice **Margarethy Altmeyer** (w innych drzewach Altmayer) to **Peter** (2 III 1710 Obersalbach **-** 26 II 1777 Obersalbach) i **Anna Catarina Engel** (ok. 1712 Eiweiler **-** przed 1777 Obersalbach).

Rodzice **Anny Margarethy Friedrich** to **Franz** (ok. 1671 Neef, Cochem-Zell, Rheiland_Pfalz **-** 24 V 1744 Hüttigweiler, Illingen) i **Elisabeth Jochum** (1 I 1683 Hüttigweiler **-** 8 V 1842 Hüttigweiler).

Rodzice **Anny Kathariny Gerent** to **Bartholomaus Gerendt** (?) Bauer (chłop, rolnik) i **Anna**? (?).

Rodzice **Otilii Klein** to **Stefan Daniel Klein** (ok. 1626 **-** 16 IV 1695 Wemmetsweiler) i **Margaretha Even** (ok. 1600 Püttlingen, Saarbrücken **-** ?).

Rodzice **Anny Margarethy Fuchser** i **Elisabeth Wahl** i żon pozostałych wstępnych Meiserów nie są znani.

Miejscowości, z których pochodzili owi przodkowie, znajdują się blisko siebie. Obersalbach leży 14-18 km na południe od Uchtelfangen, Hüttigweiler w odległości 5 km.

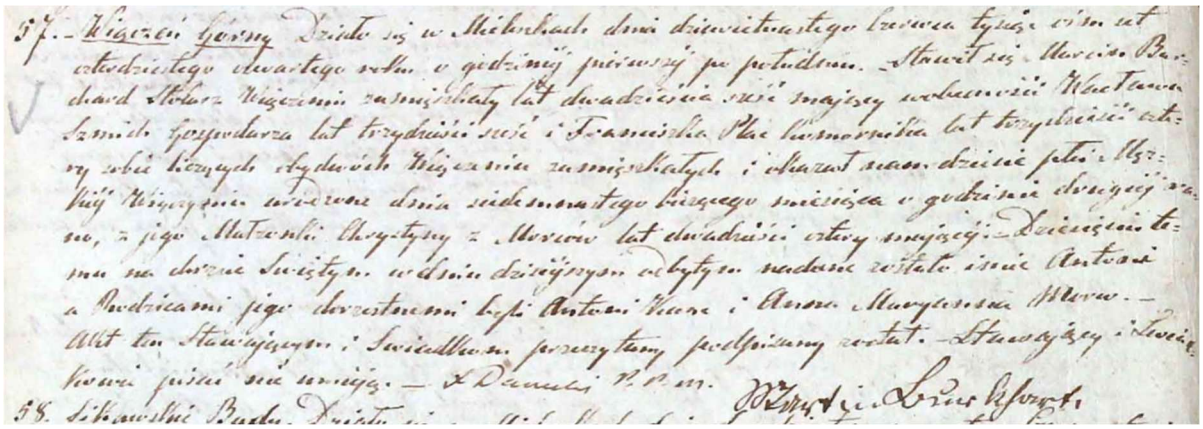
Jak widać z powyższego drzewa, rodzina Meiser często zmieniała miejsce zamieszkania, aczkolwiek trzymając się południowych Niemiec. David Meuser (1540-1599) mieszkał w Anraff, małej wioseczce w hrabstwie Waldeck, w Hesji. Syn jego Johannes (1592-1634) urodził się tamże, ale zmarł w Nieder-Wildungen, miasteczku położonym 4 km od Anraff na południe, w Hesji. Miasteczko „zasłynęło" w latach 1532-1664 procesami czarownic, dotyczącymi 78 osób – miasteczko liczyło wówczas około 1200 mieszkańców. Może dlatego rodzina stamtąd wyjechała. Syn Johannesa, także Johannes (1622-1702) urodził się w Kärnten (Karyntii), w dobrach bawarskiego biskupstwa Bamberg, leżących w Karyntii. Prawdopodobnie przeniósł się później do Saarland, gdyż jego syn, Johann Michael (1654-1732), jako pierwszy zapisany Meiser, urodził się i zmarł w Wemmetsweiler w Kraju Saary, był też dzierżawcą w pobliskim Merchweiler (dziś obie te miejscowości tworzą całość jako Merchweiler). Wieś Wemmetsweiler od 1798 roku należała do burmistrzostwa Uchtelfangen. Żona Johanna Michaela, Otilia Klein, pochodziła z Sankt Wendel, liczącego już XV w. około 700 mieszkańców, zniszczonego dotkliwie w latach 1627-1697 w czasie wojny Francji z koalicją hiszpańsko-austriacko-lotaryńską. Być może wtedy rodzina Otylii opuściła miasteczko i przeniosła się do Hemmetsweiler/Merchweiler, gdzie Otilia poślubiła Johanna Michaela. Dopiero wnuk Johanna Michaela i Otilii, Johan Nicolaus Meiser (1717-1792), urodzony jeszcze w Wemmetsweiler, przeniósł się do Uchtelfangen, gdzie zmarł, aczkolwiek wszystko to właściwie ten sam teren. Wydaje się, że rodzinie nie powodziło się najlepiej i wędrowała za chlebem.

Dodać trzeba, że rodzina występuje w wielu drzewach w *Geneanet* i dane na temat jej członków czasem się różnią.

Pozostałe dzieci Marcina/Martina Burkharta i Christiny Morio

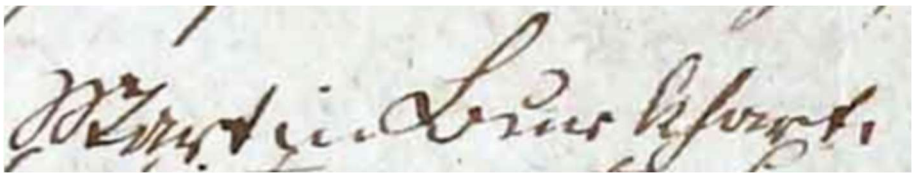
2. Antoni (17 VI 1844 Wiączyń Górny - ?). Ojciec zapisany jest jako „Marcin Burchard stolarz w Wiączeniu zamieszkały, lat 26 mający". Matka – Chrystyna z Moriów, lat 24. Chrzestną matką była Anna Maryanna Morio (prawdopodobnie wyżej wspomniana kuzynka matki).

Akt chrztu Antoniego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1844&kt=1&plik=056-065.jpg (wpis nr 57, dostęp 05.04.2023)

Podpis mojego prapradziadka pod aktem chrztu:

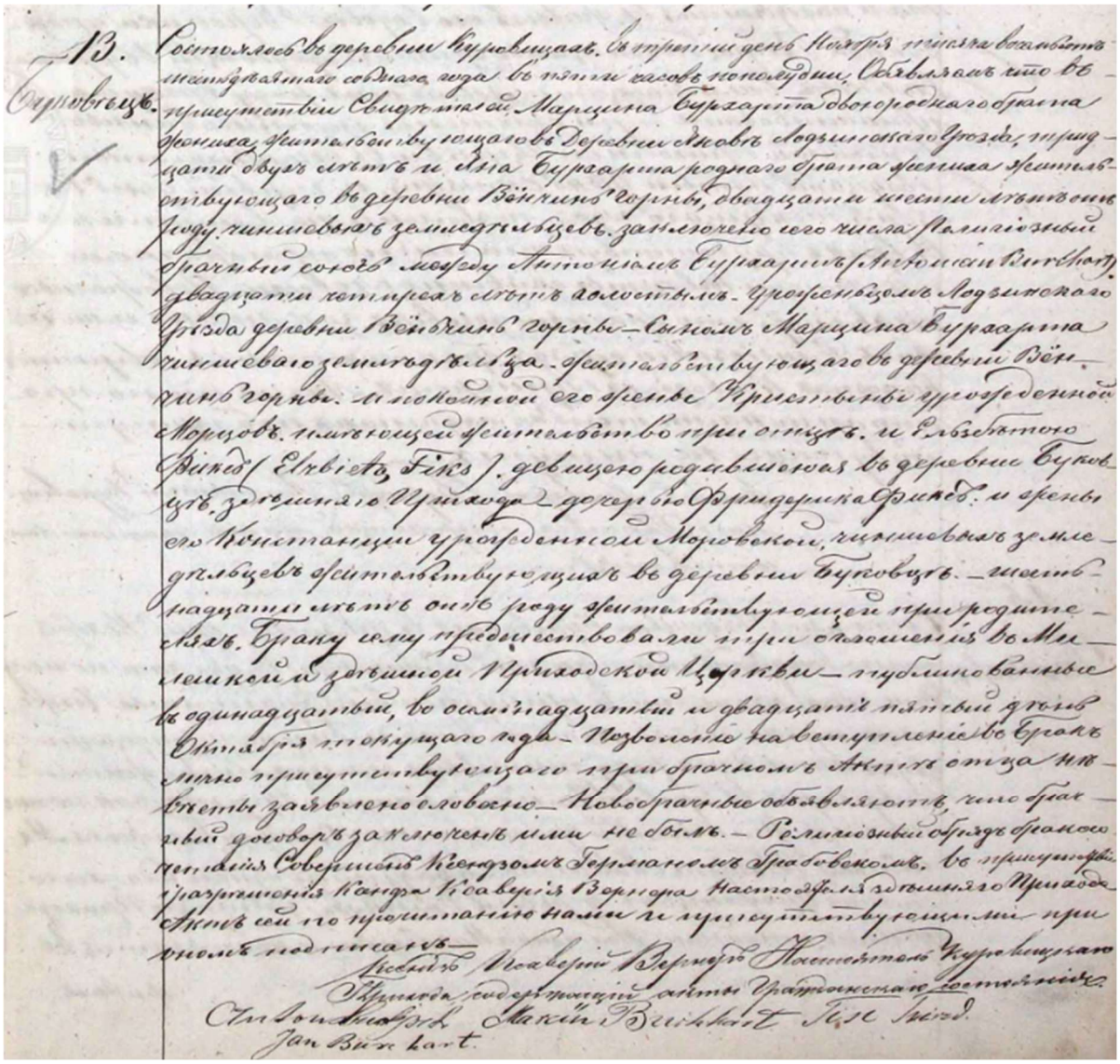
Antoni Burkhart poślubił w Bukowcu, w parafii Kurowice, 3 listopada 1868 roku **Elżbietę Fiks**, córkę Fryderyka i Konstancji Mirowskiej, urodzoną w Bukowcu, lat 16.

Mieli przynajmniej siedmioro dzieci. Sądząc z miejsc urodzenia dzieci, Antoni i Elżbieta często się przeprowadzali, prawdopodobnie Antoni szukał pracy. Dzieci rodziły się w Bukowcu, Wiączyniu Górnym, Budach Stokowskich (w dwóch ostatnich miejscach mieszkały inne gałęzie rodziny Burkhartów), w Pabianicach i Jeziorku (parafia Jeżów). Antoni określany jest na ogół jako *ziemledielec*, raz jako stolarz.

Rodzina Fiks – najprawdopodobniej Fuks, czyli Fuchs – pojawiła się już w związku z Burchardami. Elżbieta Mayzer/Meiser, jak przypuszczam siostra Małgorzaty po mężu Smorawskiej, matki Małgorzaty Honoraty Smorawskiej, która była żoną Jana Burcharda, starszego brata omawianego Antoniego, w roku 1837 poślubiła Piotra Fuksa, którego rodzice byli kolonistami w Wysieradzu. W Bukowcu mieszkała,

jak wspomniano, rodzina Burkhartów, spokrewniona w dalszym stopniu z Marcinem/Martinem Burkhart i jego braćmi. Tam też Antoni mógł poznać przyszłą żonę.

Akt ślubu Antoniego i Elżbiety Fiks

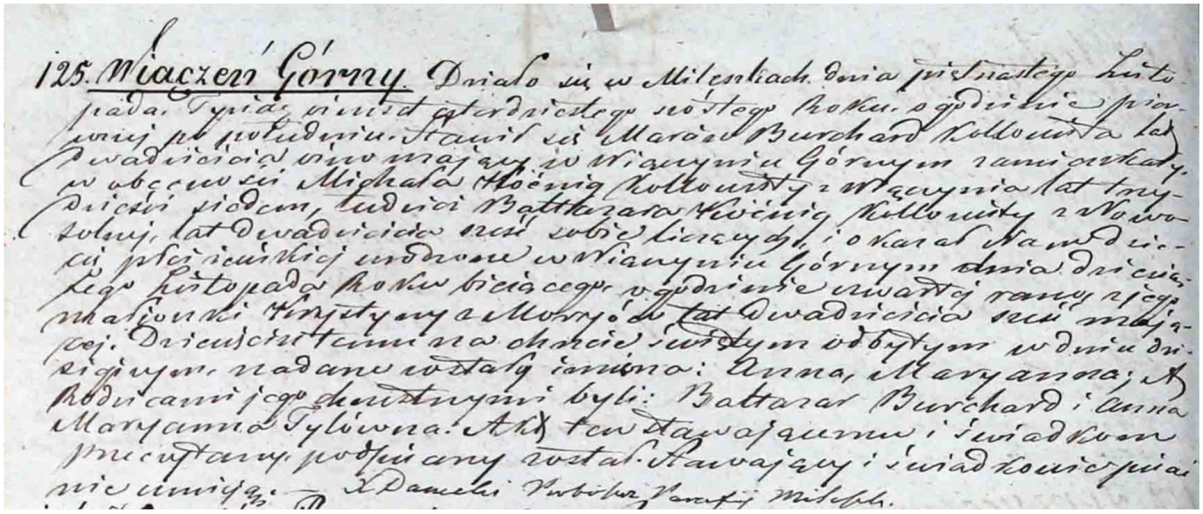

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Elżbieta Fiks:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Fiks&search_name=El%C5%BCbieta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1535d&se=&sy=1868&kt=2&plik=11-13.jpg&x=788&y=1252&zoom=1.75 (wpis nr 13, dostęp 05.04.2023)

Dzięki portalowi *MyHeritage*, gdzie zrobiłam badanie DNA, odkryłam krewniaka z tej linii, potomka Antoniego i Elżbiety Fiks, prapraprawnuka Martina. *MyHeritage* określiło go jako mojego krewnego 8-12. stopnia w linii bocznej, mieliśmy 0,5 % wspólnego DNA.

3. Anna Maryanna po mężu Wanemacher (10 XI 1846 Wiączeń Górny - 1917 Srebrna, parafia Konstantynów Łódzki). Żyła 71 lat. Ojciec zapisany jest jako „kollonista". Matka: Krystyna z Moryów (w *Genetece* Morys). Ojciec chrzestny: Baltazar Burchard (brat Martina).

Akt chrztu Anny Maryanny

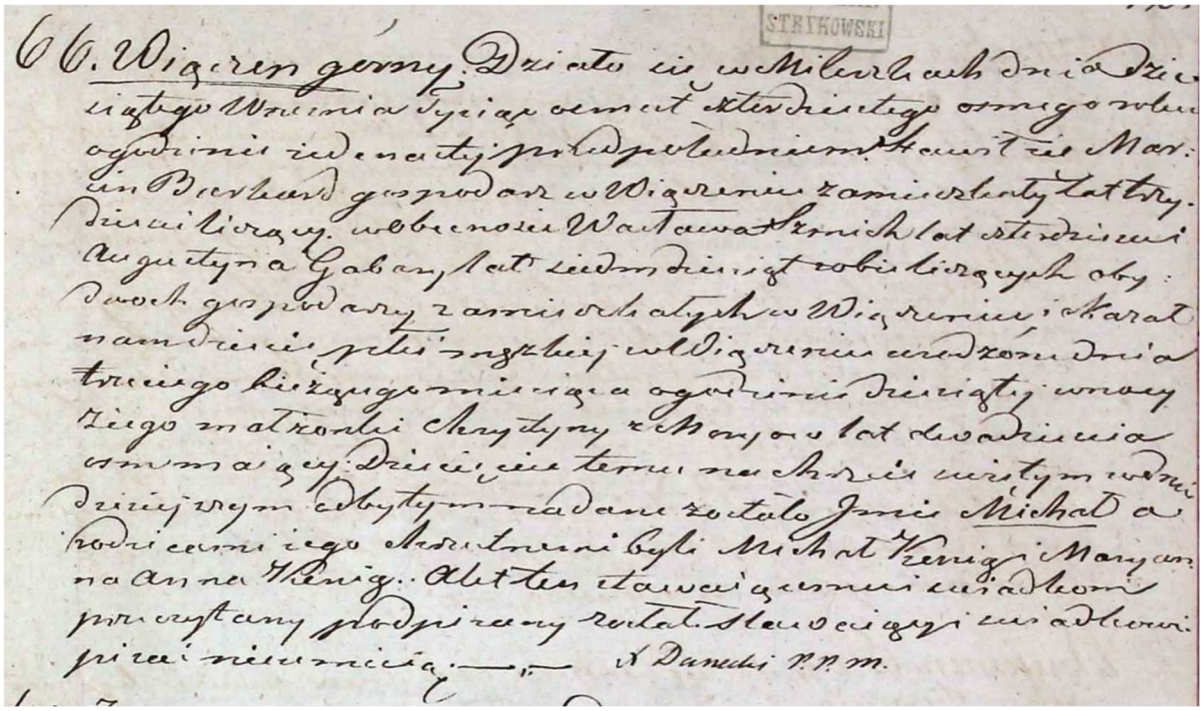

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Anna Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Anna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1846&kt=1&plik=125-132.jpg (wpis nr 125, dostęp 05.04.2023)

W parafii Konstantynów Łódzki znajduje się akt ślubu Anny Marianny Burkard, córki Marcina i Krystyny. W *Genetece* imię Anny Marianny zapisano błędnie Anna Antonina. Anna Marianna poślubiła w roku 1874 **Michała Wanemacher ze Srebrnej**, syna Wojciecha i Małgorzaty Hofchaker. Anna Marianna i Michał mieli osiem córek, urodzonych w Srebrnej. W Łodzi istnieje dziś ulica Srebrna, w dzielnicy Bałuty. Michał zmarł w roku 1909 w Srebrnej, w akcie zgonu Michała nazwisko jego matki: Kofchaker.

4. Michał (3 IX 1848 Wiączeń Górny - 27 I 1854 Wiączyń Górny). Żył 5 lat. Ojciec w akcie chrztu określony jako gospodarz, na akcie zgonu jako stolarz. Matka na akcie chrztu – Chrystyna z Moryjów.

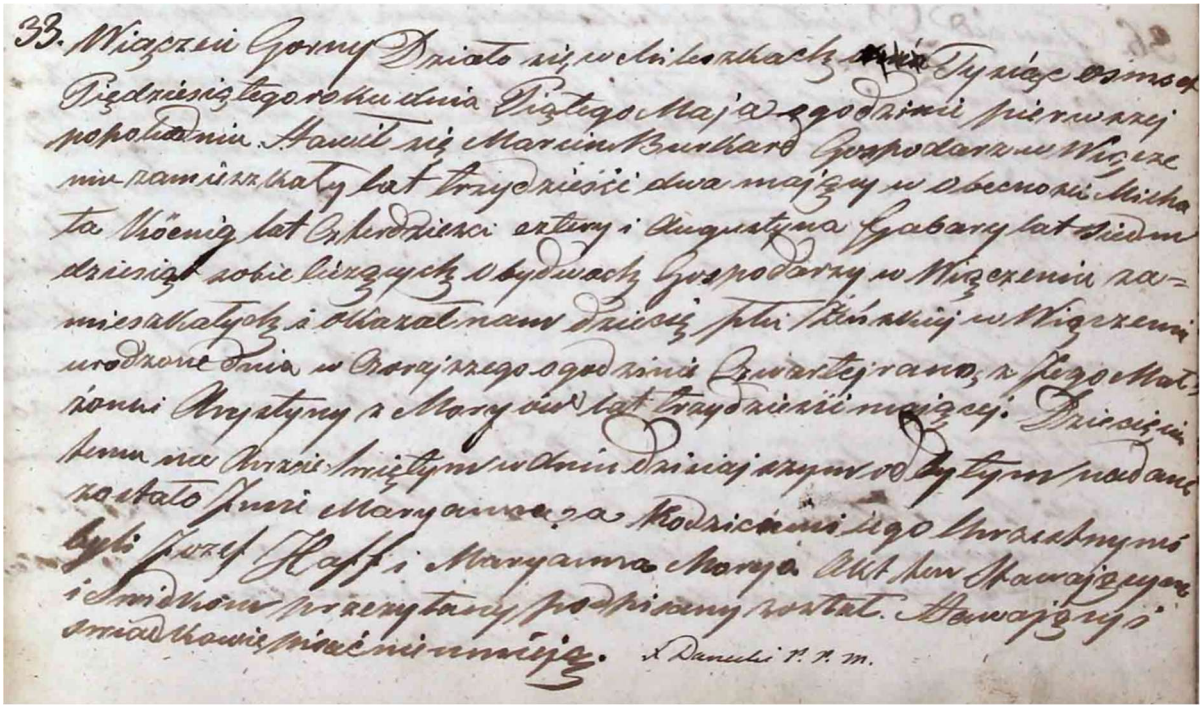
Akt chrztu Michała

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Michał Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Micha%C5%82&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1848&kt=1&plik=63-68.jpg&x=1786&y=97&zoom=1 (wpis nr 66, dostęp 05.04.2023)

5. Maryanna (4 V 1850 Wiączeń Górny - ?). Pod nazwiskiem Burkard. Ojciec gospodarz, matka Chrystyna z Moryjów. Matka chrzestna Maryanna Moryo. Dalszych danych brak.

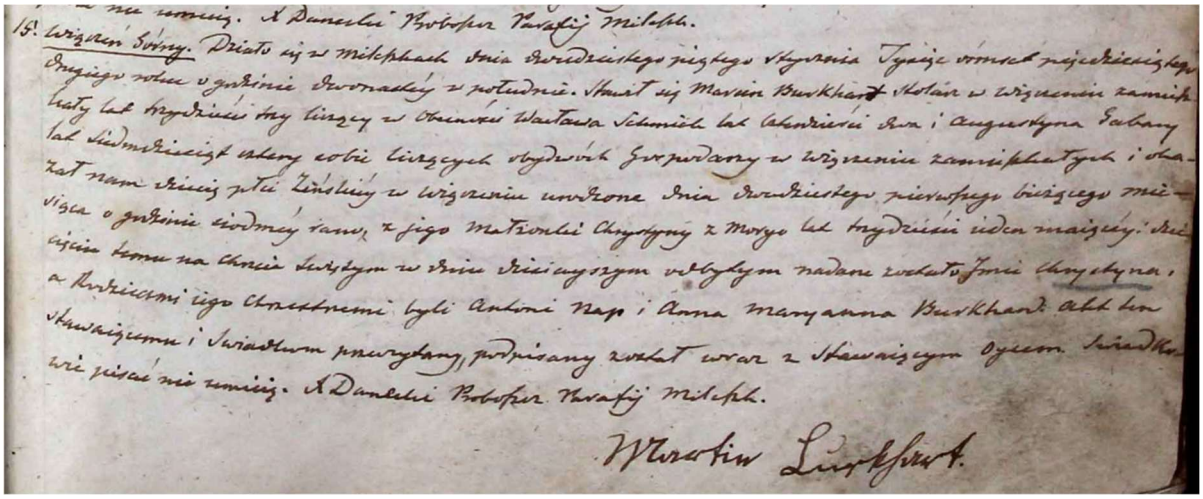
Akt chrztu Maryanny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Maryanna Burkard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkard&search_name=Maryanna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1850&kt=1&plik=028-033.jpg&x=1789&y=1769&zoom=1 (wpis nr 33, dostęp 05.04.2023)

6. Chrystyna/Krystyna po mężu Szreter (25 I 1852 Wiączyń Górny - 22 III 1879 Pabianice). Ojciec Burkhart, stolarz. Matka Chrystyna z Moryo. Matka chrzestna Anna Maryanna Burkard, ojciec chrzestny Antoni Nap (zapewne Naab).

Akt urodzenia Chrystyny

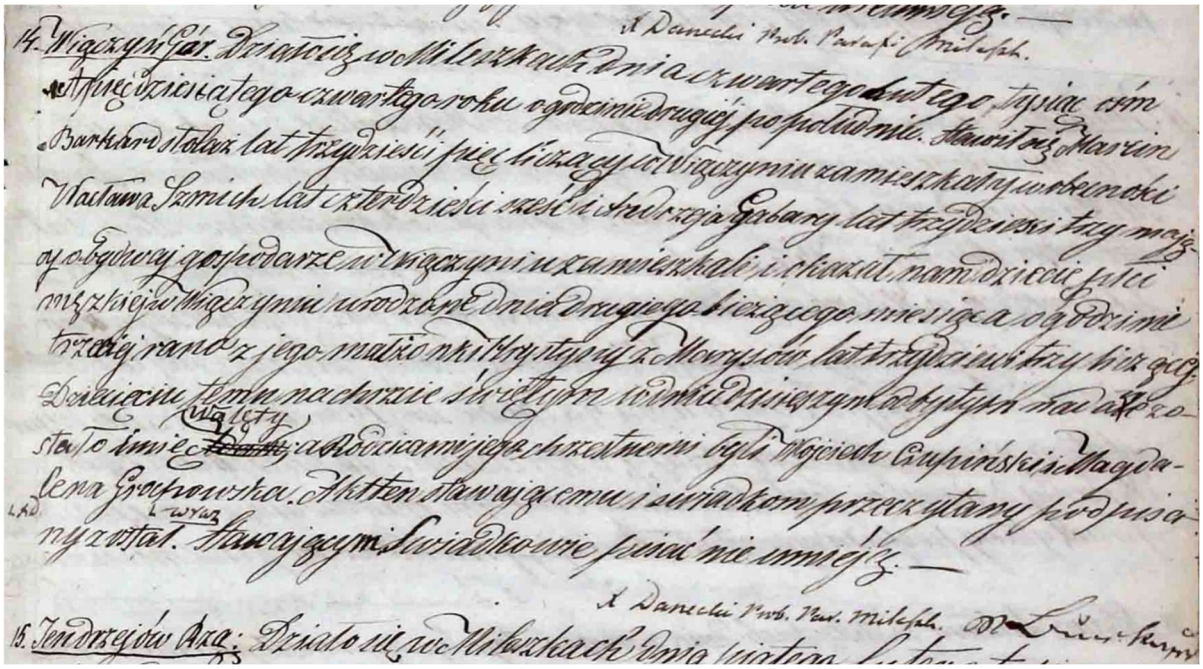

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Chrystyna Burkhart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkhart&search_name=Chrystyna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=104&kt=2&plik=006-015.jpg&x=1792&y=1806&zoom=1 (wpis nr 15, dostęp 05.04.2023)

W roku 1877 Chrystyna poślubiła **Wacława Szreter** (zapewne Schreter), syna Wacława i Marianny Silchabel. Nazwisko rodziny Szreter pisane jest też czasem Szretter. 9 marca 1879 r. urodziła syna Józefa, dwa tygodnie później zmarła. Syn zmarł kilka dni później. Józef Szreter zmarł w roku 1918.

7. Walenty/Valentin (2 II 1854 Wiączyń Górny - ?). Ojciec stolarz. Matka Krystyna z Morysów.

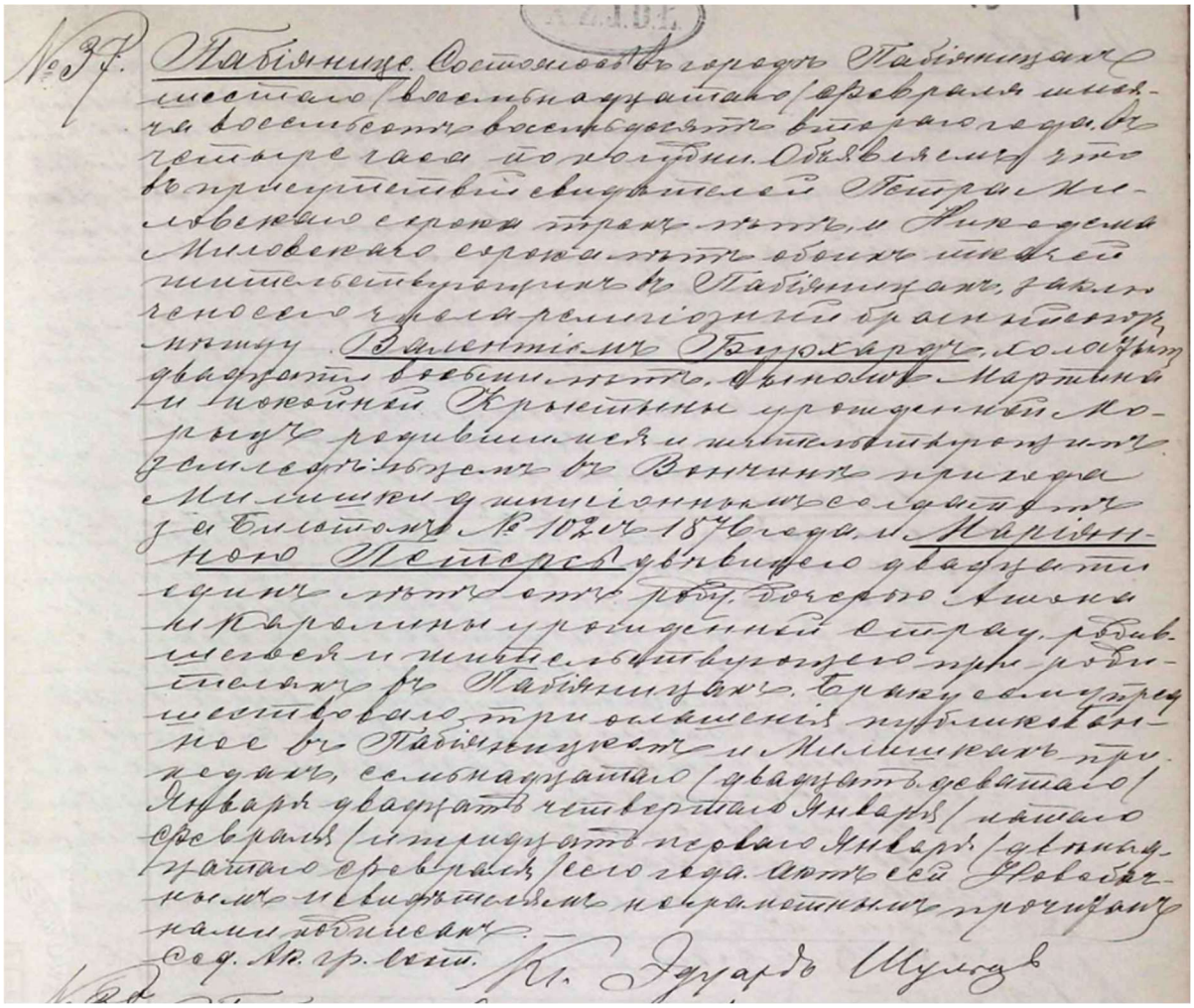
Akt chrztu Walentego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1854&kt=1&plik=010-015.jpg&x=1790&y=724&zoom=1 (wpis nr 14, dostęp 05.04.2023)

W roku 1882 Walenty, w akcie ślubu Walentyn, poślubił w Pabianicach, w kościele św. Mateusza, **Mariannę Peters**, córkę Antoniego i Karoliny Strau. Wiadomo o pięciorgu dzieciach tej pary, które urodziły się w Andrzejewie, Janowie i Wiączyniu – jak się zdaje, rodzina szukała swojego miejsca do życia. Marianna (w akcie zgonu Maria Burchart) zmarła w Pabianicach w roku 1890 (w czerwcu?).

Akt ślubu Walentego z Marianną Peters

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1614d&se=&sy=1882&kt=2&plik=035-038.jpg&x=1290&y=103&zoom=1.5 (wpis nr 37, dostęp 05.04.2023)

W styczniu 1891 roku Walenty z Wiączynia wziął drugi ślub z **Weroniką Oleszyńską** z Ner, córką Jana i Bronisławy Kędzierskiej, lat 24, wdową po Teofilu.

Odnośnie do Weroniki wyjaśnić trzeba, że w *Genetece* figuruje akt chrztu z 6 stycznia 1867 roku **Weroniki Michałowicz**, córki Jana i Bronisławy Kędzierskiej, kolonistów z Ner. Świadkiem chrztu był Józef Burchart, gospodarz z Ner, lat 44 – bez wątpienia jeden z sześciu braci Burkhartów; Józef urodził się w roku 1815. A zatem rodziny się znały.

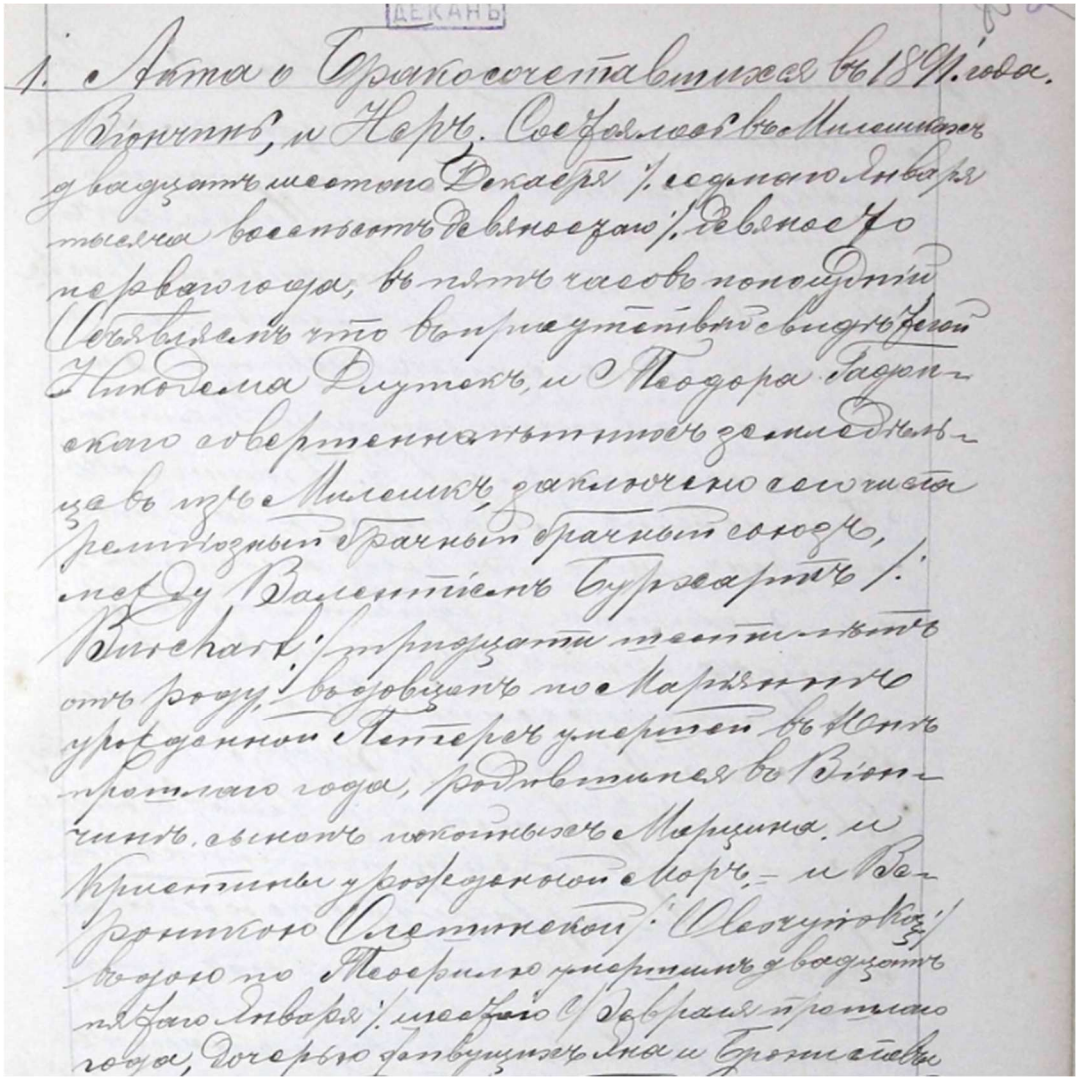
Z roku 1885 pochodzi akt ślubu Józefy Michałowicz z Ner, córki Jana i Bronisławy Kędzierskiej, z **Teofilem Olesińskim,** przy czym w spisie *Geneteki* jest imię Józefa, a w oryginalnym akcie Weronika Józefa, a zatem chodzi na pewno o omawianą Weronikę. Ze związku Weroniki z Teofilem przyszło na świat przynajmniej dwoje dzieci – w roku 1886 zapisana w parafii NMP w Łodzi Helena, zmarła w Wiączyniu w roku 1893 jako Helena Oleszyńska, i w roku 1888 syn Władysław. Teofil Olesiński zmarł w roku 1890 – w akcie zgonu zapisany jako Teofil Józef Jan.

Stad wniosek, że w akcie ślubu Walentego Burcharda i Weroniki zapisano ją pod nazwiskiem Oleszyńska, a więc zniekształconym nazwiskiem pierwszego męża, Olesińskiego. Natomiast w dokumentach jej dzieci z Walentym zapisano jej nazwisko panieńskie Michałowicz. Dzieci ze związku Weroniki i Walentego było dziewięcioro. Rodziły się głownie w Nerach.

Biorąc pod uwagę, że Walenty miał z pierwszą żona pięcioro dzieci, a z drugą dziewięcioro, należy mu się jedno z pierwszych miejsc wśród ojców-Burchardów! A jeśli mieszkali razem wraz z dwojgiem dzieci Weroniki, to mieli niezłe przedszkole!

Aktu zgonu Walentego brak.

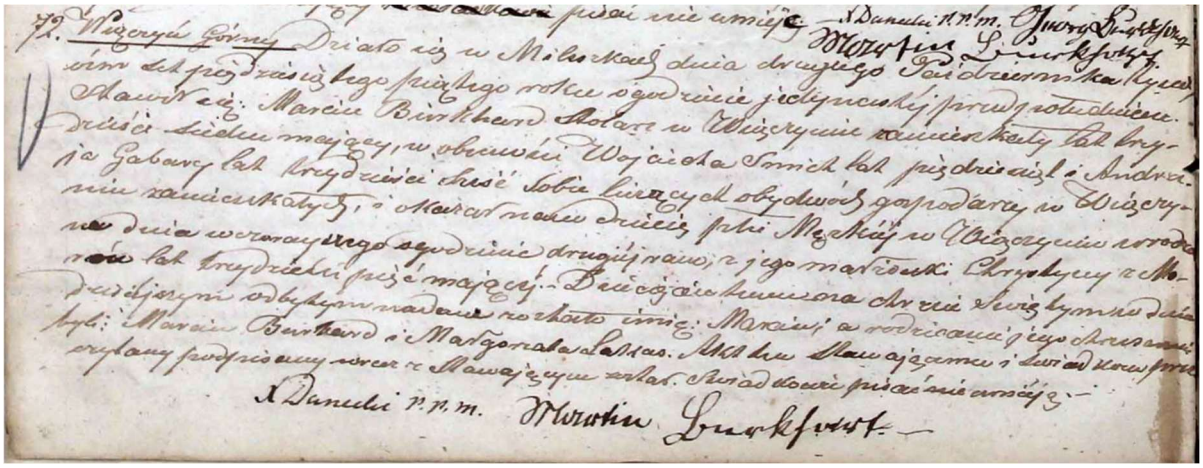
Drugi ślub Walentego z Weroniką Oleszyńską/Olesińską z domu Michałowicz

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Walenty Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchart&search_name=Walenty&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1891&kt=2&plik=01.JPG&x=0&y=892&zoom=2.24203187250996 (wpis nr 1, dostęp 05.04.2023)

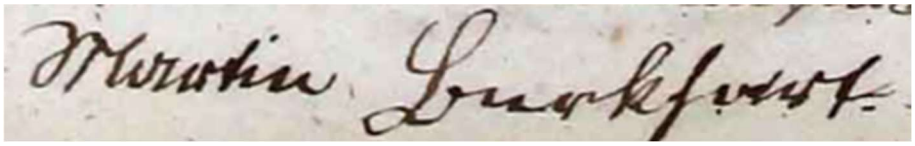
8. Marcin (1 X 1855 Wiączyń Górny - ?). W akcie chrztu ojciec stolarz. Matka Chrystyna z Moriów. Ojcem chrzestnym był Marcin Burkard (syn Adolpha Matthiasa?).

Akt chrztu Marcina

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcin Burkhard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkhard&search_name=Marcin&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1855&kt=1&plik=69-76.jpg&x=0&y=1880&zoom=1 (wpis nr 72, dostęp 05.04.2023)

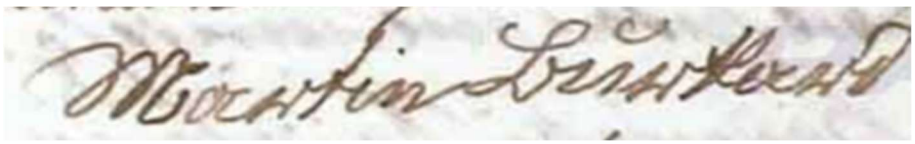
Podpis Martina Burkharta, ale którego? Chyba ojca rodzonego, nie chrzestnego.

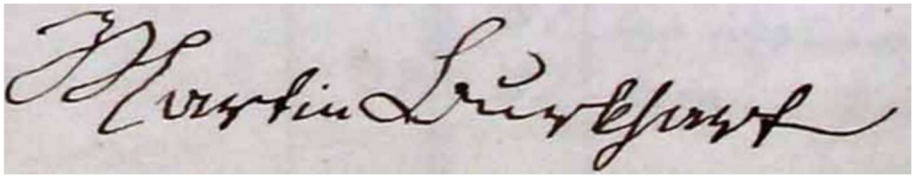
W roku 1882 Marcin z Wiączynia poślubił **Wiktorię Pecht** z Bud Stokowskich, córkę Ignacego i Julianny Gądzia. Miejsca urodzenia pięciorga dzieci, o jakich mi wiadomo, wskazują, że mieszkał z rodziną w Wiączyniu, Nerach i Janowie. Określony jako *ziemledielec*. W roku 1915, w akcie ślubu syna, Antoniego, określony jako gospodarz z Janowa.

9. Małgorzata (31 VIII 1857 Wiączyń Górny - 18 XII 1862 Wiączeń Górny). Żyła lat 5. Ojciec na akcie chrztu – gospodarz, na akcie zgonu – stolarz. Matka Chrystyna z Moryów. Chrzestni: Józef Burkhard i Małgorzata Lakas.

Podpis pod aktem chrztu:

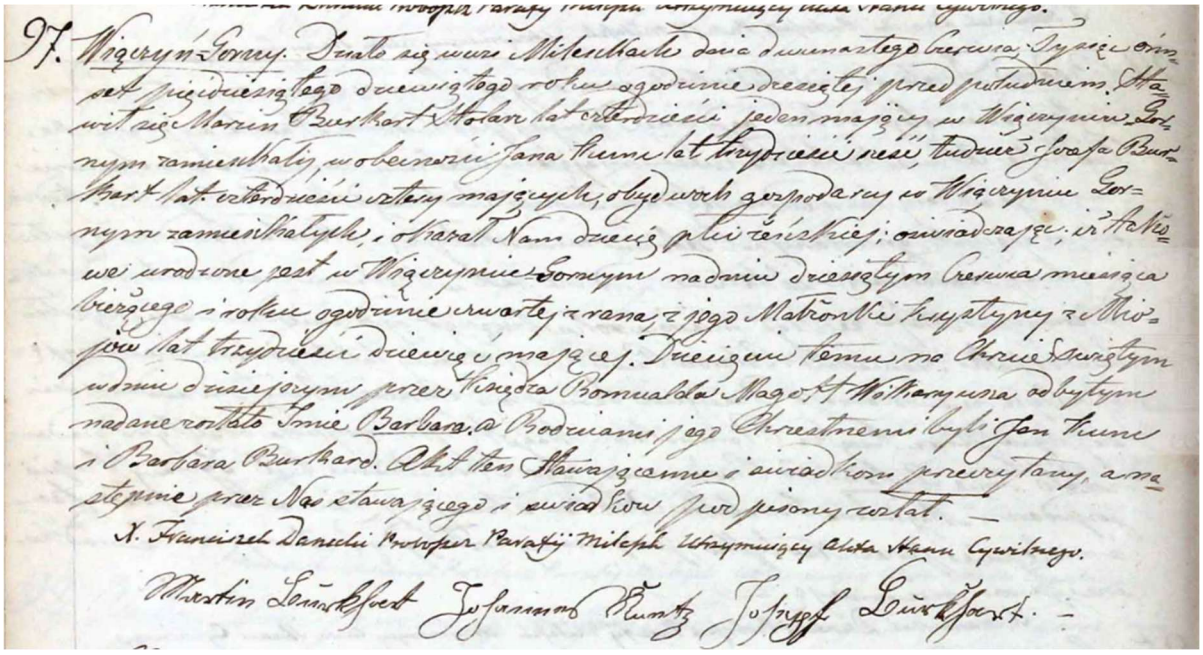

Podpis pod aktem zgonu

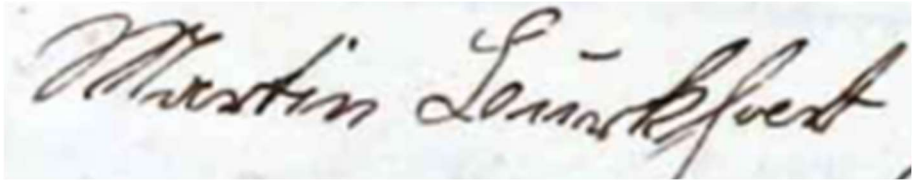
10. Barbara po mężu Smulska (10 VI 1859 Wiączyń Górny - ?). W metryce nazwisko Burkart. Ojciec – stolarz. Świadek: Józef Burhart, gospodarz z Wiączyniu Górnym, lat 44 (brat Martina, urodzony 1815). Matka: Krystyna z Miojów. Chrzestna: Barbara Burkard (żona Józefa).

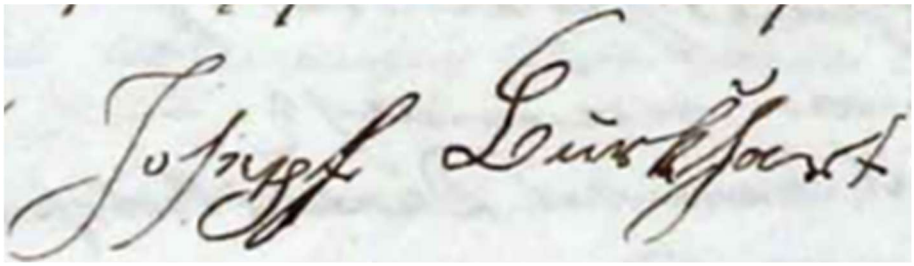
Metryka urodzenia Barbary

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Barbara Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Barbara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1859&kt=1&plik=096-101.jpg&x=0&y=1000&zoom=1.25 (wpis nr 97, dostęp 05.04.2023)

Podpisy Martina i Józefa na metryce Barbary:

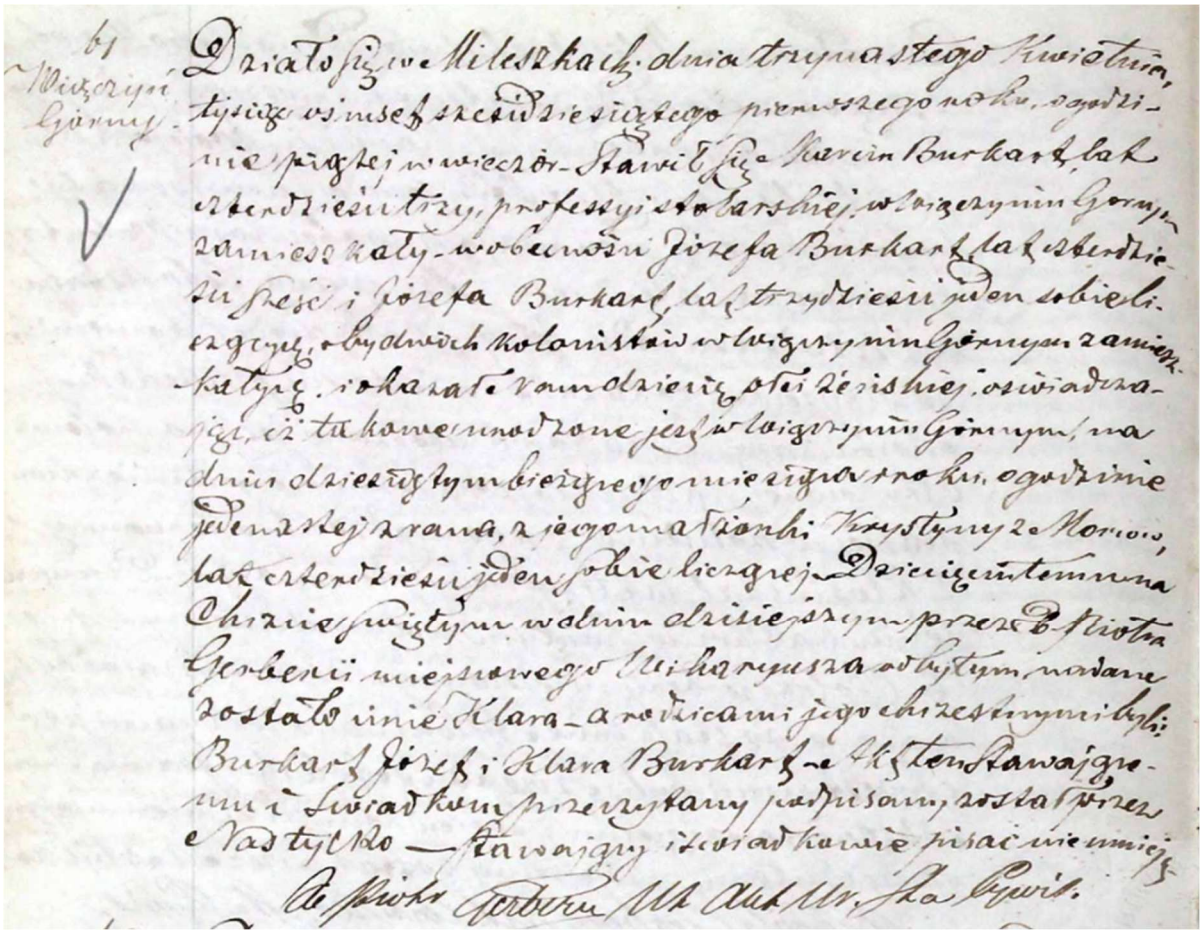

W roku 1883 Barbara z Wiączynia poślubiła **Jana Smulskiego**, syna Stanisława i Honoraty. Wiadomo o ośmiorgu dzieciach tej pary – siedmiorgu synach i jednej córce. Sadząc z zapisów w metrykach dzieci, Barbara i Jan mieszkali w Nerach i należeli do parafii Mileszki, później należeli do parafii św. Krzyża w Łodzi, jako miejsce urodzenia dzieci podano Widzew.

11. Klara po mężu Gutbier (10 IV 1861 Wiączyń Górny - ?). Ojciec: „proffesyi stolarskiej". Matka: Krystyna z Moriów. Świadkowie: Józef Burkart, lat 46, i Józef Burkard, lat 31 (czyli rocznik 1830), obydwaj koloniści z Wiączynia Górnego. Rodzice chrzestni Józef Burkart (ale który?) i Klara Burkart.

Akt urodzenia Klary

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Klara Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Klara&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1861&kt=1&plik=061-064.jpg&x=0&y=0&zoom=1.5 (wpis nr 61, dostęp 05.04.2023)

Świadek Józef Burkart, lat 46, kolonista zamieszkały w Wiączyniu, to bez wątpienia starszy brat Martina, urodzony w 1815 r.

Drugi świadek, młodszy Józef Burkart, również kolonista z Wiączynia, urodzony 1830, był początkowo postacią tajemniczą, aczkolwiek na pewno należącą do rodziny. **Prześledzenie jego pochodzenia pozwoliło stwierdzić, że do Polski przybyło więcej członków rodziny Burkhartów niż mój prapradziadek i jego bracia.**

Kim był Józef młodszy?

Poszukiwania jak zwykle były żmudne.

Rodzicami chrzestnymi nowonarodzonej Klary, której akt chrztu zamieszczono powyżej, byli Józef Burkart i Klara Burkart. W *Genetece* znajdujemy trzy akty ślubów Józefa Burkart, urodzonego zgodnie z nimi w roku 1827, 1828 lub 1830. W roku 1856 ów Józef poślubił Klarę z Wilów. A zatem to oni byli chrzestnymi Klary Burkart, która imię otrzymała po chrzestnej. Z tego wniosek, że ojciec chrzestny Józef jest tożsamy ze świadkiem Józefem młodszym, urodzonym w roku 1830.

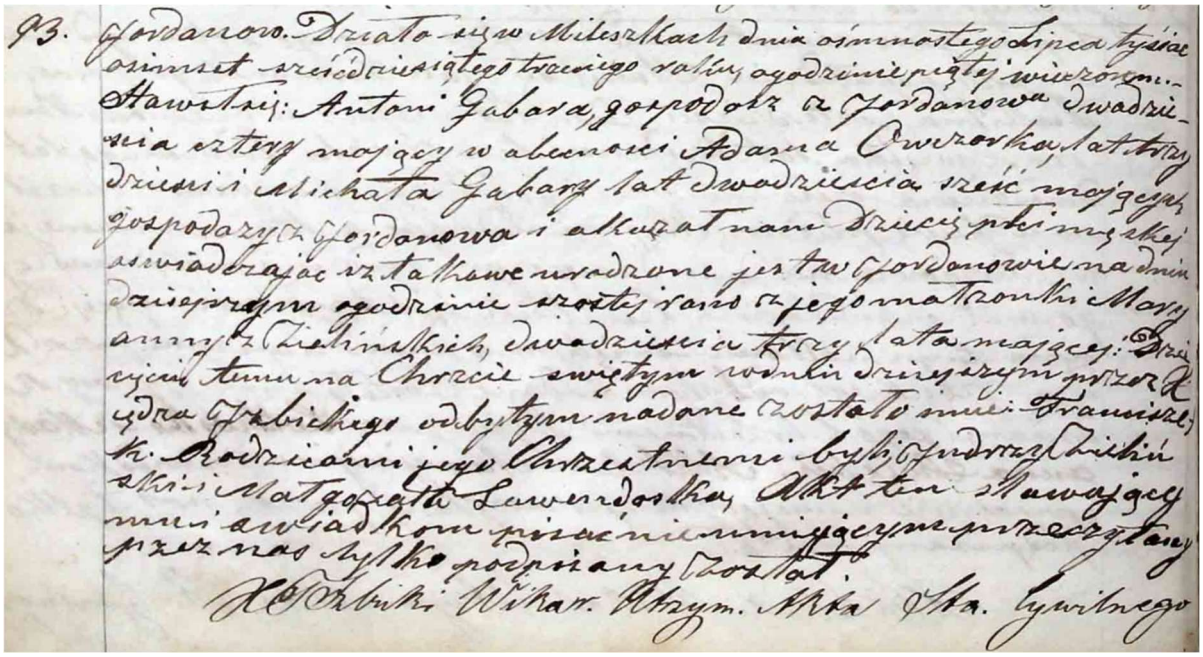
Tu dygresja: raz jeszcze trzeba podkreślić, że jeśli idzie o wiek osób wymienianych w dokumentach kościelnych, zamieszanie bywa czasem nieprawdopodobne! Być może osoby te same nie bardzo wiedziały, ile mają lat, a może podawały księdzu rok urodzenia, a ksiądz był kiepskim matematykiem!

Omawiany Józef mieszkał w Bukowcu i był synem Adama i Małgorzaty z domu Keller. O tej rodzinie patrz rozdział I części II pt. *Pierwsi członkowie rodziny w Polsce.*

Klara, córka Martina i Christiny Morio, w roku 1886 poślubiła **Filipa Gutbier**, syna Jana i Barbary Winer – jest to już kolejny związek Burchardów z rodziną Gutbier. Klara i Filip mieszkali większość część życia w Janowie, pod koniec XIX w. w metrykach dzieci wpisany jest Antoniew-Stoki, potem Łódź.

12. Renata po mężu Frauenfelder (15 VII 1863 Wiączyń Górny **-** 1901 Popielarnia). Ojciec Marcin Burchart, stolarz, lat 45. Matka Krystyna z Moriów, lat 43. Ojcem chrzestnym był Marcin Burchart.

Akt urodzenia Renaty

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Renata Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Renata&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1863&kt=1&plik=091-096.jpg (wpis nr 93, dostęp 05.04.2023)

W roku 1885 Renata, mając 21 lat, poślubiła **Józefa Frauenfelder**, lat 19, urodzonego w Wiączyniu w roku 1866, syna Frydrycha i Katarzyny Kuman. Jest to kolejny związek Burchardów z rodzinami

Fraunefelder i Kuman. W roku 1894 zapisano urodziny w Budach Stokowskich, 24 grudnia 1894, Marty, córki Józefa Frauenfelder, urodzonego w roku 1870. Jako matka wymieniona jest Renata Burchard. W tym wypadku nie chodzi jednak o omawianą parę. Wiek ojca się nie zgadza, a poza tym Renata wymieniona jest też jako matka Weroniki w roku 1894 – nie mogła mieć dwojga dzieci tego samego roku w odstępie kilku miesięcy!

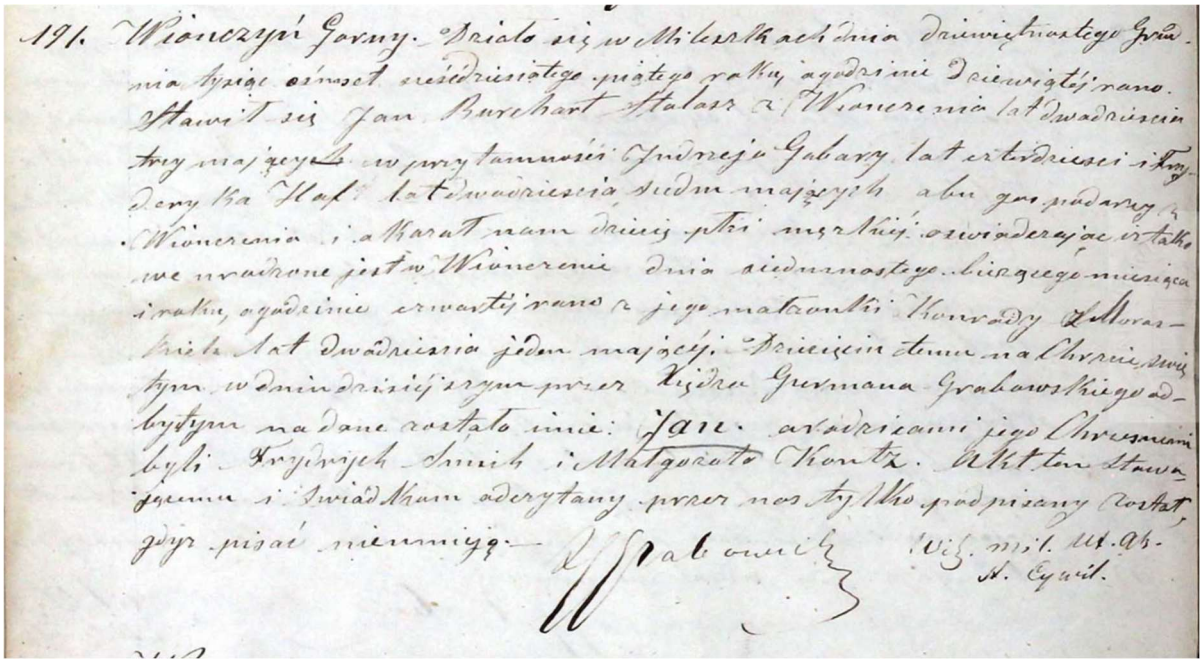
13. Józef/Joseph (8 X 1865 Wiączyń Górny - 1874 Wiączyń). Żył 8 lat. Ojciec: kolonista, lat 47. Matka: Krystyna z Majrów, lat 45. Rodzice Chrzestni Józef Burchart (brat Martina) i jego żona Barbara.

Wnuki Martina i Christiny Morio

Dzieci Johannesa/Jana i Małgorzaty Honoraty Smorawskiej:

1. Jan (17 XII 1865 Wiączyń Górny - 29 XI 1866 Wiączyń Górny). Żył 11 miesięcy. Akt chrztu Jana. Ojciec, stolarz, lat 23, matka – imię wpisane omyłkowo – Konrada z Morawskich, lat 21.

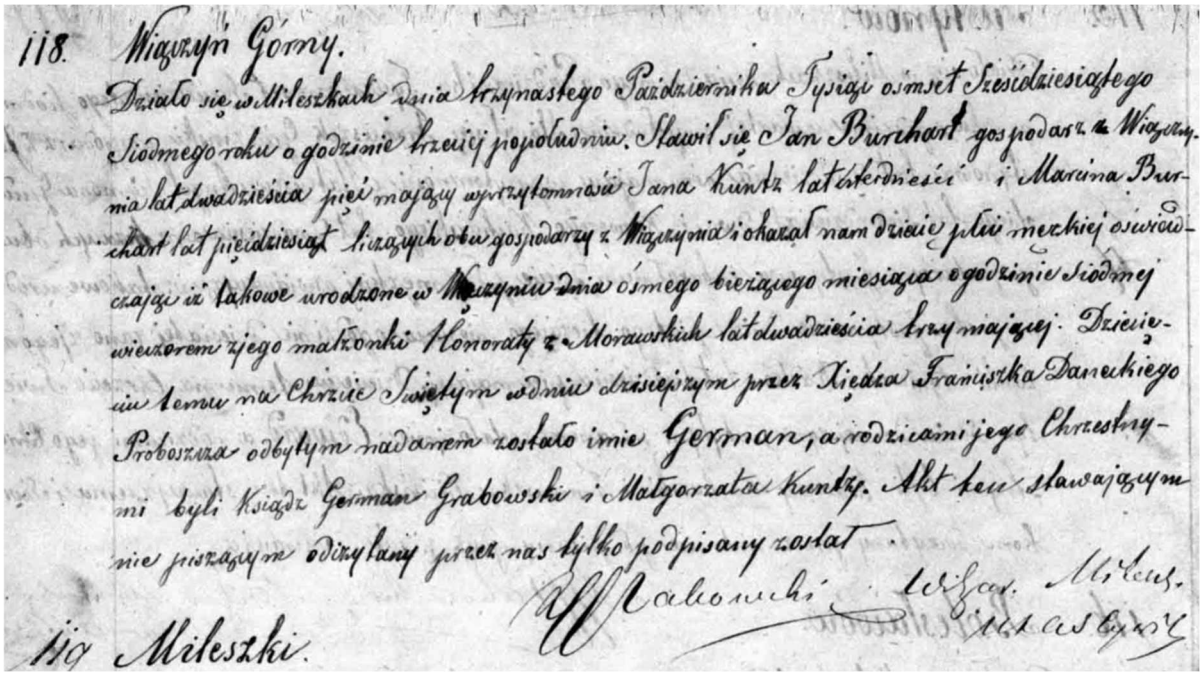
Akt chrztu Jana

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Jan Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Jan&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=1865&kt=1&plik=190-195.jpg&x=152&y=934&zoom=1 (wpis nr 191, dostęp 05.04.2023)

2. German (8 X 1867 Wiączyń Górny - 18 IX 1934 Częstochowa)

Akt chrztu Germana

118. Miączyń Górny.
Działo się w Mileszkach dnia trzynastego Października Tysiąc ośmset Sześćdziesiątego Siódmego roku o godzinie trzeciej popołudniu. Stawił się Jan Burchart gospodarz z Miączyna lat dwadzieścia pięć mający wyżej stomowania Jana Kuntz lat czterdzieści i Marcina Burchart lat pięćdziesiąt liczących obu gospodarzy z Miączyna i okazał nam dziecię płci męzkiej oświadczając iż takowe urodzone w Miączyniu dnia ósmego bieżącego miesiąca o godzinie siódmej wieczorem z jego małżonki Honoraty z Morawskich lat dwadzieścia trzy mającej. Dziecięciu temu na Chrzcie Świętym w dniu dzisiejszym przez Księdza Franciszka Daneckiego Proboszcza odbytym nadanem zostało imie German, a rodzicami jego Chrzestnymi byli Ksiądz German Grabowski i Małgorzata Kuntzy. Akt ten stawającym nie piszącym odczytany przez nas tylko podpisany został.
Ojciec Mileszki.

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby German Burchart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=German&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&sy=1867&kt=1&plik=118-123.jpg (wpis nr 118, dostęp 05.04.2023)

Z aktu chrztu wynika, że świadkiem chrztu Germana był jego dziadek Martin/Marcin, wówczas pięćdziesięcioletni. Ojciec, lat 25, określony jest jako gospodarz, a więc musiał mieć jakieś swoje gospodarstwo. Matka – Honorata z Morawskich, lat 23. Imię German, skądinąd dziwne, dostał po chrzestnym ojcu, księdzu Germanie Grabowskim. Możliwe jest, że ów ksiądz dostał na chrzcie imię Hermann, ale że urodził się w zaborze rosyjskim, a w rosyjskim w miejsce litery h pisze się g, zapisano mu w metryce German; np. Józef Haydn zapisuje się po rosyjsku Йозеф Гайдн. No i tak chrześniak księdza też został Germanem.

Ojciec Germana w metrykach kilkorga dzieci określony jest jako stolarz. German poszedł w ślady ojca. Zapewne ojciec miał warsztat stolarski, który German miał przejąć, w każdym razie wydaje się, że uczył się u ojca.

Nie wiem, jaką szkołę powszechną ukończył, ale jakieś podstawowe przynajmniej wykształcenie musiał odebrać, bo w wieku dojrzałym prowadził w Częstochowie działalność rzemieślniczo-biznesową.

German mieszkał w Częstochowie we własnej kamienicy na rogu Rynku Wieluńskiego i Wieluńskiej. W swojej firmie stolarskiej produkował z drewna maszyny rolnicze typu wialni i młocarni. Na międzynarodowej wystawie rolniczej we Florencji (Esposizione Internazionale di Firenze) dostał nawet medal. Wysyłał też swoje produkty na targi rolnicze w Piotrkowie. W latach dwudziestych zamknął firmę, gdyż zniszczyła go konkurencja dużych producentów przemysłowych. Po sprzedaniu kamienicy German zamieszkał z żoną w Blachowni.

German w młodym wieku i jeden z jego braci. Raczej Jan, bo Antoni był młodszy o 16 lat.

Źródło: Archiwum rodzinne

German mając lat 25 poślubił w Częstochowie w roku 1892 (datę ślubu podał mi wnuk Germana, Przemek Burchard) dwudziestoletnią **Karolinę Aleksandrę Motylewską.**

German Burchard. German miał piękne niebieskie oczy. Był blondynem.

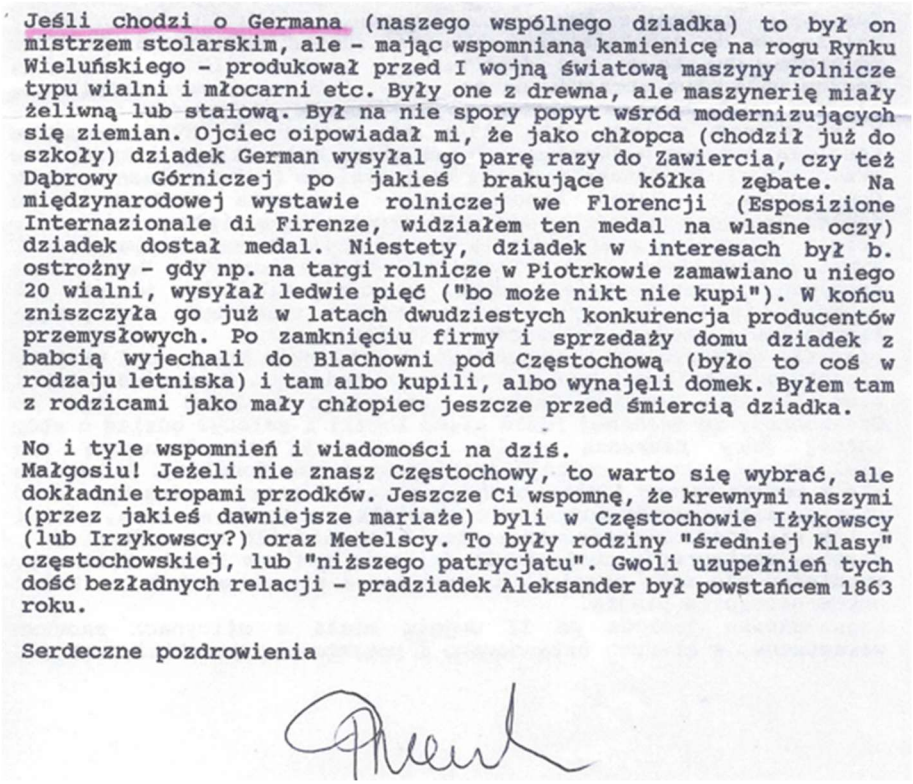
Karolina Motylewska. Też blondynka.

Źródło: Archiwum rodzinne

Powyższe zdjęcia Karoliny i Germana zostały zrobione na pewno między rokiem 1894 a 1896, gdyż tylko w tych latach działał w Częstochowie zakład fotograficzny Stanisława Jankowskiego. Karolina miała 22-24 lata, German 27-29.

Wiele informacji o Germanie mam z listów Przemysława Burcharda:

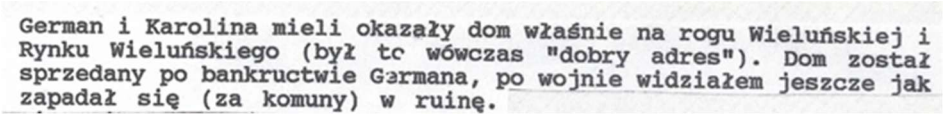

Jeśli chodzi o Germana (naszego wspólnego dziadka) to był on mistrzem stolarskim, ale - mając wspomnianą kamienicę na rogu Rynku Wieluńskiego - produkował przed I wojną światową maszyny rolnicze typu wialni i młocarni etc. Były one z drewna, ale maszynerię miały żeliwną lub stalową. Był na nie spory popyt wśród modernizujących się ziemian. Ojciec oipowiadał mi, że jako chłopca (chodził już do szkoły) dziadek German wysyłal go parę razy do Zawiercia, czy też Dąbrowy Górniczej po jakieś brakujące kółka zębate. Na międzynarodowej wystawie rolniczej we Florencji (Esposizione Internazionale di Firenze, widziałem ten medal na wlasne oczy) dziadek dostał medal. Niestety, dziadek w interesach był b. ostrożny - gdy np. na targi rolnicze w Piotrkowie zamawiano u niego 20 wialni, wysyłał ledwie pięć ("bo może nikt nie kupi"). W końcu zniszczyła go już w latach dwudziestych konkurencja producentów przemysłowych. Po zamknięciu firmy i sprzedaży domu dziadek z babcią wyjechali do Blachowni pod Częstochową (było to coś w rodzaju letniska) i tam albo kupili, albo wynajęli domek. Byłem tam z rodzicami jako mały chłopiec jeszcze przed śmiercią dziadka.

No i tyle wspomnień i wiadomości na dziś.
Małgosiu! Jeżeli nie znasz Częstochowy, to warto się wybrać, ale dokładnie tropami przodków. Jeszcze Ci wspomnę, że krewnymi naszymi (przez jakieś dawniejsze mariaże) byli w Częstochowie Iżykowscy (lub Irzykowscy?) oraz Metelscy. To były rodziny "średniej klasy" częstochowskiej, lub "niższego patrycjatu". Gwoli uzupełnień tych dość bezładnych relacji - pradziadek Aleksander był powstańcem 1863 roku.

Serdeczne pozdrowienia

Listy zawierały także informację o domu Germana:

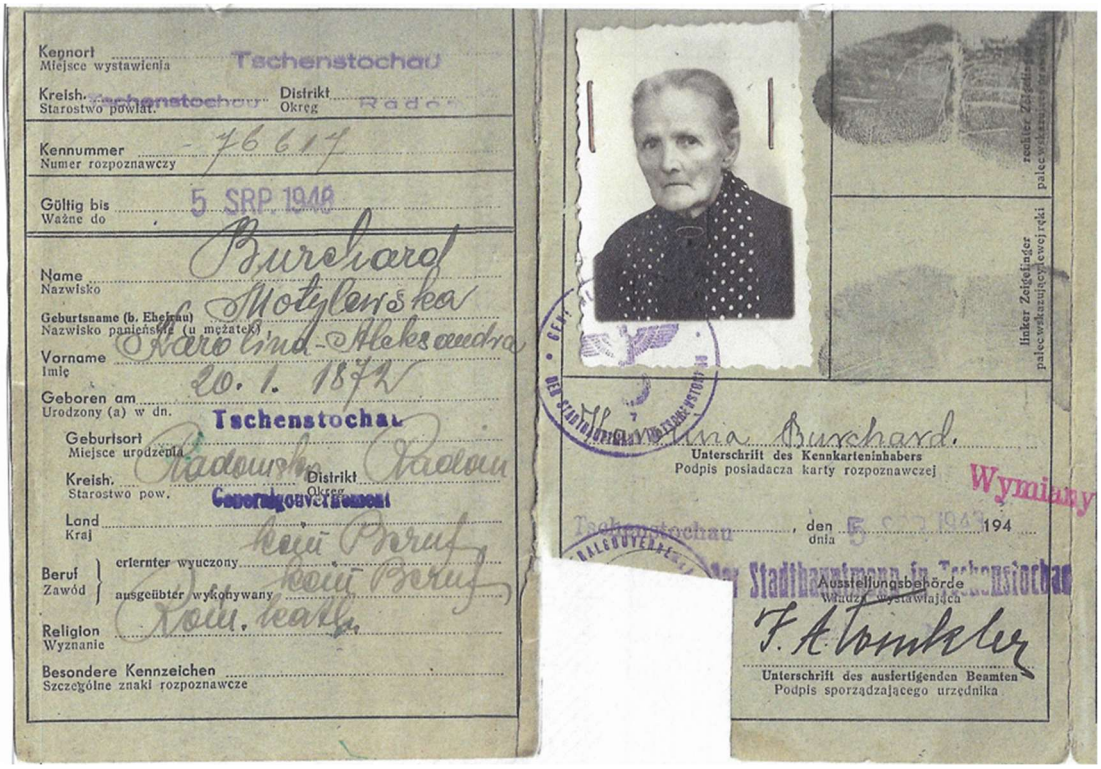

German i Karolina mieli okazały dom właśnie na rogu Wieluńskiej i Rynku Wieluńskiego (był to wówczas "dobry adres"). Dom został sprzedany po bankructwie Germana, po wojnie widziałem jeszcze jak zapadał się (za komuny) w ruinę.

Karolina Aleksandra Motylewska

urodziła się 20 stycznia 1872 r. w Częstochowie jako córka malarza częstochowskiego **Aleksandra Motylewskiego i Marii** – tak na akcie zgonu Karoliny – lub **Marcjanny** – tak na nagrobku **Zelmańskiej.** Mówiąc o tej ostatniej będę używać imienia Marcjanna.

Kennkarta Karoliny Motylewskiej wydana w 1943 r.

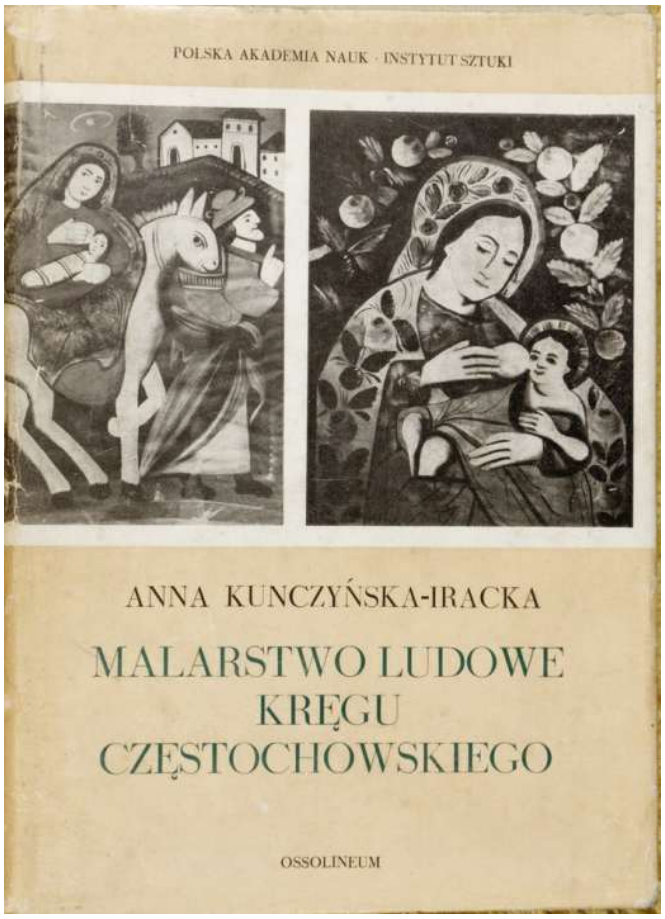
Źródło: Archiwum rodzinne.

Karolina zmarła – mając lat siedemdziesiąt sześć – 16 maja 1948 w Olsztynie (na nagrobku zapisano 19 maja). Pochowana została na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie.

Rodzina Motylewskich

Karolina pochodziła z rodziny częstochowskiej, zasłużonej dla miasta. Dziadek Karoliny, **Piotr Motylewski**, był mistrzem cechu malarzy częstochowskich, podobnie ojciec Karoliny, **Aleksander**, mistrz cechu od roku 1861. Aleksander był też powstańcem styczniowym, ale jak i dlaczego trafił do powstania, nie wiem.

Strona tytułowa książki, w której wspomniano o Motylewskich i Zelmańskich

Źródło: Archiwum rodzinne

Fragmenty książki Malarstwo ludowe kręgu częstochowskiego

Mękarski Cezary. Zm. w 1846 r. w Częstochowie. Był uczniem Franciszka Wyleżańskiego (AM_1).

Michalski Edward. Mistrz cechu. Ur. 6 VIII 1839 r. w Częstochowie. Syn Ignacego M. i Julianny z Radońskich (AM_2). Żonaty z Różycką, siostrą jego mistrza (W_1). Był uczniem Józefa Różyckiego od 1857 r. Wyzwolony na czeladnika w 1858 r. Mistrz od 1861 r. W 1888 r. starszy w cechu (AM_1). W 1865 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*). Brał udział w powstaniu styczniowym jako żołnierz w oddziale Langiewicza (W_1).

Michalski Władysław. Uczeń od 1865 r. Wyzwolony na czeladnika w 1868 r. (AM_1).

Mierczyński Antoni. Mistrz cechu. Uczeń od 1866 r. Wyzwolony na czeladnika w 1871 r. Mistrz od 1875 r. (AM_1).

Miernicki Jan. Mistrz cechu. W 1837 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie. (Sobalski, *Stan liczebny*). W 1847 r. cech płacił część kosztów pogrzebu jego żony (AM_2).

Mika Karol. Uczeń Pawła Tomankiewicza od 1857 r. (AM_1).

Mirecki Aleksander. Wyzwolony na czeladnika w 1847 r. (AM_1).

Moraczyński Franciszek. Uczeń od 1872 r. (AM_1).

Morzykowski Jan. Mistrz cechu. Zm. w Częstochowie 3 V 1851 r. Ojciec Konstantego M. (AM_4). W 1837 r. wym. w miejskim spisie malarzy właścicieli pracowni (Sobalski, *Stan liczebny*). W 1841 r. pełnił funkcję vice-seniora cechu (C_2). W 1836 r. zabiegał u władz miejskich o zakup gruntów na własność lub o wieczystą dzierżawę (AM_3). Umierając zostawił majątek oszacowany na 1339 rubli i 99 rubli długu (AM_4).

Morzykowski Konstanty. Mistrz cechu. Ur. 12 IV 1837 r. w Częstochowie. Syn Jana M. i Marianny Cholewicz. Żonaty z Teresą Kuligowską (AM_2). Uczeń od 1855. Wyzwolony na czeladnika w 1855 r. Mistrz od 1862 r. (AM_1). W 1865 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*).

Motylewski Aleksander. Mistrz cechu od 1868 r. (AM_1). Ur. 28 I 1844 r. w Częstochowie (AM_1), zm. tamże ok. 1920 r. (W_4). Syn malarza Piotra M. (AM_2). W 1888 r. był podstarszym cechu (AM_1). Uczniami jego byli: Władysław Słotwiński i Edward Błasikiewicz ok. 1912 r. Malował wiele obrazów na zamówienie księży na plebanie, a także obrazy dla chłopów zdobione motywami kwiatów. Moi informatorzy określali go jako „możliwego malarza patronowego" (W_1; W_2; W_3).

Motylewski Maciej. Zm. w Częstochowie po 1914 r. (W_2). Wyzwolony na czeladnika w 1865 r. (AM_1). Księża zamawiali u niego obrazy na plebanię i do kościoła (W_2).

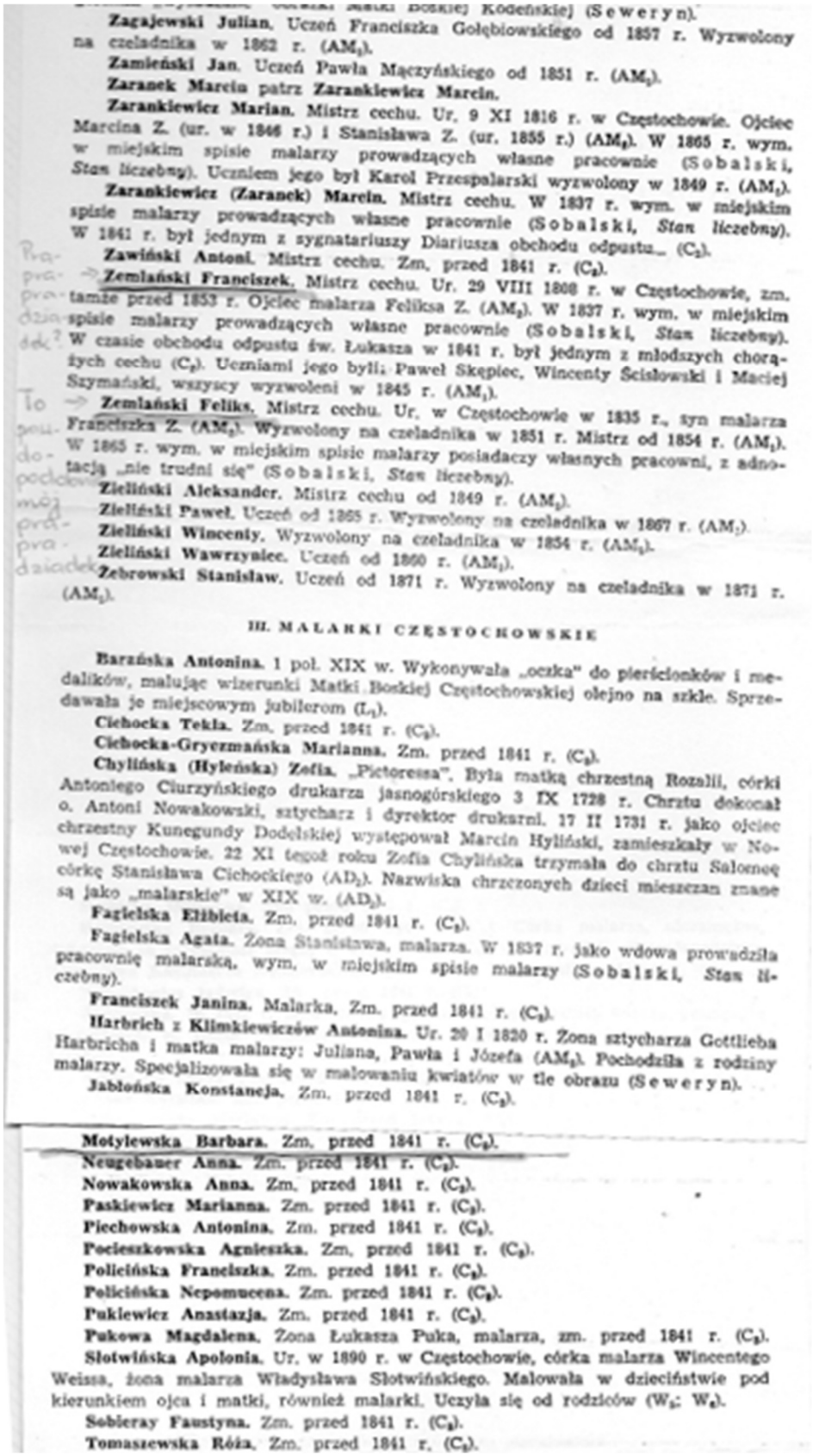
Motylewski Medard. Wyzwolony na czeladnika w 1861 r. (AM_1). Prawdopodobnie o nim (podając imię Edward) pisał Seweryn, że lubował się w kwiecistych dekoracjach obrazów i jaskrawych, jarmarcznych barwach (Seweryn).

Motylewski Piotr. Mistrz cechu. Ur. 26 IV 1803 r. w Mrzygłodzie pod Kłobuckiem, skąd przybył do Częstochowy przed 1834 r. Ożenił się z częstochowianką Marianną Maciałowicz. Miał 4 synów, z których dwaj: Aleksander i Tomasz zostali malarzami (AM_2). W 1837 i 1865 r. wym. w miejskich spisach malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*). W 1841 r. wspomniany w Diariuszu obchodu odpustu... jako jeden ze starszych chorążych (C_2). W 1852 r. podpisywał cechowe dokumenty finansowe (AM_1).

Motylewski Tomasz. Mistrz cechu. Ur. 9 IX 1834 r. w Częstochowie (AM_2). Syn Piotra M. Wyzwolony na czeladnika w 1854 r. (AM_1). W 1865 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*).

Najgebauer Antoni por. **Neygebauer Antoni.**

Nayman Edward. Uczeń od 1861 r. (AM_1).

Zagajewski Julian. Uczeń Franciszka Gołębiowskiego od 1857 r. Wyzwolony na czeladnika w 1862 r. (AM_3).

Zamieński Jan. Uczeń Pawła Mączyńskiego od 1851 r. (AM_2).

Zaranek Marcin patrz **Zarankiewicz Marcin.**

Zarankiewicz Marian. Mistrz cechu. Ur. 9 XI 1816 r. w Częstochowie. Ojciec Marcina Z. (ur. w 1846 r.) i Stanisława Z. (ur. 1855 r.) (AM_4). W 1865 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*). Uczniem jego był Karol Przespalarski wyzwolony w 1849 r. (AM_1).

Zarankiewicz (Zaranek) Marcin. Mistrz cechu. W 1837 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*). W 1841 r. był jednym z sygnatariuszy Diariusza obchodu odpustu... (C_2).

Zawiński Antoni. Mistrz cechu. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Zemlański Franciszek. Mistrz cechu. Ur. 29 VIII 1808 r. w Częstochowie, zm. tamże przed 1853 r. Ojciec malarza Feliksa Z. (AM_2). W 1837 r. wym. w miejskim spisie malarzy prowadzących własne pracownie (Sobalski, *Stan liczebny*). W czasie obchodu odpustu św. Łukasza w 1841 r. był jednym z młodszych chorążych cechu (C_2). Uczniami jego byli: Paweł Skępiec, Wincenty Ścisłowski i Maciej Szymański, wszyscy wyzwoleni w 1845 r. (AM_1).

Zemlański Feliks. Mistrz cechu. Ur. w Częstochowie w 1835 r., syn malarza Franciszka Z. (AM_2). Wyzwolony na czeladnika w 1851 r. Mistrz od 1854 r. (AM_1). W 1865 r. wym. w miejskim spisie malarzy posiadaczy własnych pracowni, z adnotacją „nie trudni się" (Sobalski, *Stan liczebny*).

Zieliński Aleksander. Mistrz cechu od 1849 r. (AM_2).

Zieliński Paweł. Uczeń od 1865 r. Wyzwolony na czeladnika w 1867 r. (AM_2).

Zieliński Wincenty. Wyzwolony na czeladnika w 1854 r. (AM_2).

Zieliński Wawrzyniec. Uczeń od 1860 r. (AM_1).

Zebrowski Stanisław. Uczeń od 1871 r. Wyzwolony na czeladnika w 1871 r. (AM_3).

III. MALARKI CZĘSTOCHOWSKIE

Barańska Antonina. 1 poł. XIX w. Wykonywała „oczka" do pierścionków i medalików, malując wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej olejno na szkle. Sprzedawała je miejscowym jubilerom (L_1).

Cichocka Tekla. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Cichocka-Gryczmańska Marianna. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Chylińska (Hyleńska) Zofia. „Picteressa". Była matką chrzestną Rozalii, córki Antoniego Ciurzyńskiego drukarza jasnogórskiego 3 IX 1728 r. Chrztu dokonał o. Antoni Nowakowski, sztycharz i dyrektor drukarni. 17 II 1731 r. jako ojciec chrzestny Kunegundy Dodelskiej występował Marcin Hyliński, zamieszkały w Nowej Częstochowie. 22 XI tegoż roku Zofia Chylińska trzymała do chrztu Salomeę córkę Stanisława Cichockiego (AD_2). Nazwiska chrzczonych dzieci mieszczan znane są jako „malarskie" w XIX w. (AD_3).

Fagielska Elżbieta. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Fagielska Agata. Żona Stanisława, malarza. W 1837 r. jako wdowa prowadziła pracownię malarską, wym. w miejskim spisie malarzy (Sobalski, *Stan liczebny*).

Franciszek Janina. Malarka. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Harbrich z Klimkiewiczów Antonina. Ur. 20 I 1820 r. Żona sztycharza Gottlieba Harbricha i matka malarzy: Juliana, Pawła i Józefa (AM_3). Pochodziła z rodziny malarzy. Specjalizowała się w malowaniu kwiatów w tle obrazu (Seweryn).

Jabłońska Konstancja. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Motylewska Barbara. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Neugebauer Anna. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Nowakowska Anna. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Paskiewicz Marianna. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Piechowska Antonina. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Pocieszkowska Agnieszka. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Policińska Franciszka. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Policińska Nepomucena. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Puklewicz Anastazja. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Pukowa Magdalena. Żona Łukasza Puka, malarza, zm. przed 1841 r. (C_2).

Słotwińska Apolonia. Ur. w 1890 r. w Częstochowie, córka malarza Wincentego Weissa, żona malarza Władysława Słotwińskiego. Malowała w dzieciństwie pod kierunkiem ojca i matki, również malarki. Uczyła się od rodziców (W_6; W_8).

Sobieray Faustyna. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Tomaszewska Róża. Zm. przed 1841 r. (C_2).

Źródło: Archiwum rodzinne

Nazwisko Zemlański jest podanie błędnie. Brzmiało: Zelmański.

Dane o rodzinie Motylewskich zestawiłam z opracowania *Malarstwa ludowe kręgu częstochowskiego* i z informacji z *Geneteki*

1. Zgodnie z opracowaniem *Malarstwo*… członkowie rodziny Motylewskich - malarze:

1. Piotr Motylewski (26 IV 1803 Mrzygłód **-** 1874 Częstochowa). O nim niżej.

2. Aleksander Motylewski (28 I 1844 Częstochowa **-** ok. 1920?). Raczej o wiele wcześniej, Częstochowa), syn Piotra. O nim niżej.

3. Tomasz Motylewski, syn Piotra, wuj mojej babci Karoliny (9 IX 1934 Częstochowa **–** po 1865). Mistrz cechu (od?). Na pewno w roku 1865 miał własną pracownię.

4. Maciej Motylewski (syn Piotra?) (? **-** po 1914 Częstochowa). Czeladnik cechu malarzy częstochowskich.

5. Medard Motylewski (syn Piotra?) (? **-** ?). W roku 1861 wyzwolony na czeladnika w cechu malarzy częstochowskich.

6. Barbara Motylewska (? **-** przed 1841). Nie mogła być córką Piotra. Może siostra? Wymieniona w spisie malarek częstochowskich.

Kilka pokoleń rodziny Motylewskich należało do cechu artystów malarzy w Częstochowie. Motylewscy mieszkali w Częstochowie przy ulicy Siedmiu Kamienic.

2. Dane z *Geneteki*

Piotr Motylewski (mój prapradziadek) **urodził się 26 kwietnia 1803 roku w Mrzygłodzie.**

Mrzygłód leży niedaleko Częstochowy, w odległości około 40 km. Był to stary ośrodek miejski, wymieniony po raz pierwszy w XIV wieku, od roku 1412 samodzielne miasto. W XVI-XVII wieku miasto było zamożnym centrum hutnictwa. Mrzygłód posiadał szkołę parafialną, a potem elementarną – być może uczęszczał do niej Piotr Motylewski. Prawa miejskie utracił Mrzygłód w roku 1870 w wyniku represji rosyjskich za udział w powstaniu styczniowym. 1 marca 1863 r. stoczyła się tu bitwa powstańców pod wodzą pułkownika Teodora Cieszkowskiego – oddział jego bawił w Mrzygłodzie od 28 lutego, po wycofaniu się spod Panek po starciu z Rosjanami. W wyniku zwycięskiej bitwy pod Mrzygłodem wojska rosyjskie zmuszone do odwrotu wycofały się do Częstochowy.

W roku 1983 Mrzygłód jako podupadła gmina połączony został z Myszkowem. Nazwisko Motylewski występuje w Mrzygłodzie do dnia dzisiejszego.

Widok Mrzygłodu. W głębi najstarszy w mieście, XVII-wieczny kościół Wniebowzięcia NMP, dziś parafia NMP Różańcowej. Tu zapewne ochrzczony został Piotr Motylewski.

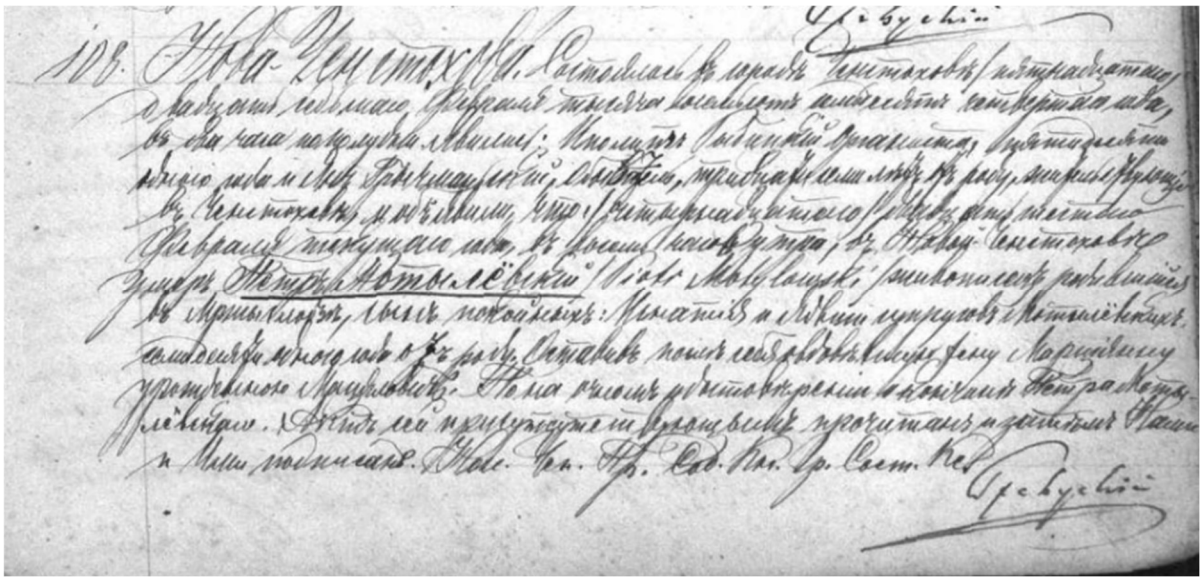

Źródło: Archiwum rodzinne

Piotr Motylewski był, jak wynika z jego aktu zgonu w *Genetece,* synem **Ignacego i Jadwigi** (bez podania nazwiska panieńskiego). Dalszych przodków brak.

Piotr Motylewski zmarł 26 lutego 1874 roku, mając 71 lat, w Częstochowie.

Akt zgonu prapradziadka Piotra Motylewskiego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Piotr Motylewski:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=12sl&rid=D&search_lastname=Motylewski&search_name=Piotr&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HY-DTPS-K85?i=13&wc=9RT7-Y4M%3A362228601%2C362234901%2C362335901&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, wpis nr 108, zdjęcie nr 14, dostęp 13.05.2023)

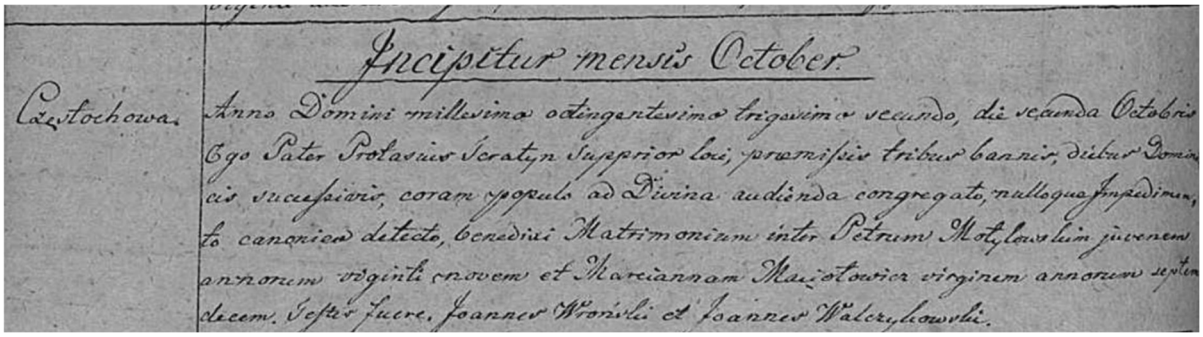
Nazwisko Piotra zapisano po rosyjsku jako Motylowski, ale na pewno chodzi o mojego przodka, gdyż podano, że urodził się w Mrzygłodzie, był malarzem (*żywopisiec*) i miał 71 lat, co zgadza się z jego datą urodzenia – 1803.

Piotr przybył do Częstochowy przed rokiem 1832, bo w tym roku się ożenił z Częstochowianką. Zapewne powodem przyjazdu do miasta – i to raczej w bardzo młodym wieku – była chęć kształcenia się. Skoro przyjęto go do cechu malarzy, musiał być utalentowanym rysownikiem, a Mrzygłód nie zapewniał mu odpowiedniego rozwoju i przyszłości. Już w roku 1837 Piotr posiadał w Częstochowie własną pracownię. Został mistrzem cechu malarzy częstochowskich, ale nie wiem kiedy – w roku 1851 podpisywał cechowe dokumenty finansowe, a więc pewnie w tym roku był już mistrzem. Zgodnie z tym, co opowiadał mi Przemek Burchard, Piotr i jego synowie malowali głównie obrazy religijne.

Piotr Motylewski poślubił mając 29 lat **Mariannę**, jak to zapisano w *Malarstwie ludowym kręgu częstochowskiego*, **Maciałowicz** z Częstochowy; Maciałowicze występują w Częstochowie (Częstochówce) już w XVIII wieku.). Zgodnie z aktem ślubu panna miała jednak na imię **Marcianna**, a nie Marianna.

W *Genetece* znajduje się zapis ślubu Piotra i Marcianny, ślub miał miejsce 2 października 1832 r. – Piotr występuje jako Motylowski a żona jako Maciołowicz.

Akt ślubu Piotra i Marcianny

Incipitur mensis October.

Częstochowa. Anno Domini millesimo octingentesimo trigesimo secundo, die secunda Octobris Ego Pater Protasius Seraphin Superior loci, præmissis tribus bannis, diebus Dominicis successivis, coram populo ad Divina audienda congregato, nullaque impedimento canonico detecto, benedixi Matrimonium inter Petrum Motylowskim juvenem annorum viginti novem et Marciannam Maciołowicz virginem annorum septendecem. Testes fuere, Joannes Wroński et Joannes Walczykowski.

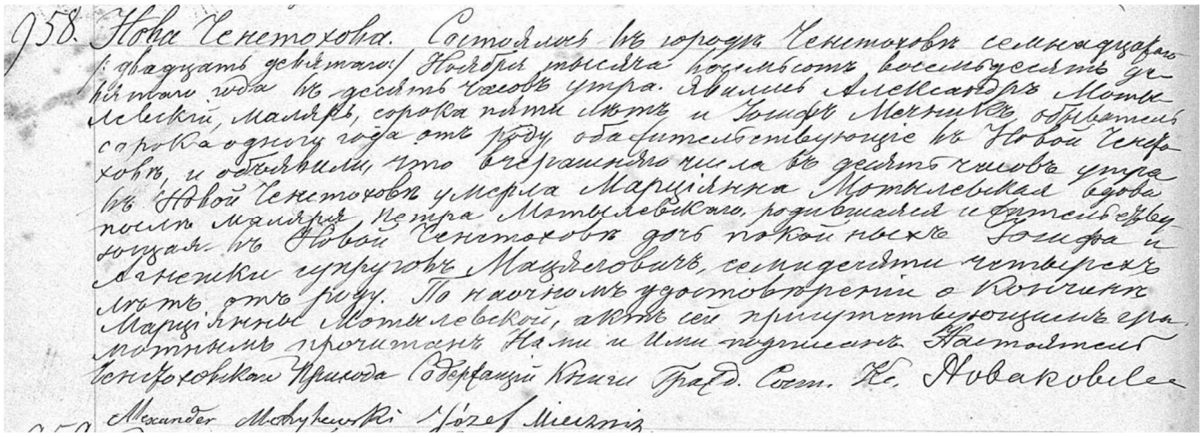
Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Piotr Motylewski:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=12sl&rid=S&search_lastname=Motylewski&search_name=Piotr&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HT-627W-2SM?i=117&wc=9RTS-DPF%3A362228601%2C362234901%2C362441502&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, zdjęcie nr 118, dostęp 13.05.2023)

Marcianna miała w chwili ślubu 17 lat, a więc urodziła się w roku 1815.

W akcie ślubu nie podano, czyją była córką, ale imiona jej rodziców widnieją w jej akcie zgonu.

W *Genetece* jest data zgonu – 28 listopada 1889 r. – Marcianny Motylewskiej, z domu Maciałowicz**, córki Józefa i Agnieszki.** Są to na pewno dane dotyczące żony Piotra, gdyż zgon zgłosił Aleksander Motylewski, malarz, a więc jej syn. Marcianna była wdową, miała 74 lata, a więc zgadza się, że urodziła się w roku 1815.

Akt zgonu praprababci Marcianny

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marcianna Motylewska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=12sl&rid=D&search_lastname=Motylewska&search_name=Marcianna&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HT-DHLS-MDC?i=239&wc=9RRT-VZW%3A362228601%2C362234901%2C362353001&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, wpis nr 958, zdjęcie nr 240, dostęp 13.05.2023)

Pod dokumentem podpisy Aleksandra Motylewskiego, mojego pradziadka i Józefa Miecznika, najprawdopodobniej szwagra Aleksandra, ojca Mieczysławy, żony Antoniego Burcharda, wnuka Aleksandra.

Podpis pradziadka Motylewskiego

W *Genetece* nie ma aktu chrztu z roku 1815 Marcianny, córki Józefa i Agnieszki. Jest akt chrztu Marianny, córki Józefa i Agnieszki, ale z roku 1797 – być może to starsza siostra Marcianny.

Rodzina przodków Maciałowiczów

Wiadomości w *Genetece,* dotyczące rodziców żony Piotra Motylewskiego, Marcianny/Marcjanny z domu Maciałowicz (1815-1889), czyli Józefa Maciałowicza (Maciełowicza) i Agnieszki, są następujące:

Nazwiska rodowego **Agnieszki** w akcie zgonu jej córki Marcianny nie ma, jednakże w innych metrykach dzieci Józefa Maciałowicza i Agnieszki ta ostatnia jest podana jako **Chwalbińska**. Natomiast w akcie ślubu z roku **1796** podaje się, że **Józef Maciałowicz** poślubił Agnieszkę **Chwalba –** prawie na pewno akt ten dotyczy rodziców Marcianny. W *Genetece* wymienia się sześcioro ich dzieci. Narodziny dzieci: 1. 1797 Marianna (matka bez nazwiska panieńskiego), 2. 1800 Paweł (matka jak wyżej), 3. 1801

Mateusz Wojciech (matka: Chwalbińska), 4. 1804 Antoni Paweł (matka Chwalbińska). Zgony dzieci: 5. Marcianna po mężu Motylewska 1889, 6. Aniela po mężu Skawińska 1890.

Agnieszka Chwalbińska, matka Marcianny – o ile to ta sama Agnieszka, pewności nie mam, aczkolwiek daty zdają się to potwierdzać – urodziła się w roku 1776 w Częstochowie (parafia św. Zygmunta) jako córka **Bartłomieja Chwalbińskiego i Katarzyny z domu Gawlikowskiej.**

Bartłomiej i Katarzyna z Gawlikowskich zawarli związek małżeński w Częstochowie (parafia św. Zygmunta) w roku **1775**; mieli ośmioro dzieci.

Bartłomiej Chwalbiński urodził się w Częstochowie w roku 1748 jak syn Jakuba Chwalbińskiego i Małgorzaty (bez podania nazwiska panieńskiego). Data urodzenia Bartłomieja – **1748** – jest pierwszą datą potwierdzającą Chwalbińskich w Częstochowie. **Bartłomiej** zmarł najprawdopodobniej 10 października 1813 r. (nie podano imion jego rodziców). Rodzice **Bartłomieja** zmarli: **Jakub Chwalbiński** zmarł w Częstochowie w roku 1757, **Małgorzata Chwalbińska**, córka **Mikołaja**, w roku 1761.

Dzieci Piotra Motylewskiego i Marcianny Maciałowicz

1. Tomasz (1834 - ?)

2. Ignacy (? - 1837)

3. Katarzyna (? - 1842)

4. Jan (? - 1842)

5. Aleksander (1844 - ?)

6. Michał (? - 1858)

7. Katarzyna (? - 1889). To na pewno dziecko Piotra i Marcianny.

? 8. Maciej

? 9. Medard

? 10. Piotr (? - 1855?)

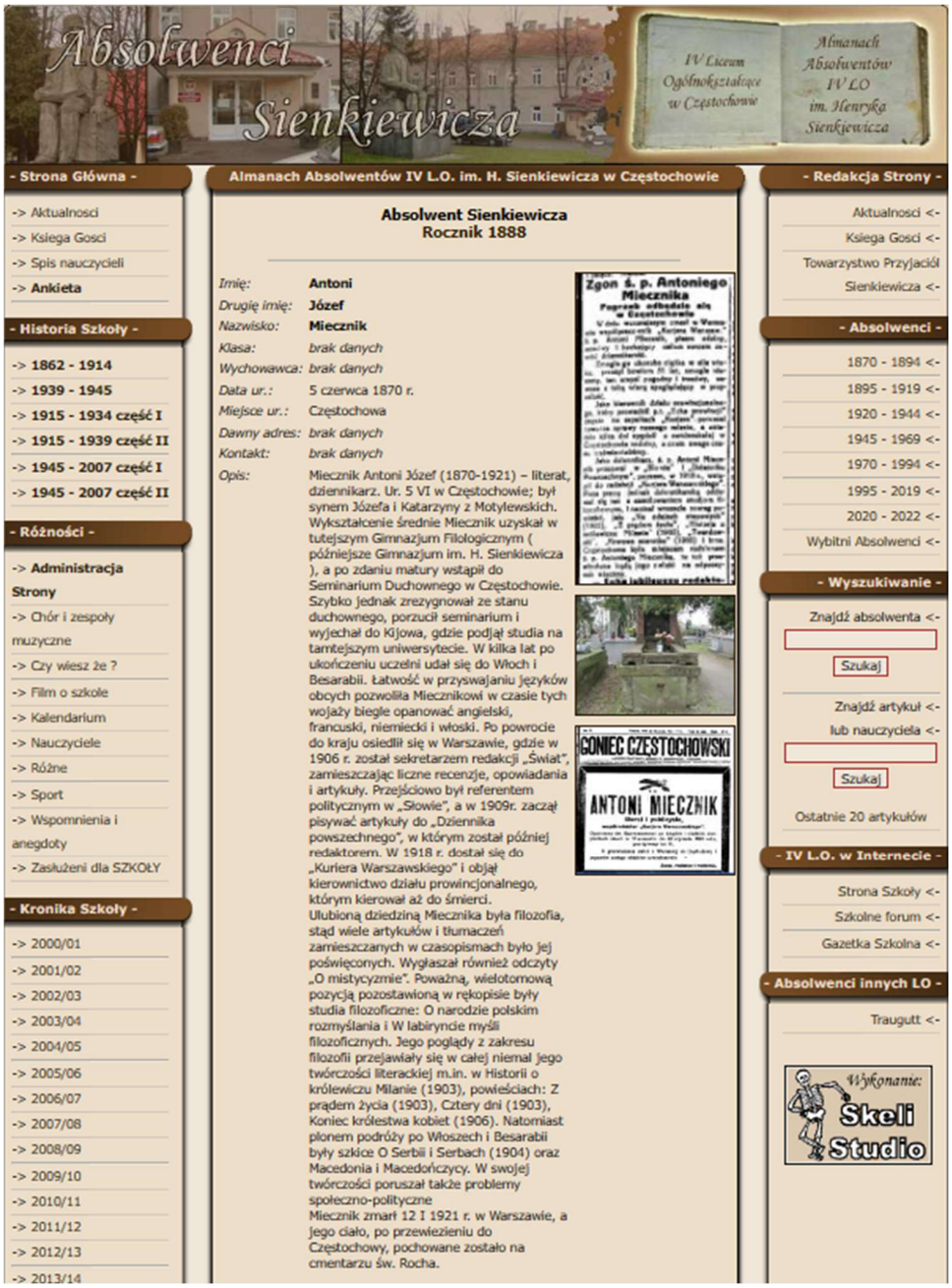
Według *Malarstwa ludowego kręgu częstochowskiego* **Marianna z Maciałowiczów i Piotr Motylewscy** mieli czterech synów, między innymi malarzy **Aleksandra (mojego przodka, urodzonego w roku 1844)** i Tomasza (urodzonego 9 września 1834 roku; w *Genetece* odnotowano ślub w roku 1857 Tomasza Mateusza Motylowskiego z Barbarą Stawiarską – być może chodzi o syna Piotra), a może też Macieja i Medarda.

W tabeli zgonów *Geneteki* występują zgony dzieci Piotra i Marianny, co do których można mieć prawie pewność, że to dzieci Motylewskiego i Macialowicz, bo zgadzają się daty, jednakże nazwiska matki nie ma. Są to akty dzieci: 1837 Ignacego, 1842 Katarzyny i Jana, 1858 Michała, 1889 Katarzyny Miecznik z domu Motylewskiej (tu matka podana jako Marcjanna). Jest też Piotr, zmarły 1855, ale bez podania nazwiska rodziców, jednak imię wskazywałoby, że to syn Piotra. Jest też syn Piotra Motylewskiego i Marianny, zapisany jako Motyl – Andrzej, zmarły 1843.

Zatrzymajmy się jednak na chwilę przy **Katarzynie**, siostrze mojego pradziadka Aleksandra, córce mojego prapradziadka Piotra Motylewskiego i Marcjanny Maciałowicz, a siostrze mojego pradziadka Aleksandra. Aktu jej urodzenia w *Genetece* brak, podobnie jak aktu ślubu. Z jej aktu zgonu z 20 grudnia 1889 r. (parafia św. Zygmunta w Częstochowie), wynika, że poślubiła **Józefa Miecznika**. W *Genetece* jest akt chrztu ich syna **Hipolita**, urodzonego w roku 1876, a także akt jego ślubu z roku 1908, z Jadwigą Marianną Piwowarczyk. Innych aktów chrztu dzieci Katarzyny i Józefa Miecznika brak. Wiadomo jednak, że mieli oni syna **Antoniego Józefa** (5 VI 1870 Częstochowa - 12 I 1921 Warszawa).

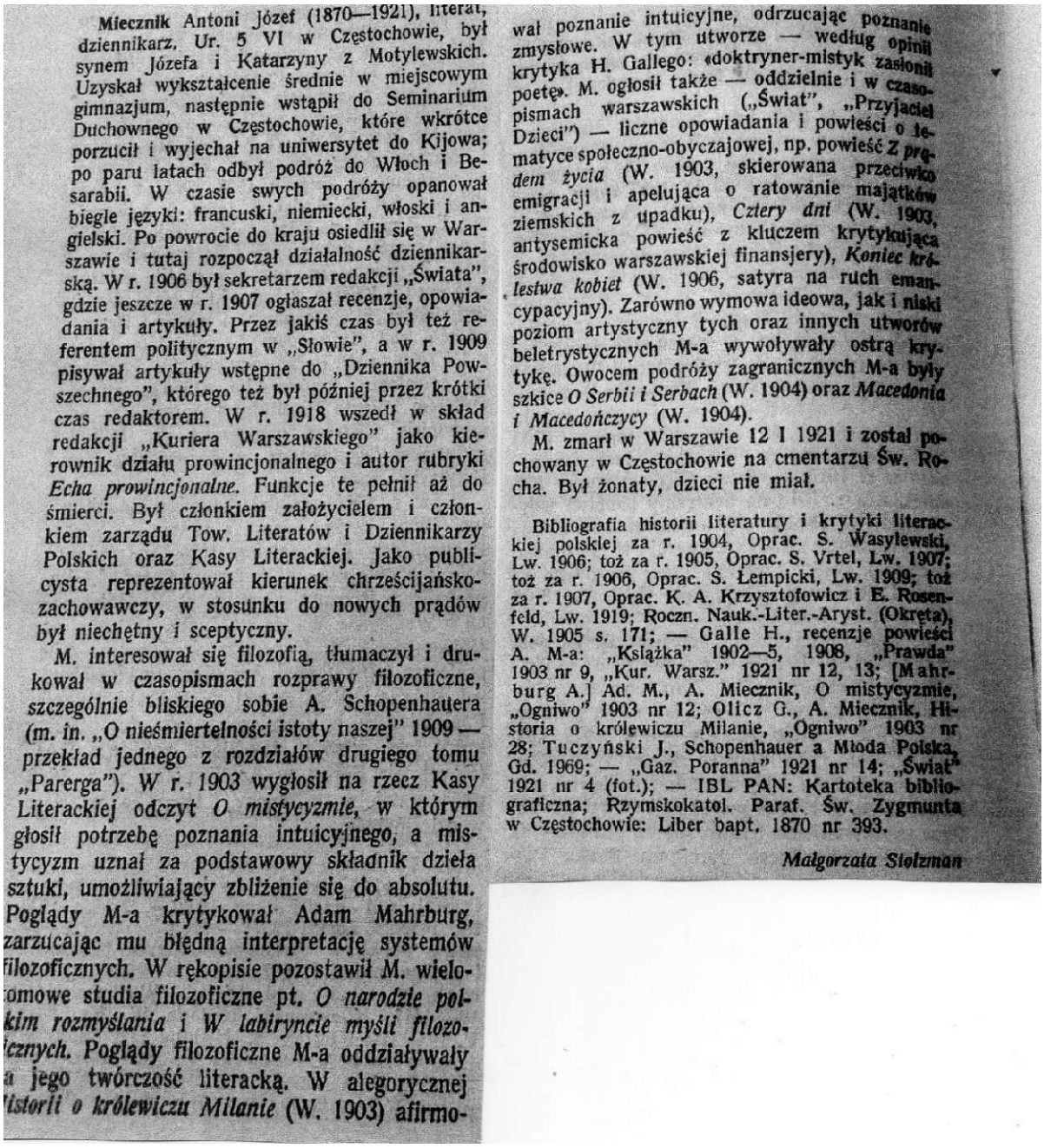
Antoni Józef Miecznik to wielce interesująca postać, literat, dziennikarz, podróżnik i poliglota. Antoni Józef był wnukiem mojego prapradziadka Piotra Motylewskiego.

Bardzo ładne wspomnienie o nim zamieszczono na stronie jego liceum, do którego uczęszczał w Częstochowie.

Źródło: http://absolwenci.sieniu.czest.pl/index.php?show=graduate&which=14505, dostęp 05.04.2023

W Polskim Słowniku Biograficznym (t. XX, s. 734), biogram jego nie jest już wyłącznie pochlebny, wspomina się o krytycznej ocenie jego zachowawczych poglądów.

Miecznik Antoni Józef (1870—1921), literat, dziennikarz. Ur. 5 VI w Częstochowie, był synem Józefa i Katarzyny z Motylewskich. Uzyskał wykształcenie średnie w miejscowym gimnazjum, następnie wstąpił do Seminarium Duchownego w Częstochowie, które wkrótce porzucił i wyjechał na uniwersytet do Kijowa; po paru latach odbył podróż do Włoch i Besarabii. W czasie swych podróży opanował biegle języki: francuski, niemiecki, włoski i angielski. Po powrocie do kraju osiedlił się w Warszawie i tutaj rozpoczął działalność dziennikarską. W r. 1906 był sekretarzem redakcji „Świata", gdzie jeszcze w r. 1907 ogłaszał recenzje, opowiadania i artykuły. Przez jakiś czas był też referentem politycznym w „Słowie", a w r. 1909 pisywał artykuły wstępne do „Dziennika Powszechnego", którego też był później przez krótki czas redaktorem. W r. 1918 wszedł w skład redakcji „Kuriera Warszawskiego" jako kierownik działu prowincjonalnego i autor rubryki *Echa prowincjonalne*. Funkcje te pełnił aż do śmierci. Był członkiem założycielem i członkiem zarządu Tow. Literatów i Dziennikarzy Polskich oraz Kasy Literackiej. Jako publicysta reprezentował kierunek chrześcijańsko-zachowawczy, w stosunku do nowych prądów był niechętny i sceptyczny.

M. interesował się filozofią, tłumaczył i drukował w czasopismach rozprawy filozoficzne, szczególnie bliskiego sobie A. Schopenhauera (m. in. „O nieśmiertelności istoty naszej" 1909 — przekład jednego z rozdziałów drugiego tomu „Parerga"). W r. 1903 wygłosił na rzecz Kasy Literackiej odczyt *O mistycyzmie*, w którym głosił potrzebę poznania intuicyjnego, a mistycyzm uznał za podstawowy składnik dzieła sztuki, umożliwiający zbliżenie się do absolutu. Poglądy M-a krytykował Adam Mahrburg, zarzucając mu błędną interpretację systemów filozoficznych. W rękopisie pozostawił M. wielotomowe studia filozoficzne pt. *O narodzie polskim rozmyślania* i *W labiryncie myśli filozoficznych*. Poglądy filozoficzne M-a oddziaływały na jego twórczość literacką. W alegorycznej *Historii o królewiczu Milanie* (W. 1903) afirmował poznanie intuicyjne, odrzucając poznanie zmysłowe. W tym utworze — według opinii krytyka H. Gallego: «doktryner-mistyk zasłonił poetę». M. ogłosił także — oddzielnie i w czasopismach warszawskich („Świat", „Przyjaciel Dzieci") — liczne opowiadania i powieści o tematyce społeczno-obyczajowej, np. powieść *Z prądem życia* (W. 1903, skierowana przeciwko emigracji i apelująca o ratowanie majątków ziemskich z upadku), *Cztery dni* (W. 1903, antysemicka powieść z kluczem krytykująca środowisko warszawskiej finansjery), *Koniec królestwa kobiet* (W. 1906, satyra na ruch emancypacyjny). Zarówno wymowa ideowa, jak i niski poziom artystyczny tych oraz innych utworów beletrystycznych M-a wywoływały ostrą krytykę. Owocem podróży zagranicznych M-a były szkice *O Serbii i Serbach* (W. 1904) oraz *Macedonia i Macedończycy* (W. 1904).

M. zmarł w Warszawie 12 I 1921 i został pochowany w Częstochowie na cmentarzu Św. Rocha. Był żonaty, dzieci nie miał.

Bibliografia historii literatury i krytyki literackiej polskiej za r. 1904, Oprac. S. Wasylewski, Lw. 1906; toż za r. 1905, Oprac. S. Vrtel, Lw. 1907; toż za r. 1906, Oprac. S. Łempicki, Lw. 1909; toż za r. 1907, Oprac. K. A. Krzysztofowicz i E. Rosenfeld, Lw. 1919; Roczn. Nauk.-Liter.-Aryst. (Okręta), W. 1905 s. 171; — Galle H., recenzje powieści A. M-a: „Książka" 1902—5, 1908, „Prawda" 1903 nr 9, „Kur. Warsz." 1921 nr 12, 13; [Mahrburg A.] Ad. M., A. Miecznik, O mistycyzmie, „Ogniwo" 1903 nr 12; Olicz G., A. Miecznik, Historia o królewiczu Milanie, „Ogniwo" 1903 nr 28; Tuczyński J., Schopenhauer a Młoda Polska, Gd. 1969; — „Gaz. Poranna" 1921 nr 14; „Świat" 1921 nr 4 (fot.); — IBL PAN: Kartoteka bibliograficzna; Rzymskokatol. Paraf. Św. Zygmunta w Częstochowie: Liber bapt. 1870 nr 393.

Małgorzata Stolzman

Źródło: Polski Słownik Biograficzny

Antoni Józef Miecznik żonaty był z Izabellą Anną Zofia Kurtz, wdową, z domu Skolimowską. Ślub zawarli w roku 1917 w parafii Klembów. Dzieci nie mieli.

Aleksander Motylewski, mój pradziadek

Najstarszy syn Piotra i Macjanny Maciałowicz urodził się 28 stycznia 1844 roku w Częstochowie. Kiedy zmarł, nie wiadomo. Data zgonu, podana w *Malarstwie ludowym kręgu częstochowskiego* – około roku 1920 w Częstochowie – nie wydaje mi się właściwa, moim zdaniem Piotr zmarł wcześniej.

Aleksander pochowany został na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie.

Aleksander Motylewski

Źródło: Archiwum rodzinne

Zgodnie z informacją od Przemka Burcharda (prawnuka) **jest to Aleksander Motylewski.** Nie wiem, kiedy wykonano zdjęcie. Zakład fotograficzny Józefa Rudlickiego działał w Częstochowie w latach 1895-1912. W roku 1895 Aleksander miał 51 lat, w 1912 dochodził siedemdziesiątki. Mężczyzna na zdjęciu nie wygląda na wiekowego. Zdjęcie pochodzi prawdopodobnie z końca XIX wieku.

Aleksander był malarzem jak jego ojciec, mistrzem cechu malarzy częstochowskich od roku 1868. Głównie malował obrazy religijne.

Bardzo ciekawa informacja pochodzi z jego nagrobka: weteran 1863 roku. Wydawało mi się to nieco zagadkowe – co robił młody mieszczanin częstochowski w powstaniu?

Okazuje się, że nie jest to tak dziwne – częstochowianie zaangażowani byli w działalność antyrosyjską:

Częstochowa wraz z okolicami była zaangażowana zarówno w przygotowanie Powstania Styczniowego, jak i udział w bitwach i potyczkach. Wzrost nastrojów patriotycznych w społeczności 10-tysięcznej Częstochowy był widoczny już kilka lat przed wybuchem powstania, bo już w końcu lat 50-tych XIX w. Szczególną rolę pełniła tu Jasna Góra, bowiem jej wydawnictwa stawały się dla ludu polskiego elementarzem języka polskiego. Przed wybuchem powstania miały miejsce manifestacje patriotyczne, które były krwawo tłumione przez władze carskie. Kilka miesięcy przed wybuchem Powstania Styczniowego w Częstochowie władze carskie ogłosiły stan wojenny. Na porządku dziennym były aresztowania, przeszukiwanie mieszkań prywatnych, a także obowiązywał zakaz zgromadzeń. Według decyzji Komitetu Centralnego Narodowego naczelnikiem organizacji powstańczej w Częstochowie został dr Julian Kalinka, który pełnił funkcje lekarza miejskiego. Dr Kalinka powołał Komitet Obywatelski. Nieformalnie Komitetowi podporządkował się magistrat Częstochowy z burmistrzem Stanisławem Łęskim na czele, policja miejska, lekarze i personel szpitala miejskiego. Po wybuchu Powstania ochotnicy z Częstochowy brali udział w próbie zdobycia Radomska, uczestniczyli w walkach o Sosnowiec, Panki, Koniecpol, Kruszynę, Żarki, Janów, Ostrowy, Prusicko, Chorzenice. Miasto Częstochowa było zapleczem tych walk. Dostarczało oddziałom powstańczym ochotników, broń i wyżywienie. Szpital Miejski im. Najświętszej Maryi Panny stał się powstańczym lazaretem leczącym rannych patriotów. Częstochowianie stali się świadkami wielu represji. Na obecnym placu Bohaterów Getta stały szubienice, na których tracono powstańców. Dotkliwe represje dotknęły także Klasztor Jasnogórski, aresztowano kilku księży, ponadto rozważano całkowitą likwidację klasztoru.

Opracowanie: Ewelina Bochenkiewicz na podstawie:
http://www.czestochowa.um.gov.pl/miasto/czestochowa/wydarzenia/powstanie_styczniowe

Źródło: https://zsp1redziny.pl/strona/projekty-i-dofinansowania-2/nasza-przyszlosc-z-historia-w-tle/

Działalność Aleksandra staje się też bardziej zrozumiała w obliczu wiadomości, że 1 marca 1863 roku stoczono bitwę z Rosjanami pod Mrzygłodem (gdzie zapewne Aleksander miał krewnych, może kuzynów!), po której Rosjanie cofali się do Częstochowy. Był zryw powstańczy, walki toczyły się blisko, a Aleksander miał 19 lat!

Aleksander Motylewski poślubił **Marciannę/Marię Zelmańską** z Częstochowy (dalej piszę o niej Marcjanna – skoro to właśnie imię zapisano na nagrobku, pod tym imieniem musiała funkcjonować w kręgu rodziny; Marcjanna miała też na imię jej teściowa!). Niestety na nagrobku nie ma jej dat życia, nie ma ich też w *Genetece.*

Rodzina Zelmańskich

Prababcia **Marcjanna Zelmańska** pochodziła również – jak wspomniano – z rodziny malarzy. W Częstochowie działało dwóch malarzy Zelmańskich: **Franciszek** (1808 **-** przed 1850, zgodnie z *Geneteką;* data „przed 1853", zgodnie z danymi *Malarstwa ludowe kręgu częstochowskiego*, jest, jak widać błędna), mistrz cechu malarzy częstochowskich, ale nie wiem od kiedy, i jego syn **Feliks Zelmański** (1835 Częstochowa **-** 29 IV 1872 zgodnie z *Geneteką;* data „po 1865" zgodnie z *Malarstwem ludowym kręgu częstochowskiego*, jest, jak widać, błędna), mistrz cechu malarzy od roku 1854. W *Genetece* znajduje się akt ślubu Feliksa Serafina Zelmańskiego, lat 20, z Agnieszką Marianną

Mączyńską, lat 19. Wiek Feliksa Serafina zgadza się z rokiem urodzenia podanym w pracy *Malarstwo ludowe kręgu częstochowskiego.*

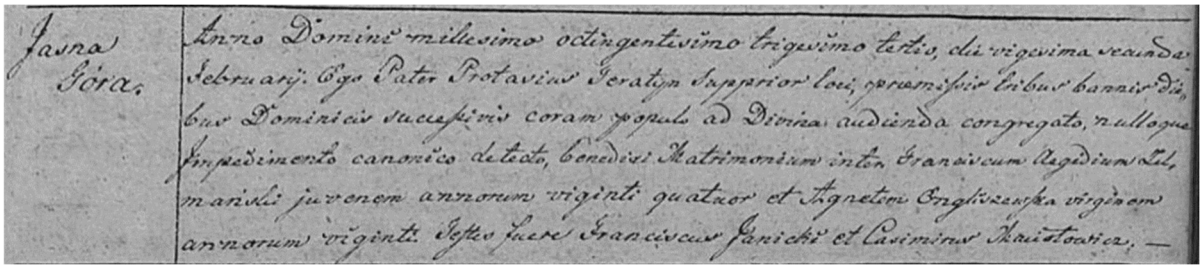
Przypuszczenie, że Marcjanna była córką Franciszka lub Feliksa Zelmańskiego, opierałam na tym, że poślubiła Aleksandra Motylewskiego, od roku 1868 mistrza cechu. Był to dość typowy układ w środowiskach rzemieślniczych: czeladnik żenił się z córką lub siostrą mistrza i zostawał jego następcą; cechy były dość zamkniętymi społecznościami.

W ustaleniu ojca Marii (Marcjanny) Zelmańskiej pomogło mi ostatecznie tradycja rodzinna, że **matka Marcjanny Zelmańskiej, żony Piotra Motylewskiego, nazywała się Angliszewska**. Imienia nie pamiętałam. To nazwisko pozwoliło mi na ustalenie faktu, kto był ojcem Marii, a to dzięki nieocenionej *Genetece.*

Wydaje się, że kwestię, kto był ojcem Marcjanny Zelmańskiej rozwiązują ostatecznie dane z *Geneteki*.

Po pierwsze w *Genetece* znajduje się akt ślubu z Jasnej Góry Agnieszki Engliszewskiej (bez podania imion rodziców), lat 20 (a więc urodzona 1813), która 22 lutego **1833** poślubiła Franciszka Idziego Zelmańskiego, lat 24 (a więc urodzonego 1809).

Akt ślubu Agnieszki Engliszewskiej i Franciszka Idziego Zelmańskiego

Jasna Góra.

Anno Domini millesimo octingentesimo trigesimo tertio, die vigesima secunda Februarij. Ego Pater Protasius Jeratyn Superior loci, peracto triduo bannis die 6ta Dominica succesivis coram populo ad Divina audienda congregato, nullogue impedimento canonico detecto, benedixi Matrimonium inter Franciscum Aegidium Zel, mandi juvenem annorum viginti quatuor et Agnetem Engliszewska virginem annorum viginti. Ipsos fuere Franciscus Janicki et Casimirus Kaczmarczyk. —

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Agnieszka Engliszewska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=12sl&rid=S&search_lastname=Engliszewska&search_name=Agnieszka&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan [Geneteka przekierowuje do serwisu FamilySearch]:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HT-627W-FTZ?i=124&wc=9RTS-DPF%3A362228601%2C362234901%2C362441502&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, zdjęcie nr 125, dostęp 13.05.2023)

Metryka urodzenia **Franciszka Idziego Zelmańskiego** opisuje go jako urodzonego 29 sierpnia roku 1808 w Częstochówce, w parafii św. Zygmunta w Częstochowie, **syna Kazimierza i Franciszki Kaczmarzykówny.**

Wydaje mi się więcej niż pewne, że mowa jest o malarzu Franciszku Zelmańskim, gdyż rok urodzenia zgodny jest z datą w pracy *Malarstwo ludowe kręgu częstochowskiego,* chociaż w pracy tej nie podaje się jego drugiego imienia Idzi. Ponadto data urodzenia zgadza się z datą podaną w akcie ślubu.

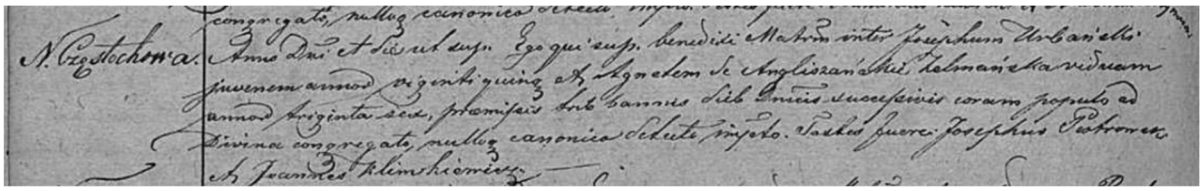
W *Genetece* znajduje się też wiele dokumentów zgonów dzieci **Franciszka i Agnieszki Zelmańskich**. W większości aktów Agnieszka występuje bez podania nazwiska rodowego, tylko w jednym wypadku, w akcie zgonu syna Feliksa w roku 1872, występuje jako Anniszewska. Można chyba przyjąć, że chodzi o Agnieszkę Angliszewską. Domniemane siedmioro dzieci **Franciszka Zelmańskiego i Agnieszki Angliszewskiej**, których zgony odnotowano, ale aktów chrztu brak, to: 1. w roku 1837 Tomasz, 2 i 3. w roku 1839 Aleksander i Adam (oboje zmarli w tym samym miesiącu – Aleksander 16 sierpnia, Adam 28 sierpnia, zapewne był to efekt jakiejś epidemii), 4. 1843 Marianna, 5. 1848 Józef, 6. 1851 Franciszek, 7. 29 kwietnia 1872 Feliks. Dzieci zmarłe w latach 1837-1848 – o ile to rzeczywiście dzieci

Zelmańskiego i Angliszewskiej – to dzieci jeszcze małe. **Natomiast Feliks, zmarły 29 kwietnia roku 1872 to zapewne malarz, o którym wspomina *Malarstwo ludowe kręgu częstochowskiego.***

Przyjąć zatem można, że Marcjanna Zelmańska była córką Franciszka i Agnieszki Angliszewskiej, siostrą malarza Feliksa. Urodziła się nie wcześniej niż w roku 1833, gdyż w tym roku rodzice jej wzięli ślub, i nie później niż w roku 1849/50, gdyż wtedy zmarł jej ojciec.

W pracy *Malarstwo ludowe kręgu częstochowskiego* podaje się, że Franciszek zmarł przed rokiem 1853. Można to uściślić – **w *Genetece* znajduje się dokument, potwierdzający, że zmarł przed rokiem 1850, gdyż w roku 1850, w marcu (dnia nie mogę odczytać) Agnieszka, z domu Angliszańska, wdowa Zelmańska, lat 36 (a więc urodzona 1814), poślubiła Józefa Urbańskiego, lat 25. Zważywszy na jakiś okres żałoby, Franciszek zmarł być może już w roku 1849.** Trzeba powiedzieć, że Agnieszka długo nie nacieszyła się drugim – młodym! – mężem, bo gdy umierała w lutym 1866, była już po raz drugi wdową.

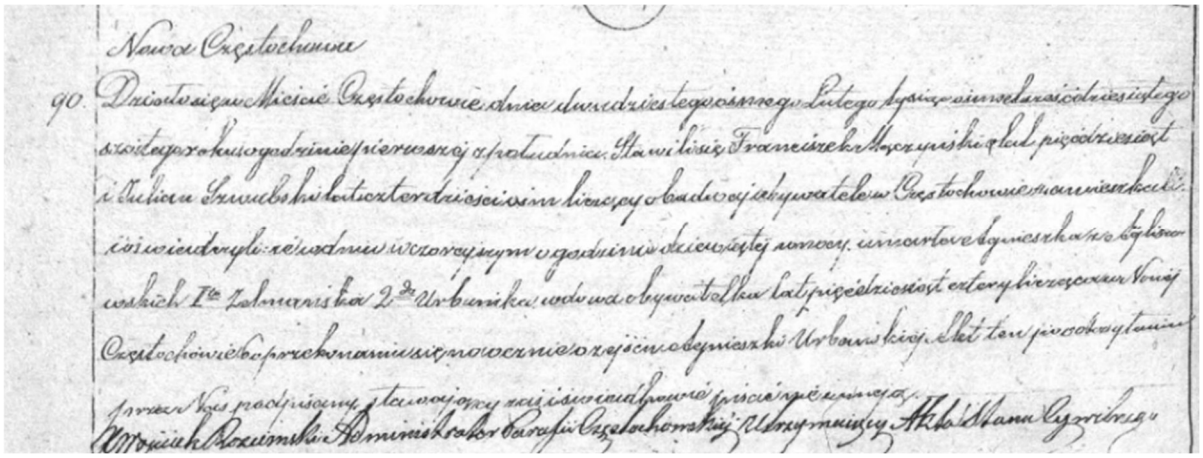
Akt ślubu Agnieszki Angliszańskiej z Józefem Urbańskim

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Agnieszka Angliszańska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=12sl&rid=S&search_lastname=Anglisza%C5%84ska&search_name=Agnieszka&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan [Geneteka przekierowuje do serwisu FamilySearch]:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HT-627W-2LG?i=428&wc=9RTS-DPF%3A362228601%2C362234901%2C362441502&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, zdjęcie nr 432, dostęp 13.05.2023)

Agnieszka z Angliszewskich, primo voto Zelmańska, secundo voto Urbańska, wdowa, lat 54 (a więc urodzona 1812) zmarła w Częstochowie 27 lutego 1866 roku. Z dokumentów powyższych wynika, że Agnieszka urodziła się bądź w roku 1813 – taka data na akcie ślubu z Zelmańskim, bądź w 1814 – tak na akcie ślubu z Urbańskim, lub 1813 – tak na akcie zgonu. Ksiądz liczył, jak uważał, a może Agnieszka się odmłodziła – trudno się dziwić, mąż był młodszy o 11 lat!

Akt zgonu Agnieszki Angliszewskiej

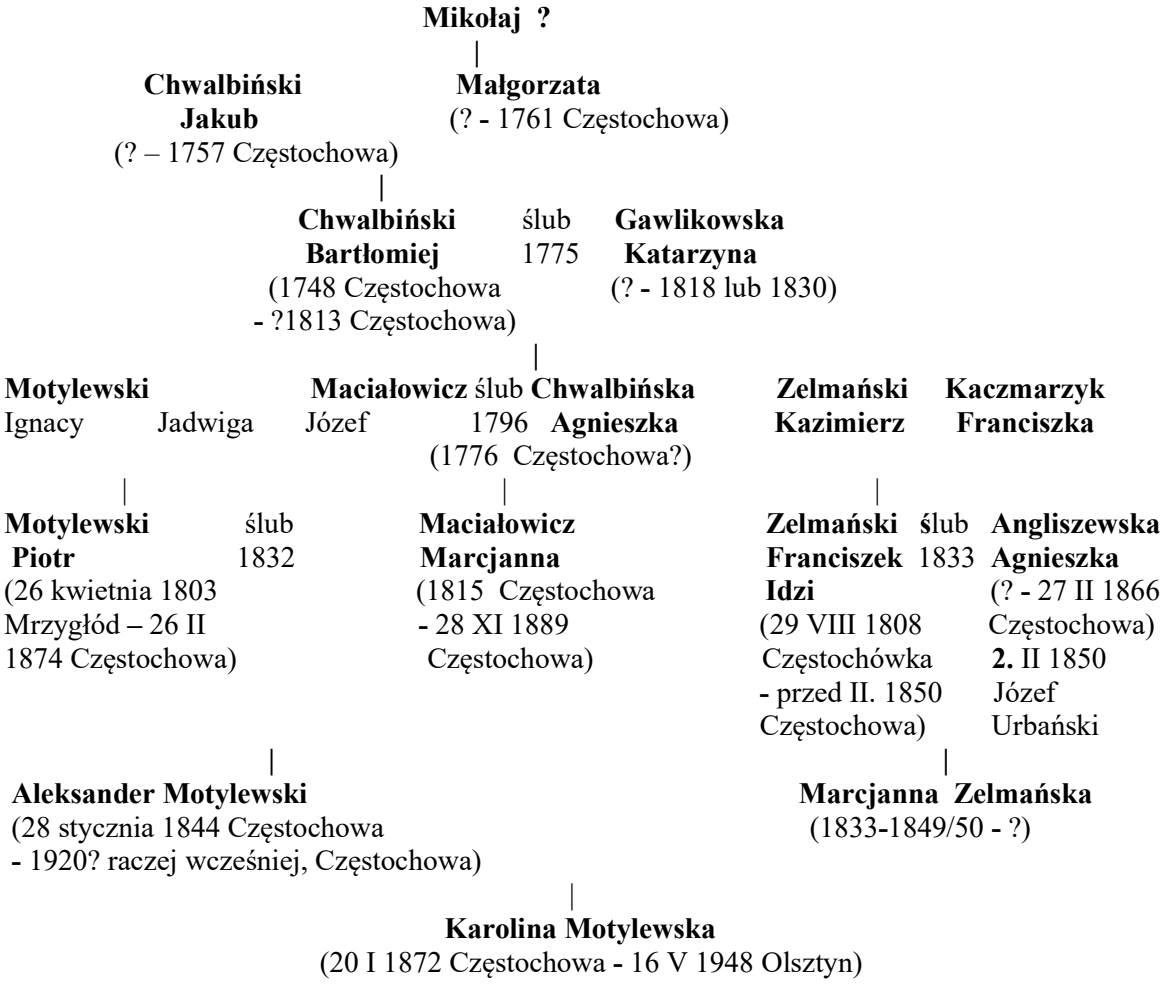

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Agnieszka Angliszewska:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=12sl&rid=D&search_lastname=Angliszewska&search_name=Agnieszka&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan [Geneteka przekierowuje do serwisu FamilySearch]:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HY-6SVS-TFC?wc=9RTH-DP2%3A362228601%2C362234901%2C362326501&cc=2115410
(FamilySearch – serwis bezpłatny wymagający logowania, wpis nr 90, zdjęcie nr 25, dostęp 13.05.2023)

Wspomnieć warto, że w *Genetece* znajdujemy w Częstochowie kilka odmian nazwiska Angliszewski i to od lat dwudziestych XIX wieku. W roku 1827 brał ślub w Częstochowie niejaki Cyprian Engliszewski, wdowiec. W roku 1825 zmarł Jacek Engliszewski, syn Cypriana, a w roku 1830 Marcjanna, córka Cypriana – być może to ten sam Cyprian, co wyżej, przy czym dzieci musiały być z różnych żon. Nie mając dostępu do dokumentów, nie mogę ustalić dat urodzenia Cypriana, Jacka i Marcjanny. Imię Marcjanna potwierdzałoby imię prababci Zelmańskiej – najwidoczniej dostała je po kimś z rodziny.

O związkach rodzinnych Motylewskich i Zelmańskich świadczą też akty urodzin i zgonu w latach 1868-1877 kilkorga dzieci Stanisława Motylewskiego i Antoniny Zelmańskiej. Tych dwojga nie potrafię jednak powiązać z rodzinami Motylewskich i Zelmańskich. W roku 1790, zgodnie z *Geneteką*, urodził się w Częstochówce (parafia św. Zygmunta w Częstochowie) Stanisław Motylewski, syn Franciszka i Kunegundy. Może to ojciec wyżej wspomnianego Stanisława.

Przodkowie Karoliny Aleksandry Motylewskiej, żony Germana Burcharda:

Prawnuki Martina i Christiny Morio

Dzieci Germana Burchard (syna Jana) i Karoliny Motylewskiej

Od lewej: Maria, Hipolit, Anna i Elżbieta (przed Hipolitem). Zdjęcie około 1918-1920.

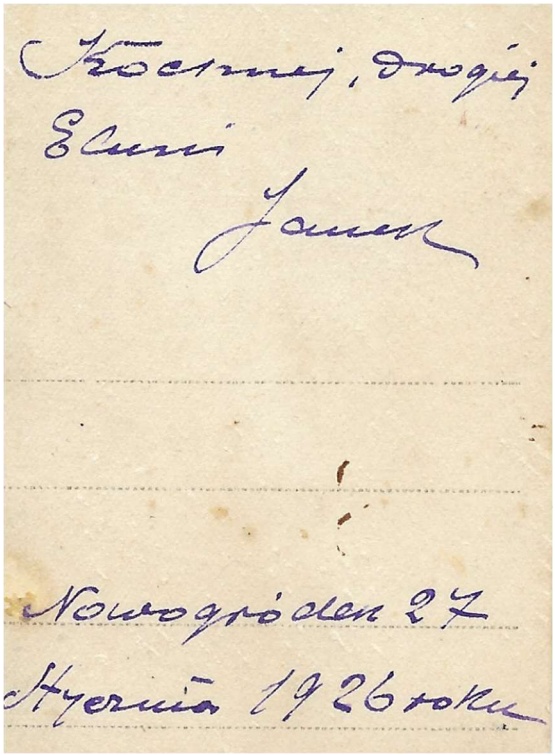
1. Hipolit Rajmund (11 VIII 1893 Częstochowa - 1 I 1962?)
2. Maria (1896 Częstochowa - XI 1949)
3. Anna (1899 Częstochowa - 1986 Gliwice)
4. Elżbieta (3 I 1908 Częstochowa - 24 VI 1972 Zielona Góra)

Kolejne dzieci Jana/Johannesa Burchard i Małgorzaty Honoraty Smorawskiej

3. Jan Burkhard (1872? - 1940?). Trzeci syn Jana i Małgorzaty Honoraty Smorawskiej. Brak aktu chrztu w Mileszkach. Zamordowany przez Gestapo.

W roku 1926, z którego pochodzi zdjęcie, Jan miał 54 lata. Na rewersie dedykacja dla Elżbiety Burchard.

Źródło: Archiwum rodzinne

Jan Burkhard zachował prawie oryginalną pisownię nazwiska (dlaczego? czy tak ksiądz zapisał nazwisko w akcie chrztu?).

Jan był wojskowym, oficerem Wojska Polskiego. W roku 1933 na pewno w stopniu podpułkownika, ale od kiedy – nie wiem. Nie wiem, gdzie się kształcił.

Urodził się w roku 1872 (w Wiączyniu Górnym? w Srebrnej?).

Jan był dwukrotnie żonaty – z nieznanego imienia Olędzką i z Ireną Borakiewicz (1904-1980), młodszą o 32 lata! Dat ślubów nie znam, ale drugi ślub, z uwagi na datę urodzenia Ireny, nie mógł odbyć się przed rokiem 1920. Jan miał z drugiego małżeństwa córkę Krystynę, urodzoną w roku 1938 – Jan został ojcem w wieku 66 lat! **Krystyna, lekarka, była pierwszą kobietą w rodzinie Burkhardów, która miała tytuł doktora.**

Przed drugą wojną Jan mieszkał w Warszawie.

Na pewno Jan walczył jako ochotnik w Armii Polskiej w czasie wojny o niepodległość roku 1918 i chyba w wojnie z Rosją 1920-1921, ale szczegółów nie znam.

W roku 1933 Jan złożył w Komisariacie Rządu miasta stołecznego Warszawy projekt statutu *Związku byłych Ochotników Armii Polskiej Uczestników Walk o Niepodległość* i stanął na czele tej organizacji.

Zgodnie z wiadomościami zawartymi w *Ochotniku*, wydanym później przez Związek, próby powołania związku powzięto już w roku 1925, ale nie wiem, czy zajmował się tym Jan. Pierwszy zjazd Związku odbył się w roku 1934 w Warszawie, a kolejne w Krakowie (1936), Lwowie (1937), Wilnie (1938) i Warszawie (1939). Najprawdopodobniej Jan uczestniczył w każdym z nich.

W roku 1938 – najprawdopodobniej około 11 listopada – Jan jako członek i ówczesny wiceprezes Zarządu Głównego Związku byłych Ochotników Armii Polskiej (prezesem w roku 1938 był generał Bronisław Bohaterowicz) powołał komitet redakcyjny, którego został przewodniczącym, w celu zredagowania i wydania z okazji dwudziestolecia odzyskania niepodległości przez Polskę okolicznościowego czasopisma **Ochotnik**. Był to biuletyn upamiętniający walki o niepodległość Polski. Jan napisał kilka z wielu zawartych w nim artykułów. Artykuły jego są świetnie napisane i przepojone patriotyzmem.

Strona tytułowa czasopisma Ochotnik

Źródło: Archiwum rodzinne

Artykuł po prawej stronie pióra Jana Burkharda

„OCHOTNIK"

W roku bieżącym przypada szereg historycznych rocznic, związanych z walką o Polskę, śród których jest rocznica dwudziestolecia odzyskania niepodległości, przypadająca na dzień 11 listopada.

Rocznice te, my, b. ochotnicy Armii Polskiej, obchodzić będziemy uroczyście wraz z całym narodem. Niezależnie od tego Związek nasz postanowił zorganizować walny zjazd swych członków, wybierając dzień 15 sierpnia, jako rocznicę „Cudu nad Wisłą", która wyjątkowo droga jest sercu ochotnika polskiego, walczącego w roku 1920.

Ze względów oć nas niezależnych zmuszeni jesteśmy przesunąć datę naszego zjazdu z 15 sierpnia na 11 września r. b.

Za miejsce naszego zjazdu obraliśmy Wilno, miasto pamiątek historycznych, które dało Polsce wielkich mężów stanu, ludzi nauki, wiedzy, ludzi walki, śród których widnieje postać wielkiego Marszałka — Józefa Piłsudskiego, syna ziemi wileńskiej, w której serce swoje kazał złożyć na spokój wieczny obok prochów swej ukochanej Matki.

W tem to pranarodem Wilnie, mieście „miłem sercu" wodza Polski zbrojnej, bohaterskiego Komendanta Legjonów, który był najpierwszym ochotnikiem walki o niepodległość Polski — zwołaliśmy nasz zjazd by zadokumentować cześć naszą dla wielkiego szluki historji, dla trudu i znoju, który wydał plon wiekopomny i okrył się wawrzynem zwycięstwa.

W ciągu minionych lat dwudziestu, od dnia wskrzeszenia swej niepodległości, przeżyła Polska wiele prób ciężkich i walk w obronie całości swych granic.

Wierni trudycji ojców naszych — miłujących ojczyznę i wolność — stawaliśmy do szeregu w każdej potrzebie nie tylko wtedy, gdy nas powoływano pod broń rozkazami, lecz i z własnej woli, jako ochotnicy, ten najcenniejszy bodaj, najofiarniejszy element każdej armji.

Historja ochotników polskich, uczestników walk o niepodległość i wolność kraju na przestrzeni tych lat, które obiegły od 1914 roku — jest ciekawa.

Dzieje Legjonów, akcja P. O. W., rozbrojenie Niemców, obrona Ziemi Grodzieńskiej, akcja Murmańczyków i Kaniowczyków, dzieje Korpusu Dowbora - Muśnickiego, powstanie Górnośląskie, Wielkopolskie, walka o Śląsk Cieszyński, o Wilno i wyprawa na Kijów, wreszcie wojna 1920 roku — oto etapy zmagań wojennych, w których ochotnik polski składał egzamin patrjotyzmu, dawał swą krew i życie w ofierze cła Polski. Rzucał je na stos.

Aby dzieje te, pisane doniedawna krwią, a spisywane obecnie przez historyków — specjalistów, zilustrować faktami i wspomnieniami b. ochotników — Związek nasz zamierza przystąpić do wydawania czasopisma „Ochotnik", które ukazywać się będzie raz na miesiąc pod redakcją komitetu, wyłonionego przez zarząd Związku przy współpracy wybitnych specjalistów.

Dziś z okazji naszego zjazdu w Wilnie wydajemy tę oto jednodniówkę, poświęconą wspomnieniom i dokumentom niedawnej przeszłości i walkom, w których ochotnik polski krwią zapisał swą kartę męczeńską, kartę z własnej woli.

Do Kolegów, dawnych towarzyszów broni różnych formacyj, zwracamy się z prośbą o nadsyłanie nam materjałów, fotografij i wspomnień, które, odpowiednio opracowane, znajdą się na łamach „Ochotnika" i, mamy nadzieję, przyczynią się do zebrania faktów i do uzupełnienia prac historyków zawodowych.

Oddając w ręce Kolegów tę naszą jednodniówkę, jako forpocztę zamierzonego wydawnictwa — zapewniamy, że obok materjału historycznego, będziemy poruszać zagadnienia dotyczące losu b. ochotników walk o niepodległość, ich doli i pozycji społecznej.

Związek nasz, liczący obecnie ponad 26.000 członków i posiadający oddziały organizacyjne we wszystkich niemal ośrodkach kraju — stoi na straży interesów b. ochotników i skupia w swych szeregach ludzi, gotowych służyć Polsce w każdej potrzebie.

Dziś, gdy korzystamy z dobrodziejstw pokoju, gdy pługi, kielnie i młoty, pełnią rolę pracowitego oręża pracy — b. ochotnicy walk o niepodległość stają do apelu na froncie tej pracy, odbudowy i rozbudowy kraju, jako pracownicy fizyczni i umysłowi i jako obrońcy, gotowi służyć ojczyźnie ramieniem, trudem codziennym i pogotowiem zbrojnem.

Zarząd Główny Związku
b. Ochotników Armji Polskiej.

Ochotnik

Jednodniówka Związku b. Ochotników Armii Polskiej
Uczestników Walk o Niepodległość

W XX-lecie odzyskania Niepodległości

W roku bieżącym przypada szereg historycznych rocznic, związanych z walką o niepodległość Polski i z aktami wielkiej historycznej wagi.

Poza rocznicą wymarszu pierwszej Kadrowej (6 sierpnia), poza 15 sierpnia — rocznicą „Cudu nad Wisłą", poza rocznicą utworzenia pierwszego rządu polskiego — naszym Lubelskiego i rocznicami wielu bitw, stoczonych przez armię polską różnych formacyj, na polach Rzeczypospolitej i poza jej granicami — przypada w dniu 11 listopada rocznica dwudziestolecia odzyskania, proklamowania i uznania Niepodległości Polski.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
PROF. IGNACY MOŚCICKI

Dwadzieścia lat upłynęło od tego aktu wielkiej historycznej wagi, aktu, który tyle trudu i krwi kosztował naród polski.

Gdy skończył się ów „wyścig krwi i żelaza", nadszedł okres „wyścigu pracy", którego zadaniem było odbudować nasz kraj, wyniszczony długoletnią niewolą i walką o wolność narodu.

Polska siła zbrojna powstała z woli ochotnika pierwszego, którego porwał do czynu Wielki Komendant Legjonów — JÓZEF PIŁSUDSKI.

Polska siła gospodarcza buduje się rękami i wolą obywateli kraju, liczącego dziś 34 miliony mieszkańców.

Przebyta w ciągu 20-tu lat droga, po której kroczy Państwo Polskie — wykazuje, że zajęliśmy wśród mocarstw Europy jedno z pierwszych miejsc i że głos Polski na forum świata jest głosem Państwa, z którym liczyć się muszą największe potęgi militarne i gospodarcze.

Rozbudowa rolnictwa, przemysłu i handlu, rozbudowa miast, rozbudowa floty morskiej i armii — świadczy o naszej energji twórczej i ukazuje światu rosnący gmach naszej rzeczypospolitej.

W walkach o wskrzeszenie państwa polskiego — my, b. ochotnicy Armii polskiej, mamy swoją kartę bojową, żołnierski czyn.

W pracy nad odbudową i rozbudową państwa braliśmy i bierzemy udział, jako obywatele, miłujący trud dla Ojczyzny.

Jako żołnierze wspominamy daty bitw, w których braliśmy udział — i dziś meldujemy WODZOWI POLSKICH SIŁ ZBROJNYCH naszą gotowość do służenia Polsce ramieniem,

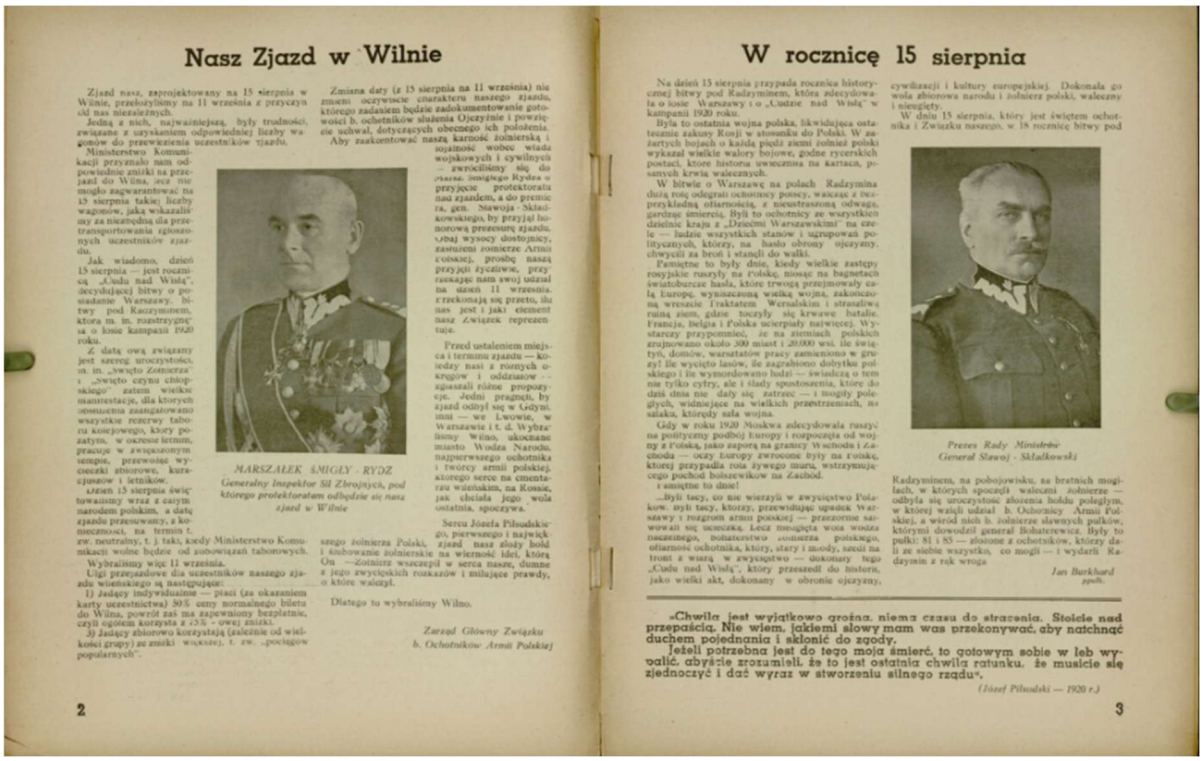
Jako obywatele, którzy opuścili szeregi armii czynnej, by stanąć przy warsztatach pracy twórczej w pokoju — meldujemy PANU PREZYDENTOWI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ naszą gotowość do pracy na rzecz Polski i Jej chwały.

I w dwudziestoleciu odzyskania niepodległości — odbywamy apel poległych towarzyszów broni i zgłaszamy się do nowego apelu na froncie twórczej pracy, na froncie walki w obronie niepodległości i pochylamy nasze sztandary przed majestatem wskrzeszonej Ojczyzny.

JAN BURKHARD — Ppułk.

Źródło: Archiwum rodzinne

Artykuł po prawej stronie pióra Jana Burkharda

Nasz Zjazd w Wilnie

Zjazd nasz, zaprojektowany na 15 sierpnia w Wilnie, przełożyliśmy na 11 września z przyczyn od nas niezależnych.

Jedną z nich, najważniejszą, były trudności, związane z uzyskaniem odpowiedniej liczby wagonów do przewiezienia uczestników zjazdu.

Ministerstwo Komunikacji przyznało nam odpowiednie zniżki na przejazd do Wilna, lecz nie mogło zagwarantować na 15 sierpnia takiej liczby wagonów, jaką wskazaliśmy za niezbędną dla przetransportowania zgłoszonych uczestników zjazdu.

Jak wiadomo, dzień 15 sierpnia — jest rocznicą „Cudu nad Wisłą", decydującej bitwy o posiadanie Warszawy, bitwy pod Radzyminem, która m. in. rozstrzygnęła o losie kampanji 1920 roku.

Z datą owej związany jest szereg uroczystości, m. in. „Święto Żołnierza" i „Święto czynu chłopskiego" zatem wielkie manifestacje, dla których zmobilizowano zaangażowano wszystkie rezerwy taboru kolejowego, który pozatym, w okresie letnim, pracuje w zwiększonym stopniu, przewożąc wycieczki zbiorowe, kursjusze i letników.

Zjazd 15 sierpnia obchodzić świętowaliśmy wraz z całym narodem polskim, a datę zjazdu przesuwamy, z konieczności, na termin t. zw. neutralny, t. j. taki, kiedy Ministerstwo Komunikacji wolne będzie od zobowiązań taborowych.

Wybraliśmy więc 11 września.

Ulgi przyznane dla uczestników naszego zjazdu wileńskiego są następujące:

1) Jadący indywidualnie — płaci (za okazaniem karty uczestnictwa) 30% ceny normalnego biletu do Wilna, powrót zaś na zapewniony bezpłatnie, czyli ogółem korzysta z 65% - owej zniżki.

2) Jadący zbiorowo korzystają (zależnie od wielkości grupy) ze zniżki wynoszącej t. zw. „pociągów popularnych".

Zmiana daty (z 15 sierpnia na 11 września) nie zmieni oczywiście charakteru naszego zjazdu, którego zadaniem będzie zadokumentowanie gotowości b. ochotników służenia Ojczyźnie i powzięcie uchwał, dotyczących obecnego ich położenia.

Aby zaakcentować naszą karność żołnierską i wojskowych i cywilnych — zwróciliśmy się do [illegible] Śmigłego Rydza o przyjęcie protektoratu nad zjazdem, a do premiera, gen. Sławoja - Składkowskiego, by przyjął honorową prezesurę zjazdu.

Mamy wysoce dostojnicy, zasłużeni żołnierze Armii polskiej, prosbę naszą przyjęli życzliwie, przyrzekając nam swój udział na dzień 11 września.

Przekonają się przeto, ilu nas jest i jaki element nasz Związek reprezentuje.

Przed ustaleniem miejsca i terminu zjazdu — kołedy nasi z rożnych okręgów i oddziałów — zgłaszali różne propozycje. Jedni pragnęli, by zjazd odbył się w Łodzi, inni — we Lwowie, w Warszawie i t. d. Wybraliśmy Wilno, ukochane miasto Wodza Narodu, najpierwszego ochotnika i twórcy armii polskiej, którego serce na cmentarzu wileńskim, na Rossie, jak chciała jego wola ostatnia, spoczywa.

MARSZAŁEK ŚMIGŁY - RYDZ
Generalny Inspektor Sił Zbrojnych, pod którego protektoratem odbędzie się nasz zjazd w Wilnie

Sercu Józefa Piłsudskiego, pierwszego i najwięszego żołnierza Polski, zjazd nasz złoży hołd i ślubowanie żołnierskie na wierność idei, której On — Żołnierz wszczepił w serca nasze, dumne z jego zwycięskich rozkazów i milające prawdy, o które walczył.

Dlatego to wybraliśmy Wilno.

Zarząd Główny Związku
b. Ochotników Armii Polskiej

2

W rocznicę 15 sierpnia

Na dzień 15 sierpnia przypada rocznica historycznej bitwy pod Radzyminem, która zdecydowała o losie Warszawy i o „Cudzie nad Wisłą" w kampanji 1920 roku.

Była to ostatnia wojna polska, likwidująca ostatecznie zakusy Rosji w stosunku do Polski. W zażartych bojach o każdą piędź ziemi żołnierz polski wykazał wielkie walory bojowe, godne rycerskich postaci, które historia uwieczniła na kartach, pisanych krwią walecznych.

W bitwie o Warszawę na polach Radzymina dużą rolę odegrali ochotnicy pomocy, wykazując bezprzykładną ofiarność, z niezastraszoną odwagą, gardząc śmiercią. Byli to ochotnicy ze wszystkich dzielnic kraju z „Dzielnej Warszawskiej" na czele — ludzie wszystkich stanów i ugrupowań politycznych, którzy, na hasło obrony ojczyzny, chwycili za broń i stanęli do walki.

Pamiętne to były dnie, kiedy wielkie zastępy rosyjskie ruszyły na Polskę, niosąc na bagnetach światoburcze hasła, które trwogą przejmowały całą Europę, wynoszoną wielką wojną, zakończoną wreszcie Traktatem Wersalskim i straszliwą ruiną ziem, gdzie toczyły się krwawe batalie. Francja, Belgia i Polska ucierpiały najwięcej. Wystarczy przypomnieć, że na ziemiach polskich zrujnowano około 300 miast i 20.000 wsi, ile świątyń, domów, warsztatów pracy zamieniono w gruzy! Ile wyciętych lasów, ile zagrabionego dobytku polskiego i ile wymordowanych ludzi — świadczą o tem nie tylko cyfry, ale i ślady spustoszenia, które do dziś dnia nie [illegible] — i mogiły poległych, widniejące na wielkich przestrzeniach, na całą, którędy szła wojna.

Gdy w roku 1920 Moskwa zdecydowała ruszyć na podbój Europy podbój Europy i rozpoczęła od wojny z Polską, jako zaporą na granicy Wschodu i Zachodu — oczy Europy zwrócone były na Polskę, której przypadła rola żywego muru, wstrzymującego pochód bolszewików na Zachód.

I zmiętne to dnie!

...Byli tacy, co nie wierzyli w zwycięstwo Polaków, byli tacy, którzy, przewidując upadek Warszawy i rozgrom armii polskiej — przezornie zaczęli się ewakuować. Lecz mocniejsza była wola narodu naszego, bohaterstwo żołnierza polskiego, ofiarność ochotnika, który, stary i młody, szedł na front z wiarą w zwycięstwo — dokonany tego „Cudu nad Wisłą", który przeszedł do historii, jako wielki akt, dokonany w obronie ojczyzny, cywilizacji i kultury europejskiej. Dokonała go wola zbiorowa narodu i żołnierz polski, walczący i niezgięty.

W dniu 15 sierpnia, który jest świętem ochotnika i Związku naszego, w 18 rocznicę bitwy pod

Prezes Rady Ministrów
Generał Sławoj - Składkowski

Radzyminem, na pobojowisku, na bratnich mogiłach, w których spoczęli wspólni żołnierze — odbyła się uroczystość złożenia hołdu poległym, w której wzięli udział b. Ochotnicy Armii Polskiej, a wśród nich b. żołnierze sławnych pułków, którymi dowodzili generał Bolesławowicz. Były to pułki: 81 i 85 — złożone z ochotników, którzy dali ze siebie wszystko, co mogli — i wydarli Radzyminu z rąk wroga.

Jan Burkhard
ppułk.

„Chwila jest wyjątkowo groźna, niema czasu do stracenia. Stolicie nad przepaścią. Nie wiem, jakiemi słowy mam was przekonywać, aby natchnąć duchem pojednania i skłonić do zgody.

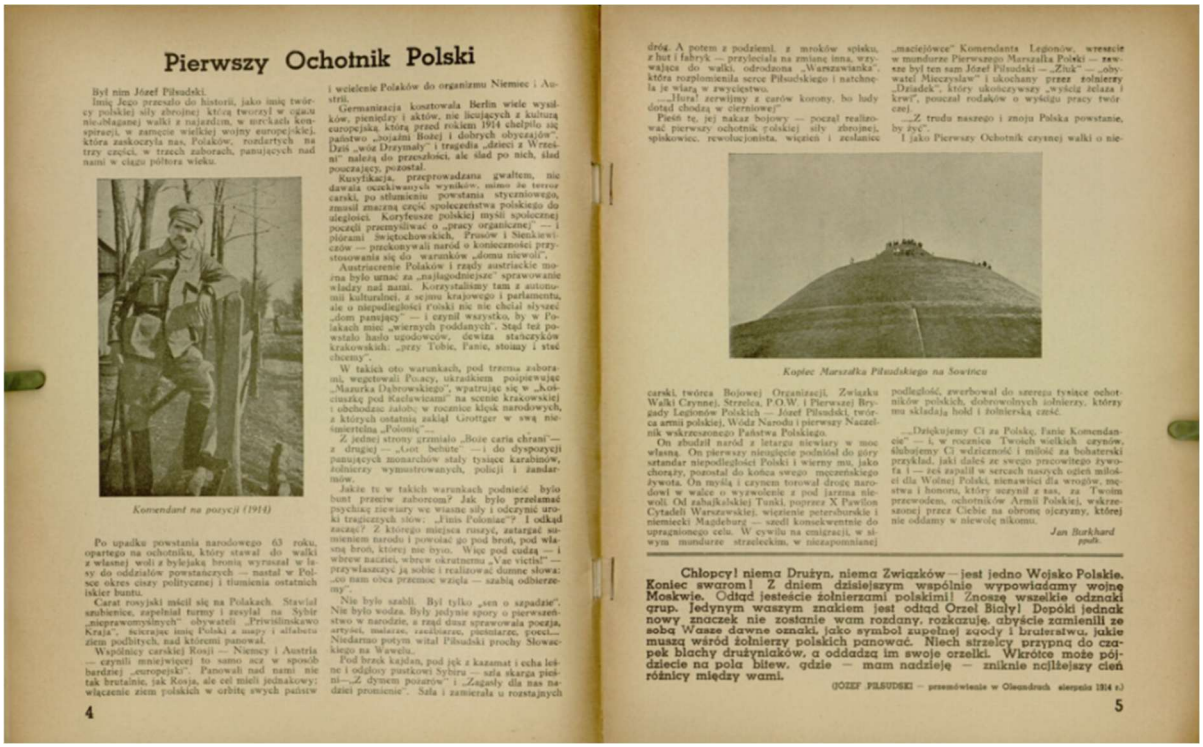
Jeżeli potrzebna jest do tego moja śmierć, to gotowym sobie w leb wypalić, abyście zrozumieli, że to jest ostatnia chwila ratunku. Że musicie się zjednoczyć i dać wyraz w stworzeniu silnego rządu".

(Józef Piłsudski — 1920 r.)

3

Źródło: Archiwum rodzinne

Artykuł Jana Burkharda

Pierwszy Ochotnik Polski

Był nim Józef Piłsudski.

Imię Jego przeszło do historii, jako imię twórcy polskiej siły zbrojnej którą tworzył w czasie nieustającej walki z najeźdźcami, w niemkach konspiracji, w zamęcie wielkiej wojny europejskiej, która zaskoczyła nas, Polaków, rozdartych na trzy części, w trzech zaborach, panujących nad nami w ciągu półtora wieku.

Komendant na pozycji (1914)

Po upadku powstania narodowego 63 roku, opartego na ochotniku, który stawał do walki z własnej woli z byle jaką bronią wyruszał w lasy do oddziałów powstańczych — nastał w Polsce okres ciszy politycznej i tłumienia ostatnich iskier buntu.

Carat rosyjski mścił się na Polakach. Stawiał szubienice, zapełniał turmy i zesyłał na Sybir „nieprawomyślnych" obywateli „Prywiślinskawo Kraja", ścierając imię Polski z mapy i alfabetu ziem podbitych, nad którymi panował.

Wspólnicy carskiej Rosji — Niemcy i Austria — czyniły mniejwięcej to samo acz w sposób bardziej „europejski". Panowały nad nami nie tak brutalnie, jak Rosja, ale ceł miały jednakowy; włączenie ziem polskich w orbitę swych państw i wcielenie Polaków do organizmu Niemiec i Austrii.

Germanizacja kosztowała Berlin wiele wysiłków, pieniędzy i aktów, nie licujących z kulturą europejską, którą przed rokiem 1914 chełpiło się państwo „bojaźni Bożej i dobrych obyczajów". Dziś „wóz Drzymały" i tragedia „dzieci z Wrześni" należą do przeszłości, ale ślad po nich, ślad pouczający, pozostał.

Rusyfikacja, przeprowadzana gwałtem, nie dawała oczekiwanych wyników, mimo że terror carski, po stłumieniu powstania styczniowego, zmusił znaczną część społeczeństwa polskiego do uległości. Koryfeusze polskiej myśli społecznej poczęli przemysłiwać o „pracy organicznej" — i piórami świętochowskich, Prusów i Sienkiewiczów — przekonywali naród o konieczności przystosowania się do warunków „domu niewoli".

Austriaczenie Polaków i rządy austriackie można było uznać za „najłagodniejsze" sprawowanie władzy nad nami. Korzystaliśmy tam z autonomii kulturalnej, z sejmu krajowego i parlamentu, ale o niepodległości Polski nie nie chciał słyszeć „dom panujący" — i czynił wszystko, by w Polakach mieć „wiernych poddanych". Stąd też powstało hasło ugodowców, dewiza stańczyków krakowskich: „przy Tobie, Panie, stoimy i stać chcemy".

W takich oto warunkach, pod trzema zaborami, wegetowali Polacy, ukradkiem pośpiewując „Mazurka Dąbrowskiego", wpatrując się w „Kościuszkę pod Racławicami" na scenie krakowskiej i obchodząc żałobę w rocznice klęsk narodowych, z których ostatnia zaklął Grottger w swą nieśmiertelną „Polonię".

Z jednej strony grzmiało „Boże carla chrani" — z drugiej — „Got behüte" — i do dyspozycji panujących monarchów stały tysiące karabinów, żołnierzy wynaustrowanych, policji i żandarmów.

Jakie tu w takich warunkach podnieść było hasło przeciw zaborcom? Jak było przełamać psychikę żołnierzy we własne siły i odczytać urok tragicznych słów: „Finis Poloniae"? I odkąd zacząć? Z którego miejsca ruszyć, zatargać sumieniem narodu i powołać go pod broń, pod własną broń, której nie było. Więc pod cudzą — i wbrew naczelnej, wbrew okrutnemu „Vae victis!" — przywłaszczyć ją sobie i realizować dumne słowa: „co nam obca przemoc wzięła — szablą odbierzemy".

Nie było szabli. Był tylko „sen o szpadzie". Nie było wodza. Były jedynie spory o pierwszeństwo w narodzie, a rząd dusz sprawowała poezja, artyści, malarze, rzeźbiarze, pieśniarze, poeci... Niedarmo potym witał Piłsudski prochy Słowackiego na Wawelu.

Pod brak kajdan, pod jęk z kazamat i echa leśne i odgłosy pustkowi Sybiru — szła skarga pieśni—„Z dymem pożarów" i „Zagasły dla nas nadziei promienie". Szła i zamierała u rozstajnych dróg. A potem z podziemi, z mroków spisku, z hut i fabryk — przyleciała na zmianę inna, wrzawiająca do walki, odrodzona „Warszawianka", która rozpłomieniła serce Piłsudskiego i natchnęła je wiarą w zwycięstwo.

„...Hura! zerwijmy z carów korony, bo ludy dotąd chodzą w cierniowej"

Pieśń tę, jej nakaz bojowy — począł realizować pierwszy ochotnik rosskiej siły zbrojnej, spiskowiec, rewolucjonista, więzień i zesłaniec „maciejówce" Komendanta Legionów, wreszcie w mundurze Pierwszego Marszałka Polski — zawsze był ten sam Józef Piłsudski — „Ziuk" — „obywatel Mieczysław" i ukochany przez żołnierzy „Dziadek", który ukołczywszy „wyścig żelaza i krwi", poszczał rodaków o wyścigu pracy twórczej.

„...Z trudu naszego i znoju Polska powstanie, by żyć".

I jako Pierwszy Ochotnik czynnej walki o niepodległość, zwerbował do szeregu tysiące ochotników polskich, dobrowolnych żołnierzy, którzy mu składają hołd i żołnierską cześć.

„...Dziękujemy Ci za Polskę, Panie Komendancie" — i, w rocznice Twoich wielkich czynów, ślubujemy Ci wdzięczność i miłość za bohaterski przykład, jaki dałeś ze swego pracowitego żywota i — żeś zapalił w sercach naszych ogień miłości dla Wolnej Polski, nienawiści dla wrogów, męstwa i honoru, który wszystkie z nas, za Twoim przewodem, ochotników Armii Polskiej, wskrzesonej przez Ciebie na obronę ojczyzny, której nie oddamy w niewolę nikomu.

Jan Burkhard
ppułk.

Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu

Chłopcy! niema Drużyn, niema Związków — jest jedno Wojsko Polskie. Koniec swarom! Z dniem dzisiejszym wspólnie wypowiadamy wojnę Moskwie. Odtąd jesteście żołnierzami polskimi! Znoszę wszelkie odznaki grup. Jedynym waszym znakiem jest odtąd Orzeł Biały! Depcki jednak nowy znaczek nie zostanie wam rozdany, rozkazuję, abyście zamienili ze sobą Wasze dawne oznaki, jako symbol zupełnej zgody i bratersiwa, jakie muszą wśród żołnierzy polskich panować. Niech strzelcy przypną do czapek blachy drużyniaków, a oddadzą im swoje orzełki. Wkrótce może pójdziecie na pola bitew, gdzie — mam nadzieję — zniknie najlżejszy cień różnicy między wami.

(JÓZEF PIŁSUDSKI — przemówienie w Oleandruch sierpnia 1914 r.)

4

5

Źródło: Archiwum rodzinne

Po lewej stronie u góry na drugim zdjęciu podpułkownik Jan Burkhard

Cele i zadania Organizacji

ZWIĄZKU B. OCHOTNIKÓW ARMII POLSKIEJ

Pierwsze próby organizowania b. ochotników Armji Polskiej datują się od roku 1925. Próby te nie dały pozytywnego rezultatu. Dopiero, gdy w r.

Gen. Bronisław Bohaterewicz
prezes Zw. b. Och. A. P.

1933 ppułk. Jan Burkhard zgłosił w Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy projekt statutu Związku b. Ochotników i stanął naczele organizacji — związek nasz począł rozwijać się w szybkim tempie.

Pułk. Skorobohaty-Jakubowski
II wiceprezes Zw. b. Och. A. P.

W roku 1934 został zwołany w Warszawie pierwszy zjazd b. Ochotn. A. P., nazwany organizacyjnym. Wówczas Związek liczył 6134 członków, zgrupowanych w 71 oddziałach. Zjazd ten uchwalił zmiany statutu, zatwierdził projekt sztandarów oraz odznaki związkowej.

Wygłoszony na tym zjeździe przez ppułk. Burkharda, ówczesnego prezesa Związku, referat

Ppłk. Jan Burkhard
I-szy wiceprezes Zw. b. Och. A. P.

„O roli ochotnika Polskiego" dał wyraźne oblicze nowej organizacji, które to oblicze zachował Związek do dnia dzisiejszego.

Witold Berthord
Gen. Sekretarz Związku

Jakie są cele i zadania Zw. b. Ochot. A.P. — wskazuje nasz statut, w którym (§§5—6 i 29) powiedziane jest:

§ 5

Związek b. Ochotników Armii Polskiej uważa się za spadkobierców dawnych i niedawnych obrońców wolności, samorzutnie stających do walki o niepodległość Polski i jest organizacją w duchu wojskowym, powstałą w celu szerzenia dachu ochotniczego wśród całokształcego pokolenia oraz ugruntowania i urzeczywistnienia wielkiej idei WODZA NARODU— odbudowy państwa silnego mocarstwowego — przeto celem Związku jest:

a) skupienie wszystkich sił ochotniczych w jedną zwartą całość, gotową stanąć do walki w obronie Państwa,

Szymon Oroba
czł. Zarządu Gł.

b) szerzenie wśród członków władzy wojskowej i utrzymanie ścisłej łączności z armią czynną,

c) organizowanie kursów obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej,

d) budzenie ducha patrjotycznego,

e) akcja kulturalno - oświatowa, mająca na celu pogłębienie świadomości społeczno - politycznej i obywatelskiej.

Tadeusz Jasiak
skarbnik

f) krzewienie kultury fizycznej wśród członków,

g) akcja samopomocy, obejmująca:
obronę praw członków, a w szczególności wypływających z tytułu ochotniczej służby wojskowej,
1) walka z bezrobociem wśród byłych ochotników,
2) organizowanie warsztatów pracy i spółdzielni,
3) niesienie członkom, ich rodzinom oraz wdowom i sierotom po członkach pomocy materialnej,
4) zakładanie przedszkoli dla dzieci byłych ochotników i opiekę nad dzieckiem,
5) organizowanie kadr pracy oraz poradni wszelkich rodzaj.

§ 6.

Do osiągnięcia swych celów Związek duży z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa przez:

Władysław Kłopotowski
zastępca skarbnika

c) tworzenie sekcji kulturalno - oświatowych,

d) organizowanie świetlic, zebrań, odczytów, uroczystości i wycieczek.

Por. Wodziański
gł. kier. wyszkolenia

e) wydawanie w miarę potrzeby własnego czasopisma, broszur, instrukcyj,

Zenon Białoszewski
zastępca sekretarza

f) popieranie i rozpowszechnianie wydawnictw ideowo pokrewnych,

g) organizowanie kas samopomocy.

32

33

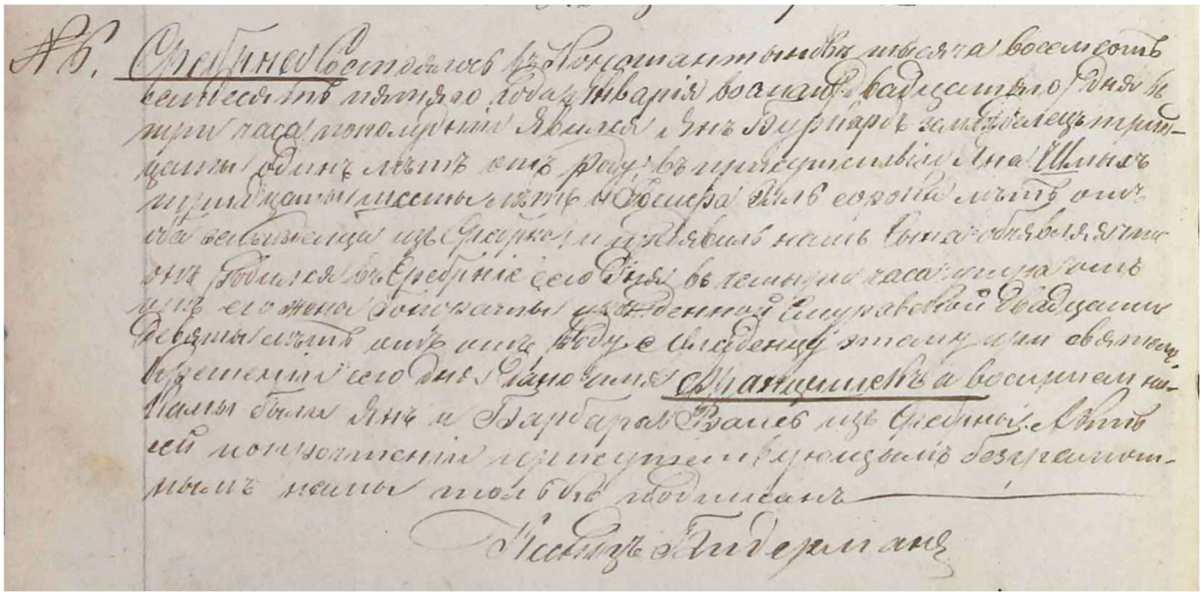
Źródło: Archiwum rodzinne

Okoliczności śmierci Jana nie są mi znane. Wiadomo, że po wybuchu wojny współpracował z prezydentem Warszawy Stefanem Starzyńskim, który został rozstrzelany najprawdopodobniej jeszcze w roku 1939. Jan został również aresztowany przez Niemców i rozstrzelany. Cóż za ironia historii!

4. Frydrych (14 III 1873 Srebrna, parafia Konstantynów Łódzki – 1878 Konstantynów). W akcie chrztu ojciec Jan Borchart, lat 30 (Johannes urodził się 1862, więc w zasadzie się zgadza), *ziemledielec*, czyli właściciel ziemski, ziemianin. Matka jako Honorata Morska (sic!), ale data urodzenia i miejsce – Srebrna, oraz imiona rodziców wskazują na Jana i Małgorzatę Honoratę Smorawską. Akt zgonu jest odczytany w *Genetece* kuriozalnie! Dziecko nazywa się Józef Frydruch Kurkard! W akcie poprawnie: Józef Frydrych Burkard. Ojciec Jan, matka się zgadza: Honorata Smurawska.

5. Franciszek (I 1875 Srebrna, parafia Konstantynów Łódzki - 1876 Konstantynów). Ojciec – *ziemledielec*, czyli rolnik. W akcie zgonu nazwisko Burkart, matka jako Smurawska.

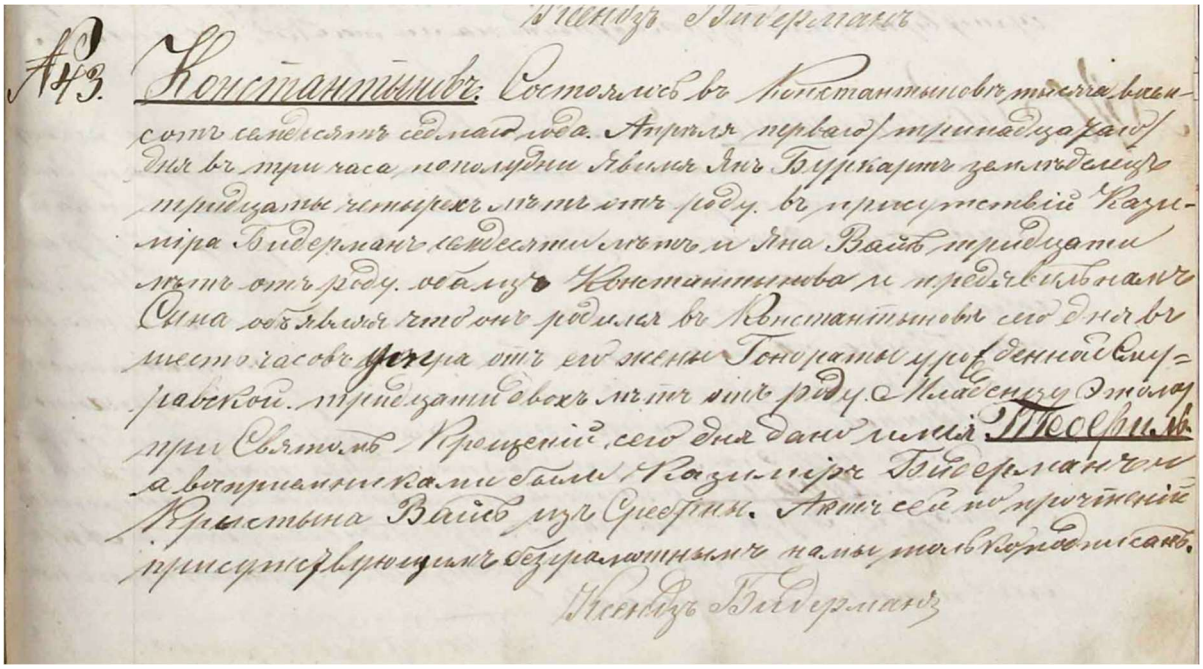
Akt chrztu Franciszka

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Franciszek Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Franciszek&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1523d&se=&sy=1875&kt=1&plik=004-009.jpg&x=137&y=1827&zoom=1 (wpis nr 6, dostęp 13.05.2023)

6. Teofil Burkart (13 IV 1877 Konstantynów, parafia Konstantynów Łódzki - 1878 Konstantynów). Ojciec *ziemledielec*, 34 lata (Johannes urodził się w roku 1842, więc jako tako się zgadza). Matka jako Honorata Smurawska. Tak samo podana w akcie zgonu. Tu nazwisko brzmi Burkhard. W roku 1878 zmarło dwóch synów Jana i Honoraty.

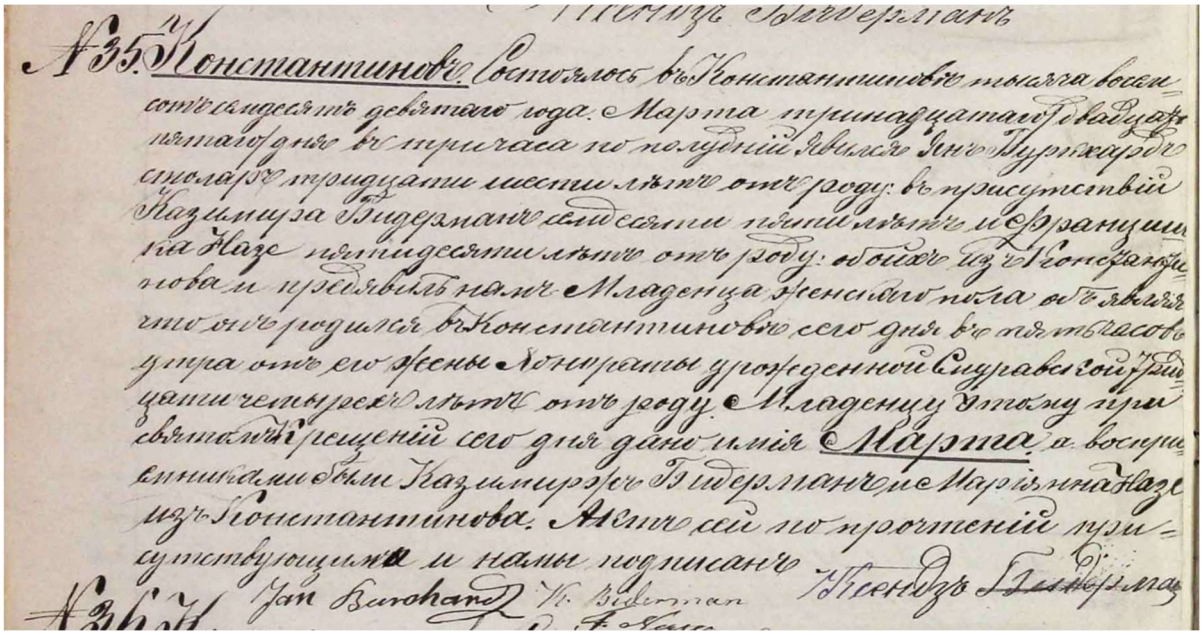
Akt chrztu Teofila

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Teofil Burkart:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burkart&search_name=Teofil&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1523d&se=&sy=1877&kt=1&plik=038-043.jpg&x=1748&y=1770&zoom=1
(wpis nr 43, dostęp 13.05.2023)

7. Marta Burkhard (25 III 1879 Konstantynów – 13 XII 1884 Jeziorko, parafia Jeżów).

Akt chrztu Marty

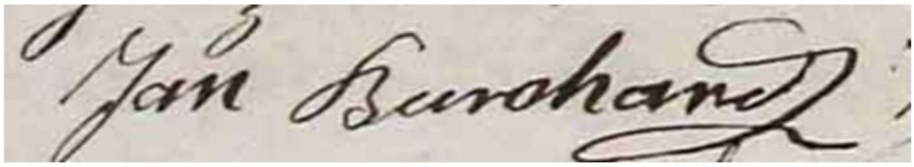
Źródło:

Wyniki wyszukiwania dla osoby Marta Burchart:

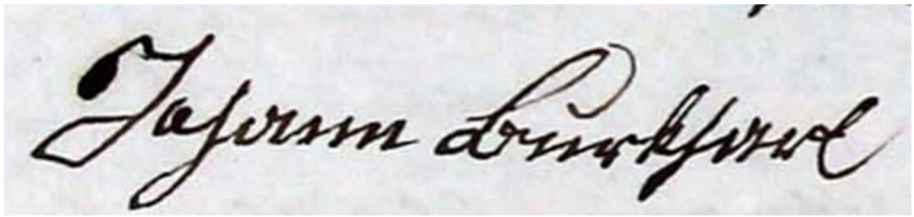
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchart&search_name=Marta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1523d&se=&sy=1879&kt=1&plik=034-039.jpg&x=104&y=886&zoom=1
(wpis nr 35, dostęp 13.05.2023)

Ojciec określony jako stolarz.

Podpis ojca – już nie Johann, ale Jan Burchard.

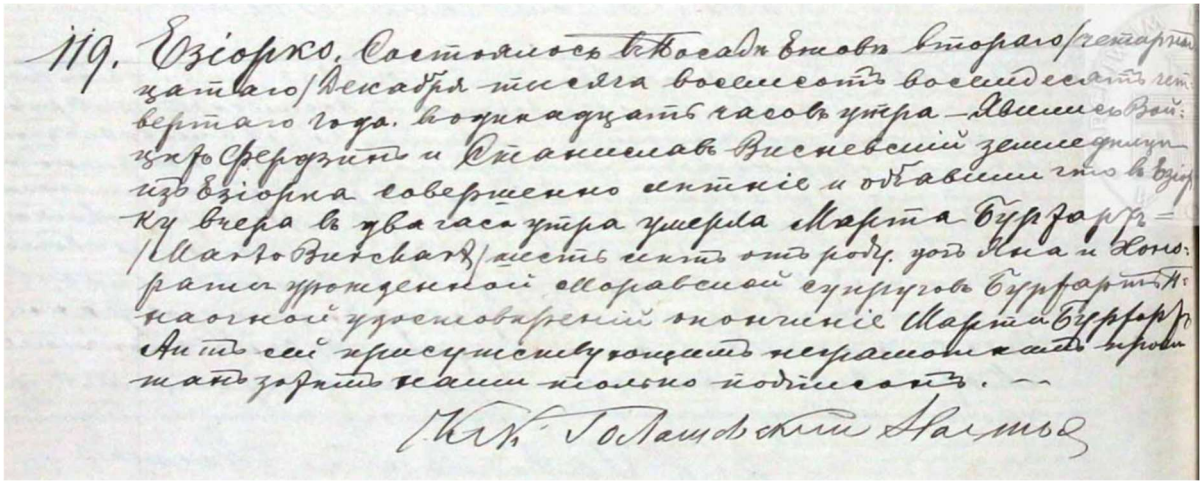

Dla porównania – podpis Jana z roku 1862, z aktu ślubu.

Widać wyraźnie, że w roku 1879 Johann stał się Janem, a litery nie są już typowe dla pisma gotyckiego.

Akt zgonu sześcioletniej Marty

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Marta Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=D&w=05ld&rid=D&search_lastname=Burchard&search_name=Marta&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1498d&se=&sy=1884&kt=3&plik=117-121.jpg&x=152&y=1218&zoom=1 (wpis nr 119, dostęp 13.05.2023)

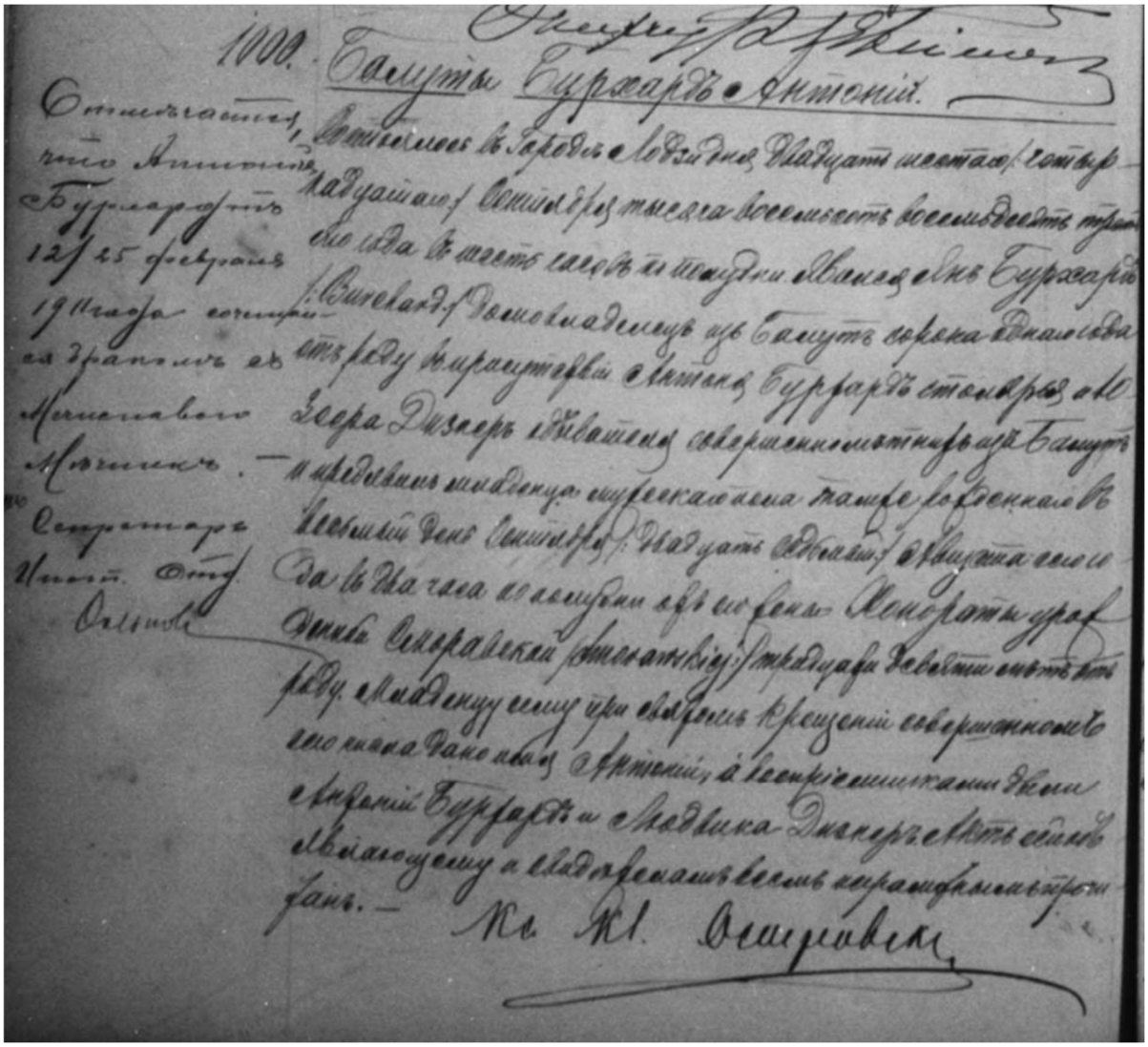
8. Helena zamężna Irzykowska (1881? Jeziorko? **-** 1957 Częstochowa). Miała trzy córki: **Marię, Julię i Anielę**. Irzykowscy występują w Częstochówce (parafia św. Zygmunta w Częstochowie), od początku XIX wieku.

Aktu chrztu Heleny brak. Data urodzenia znana z adnotacji umieszczonej na nagrobku w Częstochowie.

Imię męża i losy rodziny Heleny nie są mi znane. Małżeństwo Heleny zwarte zostało zapewne w obrębie powinowatych rodzin, bowiem z *Geneteki* wiadomo, że Irzykowscy wiązali się z pannami Maciałowicz (np. Edward i Marianna Maciałowicz, Walenty i Wiktoria Maciałowicz), a Maciałowicze z kolei spokrewnieni byli z Motylewskimi, z których pochodziła żona starszego brata Heleny, Germana.

9. Antoni (8 IX 1883 Bałuty – 16 XI 1958 Częstochowa). Na akcie chrztu: **Burchard**. W tym dokumencie bardzo ciekawe określenie ojca: *domowładielec* – właściciel domu. Akt chrztu Antoniego z parafii Najświętszej Marii Panny w Łodzi.

Akt chrztu Antoniego

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1562d&se=&sy=1883&kt=1&plik=0999-1002.jpg&x=625&y=1277&zoom=1.25 (wpis nr 1000, dostęp 13.05.2023)

Po Antonim pozostało sporo dokumentów. Wszystkie te dokumenty otrzymałam od Przemka Burcharda.

Antoni musiał mieć kilka lat, kiedy rodzina przeniosła się do Częstochowy.

Według informacji Przemka, **Antoni** kształcił się jako kleryk w seminarium duchownym. Miało to być niemieckie seminarium w Samarze nad Wołgą (później Kujbyszew). Wydaje mi się jednak, że tak nie było – nastąpiła błędna interpretacja słowa Samara. Uważam, że nie chodzi o miasto Samara (dlaczego Johannes miałby wysyłać syna tak daleko?), ale o gwarowe słowo samara, oznaczające właśnie

seminarium duchowne! Nie wiadomo też, czy w wypadku tejże samary chodziło o wyższe studia na księdza, np. w Krakowie, czy o jakiś rodzaj katolickiej szkoły średniej w Częstochowie. Najprawdopodobniej chodziło o to drugie, bo Antoni księdzem nie został.

Antoni całe życie był zawodowym wojskowym, aczkolwiek nie wiem, jak do tego doszło. Być może jednak kształcił się w Samarze, ale na wojskowego. W Samarze po II wojnie światowej istniała szkoła wojskowa. Być może zatem istniała tam też wcześniej jakaś szkoła dla kadetów.

Pierwsza pamiątka po Antonim pochodzi z 20 sierpnia roku 1899 – Antoni miał wówczas 16 lat. Chodzi o wpis do modlitewnika, który podarował ojcu. Modlitewnik jest niemiecki, co świadczyć może o tym, że Johannes/Jan modlił się po niemiecku. Jan urodził się 16 sierpnia, być może modlitewnik był prezentem urodzinowym.

Strona tytułowa i ilustracja z modlitewnika ofiarowanego w 1899 roku przez Antoniego Johannesowi.

Oremus!

Ein Gebetbuch für katholische Christen.

Von

Wilhelm Färber,

Priester der Erzdiöcese St. Louis.

Auszug

aus dem Gebetbuch „Lasset uns beten".

Mit Approbation des hochw. Herrn Erzbischofs von Freiburg.

Dritte Auflage. — Mit Titelbild.

Freiburg im Breisgau. 1897.
Herder'sche Verlagshandlung.
Zweigniederlassungen in Wien, Straßburg, München und St. Louis, Mo.

Źródło: Archiwum rodzinne.

Antoni wpisał ojcu dedykację po niemiecku. Być może ojciec chętniej mówił po niemiecku a być może Antoni chciał mu sprawić przyjemność podkreślając, że opanował język niemiecki. Jak jednak widać, nie opanował go bardzo dobrze – popełnił błąd. Napisał *Zur herzlicher Gruß*, a powinno być *Zum herzlichen Gruß*.

Dedykacja z modlitewnika brzmi:

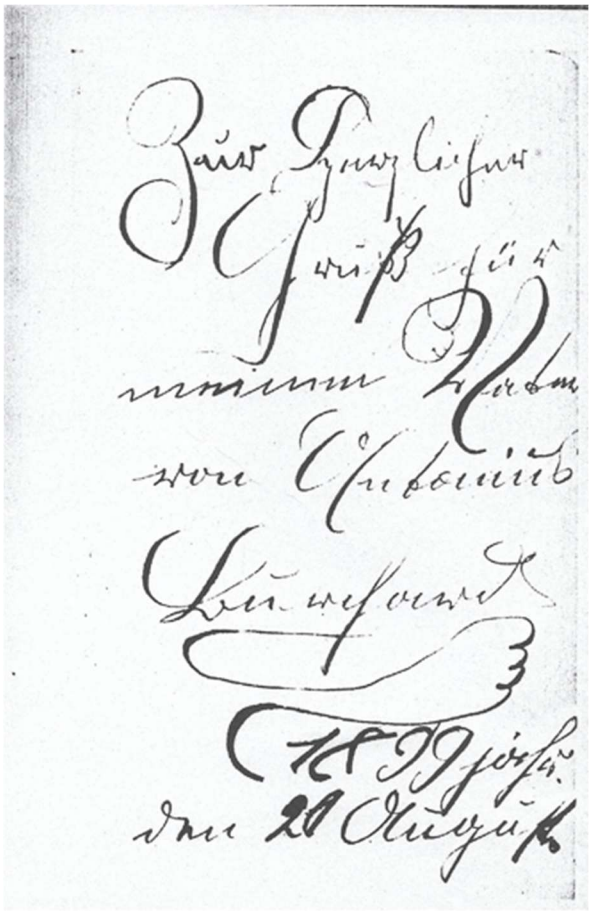
Zur herzlicher Gruß für meinen Vater von Antonin Burchard 1899 Jahr den 20 August.

(Z serdecznym pozdrowieniem dla mojego ojca od Antonina Burcharda, 1899 rok, 20 sierpnia.)

Z podpisu należy wnioskować, że na Antoniego w domu mówiono Antonin.

Trudno dociec, jak dobrze w końcu Antoni mówił po niemiecku. Po jakiemu się kształcił – po polsku czy po rosyjsku? Na pewno rosyjski znał bardzo dobrze.

Dedykacja Antoniego dla ojca.

Źródło: Archiwum rodzinne.

25 lutego 1911 roku, w parafii św. Barbary w Częstochowie, Antoni poślubił dwudziestoletnią **Mieczysławę Mariannę Miecznik**, urodzoną – według zapisu w dokumentacji cmentarza św. Rocha w Częstochowie – 1 stycznia 1891 roku w Częstochowie, zmarłą, według tegoż zapisu, 1 stycznia 1945 roku. Dane dotyczące nie są pewne, bowiem w paszporcie Mieczysławy z roku 1910 zapisano jej datę urodzenia: **1/13 listopada 1890!** Pierwsza data dotyczy kalendarza juliańskiego, którym posługiwano się w Rosji, druga gregoriańskiego. Przypuszczam, że 13 listopada 1890 roku to właściwa data urodzenia. **Mieczysława Marianna była córką Aleksandry z Motylewskich (1861-1939) i Józefa Miecznika (1847-1949; żył 102 lata!).**

Miecznikowie to stara rodzina częstochowską. Nazwisko to występuje w mieście już w XVIII wieku. Co ciekawe, nazwisko to występuje także od połowy XVIII wieku w Myszkowie-Mrzygłodzie. Jest wielce możliwe, że Piotr Motylewski (1803-1874), dziadek Karoliny Motylewskiej (żona starszego brata Antoniego, Germana), który przywędrował z Mrzygłodu do Częstochowy, spotkał tam jakiegoś krajana Miecznika i stąd ślub jego córki Katarzyny (zmarłej 1889) z Józefem Miecznikiem. Z tego związku w roku 1870 urodził się w Częstochowie Antoni Józef Miecznik, a w roku 1876 (parafia św. Zygmunta) Hipolit Miecznik.

Kim była w tym układzie **Aleksandra z Motylewskich** (1861-1939), matka Mieczysławy, żony Antoniego Burcharda? Teoretycznie mogła być córką Piotra Motylewskiego (1803-1874) i Marcianny Maciałowicz (1815-1889) – w chwili jej urodzin ojciec miałby 58 lat, a matka 46. Wówczas byłaby siostrą Aleksandra Motylewskiego (1844 - ?). Piotr Motylewski miał syna Aleksandra – czy miałby też córkę Aleksandrę? Trochę dziwne. Ale nie niemożliwe.

Z drugiej strony, gdyby Aleksandra była wnuczką Piotra, a córką jego syna Aleksandra (1844 - ?), musiałaby urodzić się, gdy jej ojciec miał 17 lat. Nie jest to wykluczone, ale mało możliwe, bo mężczyźni raczej tak wcześnie nie zakładali rodzin. Wówczas jednak logiczne byłoby, że otrzymała imię po ojcu.

Nie wiem też, czyim synem był mąż Aleksandry, **Józef Miecznik**. Czy to ten sam Józef co wyżej, mąż Katarzyny Motylewskiej? Mogło tak być, że Aleksandra była córką Piotra Motylewskiego i siostrą Katarzyny Motylewskiej i poślubiła wdowca po niej. A może Józef był synem wymienionych wyżej Józefa Miecznika i Katarzyny z Motylewskich? Wówczas Aleksandra byłaby krewniaczką swego męża, ale jak spokrewnioną? Pewności co do tych możliwości nie mam.

Nagrobek Mieczników z cmentarza św. Rocha w Częstochowie.

Źródło: https://czestochowa.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=35115

Wiadomości o Miecznikach, pochodzące od Przemysława Burcharda

Jeśli spojrzysz na Klasztor od parku, to po lewej stronie ogromnego pustego placu pod Wałami jest Ulica Siedmiu Kamienic (nazwa jak z Chestertona!) z rzeczywiście siedmioma zabytkowymi i po części pięknymi kamienicami (tu na parterach były sklepy, m. in. z drogimi obrazami!), po prawej zaś stronie ulica, której nazwy nie pamiętam. Tam była kamienica Mieczników, potentatów druku i sprzedaży książeczek do nabożeństwa i litograficznych kolorowych obrazków świętych. Oni to m. in. doprowadzili w końcu XIX w. do zaniku ręczne malarstwo obrazków na papierze. Z Mieczníkówną ożenił się młodszy brat Germana, Antoni (ojciec Janka, lekarza).

Komuna zniszczyła też potęgę Mieczników (przejęła to jakaś Ars Christiana)...
Wszystko obracało się w sąsiedztwie i w bliskim kręgu, oni wszyscy mieszkali po kilkaset kroków rodzina od rodziny..

Źródło: Archiwum rodzinne

Antoni Burchard, podporucznik Osiemnastego Pułku Strzelców armii carskiej, stacjonującego w Suwałkach, ż zoną Mieczysławą Marianną Miecznik

Źródło: Archiwum rodzinne

Wąsy Antoniego to arcydzieło! Takich wąsów nie powstydziłby się kajzer Wilhelm II!

Data wykonania tego zdjęcia nie jest znana. Na pewno wykonano je nie wcześniej niż w roku 1907, bo od tego roku posiadał w Częstochowie pracownię fotograf Jan Trzciński. Przypuszczam, że było to zdjęcie zaręczynowe lub wykonane w roku 1911 po ślubie.

Zachował się odpis ślubu Antoniego i Mieczysławy, zawartego 25 lutego 1911 w Częstochowie. Odpis sporządzono 25 września 1947 r. Na dokumencie nazwisko Antoniego zapisano **Burchardt**.

Odpis aktu ślubu po polsku – oryginał jest po rosyjsku:

Rzeczpospolita Polska
Województwo Kieleckie
Powiat grodzki częstochowski

(dwa znaki opłaty stemplowej po 5 zł)
data 25 września 1947

Urząd Stanu Cywilnego
w Częstochowie
Nr 38/1911

Odpis zupełny aktu małżeństwa

Urzędnik Stanu Cywilnego w Częstochowie stwierdza, że w księgach Urzędu Stanu Cywilnego w Częstochowie za rok 1911 pod Nr: 38 znajduje się następujący akt:

Spisano w mieście Częstochowie w parafii Świętej Barbary 12./25. Lutego 1911 roku o godzinie siódmej po południu.
Oznajmiamy, że w obecności świadków Aleksandra Matyszewskiego, malarza lat sześćdziesięciu siedmiu i Jana Miecznika, introligatora lat trzydziestu sześciu, obaj zamieszkali w Częstochowie na ulicy Wieluńskiej,
zawarty został dziś religijny związek małżeński pomiędzy
Antonim Burchardtem, kawalerem w wieku dwudziestu siedmiu lat od urodzenia, podporucznikiem osiemnastego pułku strzelców,
urodzonym w Bałutach, w mieście Łodzi, zamieszkałego w mieście Suwałkach, żyjącym synem zmarłego właściciela domu (Joanna) Jana i żyjącej wdowy Honoraty urodzonej Smorawskiej, urzędowych małżonków Burchardt
a
Mieczysławą Marianną dwojga imion Miecznik, panną dwudziestu lat od urodzenia, urodzoną i zamieszkałą w mieście Częstochowie przy ulicy Wieluńskiej, przy rodzicach, córką obywateli Józefa
i Aleksandry urodzonej Matyszewskiej, urzędowych małżonków Miecznik.

Małżeństwo to poprzedzały trzy ogłoszenia opublikowane w dwóch parafiach kościelnych pod wezwaniem Świętej Barbary i w Suwalskim a mianowicie: 23.01./5.02., 30.01./12.02. i 06.02./19.02. bieżącego roku.
Nowożeńcy oświadczyli, że przedślubna umowa zawierana nie była.

Pozwolenie na zawarcie urzędowego związku małżeńskiego udzielone przez dowódcę 18. Pułku Strzelców 05.02. za numerem 648 przedstawiono podpisującym.

Ślubu kościelnego udzielił ksiądz Jan Swoiński, wikary mileszski.

Akt ten obecnym został przeze mnie przeczytany i podpisany.
(informacja dot . opłat i wpisania do akt Urzędu Stanu Cywilnego)

Podpisy
M. Nassalskij, Antoni Burchardt, Marianna Mieczysława Miecznik, Aleksander Matyszewski, Jan Miecznik, Józef Miecznik

Za zgodność
Częstochowa dnia 25 września 1947
Urzędnik Stanu Cywilnego
Sokołowski?

Źródło: Archiwum rodzinne

W akcie jest błąd: zamiast nazwiska Matyszewski/a powinno być Motylewski/a. Świadek Aleksander Matyszewski, czyli Motylewski, lat 67, to na pewno mój pradziadek. Data urodzenia wynikająca z jego wieku – 1844 – zgadza się. Kim był Jan Miecznik – nie wiem.

Antoni był całe życie zawodowym wojskowym, aczkolwiek nie wiem, gdzie się kształcił. Pierwszy znany dokument wymienia go jako podporucznika w armii rosyjskiej – był to stopień oficerski. Zmarł będąc majorem Wojska Polskiego. Skoro był oficerem, musiał skończyć jakąś stosowną szkołę lub przynajmniej dłuższe szkolenie.

Wiadomo, że Antoni w lutym roku 1911, kiedy brał ślub – w akcie zapisano, że miał 27 lat – był podporucznikiem Osiemnastego Pułku Strzelców (pod tą nazwą od 31 grudnia 1883 roku, przedtem Batalion), pułku piechoty armii Imperium Rosyjskiego, którego dowódcą był Józef Szamota. Antoni przebywał wówczas w Suwałkach, gdzie stacjonował jego pułk. Także po ślubie Antoni mieszkał z żoną w Suwałkach – tam 28 grudnia 1911 roku przyszedł na świat jego syn, nazwany po dziadku Jan.

Po roku 1911 – ale nie wiem, od kiedy – Antoni mieszkał do roku 1914 z rodziną w Berdyczowie (dziś Ukraina) jako wojskowy garnizonu berdyczowskiego. W Berdyczowie urodziła się w roku 1917 jego córka Alicja.

Losy Antoniego w czasie I wojny światowej i rewolucji październikowej są nieznane. Wiosną roku 1918 Antoni znalazł się z rodziną w Sumach (dziś Ukraina). Jak tam trafił – nie wiem.

Oficerowie rosyjscy, pierwszy z lewej - Antoni. Data i miejsce wykonania zdjęcia nieznane, ale musiało być zrobione przed rokiem 1918

Źródło: Archiwum rodzinne

W roku 1919, gdy Polska odzyskała niepodległość, Antoni wrócił z Rosji do Polski i wstąpił do armii polskiej. Kiedy to się stało, nie wiadomo, ale wydaje się, że uczynił to zaraz po powrocie do domu. W Internecie znalazłam wiadomość, że **rotmistrz Antoni Burchard od 9 listopada 1920 roku był jednym z pełniących obowiązki dowódców Szwadronu Zapasowego Taborów Nr 3 w wojsku polskim**. Czy była to jego pierwsza służba w Polsce, nie wiem. Szwadron Zapasowy Taborów Nr 3 utworzony został w Kielcach. Od 1 grudnia 1920 roku stacjonował w Grodnie. Tam też najprawdopodobniej przebywał Antoni (z rodziną?).Rotmistrz to stopień wojskowy w kawalerii odpowiadający kapitanowi oraz nazwa dowódcy szwadronu.

Fragmenty wpisu z Wikipedii dot. Dowództwa Okręgu Generalnego „Kielce”

Dowództwo Okręgu Generalnego „Kielce” [edytuj]

Artykuł Dyskusja Czytaj Edytuj Edytuj kod

Dowództwo Okręgu Generalnego „Kielce” (DOGen. „Kielce”, DOGen. III) – terytorialny organ Ministerstwa Spraw Wojskowych, pełniący funkcje administracyjno-gospodarcze, mobilizacyjne i garnizonowo-porządkowe z siedzibą w garnizonie Kielce w latach 1918–1921.

Historia Okręgu Generalnego „Kielce” [edytuj | edytuj kod]

27 października 1918 roku Rada Regencyjna Królestwa Polskiego wydała dekret o przystąpieniu do formowania narodowej armii regularnej na podstawie Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, którą ogłoszono równocześnie[1]. Artykuł 19 wspomnianej ustawy stanowił, co następuje: „Państwo polskie pod względem służby wojskowej podzielone będzie na określoną liczbę okręgów wojskowych, z których każdy obejmie pewną liczbę powiatów. Podział ten winien być dostosowany do podziału administracyjnego kraju”.

29 października 1918 roku na posiedzeniu Rady Ministrów postanowiono o podziale Królestwa Polskiego na okręgi wojskowe[2].

Szwadron Zapasowy Taborów Nr 3

Szwadron został utworzony w sierpniu 1919 roku w Kielcach na bazie 3 Dywizjonu Taborów. Następnie stacjonował w Chęcinach. 1 grudnia 1920 roku został przeniesiony do Grodna[32].

Dowódcy szwadronu

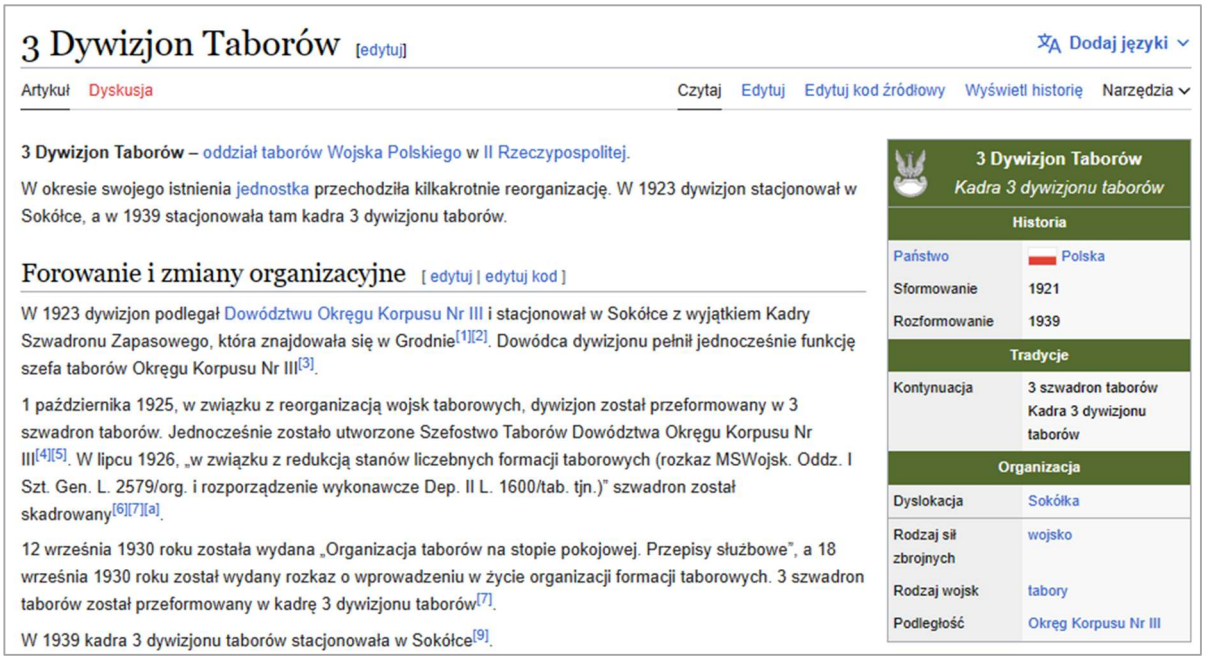
- ppłk Feliks Schlarba (VIII - 27 IX 1919 → dowódca Szwadronu Zapasowego Taborów Nr 6 we Lwowie)
- por. Selin-Brünne (X 1919 - 1920)
- kpt. Jan Szofer (od 19 I 1920[53])
- mjr Jan Kostrzewski (do 9 XI 1920 → dowódca Szkół Taborowych w Warszawie[54])
- rtm. Antoni Burchard (p.o. od 9 XI 1920[54])
- mjr Erwin Rössner (do 13 XII 1920 → kierownik Referatu Taborów 6 Armii)
- Szkoła Podkuwaczy Koni przy Szwadronie Zapasowym Taborów Nr 3
- Kolumna Przewozowa DOGen. „Kielce” → Kolumna Przewozowa Nr 3
  Kolumna została uruchomiona 3 kwietnia 1921 roku w Kielcach dla potrzeb gospodarczych DOGen. „Kielce”[55]
- Kolumna Przewozowa w Radomiu sformowana na podstawie rozkazu L. 8642/I. Mob. dowódcy OGen. „Kielce”
  - dowódca kolumny - ppor. Adam Krassowski (od 8 VIII 1921)
- Wojskowa Fabryka Wozów w Kielcach
  - kierownik fabryki - mjr Torma
- Warsztaty Taborowe DOGen. „Kielce” w Kielcach, w trzeciej dekadzie października 1921 roku przeniesione do Przemyśla
- Składy Taborowe DOGen. „Kielce” w Kielcach, w trzeciej dekadzie października 1921 roku przeniesione do Przemyśla[56]
- Zapas Koni DOGen. „Kielce” w Białogonie[57] *zob. Białogon*

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Dow%C3%B3dztwo_Okr%C4%99gu_Generalnego_%E2%80%9EKielce%E2%80%9D (dostęp 13.05.2023)

W latach 1923-1925 (do 1 października) Antoni w stopniu majora tab. pełnił obowiązki szefa (jako zastępca dowódcy dywizjonu) Szefostwa Taborów w 3 Dywizjonie Taborów Wojska Polskiego. Dywizjon sformowany został w roku 1921. W roku 1923 dywizjon stacjonował w Sokółce (dziś woj.

Podlaskie). 3 Dywizjon Taborów 1 października 1925 został przeformowany w 3 Szwadron Taborów. Być może w związku z tą reorganizacją Antoni opuścił dywizjon.

Fragmenty wpisu z Wikipedii dot. 3 Dywizjonu Taborów

3 Dywizjon Taborów [edytuj]

Dodaj języki

Artykuł Dyskusja | Czytaj Edytuj Edytuj kod źródłowy Wyświetl historię Narzędzia

3 Dywizjon Taborów – oddział taborów Wojska Polskiego w II Rzeczypospolitej.

W okresie swojego istnienia jednostka przechodziła kilkakrotnie reorganizację. W 1923 dywizjon stacjonował w Sokółce, a w 1939 stacjonowała tam kadra 3 dywizjonu taborów.

3 Dywizjon Taborów *Kadra 3 dywizjonu taborów*	
Historia	
Państwo	Polska
Sformowanie	1921
Rozformowanie	1939
Tradycje	
Kontynuacja	3 szwadron taborów Kadra 3 dywizjonu taborów
Organizacja	
Dyslokacja	Sokółka
Rodzaj sił zbrojnych	wojsko
Rodzaj wojsk	tabory
Podległość	Okręg Korpusu Nr III

Forowanie i zmiany organizacyjne [edytuj | edytuj kod]

W 1923 dywizjon podlegał Dowództwu Okręgu Korpusu Nr III i stacjonował w Sokółce z wyjątkiem Kadry Szwadronu Zapasowego, która znajdowała się w Grodnie[1][2]. Dowódca dywizjonu pełnił jednocześnie funkcję szefa taborów Okręgu Korpusu Nr III[3].

1 października 1925, w związku z reorganizacją wojsk taborowych, dywizjon został przeformowany w 3 szwadron taborów. Jednocześnie zostało utworzone Szefostwo Taborów Dowództwa Okręgu Korpusu Nr III[4][5]. W lipcu 1926, „w związku z redukcją stanów liczebnych formacji taborowych (rozkaz MSWojsk. Oddz. I Szt. Gen. L. 2579/org. i rozporządzenie wykonawcze Dep. II L. 1600/tab. tjn.)" szwadron został skadrowany[6][7][a].

12 września 1930 roku została wydana „Organizacja taborów na stopie pokojowej. Przepisy służbowe", a 18 września 1930 roku został wydany rozkaz o wprowadzeniu w życie organizacji formacji taborowych. 3 szwadron taborów został przeformowany w kadrę 3 dywizjonu taborów[7].

W 1939 kadra 3 dywizjonu taborów stacjonowała w Sokółce[9].

Obsada personalna [edytuj | edytuj kod]

Z tym tematem związana jest kategoria: oficerowie 3 Dywizjonu Taborów.

Dowódcy dywizjonu i szwadronu oraz komendanci kadry

- ppłk tab. Władysław Czermak (IV 1923[11] – 1 X 1925 → kierownik Centralnej Składnicy Taborowej[12])
- mjr tab. Marian Frydrychowicz (1 X 1925[12] – VII 1926 → dowódca 1 szw. tab[13])
- kpt. tab. Franciszek Drwota (p.o. VII – XI 1926 → dowódca 8 szw. tab.[14])
- rtm. Marian Metelski (od XI 1926[14][15][16][c])
- kpt. Hubert Lorenczuk (był III 1939)

Zastępcy dowódcy dywizjonu

- mjr tab. Antoni Burchard (1923[1][18] – 1 X 1925 → p.o. szefa Szefostwa Taborów DOK III[19])

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/3_Dywizjon_Tabor%C3%B3w (dostęp 13.05.2023)

Zdjęcia Antoniego Burcharda

Źródło: Archiwum rodzinne

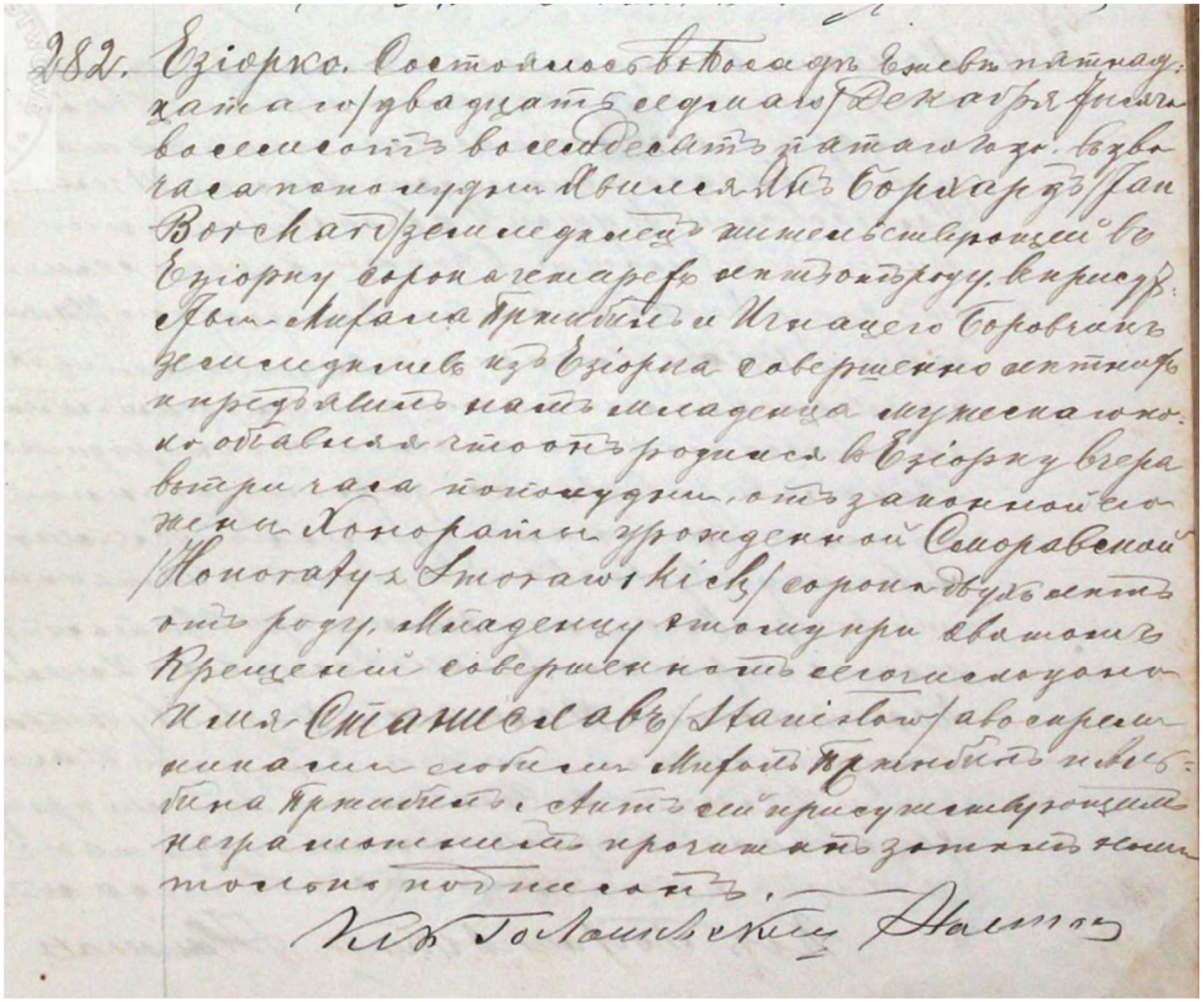
Nie wiem, kiedy zostały zrobione te zdjęcia. Antoni ma polski mundur. Gwiazdka i dwie belki wskazują na stopień majora.

Antoni jest ogromnie podobny do matki, Małgorzaty Honoraty Smorawskiej – nos, usta, zarys podbródka – zaznaczone cofnięcie pod dolną warga, a niżej wysunięcie do przodu.

Nie wiadomo mi, co Antoni robił w czasie II wojny. W chwili wybuchu wojny miał 56 lat. Czy był jeszcze czynnym wojskowym? Jeśli tak, to w jakiej formacji? Antoni zmarł w Częstochowie, 16 listopada 1958 (taka data znajduje się w dokumentach cmentarza). Żył 75 lat.

10. Stanisław (26 XII 1885 Jeziorko - ? Parafia Jeżów). Ojciec określony jako rolnik. Losy jego nie są mi znane. Prawdopodobnie zmarł w bardzo młodym wieku.

Akt chrztu Stanisława

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Stanisław Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=05ld&rid=B&search_lastname=Burchard&search_name=Stanis%C5%82aw&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1498d&se=&sy=1885&kt=1&plik=279-282.jpg&x=1326&y=1333&zoom=1.5 (wpis nr 282, dostęp 13.05.2023)

Pozostałe wnuki Martina Burkhart/Burchard i Christiny Morio

Dzieci Antoniego i Elżbiety Fiks:

1. Jakub Burchart (13 III 1870 Bukowiec - 1870 Wiączyń Górny)

2. Adolf (1871 Wiączeń Górny - ?). W *Genetece* wpisany jako Buryasz, ale w metryce poprawnie Burchard.

3. Julianna (1873 Budy Smokowskie - ?)

4. Jan (1875 Wiączyń - ?)

5. Berta (1878 Pabianice - ? Parafia św. Mateusza). Nazwisko: Burkart.

6. Antoni (1879 Pabianice - 1881 Pabianice)

7. Józef (1883 Bałuty – 3 IX 1884 Jeziorko)

8. Alexy/Aleksy (21 XI 1885 Jeziorko - ? Parafia Jeżów). Matka wpisana jako Elżbieta Fyk. Aleksy ożenił się ze **Stanisławą Nowacką** (aktu ślubu brak). Wiadomo mi o trojgu dzieciach tej pary.

Dzieci Anny Marianny i Michała Wanemacher:

1. Anna Krystyna po mężu Miller (1874 Wiączyń - 1900 Konstantynów). W roku 1896 poślubiła w parafii Konstantynów Łódzki **Michała Miller**, syna Adama i Ludwiki Krambo.

2. Barbara po mężu Drejling (1876 Srebrna - ?). Matka zapisana jako Maria Burkard. W roku 1900 poślubiła **Jana Drejling**, syna Karola i Katarzyny Holwek. Mieszkali w Srebrnej. W metrykach dzieci nazwisko często **Drajling**. Dalszych zstępnych brak.

3. Honorata (1877 Srebrna - 1885 Srebrna)

4. Małgorzata (1879 Srebrna - 1880 Srebrna). Matka Anna Maria Burkard

5. Klara (1882 Srebrna - ?). Matka w *Genetece* Marianna Burk, w metryce poprawnie Burchard.

6. Anna Maria po mężu Bandel (1884 Srebrna - ?). Matka Anna Maria Burkart. W roku 1905 jako Anna Marianna poślubiła **Juliana Bandel**, syna Józefa i Marianny Smurawskiej, urodzonego 1879. O dzieciach nic nie wiadomo.

7. Elżbieta (1886 Srebrna - 1898 Srebrna)

8. Magdalena po mężu Jakubowska (1888 Srebrna - ?). Matka Maria Burkard. W roku 1912 poślubiła **Juliusza Jakubowskiego,** syna Michała i Józefiny Szrajer.

Dzieci Chrystyny i Wacława Szreter

1. Józef (9 III 1879 Pabianice – 22 III Pabianice)

Dzieci Walentego Burchart i Marianny Peters

1. Edmund (1882 Andrzejew - ?)

2. Leonard (1883 - 1883 Janów)

3. Walenty (1884 Janów - ?). W roku 1908 Walentyn z Ner poślubił **Emilię Pecht** z Budy-Stoki, córkę Piotra i Krystyny Hilt. Wiadomo o czworgu dzieciach tej pary.

4. Leopold (1887 Wiączyń - 1887 Wiączyń)

5. Marianna po mężu Grzelak (1888 - ?). W roku 1912 Marianna poślubiła **Andrzeja Grzelaka z Ner**, syna Franciszka i Marianny Rojek.

Dzieci Walentego Burchart i Weroniki Michałowicz

1. Zofia Weronika (1891 Wiączyń - 1893 Wiączyń). W *Genetece* W akcie chrztu jako Burchart, w akcie zgonu Burchard.

2. Adam (1895 Nery - ?)

3. Eugenia (1898 Nery - ?)

4. Bronisława (1900 Nery - 1902 Nery)

5. Stanisław (1902 Nery - ?)

6. Klemens (1904 Neru - ?). 14 sierpnia 1928 r. Klemens w parafii Łódź św. Krzyża poślubił **Janinę Mirowską**, córkę Franciszka i Marianny Szulczewskiej. Klemens akcie ślubu określony jest jako buchalter. Brawo! Burchardzi się kształcą!

7. Regina (1905 Wiączyń - ?)

8. Bronisław (1908 Nery - 1910 Nery)

9. Helena (1911 Nery - ?)

Dzieci Marcina i Wiktorii Pecht:

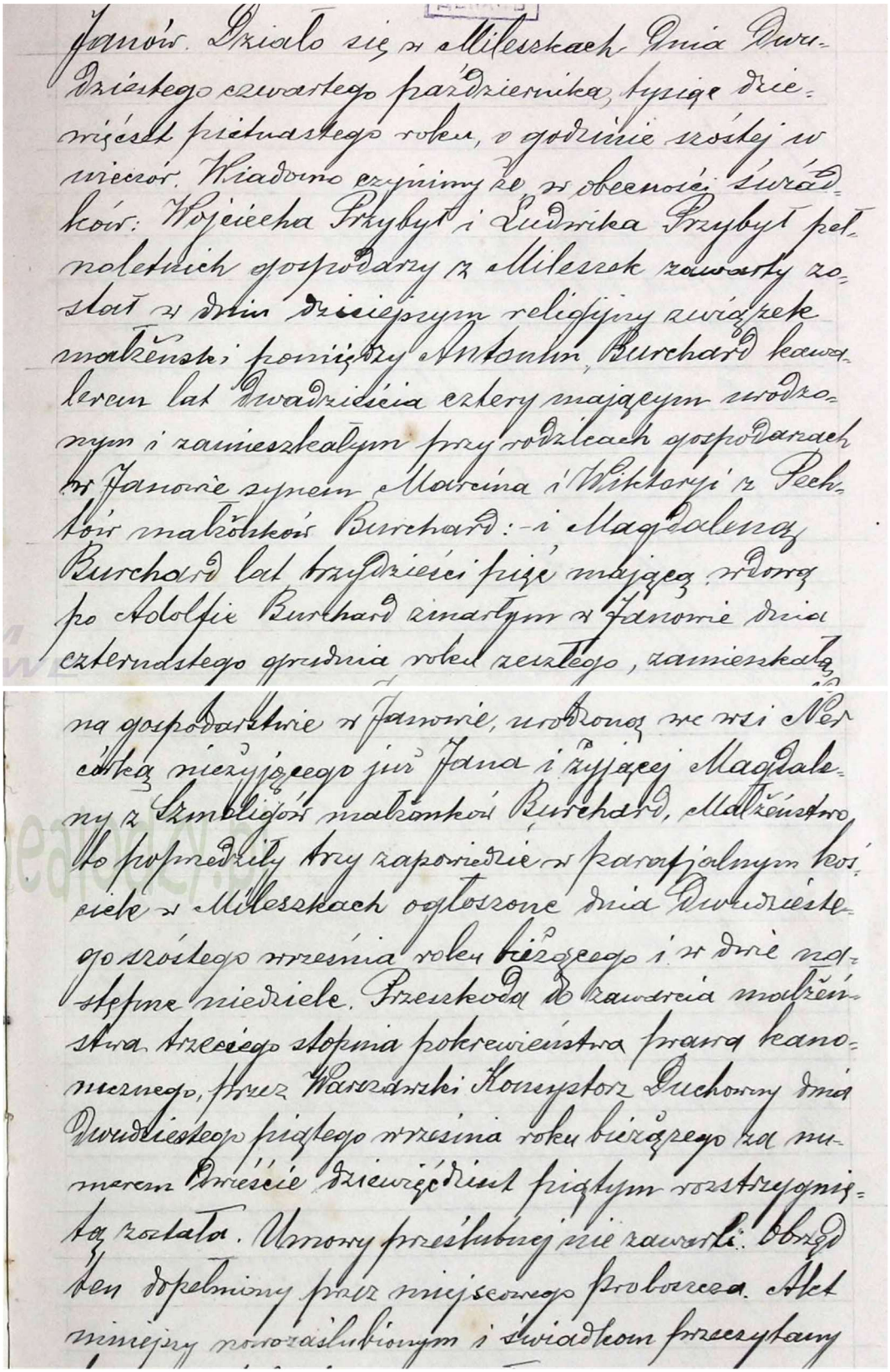
1. Marianna (1883 Wiączyń - przed 1889). Data zgonu wynika z roku urodzenia drugiej córki o tym samym imieniu.

2. Walenty (1888 Janów - ?)

3. Marianna po mężu Burchard (1889 Nery - ?). W roku 1912 Marianna z Ner poślubiła krewniaka, Wojciecha Burchard, syna Marcina i Anny Kuman. Dziadkowie Marianny i Wojciecha byli braćmi. Wiadomo o czworgu dzieciach tej pary.

4. Antoni (1891 Janów - ?). W roku 1915 Antoni z Janowa, lat 24, poślubił krewniaczkę, **Magdalenę Burchard**, lat 35, córkę Jana i Magdaleny Szmelig, wdowę po innym krewniaku, Adolfie. Antoni i Magdalena byli tak samo spokrewnieni jak Magdalena i Adolf – ich dziadkowie byli braćmi. Wiadomo o jednym synu tej pary.

Akt ślubu Antoniego i Magdaleny

Janów. Działo się w Milesskach Dnia Dwu-
dziestego czwartego października, tysiąc dzie-
więćset piętnastego roku, o godzinie szóstej w
wieczór. Wiadomo czynimy że w obecności świad-
ków: Wojciecha Prybyt i Ludwika Prybyt pełno-
letnich gospodarzy z Milesek zawarty zo-
stał w dniu dzisiejszym religijny związek
małżeński pomiędzy Antonim Burchard kawa-
lerem lat dwadzieścia cztery mającym urodze-
nym i zamieszkałym przy rodzicach gospodarzach
w Janowie synem Marcina i Wiktoryi z Pech-
tór małżonków Burchard: - i Magdaleną
Burchard lat trzydzieści pięć mającą urodz
po Adolfie Burchard zmarłym w Janowie dnia
czternastego grudnia roku zeszłego, zamieszkałą
na gospodarstwie w Janowie, urodzoną we wsi Mer
czółce nieżyjącego już Jana i żyjącej Magdale-
ny z Szmigiel małżonków Burchard, małżeństwo
to poprzedziły trzy zapowiedzie w parafjalnym kos-
ciele w Milesskach ogłoszone dnia Dwudzieste-
go szóstego września roku bieżącego i w dnie na-
stępne niedziele. Przeszkoda do zawarcia małżeń-
stwa trzeciego stopnia pokrewieństwa prawa kano-
nicznego, przez Warszawski Konsystorz Duchowny dnia
Dwudziestego piątego września roku bieżącego za nu-
merem Dziewięćdziesiąt piątym rozstrzygnię-
ta została. Umowy przedślubnej nie zawarli. Obrzęd
ten dopełniony przez miejscowego proboszcza. Akt
niniejszy nowozaślubionym i świadkom przeczytany

Źródło:
Wyniki wyszukiwania dla osoby Antoni Burchard:
https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=S&w=05ld&rid=S&search_lastname=Burchard&search_name=Antoni&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&rpp1=&ordertable=
Skan:
https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&ar=3&zs=1589d&se=&sy=207&kt=6&plik=012-013.jpg&x=299&y=0&zoom=1.75 (wpis nr 13, dostęp 13.05.2023)

5. Edmund (1892 Janów - ?)

Dzieci Barbary i Jana Smulskiego:

1. Antoni (1885 Nery - ?). W roku 1910 Antoni poślubił w parafii Konstantynów Łódzki **Urszulę Fisiak**, córkę Józefa i Franciszki Łuszczyńskiej.

2. Jan (1885 Widzew - ? Łódź, św. Krzyż). W roku 1912 w parafii św. Kazimierza w Łodzi Jan poślubił **Franciszkę Robert**, córkę Franciszka i Heleny Sznajder.

3. Anna (1887 Widzew - 1914 Widzew)

4. Walenty (1889 - ? Widzew). W roku 1911 Walenty poślubił w Łodzi, w parafii św. Kazimierza **Aleksandrę Jarząbek**, córkę Ludwika i Agnieszki Miller.

5. Józef (1893 Widzew - 1898 Widzew)

6. Leon (1895 Widzew - ?). 15 lutego 1958 r. Leon, wdowiec, poślubił w Urzędzie Stanu Cywilnego w Łodzi **Zofię Łęcką**.

7. **Edmund** (1898 - ?)

8. Józef (1901 Widzew - 1902 Widzew)

Dzieci Klary i Filipa Gutbier:

1. Marianna po mężu Górecka (1887 - ?). Data urodzenia Marianny wynika z daty ślubu. Marianna, mając 19 lat, poślubiła w Łodzi, w parafii św. Krzyża, **Franciszka Góreckiego**, syna Tomasza i Marianny Matusiak.

2. Jan (1888 Janów - ?)

3. Filip (1891 Janów - ?)

4. Marta (1893 Janów - 1893/94)

5. Marta (1894 Janów - ?)

6. Klara (1897 Antoniew-Stoki - ?)

7. Anna Krystyna (1900 Antoniew-Stoki)

8. Wiktoria (1903 Łódź, parafia św. Krzyż - 1906 Łódź)

Dzieci Renaty i Józefa Frauenfelder:

1. Marianna (1886 Janów - 1889 Janów)

2. Weronika (17 IX 1894 Popielarnia, parafia Mileszki - ?)

? 3. Helena (1897 Popielarnia - ?). W metryce matka wymieniona jest jako Frauenfelder z domu, ale to prawdopodobnie pomyłka. Wiek matki: 32 lata, ojca 29 lat. Ja obliczyłabym: matka 33, ojciec 30, ale może ksiądz liczył inaczej. Ze względu na wiek rodziców, rok i miejsce urodzenia uznałabym Helenę za córkę omawianych rodziców.

4. **Marianna** (1897 Popielarnia - 1899 Popielarnia)

5. Adam (1901 Popielarnia - ?). Adam poślubił 31 stycznia 1925 r. **Ewę Dauenhauer**, urodzoną w roku 1906 w Mileszkach córkę Bernarda Frauenfelder i Berty Burchard, która była córką Jana, a wnuczką Józefa, brata mojego prapradziadka. Wynika z tego, że Adam i Ewa byli ze sobą spokrewnieni w dalszym stopniu. Ich wspólnym przodkiem był Balthasar (1780-1835).

Dzieci Germana (syna Johannesa) i Karoliny Motylewskiej:

1. Hipolit Rajmund (11 VIII 1893 Częstochowa - 1 I 1962 ?). Z Heleną Porzecką miał dwoje dzieci – Przemysława i Helenę.

2. Maria (1896 Częstochowa - XI 1949). Z Zygmuntem Czarniawskim miała syna Jana i córki Marię i Teresę, z Franciszkiem Janiakiem – córkę Aleksandrę.

3. Anna (1899 Częstochowa - 1986 Gliwice). Z Kazimierzem Dłubakiem miała syna Mariana i córkę.

4. Elżbieta (3 I 1908 Częstochowa - 24 VI Zielona Góra). Z Wiesławem Szarrasem miała córkę Marię, z Włodzimierzem Duczmalem – córkę Małgorzatę.

Dzieci Jana (syna Johannesa) i Heleny Borakiewicz:

1. Krystyna (1938 - 3 VIII 2020 Warszawa). Zamężna Jagodzińska, bezdzietna.

Dzieci Antoniego (syna Johannesa) i Mieczysławy Marianny Miecznik:

1. Jan (28 XII 1911 Suwałki - ?)

2. Alicja (1917 Berdyczów - ?)

Prawnuki Martina i Christiny Morio

Dzieci Aleksego Burcharda (syna Antoniego) i Stanisławy Nowackiej:

1. Jan Antoni (14 IV Pabianice - 8 IV 1920 Bychlew)

2. Marianna (1913 Pabianice - ?)

3. Stanisław (1916 Pabianice - ?). Wpisany jako Burchardt.

Dzieci Anny Krystyny Wanemacher (córki Marianny) i Michała Millera:

1. Piotr (1897 Srebrna - ?)

2. Marianna (1900 Srebrna – 1901 Srebrna)

Dzieci Barbary Wanemacher (córki Marianny) i Jana Drejling / Drajling:

1. Piotr (1901 Srebrna - 1901 Srebrna)

2. Leokadia (1902 Srebrna - 1904 Srebrna)

3. Adam (1905 Srebrna - 1917 Srebrna)

4. Robert (1906 Srebrna - ?)

5. Anna (1907 Srebrna - 1908 Srebrna). Metryki brak, rok urodzenia wynika z aktu zgonu.

6. Franciszek (1909 Srebrna - ?)

7. Leonard (1911 Srebrna - ?)

8. Juliusz (1914 Srebrna - 1914 Srebrna)

Dzieci Magdalena Wanemacher (córki Marianny) i Juliusza Jakubowskiego:

1. Helena (1913 Srebrna - ?)

2. Juliana (1914 Srebrna - ?)

Dzieci Walentego Burcharda (syna Walentego) i Emilii Pecht:

1. Marianna po mężu Żuczyńska (1909 Wiączyń - ?). 2 VI 1928 ślub w parafii Mileszki z **Janem Żuczyńskim**.

2. Stanisław (1910 Wiączyń - ?) 18 XI 1934 poślubił w parafii Mileszki **Martę lub Marię** (nieczytelne) **Szel.**

3. Anna (1910 Wiączyń - 1912 Wiączyń)

4. Bronisława (1914 Wiączyń – 1917 Wiączyń)

Dzieci Marianny (córki Marcina) i Wojciecha Burcharda:

1. Zygmunt (1913 Janów - 1918 Janów)

2. Helena (1914 Budy-Stoki - ?)

3. Leokadia (1915 Mileszki - ?)

4. Walenty (27 XII 1916 Mileszki - ?)

Dzieci Antoniego (syna Marcina) i Magdaleny Burchard:

1. Zygmunt (7 VII 1916 Janów - 1918 Janów)

Dzieci Walentego Smulskiego (syna Barbary) i Aleksandry Jarząbek:

1. Marianna Józefa (1912 Łódź - ?). Parafia św. Kazimierza.

Dzieci Marianny (córki Klary) i Filipa Gutbier:

1. Wiktoria (1907 Łódź - ?). Parafia św. Krzyża.

2. Jan (1910 Łódź - ?)

3. Stanisław (1911 Antoniew-Stoki - ?). 27 IV 1935 Stanisław poślubił w parafii Koluszki **Janinę Radziszewską**.

Prawa autorskie ©: Małgorzata Duczmal, 2023

Korekta i skład: Elżbieta Charyna

ver. 5, 09.06.2025